

Procés d'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Informe 2000

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya**
Av. de la Catedral 6-8, 2a.
08002 BARCELONA

Impress per:

Primera edició: Febrer 2001
Tiratge: 1.500
Dipòsit Legal: B-1482-2001

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats

1. Llicenciat en Pedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicopedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r. i 2n. cicle)
- 4. Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres**
 - 4.1. Mestres UB (1r. cicle)
 - 4.2. Mestres UAB (1r. cicle)
 - 4.3. Mestres UdG (1r. cicle)
 - 4.4. Mestres UdL (1r. cicle)
 - 4.5. Mestres URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials

1. Llicenciat en Psicologia UAB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicologia UdG (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2. cicle)
4. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2. cicle)
5. Llicenciat en Periodisme UPF (2. cicle)
6. Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Geografia UAB (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 3: Àrea de Ciències

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències

1. Llicenciat en Matemàtiques UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Matemàtiques UAB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Estadística UAB (1r. cicle)
4. Llicenciat en Bioquímica UAB (2n. cicle)
5. Llicenciat en Química UdG (1r. i 2n. cicle)
6. Llicenciat en Biologia UdG (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut

1. Llicenciat en Odontologia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Diplomant en Podologia UB (1r. cicle)
- 3. Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria**
 - 3.1. EUI Sant Pau UAB (1r. cicle)
 - 3.2. EUI Vall d'Hebrón UAB (1r. cicle)
 - 3.3. EUI Creu Roja UAB (1r. cicle)
 - 3.4. EUI UdG (1r. cicle)
 - 3.5. EUI UdL (1r. cicle)
 - 3.6. EUI URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 5: Àrea Tècnica

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea Tècnica**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea Tècnica

1. Enginyer de Camins, Canals i Ports UPC (1r. i 2n. cicle) i Enginyer Tècnic d'Obres Públiques UPC (1r. cicle)
2. Enginyer Químic URV (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Enologia URV (2n. cicle)
- 4. Enginyeries i Llicenciatures impartides a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL**
 - 4.1. Titulacions Agrícoles
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r. cicle)
 - Enginyeria Tècnica Agrícola. Especialitat en Hortifructicultura i Jardineria (1r. cicle)
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Indústries Agràries i Agropecuàries (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Mecanització i Construcció Rural (1r. cicle)
Enginyer Agrònom (2n. cicle)

4.2. Titulacions Forestals

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Explotacions Forestals (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Indústries Forestals (1r. cicle)

Enginyer de Forests (2n. cicle)

4.3. Llicenciatures

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n. cicle)

4. Avaluacions de Departaments

4.1. Departaments UPC

4.2. Departaments UdL

Annex

Fascicle 6: Avaluació a les Universitats Privades

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les Universitats privades

Glossari

1. Avaluacions de la Universitat Ramon Llull

1.1. Llicenciat en Psicologia (1r. i 2n. cicle)

1.2. Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r. cicle)

2. Avaluacions de la Universitat de Vic

2.1. Llicenciat en Traducció i Interpretació (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 7: Procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat

1. Presentació

2. Pròleg

3. Introducció

4. Captació d'estudiants

5. Acolliment d'estudiants

- 5.1. Institucional**
- 5.2. Acadèmic**
- 6. Seguiment i resultats**
- 7. Punts forts**
- 8. Punts febles**
- 9. Recomanacions**
- 10. Annex**

Presentació

A les universitats catalanes, la preocupació per la millora de la qualitat dels serveis que ofereix a la societat no cessa d'incrementar-se. Motius demogràfics, sens dubte, però també el convenciment que només amb més eficàcia es podrà conscienciar a la societat, i als polítics que la representen, de la importància de la Universitat i de la justificació de les seves demandes de recursos financers que juguen un paper determinant en aquest fenomen. Pressionada per les exigències dels seus membres, l'Agència ha multiplicat les seves activitats i alhora millorat els mètodes i les tècniques aplicades a les avaluacions. La col·laboració decidida de les universitats ha estat determinant per poder dur a terme un programa tan ambiciós.

Conscient del desig de la ciutadania de conèixer el funcionament i les característiques de les institucions d'ensenyament superior del país, l'Informe que es presenta conté un extracte que creiem fidedigne de les conclusions de les avaluacions amb unes dades estadístiques que responen a criteris homogenis. Hom ha avançat considerablement en la transparència, condició necessària per al bon funcionament de tot quefer d'abast social.

Dues són les tasques que cal emprendre en un futur immediat. La primera és introduir nous punts de vista, una nova òptica en els procediments d'avaluació. L'experiència anglesa és interessant al incidir especialment sobre els requisits que ha de reunir un titulat i la manera d'aconseguir-los. La segona és fer un seguiment de les avaluacions d'anys anteriors per tal de comprovar la seva eficàcia. La correcció de les mancances i l'accentuació dels punts forts detectats en serà la mesura.

Antoni Serra Ramoneda

President de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Pròleg

Des de la seva creació, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya ha dedicat els seus esforços a:

- ✍ Impulsar la millora de la qualitat del sistema universitari a Catalunya mitjançant les avaluacions institucionals i el bescanvi d'experiències entre els seus membres.
- ✍ Tenir un àmbit d'actuació propi, autònom i innovador, tot participant activament i amb esperit de cooperació en el *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* promogut pel *Consejo de Universidades del Ministerio de Educación y Cultura*.
- ✍ Mantenir relacions amb altres agències i organismes que tenen la mateixa finalitat, per tal de participar en el desenvolupament de noves metodologies per a l'avaluació i de l'assegurament de la qualitat universitària.
- ✍ Fomentar els aspectes ètics de la qualitat, la transparència en la informació i la professionalitat de la organització.

L' Informe 2000 és una clara manifestació de la voluntat de les institucions consorciades a l'Agència -les universitats públiques catalanes i la Generalitat- de treballar per tal de fomentar la transparència de la informació. Amb aquest Informe, l'Agència pretén ser útil a les universitats, ja que podran tenir informació de llur situació en el marc del sistema universitari català; a la Generalitat, ja que conté informació que pot servir per la presa de decisions i, molt especialment, als futurs usuaris dels serveis universitaris i a la societat en general.

Per tal d'acomplir aquest objectiu hem fet un resum dels dos informes, un intern i un extern, que s'han generat en el procés d'avaluació de cadascuna de les titulacions. El informe intern o d'autoavaluació conté una reflexió crítica sobre la marxa de la titulació avaluada i està redactat, d'acord amb la metodologia proposada per l'Agència, per membres del comitè intern, compost per responsables universitaris, professors, estudiants i personal d'administració i serveis de cada titulació avaluada. L'informe extern està redactat per un comitè extern a la titulació després d'haver efectuat una visita a la unitat avaluada per tal de verificar i validar els aspectes tractats en l'informe intern. El comitè intern de cada titulació és nomenat per la universitat, mentre que el comitè extern és nomenat per l'Agència i està format per acadèmics d'altres universitats, espanyoles o estrangeres, professionals de l'especialitat avaluada i experts en avaluació. En la majoria dels casos hi ha hagut una notable concordança entre les apreciacions del comitè intern i de l'extern i les relacions entre ambdós comitès ha estat de col·laboració. Per reforçar la transparència del procés, el nom de totes les persones implicades en els comitès apareixen relacionades en un annex.

L'Informe ha tractat d'emprar un tipus de redacció clar i sintètic per fer-lo de fàcil lectura als qui no pertanyen al context universitari. Inclou tant opinions de caràcter valoratiu d'experts externs a la unitat avaluada com dades estadístiques, gràfics i indicadors quantitius. Els temes analitzats han estat els mateixos en tots els casos i poden resumir-se en l'anàlisi de:

- ✍ el context institucional en el que es desenvolupa la titulació;
- ✍ l'accés a l'estudi tenint el compte l'oferta i demanda i les diferents vies d'accés;

- ✍ les fites i objectius específiques de la titulació;
- ✍ el programa de formació i llur adequació als objectius proposats;
- ✍ el desenvolupament de l'ensenyament, posant especial èmfasi al nombre d'alumnes per grup, a la taxa d'èxit i a la taxa de rendiment;
- ✍ el professorat;
- ✍ les instal·lacions;
- ✍ les relacions externes de la titulació i la mobilitat d'estudiants i
- ✍ la recerca.

L'Informe s'ha centrat bàsicament en la docència, si bé existeix, com s'ha indicat, un apartat referit a la recerca que caldrà aprofundir en futures avaluacions. Com l'any passat, els aspectes relatius al finançament de les universitats no han estat tractats en l'Informe, atès que la metodologia d'avaluació no els contempla. En tot cas, es poden consultar dades de finançament global de les universitats en la Memòria del Sistema Universitari que publica cada curs el Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'Informe 2000 és el tercer que l'Agència publica sobre el procés d'avaluació institucional i conté algunes novetats respecte dels precedents. En primer lloc, aporta informació sobre un major nombre d'avaluacions, 65, notablement superior al de les primeres edicions, 37 i 38 respectivament. Ha canviat de format per ser més manejable i de més fàcil utilització. Així, en lloc de recollir els resultats de les avaluacions efectuades l'any 1999 en un sol volum, es recullen en diferents fascicles, cadascun d'ells dedicat a les avaluacions sobre una àrea temàtica. El primer fascicle recull les avaluacions dutes a terme en l'Àrea d'Humanitats i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament de mestres. El segon fascicle conté les avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials. El tercer, els de l'Àrea de Ciències. El quart, els de l'Àrea de la Salut i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament d'infermeria. El cinquè, els de l'Àrea Tècnica amb un apartat referit a l'avaluació de Departaments. El sisè recull les avaluacions dutes a terme a les universitats privades i el setè l'avaluació transversal del procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. A més a més s'ha suprimit el capítol referit a l'avaluació del propi procés, que va ser notablement útil l'any anterior per introduir millores metodològiques. Enguany, però, encara és aviat per analitzar els resultats dels canvis introduïts. També s'ha millorat la qualitat de la informació quantitativa, com a conseqüència de la tasca duta a terme per un grup de treball amb personal de les diferents universitats que ha harmonitzat el contingut i la forma de càlcul de les dades per tal que siguin homogènies i perfectament comparables. Enguany també s'adjunta un glossari molt complet de termes amb les corresponents definicions. D'aquesta manera l'Agència expressa la seva voluntat de ser cada vegada més útil als futurs usuaris.

L'Informe 2000 de l'Agència ha estat aprovat pel seu Consell de Direcció, format pel seu President, tots els rectors i presidents dels Consells Socials de les universitats públiques catalanes, el Secretari General i els Directors Generals de Universitat i de Recerca del Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Això vol dir que les dades i els judicis que recull l'Informe 2000, i que són resum de més d'un centenar d'informes emesos pels comitès externs i interns, han estat validats per responsables de les universitats.

Amb la publicació de l'Informe 2000 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, es segueixen les recomanacions del Consell de la Unió Europea que aconsella la publicació dels resultats de les avaluacions de forma adequada a cada estat membre, i pretén seguir l'esperit del Consell de la Unió Europea segons el qual els informes de les avaluacions haurien de constituir un material de referència satisfactori per als usuaris i una bona font d'informació per als ciutadans en general. Cal destacar que aquest model d'informe és específic de les universitats catalanes i no té parell a les altres autonomies de l'Estat. L'any 2000, el *Consejo de Universidades* ha editat un ampli i documentat informe referent a la convocatòria de 1998 sobre el desenvolupament del *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* (PNECU), en el que hi participen pràcticament totes les universitats de les diferents autonomies, incloses les universitats catalanes. Aquest informe, però, no inclou dades específiques de les diferents titulacions avaluades sinó que tracta sobre el procediment i els resultats de les avaluacions dutes a terme a les diferents universitats participants en el Pla i inclou també unes interessants conclusions i recomanacions. Per altre banda, algunes universitats, com és el cas de la Universitat Politècnica de Catalunya, han publicat els resultats de les avaluacions dutes a terme a la seva universitat en el marc de l'Agència així com les propostes de millora que se n'han derivat.

Una conclusió conjunta que les universitats i la Generalitat han extret dels resultats de l'avaluació ha estat la d'aprovar, en el marc de l'Agència, un Pla Plurianual de Qualitat a les Universitats Catalanes dirigit a enfortir i consolidar els seus sistemes d'assegurament de la qualitat institucionals, incloent accions de seguiment i de gestió del canvi. El Pla també té l'objectiu de promoure que aquests sistemes estiguin enfocats cap a assegurar un millor aprenentatge de llurs estudiants, cap a la integració en l'espai europeu i cap a una potenciació de la recerca..

Tots els que hem treballat en la confecció de l'Informe 2000, directament o indirecta, i que es relacionen en els annexos, estem convençuts que aquest Informe representa un pas endavant en la transparència i és una prova de la manera de fer del sistema universitari català.

Gemma Rauret

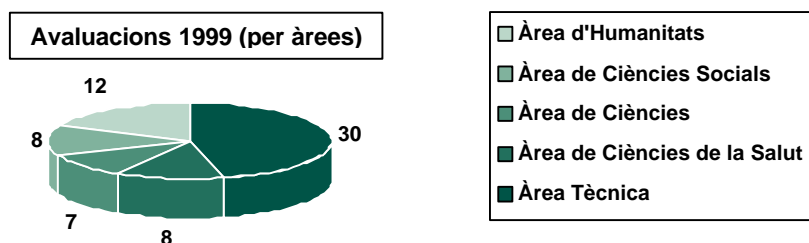
Directora de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya

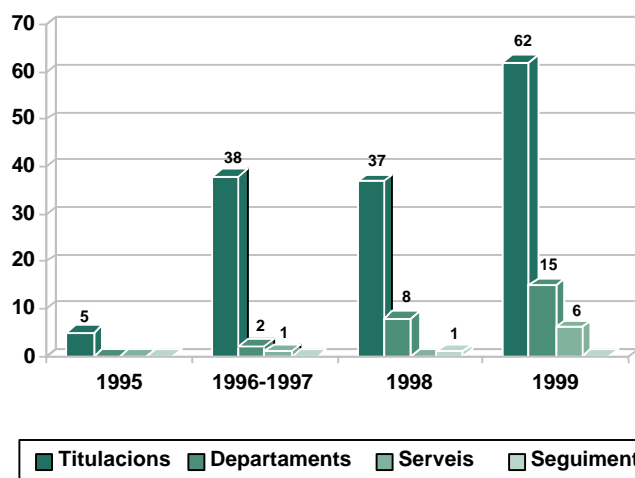
L'Informe 2000 del Procés d'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, aprovat el mes de desembre pel Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya*, presenta els resultats de 86 avaluacions dutes a terme en el programa d'avaluació iniciat el 1999. D'aquestes avaluacions, 65 són de titulacions (3 d'universitats privades), 15 de departaments i 6 de serveis. En 13 ensenyaments, l'avaluació ha abastat el 100% de l'oferta pública a Catalunya. En els ensenyaments avaluats hi ha matriculats l'11% del total d'alumnes de les universitats públiques catalanes.

De les 62 titulacions avaluades a les universitats públiques, 28 són de l'Àrea d'Humanitats, 7 de l'Àrea de Ciències Socials i 7 de la de Ciències, 8 de l'Àrea de Ciències de la Salut i 12 de l'Àrea Tècnica. De les titulacions avaluades a les universitats privades, dues pertanyen a l'Àrea d'Humanitats (Traducció i Interpretació -UdV- i Mestres. Especialitat en Educació Infantil -URLL-) i una a la de Ciències Socials (Psicologia -URLL-).

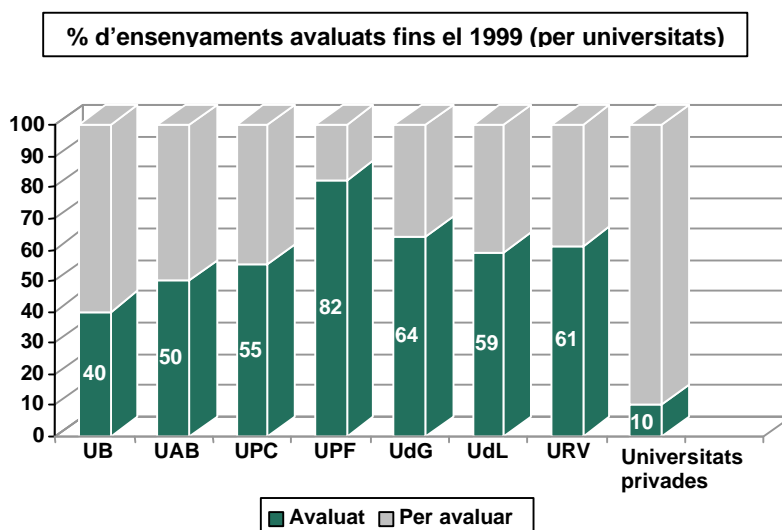
L'Agència ha avaluat, doncs, des que va iniciar la seva activitat, 142 titulacions, el que representa més del 50% dels títols que ofereixen les universitats públiques catalanes amb prou grau de maduresa per ser avaluats, és a dir, que ja han format un mínim de tres promocions. Amb les avaluacions que es duen a terme actualment i que corresponen al programa de l'any 2000, aquest percentatge puja fins al 76%. També s'amplia notablement el nombre de departaments i serveis avaluats.

Avaluacions realitzades a Catalunya des del 1995 fins el 1999

* El Consell de Direcció de l'Agència està format pel seu President, els rectors i presidents dels Consells Socials de totes les universitats públiques catalanes, el Secretari general i els Directors generals d'Universitats i de Recerca del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Amb les avaluacions realitzades fins ara (1995-1999), gairebé totes les universitats públiques catalanes han sotmès al procés d'avaluació més del 50% de la seva oferta educativa (relativa al cens 1993/94). Les universitats privades amb titulacions prou consolidades per a ser avaluades (URL i UdV) han iniciat ja el procés d'avaluació de la qualitat.

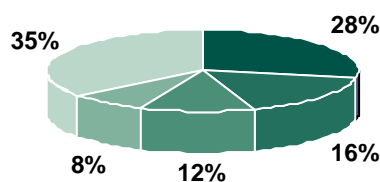
L'Informe 2000 presenta, a més a més, les avaluacions transversals de les titulacions de Mestres i Infermeria i del Servei d'Accés a la Universitat. L'avaluació transversal del Servei de Biblioteques també s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 1999 i l'informe es presentarà pròximament. Aquestes avaluacions se sumen a les d'Empresarials, Informàtica, Dret, Filologia Catalana, Geologia i Enginyeria Tècnica Industrial, en les especialitats de Química Industrial i Mecànica que es van presentar en anteriors convocatòries.

Procés	Informe	Unitat	Universitats
1996-97	1998	Empresarials	UB UAB UPF UdG UdL URV
1996-97	1998	Informàtica	UPC UdG UdL URV
1998	1999	Dret	UB UAB UPF UdG UdL URV
1998	1999	Filologia Catalana	UB UAB URV
1998	1999	Geologia	UB UAB
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Química Industrial	UPC UdG URV
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Mecànica	UPC UdG
1999	2000	Mestres	
		Educació Infantil	UB UAB UdG UdL URV
		Educació Primària	UdG UdL URV
		Educació Especial	UAB UdL URV
		Educació Física	UB UAB UdG UdL URV
		Educació Musical	UB UAB UdG UdL URV
		Llengües Estrangeres	UB UAB UdG URV
1999	2000	Infermeria	UAB URV UdG UdL
1999	2000	Servei d'Accés a la Universitat	UB UAB UPC UPF UdG URV
1999	-	Serveis Bibliotecaris	

Distribució per àrees

De les 142 titulacions avaluades fins ara, la majoria són de l'Àrea Tècnica i de l'Àrea d'Humanitats, 50 (35%) i 40 (28%), respectivament. 23 titulacions pertanyen a l'Àrea de la de Ciències Socials, 17 a la de Ciències i 12 a les Ciències de la Salut.

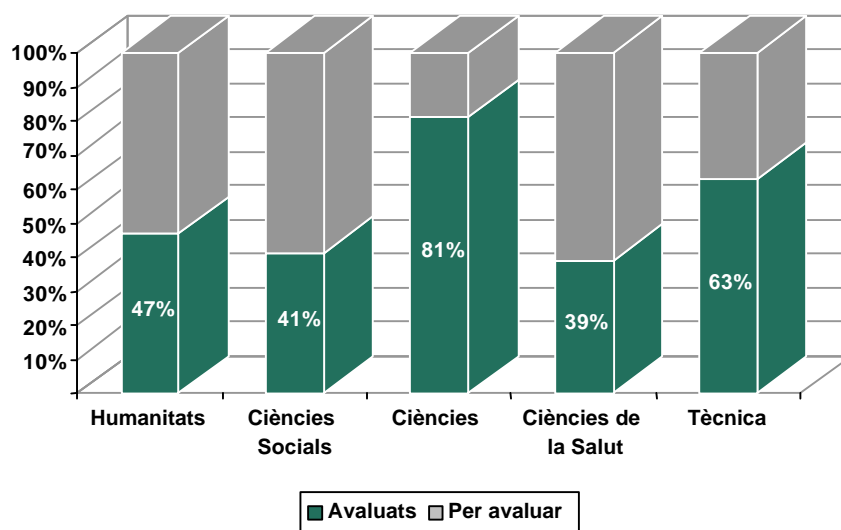
% del total d'avaluacions realitzades fins el 1999 per àrees

■ Humanitats ■ Ciències Socials ■ Ciències ■ Ciències de la Salut ■ Tècnica

Així doncs, del total de titulacions recollides en el catàleg 1994-1995, és a dir, prou madures per sotmetre's a l'avaluació, s'ha avaluat ja el 81% de les que pertanyen a l'Àrea de Ciències, més del 60% de les de l'Àrea Tècnica i gairebé el 50% de les de l'Àrea d'Humanitats i de Ciències Socials. De l'Àrea de Ciències de la Salut se n'ha avaluat prop del 40%.

% d'avaluacions realitzades per cada àrea de coneixement
(Catàleg 1994-1995)

2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000

A partir dels informes analitzats i la informació rebuda dels membres que han participat en els comitès interns i externs d'avaluació es proposen les següents recomanacions generals.

A la titulació

- ✍ Redactar un document que descrigui de manera explícita i precisa els objectius de la titulació, el seu perfil i els plantejaments per assolir-los, tenint en compte les demandes de la societat. Establir un mecanisme de seguiment del contingut d'aquest document.
- ✍ Adaptar els continguts dels programes tenint en compte tant els crèdits atribuïts a cada assignatura com el volum de treball efectiu de l'estudiant.
- ✍ Fomentar la coordinació entre matèries i assignatures per evitar problemes de repetició de continguts i d'adequació d'itineraris curriculars.
- ✍ Impulsar mecanismes que vertebrin adequadament la transició de l'alumne de secundària a la universitat.
- ✍ Fomentar el treball personal i l'acció tutorial.
- ✍ Revisar, amb una periodicitat ben establerta, els criteris d'avaluació acadèmica dels estudiants en funció dels objectius de la titulació i del rendiment acadèmic dels estudiants.
- ✍ Promoure la participació en programes de bescanvi d'estudiants.

A les universitats

- ✍ .Integrar l'avaluació en el programa de qualitat de la universitat. Establir un lligam clar entre avaluació, planificació estratègica i execució de les millores que es deriven del procés d'avaluació.
- ✍ Donar suport a totes les unitats i serveis per tal que estableixin el seu pla estratègic, l'apliquin i duguin a terme accions d'avaluació i d'anàlisi dels resultats aconseguits.
- ✍ Promoure accions per innovar i diversificar les metodologies docents i per aconseguir una major transferència entre la recerca i la docència.
- ✍ Promoure la cultura de la qualitat, la participació dels diferents col·lectius en les avaluacions i l'aplicació dels plans de millora, així com continuar treballant en la qualitat de les dades i llur homologació en el marc dels sistema universitari català.

A l'administració

- ✍ Potenciar els lligams entre els processos de planificació estratègica de les universitats, l'avaluació institucional i els contractes programa.
- ✍ Cooperar amb les universitats per una major implicació dels diferents col·lectius amb la millora de l'ensenyament, tant a través d'incentius com enfortint el nombre dels premis a la qualitat docent, en especial els de caràcter col·lectiu.
- ✍ Mantenir el suport a les avaluacions, a la difusió dels resultats de les avaluacions i al bescanvi d'experiències entre universitats.

- ✍ Enfortir les actuacions dirigides a orientar adequadament els estudiants en l'accés a la universitat.
- ✍ Dur a terme les actuacions necessàries davant l'administració central, competent en matèria de modalitats d'accés i regulació de plans d'estudi, per tal de modificar substancialment la situació existent.

A l'Agència

- ✍ Simplificar el procés d'avaluació de la docència i millorar l'avaluació de la recerca i la gestió.
- ✍ Promoure la cultura de la qualitat i una més gran participació en l'avaluació i el seguiment dels diferents col·lectius, especialment els estudiants.
- ✍ Treballar en la creació de marcs de referència i estàndards de qualitat.
- ✍ Difondre les bones pràctiques per la millora de la qualitat docent.
- ✍ Incrementar la informació a la societat amb una major publicitat i difusió dels informes.

3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats

De les 28 titulacions avaluades en l'Àrea de Humanitats, 25 pertanyen a l'ensenyament de Mestres que enguany ha estat avaluat transversalment. Els ensenyaments avaluats representen un 18.8% dels alumnes matriculats en Humanitats i Ciències de l'Educació en el sistema universitari públic a Catalunya. Donat que el major pes de les avaluacions és degut a l'avaluació transversal, les principals conclusions es presenten en dos blocs separats: una corresponent a l'ensenyament de Mestres i l'altre a la resta de titulacions avaluades. Cal advertir que la durada del procés d'avaluació fa que les dades d'accés estiguin referides a l' curs 1998/99. Així, en un context de demanda decreixent, certes interpretacions poden ser diferents a les que obtindríem amb els resultats del darrer curs 2000/01.

Principals conclusions obtingudes per l'ensenyament de Mestres

L'ensenyament de Mestres s'ha avaluat transversalment en cinc universitats: UB, UAB, UdG, UdL i URV i en sis especialitats: Educació Infantil, Educació Primària, Educació Especial, Educació Física, Educació Musical i Llengües Estrangeres. El total de titulacions avaluades és de 25 ja que algunes d'elles o bé no s'imparteixen a totes les universitats o ja havien estat prèviament avaluades, com és el cas de l'Educació Primària a la UB.

► Accés

En general, la demanda global en primera opció és molt superior (3.404) a l'oferta de places (1.677). Tanmateix, una bona part de les titulacions no cobreixen l'oferta de places amb la matrícula final. Hi ha una gran variabilitat entre universitats i titulacions. L'interval de les notes de tall en el quinquenni 194-1999 se situa entre el 5.0 i el 6.6.

Les titulacions d'Educació Musical, Educació Física i Llengües Estrangeres reclamen proves específiques d'accés. Aquesta prova hauria d'assegurar uns coneixements i actituds mínimes per a poder seguir els estudis.

► Fites, objectius i el programa de formació

En general, falten documents on s'especifiqui quin hauria de ser el perfil de formació dels futurs diplomats que segueixen cada especialitat. Excepte dues universitats, totes reconeixen que tenen objectius molt generals i que no hi ha hagut un debat per consensuar un document públic on apareguin els objectius i les fites de forma específica i concreta.

En els plans d'estudi predomina la formació generalitzadora, amb especial èmfasi en els continguts de caràcter psicopedagògic i en aquelles didàctiques específiques que confereixen el caràcter particular a la titulació.

Es destaca de forma positiva el percentatge elevat de crèdits pràctics dels ensenyaments. En aquest sentit el *pràcticum* ha estat l'assignatura millor valorada dels plans d'estudi.

Per altra banda, apareixen problemes en la seqüenciació de les assignatures i l'encavalcament de continguts. Destaca l'excessiva atomització de les assignatures i la poca diferenciació entre crèdits pràctics i teòrics.

► El desenvolupament de l'ensenyament

La metodologia docent se centra en la classe magistral, seguida del treball en grup i de l'exposició dels alumnes a classe. L'ús de les noves tecnologies i de la informàtica és encara escàs.

Es fa necessària una major coordinació entre assignatures amb la finalitat de reduir els encavalcaments de continguts i de treballs de l'alumnat. D'altra banda, l'acompliment dels programes per part dels professors és molt elevat.

Les taxes de rendiment acadèmic dels alumnes són bones. L'interval de la taxa mitja de graduació en el trienni 1996-1999 s'ha situat entre el 0.58 i el 0.98

► Tutoria

Les tutories d'itinerari curricular han estat molt ben valorades i es recomana la seva ampliació a tots els cursos de les titulacions que l'han adoptat. Ara bé, es considera que no hi ha una cultura de tutoria arrelada i que els alumnes les fan servir bàsicament en èpoques d'exàmens.

► Professorat

En general, el grau de professionalitat, l'adaptació i la relació acadèmica del professorat són considerades com a molt bones. Els alumnes valoren positivament l'activitat docent dels professors així com la seva experiència professional prèvia i consideren necessari un contacte més constant i fluid amb les escoles.

Les titulacions estan duent a terme un esforç important de conversió de professors no doctors en professors doctors i es posa de manifest la necessitat d'un major reconeixement de la innovació docent.

► Instal·lacions

El servei més ben valorat a tots els centres és la biblioteca. També es valoren positivament les aules d'informàtica de les titulacions així com l'equipament i la seguretat dels laboratoris de ciències experimentals de tots els centres

S'observen algunes mancances d'adequació a les aules i sales d'estudi. El mobiliari és considerat un punt feble, així com l'adequació de les instal·lacions a les persones discapacitades i la insonorització de les aules.

► Relacions Externes

Més enllà de les relacions amb els centres escolars, les relacions externes que mantenen les diferents titulacions que imparteixen els estudis de Mestre a Catalunya són molt desiguals. Destaquen com a positius els intercanvis d'alumnes que manté alguna titulació de Llengües Estrangeres.

► Recerca

En termes generals, la recerca educativa és poc reconeguda i no existeixen estàndards de qualitat de productivitat científica de revistes d'investigació en l'educació. Es detecta poca tradició del treball en grup i de la col·laboració institucional, així com cert desconeixement de la recerca que es realitza

El nombre de tesis llegides encara és petit i la proporció de professors no doctors als departaments segueix sent important.

Principals conclusions obtingudes per les altres titulacions

La resta de titulacions avaluades en l'Àrea de Humanitats són Filologia Hispànica de la UAB, i els ensenyaments de Pedagogia i de Psicopedagogia de la UB.

► Accés

En general, la demanda global en primera opció ha disminuït a les titulacions avaluades (429) i s'ha mantingut l'oferta de places (460).L'interval de les notes de tall en el quinquenni 1994-1999 s'ha situat entre el 5.7 i el 6.0.

► Fites, objectius i el programa de formació

En general, es posa de manifest la necessitat de dur a terme una discussió en el sí de les titulacions per tal d'aconseguir una definició més precisa del perfil, així com de les fites i objectius de la formació.

► El desenvolupament de l'ensenyament

Els programes de les assignatures es compleixen malgrat que s'han posat de manifest problemes de repetició de continguts entre assignatures, fonamentalment aquelles de caràcter obligatori. Amb massa freqüència la diferenciació entre crèdits teòrics i pràctics no és prou clara.

En general es considera que la metodologia docent utilitzada pel professorat és adequada i destaca la classe magistral i el treball en grup. En algunes titulacions es considera excessiu l'ús de la metodologia docent centrada en l'elaboració de treballs.

Les taxes de rendiment acadèmic dels alumnes són molt bones; no obstant això, en algun cas es recomana incrementar l'exigència acadèmica. L'interval de la taxa mitja de graduació en el trienni 1996-1999 s'ha situat entre el 0.60 i el 0.67

► **Tutoria**

En algunes titulacions, es considera molt positiva la introducció de les tutories d'itinerari crucial el curs 1999/00. És un tret força generalitzat la demanda dels alumnes d'una major atenció i informació sobre els aspectes acadèmics dels ensenyaments avaluats.

► **Professorat**

Es valora com adequat el perfil de formació del professorat i són reconeguts pel seu prestigi i professionalitat. Com a feblesa principal destaca l'escassa dimensió de les polítiques d'innovació i reconeixement docent.

► **Instal·lacions**

Destaca la positiva valoració del campus de la Divisió de Ciències de l'Educació de la UB, amb unes instal·lacions modernes, agradables i en bones condicions.

Així mateix, les instal·lacions de la biblioteca són ben valorades a totes les titulacions avaluades.

► **Relacions externes**

Es veu la necessitat de conèixer l'opinió dels empleadors amb la finalitat de saber amb precisió les demandes socials i ajustar, en conseqüència, els perfils i objectius formatius dels plans d'estudis.

Manca una participació de l'alumnat als programes d'intercanvi Sòcrates/Erasmus.

► **Recerca**

Es fa una valoració positiva de la tasca investigadora. En el cas de la Filologia Hispànica les línies i accions són punteres en el conjunt de les universitats espanyoles i molt competitives en la seva dimensió internacional.

En l'àmbit de les Ciències de l'Educació s'ha fet un notable esforç per tal de sistematitzar i difondre les investigacions realitzades, així com per establir línies d'investigació i grups consolidats que permetin una organització racional dels treballs i una major rendibilitat dels recursos.

1. Alumnes totals ensenyament

Alumnes totals matriculats a l'ensenyament -veure punt 43.

2. Alumnes ensenyament a tot Catalunya

Alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Alumnes totals universitat

Alumnes totals matriculats durant el curs en qüestió en ensenyaments de cicle curt i llarg i segon cicle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cicle ni postgraus i similars).

4. Alumnes de cicle curt

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle curt -titulacions que es componen de només el 1r cicle- en aquella universitat.

5. Alumnes de cicle llarg

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle llarg -titulacions que es componen de 1r i 2n cicle- en aquella universitat.

6. Alumnes de segon cicle

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de segon cicle -titulacions a què s'accedeix havent superat el 1r cicle d'un altre ensenyament- en aquella universitat.

7. % alumnes titulació respecte total

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'alumnes de la universitat (excepte tercer cicle i postgraus).

8. % alumnes titulació respecte cicle curt

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle curt de la universitat.

9. % alumnes titulació respecte cicle llarg

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle llarg de la universitat.

10. % alumnes titulació respecte 2n cicle

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de 2n cicle de la universitat.

11. % alumnes titulació respecte al total de Catalunya

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt dels sistema universitari públic de Catalunya.

12. Places Ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAAU i FP.

19. Ratio demanda en 1a opció/places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAAU)

Valor mínim de nota via PAAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'alumnes. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150 la *nota de tall equivalent* serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres, prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels alumnes matriculats.

24. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels alumnes matriculats per primer cop a la titulació (via PAAU i FP) en tres grups de notes: [5-6], [6-7), [7-10].

25. Publicació pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado (BOE)* el pla d'estudis de la titulació un cop homologat pel *Consejo de Universidades*.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la pròpia universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdits pràctics

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total crèdits pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat i és reconeguda per aquesta.

35. Grau mínim de practicitat

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncal i obligatòries en el pla d'estudis respecte del total de crèdits troncal i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta crèdits optatius (PE)

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Tant per cent de crèdits optatius respecte del total de crèdits a cursar per l'estudiant per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema relacionat amb les matèries estudiades i relacionades amb les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels

coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis les pràctiques en empreses poden ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'alumnes per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncal i obligatòries es calcula la mitjana d'alumnes per grup de teoria i de pràctica (al 1r curs, al conjunt del 1r cicle i al 2n cicle) ponderant per la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és:

$$I = \frac{\sum_{i=1}^n (c_a \cdot a)}{\sum_{i=1}^n (c_a \cdot g)}$$

On **I** és la mitjana ponderada d'alumnes per grup, **n** és el nombre total de grups, **c_a** és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), **a** és el nombre d'alumnes totals de l'assignatura i **g** és el nombre de grups.

44. Alumnes totals matriculats

Còmput del nombre total d'alumnes que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral el còmput d'alumnes es realitza considerant els alumnes matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica d'assignatures. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació.

45. Alumnes equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'alumnes de la titulació dividit per la mitjana de crèdits que un alumne ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxes d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels alumnes en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes presentats a examen. Es calculen pel 1r curs i el 1r i segon cicle, desglossats en 1a i 2a convocatòries.

$$E = \frac{\sum_{i=1}^n C_s \cdot A_n}{\sum_{i=1}^n C_A \cdot A_p}$$

On **E** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_p** els alumnes presentats a examen.

47. Taxes de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes matriculats. Es calculen per 1r curs i 1r i 2n cicle.

$$R = \frac{\sum_{i=1}^n C_s \cdot A_n}{\sum_{i=1}^n C_A \cdot A_M}$$

On **R** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_M** els alumnes matriculats a l'assignatura.

48. Fase selectiva

Etapa inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avaluen de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis. La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Aquell alumne que ha cursat el 100% dels crèdits necessaris per a l'obtenció del títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el

nombre de titulats de pla vell i de pla nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als alumnes de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

Introducció

La titulació de Pedagogia de la UB ha estat avaluada dins el programa d'avaluació institucional de *l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya* del 1999 conjuntament amb la titulació de Psicopedagogia i quatre titulacions de Mestres –Educació Infantil, Educació Física, Educació Musical i Llengües Estrangeres– totes elles de l'àrea de Ciències de l'Educació.

La constitució del comitè d'avaluació intern ha tingut lloc el mes de juny de 1999. El procés d'autoavaluació ha durat deu mesos.

El comitè extern que ha avaluat la titulació de Pedagogia va ser nomenat per l'Agència el febrer de 2000 i l'han format quatre membres: dos acadèmics i dos professionals.

Pel que fa als processos d'avaluació intern i extern és de destacar que, en general, han transcorregut amb normalitat. No obstant això, la valoració i implicació en els processos d'avaluació institucional dels òrgans directament implicats han variat sensiblement des de l'inici fins el final. L'avaluació externa s'ha fet conjuntament per a les titulacions de Pedagogia i Psicopedagogia i ha coincidit en el temps amb la de les titulacions de Mestres.

Context institucional

La llicenciatura de Pedagogia va néixer dins el clima de reforma social i educativa de la II República i la Generalitat republicana, amb l'objectiu de donar la necessària sistematització i base científica al moviment de renovació pedagògica de la Catalunya del primer terç de segle. Durant el franquisme l'ensenyament va ser suprimit fins l'any 1954 i, fins el 1973, no es van incorporar especialitats pedagògiques en el títol de Pedagogia de la Facultat de Filosofia i Lletres. Durant la dècada dels 80, s'observa que aquestes especialitat no estan prou adequades a la realitat, però fins el 1992 no entren en vigor les directrius per realitzar als plans d'estudis de Pedagogia -BOE del 27 de d'agost de 1992-. El 1994 la Junta de Govern de la UB aprova definitivament el pla d'estudis de la titulació.

Aquest pla comprèn un àmbit d'assessorament curricular i de formació, un àmbit social, d'organització i administració de l'educació i un de tecnologia educativa. La titulació de Pedagogia s'inscriu dins de la Divisió V de la UB, de les Ciències de l'Educació, juntament amb les titulacions de Mestres, Psicopedagogia, Comunicació Audiovisual, Educació Social i Biblioteconomia i Documentació.

El nombre d'alumnes de Pedagogia a tot Catalunya és de 2.053, el 58% dels quals estan matriculats a la Universitat de Barcelona. Els estudiants de Pedagogia representen el 2% del total d'alumnes matriculats a la UB i el 2.8% dels de cicle llarg.

Taula 1. Dades generals de la UB. Curs 1998/99

	Pedagogia, UB
Alumnes de l'ensenyament	1.201
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	2.053
Alumnes totals matriculats a la UB	59.686
Alumnes de cycle llarg a la UB	43.409
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UB	2.0%
% Alumnes respecte dels alumnes de cycle llarg de la UB	2.8%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	58%

Accés

La nota d'accés a la titulació de Pedagogia s'ha incrementat 1,8 dècimes des del curs 1994/95 i gairebé 4 en referència al curs 1993/94, any en què es va començar a impartir. Les notes de tall s'han mantingut força estables durant els últims anys.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994-1999

Titulació	Via PAAU					Altres vies				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Pedagogia, UB	5.74	5.85	5.97	5.93	5.92	-	-	-	-	-

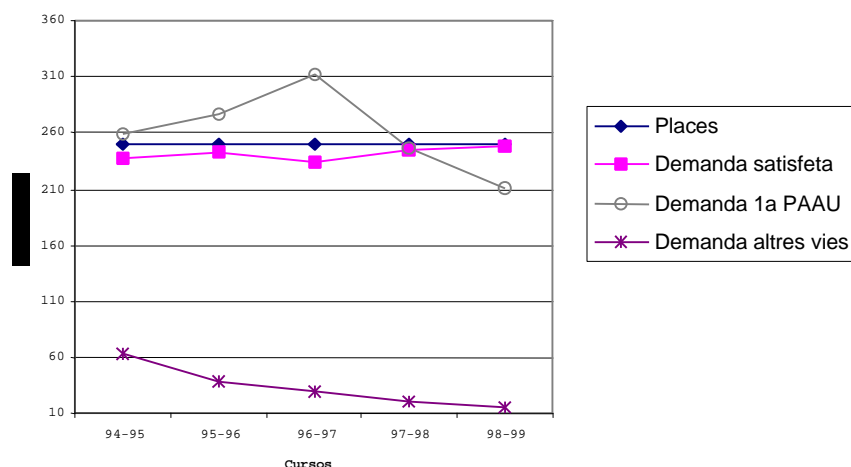
La titulació de Pedagogia de la UB ofereix 250 places de nou ingrés als estudis. La demanda de places en primera opció en el curs acadèmic 1998/99 es va situar en 227, el que implica una relació de 0.9. La majoria dels alumnes que demanen cursar estudis a Pedagogia –el 95%– provenen de les PAAU. La demanda satisfeta va ser, el mateix curs, del 99% –248 alumnes de nou ingrés–.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1 ^a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Pedagogia, UB	250	227	0.9	211	16	248

Places ofertes a Catalunya: 420

Demanda en 1a opció a Catalunya: 394

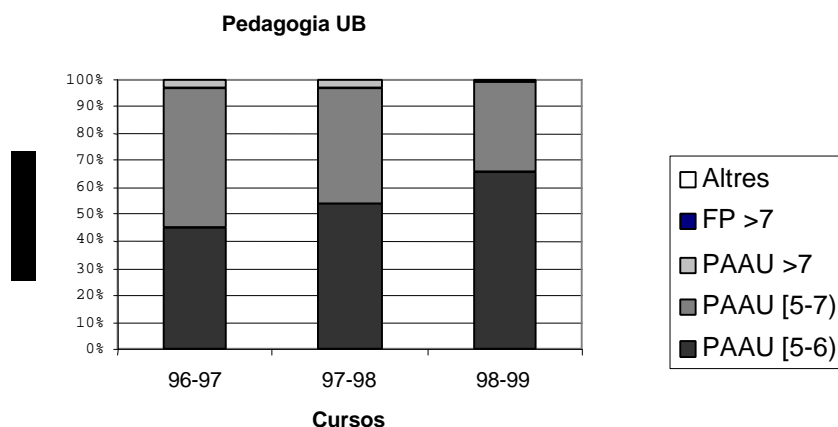
Pedagogia UB

La demanda en primera opció via PAAU va augmentar fins el curs 1996/97, a partir del qual se situa lleugerament per sota de l'oferta de places. La demanda satisfeta va ser del 99%, el curs 1998/99, però només el 52% dels alumnes matriculats havien triat l'estudi en primera opció. Així, els alumnes que accedeixen a la titulació de Pedagogia són, per aquest ordre de primera, tercera, i segona opció. Els matriculats amb opcions diferents de la primera volien estudiar, per aquest ordre, Magisteri, Psicologia i Educació Social. De totes maneres, el 84% dels estudiants manifesta estar molt motivat pels estudis.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via de accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Pedagogia, UB	45.3	52	2.7	53.7	42.9	3.3	64.1	32.76	0.4

Totes les dades s'ofereixen en percentatge

Com es pot observar, en els darrers tres cursos acadèmics es produeix un augment dels alumnes que accedeixen a la titulació via PAAU amb notes de tall entre 5 i 6 i que arriben a representar el 66% del total el curs 1998/99. Com a conseqüència d'aquest fet, el percentatge d'estudiants amb notes de tall entre 6 i 7 s'han reduït considerablement, passant del 52%, el curs 1996/97, al 34%, el curs 1998/99. Igualment, el percentatge d'alumnes amb notes superiors a 7 ha passat del 2.7%, el curs 1996/97, a 0.4%, el 1998/99.

Fites, objectius i planificació

La missió del títol és la de *proporcionar a l'estudiant la formació teòrico-pràctica necessària per a l'anàlisi, l'organització i el desenvolupament de sistemes i processos educatius, per a la millora del país a través de l'educació, d'acord amb el context general i la demanda social.*

La titulació pretén graduar professionals amb una formació bàsica per a *un mercat polivalent, emergent i en expansió.* Es constata, no obstant això, que no s'explicita un perfil de formació clar que constitueixi el marc de referència de l'ensenyament. Tant la pròpia titulació com els alumnes són conscient d'aquesta mancança i constaten la necessitat d'aprofundir en la seva definició. Donada la manca d'una formalització documentada no és possible valorar de forma concreta la viabilitat de les metes i els objectius ni el seu nivell d'especificació. El comitè extern ha proposat iniciar una discussió col·lectiva per tal d'aconseguir una definició

més precisa del perfil de formació i una concreció més detallada sobre les metes i els objectius.

El programa de formació

El pla d'estudis de la titulació va ser publicat al BOE el 19 d'octubre de 1994. Consta de 300 crèdits distribuïts en assignatures obligatòries –177 crèdits–, optatives –93 crèdits– i de lliure elecció –30 crèdits. L'ensenyament està dividit en dos cicles de 150 crèdits i quatre semestres cada un. El bloc d'assignatures obligatòries comprèn els continguts troncal establerts en les directrius generals del títol i les introduïdes per la universitat. Les assignatures optatives pretenen fomentar les habilitats i metodologies per treballar en contextos educatius més concrets. Es complementa la formació amb les assignatures de lliure elecció i els *pràcticums* d'iniciació i implicació.

Taula 5. El programa de formació

	Pedagogia, UB
Publicació en el BOE	19.10.94
Anys de durada	4
Pla d'Estudis	
Crèdits Troncals i Obligatoris	177
<i>Teoria</i>	104
<i>Pràctica</i>	73
Crèdits Optatius	93
Crèdits de Lliure Elecció	30
<i>Total</i>	300
Altres dades	
Grau mínim practicitat	41%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	57
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	31%
Relació d'optativitat	3.8
Pràcticums	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Si
Pràctiques en empreses	No

El disseny curricular del pla d'estudis està configurat sobre una base generalista que admet possibles itineraris de professionalització al segon cicle. L'estructura del pla d'estudis és coherent amb l'objectiu d'oferir a l'alumne una alta optativitat i la possibilitat de seguir diversos itineraris en el segon cicle que no estan, però, especificats. De fet, la titulació es debat actualment entre la formació generalista i l'especialització.

Es valora molt positivament la publicació dels programes de les assignatures en la Guia de l'Ensenyament. Això possibilita a l'alumne saber els continguts de l'assignatura, la metodologia i la forma d'avaluació i triar en conseqüència a l'hora de matricular-se. No obstant això, es constaten deficiències significatives en el grau d'elaboració dels programes publicats i es considera imprescindible augmentar la coordinació a l'hora d'elaborar aquest document i evitar les reiteracions i encavalcaments que s'han observat en els programes de les assignatures. És significativa l'opinió dels alumnes que, en un 50% dels casos, manifesten que els programes de les assignatures sovint no coincideix amb la Guia Docent. D'altra banda, l'avaluació ha detecta una falta de tradició en coordinació intra i interdepartamental a l'hora de configurar els programes de les assignatures.

El consell d'estudis vetlla per l'organització de l'ensenyament. Destaca la seva estructura democràtica, encara que un tant burocratitzada. Cal ressaltar l'augment de la participació

dels estudiants en aquest òrgan, encara que de forma irregular, tal i com passa també amb professors i PAS. L'horari de les assignatures s'organitza entorn de les obligatòries i permet als alumnes una major llibertat en les optatives. En general, la distribució del calendari d'exàmens, dels períodes lliures per estudiar abans de les proves i de la setmana per descansar entre semestres és considerada adient i es recomana la seva publicació a la Guia Docent. La titulació opina que el temps dedicat a exàmens és desproporcionat respecte a la docència.

Pel que fa a les pràctiques, es distingeixen aquells crèdits pràctics de cada assignatura i el *pràcticum*. Els crèdits pràctics són fonamentalment d'aula. El *pràcticum* està vinculat a les àrees de coneixement que intervenen majoritàriament en les assignatures obligatòries. Existeixen dos tipus de *pràcticums*: el d'iniciació, amb sis crèdits al segon semestre, i el d'implicació, amb nou crèdits a desenvolupar entre el setè i el vuitè semestre. El *pràcticum* d'implicació pretén ser un pont entre la teoria i la pràctica professional futura de l'alumne.

La titulació ha signat 91 convenis per alumnes de pràctiques el 1998/99. La resta d'estudiants s'inclou en els convenis marcs establerts amb l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

Els alumnes valoren com a insatisfactòria la coordinació entre els tutors del *pràcticum*, mentre que l'organització global es considera positiva.

El desenvolupament de l'ensenyament

La classe magistral és l'estratègia metodològica més emprada per impartir els crèdits teòrics, seguits del treball en grup i l'ús d'audiovisuals. Pel que fa als crèdits pràctics, destaca l'ús de l'estudi de casos, el debat i l'anàlisi de documents. No obstant això, la diferenciació entre crèdits teòrics i pràctics a les assignatures no és prou clara i, en la majoria de casos, s'imparteixen els mateixos continguts amb estratègies diferents. Fóra convenient, en aquest sentit, clarificar els continguts dels crèdits pràctics dels programes de les diferents matèries i redefinir les metodologies que s'han d'utilitzar en el seu desenvolupament. S'observa, al mateix temps, un ús excessiu dels treballs dels alumnes que si bé, inicialment, són ben valorats, finalment resulten un pur tràmit del qual els estudiants no n'obtenen la necessària retroalimentació.

Les estratègies docents vénen condicionades, en gran mesura, per la grandària dels grups. S'observa que tan als grups de primer curs com als de primer cicle hi ha prop de cent alumnes per classe –108 de mitjana a primer i 97 al primer cicle pels crèdits teòrics–, sense diferències substancials pel que fa als grups teòrics i als pràctics. El nombre d'alumnes de nou ingrés als grups de primer se situa en el 90% de mitjana. Al segon cicle es produeix una reducció en el nombre d'alumnes per classe, però els grups continuen sent molt nombrosos –88 i 85 alumnes a teoria i pràctica, respectivament. Aproximadament l'onze per cent dels alumnes matriculats a l'ensenyament segueixen els estudis a temps parcial.

Els programes de les assignatures es compleixen en un grau molt elevat, que la titulació xifra en el 90%.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Pedagogia, UB
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	108
Pràctica	103
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingress de 1r curs</i>	
Teoria	98
Pràctica	95
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	97
Pràctica	96
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	88
Pràctica	85
Alumnes totals	1.185
Alumnes equivalents a temps complet	1.051

L'única normativa sobre tutories és la recull el reial decret 898/1985 de 30 de maig de 1985 (BOE 19.06.85) que estableix en sis les hores d'atenció setmanal a l'alumnat per part dels professors a temps complet i un mínim de tres i màxim de sis per als professors a temps parcial. La UB no té cap normativa específica al respecte, si bé, està endegant tot un procés d'implantació i desenvolupament de tutories curriculars en què els professors tutors segueixen l'alumne durant tot els seus estudis. La titulació presenta tres tipus de tutories: acadèmica, grup-classe i d'itinerari curricular.

El professors solen dedicar una hora de tutoria acadèmica per setmana. L'ús que fan els alumnes de les tutories és puntual, durant l'elaboració de treballs i la consulta de dubtes abans dels exàmens, fonamentalment. Els tutors de grup-classe tenen les funcions de vetllar perquè els alumnes estiguin informats, resoldre problemes d'assignatures i amb professors i motivar els alumnes a assistir a les activitats acadèmiques del centre i els departaments.

Les tutories d'itinerari curricular (TIC) es van iniciar el curs 1999/00. Està pensat que siguin diferents pel primer i segon cicle, de forma que al primer tinguin un caràcter d'orientació acadèmica i al segon d'orientació més professional.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Pedagogia, UB
<i>Taxa d'èxit 1r Curs</i>	
1ª convocatòria	80%
2ª convocatòria	69%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1ª convocatòria	85%
2ª convocatòria	74%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1ª convocatòria	92%
2ª convocatòria	83%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	84%
1r cicle	86%
2n cicle	88%
Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)	148
Taxa de graduació	0.6

L'assistència a classe dels alumnes és bona i, tot i que la titulació no s'ha posat del tot d'acord en aquest sentit, la xifra se situa en torn el 75%. La titulació fixa en dos o tres hores d'estudi personal per assignatura l'ideal per superar-la. El 41% dels alumnes diu estudiar regularment, el 22% els caps de setmana i el 37% abans d'exàmens.

Els resultats acadèmics de la titulació són molt bons, tal i com posen de manifest les taxes d'èxit i de rendiment tant de primer curs com de primer i segon cicle. La valoració que d'aquest fet en fan els alumnes és desigual. La majoria opinen que el nivell d'exigència de la titulació és baix i que això es tradueix en una certa pèrdua de prestigi per a la titulació. Consideren que la formació és bàsica i opinen que el més positiu són les eines que se'ls proporciona per a poder completar la seva formació en funció del lloc de treball que ocupin en el futur. Durant el decurs de l'avaluació, el comitè extern ha posat de manifest la necessitat d'incrementar l'exigència acadèmica, millorar el procediments d'avaluació, intensificar la dimensió aplicada de les assignatures optatives i introduir continguts orientats al desenvolupament de les habilitats socials que són imprescindibles en el món laboral actual.

Pel que fa a la política de captació dels alumnes, la Facultat de Pedagogia s'acull, bàsicament, a les activitats realitzades pel Servei d'Orientació Universitària (SOU). Aquestes accions, a l'igual que les jornades de portes obertes i el Saló de l'Ensenyament, es valoren positivament. La intenció de la titulació, és però, iniciar accions més concretes que permetin captar els millors estudiants i que, a l'hora, millorin la imatge general de la titulació. Es constata que els alumnes de nou ingrés estan relativament desorientats en començar els estudis, probablement a causa de la poca informació que reben sobre les Ciències de l'Educació durant el batxillerat.

Es valora positivament l'àmplia oferta de serveis dirigits a l'alumnat que permet cobrir adequadament les seves necessitats d'informació i assessorament. No obstant això, els alumnes els utilitzen relativament poc, de forma que no accedeixen ni a tots els serveis ni a tota la informació que tant la Divisió com la Universitat posen al seu abast.

Els alumnes poden compaginar fàcilment la seva activitat acadèmica i d'estudi amb una feina, la qual cosa és valorada positivament tant pels estudiants com pels professors. El problema més important en aquest sentit apareix a l'hora de triar les assignatures optatives i fer compatibles els seus horaris amb la feina.

La relació entre professors i alumnes és molt bona i els estudiants destaquen la disposició dels professors per a resoldre qualsevol dubte, fins i tot fora dels horaris de tutories, fonamentalment, després de classe.

La participació dels alumnes en els òrgans de representació del centre és molt baixa. Demostren poc interès i motivació a l'hora de participar en la gestió dels assumptes acadèmics, ja que consideren que falta transparència i eficiència en aquest tipus d'òrgans acadèmics. Es creu oportú incrementar els mecanismes i procediments que permetin conèixer el nivell de satisfacció de l'alumnat amb l'organització i el desenvolupament de les activitats docents, així com introduir estratègies que possibilitin l'augment de la participació en la gestió acadèmica.

Professorat

Els professors de les àrees de coneixement implicades en la titulació són reconeguts pel seu prestigi i professionalitat. El alumnes opinen que el professorat és, en general, molt competent, però que hi ha diferències significatives entre ells.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Pedagogia, UB
Professorat Ordinari	83%
Catedràtics d'Universitat	19%
Titulars d'Universitat	37%
Catedràtics d'Escola Universitària	0%
Titulars d'Escola Universitària	27%
Associats	17%
Altres	0%

Es considera necessari establir mesures orientades a revaloritzar la funció docent i estimular l'excel·lència acadèmica del professorat, especialment la conveniència d'establir sistemes eficaços d'avaluació del professorat i de reconeixement dels projectes d'innovació didàctica que desenvolupin com a mèrits específics.

Alguns professors consideren que estan desinformatats i que s'haurien d'arbitrar mecanismes perquè la comunicació i la informació sobre acords i normatives de la Universitat, Divisió, Facultat i Departament fos més fluida.

Instal·lacions

Tant el professorat com l'alumnat manifesten que les aules són adequades pel que fa a les dimensions. No obstant, constaten certs problemes d'adequació.

Les aules d'informàtica i els ordinadors d'accés lliure disponibles pels alumnes resulten del tot insuficients –11 ordinadors per 1200 alumnes– i s'espera que la recent aprovació del Pla Microinformàtic ajudi a resoldre aquest problema.

Les instal·lacions destinades a la biblioteca són àmplies, confortables i modernes. El catàleg, bases de dades, revistes electròniques, etc., es poden consultar de forma remota, ja sigui des dels despatxos dels professors com des de les aules d'informàtica. La dotació de fons periòdics i no periòdics és molt bona –en particular, el fons bibliogràfic històric- i la seva utilització és molt elevada. Es detecten, no obstant això, problemes amb alguns llocs de consulta i amb la climatització de la biblioteca, sobre tot, durant l'hivern.

El campus de la Divisió V, de Ciències de l'Educació, on es troba la titulació, és valorat molt positivament per estar dotat d'unes instal·lacions modernes, agradables i en bones condicions. L'estat de conservació, la netedat i la retolació informativa són molt bons. Existeixen, però, certs problemes d'accessos per a les persones discapacitades que requereixen una solució pertinent. El campus presenta també algun problema d'aparcament i d'horaris del transport públic que caldria solucionar.

Els serveis del campus menys valorats ja sigui pel seus horaris, preus o l'atenció que dispensen són els de reprografia, llibreria i restauració i cafeteria. Caldria millorar aquestes prestacions, així com habilitar un servei de banca que permetés als alumnes formalitzar certs tràmits de la matrícula dins del campus.

Relacions externes

Els sectors econòmics i socials més propers a la pedagogia valoren positivament la imatge de la titulació. Els professors del centre participen activament en les institucions pedagògiques catalanes, espanyoles i internacionals. També n'hi ha que col·laboren amb els Departament d'Ensenyament i Benestar Social de la Generalitat de Catalunya i amb d'altres organismes com ara el Consell Escolar o l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta mobilitat i les excel·lents relacions que mantenen els professors amb universitats, institucions i empreses nacionals i estrangeres s'hauria de canalitzar de tal manera que tingués efectes positius sobre l'ensenyament i els projectes que es duen a terme a la titulació.

Es considera necessari saber l'opinió dels empleadors amb la finalitat de conèixer amb major precisió les demandes socials i ajustar, en conseqüència, els perfils i objectius formatius dels programes. En aquest sentit, els convenis que s'estableixen per dur a terme el *pràcticum* han de contribuir al coneixement mutu i la cooperació entre universitat i societat. També caldria enfortir les relacions d'intercanvi i col·laboració amb les universitats de Catalunya a fi de millorar el coneixement mutu i facilitar la mobilitat interna dels estudiants.

Recerca

És molt ben valorat l'esforç que fa la Divisió de Ciències de l'Educació per sistematitzar i difondre les investigacions realitzades en l'àmbit educatiu a través de diferents jornades d'estudi. Aquest mateix esforç es manifesta en la preocupació per establir línies d'investigació i grups consolidats que permetin una organització racional dels treballs i una major rendibilitat dels recursos. Igualment, es considera positiu per incrementar l'activitat investigadora, la creació de comissions dins les unitats que tenen l'objectiu d'elaborar plans i programes d'actuació, entre els que destaquen, especialment, els relatius al tercer cicle orientats a ampliar i millorar la formació dels doctors. No obstant això, s'observa que l'activitat de recerca és encara reduïda pel que fa al nombre de professors doctors, la quantitat de projectes finançats, el volum de recursos econòmics assolits i el becaris aconseguits. L'activitat és, però, força més intensa en aquells departaments amb grups consolidats i, en general, s'observa un augment progressiu dels nivells de productivitat d'investigació. Es valora positivament la projecció i l'aplicació social de la majoria de projectes de recerca.

També estan molt ben considerades les polítiques orientades a la formació de doctors que duu a terme la Divisió V, tot i que caldria augmentar el nombre de tesis llegides.

Introducció

La titulació de Psicopedagogia de la UB ha estat avaluada dins el programa d'avaluació institucional de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya del 1999, conjuntament amb les de Pedagogia i Mestres, en les especialitats d'Educació Infantil, Educació Física, Educació Musical i Llengües Estrangeres, totes elles de la Divisió de Ciències de l'Educació.

La constitució i formació del comitè d'avaluació intern va tenir lloc el mes de juny de 1999. El procés d'autoavaluació ha durat deu mesos.

El comitè extern que ha avaluat la titulació de Psicopedagogia va ser nomenat per l'Agència el mes de febrer de 2000 i l'han constituït quatre membres: dos acadèmics i dos professionals, tots ells relacionats amb el camp de les ciències de l'educació.

Tant el procés d'avaluació intern com l'extern, cal comentar que, en general, han transcorregut amb normalitat. La implicació dels òrgans acadèmics directament afectats per l'avaluació ha variat al llarg del procés, de forma que ha anat augmentant progressivament la seva acceptació i valoració positiva.

El procés d'avaluació extern s'ha dut a terme entre els dies 29 de maig i 1 de juny del 2000, s'ha fet conjuntament per a les titulacions de Pedagogia i Psicopedagogia i ha coincidit en el temps amb la de Mestres. En algun moment les audiències de l'avaluació de Psicopedagogia han coincidit amb les de Mestres, cosa que ha influït en el desenvolupament d'ambdós processos. En general, els dos comitès, l'intern i l'extern, han estat molt d'acord a l'hora d'assenyalar els punts forts i febles més importants de la titulació.

Context institucional

La titulació de Psicopedagogia és una de les vint de segon cicle que imparteix actualment la UB i està adscrita a la Facultat de Pedagogia des de la seva implantació, el curs 1995/96. Aquesta Facultat es va implicar activament, ja des dels anys 80, en la creació dels estudis de Psicopedagogia a través dels serveis d'orientació i intervenció psicopedagògica de diverses administracions. No obstant això, hi van haver moltes negociacions entre les facultats de Pedagogia, Psicologia i l'antiga Escola Universitària de Formació del Professorat per a l'adscripció d'aquesta titulació als seus centres. Finalment, el desembre de 1993, la UB va aprovar definitivament l'agregació de la titulació a la Facultat de Pedagogia.

La titulació està adscrita a la Divisió V - de Ciències de l'Educació- de la Universitat de Barcelona, juntament amb les de Mestres, Pedagogia, Comunicació Audiovisual, Educació Social i Biblioteconomia i Documentació.

El nombre d'alumnes matriculats a Psicopedagogia a tot Catalunya, el curs 1998/99, és de 657, 33% dels quals estudien a la UB. Els estudiants de Psicopedagogia representen el 0.4% del total d'alumnes de la UB i l'11% en relació als alumnes d'ensenyaments de només segon cicle. La titulació no ofereix una anàlisi més detallada sobre la seva situació respecte de la UB, Catalunya i la resta de l'Estat.

Taula 1. Dades generals de la UB

	Psicopedagogia, UB
Alumnes de l'ensenyament	219
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	657
Alumnes totals matriculats a la UB	59.686
Alumnes de 2n cicle de la UB	1.909
% Alumnes de la titulació respecte dels alumnes totals de la UB	0.4%
% alumnes de la titulació respecte dels alumnes de segon cicle de la UB	11%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	33%

Accés

La titulació de Psicopedagogia de la UB ofereix 120 places de nou ingrés als estudis. La demanda en primera opció en el curs acadèmic 1998/99 es va situar en 127, el que implica una relació de 1.1. Des de la implantació de la titulació la demanda global ha descendit un 70%.

Taula 2 . Demanda de accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global	Ratio demanda/oferta	Demanda 1 ^a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Psicopedagogia, UB	120	127	1.1	-	-	127

Places ofertes a Catalunya: 300
Demanda en 1ª opció a Catalunya: Nd

Com que la titulació de Psicopedagogia és només de segon cicle, les vies d'accés són diferents de les dels estudis de cicle curt o llarg. Per accedir-hi és necessari haver completat el primer cicle o ser titulat en un altre ensenyament afí –Eduador Social, Mestre, Pedagogia i Psicologia- i haver cursat els complements de formació pertinents. Per vies d'accés, el alumnes que s'incorporen amb només el primer cicle de Pedagogia són els que ho fan amb una nota més alta, seguits dels llicenciats, els diplomats en Educació Social i els Mestres. La major demanda d'accés prové dels estudiants de Mestres i, en especial, dels d'Educació Primària, que sol·liciten cursar els complements de formació quan acaben la diplomatura. En aquest sentit, es proposa revisar les condicions en què es cursen determinats complements de formació, així com l'oferta de places, de forma que s'adeqüi millor a la demanda existent.

Metes, objectius i planificació

Les directrius generals establertes pel Ministeri per a l'obtenció del títol oficial de Llicenciat en Psicopedagogia estableixen que els ensenyaments hauran de proporcionar una formació científica adequada en els aspectes bàsics i aplicats de la psicopedagogia. La titulació de la UB pretén capacitar persones competents en *els àmbits professionals a què pot accedir un graduat*, com ara els departaments d'orientació dels centres escolars, equips i serveis d'assessorament psicopedagògic, gabinets privats d'assessorament, centres d'educació especial, serveis i programes d'orientació professional, etc. La titulació té un caràcter marcadament professional. Els objectius de la titulació estan enunciats molt genèricament i el seu coneixement entre la comunitat acadèmica és desigual. Durant el procés d'avaluació externa s'ha detectat una falta de clarificació dels objectius i la necessitat de dur a terme una discussió, en el sí de la titulació, per tal d'obtenir-ne una definició més precisa

Es considera convenient aprofundir en la descripció del perfil de la titulació i informar sobre els objectius i continguts del programa de formació a l'alumne per facilitar la seva presa de decisions.

El programa de formació

El pla d'estudis de la titulació va ser publicat al BOE el 3 de febrer de 1996. Consta de 150 crèdits distribuïts en assignatures obligatòries –97.5 crèdits–, optatives –37.5 crèdits– i de lliure elecció –15 crèdits. L'ensenyament està dividit en quatre semestres amb una durada mínima de dos anys. La finalitat de la troncalitat és proporcionar a l'alumnat una formació bàsica en els diferents aspectes que poden configurar l'activitat del professional de la psicopedagogia. L'optativitat està emmarcada en quatre blocs temàtics: tres que responen a un perfil més específic de caràcter professional, i un caràcter instrumental i complementari. En un principi, l'alumne podia cursar dos itineraris curriculars si utilitzava part dels seus crèdits de lliure elecció per assignatures optatives. Però a partir del curs 1998/99 aquesta possibilitat va desaparèixer.

Taula 3. El programa de formació

Psicopedagogia, UB	
Publicació en el BOE	03.02.96
Anys de durada	2
Pla d'Estudis	
Crèdits Troncals i Obligatoris	97.5
<i>Teoria</i>	57
<i>Pràctica</i>	40.5
Crèdits Optatius	37.5
Crèdits de Lliure Elecció	15
<i>Total</i>	150
Altres dades	
Grau mínim de practicitat	41.5%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	27
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	25%
Relació d'optativitat	4.1
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Si
Pràctiques en empreses	No

Es considera que el pla d'estudis es coherent i adequat al perfil i als objectius proposats, ja que contempla els elements fonamentals per oferir als alumnes una formació bàsica en l'àmbit de la psicopedagogia. Els estudiants, no obstant això, consideren que la carrera està excessivament enfocada a l'àmbit escolar, per la qual cosa seria convenient aprofundir en altres àmbits d'actuació psicopedagògica, com ara l'àrea empresarial i social.

Hi ha hagut una discussió pública força participativa entre els diversos òrgans acadèmics a l'hora de dissenyar el pla d'estudis, probablement com a conseqüència de tractar-se d'un nou ensenyament que encara precisa configurar un espai disciplinar i professional. Els diversos estaments implicats també ha realitzat un gran esforç per integrar i coordinar tots els sectors en la determinació dels objectius i els curricula de la titulació. Tot i això, es troba a faltar una valoració sobre l'estructura i actualitat científica dels programes proposats, així com la seva factibilitat per a ser desenvolupats en el temps previst.

Es destaca el treball elaborat per coordinar continguts de les matèries i elaborar la Guia Docent. No obstant això, s'observa que encara no estan prou definits els crèdits teòrics i pràctics.

Finalment, es constata la incertesa que provoca entre l'alumnat el fet que la titulació no estigui identificada clarament amb un lloc de treball més enllà de l'especialitat en l'ensenyament secundari. Aquesta falta de concreció específica d'una professió de referència fa, com en molts altres casos, que l'obtenció de feina depengui més de les habilitats socials i personals dels titulats que dels seus coneixements acadèmics.

El desenvolupament de l'ensenyament

En general es considera que la metodologia docent utilitzada a les classes pel professorat és correcta, si bé s'observen diferències entre professors. Predominen la classe magistral i el treball en grup. No existeix una clara definició dels crèdits teòrics i dels pràctics i la majoria dels continguts dels què tracten són similars però impartits a través d'una metodologia docent diferent. Caldria, doncs, definir clarament els crèdits pràctics dels programes de les matèries i redefinir les metodologies que s'han de fer servir en cada cas. En ocasions, els alumnes consideren excessiu el volum de treballs de curs.

L'organització actual, a causa del calendari real, redueix el període de docència. Encara que apareix explícita a la Guia Docent, la dispersió horària que hi ha entre matèries i les limitacions del nombre d'alumnes per grup impedeixen que, en molts casos, els estudiants puguin triar les optatives segons els itineraris que volen cursar. D'altra banda, es valora positivament el període sense docència previ als exàmens finals de cada semestre, la qual cosa permet als alumnes completar els continguts de les matèries i resoldre els possibles dubtes. També està ben valorada la Guia Docent de la titulació que permet agilitzar el procés de planificació de la carrera, l'organització del temps i la presa de decisions. Seria convenient que els alumnes disposessin d'aquest document amb suficient antelació a la data de matrícula.

En general, els programes de les assignatures es compleixen, si bé, en aquest sentit hi ha diferències significatives d'opinió entre els alumnes i els professors. S'han posat de manifest problemes d'encavalcament de continguts entre assignatures, fonamentalment en les obligatòries. En aquest sentit, seria convenient potenciar les mesures de coordinació inter i intradepartamentals. Normalment, no hi ha divergències entre els programes dels professors que imparteixen una mateixa assignatura i només s'han detectat diferències significatives en dos casos. La grandària del grups es considera bona i en cap cas supera els 45 alumnes per classe en els crèdits teòrics. Aquesta xifra es manté constant al llarg dels dos cursos de la titulació. També es valora positivament el desdoblament dels grups pels crèdits pràctics, la qual cosa permet formar grups d'entre 21 i 23 alumnes. Aproximadament el 80% dels alumnes segueixen els estudis a temps complet i el 20% ho fa a temps parcial.

Taula 4. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Psicopedagogia, UB
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	45
Pràctica	23
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingress de 1r curs</i>	
Teoria	42
Pràctica	21
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	43
Pràctica	22
Alumnes totals	219
Alumnes equivalents a temps complet	175

Els horaris de tutories són públics i els alumnes estan informats del despatx del professor, del seu e-mail i telèfon. En general, però, els estudiants usen poc les tutories, especialment en el torn de tarda. En alguns casos, donat que els professors imparteixen docència en més d'una titulació, els horaris de tutoria coincideixen amb els de classe dels alumnes. Es considera molt positiva la introducció, el curs 1999/00, de les Tutories d'Itinerari Curricular (TIC), que s'emmarca en les accions que està duent a terme la UB per assegurar l'orientació dels estudiants i la qualitat de l'ensenyament que reben.

Taula 5. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Psicopedagogia, UB
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1 ^a convocatòria	90%
2 ^a convocatòria	84%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	86%
2n cicle	87%
Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)	80
Taxa de graduació	0.67

Les taxes d'èxit i rendiment demostren que els resultats acadèmics dels estudiants de la titulació són molt bons. Alguns alumnes opinen que la formació de la titulació és bàsica i que el nivell d'exigència no és molt elevat. Durant l'avaluació, el comitè extern han posat de manifest la necessitat d'incrementar l'exigència acadèmica, millorar els procediments d'avaluació, intensificar la dimensió aplicada de les assignatures optatives i introduir continguts orientats a desenvolupar les habilitats socials dels alumnes, imprescindibles en el món del treball d'avui dia.

Pel que fa a la política de captació dels alumnes, la Facultat de Pedagogia s'acull bàsicament a les activitats realitzades pel Servei d'Orientació Universitària (SOU). Aquestes accions, a l'igual que les jornades de portes obertes i el Saló de l'Ensenyament, estan ben considerades. També és valorada positivament la sessió informativa que organitza la titulació abans que els alumnes es matriculin per primer cop, encara que hi ha un alt percentatge d'estudiants que no hi assisteix. En aquest sentit, potser caldria que els alumnes que s'han de matricular per primera vegada es reunissin amb els tutors d'itinerari curricular per rebre una informació més concreta. Aquesta reunió es podria fer en petits grups.

Existeix una bona oferta de serveis dirigits a l'alumnat que cobreix adequadament les seves necessitats d'informació i assessorament. No obstant això, els alumnes no en fan un ús

generalitzat, probablement a causa del desconeixement de la seva existència, de la forma d'accedir-hi o de la seva dispersió.

En general, la relació entre professors i alumnes és bona i destaca la predisposició dels professors a l'hora de resoldre dubtes, fins i tot, fora dels horaris de tutoria. La participació dels alumnes en els òrgans de representació del centre és molt baixa, igual com el seu interès per participar en la gestió dels assumptes acadèmics. Es considera, doncs, necessari introduir estratègies per incrementar la participació dels estudiants en la gestió acadèmica.

Professorat

A l'ensenyament hi participen 50 professors. Els departaments més implicats en la titulació són el de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació (MIDE) i el de Psicologia Evolutiva i de l'Educació, ambdós amb 18 professors, seguits del de Didàctica i Organització Escolar (DOE) i Teoria i Història de l'Educació (THE), amb 6 professors cada un. El 79% del professorat és ordinari i el 18.5% associat. La majoria de les assignatures obligatòries les imparteixen professora numeraris.

El perfil de formació del professorat és adequat a la docència de la titulació. En general, l'assignació de professors per part dels departaments és correcta, tot mantenint un equilibri entre titulars i associats d'acord amb les característiques dels diversos continguts que s'han d'impartir al llarg de la titulació. Els acadèmics d'aquesta universitat són reconeguts pel seu prestigi i la seva professionalitat i els alumnes consideren que són competents i accessibles.

Taula 6. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Psicopedagogia, UB
Professorat Ordinari	78.5%
Catedràtics d'Universitat	15.6%
Titulars d'Universitat	51.2%
Catedràtics d'Escola Universitària	2.4%
Titulars d'Escola Universitària	9.3%
Associats	18.5%
Altres	3%

Com en el cas de Pedagogia, es considera necessari establir mesures orientades a revaloritzar la funció docent i estimular l'excel·lència acadèmica del professorat. Especialment, crear sistemes eficaços d'avaluació del professorat i reconèixer com a mèrits específics els projectes d'innovació didàctica que desenvolupen molt professors.

Instal·lacions

La ubicació de la titulació dins del campus de la Divisió de Ciències de l'Educació de la UB esta ben valorada. Les instal·lacions, en general, es consideren apropiades pel que fa a les seves dimensions. L'equipament audiovisual i el mobiliari de les aules es valoren positivament. El nombre d'aules d'informàtica i d'ordinadors és clarament insuficient. Hi ha problemes d'accés per a les persones discapacitades que requereixen una solució pertinent. Finalment, també s'han detectat problemes amb l'aparcament i amb els horaris del transport públic.

Les instal·lacions destinades a la biblioteca són àmplies, confortables i modernes. El catàleg, les bases de dades, revistes electròniques, etc., es poden consultar de forma remota, ja sigui des dels despatxos dels professors com des de les aules d'informàtica. La dotació de

fons periòdics i no periòdics és molt bona –en particular, el fons bibliogràfic històric. S'observa un increment en la consulta del fons bibliogràfic, en bona part gràcies a les accions formatives que es programen cada any per explicar als alumnes el funcionament de la biblioteca. Es detecten, no obstant això, problemes en alguns llocs de consulta i en la climatització de la biblioteca, sobre tot durant l'hivern. L'adquisició de fons a l'hemeroteca també presenta alguns desajustaments.

Els serveis del campus menys valorat, ja sigui pels horaris, preus o l'atenció que ofereixen, són els de reprografia, llibreria i restauració i cafeteria. Caldria millorar aquestes prestacions, així com també habilitar un servei de banca que permetés als alumnes de formalitzar certs tràmits de la matrícula dins del mateix campus.

Relacions externes

La titulació no manté relacions amb entitats i organitzacions empresarials, tret dels contactes amb institucions i centres per a la realització del *pràcticum*. L'alumnat, en general, no participa als programes d'intercanvi Sòcrates/Erasmus. Només quatre estudiants hi han participat des del curs 1995/96. Els contactes institucionals es duen a terme a través del deganat de la Facultat de Pedagogia.

Recerca

Es considera molt positivament l'esforç dut a terme per la Divisió de Ciències de l'Educació per a sistematitzar i difondre les investigacions realitzades en l'àmbit educatiu a través de diferents jornades d'estudi. També hi ha la voluntat d'establir línies d'investigació i grups consolidats que permetin una organització racional des treballs i una major rendibilitat dels recursos. Igualment, ha estat positiu per incrementar l'activitat investigadora la creació de comissions dins les unitats que tenen l'objectiu d'elaborar plans i programes d'actuació, entre els que destaquen, especialment, els relatius al tercer cicle que s'orienten a incrementar i millorar la formació dels doctors. No obstant això, s'observa que l'activitat investigadora és encara reduïda si es té en compte el nombre de professors doctors, la quantitat de projectes finançats, el volum de recursos econòmics assolits i el becaris aconseguits. L'activitat és, però, força més intensa en aquells departaments amb grups consolidats i, en general, s'observa un augment progressiu dels nivells de productivitat d'investigació. Es valora positivament la projecció i l'aplicació social de la majoria de projectes de recerca.

També estan molt ben considerades les polítiques orientades a la formació de doctors que duu a terme la Divisió V, tot i que caldria augmentar el nombre de tesis llegides.

**Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats:
Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r. i 2n. cicle)**

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament de Filologia Hispànica a la UAB s'ha dut a terme dins del programa d'avaluacions de 1999 de l'Agència.

La fase d'avaluació interna es va endegar amb la constitució del comitè intern, el mes de maig de 1999, i va concloure amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació, el mes de febrer del 2000. En el comitè intern hi havia una adequada representació de professors, alumnes i personal d'administració de l'ensenyament.

La visita del comitè extern d'avaluació va tenir lloc durant el mes juny del 2000 i l'informe extern a la titulació es va lliurar el mes de juliol. En el comitè extern hi ha participat professors de prestigi d'altres universitats de l'Estat, professionals del món editorial, així com un expert en processos d'avaluació.

En general, el procés d'avaluació s'ha desenvolupat de manera satisfactòria i en un clima de col·laboració entre ambdós comitès.

Context institucional

Els estudis de Filologia Hispànica de la UAB s'imparteixen a la Facultat de Filosofia i Lletres, situada al campus de Bellaterra. En aquest centre s'hi ubiquen les llicenciatures de: Filologia anglesa, Filologia catalana, Filologia clàssica, Filologia francesa, Filosofia, Geografia, Història, Història de l'Art, Humanitats, Antropologia social i cultural, Història i Ciència de la Música i, finalment, Teoria de la Literatura i Literatura comparada.

En un context estatal, hi ha coincidència en considerar les àrees de coneixement de la llengua i de literatura espanyola de la titulació de la UAB com un punt de referència, tant pel prestigi del seu professorat com per la seva incidència en el context socioeconòmic.

La titulació inicia el seu camí amb la creació de la UAB, l'any 1968. Aleshores, la filologia hispànica era una especialització del títol de Filosofia i Lletres. L'any 1992, amb la reforma dels plans d'estudis, els ensenyaments assoliren la seva actual denominació. El pla d'estudis vigent queda recollit en el BOE número 24, de 28 de gener de 1993.

Taula 1. Dades generals de la UAB

	Filologia Hispànica, UAB
Alumnes de l'ensenyament	402
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.839
Alumnes totals matriculats a la UAB	33.506
Alumnes de cicle llarg a la UAB	28.663
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UAB	1.2 %
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UAB	1.5 %
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	22 %

L'accés a l'estudi

L'accés a la titulació es realitza majoritàriament a través de les PAAU a partir de la opció de COU:D Humanístico-Lingüística, o bé l'opció LOGSE: Humanitats. La titulació constata

la necessitat de considerar les característiques específiques del nou alumnat provinent de la LOGSE, atès que per els professors han detectat certs desajustaments en els seus nivells formatius.

Pel que fa a les principals motivacions per accedir als estudis, els alumnes consideren la possibilitat d'adquirir una formació sòlida per poder incorporar-se al mercat laboral en els camps de serveis lingüístics, editorials i, especialment, l'ensenyament.

Taula 2 . Notes de tall. Evolució 1994-1999

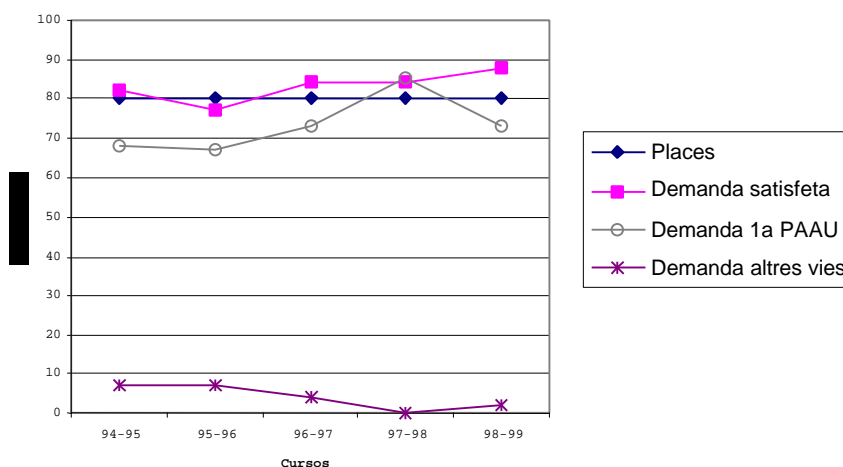
Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Filologia Hispànica, UAB	5.84	5.77	5.91	5.95	5.68

Taula 3 . Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1ª opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1ª opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Filologia Hispànica UAB	90	75	0.8	73	2	88

Places ofertes a Catalunya: 392
Demanda en 1ª opció a Catalunya: 371

Filologia Hispànica UAB

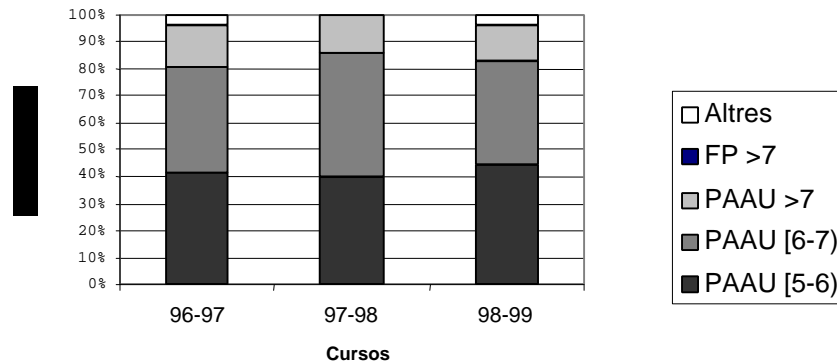
Les dades de les Taules 3 i 4 demostren que, en general, aquells alumnes que demanen els estudis en primera opció no tenen cap dificultat per accedir-hi. Així, de 73 peticions via PAAU, 65 (89%) varen ser ateses el curs 1998/99.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via de accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Filologia Hispànica, UAB	43.8	41.3	16.3	42.5	47.5	15	43.3	38	13.3

Totes les dades s'ofereixen en percentatge

Filologia Hispànica UAB

Pel que fa a la distribució de les notes de tall, i en el decurs dels tres darrers anys, s'observa que aproximadament el 57% dels alumnes tenen notes de tall superiors a 6. A més a més hi ha un col·lectiu significatiu (15%) amb notes de tall superiors a 7, que manifesten una alta vocació envers els estudis.

En general, la titulació, i segons les enquestes realitzades, satisfà les expectatives dels alumnes. El perfil de l'alumne és el d'un estudiant molt vocacional que segueix els estudis perquè li agraden. Tot i això, s'ha detectat una significativa taxa d'abandonaments, malgrat les bones notes de tall, especialment rellevant els primers mesos del primer curs, i sobre la qual la titulació hauria de reflexionar.

Fites i objectius

La titulació ha iniciat un debat per tal de determinar quins han de ser els seus objectius. Com a elements per a aquesta discussió es consideren tan el perfil dels alumnes com les sortides professionals, així com també la formació que estan rebent els nous alumnes de secundària.

No existeix cap document que descriu de manera explícita els objectius de la titulació. De manera genèrica es pot dir que es pretén que l'alumne adquireixi uns coneixements fonamentals i equilibrats en tots els aspectes bàsics de la llengua i la literatura espanyoles, considerant les diferents etapes històriques i els aspectes sincrònics i diacrònics de la llengua.

Caldria establir els mecanismes oportuns per tal que, un cop superada l'etapa de debat iniciada, els objectius quedessin explicitats i es determinessin mecanismes per al seu seguiment i revisió.

El programa de formació

De manera global, i segons el comitè extern, el pla està ben concebut, té una estructura moderna que harmonitza adequadament els continguts bàsics amb les assignatures especialitzades i aplicades. Els professors tenen presents els criteris d'actualització científica dels programes de les assignatures. El pla d'estudis consta de 302 crèdits repartits en quatre anys, per bé que existeix una tendència generalitzada entre els alumnes a cursar la carrera en

més temps. Després del procés d'avaluació realitzat la titulació preveu revisar l'actual pla d'estudis.

El pla permet als alumnes seguir diferents itineraris que condueixen a una formació de tipus generalista o bé una més especialitzada. Aquesta possibilitat és valorada positivament tant pels professors com pels alumnes. En concret, la titulació preveu dos itineraris a segon cicle: un de llengua i un altre de literatura, tot i que es pot cursar la llicenciatura sense haver d'adscriure's a cap d'ells. La diferència entre ambdues especialitats és de 30 crèdits i afecta, únicament, a les assignatures optatives de segon cicle.

El pla es considera insatisfactori pel que fa a la seva densitat i concentració, que genera una saturació d'assignatures. Així, hi ha dificultats a l'hora de complir els programes de les assignatures, que són poc realistes. Els continguts no s'arriben a completar i es fa difícil seguir el nombre de lectures requerides.

Un dels elements més positius és la figura del coordinador de la titulació. El comitè extern ha constatat una adequada coordinació entre professors en quant a l'estructura i els continguts dels programes.

Taula 5. El programa de formació

Filologia Hispànica, UAB	
Publicació en el BOE	28.01.1993
Anys de durada	4
Pla d'Estudis	
Crèdits Troncals i Obligatoris	195
<i>Teoria</i>	96
<i>Pràctica</i>	99
Crèdits Optatius	75
Crèdits de Lliure Elecció	32
<i>Total</i>	302
Grau mínim de practicitat	33%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	34
% d'optatives al pla d'estudis	25 %
Oferta de crèdits optatius propis	190
Relació d'optativitat	2.5
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	No

Pel que fa a les pràctiques, es valoren positivament aquelles vinculades a les assignatures de llengua, atès que són de fàcil concreció. Tot i això, un dels punts febles de la titulació és la indefinició del pes que han de tenir les pràctiques en l'itinerari de literatura, possiblement perquè els crèdits pràctics no acostumen a transmetre coneixements i tècniques diferents a les dels crèdits teòrics.

Desenvolupament de l'ensenyament

L'atenció tutorial està regulada per una normativa de la UAB. El professorat té tendència a considerar la tutoria com un espai de consulta per aclarir aquelles qüestions directament relacionades amb l'assignatura (bibliografia, aclariments, etc.). En canvi, els alumnes reclamen una major atenció i informació sobre les assignatures que es poden cursar, itineraris, etc., especialment a primer curs. En aquest sentit, la titulació planteja, com a

proposta de millora, introduir la figura del professor tutor, especialment pels alumnes de nou ingrés.

A la majoria de les assignatures s'utilitza la classe magistral com a principal recurs didàctic, que sovint es complementa amb conferències d'especialistes i treball amb materials com ara dossiers, esquemes i fotocòpies. En general, les classes no són gaire participatives i hi ha pocs professors que utilitzin estratègies per millorar aquest aspecte.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

Filologia Hispànica, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	57
Pràctica	50
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	41
Pràctica	35
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	34
Pràctica	42
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	61
Pràctica	51
Alumnes totals	402
Alumnes equivalents a temps complet	345

El professorat considera que un alumne hauria de dedicar de 15 a 20 hores setmanals a l'estudi per poder superar els exàmens. Hi ha un consens generalitzat sobre la idoneïtat de planificar de manera conjunta el treball que es demana als alumnes per tal d'evitar desajustaments. Els professors també opinen que els alumnes fan poc ús de la bibliografia recomanada.

De la lectura de la Taula 6 es desprèn que hi ha un nombre important de repetidors en els grups de primer curs, aproximadament el 40%. A més a més, cal considerar l'elevada taxa d'abandonaments, especialment al primer curs.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

Filologia Hispànica, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1 ^a convocatòria	81 %
2 ^a convocatòria	63 %
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1 ^a convocatòria	78 %
2 ^a convocatòria	66 %
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1 ^a convocatòria	86 %
2 ^a convocatòria	86 %
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	65 %
1r cicle	66 %
2n cicle	83 %
Mitjana del nombre de titulats (1996-1998)	58
Taxa de graduació	0.73

L'avaluació dels estudiants de les assignatures de primer cicle consisteix, majoritàriament, en un examen final teòrico-pràctic. Si l'assignatura és anual, es realitzen dos parcials, un al

febrer i l'altre al juny. En les assignatures de segon cicle, tot i que l'examen final també és majoritari, s'amplia el ventall de possibilitats d'avaluació amb la incorporació de treballs, exposicions orals a classe i presentació de ressenyes i/o treballs pràctics.

Els resultats acadèmics són bons i milloren sensiblement al segon cicle, tant pel que fa a les taxes d'èxit com les de rendiment.

Professorat

Bona part del professorat de la titulació i del departament ocupa, des de fa temps, càrrecs de prestigi en el context estatal (membres de *la Real Academia de la Lengua Española*, *Instituto Cervantes*, poetes i novel·listes famosos, crítics literaris, etc.) i de projecció internacional. L'elevat nivell científic i la complementarietat de perfils de formació del professorat de la titulació és uns dels seus principals punts forts. Tot i això, existeix un clar desequilibri entre els professors titulars i el col·lectiu de professors associats no doctors a temps parcial.

Es considera que la formació científica del conjunt de la plantilla docent és l'adequada pels objectius de la titulació. A més a més, els alumnes manifesten la seva satisfacció en aquest sentit.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

Filologia Hispànica, UAB	
Professorat Ordinari	56 %
Catedràtics d'Universitat	11.3 %
Titulars d'Universitat	41.2 %
Catedràtics d'Escola Universitària	1 %
Titulars d'Escola Universitària	2.6 %
Associats	35 %
Altres	8.9 %

Instal·lacions

En general, els espais són adequats. La ubicació de la titulació al campus de Bellaterra es valora positivament. Les aules de docència són modernes i ben equipades i resulten adequades per a la docència de grups grans. Presenten, però, dificultats a l'hora de treballar amb grups més reduïts. Els espais destinats a despatxos de professors i sales d'estudi pels alumnes es consideren insuficients.

Tot i l'esforç realitzats per reformar les aules d'informàtica, encara cal millorar els equips disponibles.

La Biblioteca d'Humanitats és un dels principals actius de l'ensenyament i es valora positivament el seu espai, les instal·lacions, així com el servei que ofereix. Caldria, però, mantenir i ampliar els seus fons bibliogràfics.

Els serveis generals que el campus ofereix a tota la comunitat –esports, idiomes, etc.– són valorats positivament per tots aquells qui en fan ús. Amb tot, existeix un gran nombre d'alumnes que en desconeixen l'existència.

Relacions externes

Tant professors com alumnes coincideixen en considerar les relacions de la titulació amb empreses i institucions més aviat escasses.

Els alumnes de Filologia Hispànica participen regularment en els programes d'intercanvi Sòcrates/ Erasmus.

Hi ha unanimitat en destacar la necessitat de potenciar les relacions amb Hispanoamèrica, tot aprofitant els programes d'intercanvi que existents. D'altra banda, els alumnes sol·liciten que es presti més atenció a la dimensió europea del currículum.

Finalment, la titulació manté nombroses relacions amb d'altres departaments d'universitats catalanes i espanyoles, i es fan intercanvis de professors, cursos de doctorat i projectes de recerca en comú amb universitats estrangeres. Es recomana potenciar aquestes relacions internacionals.

Recerca

Es valora molt positivament la tasca investigadora de la titulació, tant pel seu volum com per la seva qualitat. Es desenvolupen línies i accions punteres de recerca en l'àmbit universitari espanyol i molt competitives en la seva dimensió internacional.

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats: Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres

Introducció

Dins del programa d'avaluació institucional de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya es va decidir avaluar transversalment tots els títols de Mestres del sistema universitari públic català. En total, 25 titulacions de les cinc universitats que l'ofereixen. Les especialitats d'Educació Primària i Educació Especial de la UB i d'Educació Primària de la UAB van ser avaluades el curs 1995/96.

El procés d'avaluació es va dividir en dues tandes. Les titulacions de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili van començar el procés en la primera i les de les Universitats de Barcelona, Girona i Lleida a la segona. La constitució i la formació dels comitès interns de la URV i la UAB va tenir lloc durant el març de 1999. Els comitès interns de la UdL, la UdG i la UB és van formar entre els mesos d'abril i juny de 1999. El procés d'avaluació intern va durar entre 8 i 12 mesos, segons la titulació, després dels quals cada un dels comitès va presentar el seu autoinforme.

Els comitès externs que van avaluar les titulacions de Mestres van ser nomenats per l'Agència entre finals d'octubre de 1999 i finals de gener del 2000. Atesa la transversalitat de l'avaluació, es va decidir formar dos comitès per avaluar totes les titulacions. D'aquesta manera s'ha pretès aportar a l'informe final de l'Agència una visió el més àmplia possible. Tenint en compte el nombre de titulacions avaluades per universitat –entre 4 i 6– i les diferents àrees que participen en la seva docència, els comitès que es van constituir van ser de sis persones: tres acadèmics, dos professionals i un especialista en metodologia. Els acadèmics pertanyen de les àrees de Didàctica i Organització Escolar, Didàctica de l'Expressió Musical, Expressió Plàstica i Corporal i Didàctica de les Ciències Experimentals. Els professionals són directores o mestres del sistema escolar públic i del concertat a Catalunya –un de cada sistema per comitè–, i l'especialista en metodologia ha estat un gestor de projectes de l'Agència.

A continuació s'exposen les titulacions que han estat avaluades a cada universitat i el comitè extern que hi ha participat.

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
Educació Infantil	✍	✍	✍	✍	✍
Educació Primària			✍	✍	✍
Educació Especial		✍		✍	✍
Educació Física	✍	✍	✍	✍	✍
Educació Musical	✍	✍	✍	✍	✍
Llengües Estrangeres	✍	✍	✍		✍
CAE*	C-A3	C-A1	C-B2	C-A2	C-B1

*Veure composició a l'annex

Context institucional

La majoria de centres que ofereixen titulacions de Mestres a Catalunya –quatre facultats de Ciències de l'Educació i una Facultat de Formació del Professorat– gaudeixen d'una llarga tradició històrica que s'inicia a mitjans del segle XIX amb la creació de les Escoles Normals. La situació d'aquestes escoles fou molt estable fins que el 1970, i per Reial Decret, es va aprova la seva incorporació a les universitats. El 1972 comencen els nous plans d'estudis a les Escoles de Formació del Professorat i això implica la seva consolidació definitiva com a centres universitaris. Vint anys més tard es produeix un altre canvi important. A partir de l'aprovació, el 1992, dels nous plans d'estudis, i com a conseqüència directa de l'aplicació de la LOGSE, apareixen sis noves titulacions de mestres que corresponen a les especialitats en Educació Infantil, Primària, Especial, Física, Musical i de Llengües Estrangeres. A partir d'aquest moment les escoles universitàries comencen a transformar-se en facultats, bé fusionant-se amb altres facultats de l'àrea de Pedagogia i/o Psicologia, bé perquè comencen a oferir títols de cycle llarg i segon cycle. Molts d'aquests centres han vist com augmentava tant el nombre d'estudiants com el de títols. La llarga tradició de l'ensenyament de Mestres a cada una d'aquestes institucions ha estat valorada de manera molt positiva en totes les titulacions avaluades. En la majoria dels casos, es fa una valoració positiva de la transformació de les escoles universitàries en facultats, tot i que el procés va haver de superar moltes reticències i dificultats inicials en aquells centres sorgits de la fusió de les escoles amb facultats de Pedagogia i/o Psicologia, tal com expliquen les titulacions de la UAB.

El nombre d'alumnes de magisteri del sistema universitari públic català és de 6.377, el curs acadèmic 1998/99. Això representa el 3.7% respecte del total d'alumnes matriculats a Catalunya –170.442– i un 12% respecte dels que cursen titulacions únicament de primer cycle. Si només es consideren les universitats que ofereixen les titulacions de Mestres, els alumnes de magisteri representen el 5.3% del total i el 17% dels alumnes únicament de primer cycle. Per universitats, els estudiants de Mestres oscil·len entre el 4% del total dels alumnes matriculats a la universitat, en el cas de la UB; i el 8% a la UdL. El centre amb més alumnes de magisteri és la Facultat de Formació del Professorat de la UB, amb 2.657 –el 42% del total–, seguit de la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB amb 1.500 alumnes –24%– i de la UdG, la UdL i la URV amb 710, 730 i 760 alumnes respectivament –11%, 11% i 12% del total–. Així, les dues universitats amb seu a Barcelona concentren les 2/3 parts dels alumnes matriculats a les titulacions de Mestres del sistema universitari català.

Pel que fa a la situació geogràfica de les titulacions, es valora de manera positiva, o molt positiva, la ubicació de les titulacions de la UB i de la UAB, en un campus, per les possibilitats d'interdisciplinarietat que això suposa. En canvi, aquest aspecte no afavoreix a la UdG, ja que la Facultat de Ciències de l'Educació es troba separada en dos centres geogràficament allunyats: un per als estudis de Mestre i l'altre per als de Psicologia. El segon pla plurianual de la UdG, aprovat per la seva Junta de Govern i el Consell Social, ha donat prioritat a la construcció d'una nova seu única que reuneixi els dos ensenyament. La Facultat de Ciències de l'Educació de la UdL es troba immersa en procés de canvi de campus que culminarà d'aquí a uns anys i que li permetrà un contacte més efectiu amb la resta de titulacions de la Universitat. Finalment, cal dir que les titulacions de Mestres de la URV cobreixen sempre les places que ofereixen, fet que denota la bona correspondència entre l'oferta i la demanda procedent de la demarcació

Pel que fa a les titulacions d'Educació Musical, en general, destaca la bona situació actual de l'ensenyament de la música a Catalunya des de l'aprovació de la LOGSE, i les perspectives de futur que això comporta.

Dotze de les 25 titulacions avaluades han fet referència a la poca consideració que tenen els estudis de Mestres en les seves respectives universitats i en relació amb altres ensenyaments de caràcter científico-tècnic. Aquesta opinió la comparteixen tant professors com estudiants, que destaquen també la poca força de les titulacions de Mestres a l'hora de negociar aspectes importants amb instàncies superiors.

La joventut de la universitat, pel que fa especialment a la UdG i la URV és considerada a la vegada com a punt fort i com a punt dèbil. D'una banda, destaca el dinamisme i l'optimisme que genera la creació d'una nova universitat però, de l'altra, s'observa certa manca de recursos i alguns dèficits d'organització propis de les institucions joves.

Pel que fa al context socioeconòmic en què es troben immerses les titulacions, només aquelles de la UB en fan una anàlisi adient. Els seus alumnes provenen d'una classe socioeconòmica mitjana, la majoria són solters –al voltant del 75%– i viuen al domicili familiar –el 70%. Reben ajut econòmic dels pares i tan sols el 10% té com a únics ingressos la seva feina personal. Pel que fa als pares, entre el 40% i el 50% tenen feina fixa d'assalariat i entre un 15% i un 20% treballa per compte propi, només el 3% està a l'atur. Quant a les mares, el 35% s'ocupa de les feines de la llar, el 20% treballa com a administrativa i el 5% és a l'atur. Dels alumnes que treballen, el 40% tenen una feina fixa i la resta eventual. Entre els pares, només un 5/6% tenen estudis superiors, i entre les mares un 2% o un 5%, segons la titulació que es consideri. Finalment, els principals motius que manifesten els alumnes per haver escollit Educació Infantil són, a parts iguals, les perspectives laborals que ofereix l'estudi, la realització personal i les aptituds i capacitats personals que poden adquirir.

Taula 1.1. Dades generals de la UB

	Ensenyaments de Mestres
Alumnes de l'ensenyament	2.657
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	6.377
Alumnes totals matriculats a la UB	59.686
Alumnes de cycle curt a la UB	14.368
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UB	4%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	42%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de 1er cycle de la UB	18%

Taula 1. 2. Dades generals de la UAB

	Ensenyaments de Mestres
Alumnes de l'ensenyament	1.500
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	6.377
Alumnes totals matriculats a la UAB	33506
Alumnes de cycle curt a la UAB	3973
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UAB	4.5%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	24%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de 1er cycle de la UAB	38%

Taula 1.3. Dades generals de la UdG

	Ensenyaments de Mestres
Alumnes de l'ensenyament	710
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	6.377
Alumnes totals matriculats a la UdG	11185
Alumnes de cycle curt a la UdG	5519
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdG	6.3%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	11%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de 1er cycle de la UdG	13%

Taula 1.4. Dades generals de la UdL

	Ensenyaments de Mestres
Alumnes de l'ensenyament	730
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	3.677
Alumnes totals matriculats a la UdL	9.064
Alumnes de cycle curt a la UdL	4.621
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdL	8%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	11%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de 1er cycle de la UdL	16%

Taula 1.5. Dades generals de la URV

	Ensenyaments de Mestres
Alumnes de l'ensenyament	760
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	6.377
Alumnes totals matriculats a la URV	11.532
Alumnes de cycle curt a la URV	5.912
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la URV	6.5%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	12%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de 1er cycle de la URV	12%

Accés a les titulacions

Atès del volum d'avaluacions realitzades, 25 en total, l'accés es tractarà per cada una de les titulacions per separat i de forma transversal en el conjunt del sistema universitari de Catalunya.

Educació Infantil

La titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil, va ser avaluada a les cinc universitats que ofereixen Mestres a Catalunya: la UB, la UAB, la UdG, la UdL i la URV.

Taula 2.1. Notes de tall. Evolució 1994-1999

Universitat	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99*	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
UB	5.86	5.96	6.09	6.19		7.04	7.52	7.66	8.04	
UAB	5.84	5.90	6.04	6.10	6.10	7.00	7.36	7.49	7.81	7.90
UdG	5.77	5.86	5.95	5.95	5.98	6.67	7.16	7.45	7.40	7.59
UdL	5.68	5.78	5.91	5.94	6.06	6.31	7.00	7.23	7.51	7.52
URV	5.76	5.84	6.01	6.06	6.04	7.00	7.42	7.36	7.79	7.75

*les notes de tall del curs 1998/99 de la UB no estan disponibles

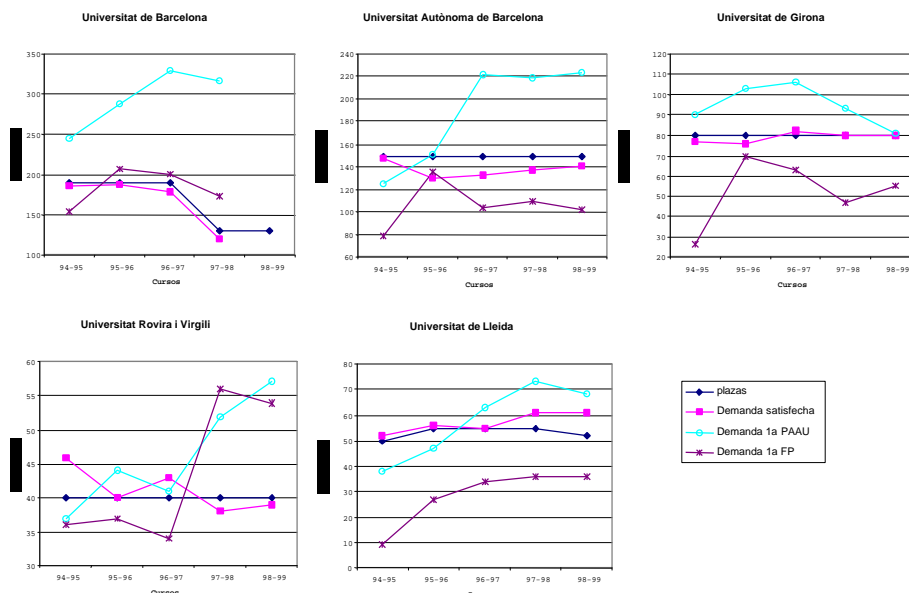
Les notes de tall requerides per accedir a les titulacions d'Educació Infantil han estat ben valorades en la majoria dels casos. Com que Mestres és una diplomatura, té dues vies d'accés importants: les Proves d'Accés a la Universitat (PAAU), per als alumnes de COU i batxillerat LOGSE i, la via de la Formació Professional. El 30% de les places que ofereixen

els estudis estan destinades a alumnes d'FP. La nota de tall mitjana és, pel alumnes que provenen de COU de 6.07, i pel que provenen de la FP, de 7.82, gairebé 1.8 punts per sobre. La nota de tall ha augmentat de manera constant des del curs acadèmic 1994/95, especialment en el cas de la FP. Per exemple, a la URV s'ha incrementat en 0.75 punts i a la UdG fins a 1.23.

Taula 3.1. Demanda d'accés a les titulacions curs 1998/99

Universitat	Places ofertes	Demanda global en 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	FP	
UB	130	536	4.1	316	173	119
UAB	150	347	2.3	223	102	141
UdG	80	146	1.8	81	55	80
UdL	52	106	2.0	68	36	61
URV	40	118	3.0	57	54	39

Places ofertes a Catalunya: 452
Demanda de 1a opció a Catalunya: 1.253

Pel que fa a l'oferta i la demanda d'accés, a les taules es pot constatar que la UB ha reduït l'oferta, en el últims quatre cursos, de 130 places –al 1996/97- a 60. La resta d'universitats han mantingut la seva oferta durant el mateix període. Si es compara la relació entre la demanda en primera opció global (PAAU + FP + una altra via) i les places ofertes per les titulacions, es poden observar diferències significatives. La UB i la URV són les universitats amb una major demanda de places respecte de les que ofereixen. Concretament, en el cas de la UB, la demanda és quatre vegades superior a l'oferta de places, i en el de la URV, tres. A la resta d'universitats la demanda oscil·la al voltant del doble de l'oferta. La UB concentra el 43% de tota la demanda per cursar Educació Infantil a Catalunya, seguida de la UAB, amb el 28%. La altres universitats tenen una demanda d'entre el 8.5% i el 12% del total. Pel que fa a la demanda satisfeta, és a dir, els alumnes que finalment s'acaben matriculant, destaca el fet que, a les dues universitats de Barcelona, la matrícula final és inferior a l'oferta de places. En concret, a la UB és un 8% inferior -119 matriculats de 130 places- i a la UAB és un 6% inferior -141 matriculats de 150 places. A la UdL, en canvi, la matrícula acaba sent un 17.3% superior a les places ofertes per la titulació.

Una dada important a destacar és el l'elevat nivell de feminització que presenten els estudis de Mestres d'Educació Infantil, i que és comú a totes i cada una de les titulacions que els imparteixen. Aproximadament el 95% del total d'alumnes que cursen la titulació són dones. Aquest fet és observat amb preocupació tant pels comitès interns com externs, atesa la percepció social dels estudis que se'n deriva i la futura configuració de l'educació infantil que això comportarà.

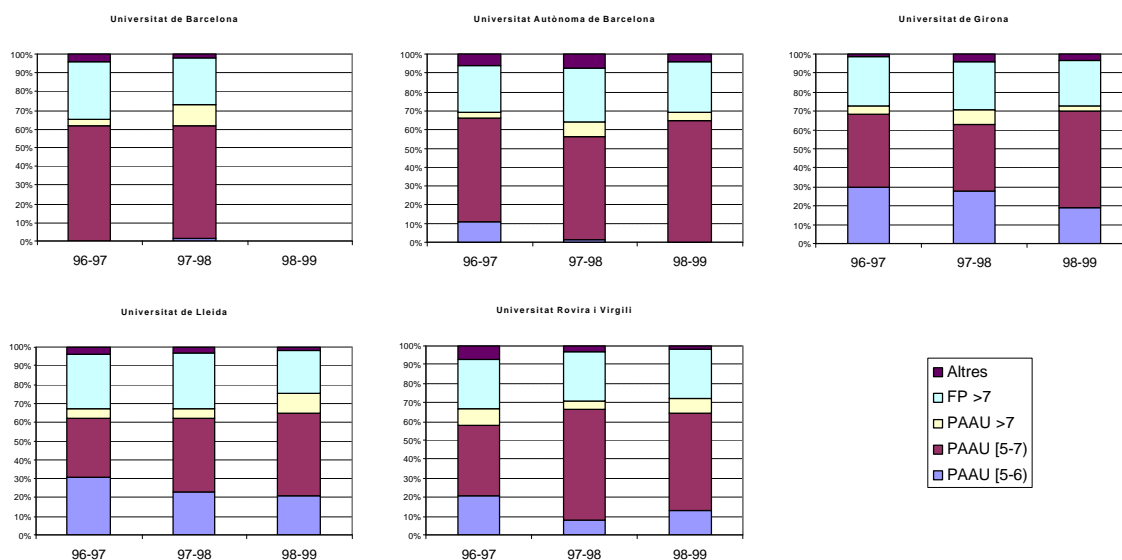
Taula 4.1. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB	0	62	3	0.8	60	11			
UAB	11	55	3	1	55	8	0	64	4
UdG	30	38	5	28	35	8	19	51	2
UdL	31	31	5	23	39	5	21	44	10
URV	21	37	9	8	58	5	13	51	8

Universitat	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB	0	0	31	0	0	25.2			
UAB	0	0	25	0	0	29	0	0	27
UdG	0	0	26	0	0	25	0	0	24
UdL	0	0	29	0	0	30	0	0	23
URV	0	0	26	0	0	26	0	0	26

Totes les dades es donen en percentatge.

La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per a cada curs i universitat ha de sumar el 100%, si això no passa la diferència fins al 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents a les PAAU i a FP.

Educació Primària

La titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Primària ha estat avaluada a tres de les cinc universitats que la ofereixen: la UdG, la UdL i la URV. A la UB i UAB s'havien avaluat anteriorment.

Taula 2.2. Notes de tall. Evolució 1994-1999

Universitat	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99*	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
UdG	5.97	5.85	6.09	5.94	5.94	6.66	7.04	7.19	7.34	7.40
UdL	5.57	5.70	5.87	5.89	5.93	6.17	6.76	6.90	7.16	7.15
URV	5.88	6.08	6.14	6.10	5.86	6.80	7.10	7.22	7.50	7.33

*les notes de tall del curs 98-99 de la UB no són disponibles

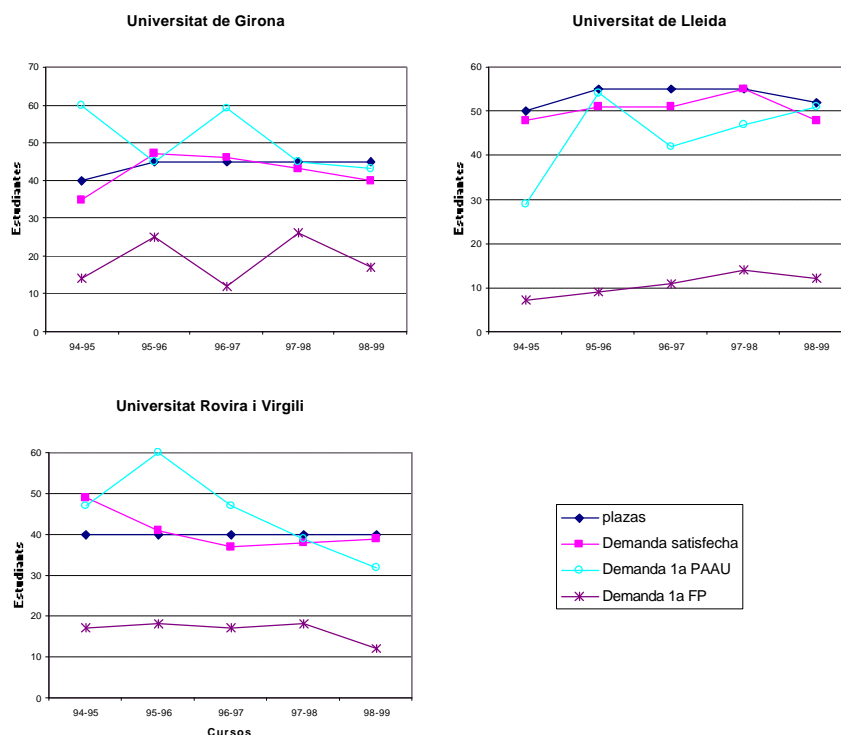
La nota de tall mitjana per accedir a la titulació es va situar, el curs 1998/99, en 6.01 per a la via d'accés PAAU i 7.43 per a la FP.

Aquesta és la segona titulació de Mestres de Catalunya per nombre de places ofertes, tot i que és la tercera pel que fa a demanda d'accés. La demanda en primera opció, en el conjunt del sistema universitari públic, és 1.7 vegades superior a l'oferta de places.

Taula 3.2. Demanda d'accés a les titulacions. Curs 1998/99

Universitat	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció PAAU	Demanda 1a opció FP	Demanda satisfeta global
UdG	45	65	1.4	43	17	40
UdL	52	64	1.2	51	12	48
URV	40	44	1.1	32	12	39

Places ofertes a Catalunya: 367
 Demanda de 1a opció a Catalunya: 626

Al contrari del que passava a la titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil, l'oferta de places ha augmentat els darrers anys en un 10%. Aquesta tendència és més acusada entre els alumnes que accedeixen a les titulacions via PAAU. A totes les titulacions avaluades la demanda global d'accés en primera opció global (PAAU + FP + altres vies) s'acosta molt a l'oferta i varia entre 1.1 vegades superior a la URV i 1.4 a la UdG. Igual que a l'Educació

Infantil, com que es tracta d'estudis de diplomatura, el 30% de les places que s'ofereixen s'han de reservar als estudiants que provenen de la FP.

L'índex de feminització de la titulació de Mestre d'Educació Primària també és alta. Més del 83% dels alumnes matriculats són dones i això planteja les mateixes preocupacions que en el cas d'Educació Infantil.

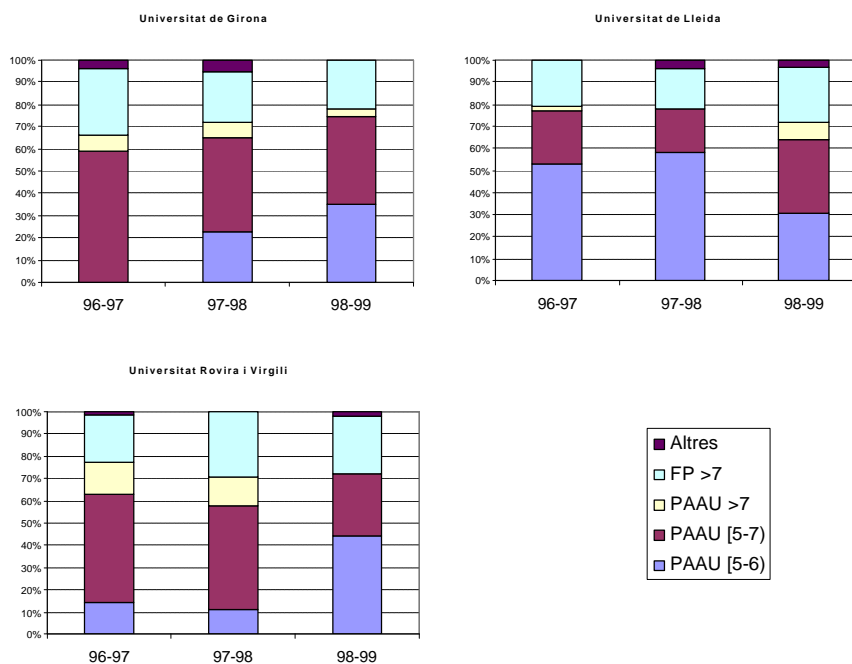
Taula 4.2. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UdG	0	59	7	23	42	7	35	40	3
UdL	53	24	2	58	20	0	31	33	8
URV	14	49	14	11	47	13	44	28	0

Universitat	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UdG	0	0	30	0	0	23	0	0	23
UdL	0	4	18	0	0	18	0	0	25
URV	0	0	22	0	0	29	0	0	26

Totes les dades es donen en percentatges.

La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per a cada curs i universitat ha de sumar el 100%, si això no passa la diferència fins al 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents a les PAAU i a FP.

Com es pot comprovar, hi ha diferències significatives en la distribució dels alumnes a les diverses universitats, especialment pel que fa al percentatge de matriculats amb notes entre 5 i 6. Amb l'augment del nombre d'alumnes amb notes entre 5 i 6, es redueix, òbviament, el dels que tenen notes superiors a 6. Això no obstant, el nombre d'alumnes que provenen d'FP amb notes d'accés superiors a 7 s'ha mantingut estable en els darrers cursos. Finalment, el percentatge de matriculats que procedents d'altres vies d'accés és baix, oscil·la entre un 1% i un 5%, segons la titulació i el curs acadèmic.

Educació Especial

La titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Especial s'imparteix a quatre universitats públiques: Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Lleida i Universitat Rovira i Virgili. Les de la UAB, la UdL i la URV han estat avaluades en el programa del 1999, mentre que la de la UB ja s'havia avaluat anteriorment.

Taula 2.3. Notes de tall. Evolució 1994-1999

Universitat	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99*	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
UAB	6.28	6.31	6.58	6.28	6.56	7.37	7.73	7.53	7.90	7.58
UdL	6.12	6.14	6.25	5.95	6.30	7.00	7.23	7.04	7.56	7.49
URV	5.91	5.94	6.23	6.11	6.04	7.01	7.70	7.19	7.58	7.50

*les notes de tall del curs 1998/99 de la UB no són disponibles

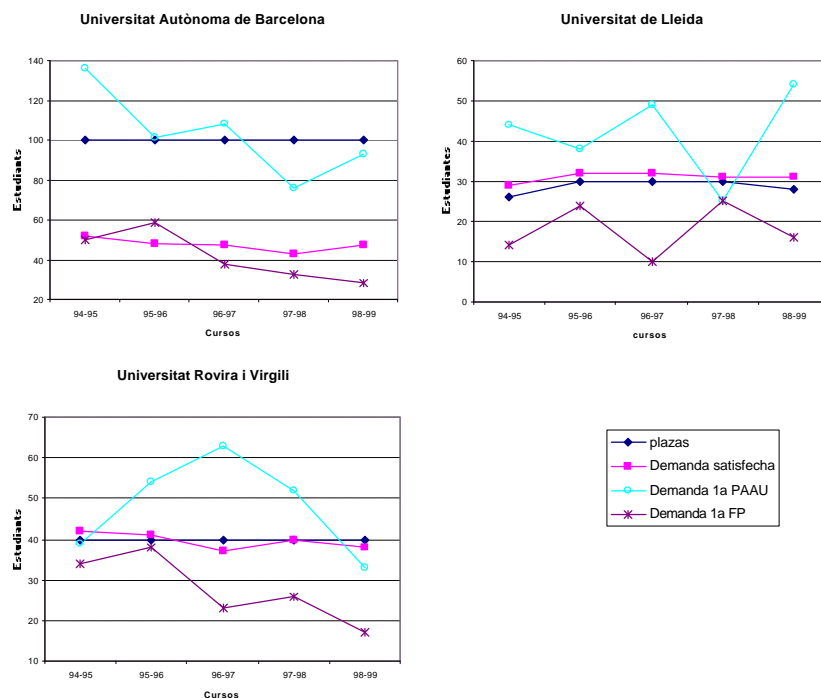
La nota d'accés mitjana a les titulacions (via PAAU) s'ha situat en 6.28. No s'observa cap tendència clara en l'evolució d'aquestes notes, tot i que si en el curs 1994/95 s'observa un lleuger augment. La nota de tall mitjana per accedir a les titulacions per als estudiants d'FP s'ha situat en 7.52. Això és 1.24 punts més de la nota de tall que requereixen els alumnes de COU i LOGSE per accedir-hi.

Taula 3.3. Demanda d'accés a les titulacions. Curs 1998/99

Universitat	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	FP	
UAB	50	134	2.7	93	24	47
UdL	28	72	2.6	54	16	31
URV	40	59	1.5	33	17	38

Places ofertes a Catalunya: 248

Demanda en 1a opció a Catalunya: 601

El nombre de places que ofereixen les universitats per a la titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Especial s'ha incrementat un 23% des del curs 1993/94. En canvi, la demanda en primera opció només ha crescut, des d'aleshores, un 4%. Si s'observa l'evolució dels darrers anys, es constata una disminució general de la demanda en primera opció, tant dels alumnes que provenen de PAAU com dels que provenen de la FP. Tot i això, a la UAB i a la UdL sembla entreveure's cert repunt de la demanda entre els estudiants de la via de PAAU. La relació entre la demanda de primera opció i l'oferta de places se situa a Catalunya en un 2.42. Quant a la matrícula, s'observa, com a fet generalitzat, que no es cobreixen totes les places que s'ofereixen, excepte a la UdL, on s'hi matriculen un 11% més dels alumnes previstos.

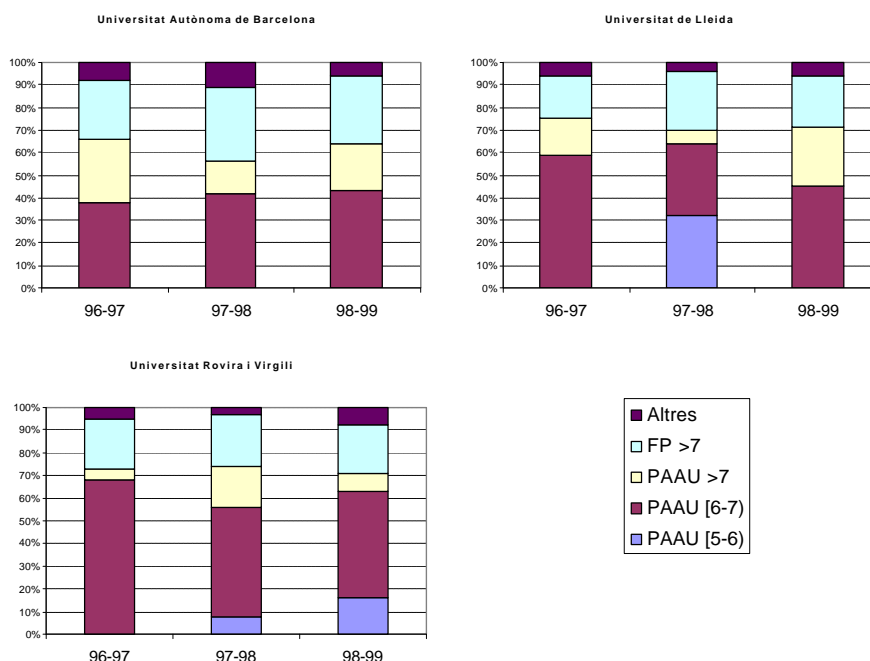
Mereixeria una especial atenció per part de les titulacions avaluades l'altíssim percentatge de dones entre els estudiants d'Educació Especial. Un 95% de tots els alumnes d'aquest ensenyament són dones. Moltes titulacions consideren preocupant aquest fet, tot i que no defineixen clarament quines accions s'haurien d'emprendre per reduir el nombre de dones i fer la titulació més atractiva als estudiants de sexe masculí.

Taula 4.3. Distribució dels alumnes de primer curs per notes i per via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UAB	0	38	28	0	42	14	0	43	21
UdL	0	59	16	32	32	6	0	45	26
URV	0	68	5	8	48	18	16	47	8

Universitat	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UAB	0	0	26	0	0	33	0	0	30
UdL	0	0	19	0	0	26	0	0	23
URV	0	0	22	0	0	23	0	0	21

Totes les dades es donen en percentatge.
La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per a cada curs i universitat ha de sumar el 100%, si això no passa la diferència fins al 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents a les PAAU i a FP.

Educació Física

La titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Física ha estat avaluada a les cinc universitats públiques catalanes que la imparteixen.

Taula 2.4. Notes de tall. Evolució 1994-1999

Universitat	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99*	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
UB	6.03	6.05	6.17	6.22		6.99	7.16	7.16	7.41	
UAB	6.16	6.12	6.30	6.28	6.21	7.00	7.34	7.33	7.36	7.58
UdG	5.89	5.96	6.08	6.06	6.04	6.95	6.83	7.13	7.09	7.41
UdL	5.86	5.83	6.05	6.12	6.04	6.21	6.73	6.82	7.04	7.17
URV	5.85	5.88	6.02	6.07	6.01	6.62	6.93	7.00	7.48	7.02

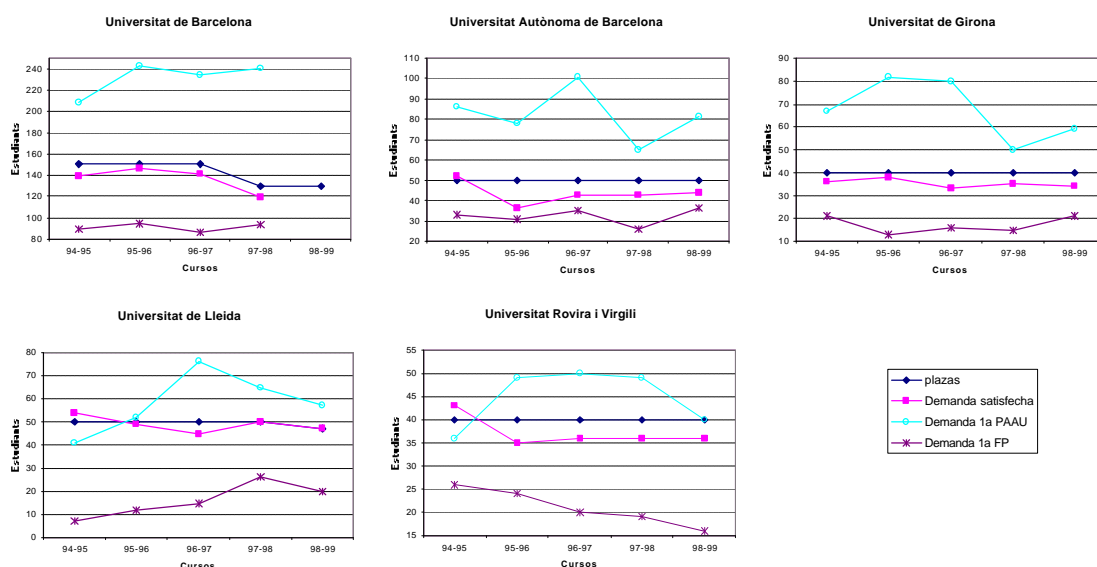
*Les notes de tall del curs 1998/99 de la UB no estan disponibles

S'observa que les notes de tall de les titulacions per a la via d'accés PAAU s'han mantingut força estables des de l'any 1994. La nota de tall mitjana del curs 1998/99 va ser de 6.10. La nota de tall mitjana per a la via d'FP ha augmentat progressivament des del curs 1994/95 i es va situar en el 7.32, el 1994/95. Per universitats, l'increment més important es produeix a la UdL -0.96 punts des del curs 1994/95. Com passa a la resta de titulacions de Mestres, la nota de tall d'accés via d'FP és superior a la de la via de PAAU en 1.22 punts.

Taula 3.4. Demanda d'accés a les titulacions. Curs 1998/99

Universitat	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	FP	
UB	130	370	2.8	241	93	119
UAB	50	124	2.5	81	36	44
UdG	40	84	2.1	59	21	34
UdL	47	80	1.7	57	20	47
URV	40	61	1.5	40	16	36

Places ofertes a Catalunya: 307
Demanda de 1a opció a Catalunya: 719

El curs 1998/99 l'oferta de places per a la titulació d'Educació Física va ser de 307 a tot Catalunya i la demanda de 719. Això implica 2.3 vegades més peticions en primera opció que places disponibles. La demanda d'accés en primera opció és d'1.5 punts superior a l'oferta a la URV, i de 2.8 a la UB. Des del curs 1994/95 s'ha produït una reducció del 7% pel que fa a l'oferta de places en el conjunt de Catalunya, mentre que la demanda, des d'aleshores, ha crescut un 8.6%. Per bé que la demanda en primera opció via PAAU va créixer fins al curs 1996/97, s'ha mantingut estable en els últims anys i, fins i tot, ha disminuït en alguna titulació. Les peticions en primera opció via FP s'han mantingut força constants a la UB, a la UAB i a la UdG.

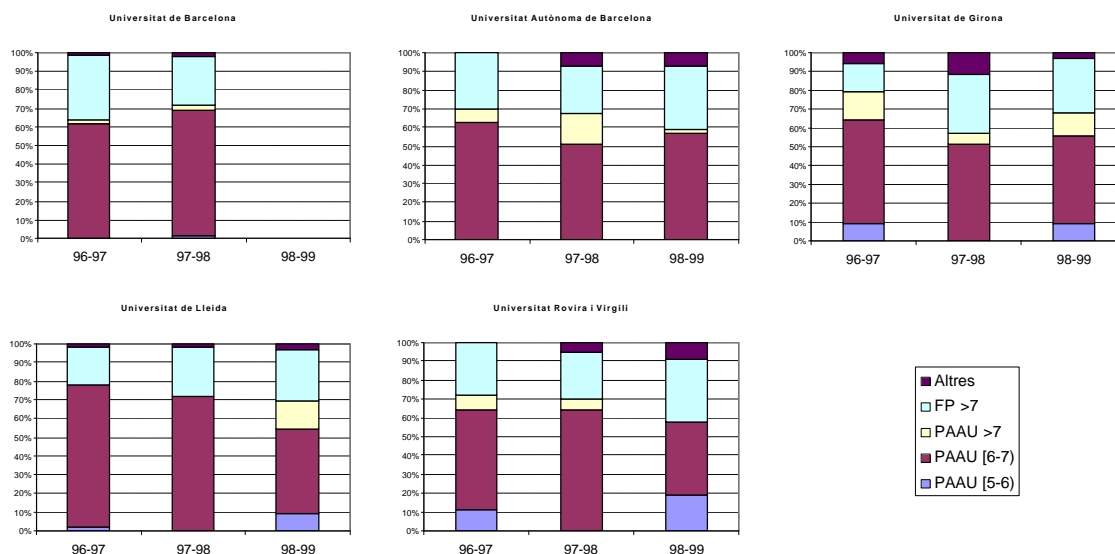
L'especialitat d'Educació Física és la titulació de Mestres que presenta una situació més equilibrada pel que fa al nombre de matriculats d'ambdós sexes. La mitjana de dones és d'un 46% del total. Per universitats, a la URV el 36% dels estudiants matriculats a primer són dones, a la UB, la UdG i la UdL representen el 47% i a la UAB el 57%.

Taula 4.4. Distribució dels alumnes de primer curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB	0	62	2	1	68	3			
UAB	0	63	7	0	51	16	0	57	2
UdG	9	55	15	0	51	6	9	47	12
UdL	2	76	0	0	72	0	9	45	15
URV	11	53	8	0	64	6	19	39	0

Universitat	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB	0	0	35	0	0	26			
UAB	0	0	30	0	0	26	0	0	34
UdG	0	0	15	0	0	31	0	0	29
UdL	0	11	9	0	0	26	0	0	28
URV	0	0	28	0	0	25	0	0	33

Totes les dades es donen en percentatge.
La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per a cada curs i universitat ha de sumar el 100%, si això no passa la diferència fins al 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents a les PAAU i a FP.

El grup majoritari de matriculats és el d'estudiants que han accedit als estudis via PAAU amb notes de tall entre 6 i 7 –entre el 39% a la URV i el 57% a la UAB–, el curs 1998/99. Després ve el d'alumnes d'FP amb notes superiors a 7, que representen entre un 28% i un 35% del total. Molt menys nombrós és el d'alumnes de PAAU amb notes superiors a 7 i el dels que accedeixen per vies diferents a la PAAU o la FP.

Educació Musical

La titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Musical s'imparteix a cinc universitats públiques: la UB, la UAB, la UdG, la UdL i la URV i ha estat avaluada a totes cinc.

Taula 2.5. Notes de tall. Evolució 1994-1999

Universitat	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99*	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
UB	5.83	5.96	6.05	5.94		6.50	6.83	7.02	7.03	
UAB	6.07	6.11	6.29	6.53	6.42	6.56	6.85	7.00	6.93	7.00
UdG	5.71	5.93	5.92	5.96	6.21	6.18	6.63	6.92	7.11	6.83
UdL	5.94	5.82	5.90	5.89	5.89	5.00	6.43	6.44	6.83	6.73
URV	5.59	5.76	5.89	5.86	5.95	6.03	6.79	6.50	6.86	6.55

*les notes de tall del curs 1998/99 a la UB no són disponibles

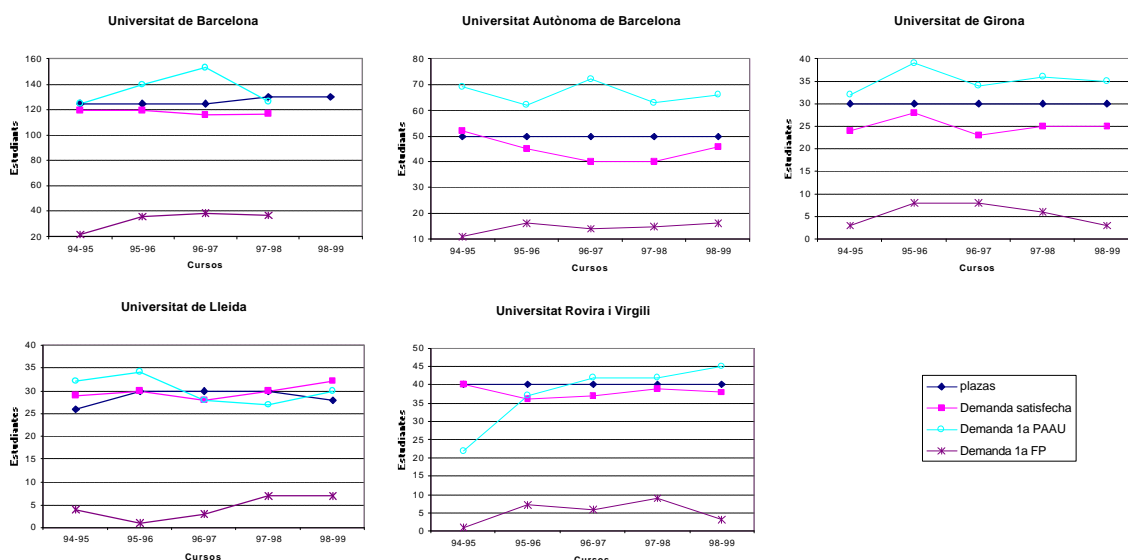
La nota de tall mitjana es va situar, el curs acadèmic 1998/99, en 6.12. En general, les notes de tall han augmentat des del curs 1994/95. La nota de tall mitjana pels alumnes d'FP es va situar en 6.78. Per bé que la nota de tall pels alumnes d'FP és més alta que pels que accedeixen via PAAU/LOGSE, aquesta és inferior en relació a la d'altres titulacions de Mestres avaluades -0.66 punts menys. Com en el cas de l'accés via PAAU, la tendència general ha estat un increment de les notes de tall per als alumnes d'FP.

Taula 3.5. Demanda d'accés a les titulacions. Curs 1998/99

Universitat	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	FP	
UB	130	182	1.4	126	37	117
UAB	50	84	1.7	66	16	46
UdG	30	39	1.3	35	3	25
UdL	28	40	1.4	30	7	32
URV	40	48	1.1	45	3	38

Places ofertes a Catalunya: 278

Demanda de 1a opció a Catalunya: 393

L'oferta de places de Mestre. Especialista d'Educació Musical va ser, el curs 1998/99, de 278, mentre que la demanda en primera opció a Catalunya fou de 393. Això implica una relació d'1.4. Pel que fa a la demanda satisfeta global, s'observa que les universitats de Barcelona (UB i UAB), així com la de Girona, presenten una matrícula final inferior al nombre de places ofertes, concretament un 10%, un 8% i un 17%, respectivament.

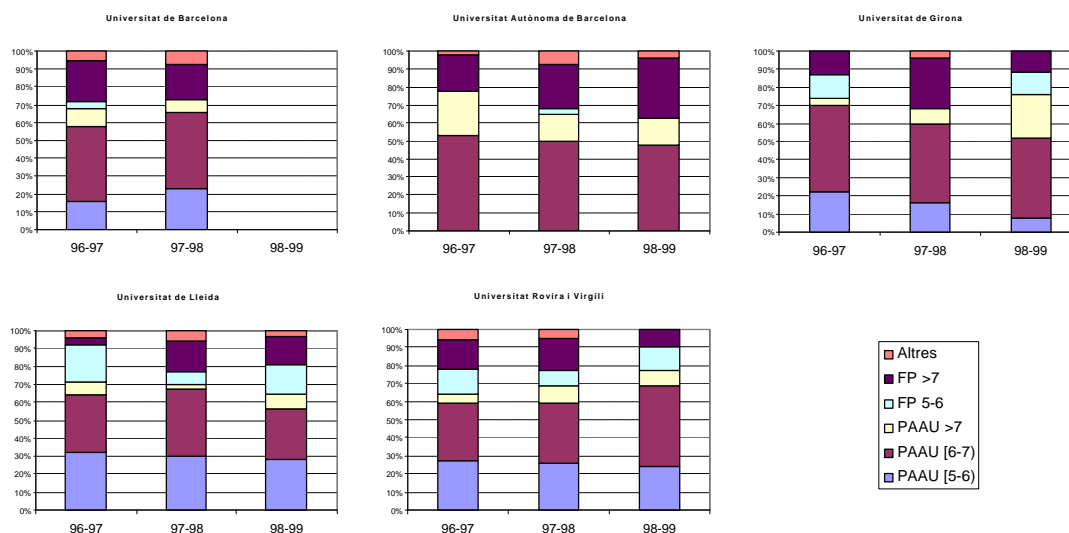
La titulació d'Educació Musical presenta, també, un índex elevat de feminització de la matrícula que varia entre el 63% de la URV i el 88% de la UdL.

Taula 4.5. Distribució dels alumnes de primer curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB	16	42	10	23	43	7			
UAB	0	53	25	0	50	15	0	48	15
UdG	22	48	4	16	44	8	8	44	24
UdL	32	32	7	30	37	3	28	28	9
URV	27	32	5	26	33	10	24	45	8

Universitat	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB	0	4	23	0	0	26			
UAB	0	0	20	0	3	25	0	0	33
UdG	0	13	13	0	0	28	0	12	12
UdL	0	21	4	0	7	17	0	16	16
URV	0	14	16	0	8	18	0	13	11

Totes les dades es donen en percentatge.
 La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per a cada curs i universitat ha de sumar el 100%, si això no passa la diferència fins al 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents a les PAAU i a FP.

Llengües Estrangeres

El curs 1998/99, la titulació de Llengües Estrangeres es donava a quatre universitats públiques: UB, UAB, UdG i URV. Va ser avaluada a totes quatre. La UdL comença a impartir aquesta especialitat en el curs acadèmic 2000/01.

Taula 2.6. Notes de tall. Evolució 1994-1999

Universitat	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99*	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
UB Anglès	6.29	6.30	6.22	6.05		7.45	7.60	7.42	7.24	
UB Francès	5.91	5.97	6.11	5.00		7.43	7.38	7.00	5.00	
UAB	6.07	6.18	6.21	6.08	6.22	7.25	7.41	7.14	7.16	7.27
UdG	5.97	5.81	5.97	5.98	5.99	6.75	6.97	6.82	6.96	6.93
URV	-	-	-	-	5.81	-	-	-	-	6.66

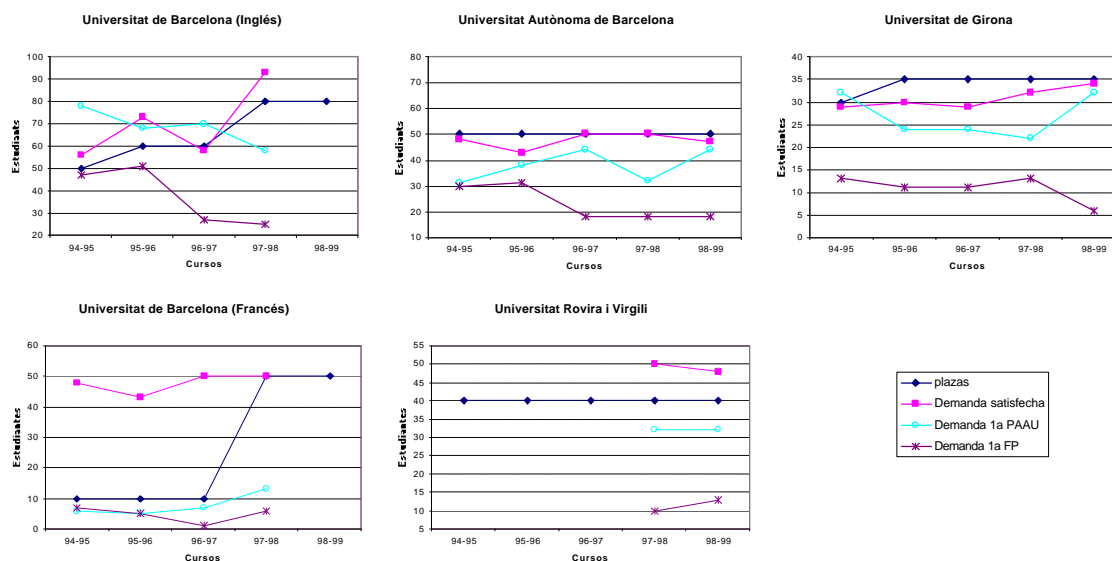
*Les notes de tall del curs 1998/99 a la UB no estan disponibles

Les notes de tall per accedir a les diferents titulacions de Llengües Estrangeres avaluades s'han mantingut pràcticament estables al llarg dels cinc darrers cursos acadèmics. No obstant, destaca l'especialitat de Francès de la UB, la nota de tall de la qual va baixar fins el 5.0, el curs 1997/98 –última dada disponible– com a resultat, de l'escassa demanda. Les notes de tall d'accés via FP se situen un punt per sobre de les de via PAAU i, com aquestes, també s'han mantingut estables durant els darrers cursos.

Taula 3.6. Demanda d'accés a les titulacions. Curs 1998/99

Universitat	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	FP	
UB Anglès	80	96	1.2	58	25	93
UB Francès	50	22	0.44	13	6	50
UAB	50	66	1.3	44	18	47
UdG	35	41	1.2	32	6	34
URV	50	65	1.3	32	13	48

Places ofertes a Catalunya: 255
Demanda de 1a opció a Catalunya: 265

L'oferta de places a tot Catalunya s'ha incrementat en 95, això significa un 59.4% més respecte del curs 1994/95. La demanda en primera opció, en canvi, s'ha mantingut estable. I, fins i tot, ha disminuït lleugerament -un 6.6%. La relació entre l'oferta i la demanda està igualada -1.03. A diferència de la resta d'universitats, la UB té establertes diferents vies d'accés per a anglès i francès. Cal destacar que, en aquesta titulació, la demanda en primera opció és sensiblement inferior a l'oferta de places -0.44- i és la més baixa de totes les titulacions avaluades. A la resta, la relació entre la demanda en primera opció i l'oferta se situa al voltant de l'1.2.

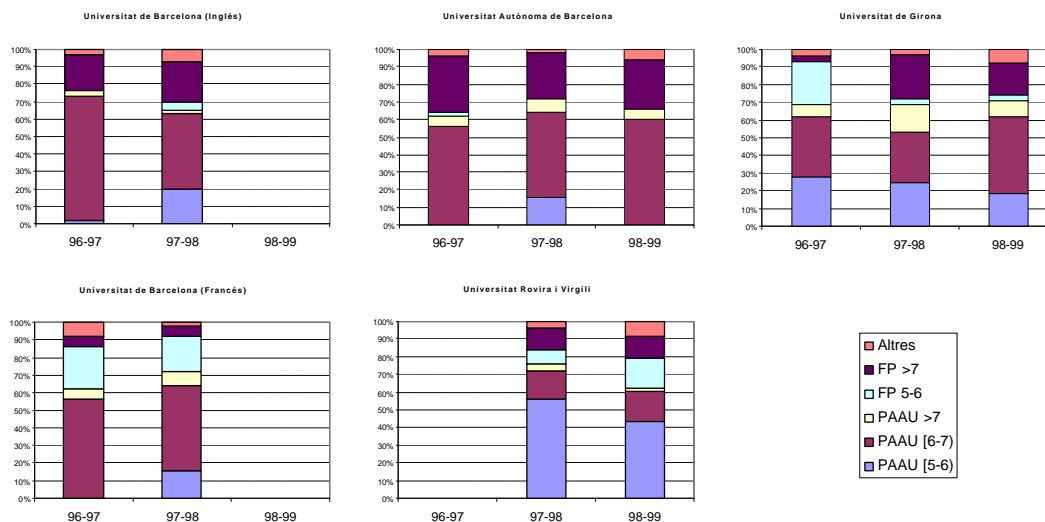
Taula 4.6. Distribució dels alumnes de primer curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB Anglès	2	71	3	20	43	2			
UB Francès	0	56	6	16	48	8			
UAB	0	56	6	16	48	8	0	60	6
UdG	28	34	7	25	28	16	18	44	9
URV	-	-	-	56	16	4	44	16	2

Universitat	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7	(5-6)	(6-7)	>7
UB Anglès	0	0	21	0	5	23			
UB Francès	2	26	6	0	20	6			
UAB	0	2	32	0	0	26	0	0	28
UdG	0	24	3	0	3	25	0	3	18
URV	-	-	-	-	8	12		18	12

Totes les dades es donen en percentatge.

La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per a cada curs i universitat ha de sumar el 100%, si això no passa la diferència fins al 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents a les PAAU i a FP.

La majoria dels alumnes matriculats a les diverses titulacions hi han accedit via PAAU/LOGSE amb notes de tall entre 6 i 7. El següent grup, quant a nombre d'alumnes, és el dels que accedeixen via FP amb notes superiors a 7, que representen entre el 18% i el 28% -segons la universitat- del total dels alumnes matriculats. Finalment, els alumnes de PAAU amb notes superiors a 7, representen entre el 6% i el 9%.

Fites, objectius i planificació

Educació Infantil

Les titulacions de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil, avaluades a les cinc universitats públiques on s'imparteixen, presenten aspectes molt semblants pel que fa a fites, objectius i planificació. Totes afirmen que els seus objectius es troben entre aquells que van ser fixats per les directrius del *Ministerio de Educación y Ciencia*, recollides en el Reial Decret de 30 d'agost de 1991. Aquestes directrius estableix que els estudis per a l'obtenció del títol oficial de *Mestre especialista d'Educació Infantil* hauran de proporcionar una formació orientada a desenvolupar l'activitat docent en els corresponents nivells del sistema educatiu, que integra els aspectes bàsics amb la preparació específica de l'especialitat d'educació infantil. No existeix, d'altra banda, cap document públic on s'explicitin fites i objectius més concrets per a cada una de les titulacions i manquen mecanismes de revisió periòdica per valorar el seu grau d'assoliment i poder realitzar les adaptacions pertinents. A les titulacions de la UB, la UAB i la UdG s'han creat comissions o grups de treball que han elaborat propostes sobre el perfil del futur Mestre d'Educació Infantil, on es consideren aspectes formatius i professionals. No obstant, s'ha detectat, com a punts feble, el fet que no hi hagi hagut, fins fa poc, cap document públic que reculli els diferents perfils elaborats i el desconeixement general entre la comunitat acadèmica. En la revisió dels plans d'estudi aprovats l'any passat s'han redefinit els objectius de formació i, actualment, s'està treballant en la concreció d'aquests en les assignatures.

Cap de les titulacions d'Educació Infantil no especifica les accions concretes de planificació, això no obstant, la UB afirma que les activitats dutes a terme en aquest sentit afavoreixen, en general, el bon funcionament de la titulació i que hi ha un clar interès per potenciar de la titulació i millorar la coordinació i l'aprofitament dels recursos. De totes maneres les titulacions consideren que gaudeixen de poc marge de planificació, ateses les directrius del MEC. Totes les titulacions destaquen la importància que té l'educació de qualitat en els primers anys de la infància per al correcte desenvolupament de l'ésser humà,

així com la necessitat social de places escolars d'educació infantil com a conseqüència dels importants canvis socioeconòmics que s'estan produint a les societats actuals.

Educació primària

Les tres universitats que han avaluat la titulació mostren moltes similituds pel que fa a les fites i objectius que s'han marcat per a la formació dels futurs mestres.

La UdG, segons un document publicat per l'Escola de Magisteri de Girona l'any 1992, en què es planteja els objectius comuns per a totes les titulacions de magisteri, afirma que *pretén fornir el futur professional de la titulació d'una sèrie de coneixements, actituds i habilitats necessàries per poder intervenir d'una manera autònoma i eficaç a l'aula, que pugui assegurar la diversitat i que s'adapti a situacions diversificades; que pugui dissenyar, experimentar i desenvolupar eines, tècniques i materials didàctics, organitzar l'espai i el temps a l'aula.* La titulació reconeix que el document és massa general i per això no es pot considerar orientador per a l'elaboració dels plans d'estudis ni dels programes de les assignatures. En aquest sentit, es proposa revisar els objectius generals, determinar els més específics i establir criteris per a la seva correcta implantació en plans d'estudis i programes d'assignatures.

La UdL basa els objectius i la planificació dels nous estudis en les directrius establertes pel Reial Decret de 30 d'agost de 1991 (BOE, 11/10/91) que indiquen que els estudis per obtenir el títol oficial de Mestre. Especialitat d'Educació Primària, hauran de proporcionar *una formació orientada a desenvolupar l'activitat docent en els corresponents nivells del sistema educatiu, que integri aspectes bàsics amb la preparació específica de l'especialitat d'educació primària.* Més concretament, es diu que el títol d'Educació Primària és aquell que correspon, d'una manera més fidel, amb el perfil de mestre general i polivalent.

No hi ha cap document on s'especifiqui el perfil del futur mestre i la titulació encara es debat entre una formació generalista i una d'especialista. Les titulacions de la UdL afirmen que s'adapten al què demanda la LOGSE i, per tant, són adequats al sistema educatiu actual. L'absència d'un document públic on es facin explícits els objectius i les fites de la titulació es considera un punt feble. Caldria, doncs, determinar quin tipus de mestre es forma i els mecanismes de revisió de la titulació. La Facultat proposa elaborar un pla que permeti organitzar les titulacions, tenint en compte la seva especificitat.

A la URV, el pla d'estudis té l'objectiu d'oferir una formació teòrico-pràctica amb una orientació generalista, que ha de permetre als diplomats poder desenvolupar la seva feina en l'ensenyament primari. L'estudi ofereix una formació psicopedagògica, sociològica i de didàctiques específiques. Tal i com passa a les altres dues universitats, no hi ha cap declaració específica sobre els objectius de la titulació, més enllà dels continguts que apareixen al BOE, i els institucionals tampoc no estan ben definits. La titulació es proposa, com a accions de millora, definir objectius i fites concretes i augmentar el contacte del professorat amb l'àmbit escolar.

Educació Especial

Els objectius de la titulació que imparteix la Universitat Autònoma de Barcelona estan recollits en el document específic *Perfil del Mestre d'Educació Especial* elaborat el curs 1995/96. L'oferta formativa va encaminada a la superació del paradigma biomèdic-psiquiàtric, fins fa pocs anys hegemònic en l'Educació Especial i que, encara avui, perviu. Aquesta formació ha de permetre als estudiants *emmarcar la seva tasca professional en un paradigma científic,*

psicopedagògic i didàctic i en un ampli camp d'acció en la detecció prematura, el seguiment i el reforç a l'aula ordinària. Situa el professional en una escola global i comprensiva, formant part d'un equip professional multidisciplinari. Com a punts febles de la titulació en aquest sentit, es detecta l'escassa difusió del document sobre el perfil del mestre, la manca d'un document d'objectius concrets i específics de la titulació, així com d'estratègies de planificació de l'activitat i dels objectius de la titulació.

Pel que fa a l'Educació Especial a la Universitat de Lleida, els objectius de la es desprenen de les directrius generals del títol, fixades pel MEC. No hi ha cap document públic que els expliqui i els concreti. La titulació opina que l'Educació Especial s'encamina a *formar professionals que ajudin a resoldre les necessitats educatives especials*. El perfil del mestre que es pretén formar ha estat debatut en reunions de professors però encara no s'ha fet explícit, com tampoc s'ha fet públic cap document que l'inclogui. Com en el cas de la UAB, no hi ha estudis ni estratègies sobre la planificació de la titulació.

Els objectius marcats dels estudis d'Educació Especial que ofereix la Universitat Rovira i Virgili també s'emmarquen en les directrius del MEC, que la pròpia titulació qualifica de molt generals. No obstant, no hi ha cap document on els objectius siguin més concrets i específics per a la titulació. El perfil que es dedueix del pla d'estudis és el d'un professional amb una formació teòrico-pràctica i una orientació generalista que li permeti poder desenvolupar la seva feina en l'ensenyament primari i la màxima relació amb el món educatiu.

Educació Física

La titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Física a la UB no ha plasmat de manera explícita els seus objectius i fites, basats en les directrius del MEC, que proposen una *formació orientada al desenvolupament de l'activitat docent als nivells corresponents del sistema educatiu, que integri els aspectes bàsics de la preparació específica de l'Especialitat d'Educació Física*. Aquesta formulació mostra la manca de concreció dels objectius, que ha hagut de definir la pròpia titulació. Es va crear una comissió de professors per establir un perfil de Mestre especialista d'Educació Física. El document resultant es valora molt positivament, si bé encara hauria de passar per una etapa de consens per part de la titulació i una de publicació i difusió entre la comunitat acadèmica. El perfil definit estableixen les funcions i les competències que hauria de tenir el Mestre d'Educació Física, però no s'ha fet servir a l'hora d'establir els nous plans d'estudis.

A la Universitat Autònoma de Barcelona els objectius de la titulació es plantegen a partir dels generals de mestres: *proporcionar una visió de conjunt del fet educatiu que orienti i doni sentit a les actuacions professionals, fomentar la concepció dels centres educatius com institucions contingudes a la comunitat, oferir l'oportunitat de posar a prova les pròpies competències per tal de dissenyar, posar en practica i avaluar les actuacions educatives; promoure activitats professionals útils per a la feina amb nens, amb familiars i amb equips pedagògics, amb professionals externs, etc., i conscienciar l'alumne de la necessitat de formació permanent i de participació en la investigació educativa*. Com a objectiu específic de l'especialitat es destaca la formació de mestres capacitats per respondre als centres educatius en l'àrea d'educació física. La definició concreta sobre com ha de ser un mestre d'aquestes característiques es defineix al document sobre el perfil del Mestre, elaborat per la titulació. Atès que aquest document és poc conegut entre els professors i els alumnes, seria convenient la seva publicació i difusió.

Els objectius de la titulació que ofereix la UdG s'inscriuen en les directrius marcades pel MEC. L'elaboració dels objectius propis de la titulació es considera positiva, tot i que són poc concrets, de manera que no serveixen per orientar la configuració dels plans d'estudis ni tampoc existeixen mecanismes de revisió. Caldria redefinir els objectius i relacionar-los els de les assignatures, com també és necessari establir mecanismes que permetin valorar el seu grau d'assoliment.

Els objectius que es planteja la titulació de Mestre d'Educació Física de la UdL es basen en les directrius del MEC. Les crítiques són semblants a les altres titulacions en el sentit que són poc concrets i no massa específics de la titulació. No hi ha cap document públic sobre el perfil del futur mestre que cursi aquesta titulació.

Els objectius de la titulació de la URV també s'emmarquen en les directrius del MEC. No hi ha cap document públic consensuat que especifiqui d'una manera més clara quines fites es marca la titulació, per bé que del pla d'estudis se'n pot deduir que es pretén impartir una formació teórico-pràctica, amb una orientació generalista, que permeti als diplomats desenvolupar la seva feina a l'ensenyament primari. Aquests objectius es tradueixen en una formació psicopedagògica, sociològica i de didàctiques específiques.

Educació Musical

Els objectius de la titulació de la UB es basen en les directrius del ministeri, que determina que es proporcioni una *formació orientada al desenvolupament de l'activitat docent als nivells corresponents del sistema educatiu, que integri els aspectes bàsics de la preparació específica de l'especialitat d'educació musical*. No es tenen en compte fites ni objectius proposats de manera explícita. La titulació va elaborar, però, durant el curs 1997/98, un document sobre el perfil dels diplomats on s'especificaven les principals funcions del mestre especialista i les seves competències fonamentals com a professionals de l'educació primària, de l'educació musical, en aspectes organitzatius i de gestió escolar. El document està ben valorat, tot i que encara ha de passar per una fase definitiva de consens i de publicació, atès que el desconeixement entre alumnes i professors és generalitzat. Malgrat que la definició dels objectius és molt baixa, la titulació opina que es poden deduir fàcilment del document sobre el perfil del mestre i que abasten els continguts de les matèries del pla d'estudis. La viabilitat dels objectius es qüestiona per la manca de temps i per la fragmentació curricular.

La titulació de Mestre d'Educació Musical de la UAB va fer, durant el curs 1996/97, un document sobre el perfil del futur professional. No obstant no s'ha fet públic i existeix cert desconeixement entre professors i alumnes. Destaca la consolidació de la titulació en els darrers anys. El perfil del Mestre d'Educació Musical es concentra, fonamentalment, en dos eixos: a) el professional responsable d'impartir l'àrea d'educació musical en els centres educatius de primària i b) el mestre generalista amb capacitat per impartir les matèries del currículum.

La UdG pretén dotar al futur professional de la titulació *dels coneixements, les actituds i habilitats necessàries per poder intervenir d'una manera autònoma i eficaç a l'aula, que pugui assegurar la diversitat i adaptar-se a situacions diversificades; que pugui dissenyar, experimentar i desenvolupar eines, tècniques i materials didàctics, organitzar l'espai i el temps a l'aula. La formació del futur mestre li ha de permetre dissenyar, desenvolupar, analitzar i avaluar científicament la pròpia pràctica*. La titulació reconeix que el document és molt general i per això no es pot considerar com a base per a la configuració dels plans d'estudis ni dels programes de les assignatures. Tampoc no hi ha cap tipus d'estudi sobre la planificació de la titulació, que es va fent sobre la marxa i segons

la "tradició". En aquest sentit, es proposa revisar els objectius generals, determinar els més específics i establir criteris per a la seva correcta implantació en plans d'estudis i els programes d'assignatures.

Els objectius de la titulació de Mestre. Especialitat d'Educació Musical de la UdL es basen en les directrius del títol oficial del MEC. La UdL puntualitza, de manera específica per aquesta titulació, que *no forma músics sinó mestres, especialitzats en una branca del coneixement que és la música. Els futurs professionals hauran d'ajudar a educar els infants de forma completa i integral.* No hi ha, això no obstant, cap document que reculli explícitament i concreta els objectius que es marca la titulació ni el perfil del titulat que es vol formar. Aquests aspectes s'haurien de debatre i consensuar en el si de la titulació prèviament a la publicació del document.

Els objectius de la titulació de la URV també s'emmarquen en les directrius del MEC. Tampoc no hi ha cap document públic consensuat que especifiqui d'una manera clara quines fites i objectius es marca la titulació, per bé que, com es pot desprendre del pla d'estudis, es pretén impartir una formació teoricopràctica, amb una orientació generalista, que permeti els diplomats desenvolupar la seva feina en l'ensenyament primari. Aquests objectius es tradueixen en una formació psicopedagògica, sociològica i de didàctiques específiques.

Llengües Estrangeres

Els objectius de la titulació impartida a la UB procedeixen de les directrius del MEC: *els estudis que porten a l'obtenció del títol oficial de Mestre. Especialitat de Llengües Estrangeres hauran de proporcionar una formació orientada al desenvolupament de l'activitat docent en els corresponents nivells del sistema educatiu, que integra els aspectes bàsics amb la preparació específica de l'especialitat de llengua estrangera.* Aquest objectiu es considera molt general. Una comissió presidida pel coordinador de la titulació va elaborar un document en el qual s'especifica el perfil del futur mestre i que s'ordena en tres grans blocs: coneixements conceptuals, procedimentals i d'actitud. Aquest document no s'ha fet públic i el seu desconeixement entre professors i alumnes és generalitzat. També es considera un punt feble el fet que no s'hagi utilitzat a l'hora de redefinir el pla d'estudis i d'establir els objectius de les assignatures de la titulació. La titulació preveu una educació equilibrada entre la generalitat i l'especificitat pròpia de l'especialitat. No obstant això, considera que la proporció d'assignatures pròpies de llengües estrangeres és escassa. No hi ha cap estudi de planificació de la titulació i han aparegut dubtes sobre si la formació respon al perfil de mestre que demanda el mercat.

La titulació que ofereix la UAB resumeix els seus objectius en tres: ajudar el futur mestre a aconseguir un bon domini lingüístic de la llengua que ensenya, facilitar una visió global i àmplia sobre què vol dir ensenyar una llengua estrangera i proporcionar les eines i els mitjans necessaris perquè puguin reflexionar sobre la pràctica docent i millorar-la. Aquests objectius s'extreuen del perfil del mestre especialista de llengües estrangeres, elaborat per la titulació l'any 1996. Com a principal dificultat per assolir els objectius s'exposa la curta durada de la diplomatura. No existeixen accions específiques per millorar la planificació de la titulació.

Els objectius de la UdG se centren en aspectes relacionats amb el perfil professional dels mestres, que han de desenvolupar les habilitats necessàries per poder intervenir de manera autònoma i eficaç a l'aula i avaluar la seva pròpia pràctica. La titulació reconeix que els objectius són generals i, en aquest sentit, proposa revisar-los, determinar els més específics i

establir criteris per a la seva correcta implantació en els plans d'estudi i els programes de les assignatures

Els objectius de l'Educació de Llengües Estrangeres a la URV, igual que la resta d'especialitats de mestres d'aquesta universitat, s'emmarquen en les directrius del MEC, i del pla d'estudis se'n desprèn que s'ofereix una formació teòrico-pràctica, amb una orientació generalista que permet els diplomats desenvolupar la seva feina dins de l'ensenyament primari.

El programa de formació

Educació Infantil

La Taula 5 recull les dades més importants dels plans d'estudis de les titulacions de Mestre d'Educació Infantil avaluades. Tots els plans d'estudis van ser publicats al BOE durant l'any 1993, tot i que la implantació dels títols ja s'havia produït durant el curs 1992/93. Pràcticament totes les titulacions han determinat el màxim possible de crèdits (220), llevat de la URV que en disposa de 190. El percentatge d'assignatures troncales i obligatòries és molt elevat i oscil·la entre el 74% a la UdL i el 84% a la UAB. Les assignatures optatives representen entre el 6% i el 16% -UAB i UdL, respectivament- i els crèdits corresponents de lliure elecció constitueixen el 10%, tal i com indiquen les directrius del MEC. La relació d'optativitat -crèdits optatius oferts entre el màxim de crèdits optatius a cursar- és molt elevada i se situa entre un 5 a la UdG i gairebé un 16 a la UB -donat que comprèn l'optativitat conjunta de totes les titulacions-, valor molt superior al d'altres titulacions, on se situa per sota de 5. Aquest aspecte hauria de ser analitzat.

Taula 5. El Programa de formació

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
Publicació al BOE	21.05.93	22.01.93	13.07.93	13.07.93	06.10.97
Anys de durada	3	3	3	3	3
Pla d'Estudis					
Crèdits Troncales i Obligatoris					
<i>Teoria</i>	86	86	79	81	82
<i>Pràctica</i>	85.5	94	81	81	75.5
Crèdits Optatius	22.5	12	26	36	13.5
Crèdits de Lliure Elecció	22	22	21	22	19.5
<i>Total</i>	<i>219</i>	<i>214</i>	<i>207</i>	<i>220</i>	<i>190.5</i>
Grau de practicitat	49%	52%	51%	50%	48%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	63	33	30	56	23
Oferta crèdits optatius propis	355.5	132	Nd	Nd	Nd
% d'optatives del pla d'estudis	10%	6%	13%	16%	7%
Relació d'optativitat	15.8	11	5.2	6.8	8
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No/Si	No/Si	No/Si	No/Si	No/Si
Pràctiques a empreses	No	No	No	No	No

Tots els plans d'estudis s'estructuren d'acord amb les directrius del MEC i l'estructura educativa resultat de l'aplicació de la LOGSE. Les titulacions de Mestres de la UdG tenen un nou pla d'estudis des del setembre de 1999, que tracta de solucionar els problemes detectats al pla avaluat. La formació que s'ofereix, com es pot deduir dels plans d'estudis és generalista, amb una important base psicopedagògica i de didàctiques específiques de l'especialitat. La majoria de professors opina que els programes de les assignatures

s'adapten als objectius de les titulacions. En tots els casos, la majoria dels programes de les assignatures són a disposició dels alumnes, ja sigui als serveis de fotocòpies, a la biblioteca o a la pàgina web. No obstant, els programes publicats contenen un nivell de concreció molt diferent i poc homogeni. El nivell d'acompliment dels programes és, per regla general, molt elevat.

A la UB i a la UAB s'observa certa variabilitat en els continguts d'una mateixa assignatura segons sigui el professor que la imparteix. Es proposa, per tant, una major coordinació entre professors per evitar-ho. Totes les titulacions organitzen els seus horaris agrupant assignatures obligatòries, optatives i de lliure elecció. A la UdG, la UdL i la URV aquesta distribució horària es considera positiva. A la UB, en canvi, les franges horàries presenten alguns problemes, principalment pel que fa a la lliure elecció, ja que per problemes d'horari o bé d'ubicació, la majoria d'aquests crèdits es cursen en assignatures optatives, cosa que, en certa mesura, desvirtua els objectius propis de la lliure configuració. A totes les titulacions es produeixen encavalcaments de continguts entre diferents assignatures com a conseqüència d'una coordinació deficient. A més a més, a la UB, la UAB i la UdL, s'observa una inadequada seqüenciació de les assignatures. La excessiva fragmentació de les matèries és un punt feble general a totes les titulacions i especialment important a la UB, la UAB i la UdG, on hi ha una gran concentració de continguts i poc temps per assimilar-los.

El *pràcticum* és l'assignatura, o conjunt d'assignatures, més ben valorada a totes les titulacions. Consta de 32 crèdits a tots els plans d'estudis, però s'estructura de forma diferent a cada universitat. A la UB i la UdL les pràctiques es realitzen durant el cinquè semestre del centre escolar. La UdG i la URV distribueixen els crèdits en dos *pràcticum*: un inicial de contacte amb l'escola durant el segon curs i un de final, i més important, durant el tercer. Finalment, la UAB estructura el seu *pràcticum* en quatre fases: una a primer, de contacte amb l'escola; na a segon i dues a tercer, l'última dels quals consisteix en assistir a l'escola un cop a la setmana -els divendres. Aquesta estructura de *pràcticum* ha estat especialment ben valorada, ja que permet a l'alumne un acostament progressiu a la realitat escolar per anar posant en pràctica els coneixements que ha anat adquirint a classe.

A la UAB les assignatures optatives estan agrupades en dos itineraris d'especialitat, per bé que l'alumne pot optar per no seguir-ne cap de concret.

Educació primària

Les tres titulacions de Mestre d'Educació Primària avaluades van publicar el seus plans d'estudis al BOE al llarg de l'any 1993. El total de crèdits dels plans d'estudis varia entre els 190 de la URV i els 220 de la UdL. Els crèdits obligatoris se situen entre el 85% a la URV i el 75% a la UdL. L'optativitat queda fixada entre el 7% i el 12% i la lliure elecció en un 10%. La relació d'optativitat és molt elevada: s'ofereixen entre 4.75 i 8 vegades més crèdits optatius que els necessaris per obtenir el títol oficial. No obstant, l'optativitat real és inferior a causa dels encavalcaments d'horaris, la limitació de places i del fet que moltes optatives no s'arriben a activar. Aquest aspecte s'ghauria d'analitzar.

Taula 5.1. El programa de formació

	UdG	UdL	URV
Publicació al BOE	04.08.93	13.07.93	06.10.97
Anys de durada	3	3	3
Pla d'Estudis			
Crèdits Troncals i Obligatoris			
<i>Teoria</i>	80	82	80
<i>Pràctica</i>	82	84	77.5
Crèdits Optatius	24	32	13.5
Crèdits de Lliure Elecció	21	22	19
<i>Total</i>	<i>207</i>	<i>220</i>	<i>190</i>
Graus de practicitat			
Grau de practicitat	51%	51%	50%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	25	56	23
Oferta crèdits optatius propis	Nd	Nd	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	12%	14.5%	7%
Relació d'optativitat	4.75	7.7	8
Projecte final de carrera/ Pràcticum			
Projecte final de carrera/ Pràcticum	No/Si	No/Si	No/Si
Pràctiques a empreses	No	No	No

Els plans d'estudis s'adapten a les directrius del MEC sobre el títol i al nou sistema educatiu resultant de la implantació de la LOGSE. Les titulacions de Mestres de la UdG tenen un nou pla d'estudis des del setembre de 1999, que tracta de solucionar els problemes detectats al pla avaluat. Predomina la formació generalista, amb especial èmfasi en els continguts de caràcter psicopedagògic i en aquelles didàctiques específiques que confereixen el caràcter particular de la titulació. La majoria dels programes estan a disposició dels alumnes en fotocòpies o a través de la pàgina web del centre. No obstant això, caldria avançar més en l'actualització dels continguts dels programes i en l'homogeneïtzació dels seus apartats i, a l'hora, assegurar que tots estiguin disponibles. És difícil saber si els objectius de les assignatures concorden amb els de la titulació, ja que aquests últims no han estat explicitats. A la UdL s'observa una inadequada seqüenciació de les assignatures i a les tres universitats són constants els encavalcaments de continguts entre diferents assignatures, per això es proposa millorar la coordinació entre professors. En molts casos s'ha posat de manifest que els programes són excessivament teòrics i, en ocasions, inadequats a la realitat escolar. La variabilitat de les estratègies i metodologies docents i avaluatives entre diferents grups de la mateixa assignatura és, en ocasions, superior a la que seria desitjable. Tot i que, en teoria, l'oferta d'optativitat és molt elevada, a la pràctica és molt reduïda, degut a l'excessiva troncalitat dels plans d'estudis, a la incompatibilitat d'horaris i a la manca d'una oferta efectiva d'algunes d'aquestes optatives. L'elevat nombre d'assignatures implica horaris molt concentrats.

El *pràcticum* és molt ben valorat a les tres universitats, tant pels alumnes com pels professors. Consta de 32 crèdits que es divideixen en dos cursos a la UdG i la URV, i que s'agrupen en una única assignatura a la UdL. La ubicació del *pràcticum* crea alguns problemes. A la UdG perquè es duu a terme a la meitat del curs acadèmic i a la UdL perquè no només es realitza en cursos superior i, per tant, no permet als estudiants un contacte prematur amb les escoles.

Educació Especial

Les tres titulacions de Mestre d'Educació Especial avaluades -UAB, UdL i URV- van publicar els seus plans d'estudis al BOE al llarg de l'any 1993. A la URV el pla del 1993 ja no és vigent donat que se'n va aprovar un de nou l'any 1998. El total de crèdits dels plans d'estudis varia entre els 190 de la URV i els 220 de la UdL. Els crèdits obligatoris representen el 87.8% del total a la UAB, el 73.4% a la UdL i el 85% a la URV. Els crèdits optatius varien entre l'1.8% a la UAB i el 16.5% a la UdL. La lliure elecció queda fixada a tots tres plans d'estudis en un 10% i l'optativitat entre un 7% i un 12%. La relació d'optativitat és elevada: s'ofereixen entre 4 i 12 vegades més crèdits optatius dels necessaris per a obtenir el títol oficial. No obstant això, l'optativitat real és inferior, a causa dels encavalcaments d'horaris, la limitació de places i el fet que moltes assignatures no s'arribin a activar. Com en els casos anterior es recomana analitzar l'oferta d'optativitat.

Taula 5.2. El programa de formació

	UAB	UdL	URV
Publicació al BOE	29.11.93	13.07.93	27.10.98
Anys de durada	3	3	3
Pla d'Estudis			
Crèdits Troncals i Obligatoris			
<i>Teoria</i>	96	81	81
<i>Pràctica</i>	92	79	80.5
Crèdits Optatius	4	36	9
Crèdits de Lliure Elecció	22	22	19.5
<i>Total</i>	<i>214</i>	<i>218</i>	<i>190</i>
Grau de practicitat			
Grau de practicitat	49%	49%	50%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	4	56	23
Oferta crèdits optatius propis	16	Nd	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	2%	16.5%	5%
Relació d'optativitat	4	6.8	12
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>			
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No/Si	No/Si	No/Si
Pràctiques a empreses	No	No	No

En general, la idoneïtat i coherència conceptuals i l'actualització científica dels tres plans d'estudis es consideren satisfactòries. La majoria dels programes de les assignatures inclouen els objectius, els continguts, la metodologia, l'avaluació i la bibliografia. Ara bé, les tres titulacions avaluades presenten grans diferències pel que fa al contingut dels programes. En aquest sentit, caldria augmentar la coordinació entre els professors, amb la finalitat de presentar els programes de les assignatures del pla d'estudis de forma homogènia. Els alumnes disposen d'aquests programes a les biblioteques i als serveis de fotocòpies dels centres. A la UdL i la URV, es valora positivament el fet que la gran majoria també es puguin consultar a través de la pàgina web. Es considera necessari que la UAB segueixi aquesta iniciativa i que, tant la UdL com la URV, "pengin" a la web la totalitat dels programes dels seus plans d'estudis.

Novament la seqüenciació de les assignatures i el encavalcaments de continguts constitueixen els problemes més greus dels plans d'estudis. Destaca, en general, el poc ús de les noves tecnologies, l' excessiva atomització de les assignatures i l'escassa diferenciació entre la teoria i la pràctica, així com d'altres problemes relacionats amb la lliure elecció.

El *pràcticum* ha estat especialment ben valorat, tant entre professors i alumnes com pels comitès intern i extern. Els 32 crèdits del *pràcticum* es divideixen en quatre parts que es

realitzen durant els tres cursos a la UAB, en dos a la URV i en un sol *pràcticum* a tercer a la UdL. L'estructura del *pràcticum* de la UAB ha estat molt ben valorada ja que permet a l'alumne un acostament progressiu a l'entorn escolar. No obstant, es produeixen situacions en què el professor tutor no pertany a la titulació de l'alumne, cosa que caldria corregir. Els alumnes de la UdL consideren que el *pràcticum* s'hauria d'ampliar als primers cursos de la titulació de manera que els permetés un acostament progressiu a les escoles.

Educació Física

Les titulacions de Mestres d'Educació Física avaluades van publicar els seus plans d'estudis al BOE durant l'any 1993. El total de crèdits dels plans varia entre els 190.5 a la URV i els 220 a la UdL. La UAB imparteix un 86% de crèdits obligatoris, un 75% la UdL i les altres tres titulacions compten amb el 82% de crèdits obligatoris en els seus plans d'estudis. L'optativitat queda fixada entre el 3.7% i el 14.5%, i la lliure elecció en el 10%. La relació d'optativitat és molt elevada: s'ofereixen entre 4.5 i 19.8 vegades més crèdits optatius que els necessaris per a obtenir el títol oficial. La UB ofereix com a crèdits optatius propis el conjunt de crèdits optatius de totes dels especialitats de mestres, donat que no hi ha optatives exclusives per a cada titulació. No obstant això, l'optativitat real és inferior a causa dels encavalcaments d'horaris, la limitació de places i el fet que moltes assignatures optatives no s'arriben a activar.

Taula 5.3. El programa de formació

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
Publicació al BOE	18.05.93	22.01.93	04.08.93	13.07.93	06.10.97
Anys de durada	3	3	3	3	3
Pla d'Estudis					
Crèdits Troncals i Obligatoris					
<i>Teoria</i>	88.5	81	90	82	80
<i>Pràctica</i>	90.5	103	80	84	77.5
Crèdits Optatius	18	8	16	32	13.5
Crèdits de Lliure Elecció	22	22	21	22	19.5
<i>Total</i>	219	214	207	220	190.5
Grau de practicitat					
Grau de practicitat	50%	56%	47%	51%	49%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	63	7	26	56	23
Oferta crèdits optatius propis	355.5	36	Nd	Nd	Nd
% d'optatives del pla d'estudis	8%	4%	8%	14.5%	7%
Relació d'optativitat	19.8	4.5	7.5	7.7	8
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>					
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No/Si	No/Si	No/Si	No/Si	No/Si
Pràctiques a empreses	No	No	No	No	No

Les titulacions de mestres de la UdG tenen un nou pla d'estudis des del setembre de 1999, que tracta de solucionar el problemes detectats al pla avaluat. Els plans d'estudis s'adapten a les directrius del MEC i a la nova configuració del sistema educatiu resultant de la implantació de la LOGSE. En aquest sentit, els plans pretenen assolir un equilibri entre la formació generalista i l'especialista. Els professors valoren aquest equilibri de manera desigual. Els docents de l'àrea consideren que el nombre de crèdits d'especialitat és insuficient.

La majoria dels programes de les assignatures inclou els objectius, els continguts, la metodologia, l'avaluació i la bibliografia. En algunes titulacions es constata l'absència d'alguns dels descriptors i, en general, els continguts dels programes de les assignatures

presenten certa heterogeneïtat. Els programes són a disposició dels alumnes a les biblioteques dels centres, als serveis de fotocòpies i, de vegades, a les pàgines web dels centres.

Destaca de manera positiva l'elevat percentatge pràctic dels estudis. En canvi, s'observa com a punt feble l'elevada obligatorietat dels plans d'estudi, que redueix molt la possibilitat efectiva de rebre una formació més específica. Es produeixen certs encavalcaments en els continguts, una excessiva atomització de les assignatures i una escassa diferenciació en els programes entre la teoria i la pràctica.

El *pràcticum* ha estat ben valorat tant pels professors i alumnes com pels comitès intern i extern. La seva estructura és idèntica a la de les titulacions analitzades fins el moment: 32 crèdits repartits en un *pràcticum* a tercer curs a la UB i la UdL; dos a la UdG i a la URV i quatre a realitzar durant els tres cursos de la diplomatura a la UAB. A la UAB, però, es produeixen situacions en què el professor tutor no pertany a la titulació de l'alumne, cosa que caldria corregir. Els alumnes de la UdL consideren que el *pràcticum* s'hauria d'ampliar als primers cursos de la titulació de manera que els permetés un acostament progressiu a les escoles.

Educació Musical

Les titulacions de Mestre d'Educació Musical avaluades van publicar els seus plans d'estudis al BOE durant l'any 1993, igual com la pràctica totalitat de titulacions de Mestres de Catalunya. El total de crèdits dels plans d'estudis varia entre els 193.5 de la URV i els 222 de la UdL. Els obligatoris comporten entre el 74% del total de crèdits a la UdL i el 84% a la URV. Els crèdits optatius varien entre el 6.1% a la URV i el 16% a la UdL. La lliure elecció queda fixada per les directrius del ministeri en un 10%. Tot i el poc pes que representen els crèdits optatius en els plans d'estudis, se'n ofereixen força. Així, la UB proporciona 20 vegades més crèdits optatius dels necessaris per a obtenir el títol oficial, ja que es comptabilitza l'oferta global de les especialitats; la URV, 9 vegades més i la UdG i la UdL gairebé 7 vegades més. Tot i això, l'optativitat real es veu reduïda com a conseqüència dels encavalcaments d'horaris, la limitació de places i el fet que moltes assignatures no s'arribin a activar. Com en els casos anteriors, aquest aspecte requereix una reflexió per part de la titulació.

Taula 5.4. El programa de formació

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
Publicació al BOE	20.05.93	22.01.93	13.07.93	14.07.93	06.10.97
Anys de durada	3	3	3	3	3

Pla d'Estudis					
Crèdits Troncals i Obligatoris					
<i>Teoria</i>	84	93	81	81	75.5
<i>Pràctica</i>	95	91	87	83	86.5
Crèdits Optatius	18	8	18	36	12
Crèdits de Lliure Elecció	22	22	21	22	19.5
<i>Total</i>	219	214	207	222	193.5

Grau de practicitat	53%	49%	52%	51%	53%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	63	6	27	56	23
Oferta crèdits optatius propis	355.5	24	Nd	Nd	Nd
% d'optatives del pla d'estudis	8%	4%	9%	14.5%	6%
Relació d'optativitat	19.8	3	6.9	7.7	9

Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No/Si	No/Si	No/Si	No/Si	No/Si
Pràctiques a empreses	No	No	No	No	No

Les titulacions de Mestres de la UdG tenen un nou pla d'estudis des del setembre de 1999 que tracta de solucionar el problema detectat a l'anterior pla avaluat. Els plans d'estudi contemplem les dimensions professionalitzadora, generalista i especialista que han de proporcionar als estudiants les competències necessàries per actuar a l'escola (UB) i, en general, compleixen les expectatives de formació del Mestre Especialista d'Educació Musical -UAB, UdG, UdL, URV. Es detecta, no obstant, certa insatisfacció entre professors i alumnes de l'especialitat que consideren escassos els crèdits destinats a desenvolupar els aspectes didàctics específics de la titulació.

Tots els estudis ofereixen prou informació sobre els programes de les assignatures que estan disponibles a les biblioteques, als serveis de fotocòpies i, en alguns casos, a les pàgines web, la qual cosa és especialment ben valorada. Els plans d'estudi provoquen una excessiva fragmentació de les assignatures ja que proposen horaris massa concentrats, amb classes de fins a dues hores en el cas de la UB i la UAB. En molts casos s'observen encavalcaments de continguts entre assignatures i poc temps per a l'assimilació del coneixement rebut. Caldria augmentar la coordinació entre els departaments per evitar encavalcaments innecessaris i establir una millor seqüenciació de les assignatures.

El *pràcticum* és molt ben valorat a totes cinc titulacions i és l'assignatura més ben considerada pels alumnes. No obstant això, en el cas de la UAB, caldria assegurar que els tutors pertanyen a la titulació que cursa l'estudiant i, en els casos de la UB i la UdL, es considera que els alumnes haurien de tenir un contacte més prematur amb les escoles.

Llengües Estrangeres

La publicació al BOE dels plans d'estudi de les titulacions avaluades de Mestre en l'Especialitat de Llengües Estrangeres data del 1993 -a la UB, la UAB i la UdG- i del 1998 -a la URV. Contenen entre 195 crèdits a la URV i 219 a la UB. El percentatge de crèdits obligatoris representa de mitjana el 82%, l'optativitat no supera en cap titulació el 9% i la lliure configuració queda fixada en el 10%. Tot i que l'optativitat dels plans d'estudi és baixa, les titulacions ofereixen entre el doble i 20 vegades més de crèdits optatius -no existeixen crèdits optatius exclusius de cada especialitat i es comptabilitza el total de crèdits

oferts. Aquesta oferta és, la majoria de les vegades, teòrica, ja que la incompatibilitat horària, els grups tancats o simplement la no activació d'algunes assignatures provoquen que no es puguin cursar les optatives a la pràctica. D'altra banda, les assignatures optatives que s'ofereixen, en moltes ocasions no corresponen a una especialitat concreta.

Taula 5.5 El programa de formació

	UB	UAB	UdG	URV
Publicació al BOE	18.05.93	13.01.93	14.07.93	06.02.98
Anys de durada	3	3	3	3
Pla d'Estudis				
Crèdits Troncals i Obligatoris				
<i>Teoria</i>	87	93	82	83
<i>Pràctica</i>	92	83	86	79
Crèdits Optatius	18	16	18	9
Crèdits de Lliure Elecció	22	22	21	19.5
<i>Total</i>	219	214	207	195
Indicadors				
Grau de practicitat	53%	47%	51%	49%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	63	8	28	23
Oferta de crèdits optatius propis	355.5	32	Nd	Nd
% d'optatives del pla d'estudis	8%	7%	9%	5%
Relació d'optativitat	19.8	2	7.1	12
Pràctiques				
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No/Si	No/Si	No/Si	No/Si
Pràctiques a empreses	No	No	No	No

Les titulacions de Mestres de la UdG tenen un nou pla d'estudis des del setembre de 1999 que tracta de solucionar els problemes detectats al pla avaluat. La UB ofereix dues vies d'accés independents per anglès i francès. Encara que la UAB no té l'accés diferenciat, ofereix, de fet, un itinerari per a cada llengua que els estudiants han d'escollir ja a primer curs. La UdG i la URV només ofereixen un itinerari d'anglès. La UAB destaca el fet que la llengua d'especialització no figura en el títol oficial, de manera que s'ha de recórrer als expedients acadèmics per demostrar-la. Els plans d'estudi són molt coherents amb els perfils del Mestre en aquelles titulacions que així ho han establert i, en general, ofereixen una bona formació professional, tant a nivell general com d'especialitat. Això no obstant, es considera que el nombre d'assignatures de l'especialitat és baix, per exemple, els crèdits per a l'especialització del pla d'estudi de la UAB són del 24%. Els horaris, en general, estan molt concentrats. En el cas de la UB, l'alternança per cursos entre matí i tarda que es produeix a l'itinerari de francès crea certs problemes als alumnes repetidors i a aquells que treballen. A totes les titulacions s'observen encavalcaments, variabilitat en els continguts d'una mateixa assignatura segon el professor que la imparteixi i una excessiva fragmentació de les matèries. En algunes titulacions hi ha assignatures que s'imparteixen en sessions de fins a dues hores i mitja.

El *pràcticum* està molt ben valorat a totes les titulacions. Consta de 32 crèdits impartits de manera diferent a cada titulació. A la UB, hi ha un únic *pràcticum* a tercer. A la UdG i a la URV hi ha dos *pràcticum*, un a segon i un a tercer. Finalment, a la UAB hi ha quatre *pràcticum* al llarg de tota la carrera. A la UB, la UdG i la URV es considera tardà el contacte dels alumnes amb les escoles. En alguns casos els tutors no pertanyen a l'especialitat dels alumnes.

El desenvolupament de l'ensenyament

Educació Infantil

La metodologia docent utilitzada pels professors de les titulacions de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil és, en general, molt diversa. Destaca, a gairebé totes, la classe magistral, seguida del treball en grup i de l'exposició dels alumnes a classe. S'intenta que les classes siguin participatives amb la introducció de la discussió i el treball en grup, però això es veu condicionat pel nombre d'alumnes. Així, a les titulacions amb més estudiants per grup hi predomina la classe magistral. Pel que fa a la distribució dels alumnes per grup, s'observen clarament, dues tendències: aquelles titulacions amb menys de 60 alumnes a les classes teòriques i aquelles que amb més de 85. Per aquestes últimes es considera que la relació alumne/professor és massa elevada i no permet estratègies docents i avaluatives adequades. Es valora molt positivament l'esforç que realitzen la UAB, la UdG i la URV per reduir el nombre d'estudiants en els grup de pràctiques que, en alguns casos, arriba a superar el 50%. En canvi, amb prou feines s'observen diferències pel que fa a la mida del grup a primer i a la resta de cursos de primer cicle.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>					
Teoria	60	48	85	96	89
Pràctica	62	30	31	86	51
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingress de 1r curs</i>					
Teoria	54	43	82	86	75
Pràctica	58	28	30	78	43
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>					
Teoria	56	47	78	87	82
Pràctica	58	28	34	76	47
Alumnes totals	569	487	260	197	147
Alumnes equivalents a temps complet	465	450	241	191	133

Si bé es fan servir transparències i audiovisuals a la majoria de classes, les titulacions són conscients que l'ús de les noves tecnologies i de la informàtica com a mitjà per a la transmissió del coneixement és encara escàs.

L'acompliment dels programes és a totes les titulacions molt elevat.

Totes les titulacions són conscients de la importància de l'acció tutorial per al bon rendiment dels estudiants. La manera com cada estudi organitza les tutories varia. En tots els casos hi ha tutories del professor que dona l'assignatura i que reserva unes hores a la setmana per a resoldre dubtes. A més a més, a la UAB, hi ha les tutories del grup/classe amb un professor tutor per a tot el grup. A la UB hi ha els tutors d'itinerari curricular (TIC), figura molt ben valorada, que bàsicament es dirigeix als alumnes de primer curs que reben indicacions i ajut directe. A cada grup de primer li corresponen entre dos i tres tutors. Els comitès externs han recomanat l'extensió d'aquests tutors a la resta de cursos de la titulació de la UB, de manera que cada tutor pugui ser-ho d'un grup màxim de deu alumnes durant tots els seus estudis. També recomana introduir figures similars a les altres universitats.

En general, es coincideix a considerar que encara no hi ha una cultura arrelada de la tutoria i que els alumnes la fan servir bàsicament en època d'exàmens. En el alguns casos els horaris de les tutories coincideixen amb els de classe.

Els treballs de curs són ben valorats a la majoria d'universitats per que permeten la participació i la reflexió personal dels alumnes, per bé que, es consideren aspectes negatius el gran nombre de treballs que s'encomanen, la repetició de continguts que es produeix i la l'escassa repercussió que tenen a la nota final de l'assignatura. Es proposa, doncs, augmentar la coordinació entre els professors i establir treballs interdisciplinaris que permetrien reduir-ne el nombre i eliminar els encavalcaments.

Taula 7. Resultats acadèmics

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>					
1a convocatòria	90%	90%	92%	91%	84%
2a convocatòria	71%	85%	81%	84%	75%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>					
1a convocatòria	89%	94%	91%	88%	87%
2a convocatòria	74%	88%	85%	82%	76%
<i>Rendiment acadèmic</i>					
1r curs	88%	89%	94%	88%	86%
1r cicle	88%	92%	88%	86%	90%
<i>Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)</i>					
	160	141	74	42	38
<i>Taxa de graduació</i>					
	0.79	0.94	0.93	0.81	0.95

En general, els resultats acadèmics dels alumnes es qualifiquen d'excel·lents, ja que és la d'Educació Infantil és la titulació de mestres que presenta una taxa més alta d'èxit i rendiment. Tant a primer curs com a primer cicle, la taxa d'èxit a la primera convocatòria ronda el 90%, i a la segona se situa entre el 70% i el 90%, segons dades de la universitat. El rendiment acadèmic, és a dir, el nombre d'alumnes aprovats respecte del total de matriculats, és igualment destacable, amb una taxa entre el 88% i el 95%, tant pel que fa a primer com pel que fa al conjunt dels tres cursos de la titulació. Algunes titulacions atribueix aquest elevat èxit a les estratègies docents, l'avaluació continuada i l'adaptació del nivell d'exigència al nivell real dels estudiants. En aquest sentit, però, la UAB adverteix del perill que representa rebaixar excessivament el nivell d'exigència de les assignatures.

Educació Primària

La metodologia docent que predomina a les tres titulacions d'Educació Primària avaluades és la de l'exposició. A la URV la fan servir la gran majoria dels professors i a la UdG i la UdL és utilitzada per gairebé la meitat. També es fan servir el debat i el treball en grup. Les titulacions consideren la primacia de la classe magistral resultat de l'elevada mida del grup. A primer curs, les classes teòriques tenen entre 71 alumnes a la UdG i 105 a la UdL i les pràctiques entre 53 i 97. La mitjana d'alumnes per grup durant els tres anys disminueix molt lleugerament -entre 64 i 90, pel que fa als crèdits teòrics, i entre 48 i 84, pel que fa als pràctics. Entre el 10 i el 15% dels alumnes que cursen primer a les tres universitat són repetidors.

Els alumnes de la UdL tenen 24 hores lectives a la setmana que sumades a les 16 que la titulació considera que hom ha de destinar a l'estudi personal sumen 40 hores a la setmana. A la URV els alumnes de primer cicle tenen 20 hores lectives a primer i entre 17 i 18 a segon i tercer, i els alumnes dediquen entre 3 i 9 hores setmanals a l'estudi personal. A la UdG es considera correcta una dedicació de 2 a 3 hores d'estudi per assignatura a la setmana.

Les transparències i els audiovisuals són alguns dels recursos més utilitzats a l'hora d'impartir les assignatures. L'ús de noves tecnologies a classe és encara molt escàs. Els treballs, ja siguin en grup o individuals, són un recurs molt utilitzat pels professors. En general, es valoren positivament, però, tal i com passa també amb els continguts de les assignatures, s'observen encavalcaments. Es proposa, doncs, augmentar la coordinació entre els professors i introduir treballs interdisciplinaris per tal de reduir el nombre de treballs com evitar la repetició de continguts.

Taula 6.1. Distribució d'alumnes a les titulacions

	UdG	UdL	URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>			
Teoria	71	105	92
Pràctica	53	97	55
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>			
Teoria	64	90	78
Pràctica	48	84	45
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>			
Teoria	54	79	82
Pràctica	40	71	49
Alumnes totals	141	167	136
Alumnes equivalents a temps complet	132	162	130

La tutoria és un aspecte fonamental a les titulacions de Mestres especialista d'Educació Primària. La normativa sobre tutories es compleix a cada una de les titulacions de manera generalitzada. Cap d'elles disposa, però, de la figura de tutor curricular de l'alumne i les tutories es troben circumscrites exclusivament a les assignatures. La utilització, per part dels alumnes, d'aquestes tutories es concentra a les èpoques d'exàmens i es constata la bona disposició dels professors a l'hora de resoldre qualsevol dubte fora de l'horari establert de tutories. Durant l'avaluació externa es va recomanar l'extensió de les tutories i la progressiva introducció dels tutors curriculars.

Taula 7.1. Resultats acadèmics

	UdG	UdL	URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>			
1a convocatòria	83%	85%	79%
2a convocatòria	68%	77%	56%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>			
1a convocatòria	91%	83%	87%
2a convocatòria	81%	72%	69%
<i>Rendiment acadèmic</i>			
1r curs	83%	82%	79%
1r cicle	91%	80%	85%
Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)	44	38	38
Taxa de graduació	0.98	0.73	0.95

Els resultats acadèmics obtinguts pels alumnes són molt bons. La taxa d'èxit dels estudiants de primer és, a les tres universitats, superior al 79% a la primera convocatòria i encara més alta pel conjunt del primer cicle. La taxa d'èxit a la segona convocatòria és, en canvi, una mica més baixa -entre el 69% a la URV i el 81% a la UdG- i mereix especial atenció la reducció del nombre d'aprovat de primer curs de la URV a la segona convocatòria. Les taxes de rendiment són igualment excel·lents: superiors al 79% tant pel que fa a primer curs com pel conjunt dels estudis. Les titulacions atribueixen els bons resultats acadèmics a la metodologia docent utilitzada. El nivell d'exigència de les titulacions es considera correcte,

per bé que certes assignatures presenten un nivell més aviat baix, cosa que, segons opinen algunes titulacions, afavoreix la impressió generalitzada que els estudis són fàcils.

A l'hora d'avaluar els coneixements, l'examen final segueix sent la peça clau i la gran quantitat de treballs que els alumnes han de fer tenen poc pes a la nota final, aspecte molt criticat pels alumnes.

Educació Especial

Les estratègies docents utilitzades a les tres titulacions d'Educació Especial són molt diverses. El mètode més usat a la UAB és l'exercici d'aplicació, seguit de l'explicació del professor, la lectura i els debats. L'explicació del professor intenta allunyar-se de la classe magistral tradicional i procura adoptar un caràcter més interactiu. A la UdL, la classe magistral i la discussió són les dues metodologies més utilitzades, en una relació d'aparent equilibri. Per últim, a la URV és majoritari l'ús de la classe expositiva. Les titulacions associen la metodologia docent utilitzada en cada cas a la mida dels grups. En aquest sentit, la mitjana d'alumnes per grup de teoria a la UAB se situa en 56 a primer curs, mentre que a la UdL i a la URV és de 95. Aquesta mitjana es manté durant tota la carrera a la URV, mentre que a la UdL es redueix fins a 66 i a la UAB augmenta fins a 89. La UAB i la URV fan un esforç important per reduir el nombre d'alumnes en els grups de pràctiques, mentre que la UdL manté el nombre d'alumnes dels grups de teoria i pràctica en valors molt similars. Pràcticament la totalitat dels alumnes matriculats a la UdL i a la URV segueixen els estudis a temps complet i a la UAB ho fan el 69%, cosa que indica que un 30% dels alumnes segueixen vies lentes, bàsicament per causes laborals.

Taula 6.2. Distribució d'alumnes a les titulacions

	UAB	UdL	URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>			
Teoria	56	95	96
Pràctica	28	88	53
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>			
Teoria	51	78	81
Pràctica	27	72	46
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>			
Teoria	89	66	86
Pràctica	43	57	32
Alumnes totals	167	106	126
Alumnes equivalents a temps complet	115	107	123

Aquestes titulacions no disposen d'estudis específics sobre la dedicació dels estudiants a l'estudi. La UdL estableix en 40 les hores d'estudi, entre lectives a classe i treball propi a la setmana, i la URV estima les hores necessàries de treball personal en una mitjana de 2 a 3 hores per assignatura i setmana, mentre que els alumnes diuen dedicar-ne entre tres i nou. No obstant això, moltes vegades, aquesta dedicació ha estat calculada a la baixa, ja que, com ha comentat la titulació de la UAB, la profusió de treballs que els alumnes han de realitzar els obliga a una dedicació molt més elevada. Els treballs també són molt utilitzats a les titulacions de Mestre. Especialitat d'Educació Especial, amb característiques similars a Primària i a Infantil i amb els mateixos problemes.

La UAB té establertes, a més a més de les tutories de les assignatures, els tutors de grup-classe. Aquesta figura és, en principi, ben valorada per alumnes i professors ja que implica un tracte més personal. Cada grup té assignat dos o tres tutors. En alguns casos s'ha

observat el desconeixement entre els alumnes de les funcions d'aquesta figura. Tot i que es reconeix que els estudiants fan ús de les tutories bàsicament en èpoques d'exàmens, a totes tres titulacions es fa al·lusió a determinats problemes d'accés a les tutories a causa dels encavalcaments d'horaris.

Taula 7.2. Resultats acadèmics

	UAB	UdL	URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>			
1a convocatòria	93%	57%	75%
2a convocatòria	89%	77%	75%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>			
1a convocatòria	93%	63%	85%
2a convocatòria	88%	81%	77%
<i>Rendiment acadèmic</i>			
1r curs	92%	71%	85%
1r cicle	93%	74%	91%
Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)	45	25	30
Taxa de graduació	0.9	0.89	0.75

En totes les titulacions, l'avaluació dels alumnes consisteix, bàsicament, en integrar l'avaluació dels treballs realitzats i la d'un examen final. No obstant això, el pes dels treballs a la nota final de l'assignatura sol ser molt desigual, i en alguns casos, molt baix.

En general, els resultats acadèmics dels alumnes són qualificats com a bons, tot i que es poden observar diferències significatives entre les tres titulacions avaluades. A la UAB les taxes d'èxit, tant a primer curs com en el conjunt de la titulació, són superiors al 90%; a la URV són del 75% i el 85% respectivament, pel que fa a la primera convocatòria. A la UdL, en canvi, les taxes d'èxit són menors i, en concret, d'un 57% a primer curs i un 63% en el conjunt de la carrera. Les diferències entre titulacions són menors entre les taxes d'èxit de la segona convocatòria, totes per sobre del 75%. Els alumnes matriculats a la UAB i a la URV obtenen rendiments acadèmics similars i superiors al 90% si es consideren conjuntament els tres anys de la diplomatura. El rendiment acadèmic a la UdL és del 74% en tota la carrera.

Educació Física

La metodologia docent més emprada a les titulacions és la classe magistral, seguida dels treballs personals dels alumnes, ja siguin en grup o individuals. Les exposicions dels alumnes -que l'ajuden a desenvolupar les seves habilitats comunicatives- són menys freqüents. Gairebé no es fan sortides de camp ni visites. La introducció a classe de tècniques didàctiques innovadores i noves tecnologies és encara escassa. Tant el comitès interns com externs coincideixen en assenyalar que la innovació docent està molt relacionada amb el nombre d'alumnes per grup i que com més alumnes per classe menys possibilitat hi ha d'usar estratègies docents novadores. La mitjana d'alumnes de primer curs per crèdits teòrics se situa al voltant dels 60 a la UB i la UAB, dels 72 a la UdG i dels 97 a la UdL i la URV. La mitjana d'alumnes en els grups de pràctiques disminueix molt lleugerament, excepte a la UAB i la URV on es duen a terme importants esforços per reduir els grups de pràctiques. La mitjana d'alumnes per grup en el conjunt dels estudis disminueix entre un 12% i un 30% respecte al primer curs. El 20% dels alumnes matriculats a la UB segueixen els estudis a temps parcial i el 10% a la UdG. A la UdL els percentatges són inferiors al 5%.

Taula 6.3. Distribució d'alumnes a les titulacions

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>					
Teoria	63	54	72	97	97
Pràctica	66	34	60	89	54
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingress de 1r curs</i>					
Teoria	53	45	62	78	77
Pràctica	57	30	52	71	44
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>					
Teoria	47	46	55	80	86
Pràctica	48	29	42	69	49
Alumnes totals	487	189	130	164	133
Alumnes equivalents a temps complet	406	185	118	161	126

L'acompliment dels programes a les titulacions avaluades és elevat. No obstant, la UB i la UAB consideren que falta temps per impartir correctament els continguts que, en molts casos es repeteixen, tant en les assignatures com en els treballs que els alumnes han de realitzar. Seria convenient augmentar la coordinació entre professors i departaments amb la finalitat d'evitar encavalcaments de contingut i reduir el nombre de treballs que han de realitzar els alumnes. En alguns casos es produeix certa inadaptació entre els programes de les assignatures i el pla docent de la titulació.

El treball dels alumnes implica entre 32 i 36 hores a la setmana a la UB, i al voltant de les 40 a la UdL -en ambdós casos es consideren hores lectives i treball personal. A la UAB, la UdG i la URV no hi ha cap estudi detallat sobre el temps que els alumnes dediquen a l'estudi, per bé, que a les dues últimes, els estudiants afirmen estudiar entre dues i nou hores per assignatura.

Totes les titulacions tenen implantades, per normativa, les tutories vinculades al desenvolupament de les assignatures. A més, la UB ha introduït els tutors d'itinerari curricular (TIC) per als alumnes de primer i la UAB els tutors de grup-classe. En general, els alumnes valoren positivament les tutories, però en fan un ús escàs i concetrat, bàsicament, en els períodes d'exàmens. El comitè d'avaluació extern ha subratllat la importància de les tutories i la necessitat d'incorporar tutors curriculars a totes les titulacions.

Taula 7.3. Resultats acadèmics

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>					
1a convocatòria	85%	87%	79%	56%	79%
2a convocatòria	70%	84%	62%	77%	73%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>					
1a convocatòria	84%	91%	86%	61%	84%
2a convocatòria	69%	82%	58%	77%	76%
<i>Rendiment acadèmic</i>					
1r curs	84%	84%	79%	65%	85%
1r cicle	83%	88%	88%	68%	88%
Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)	96	42	29	34	27
Taxa de graduació	0.74	0.84	0.73	0.72	0.68

L'avaluació dels alumnes es basa, fonamentalment, en l'examen final escrit i en els treballs realitzats. El valor que s'atribueix a cadascun d'aquests mecanismes a la nota final depèn de l'assignatura i de la titulació. En general, els alumnes es queixen de la poca importància que

tenen els nombrosos treballs realitzats durant el curs per a la nota final. Els resultats acadèmics dels alumnes són, en tot cas, molt bons. Al primer curs, superen el 79% d'aprovat i, en el conjunt de primer cicle, el 84%; excepte a la UdL on són del 56% i el 61%, respectivament. Tal i com es pot comprovar, les taxes d'aprovat baixen a les segones convocatòries, excepte a la UdL. Convindria analitzar el menor rendiment que presenta la UdL.

Educació Musical

La metodologia docent se centra, com en els casos anteriors, en la classe magistral i en els treballs dels alumnes. També s'utilitzen però en menor mesura el debat i la discussió a classe i els comentaris de text. L'ús de noves tecnologies i eines audiovisuals és encara limitat. A les titulacions de la UAB i de la UdG es programen diverses sortides a museus i a concerts durant l'any, aspecte que es considera molt positiu per a la formació musical dels alumnes. A la resta d'universitats aquestes activitats són més escasses.

Taula 6.4. Distribució d'alumnes a les titulacions

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>					
Teoria	76	49	70	97	93
Pràctica	74	31	65	86	52
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>					
Teoria	62	43	60	81	77
Pràctica	62	29	56	72	43
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>					
Teoria	57	48	53	60	83
Pràctica	51	28	52	47	47
Alumnes totals	422	169	89	96	129
Alumnes equivalents a temps complet	339	151	80	93	121

Pel que fa a la mida dels grups, varia a primer curs entre els 49 alumnes de la UAB i els 97 de la UdL -a teoria- i entre els 31 alumnes de la UAB i els 86 de la UdL –a les pràctiques. En el conjunt de la diplomatura, els grups disminueix lleugerament. Els de pràctiques són gairebé idèntics als de teoria, excepte a la URV on es redueixen a la meitat. El 20% dels alumnes matriculats a la UB segueixen els estudis a temps parcial. A la resta d'universitats el percentatge varia entre el 3% de la UdL i el 10% de la UdG.

La titulació de Mestre d'Educació Musical de la UB ofereix un estudi exhaustiu sobre el treball personal de l'alumne, tant pel que fa a hores lectives com a hores d'estudi. Per a una assignatura de 7.5 crèdits un alumne hauria de destinar d'entre 6 hores i mitja a vuit i mitja -entre assistència a classe i treball personal- per obtenir el màxim rendiment. A la UdG i a la URV s'estableix una mitjana d'entre 2 i 9 hores d'estudi personal per assignatura i setmana. A la UB es considera que la càrrega lectiva dels alumnes és superior a la desitjada, mentre que a la resta d'universitats s'estima adequada.

Taula 7.4. Resultats acadèmics

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>					
1a convocatòria	82%	92%	80%	60%	74%
2a convocatòria	68%	76%	61%	78%	62%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>					
1a convocatòria	84%	92%	89%	64%	82%
2a convocatòria	67%	82%	77%	80%	70%
<i>Rendiment acadèmic</i>					
1r curs	82%	85%	80%	67%	75%
1r cicle	84%	87%	89%	69%	83%
Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)	82	34	19	23	26
Taxa de graduació	0.63	0.68	0.63	0.82	0.65

Les titulacions de Mestre d'Educació Musical constaten el fet que el nivell de coneixement musical dels alumnes de nou accés és molt desigual. Per això reclamen una prova d'accés específica que estableixi uns coneixements mínims per poder seguir els estudis. Durant l'avaluació externa es va criticar aquest fet, en primer lloc perquè podria implicar una profusió de proves d'accés, que no tan sols afectaria aquesta titulació sinó moltes d'altres de característiques similars i, en segon lloc, perquè podria donar-se més importància a la formació musical que a l'objectiu principal de la titulació.

Les tutories són, en general, ben valorades tant pels professors com pels alumnes, tot i que el seu ús queda molt restringit a les èpoques d'exàmens. Destaca la bona disposició dels professors a resoldre qualsevol dubte en tot moment, fora fins i tot dels horaris establerts de tutories. Es recomana l'extensió de les experiències dels TIC i els tutors de grup-classe de la UB i la UAB i la ampliació dels tutors curriculars.

Pel que fa a l'avaluació dels coneixements, la majoria de les assignatures han establert els seus criteris en els plans docents i es considera satisfactòria la publicació i revisió dels exàmens. Els criteris d'avaluació de la UB són l'assistència continuada a classe, un examen final de continguts i els treballs dels alumnes. A la UAB, la prova individual final és gairebé l'únic mecanisme d'avaluació en aquelles assignatures de l'especialitat on l'alumne ha de demostrar la seva capacitat discriminativa i d'interpretació musical. A la resta d'assignatures de la titulació de la UAB i a les altres titulacions, la qualificació final depèn del resultat de l'examen final i, en major o menor mesura, es tenen en compte els treballs dels alumnes.

Els resultats acadèmics són molt bons i oscil·len, pel que fa a la primera convocatòria de primer curs, entre el 60% d'aprovat a la UdL i el 82% a la UB. Les taxes d'èxit a la segona convocatòria, tant de primer com del conjunt dels tres cursos, són inferiors a les de la primera. El rendiment acadèmic dels alumnes varia entre el 67% de la UdL i el 89% de la UdG, per al conjunt dels estudis.

Llengües Estrangeres

Les estratègies docents utilitzades a les titulacions de Mestres especialistes en Llengües Estrangeres són, fonamentalment, la classe magistral convencional i el treball de curs de l'alumne. A la UB s'ha posat de manifest que part del professorat utilitza estratègies poc relacionades amb les que l'alumne haurà d'aplicar després a l'escola. A la resta de titulacions s'han expressat opinions similars en aquest sentit. L'ús de mitjans audiovisuals i de noves tecnologies és poc freqüent. S'ha suggerit la necessitat d'introduir els professors lectors, figura que ja havia existit en alguna titulació. A la UAB, es considera de manera positiva la

presència, a les classes, d'alumnes d'intercanvi que obliguen a donar una visió més internacional i oberta de les assignatures.

L'acompliment dels programes és, en general, l'adient. No obstant això, a moltes assignatures s'observa una correspondència desigual entre els continguts i el temps disponible. Això es deu, bàsicament, a una reestructuració inadequada de les assignatures en els nous plans d'estudis.

El nivell d'assistència a classe és molt elevat a totes les titulacions -superior al 80%. Algunes assignatures de la titulació de la UAB requereixen una assistència mínima al 80% de les classes per aprovar.

Pel que fa a la mida dels grups s'observen dos tipus de titulacions: aquelles que, de mitjana, tenen menys de 40 alumnes per classe -UB i UAB- i aquelles que en tenen més de 75 -UdG i URV. Les titulacions presenten una mitja de repetidors que oscil·la entre el 15% i el 20% del total de matriculats a primer curs. Els volum dels grups de pràctiques és similar al de teoria en el cas de la UB, i, a la URV, són un 40% més petits. A la UAB i UdG són entre un 20 i un 30% més petits.

Taula 6.5. Distribució d'alumnes a les titulacions

	UB	UAB	UdG	URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>				
Teoria	44	39	75	88
Pràctica	42	28	61	51
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>				
Teoria	40	31	64	75
Pràctica	40	24	53	45
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>				
Teoria	39	34	55	74
Pràctica	41	27	38	46
Alumnes totals	284	161	90	90
Alumnes equivalents a temps complet	246	145	80	99

No hi ha cap estudi clar sobre la dedicació dels alumnes a l'estudi. La UAB, la UdG i la URV determinen, de mitjana, 3 hores d'estudi personal per assignatura, i a l'enquesta els alumnes de la URV afirmen que en dediquen entre tres i nou. En general, els mecanismes de publicació de les dates d'exàmens, dels resultats i de les revisions són regulats a través d'una normativa que els professors solen complir. Es considera que la càrrega lectiva dels alumnes és molt elevada, sobretot si es tenen en compte les hores destinades a la realització dels nombrosos treballs que es demanen a totes les assignatures de la titulació.

A totes les titulacions s'observen encavalcaments de continguts entre assignatures i treballs dels alumnes. Se'n produeixen menys en aquelles assignatures més vinculades a l'especialitat de Llengües Estrangeres.

Les taxes d'èxit dels alumnes a la primera convocatòria són superior al 85% a la UAB, més grans del 83% a la UdL i del 74% a la URV, tant a primer curs com al total de la carrera. Igualment, el rendiment acadèmic és molt elevat i supera en tots els casos el 74% d'aprovat respecte del total d'alumnes matriculats. La titulació de la URV es va iniciar el curs 1997/98, en el moment de l'avaluació -curs 1999/00- encara no s'ha diplomats la primera promoció. És per això que a les taules no hi apareixen dades de primer cicle ni de titulats.

Taula 7.5. Resultats acadèmics

	UB	UAB	UdL	URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>				
1a convocatòria	78%	85%	83%	74%
2a convocatòria	37%	63%	61%	49%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>				
1a convocatòria	83%	90%	88%	Nd
2a convocatòria	50%	74%	70%	Nd
<i>Rendiment acadèmic</i>				
1r curs	77%	76%	78%	74%
1r cicle	80%	84%	85%	Nd
Mitjana del nombre de titulats (1996-1999)	46	36	21	-
Taxa de graduació	0.58	0.72	0.60	-

Els alumnes de les titulacions de Mestres destaquen per la seva diversitat, tant d'accés com d'extracció social. La gran majoria són dones, amb percentatges superiors al 80% del total d'alumnes, excepte a les titulacions d'Educació Física on la proporció tendeix a l'equilibri. Cap de les titulacions disposa d'una política activa de captació d'alumnes, però totes reconeixen la necessitat de disminuir la feminització dels estudis.

Tots els centres organitzen jornades de portes obertes amb la finalitat de mostrar als estudiants de secundària i futurs universitaris l'oferta educativa, les instal·lacions i els serveis de les titulacions. A l'inici de cada curs escolar totes les titulacions estableixen sessions informatives per als alumnes de nou ingrés que han estat valorades positivament. En algun cas, però, s'han observat certes deficiències en els processos d'atenció als nous alumnes.

Els diferents centres presenten models de matrícula diferents. La UAB i la URV ofereixen als alumnes la possibilitat d'automatricular-se. Aquesta opció ha estat molt ben valorada pels alumnes, sobretot, per l'agilitat que representa. A la UB hi ha dos períodes de matrícula, un abans de començar cada semestre. A la UdL hi ha una única matrícula a l'inici del curs acadèmic. En alguns casos es produeixen algunes deficiències derivades del fet que els alumnes comencen les classes sense estar matriculats. Això, de vegades, causa trastorns tant pels alumnes que han de canviar de grup com pels professors que no coneixen els seus alumnes definitius fins que ha passat més d'un mes des de l'inici del curs. A la majoria de titulacions hi ha becaris que assessoren i resolen els problemes que se'ls presenten als estudiants en el moment de formalitzar la matrícula.

La maduresa intel·lectual dels alumnes de les titulacions i la seva bona actitud, inquieta, i a la vegada crítica i constructiva, són valorades positivament. La majoria de titulacions afirmen que els estudiants de Mestre estan molt convençuts dels estudis que segueixen. En canvi, la participació dels alumnes és molt baixa, tant a les eleccions com als Consells de Departament i Juntes de Facultat. Caldria cercar mecanismes per fomentar la participació dels alumnes i la seva implicació diària en el funcionament de les titulacions. D'altra banda, els estudiants s'han mostrat extremadament solidaris i han participat activament en diferents campanyes d'organitzacions no governamentals, fet que contrasta amb la seva actitud majoritàriament conformista envers les titulacions.

Les tutories són valorades positivament i es considera que les seves vies d'expressió als estudis són, en general, satisfactòries. Molts dels alumnes opinen que les titulacions estan

allunyades de la realitat escolar i que seria positiu que els professors tinguessin més contacte amb les escoles.

Un nombre important d'alumnes, sobretot dels centres més grans, cursen els estudis a temps parcial i els compaginen amb d'altres activitats, fonamentalment de caràcter laboral. Les titulacions no han previst cap acció de seguiment especial, ni altres vies en els plans d'estudi i en l'organització de les titulacions per aquells alumnes que volen seguir una via més lenta en els seus estudis.

La UB organitza, en col·laboració amb el Servei d'Orientació Universitari (SOU), cursos d'informació i orientació sobre la incorporació al món laboral, les oposicions, etc., que han estat valorats positivament. A la resta d'universitats les accions que duen a terme en aquest sentit són més diverses i totes han estat ben considerades pels alumnes.

Professorat

La majoria del professorat de les titulacions de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil és numerari, en un percentatge superior en tots els casos al 70 %. El pes de la docència de les titulacions correspon als titulars d'escola universitària, amb una dedicació docent del total de crèdits impartits que varia entre el 52% de la UdG i el 73% de les titulacions de la UB i de la UdL. Els segueixen els professors associats, que imparteixen entre el 13% dels crèdits a la UB i el 29% a la UAB.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Especialitat Educació Infantil

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
Professorat Ordinari	86%	70%	72%	73%	73%
Catedràtics d'Universitat	0%	1.5%	0%	0%	1.3%
Titulars d'Universitat	2.6%	10.7%	11.2%	0%	2.2%
Catedràtics d'Escola Universitària	10%	2.9%	8.6%	0%	5.6%
Titulars d'Escola Universitària	73%	54.8%	52.2%	73%	63.8%
Associats	13.1%	28.8%	21.1%	27%	24.7%
Altres	1.3%	1.3%	6.9%	0%	2.4%

Les titulacions avaluades de Mestre en l'Especialitat d'Educació Primària mostren força homogeneïtat pel que fa a la dedicació docent del professorat numerari i és, en tots els casos, superior al 75%. Destaca la UdG, titulació en la qual el 19.2% dels crèdits és impartit per catedràtics i titulars d'universitat. No obstant, són els titulars d'escola universitària qui tenen un pes específic més gran a la titulació i imparteixen entre el 56% (UdG) i el 76% dels crèdits del pla d'estudis (UdL). Els professors associats tenen assignada una docència equivalent entre el 16.5% (UdG) i el 36% (UdL).

Taula 8.1. Dedicació docent del professorat. Especialitat Educació Primària

	UdG	UdL	URV
Professorat Ordinari	75%	80%	76%
Catedràtics d'Universitat	5.9%	0%	1.2%
Titulars d'Universitat	13.3%	0%	3.3%
Catedràtics d'Escola Universitària	0%	4%	4.7%
Titulars d'Escola universitària	55.9%	76%	64.4%
Associats	16.5%	20%	21.2%
Altres	8.4%	0%	3.2%

La dedicació docent dels professors ordinaris a les titulacions de Mestre d'Educació Especial és menor que en els casos anteriors. Les titulacions mostren percentatges diversos: mentre que el 80% de la docència de la titulació de la UAB és impartida per professors

numeraris, a la UdL només el 44%. Els professors titulars d'escola universitària constitueixen el col·lectiu docent més important, amb una mitjana que s'acosta al 50% de la docència. Els titulars d'universitat de la UAB imparteixen el 26.7% dels crèdits docents i els associats són el segon col·lectiu a les titulacions de la UdL i de la URV, amb el 56% i el 33.1%, respectivament. A la UAB, els professors associats imparteixen el 17.5% dels crèdits.

Taula 8.2. Dedicació docent del professorat. Especialitat Educació Especial

	UAB	UdL	URV
Professorat Ordinari	80%	44%	63%
Catedràtics d'Universitat	0%	0%	1.4%
Titulars d'Universitat	26.7%	0%	1.9%
Catedràtics d'Escola Universitària	3.3%	0%	13.3%
Titulars d'Escola universitària	49.5%	44%	46.2%
Associats	17.5%	56%	33.1%
Altres	3.0%	0%	4.1%

Els professors numeraris imparteixen, a les titulacions de Mestre d'Educació Física, entre el 57% (UAB) i el 71% (UB) dels crèdits totals de la titulació. Entre ells, els titulars d'escola universitària són el col·lectiu més important amb una docència d'entre el 44.8% i el 64% a la UAB i a la UB, respectivament. Els professors associats imparteixen entre el 25% i el 43% de la docència a les cinc titulacions avaluades.

Taula 8.3. Dedicació docent del professorat. Especialitat Educació Física

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
Professorat Ordinari	71%	57%	58%	64%	66%
Catedràtics d'Universitat	0%	0%	0%	0%	1.4%
Titulars d'Universitat	3.6%	7.7%	10%	0%	3.3%
Catedràtics d'Escola Universitària	3.3%	4.4%	1.8%	3%	4.9%
Titulars d'Escola universitària	64%	44.8%	46.4%	61%	56%
Associats	25%	43.1%	26.2%	36%	31.4%
Altres	4.1%	0%	15.6%	0%	3%

La dedicació docent del professorat numerari a la UB és del 90% dels crèdits totals de la titulació de Mestre d'Educació Musical. A la resta d'universitats aquest percentatge es troba entre el 59% -a la UdG- i el 69% -a la URV. A totes les universitats, però, són els titulars d'escola universitària la categoria docent amb un nombre més gran d'hores de docència, entre el 44.5% a la URV i el 68.3% a la UB. Els professors associats són la segona categoria docent amb més hores de docència, entre el 9.7% a la UB i el 39% a la UdL.

Taula 8.4. Dedicació docent del professorat. Especialitat Educació Musical

	UB	UAB	UdG	UdL	URV
Professorat Ordinari	90%	63.5%	59%	62%	69%
Catedràtics d'Universitat	0%	0%	7.8%	0%	1.3%
Titulars d'Universitat	6.7%	4.2%	2.4%	0%	17.8%
Catedràtics d'Escola Universitària	14.7%	5.7%	0%	1%	5%
Titulars d'Escola universitària	68.3%	53.6%	49%	60%	44.5%
Associats	9.7%	35%	40%	39%	29.4%
Altres	0%	1.4%	1.4%	0%	2%

Els titulars d'escola universitària compten amb la major càrrega docent de les titulacions de Mestre. Especialitat de Llengües Estrangeres, amb un percentatge entre el 52.7% i el 61%, excepte a la UAB on són els professors associats la categoria docent amb un nombre més

gran d'hores de docència i que s'eleva a la meitat del total del pla d'estudis de la titulació. A la resta d'universitats els professors associats ofereixen entre el 23.4% i el 30% dels crèdits.

Taula 8.5. Dedicació docent del professorat. Especialitat Llengües Estrangeres

	UB	UAB	UdG	URV
Professorat Ordinari	71%	48%	69%	74%
Catedràtics d'Universitat	0%	0%	0%	1.4%
Titulars d'Universitat	Nd	10.9%	8%	12.1%
Catedràtics d'Escola Universitària	Nd	6.5%	0%	7.5%
Titulars d'Escola universitària	56.2%	30.6%	61%	52.7%
Associats	29.0%	50%	30%	23.4%
Altres	Nd	2%	1%	2.9%

La major part del professorat de les titulacions de Mestres avaluades és estable i numerari. En algunes titulacions, no obstant, l'atenció docent d'aquest col·lectiu se situa per sota del 50%. Educació Infantil i Primària són les titulacions en les que els professors numeraris imparteixen més docència, més del 70%. Aquest fet és valorat positivament pel que representa d'estabilitat per a les titulacions.

Tots els estudis avaluats estan duent a terme un esforç important de conversió de professors no doctors en professors doctors. Tot i això, en algunes titulacions el nombre de no doctors segueix sent destacable.

La representació dels diferents col·lectius docents en els òrgans de govern dels centres i els departaments és bona. La participació dels professors en els processos electorals és també satisfactòria, per bé que és més elevada en les de departament que en les de centre.

En general, el grau de professionalitat i d'adaptació acadèmica del professorat són molt bones. Els alumnes valoren positivament l'activitat docent dels professors. Es considera un punt fort de les titulacions de la UAB i de la UdG que gran part dels seus professors hagin estat anteriorment mestres en centres escolars. Els alumnes opinen que l'experiència professional prèvia és imprescindible per a exercir la docència i consideren necessari un contacte més constant i fluid amb les escoles. Algunes titulacions són conscients d'aquest fet i proposen intensificar les relacions amb els centres educatius de primària.

La comunicació professor-alumne és excel·lent, cosa que demostra el fet que els professors sempre estiguin disposats a resoldre qualsevol dubte dels alumnes gairebé en tot moment. L'acompliment per part dels professors de les seves tasques docents és, en la gran majoria de casos, total. Les substitucions puntuals per un període de temps curt es compleixen. No passa el mateix quan, per diferents causes, un professor ha de ser substituït per un temps més llarg.

Hi ha algun departament amb docència a les titulacions que es reserva part del pressupost per a projectes d'innovació docent, això es considera positivament. Tanmateix, els professors opinen que el reconeixement a la innovació docent és encara escàs, així com la implicació en projectes innovadors per part de la majoria dels professors de les titulacions.

La imatge dels òrgans de gestió entre professors i alumnes és, en general, bona. No obstant, s'observen problemes de coordinació entre professors, que afecten els plans d'estudis i el desenvolupament de l'ensenyament. Es considera que la tasca de gestió que realitzen molts professors de les titulacions és, en general, poc reconeguda.

Instal·lacions

Els diferents centres avaluats es troben en situacions diverses. Les Facultats de Formació del Professorat i de Ciències de l'Educació de la UB i de la UAB, respectivament, s'ubiquen en sengles campus universitaris. La primera al campus de Ciències de l'Educació de la Divisió V i la segona al campus de la UAB. La Facultat de Ciències de l'Educació de la UdG s'ubica en dos centres allunyats entre si. La Facultat de Ciències de l'Educació de la UdL és lluny del centre urbà però està a punt de traslladar-se al nou campus de la UdL. Finalment, el centre de la URV se situa en un campus que, a poc a poc, va adquirint importància, a mesura que s'hi instal·len altres facultats.

El servei més ben valorat a tots els centres és la biblioteca, tant per les seves instal·lacions com per l'equipament, els fons i el tracte que dispensen als usuaris. En algunes titulacions, no obstant, s'ha posat de manifest que el pressupost destinat a la compra de títols de llibres infantils és escàs.

També es valoren positivament les aules d'informàtica. En general, l'equipament informàtic és actual, tot i que de vegades el nombre d'ordinadors sigui escàs comparat amb el d'usuaris potencials.

Els laboratoris de ciències experimentals estan ben equipats i són segurs. Els centres estan ben retolats, són nets i segurs. A les facultats de la UB i de la URV destaca la disponibilitat d'equips docents multimèdia. A la UAB destaca de manera positiva l'aula de desenvolupament curricular i l'atenció i els serveis de secretaria i de consergeria. Pel que fa a instal·lacions, els principals problemes de les titulacions tenen a veure amb les aules. Algunes són massa petites per encabir-hi, en condicions adequades, l'elevat nombre d'alumnes. És el cas de la UB i la UdG, on també s'observa la manca de sales d'estudi. A totes les titulacions és considerat un punt feble el mobiliari de les aules, bé perquè no permet estratègies docents actives o a causa del seu mal estat. En general, l'adaptació de les instal·lacions a l'accés de les persones discapacitades és millorable. A la majoria dels centres es constata la mala insonorització de les aules i, en especial, d'aquelles on s'imparteixen assignatures de música. Els serveis menys valorats pels usuaris són el de reprografia i el de restauració.

Relacions externes

Les relacions externes que mantenen les diferents titulacions que imparteixen els estudis de Mestre a Catalunya són molt desiguals. Són, en particular, positius els intercanvis d'alumnes que manté la titulació de Mestre de Llengües Estrangeres de la UAB, a través dels programes Sòcrates i d'intercanvi amb el Canadà. Aproximadament el 47% d'alumnes d'aquesta titulació ha tingut accés a aquests programes durant els tres darrers anys. A la UB, 11 alumnes van accedir a intercanvis en totes les titulacions de Mestres durant l'últim curs i es van admetre 20 alumnes estrangers. A la UdG, 4 alumnes van tenir accés a aquests intercanvis, mentre que a la UdL i a la URV no n'hi va accedir cap. Tampoc es produeixen intercanvis d'alumnes amb la resta d'universitats espanyoles en el marc de projectes com el Sèneca.

Pràcticament totes les titulacions mantenen relacions amb els centres escolars, tot i que poques vegades es duen a terme projectes conjunts. Tots els degans de les facultats

mantenen contactes oficials amb la resta de facultats de Catalunya i amb nombrosos centres espanyols. No obstant això, la majoria de contactes de col·laboració en recerca educativa i projectes concrets són mantingut pels professors a títol personal i en alguna ocasió pels departaments.

La difusió de les titulacions sol ser bona, però es creu que és necessari emprendre accions concretes que millorin la imatge que percep la societat en general de les titulacions de mestres.

Recerca

Pel que fa a la recerca associada a les titulacions de mestres, tan sols va ser avaluada per dues universitats: la UB i la UAB. La UB va elaborar un informe intern sobre la recerca de tota la Divisió V -Ciències de l'Educació- i en el qual va avaluar la recerca dels departaments de Didàctiques Especials, DOE (Didàctica i Organització Escolar), MIDE (Mètodes d'investigació i Diagnòstic en Educació) i THE (Teoria i Història de l'Educació) i dels diferents instituts i serveis de la Divisió. La UAB va considerar els sis departaments amb major docència a les titulacions i bàsicament es va centrar en els aspectes relacionats més directament amb les titulacions.

Als departaments de la UAB destaquen les relacions amb altres departaments i institucions i els intercanvis que se'n deriven. La major part dels professors investiga activament en diferents línies i, en general, destaca el volum i la qualitat de la recerca. Alguns departaments disposen de grups consolidats i participen en diferents programes nacionals i internacionals, cosa que implica un reconeixement important a nivell de l'estat. No obstant el nombre de tesis llegides encara és petit i la proporció de professors no doctors als departaments segueix essent important. Als departaments encara es viuen diferents cultures investigadores com a resultat de la creació de la Facultat de Ciències de l'Educació a partir de les titulacions de Pedagogia i de Mestres. En molts casos s'observa una manca d'objectius concrets de recerca i de polítiques d'incentivació. En alguns casos es nota la falta de recursos i de becaris. Els departaments critiquen el fet que en l'educació la recerca és poc valorada a l'hora d'avaluar els investigadors.

A la UB es considera molt positiva la primera convocatòria d'ajuts a la recerca per a grups preconsolidats que realitza la Divisió, per les enormes oportunitats que pot oferir. En aquest sentit, també es valora positivament el Servei d'Assessorament Metodològic (SAM) de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la UB. Destaca el potencial humà dels departaments i el nombre creixent de grups consolidats i preconsolidats, així com l'increment de lectures de tesis doctorals. Els projectes de recerca dels diferents departaments tenen una clara aplicabilitat social i es considera positiva la inclusió de la biblioteconomia i la documentació com una línia de recerca pròpia associada a les Ciències de l'Educació. Es detecta una escassa tradició del treball en grup i de la col·laboració institucional i cert desconeixement de la recerca que es realitza a la pròpia Divisió. En general, la recerca educativa és poc reconeguda i no existeixen estàndards de qualitat de productivitat científica de revistes d'investigació en educació. Caldria crear una oficina tècnica recerca i s'haurien de potenciar les comissions departamentals de recerca i doctorat, a la vegada que els grups interdepartamentals, de manera que s'incrementi la coordinació de la recerca associada a les titulacions. També cal incentivar l'assoliment de tesis doctorals a professors de les titulacions per tal que el nombre de professors doctors augmenti.

Ensenyament de Pedagogia i Psicopedagogia, UB

Comitè d'avaluació intern

Sra. Carme Panchon (Acadèmica)

Subcomitè Pedagogia

Sra. Maria Dolors Millan Guasch (Acadèmica)

Sra. Núria Rajadell Puiggròs (Acadèmica)

Sra. Núria Borrell Felip (Acadèmica)

Sr. Josep González Agàpito (Acadèmic)

Sra. Eva E. Inglès Barroso (Acadèmica)

Sra. Júlia Baquero Navarra (PAS)

Subcomitè Psicopedagogia

Sra. M. Àngels Marín (Acadèmica)

Sra. Carme Buisan (Acadèmica)

Sra. Isabel Solé (Acadèmica)

Sra. Anna Ayuste (Acadèmica)

Sra. Júlia Baquero (PAS)

Sra. Carme Martínez (Estudiant)

Subcomitè Recerca

Sra. Júlia Victòria Espín (Acadèmica)

Sra. Mercè Tatjer (Acadèmica)

Sr. Miquel Àngel Torralba (Acadèmic)

Sra. Rosa Tarruella (Acadèmica)

Sr. Antonio Mendoza (Acadèmic)

Sra. Rosa Laffitte (Acadèmica)

Sra. Margarita Bartolomé (Acadèmica)

Sra. Violeta Núñez (Acadèmica)

Sra. Lídia Puigvert (Acadèmica)

Sra. M. Teresa Anguera (Acadèmica)

Comitè d'Avaluació Extern

Sr. Mario de Miguel Díaz (Universitat d'Oviedo)

Sr. Antoni Colom (Universitat de les Illes Balears)

Sr. Antoni Mayol (Pedagog Consultor)

Sr. José Julio Hernández (Associació Catalana d'Orientació)

Ensenyament de Filologia Hispànica, UAB

Comitè d'avaluació intern

Sr. Joan Gómez Pallarès (Acadèmic)

Sra. Roser Gauchola (Acadèmica)

Sra. Helena Usandizaga (Acadèmica)

Sra. Glòria Claveria (Acadèmica)

Sra. Dolors Poch (Acadèmica)

Sra. Maria Contijoch (PAS)

Sra. Susana Segura (PAS)

Sra. Irene Rabaza (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Violeta Demonte (Universidad Autónoma de Madrid)
Sra. Paloma Díaz Mas (Euskal Herriko Unibersitatea)
Sr. Gonzalo Pontón (Editorial Crítica)
Sr. José Carlos Guerra (Universidad de Valladolid)

Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestre

Universitat de Barcelona (UB)

Mestre, especialitat Educació Infantil, UB

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Paloma García Wehrle (Acadèmica, ponent)
Sr. Ignasi Pugdellívol Aiguadé (Acadèmic)
Sra. Teresa Mauri Majós (Acadèmica)
Sra. Rosa Sayós Santigosa (Acadèmica)
Sra. Mercè Cayuso Rovira (Acadèmica)
Sra. Teresa Lleixà Arribas (Acadèmica)
Sra. Margarida Prats Ripoll (Acadèmica)
Sra. Cristina Martín Marín (Acadèmica)
Sr. Alberto asenjo Carbía (Acadèmic)
Sra. Fabiana Jiménez Ramírez (Acadèmica)
Sra. Sònia León Lechuga (Acadèmica)
Sra. Marta Longares Berengueras (Acadèmica)

Mestre, especialitat Educació Física, UB

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Margarida Prats Ripoll (Acadèmica, ponent)
Sr. Ignasi Pugdellívol Aiguadé (Acadèmic)
Sra. Teresa Mauri Majós (Acadèmica)
Sra. Rosa Sayós Santigosa (Acadèmica)
Sra. Mercè Cayuso Rovira (Acadèmica)
Sra. Teresa Lleixà Arribas (Acadèmica)
Sra. Paloma García Wehrle (Acadèmica)
Sra. Cristina Martín Marín (Acadèmica)
Sr. Alberto asenjo Carbía (Acadèmic)
Sra. Fabiana Jiménez Ramírez (Acadèmica)
Sra. Sònia León Lechuga (Acadèmica)
Sra. Marta Longares Berengueras (Acadèmica)

Mestre, especialitat Educació Musical, UB

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Mercè Cayuso Rovira (Acadèmica, ponent)
Sr. Ignasi Pugdellívol Aiguadé (Acadèmic)
Sra. Teresa Mauri Majós (Acadèmica)
Sra. Rosa Sayós Santigosa (Acadèmica)
Sra. Margarida Prats Ripoll (Acadèmica)
Sra. Teresa Lleixà Arribas (Acadèmica)
Sra. Paloma García Wehrle (Acadèmica)
Sra. Cristina Martín Marín (Acadèmica)
Sr. Alberto asenjo Carbía (Acadèmic)
Sra. Fabiana Jiménez Ramírez (Acadèmica)

Sra. Sònia León Lechuga (Acadèmica)
Sra. Marta Longares Berengueras (Acadèmica)

Mestre, especialitat Llengües Estrangeres, UB

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Teresa Lleixà Arribas (Acadèmica, ponent)
Sr. Ignasi Pugdellívol Aiguadé (Acadèmic)
Sra. Teresa Mauri Majós (Acadèmica)
Sra. Rosa Sayós Santigosa (Acadèmica)
Sra. Mercè Cayuso Rovira (Acadèmica)
Sra. Margarida Prats Ripoll (Acadèmica)
Sra. Paloma García Wehrle (Acadèmica)
Sra. Cristina Martín Marín (Acadèmica)
Sr. Alberto asenjo Carbía (Acadèmic)
Sra. Fabiana Jiménez Ramírez (Acadèmica)
Sra. Sònia León Lechuga (Acadèmica)
Sra. Marta Longares Berengueras (Acadèmica)

Comitè Extern d'avaluació

Sr. Luis Miguel Villar Angulo (Universidad de Sevilla)
Sr. Andrés Vázquez Morcillo (Universidad de Castilla-La Mancha)
Sr. José Antonio Arruza Gabilondo (Euskal Herriko Unibersitatea)
Sra. Anna María Ortega Pascual (CEIP Cavall Bernat)
Sra. Neus Vilella Suazo (Escola Vírolai)
Sr. Josep Manel Torres Solà (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Carme Angel
Sra. Maria Villanueva
Sra. Marina Tomàs
Sra. Montserrat Casas
Sra. Margarida Massot
Sr. José Luis González
Sra. Montserrat Anton
Sra. Isabel Guibourg
Sra. Núria Vilà
Sra. Beatriz Caballero
Sra. Rosa M. Pujol
Sr. Joan Pagès
Sra. Teresa Malagarriga
Sr. Enric Vilaplana
Sr. Joan Rué
Sr. Conrad Izquierdo
Sra. Maite Jiménez
Sra. Trinidad Moraira
Sra. Bestanist Nin

Mestre, especialitat Educació Infantil, UAB

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Montserrat Oliver (Acadèmica)
Sra. Montserrat Bigas (Acadèmica)
Sra. Cecília Llobet (Acadèmica)

Sra. Núria Gorgorio (Acadèmica)
Sra. Mariona Espinet (Acadèmica)
Sra. Blanca Moll (Acadèmica)
Sr. Enric Vilaplana (Acadèmic)
Sra. Lourdes Molina (Acadèmica)
Sra. Anna Cros (Acadèmica)
Sra. Belen Gual (Estudiant)
Sra. Anabel Fernández (Estudiant)
Sra. Anna Sánchez (Estudiant)
Sra. Marta Sancho (Estudiant)
Sra. Antonia Tello (Estudiant)
Sra. Mònica Pérez Burrull (Estudiant)
Sra. Eva García (Estudiant)
Sra. Marta Albert (Estudiant)
Sra. Sílvia Garcia (Estudiant)

Mestre, especialitat Educació Especial, UAB

Comitè Intern d'avaluació

Sr. José Luis González Rosas (Acadèmic)
Sra. Àngels Prat Pla (Acadèmica)
Sra. Dolors Dilmé Clavaguera (Acadèmica)
Sra. Rosa Boada Domènech (Acadèmica)
Sra. Agnès Torras Casas (Acadèmica)
Sra. Ana María Pardo Múgica (Acadèmica)
Sra. Montserrat Torres Tarrés (Acadèmica)
Sr. José Manuel Yábar Madinaveitia (Acadèmic)
Sr. Juan Manuel Pérez Nieto (Estudiant)
Sra. Bestanist Nin Pons (Estudiant)
Sra. Montserrat Ripoll García (Estudiant)

Mestre, especialitat Educació Física, UAB

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Maribel García (Acadèmica)
Sra. Margarida Teixidor (Acadèmica)
Sr. Tomàs Peire (Acadèmic)
Sr. Antonio Galera (Acadèmica)
Sra. M. Dolors Tresserres (Acadèmica)
Sr. Ramon M. Nogués (Acadèmic)
Sra. M. Antònia Cardona (Acadèmica)
Sra. Montserrat Anton (Acadèmica)
Sr. Josep Casadellà (Acadèmic)
Sra. Maria Prat (Acadèmica)
Sr. Albert Rico (Acadèmic)
Sra. Sònia Carmona (Estudiant)
Sr. Roger Perramon (Estudiant)
Sr. Arnau Yagüe (Estudiant)
Sr. Jordi aymerich (Estudiant)
Sr. José M. Moreno (Estudiant)
Sr. Txema Córdoba (Estudiant)
Sr. Ferran Liñan (Estudiant)

Mestre, especialitat Llengües Estrangeres, UAB

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Beatriz Caballero de Rodas (Acadèmica)
Sra. Ana Ramspott (Acadèmica)
Sr. Oriol Guasch (Acadèmic)
Sra. Luci Nussbaum (Acadèmica)
Sra. Àngels Campà (Acadèmica)
Sr. Jordi Planas (Acadèmic)
Sra. Teresa Escalas (Acadèmica)
Sr. Josep Besa (Acadèmic)
Sra. Eulàlia Hernández (Acadèmica)
Sra. Montse Bermúdez (Estudiant)
Sra. Verónica Costa (Estudiant)
Sra. Jana Ros (Estudiant)

Mestre, especialitat Educació Musical, UAB

Comitè Intern d'avaluació

Sr. Joan Casals (Acadèmic)
Sr. Pere Godall (Acadèmic)
Sr. Joaquim Miranda (Acadèmic)
Sra. Assumpta Valls (Acadèmica)
Sra. Mercè Vilar (Acadèmica)
Sr. Lluís Quintana (Acadèmic)
Sra. Núria Vilà (Acadèmic)

Comitè extern d'avaluació

Sr. Luis Miguel Villar Angulo (Universidad de Sevilla)
Sra. Maria Pilar Jiménez Aleixandre (Universidad de Santiago)
Sr. José Antonio Arruza Gabilondo (Euskal Herriko Unibersitatea)
Sra. Anna Maria Ortega Pascual (CEIP Cavall Bernat)
Sra. Neus Vilella Suazo (Escola Virolai)
Sr. Josep Manel Torres Solà (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Universitat de Girona, UdG

Mestre, especialitat Educació Infantil, UdG

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Dolors de Ribot (Acadèmica)
Sr. Pere Cornellà (Acadèmic)
Sra. Rosa Maria Terradellas (Acadèmica)
Sr. Josep Torrellas (Acadèmic)
Sra. Carme Sanmartín (PAS)
Sra. Adriana Boix (Estudiant)
Sra. Maria Urra (Estudiant)

Mestre, especialitat Educació Primària, UdG

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Rosa M. Medir (Acadèmica)
Sra. Reyes Carretero (Acadèmica)
Sra. Dolors Capell (Acadèmica)
Sra. Mercè Junyent (Acadèmica)

Sr. Ignasi Pèlach (Acadèmica)
Sra. M. Loreto Bosch (PAS)
Sr. Josep Santiago (Estudiant)

Mestre, especialitat Educació Física, UdG

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Roser Güell (Acadèmica)
Sra. Roser Batllori (Acadèmica)
Sra. Dolors Cabañete (Acadèmica)
Sr. Josep M. Passet (Estudiant)
Sr. Ferran Roca (Estudiant)

Mestre, especialitat Educació Física, UdG

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Rita Ferrer (Acadèmica)
Sra. Fina Ferrés (Acadèmica)
Sr. Lluís Brugués (Acadèmic)
Sra. Maria Puig (Estudiant)
Sr. Àlex Carrera (Estudiant)

Mestre, especialitat Llengües Estrangeres, UdG

Comitè Intern d'avaluació

Sra. Carina Siqués (Acadèmica)
Sr. Manel López (Acadèmic)
Sra. Meritxell Estebanell (Acadèmica)
Sra. Gemma Martí (Estudiant)
Sra. Ester Pons (Estudiant)

Comitè extern d'avaluació

Sr. Santiago Romero Granados (Universidad de Sevilla)
Sr. Andrés Vázquez Morcillo (Universidad Castilla-La Mancha)
Sr. Francesc Sabaté Vallespi (CEIP Ciutat de Reus)
Sra. Montse Transach (Escola Bressol "El Carrilet")
Sra. Mercè Blanch Esmerats (Escola Montcau-La Mola)
Sr. Josep Manel Torres Solà (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Universitat de Lleida UdL

Mestre, especialitat Educació Infantil, Primària, Especial, Física i Musical

Comitè intern d'avaluació

Sr. Lluís Àngel Blanco Felip (Acadèmic)
Sr. Fidel Molina Luque (Acadèmic)
Sra. Maria Font Oncins (Acadèmica)
Sra. Núria Farrús Burballa (Acadèmica)
Sra. Tere Vilà Arbonés (Acadèmica)
Sra. Glòria Jové Monclús (Acadèmica)
Sra. M. Alba Herrera Llop (Acadèmica)
Sra. Carme Jové Deltell (Acadèmica)
Sr. Jordi Domingo Coll (Acadèmic)
Sra. Mercè Biosca Postius (Acadèmica)

Sr. Armando González Maldonado (Acadèmic)
Sr. Joan Biscarri Gassió (Acadèmic)
Sr. Josep M. Canadell Francino (Acadèmic)
Sra. Natàlia Massot Vendrell (PAS)
Sr. Jordi Aribau Millera (PAS)
Sra. Judit Janés Carulla (Estudiant)
Sr. Mario Serrano Vargas (Estudiant)

Comitè extern d'avaluació

Sr. Luis Miguel Villar Angulo (Universidad de Sevilla)
Sr. José Antonio Arruza Gabilondo (Euskal Herriko Unibersitatea)
Sra. Anna María Ortega Pascual (CEIP Cavall Bernat)
Sra. Neus Vilella Suazo (Escola Virolai)
Sr. Josep Manel Torres Solà (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Universitat Rovira i Virgili (URV)

Mestre, especialitat Educació Infantil, Primària, Especial, Física, Llengües Estrangeres i Musical

Comitè intern d'avaluació

Sr. Jacky Verrier (Acadèmic)
Sra. Càrmen Conde (Acadèmica)
Sr. Julián de las Cuevas (Acadèmic)
Sr. Antoni Gavaldà (Acadèmic)
Sr. Agustí Salvat (Acadèmic)
Sr. Luís Fernando Valero (Acadèmic)
Sra. Isabel Viscarro (Acadèmica)
Sr. Leonardo Lacasa (Estudiant)
Sra. Leonor Trullols (PAS)

Comitè extern d'avaluació

Sr. Santiago Romero Granados (Universidad de Sevilla)
Sr. Andrés Vázquez Morcillo (Universidad Castilla-La Mancha)
Sra. Amparo Martínez Sánchez (Universitat de València)
Sr. Francesc Sabaté Vallespi (CEIP Ciutat de Reus)
Sra. Anna Freixenet Bargués (Escola Montcau-La Mola)
Sr. Josep Manel Torres Solà (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya**
Av. de la Catedral 6-8, 2a.
08002 BARCELONA

Serveis editorials: Canon Editorial, S.L.
Benet Mateu, 28 – Barcelona- 08034

Imprès per: Graphycems. Villatuerta - Navarra

Primera edició: Març 2001
Tiratge: 1.500
Dipòsit Legal: B-1482-2001

Índex general

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats

1. Llicenciat en Pedagogia UB (1r i 2n cicle)
2. Llicenciat en Psicopedagogia UB (1r i 2n cicle)
3. Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r i 2n cicle)
4. Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres
 - 4.1. Mestres UB (1r cicle)
 - 4.2. Mestres UAB (1r cicle)
 - 4.3. Mestres UdG (1r cicle)
 - 4.4. Mestres UdL (1r cicle)
 - 4.5. Mestres URV (1r cicle)

Annex

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials

1. Llicenciat en Psicologia UAB (1r i 2n cicle)
2. Llicenciat en Psicologia UdG (1r i 2n cicle)
3. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2n cicle)
4. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2n cicle)
5. Llicenciat en Periodisme UPF (2n cicle)
6. Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r i 2n cicle)
7. Llicenciat en Geografia UAB (1r i 2n cicle)

Annex

Fascicle 3: Àrea de Ciències

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències

1. Llicenciat en Matemàtiques UB (1r i 2n cicle)
2. Llicenciat en Matemàtiques UAB (1r i 2n cicle)
3. Llicenciat en Estadística UAB (1r cicle)
4. Llicenciat en Bioquímica UAB (2n cicle)
5. Llicenciat en Química UdG (1r i 2n cicle)
6. Llicenciat en Biologia UdG (1r i 2n cicle)
7. Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r i 2n cicle)

Annex

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut

- Llicenciat en Odontologia UB (1r i 2n cicle)
- Diplomat en Podologia UB (1r cicle)
- Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria
 - EUI Sant Pau UAB (1r cicle)
 - EUI Vall d'Hebron UAB (1r cicle)
 - EUI Creu Roja UAB (1r cicle)
 - EUI UdG (1r cicle)
 - EUI UdL (1r cicle)
 - EUI URV (1r cicle)

Annex

Fascicle 5: Àrea Tècnica

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea Tècnica**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea Tècnica

- Enginyer de Camins, Canals i Ports UPC (1r i 2n cicle) i
Enginyer Tècnic d'Obres Públiques UPC (1r cicle)
- Enginyer Químic URV (1r i 2n cicle)
- Llicenciat en Enologia URV (2n cicle)
- Enginyeries i Llicenciatures impartides a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL
 - Titulacions Agrícoles
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r cicle)
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Hortifructicultura i Jardineria (1r cicle)
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Indústries Agràries i Agropecuàries (1r cicle)

Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Mecanització i Construcció Rural (1r cicle)
Enginyer Agrònom (2n cicle)

4.2. Titulacions Forestals

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Explotacions Forestals (1r cicle)

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Indústries Forestals (1r cicle)

Enginyer de Forests (2n cicle)

4.3. Llicenciatures

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n cicle)

5 Avaluacions de Departaments

5.1. Departaments UPC

5.2. Departaments UdL

Annex

Fascicle 6: Universitats privades

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les universitats privades**

Glossari

1. Avaluacions de la Universitat Ramon Llull
 - 1.1. Llicenciat en Psicologia (1r i 2n cicle)
 - 1.2. Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r cicle)
2. Avaluacions de la Universitat de Vic
 - 2.1. Llicenciat en Traducció i Interpretació (1r i 2n cicle)

Annex

Fascicle 7: Procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat

1. **Presentació**
2. **Pròleg**
3. **Introducció**
4. **Captació d'estudiants**

5. Acolliment d'estudiants

5.1. Institucional

5.2. Acadèmic

6. Seguiment i resultats

7. Punts forts

8. Punts febles

9. Recomanacions

10. Annex

Presentació

A les universitats catalanes, la preocupació per la millora de la qualitat dels serveis que ofereixen a la societat no cessa d'incrementar-se. Motius demogràfics, sens dubte, però també el convenciment que només amb més eficàcia es podrà conscienciar la societat, i els polítics que la representen, de la importància de la universitat i de la justificació de les seves demandes de recursos financers que juguen un paper determinant en aquest fenomen. Pressionada per les exigències dels seus membres, l'Agència ha multiplicat les seves activitats i alhora millorat els mètodes i les tècniques aplicades a les avaluacions. La col·laboració decidida de les universitats ha estat determinant per poder dur a terme un programa tan ambiciós.

Conscient del desig de la ciutadania de conèixer el funcionament i les característiques de les institucions d'ensenyament superior del país, l'informe que es presenta conté un extracte, que creiem fidedigne, de les conclusions de les avaluacions amb unes dades estadístiques que responen a criteris homogenis. Hom ha avançat considerablement en la transparència, condició necessària per al bon funcionament de tot quefer d'abast social.

Dues són les tasques que cal emprendre en un futur immediat. La primera és introduir nous punts de vista, una nova òptica en els procediments d'avaluació. L'experiència anglesa és interessant en incidir especialment sobre els requisits que ha de reunir un titulat i la manera d'aconseguir-los. La segona és fer un seguiment de les avaluacions d'anys anteriors per tal de comprovar la seva eficàcia. La correcció de les mancances i l'accentuació dels punts forts detectats en serà la mesura.

Antoni Serra Ramoneda

President de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Des de la seva creació, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya ha dedicat els seus esforços a:

- Impulsar la millora de la qualitat del sistema universitari a Catalunya mitjançant les avaluacions institucionals i el bescanvi d'experiències entre els seus membres.
- Tenir un àmbit d'actuació propi, autònom i innovador, tot participant activament i amb esperit de cooperació en el *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* promogut pel *Consejo de Universidades del Ministerio de Educación y Cultura*.
- Mantenir relacions amb altres agències i organismes que tenen la mateixa finalitat, per tal de participar en el desenvolupament de noves metodologies per a l'avaluació i de l'assegurament de la qualitat universitària.
- Fomentar els aspectes ètics de la qualitat, la transparència en la informació i la professionalitat de la organització.

L'Informe 2000 és una clara manifestació de la voluntat de les institucions consorciades a l'Agència –les universitats públiques catalanes i la Generalitat– de treballar per tal de fomentar la transparència de la informació. Amb aquest informe, l'Agència pretén ser útil a les universitats, ja que podran tenir informació de llur situació en el marc del sistema universitari català; a la Generalitat, ja que conté informació que pot servir per a la presa de decisions i, molt especialment, als futurs usuaris dels serveis universitaris i a la societat en general.

Per tal d'acomplir aquest objectiu hem fet un resum dels dos informes, un d'intern i un d'extern, que s'han generat en el procés d'avaluació de cadascuna de les titulacions. L'informe intern o d'autoavaluació conté una reflexió crítica sobre la marxa de la titulació avaluada i està redactat, d'acord amb la metodologia proposada per l'Agència, per membres del comitè intern, compost per responsables universitaris, professors, estudiants i personal d'administració i serveis de cada titulació avaluada. L'informe extern està redactat per un comitè extern a la titulació després d'haver efectuat una visita a la unitat avaluada per tal de verificar i validar els aspectes tractats en l'informe intern. El comitè intern de cada titulació és nomenat per la universitat, mentre que el comitè extern és nomenat per l'Agència i està format per acadèmics d'altres universitats, espanyoles o estrangeres, professionals de l'especialitat avaluada i experts en avaluació. En la majoria dels casos hi ha hagut una notable concordança entre les apreciacions del comitè intern i de l'extern i les relacions entre ambdós comitès han estat de col·laboració. Per reforçar la transparència del procés, el nom de totes les persones implicades en els comitès apareix relacionat en un annex.

L'informe ha tractat d'emprar un tipus de redacció clar i sintètic per fer-lo de fàcil lectura als qui no pertanyen al context universitari. Inclou tant opinions de caràcter valoratiu d'experts externs a la unitat avaluada com dades estadístiques, gràfics i indicadors quantitatius. Els temes analitzats han estat els mateixos en tots els casos i poden resumir-se en l'anàlisi de:

- el context institucional en què es desenvolupa la titulació;
- l'accés a l'estudi tenint en compte l'oferta i demanda i les diferents vies d'accés;

- les fites i objectius específics de la titulació;
- el programa de formació i la seva adequació als objectius proposats;
- el desenvolupament de l'ensenyament, posant especial èmfasi en el nombre d'alumnes per grup, la taxa d'èxit i la taxa de rendiment;
- el professorat;
- les instal·lacions;
- les relacions externes de la titulació i la mobilitat d'estudiants;
- la recerca.

L'Informe s'ha centrat bàsicament en la docència, si bé existeix, com s'ha indicat, un apartat referit a la recerca que caldrà aprofundir en futures avaluacions. Com l'any passat, els aspectes relatius al finançament de les universitats no han estat tractats en l'informe, atès que la metodologia d'avaluació no els preveu. En tot cas, es poden consultar dades de finançament global de les universitats en la Memòria del Sistema Universitari que publica cada curs el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'Informe 2000 és el tercer que l'Agència publica sobre el procés d'avaluació institucional i conté algunes novetats respecte dels precedents. En primer lloc, aporta informació sobre un major nombre de titulacions, 65, notablement superior al de les primeres edicions, 37 i 38 respectivament. Ha canviat de format per ser més manejable i de més fàcil utilització. Així, en lloc de recollir els resultats de les avaluacions efectuades l'any 1999 en un sol volum, es recullen en diferents fascicles, cadascun d'ells dedicat a les avaluacions sobre una àrea temàtica. El primer fascicle recull les avaluacions dutes a terme en l'Àrea d'Humanitats i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament de mestres. El segon fascicle conté les avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials. El tercer, els de l'Àrea de Ciències. El quart, els de l'Àrea de Ciències de la Salut i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament d'infermeria. El cinquè, els de l'Àrea Tècnica amb un apartat referit a l'avaluació de Departaments. El sisè recull les avaluacions dutes a terme a les universitats privades i el setè, l'avaluació transversal del procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. A més a més, s'ha suprimit el capítol referit a l'avaluació del propi procés, que va ser notablement útil l'any anterior per introduir millores metodològiques. Enguany, però, encara és aviat per analitzar els resultats dels canvis introduïts. També s'ha millorat la qualitat de la informació quantitativa, com a conseqüència de la tasca duta a terme per un grup de treball amb personal de les diferents universitats i de l'Agència que ha harmonitzat el contingut i la forma de càlcul de les dades per tal que siguin homogènies i perfectament comparables. Enguany també s'adjunta un glossari molt complet de termes amb les corresponents definicions. D'aquesta manera l'Agència expressa la seva voluntat de ser cada vegada més útil als futurs usuaris.

L'Informe 2000 de l'Agència ha estat aprovat pel seu Consell de Direcció, format pel seu President, tots els rectors i presidents dels Consells Socials de les universitats públiques catalanes, el Secretari General i els Directors Generals d'Universitat i de Recerca del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Això vol dir que les dades i els judicis que recull l'Informe 2000, i que són resum de més d'un centenar d'informes emesos pels comitès externs i interns, han estat validats per responsables de les universitats.

Amb la publicació de l'Informe 2000 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya se segueixen les recomanacions del Consell de la Unió Europea que aconsella la publicació dels resultats de les avaluacions de forma adequada a cada Estat membre, i pretén seguir l'esperit del Consell de la Unió Europea, segons el qual els informes de les avaluacions haurien de constituir un material de referència satisfactori per als usuaris i una bona font d'informació per als ciutadans en general. Cal destacar que aquest model d'informe és específic de les universitats catalanes i no té parell a les altres autonomies de l'Estat. L'any 2000, el *Consejo de Universidades* ha editat un ampli i documentat informe referent a la convocatòria de 1998 sobre el desenvolupament del *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* (PNECU), en el qual participen pràcticament totes les universitats de les diferents autonomies, incloses les universitats catalanes. Aquest informe, però, no inclou dades específiques de les diferents titulacions avaluades, sinó que tracta sobre el procediment i els resultats de les avaluacions dutes a terme a les diferents universitats participants en el pla i inclou també unes interessants conclusions i recomanacions. D'altra banda, algunes universitats, com és el cas de la Universitat Politècnica de Catalunya, han publicat els resultats de les avaluacions dutes a terme a la seva universitat en el marc de l'Agència així com les propostes de millora que se n'han derivat.

Una conclusió conjunta que les universitats i la Generalitat han extret dels resultats de l'avaluació ha estat la d'aprovar, en el marc de l'Agència, un Pla Plurianual de Qualitat a les Universitats Catalanes dirigit a enfortir i consolidar els seus sistemes d'assegurament de la qualitat institucional, incloent accions de seguiment i de gestió del canvi. El pla també té l'objectiu de promoure que aquests sistemes estiguin enfocats cap a assegurar un millor aprenentatge de llurs estudiants, cap a la integració en l'espai europeu i cap a una potenciació de la recerca.

Tots els que hem treballat en la confecció de l'Informe 2000, directament o indirecta, i que es relacionen en els annexos, estem convençuts que aquest informe representa un pas endavant en la transparència i és una prova de la manera de fer del sistema universitari català.

Gemma Rauret

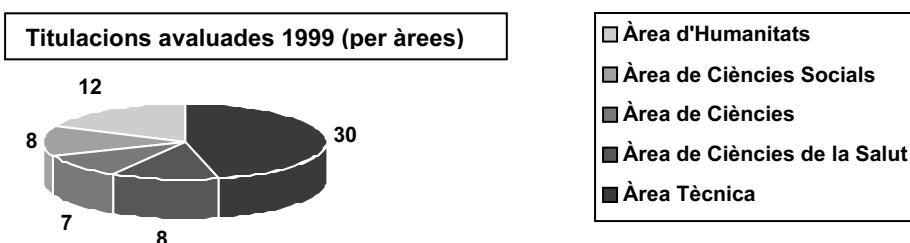
Directora de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya

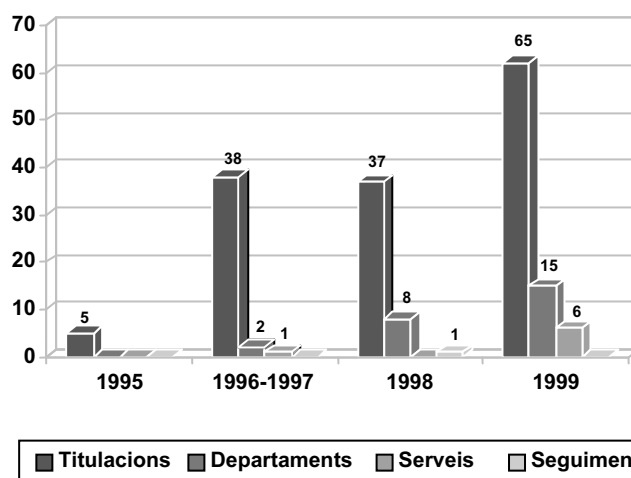
L'Informe 2000 del Procés d'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, aprovat el mes de desembre pel Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya*, presenta els resultats de 86 avaluacions dutes a terme en el programa d'avaluació iniciat el 1999. D'aquestes avaluacions, 65 són de titulacions (3 d'universitats privades), 15 de departaments i 6 de serveis. En 13 ensenyaments, l'avaluació ha abastat el 100% de l'oferta pública a Catalunya. En els ensenyaments avaluats hi ha matriculats l'11% del total d'alumnes de les universitats públiques catalanes.

De les 62 titulacions avaluades a les universitats públiques, 28 són de l'Àrea d'Humanitats, 7 de l'Àrea de Ciències Socials i 7 de la de Ciències, 8 de l'Àrea de Ciències de la Salut i 12 de l'Àrea Tècnica. De les titulacions avaluades a les universitats privades, dues pertanyen a l'Àrea d'Humanitats (Traducció i Interpretació –UdV– i Mestres, especialitat en Educació Infantil –URL–) i una a la de Ciències Socials (Psicologia –URL–).

L'Agència ha avaluat, doncs, des que va iniciar la seva activitat, 145 titulacions, fet que representa més del 50% dels títols que ofereixen les universitats públiques catalanes amb prou grau de maduresa per ser avaluats, és a dir, que ja han format un mínim de tres promocions. Amb les avaluacions que es duen a terme actualment i que corresponen al programa de l'any 2000, aquest percentatge puja fins al 76%. També s'amplia notablement el nombre de departaments i serveis avaluats.

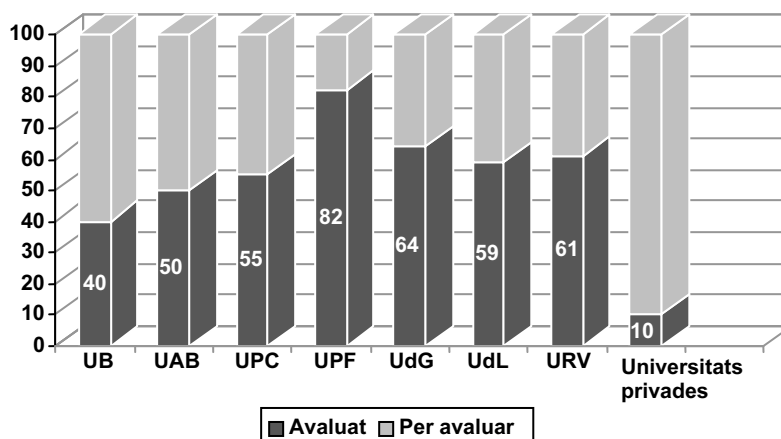
Avaluacions realitzades a Catalunya des del 1995 fins el 1999

* El Consell de Direcció de l'Agència està format pel seu President, els rectors i presidents dels Consells Socials de totes les universitats públiques catalanes, el Secretari general i els Directors generals d'Universitats i de Recerca del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Amb les avaluacions realitzades fins ara (1995-1999), gairebé totes les universitats públiques catalanes han sotmès al procés d'avaluació més del 50% de la seva oferta educativa. Les universitats privades amb titulacions prou consolidades per ser avaluades (URL i UdV) han iniciat ja el procés d'avaluació de la qualitat.

Percentatge d'ensenyaments avaluats fins el 1999 (per universitats)

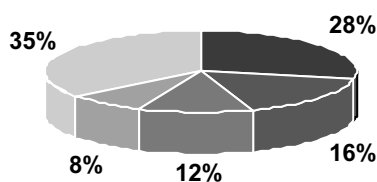
L'Informe 2000 presenta, a més a més, les avaluacions transversals de les titulacions de Mestres i Infermeria i del Procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. L'avaluació transversal del Servei de Biblioteques també s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 1999 i l'informe es presentarà pròximament. Aquestes avaluacions se sumen a les d'Empresarials, Informàtica, Dret, Filologia Catalana, Geologia i Enginyeria Tècnica Industrial, en les especialitats de Química Industrial i Mecànica que es van presentar en anteriors convocatòries.

Procés	Informe	Unitat	Universitats	
1996-97	1998	Empresarials	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1996-97	1998	Informàtica	UPC UdG UdL URV	
1998	1999	Dret	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1998	1999	Filologia Catalana	UB UAB URV	
1998	1999	Geologia	UB UAB	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Química Industrial	UPC UdG URV	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Mecànica	UPC UdG	
1999	2000	Mestres	Educació Infantil	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Primària	UdG UdL URV
			Educació Especial	UAB UdL URV
			Educació Física	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Musical	UB UAB UdG UdL URV
			Llengües Estrangeres	UB UAB UdG URV
1999	2000	Infermeria	UAB URV UdG UdL	
1999	2000	Procès d'incorp. de nous estudiants a la universitat	UB UAB UPC UPF UdG URV	
1999	-	Serveis Bibliotecaris		

Distribució per àrees

De les 145 titulacions avaluades fins ara, la majoria són de l'Àrea Tècnica i de l'Àrea d'Humanitats, 50 (35%) i 40 (28%) respectivament. 23 titulacions pertanyen a l'Àrea de Ciències Socials, 17 a la de Ciències i 12 a la de Ciències de la Salut.

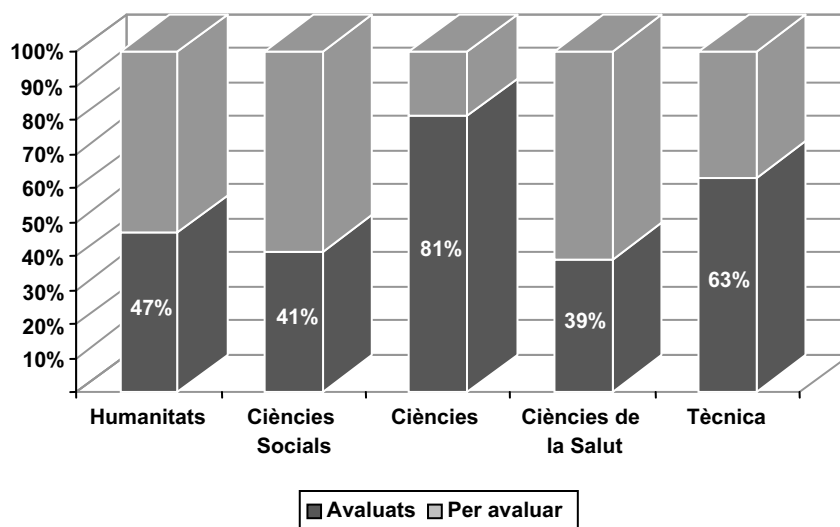
Percentatge del total d'avaluacions realitzades fins el 1999 per àrees

■ Humanitats ■ Ciències Socials ■ Ciències ■ Ciències de la Salut ■ Tècnica

Així doncs, del total de titulacions recollides en el catàleg 1994-1995, és a dir, prou madures per sotmetre's a l'avaluació, s'ha avaluat ja el 81% de les que pertanyen a l'Àrea de Ciències, més del 60% de les de l'Àrea Tècnica i gairebé el 50% de les de l'Àrea d'Humanitats i de Ciències Socials. De l'Àrea de Ciències de la Salut, se n'ha avaluat prop del 40%.

Percentatge d'avaluacions realitzades per cada àrea de coneixement (Catàleg 1994-95)

■ Avaluats ■ Per avaluar

2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000

A partir dels informes analitzats i la informació rebuda dels membres que han participat en els comitès d'avaluació interns i externs es proposen les següents recomanacions generals.

A la titulació

- Redactar un document que descrigui de manera explícita i precisa els objectius de la titulació, el seu perfil i els plantejaments per assolir-los, tenint en compte les demandes de la societat. Establir un mecanisme de seguiment del contingut d'aquest document.
- Adaptar els continguts dels programes tenint en compte tant els crèdits atribuïts a cada assignatura com el volum de treball efectiu de l'estudiant.
- Fomentar la coordinació entre matèries i assignatures per evitar problemes de repetició de continguts i d'adequació d'itineraris curriculars.
- Impulsar mecanismes que vertebrin adequadament la transició de l'alumne de secundària a la universitat.
- Fomentar el treball personal i l'acció tutorial.
- Revisar, amb una periodicitat ben establerta, els criteris d'avaluació acadèmica dels estudiants en funció dels objectius de la titulació i del rendiment acadèmic dels alumnes.
- Promoure la participació en programes de bescanvi d'estudiants.

A les universitats

- Integar l'avaluació en el programa de qualitat de la universitat. Establir un lligam clar entre avaluació, planificació estratègica i execució de les millores que es deriven del procés d'avaluació.
- Donar suport a totes les unitats i serveis per tal que estableixin el seu pla estratègic, l'apliquin i duguin a terme accions d'avaluació i d'anàlisi dels resultats aconseguits.
- Promoure accions per innovar i diversificar les metodologies docents i per aconseguir una major transferència entre la recerca i la docència.
- Promoure la cultura de la qualitat, la participació dels diferents col·lectius en les avaluacions i l'aplicació dels plans de millora, així com continuar treballant en la qualitat de les dades i llur homologació en el marc del sistema universitari català.

A l'Administració

- Potenciar els lligams entre els processos de planificació estratègica de les universitats, l'avaluació institucional i els contractes programa.
- Cooperar amb les universitats per una major implicació dels diferents col·lectius amb la millora de l'ensenyament, tant a través d'incentius com enfortint el nombre dels premis a la qualitat docent, en especial els de caràcter col·lectiu.
- Mantenir el suport a les avaluacions, a la difusió dels resultats de les avaluacions i al bescanvi d'experiències entre universitats.

- Enfortir les actuacions dirigides a orientar adequadament els estudiants en l'accés a la universitat.
- Dur a terme les actuacions necessàries davant l'administració central, competent en matèria de modalitats d'accés i regulació de plans d'estudi, per tal de modificar substancialment la situació existent.

A l'Agència

- Simplificar el procés d'avaluació de la docència i millorar l'avaluació de la recerca i la gestió.
- Promoure la cultura de la qualitat i una més gran participació en l'avaluació i el seguiment dels diferents col·lectius, especialment els estudiants.
- Treballar en la creació de marcs de referència i estàndards de qualitat.
- Difondre les bones pràctiques per la millora de la qualitat docent.
- Incrementar la informació a la societat amb una major publicitat i difusió dels informes.

3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials

Les titulacions avaluades de l'Àrea de Ciències Socials són Geografia a la UAB, Comunicació Audiovisual a la UPF, Psicologia a la UAB i a la UdG, Periodisme a la UPF i Antropologia Social a la UAB i a la URV. En aquests estudis hi ha un 6.2% dels alumnes matriculats en Ciències Socials en el sistema universitari públic a Catalunya. Com a criteri per incloure un ensenyament en una àrea determinada s'ha seguit la classificació emprada pel Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació en la Guia de l'Ensenyament Superior. Cal advertir que la durada del procés d'avaluació fa que les dades d'accés estiguin referides al curs 1998/99. Així, en un context de demanda decreixent, certes interpretacions poden ser diferents a les que tindriem amb els resultats obtinguts en el darrer curs 2000/01.

■ Accés

En general, la demanda global en primera opció és superior (1.527) a l'oferta de places (840). Tot i això, la raó oferta/demanda té una gran variabilitat entre universitats i titulacions. L'interval de les notes de tall en el quinquenni 1994/99 s'ha situat entre el 5.3 i el 7.9.

L'actual sistema d'accés presenta certs punts febles en alguns ensenyaments, ja que la tipologia del seu contingut no s'adequa a les demandes de la titulació.

En el cas de les titulacions de segon cicle, molts dels alumnes treballen durant la carrera i tenen alguns problemes per compaginar el treball amb els estudis.

■ Fites, objectius i programa de formació

En línies generals, hi ha una definició d'objectius poc desenvolupada i es manifesta la necessitat de redefinir-los d'acord amb l'evolució de les demandes professionals o, fins i tot, per diferenciar ensenyaments molt semblants.

A les titulacions de segon cicle els programes presenten major coherència en la seva estructura i continguts. Tanmateix, en els altres ensenyaments, la formació proporciona uns coneixements bons en els seus respectius camps acadèmics.

Les pràctiques professionals dels ensenyaments de Comunicació Audiovisual i de Periodisme han estat molt ben valorades com a eina d'integració laboral dels estudiants. Per contra, a la resta de les titulacions la transició cap al món del treball apareix com una feblesa important, sobretot perquè no hi ha assignatures de pràctiques en empreses.

■ Desenvolupament de l'ensenyament

Malgrat la tendència clara cap a una millora pel que fa a la publicació dels programes de les assignatures de manera sistematitzada (temari, bibliografia, horaris, sistemes d'avaluació, etc.), en alguns ensenyaments es detecten problemes de coordinació entre assignatures i encavalcament de continguts.

En aquelles titulacions amb menor nombre d'estudiants per grup, la classe magistral es complementa amb mecanismes docents més dinàmics com l'ús de material audiovisual (videos), treballs en grup i exposicions dels alumnes a classe. En els ensenyaments de segon cicle la lectura de textos és fonamental, cosa que no és tan habitual en la resta, on els apunts són la font principal d'estudi.

El nivell d'innovació docent varia molt entre els diferents ensenyaments. Així, es poden trobar titulacions capdavanteres en l'ús de recursos multimèdia i d'altres que tenen dèficits importants, per exemple, en la pràctica en laboratoris.

Els sistemes d'avaluació són variats, encara que predomina una combinació de diversos tipus de proves amb la valoració de treballs. També hi ha dificultats per valorar determinades pràctiques, especialment les que es realitzen fora de la facultat. Els resultats varien segons les titulacions. La taxa mitjana de graduació en el trienni 1996/99 oscil·la entre el 0.50 i el 0.81 (en tant per u).

L'estructura trimestral d'alguns ensenyaments comporta un ritme exigent de treball que proporciona bons resultats acadèmics. Si bé, també han aparegut dubtes relatius a l'escàs temps per a la maduració i l'assimilació de continguts.

■ Tutoria

Els alumnes valoren positivament l'accessibilitat al professorat així com l'atenció tutorial rebuda, encara que en fan un ús escàs. El clima de comunicació i proximitat es considera un punt fort en diversos ensenyaments. Les tutories inicials de carrera es consideren un recurs molt útil que els alumnes valoren favorablement.

■ Professorat

La bona preparació i formació científica del professorat es valora com un punt fort. En molts casos els professors són bons especialistes en el seu camp i tenen un alt reconeixement tant en l'àmbit estatal com internacional. En els ensenyaments més

1. Alumnes totals ensenyament

Alumnes totals matriculats a l'ensenyament –veure punt 44.

2. Alumnes ensenyament a tot Catalunya

Alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Alumnes totals universitat

Alumnes totals matriculats, durant el curs en qüestió, en ensenyaments de cicle curt i llarg i segon cicle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cicle ni postgraus i similars).

4. Alumnes de cicle curt

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle curt –titulacions que es componen de només el 1r cicle– en aquella universitat.

5. Alumnes de cicle llarg

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle llarg –titulacions que es componen de 1r i 2n cicle– en aquella universitat.

6. Alumnes de segon cicle

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de segon cicle –titulacions a què s'accedeix havent superat el 1r cicle d'un altre ensenyament– en aquella universitat.

7. Percentatge d'alumnes titulació respecte total

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'alumnes de la universitat (excepte tercer cicle i postgraus).

8. Percentatge d'alumnes titulació respecte cicle curt

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle curt de la universitat.

9. Percentatge d'alumnes titulació respecte cicle llarg

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle llarg de la universitat.

10. Percentatge d'alumnes titulació respecte 2n cicle

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de 2n cicle de la universitat.

11. Percentatge d'alumnes titulació respecte al total de Catalunya

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt del sistema universitari públic de Catalunya.

12. Places ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAAU i FP.

19. Ratio demanda en 1a opció/places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAAU)

Valor mínim de nota via PAAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'alumnes. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150 la *nota de tall equivalent* serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres,

prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels alumnes matriculats.

24. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels alumnes matriculats per primer cop a la titulació (via PAAU i FP) en tres grups de notes: [5-6], [6-7], [7-10].

25. Publicació pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado (BOE)* el pla d'estudis de la titulació un cop homologat pel *Consejo de Universidades*.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la mateixa universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival a entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdit pràctic

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total crèdits pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat i és reconeguda per aquesta.

35. Grau mínim de practicitat

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncal i obligatòries en el pla d'estudis respecte del total de crèdits troncal i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta crèdits optatius (PE)

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Tant per cent de crèdits optatius respecte del total de crèdits a cursar per l'estudiant per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema referent a les matèries estudiades i relacionades amb les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis, les pràctiques en empreses poder ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'alumnes per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncal i obligatòries es calcula la mitjana d'alumnes per grup de teoria i de pràctica (al 1r curs, al conjunt del 1r cicle i al 2n cicle) ponderant per la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és:

$$I = \frac{\sum_1^n (c_a \cdot a)}{\sum_1^n (c_a \cdot g)}$$

On I és la mitjana ponderada d'alumnes per grup, n és el nombre total de grups, c_a és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), a és el nombre d'alumnes totals de l'assignatura i g és el nombre de grups.

44. Alumnes totals matriculats

Còmput del nombre total d'alumnes que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral el còmput d'alumnes es realitza considerant els alumnes matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica de places. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació.

45. Alumnes equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'alumnes de la titulació dividit entre la mitjana de crèdits que un alumne ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxes d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels alumnes en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes presentats a examen. Es calculen pel 1r curs i el 1r i 2n cicle, desglossats en 1a i 2a convocatòries.

$$E = \sum_1^n \frac{C_S \cdot A_n}{C_A \cdot A_P}$$

On E és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, C_S són els crèdits superats per alumne, A_n el nombre d'alumnes aprovats, C_A el nombre de crèdits de l'assignatura i A_P els alumnes presentats a examen.

47. Taxes de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes matriculats. Es calculen per 1r curs i 1r i 2n cicle.

$$R = \sum_1^n \frac{C_S \cdot A_n}{C_A \cdot A_M}$$

On R és la taxa de rendiment per a una convocatòria i assignatura determinada, C_S són els crèdits superats per alumne, A_n el nombre d'alumnes aprovats, C_A el nombre de crèdits de l'assignatura i A_M els alumnes matriculats a l'assignatura.

48. Fase selectiva

Etape inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avaluen de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis. La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Nombre d'alumnes que han cursat el 100% dels crèdits necessaris per a l'obtenció del títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el nombre de titulats de pla vell i de pla

nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als alumnes de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

professionalitzadors, el professorat respon al doble perfil acadèmic i professional, i es destaca la presència de molts professionals de prestigi.

■ Instal·lacions

S'ha de destacar l'esforç realitzat, en els darrers anys, en la construcció de nous edificis i les milloras dels existents. També hi ha projectes programats per substituir edificis antics. Hi ha hagut una millora evident de tots els recursos bibliotecaris, especialment en infraestructures.

En el cas de la UAB, la ubicació dels estudis en el campus de Bellaterra es valora positivament. En general, les aules de docència són modernes i ben equipades amb mitjans audiovisuals i connexions a la xarxa informàtica

Els espais tècnics, així com els equips materials –laboratoris fotogràfics, plató, estudi de ràdio, etc.– també han estat millorats notablement i, en molts ensenyaments, han estat valorats molt positivament.

En alguns casos s'han detectat certes mancances d'espais adequats a noves metodologies de treball, aules-seminari que facilitin, per exemple, el treball en grup. S'arrossega, però, un dèficit de dotació d'equips informàtics a disposició dels estudiants.

■ Relacions externes

La presència i la participació d'alumnes en el marc dels programes Erasmus és molt reduïda, possiblement pel perfil de la majoria d'alumnes i pel poc suport econòmic.

Els professors mantenen contactes de manera regular amb nombroses universitats i institucions nacionals i internacionals encara que, sovint, són de caràcter individual.

Amb algunes excepcions, es valora com un punt feble la manca de relacions amb empreses i el món professional en general.

■ Recerca

En termes generals, es fa una valoració positiva de la tasca investigadora tant pel seu volum com per la seva qualitat. Tanmateix, s'han fet palesos alguns problemes lligats al desenvolupament de la gestió de la recerca.

La constitució de determinats organismes i instituts ha estat un factor positiu d'ordenació i d'impuls a la tasca investigadora, tot i que, de vegades, aquests centres tenen poca implicació en la dimensió docent dels ensenyaments més propers.

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament de Psicologia a la UAB ha tingut lloc durant l'any 1999.

La fase interna es va iniciar el mes de març de 1999 amb la constitució del comitè intern i es va perllongar fins a finals de desembre del mateix any amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació.

La fase d'avaluació externa va començar el setembre de 1999 amb la constitució i formació del comitè extern. Tanmateix, la visita a la titulació no es va realitzar fins al mes de febrer de 2000 i el mes de maig es va lliurar el corresponent informe extern.

El principal aspecte a destacar d'aquesta avaluació és la coincidència amb el canvi de pla d'estudis. Així, encara que també s'ha intentat analitzar el disseny del nou pla 2000 (pendent d'aprovació per part del Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica en el moment de l'avaluació), les principals conclusions s'han fet sobre els resultats de l'anterior pla 92.

En el comitè d'avaluació intern hi ha hagut representació de la direcció del centre, professorat, responsables d'administració i serveis, i estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, va comptat amb la participació de professorat d'altres universitats i d'un professional de la indústria.

Context institucional

La titulació s'imparteix a la Facultat de Psicologia, situada al campus de Bellaterra, juntament amb els estudis de Logopèdia. Els departaments que participen majoritàriament en la docència de la titulació són tres: Psicologia de la Salut i Psicologia Social, Psicologia de l'Educació i Psicobiologia i Metodologia de les Ciències Socials.

Taula 1. Dades generals de la UAB

	Psicologia, UAB
Alumnes de l'ensenyament	1.938
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	5.911
Alumnes totals matriculats a la UAB	32.679
Alumnes de cicle llarg a la UAB	26.359
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UAB	5.9%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UAB	7.4%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	32.8%

L'accés a l' estudi

L'oferta de places de primer curs als estudis de Psicologia de la UAB és de 400 i la via principal d'accés és la de PAAU. En el curs 1998/99 hi va haver 545 demandes en primera opció, de les quals 504 corresponien a alumnes de PAAU, el 92.5% del total.

La nota de tall del curs analitzat fou de 6.07, mentre que pel curs 1993/94 va ser de 5.54. El més destacat, doncs, és l'increment de mig punt que s'ha produït durant el període analitzat.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

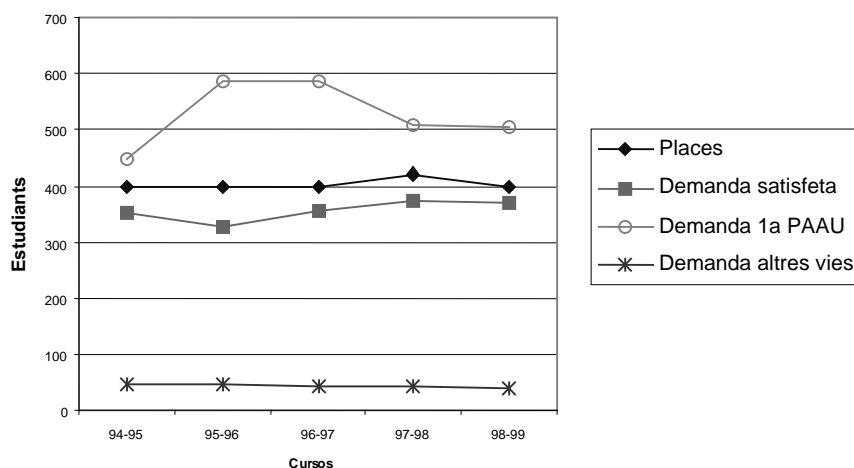
Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Psicologia, UAB	5.72	5.98	6.10	6.05	6.07

A Catalunya, el curs 1998/99 es van oferir un total de 1.180 places per estudiar Psicologia i, per tant, la titulació de la UAB és la segona en nombre de places ofertes, darrera de la UB.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Psicologia, UAB	400	545	1.36	504	41	371

Places ofertes a Catalunya: 1.180
Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.832

Psicologia UAB

La relació entre demanda de primera opció i places ofertes indica que la demanda és un 36% superior. Pel que fa a la satisfacció de les peticions d'accés en primera opció, s'observa una cobertura de gairebé el 75% sobre el total de la matrícula.

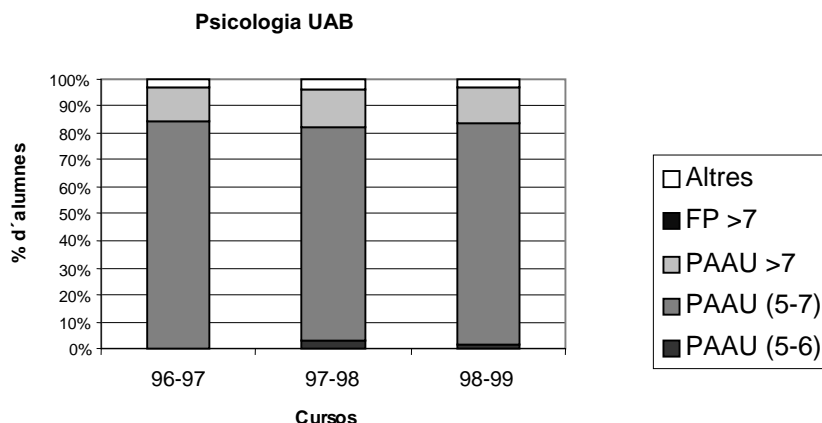
En aquest sentit, també cal destacar que quasi el 80% de nous estudiants són dones, dada similar a la d'altres ensenyaments de Psicologia a Catalunya.

L'accés a la titulació es pot fer des de totes les opcions de batxillerat, excepte l'artística, i això comporta diferències importants entre el nou alumnat i, per tant, que alguns tinguin més dificultats que d'altres per seguir determinades matèries.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Psicologia, UAB	0	84	13.2	3.2	78.7	14.4	1.3	82.2	13.2

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

La qualitat de l'accés a la titulació és bona, amb una majoria d'alumnes nous de primera opció i amb notes d'entre 6 i 7. Si s'observa l'evolució en els darrers cursos, es constata que la proporció dels estudiants amb notes d'entrada situades en l'interval (5,6) és quasi inexistent, contràriament als cursos anteriors a 1996.

Com a aspecte negatiu, cal dir que aproximadament un 20% dels estudiants que han demanat accedir a l'ensenyament i els ha estat assignada la plaça, acaben no matriculant-se. Tot i la instauració d'un Pla d'Acollida de nous alumnes, es posa, doncs, de manifest que hi ha una deficient informació sobre les característiques pròpies de l'ensenyament als estudiants de secundària.

Fites i objectius

Els objectius de la titulació relatius al pla del 92 estan dirigits a formar professionals de la psicologia amb els coneixements teòrics i les habilitats necessàries per tal de fer front a les exigències tant de l'exercici professional com de la recerca científica. Es tracta, doncs, de metes molt generals més que d'objectius definits.

En relació al nou pla 2000, la reforma plantejada dels objectius consta en l'informe sobre els treballs d'avaluació del pla d'estudis de Psicologia 1997 i, per descomptat, en el nou pla d'estudis 2000.

El nou pla d'estudis mostra una major concreció dels objectius del 92, a banda d'incorporar-ne d'específics orientats a millorar determinats indicadors de gestió acadèmica, com la mida dels grups o la reducció de l'atomització d'assignatures, per exemple.

El programa de formació

El programa de formació del pla 92 consta de tres itineraris: Psicologia Clínica i de la Salut, Psicologia de l'Educació i Psicologia Social. D'aquest pla d'estudis, en destaca l'elevada presència de crèdits troncal i obligatoris (70.9% del total).

El nombre de crèdits pràctics a les assignatures obligatòries és major que a les optatives, cosa que implica que el volum de pràctiques, contràriament a l'habitual, sigui major a primer cicle.

Pel que fa a la dedicació que demana el programa de formació, cal dir que, una estimació feta per a primer cicle, la situa al voltant de les 43 hores setmanals, de les quals 25 són de classe i 18 d'estudi personal.

Hi ha dues opcions per realitzar el *pràcticum*: a la mateixa facultat (enfocat cap a la recerca) i fora (en empreses i organismes).

Taula 5. El programa de formació

	Psicologia, UAB
Publicació en el BOE	21.01.93
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	227
<i>Teoria</i>	124
<i>Pràctica</i>	103
Crèdits optatius	62
Crèdits de lliure elecció	32
<i>Total</i>	320
Altres dades	
Grau mínim de practicitat	45.4%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	41
Oferta de crèdits optatius propis	184
% d'optatives al pla d'estudis	19%
Relació d'optativitat	3
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	No

Desenvolupament de l'ensenyament

En primer lloc, cal ressaltar l'elevat acompliment dels programes de les assignatures. També es valora positivament l'estandardització de la informació dels programes i la seva divulgació.

Un altre aspecte destacat és l'organització dels exàmens i del *pràcticum*. El *pràcticum* que es desenvolupa a la facultat es considera més com a preparació per al tercer cicle que no pas com a pràctiques preparatòries per a la professió. El *pràcticum* que té lloc en empreses amb conveni presenta certes dificultats, ja que, d'una banda, coincideix amb *pràcticums* d'altres universitats i, de l'altra, la realitat laboral fa que l'oferta de places sigui limitada i cada cop més complexa. Finalment, l'elevat nombre d'alumnes que es matriculen al *pràcticum* en dificulta la seva gestió.

La metodologia docent més generalitzada és la lliçó magistral. En concordança amb això, cal dir que els estudiants consideren els apunts com l'eina principal d'estudi.

Pel que fa als exàmens, hi ha una tendència a usar la prova objectiva, especialment a les assignatures troncales. L'examen únic predomina com a forma d'avaluació.

Les pràctiques són un dels aspectes menys valorats, principalment per la seva feble coordinació i harmonització amb la teoria. També es considera la manca de relació dels continguts d'algunes d'elles amb els objectius formatius

Pel que fa a les tutories, val a dir que el nou pla d'estudis contempla la docència tutoritzada a totes les assignatures.

La mitjana d'alumnes per grup és elevada, especialment a segon cicle i, sobretot, en les pràctiques, en ambdós cicles.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Psicologia, UAB
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	105
Pràctica	42
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	80
Pràctica	32
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	112
Pràctica	46
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	92
Pràctica	30
Alumnes totals	1.938
Alumnes equivalents a temps complet	1.697

Quant al nivell d'exigència, no hi ha dades que permetin fer-ne una valoració objectiva. Encara que el rendiment acadèmic és alt, la durada real dels estudis s'acaba allargant per factors diversos. D'altra banda, hi ha un excessiu nivell d'abandonaments, especialment després del primer any. L'anàlisi de la cohort del curs 1993/94 mostra que, després de 5 anys, el nombre d'abandonaments arriba al 20% de la d'entrada.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

Psicologia, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	71%
2a convocatòria	63%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	73%
2a convocatòria	64%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	87%
2a convocatòria	80%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	67%
1r cicle	68%
2n cicle	90%
Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	325
Taxa de graduació	0.81

Professorat

En primer lloc, destaca l'elevat grau de dedicació del professorat i d'integració en la facultat. En conjunt, la qualificació professional dels professors és alta, amb un percentatge de doctors difícilment millorable en algunes àrees. També és de ressaltar l'elevada participació del professorat en programes de tercer cicle, associacions i d'altres activitats d'extensió acadèmica, tant en l'àmbit nacional com internacional.

Tot i això, hi ha una gran presència de professorat no ordinari, amb un elevat nombre de professors contractats en precari sota la figura d'associats.

Finalment, caldria posar de relleu la necessitat d'augmentar la mobilitat del professorat a nivell internacional.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

Psicologia, UAB	
Professorat Ordinari	51.0%
Catedràtics d'Universitat	8.7%
Titulars d'Universitat	42.7%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	-
Associats	32.3%
Altres	16.2%

Instal·lacions

La facultat està ubicada al campus de Bellaterra i aquesta situació és molt ben valorada tant pel professorat com per l'alumnat. Malgrat el bon estat general de l'edifici, es detecta una ocupació excessiva.

Majoritàriament, es compta amb aules per impartir docència a grans grups. Això incideix en la metodologia docent utilitzada que ve marcada per la manca de sales per treballar en grups reduïts.

La facultat ha fet un notable esforç per dotar i mantenir els mitjans tecnològics dedicats a la docència. Les aules disposen de mitjans audiovisuals i totes elles tenen connexions a la xarxa informàtica.

Destaquen, com a punts positius, el laboratori animal i l'auditori, amb una capacitat per a 400 persones. Com a aspectes més febles, pel que fa a les instal·lacions, cal mencionar l'aula informàtica, que és insuficient, i la gestió de la biblioteca, que hauria de millorar l'actualització bibliogràfica i augmentar el nombre de volums fonamentals a disposició dels estudiants.

Relacions externes

En l'àmbit de la docència, les relacions amb universitats estrangeres es concentren en un nombre reduït de professors, i s'emmarquen dins el programa europeu Erasmus, encara que també hi ha alguns contactes amb Amèrica Llatina

La participació dels alumnes en programes d'intercanvi com l'Erasmus és molt baixa, especialment si se situa en el context de la UAB, una de les universitats de l'Estat espanyol amb una major participació en programes internacionals.

Recerca

Un dels aspectes més destacats de la facultat és l'alta activitat de recerca.

Sovint, la investigació que es realitza compta amb la col·laboració d'estudiants de tercer cicle, cosa que té efectes positius sobre la formació de nous investigadors. També es valora molt positivament que en algunes àrees es continuï mantenint la tesi de llicenciatura com a pas d'aprenentatge en la recerca.

El nivell de productivitat de la recerca és elevat, amb línies consolidades i estables. Tot i això, es detecta la necessitat d'incrementar la difusió dels seus resultats.

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament de Psicologia a la UdG ha tingut lloc durant l'any 1999. El projecte d'avaluació, per decisió de la universitat i d'acord amb l'Agència, no ha inclòs l'apartat de recerca.

La fase interna es va iniciar el maig de 1999 amb la constitució del comitè intern i es va perllongar fins a finals de desembre del mateix any, data en què es va lliurar l'informe d'autoavaluació.

La visita a la titulació no va tenir lloc fins el març de 2000 i l'informe extern corresponent es va lliurar el mes d'abril.

El principal aspecte a destacar d'aquesta avaluació és la implantació, durant el 1999, d'un nou pla d'estudis; per tant, l'avaluació s'ha centrat en l'anterior. Del nou pla només s'han considerat els resultats experimentats a primer curs. Cal dir també que, durant l'avaluació, la facultat ha estat involucrada en un procés de canvi d'equip al deganat, fet que ha impedit donar al procés d'avaluació l'impuls òptim pel que fa a la participació de la comunitat.

En el comitè d'avaluació intern hi va haver representació de la direcció del centre, professorat, responsables d'administració i serveis, i estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, va comptar amb la participació de dos professors d'altres universitats, així com d'un professional del món empresarial.

Context institucional

La titulació de Psicologia està situada a la Facultat de Ciències de l'Educació, on s'imparteixen 8 titulacions més: 5 Especialitats de Mestre, Educació Social, Pedagogia i Psicopedagogia.

La UdG, dins el context universitari català, és de recent creació (1991/92). Aquest fet, juntament amb la dimensió de la universitat, permet una bona fluïdesa de contactes, aspecte valorat molt positivament. El fet que l'ensenyament de Psicologia pertanyi a un sol departament també és positiu en la mesura que pot facilitar la coordinació de docència i l'establiment de polítiques de professorat.

Taula 1. Dades generals de la UdG. Curs 1998/99

	Psicologia, UdG
Alumnes de l'ensenyament	320
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	5.911
Alumnes totals matriculats a la UdG	13.087
Alumnes de cicle llarg a la UdG	5.666
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdG	2.4%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UdG	5.6%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	5.4%

L'accés a l' estudi

Els estudis de Psicologia de la UdG només ofereixen 80 places de primer curs. La via principal d'accés és la de PAAU. L'entrada d'estudiants majors de 25 anys suposa un 10% del total. En el curs 1998/99 hi va haver 128 demandes en primera opció globals, 107 corresponents a PAAU. Per tant, la demanda en primera opció és molt superior (69%) a l'oferta de places.

La nota de tall del curs 1998/99 va ser de 6, mentre que la del curs 1993/94 fou de 5. Per tant, s'ha produït un increment d'un punt durant el període analitzat. Això es deu, principalment, a la limitació en l'oferta de places a primer.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

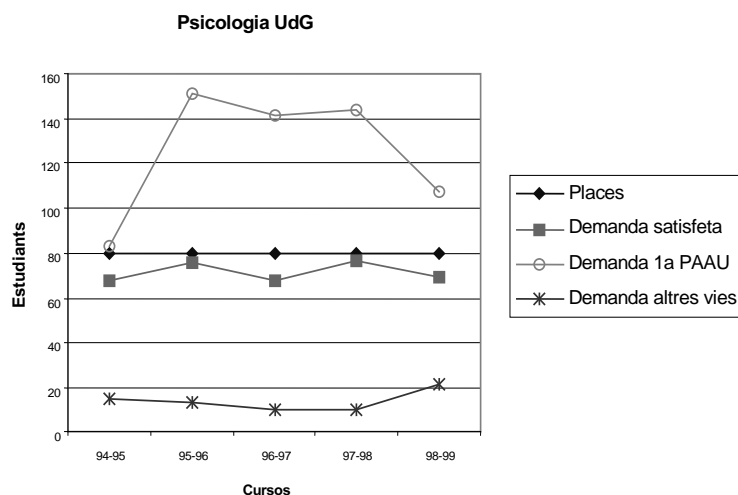
Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Psicologia, UdG	5.61	5.89	6.05	6.11	6.00

A Catalunya, l'oferta global de places de Psicologia va ser de 1.180, i la de la UdG, amb 80, és la titulació que menys n'ofereix.

Taula 3 . Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Psicologia, UdG	80	128	1.6	107	21	78

Places ofertes a Catalunya: 1.180
Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.832

Pel que fa a la satisfacció de la demanda en primera opció, s'observa una cobertura del 65% sobre el total de la matrícula.

En aquest sentit, també cal destacar que el 84% dels nous estudiants són dones, dada similar a la d'altres ensenyaments de Psicologia de Catalunya.

La qualitat de l'accés a la titulació és bona, ja que la majoria d'alumnes nous han escollit els estudis en primera opció i tenen notes d'accés d'entre 6 i 7. Si s'observa l'evolució en els darrers cursos, es pot comprovar que s'ha produït una dràstica reducció dels alumnes amb notes d'entrada situades en l'interval [5,6), respecte de cursos previs a l'any 1996.

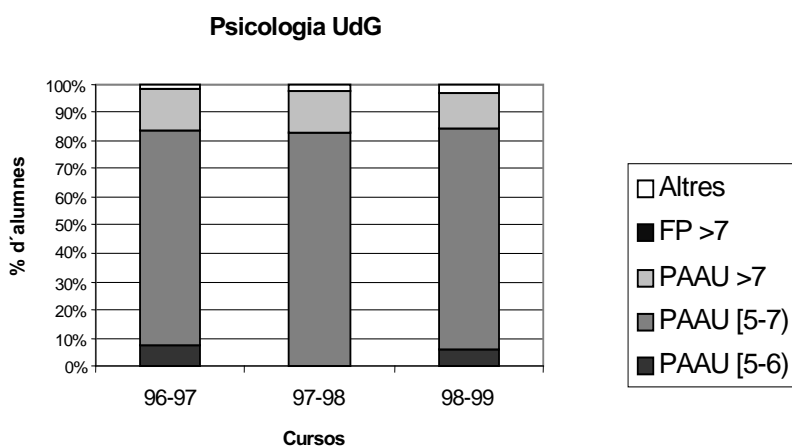
L'entrada d'estudiants majors de 25 anys és important. Tot i que el seu nivell i rendiment és força desigual, solen tenir un efecte positiu en la dinamització de les classes.

Durant el curs 1999/00 s'han incorporat, per primera vegada, estudiants procedents de mòduls professionals, encara que, de moment, no s'ha fet cap valoració sobre el seu rendiment.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Psicologia, UdG	7.3	76.5	14.7	0	83.1	14.3	5.8	78.3	13

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Fites i objectius

Els objectius de la titulació relatius al pla del 93 estan dirigits a potenciar l'especialització en psicologia de l'educació. Aquest biaix cap a la psicologia educacional, sobretot en les matèries optatives, s'ha suavitzat en el pla del 99 (de cinc anys) en què s'opta per una presència més alta d'obligatorietat en les àrees de Psicologia Social i de Personalitat i Tractament (PETRA).

Aquest canvi ha estat determinat per l'oferta de la titulació de Psicopedagogia a la UdG. L'increment de la troncalitat en les àrees esmentades dona al nou pla d'estudis un caràcter més aplicat i menys generalista. Tanmateix, cal posar de relleu que encara que els objectius formatius generals i el perfil del llicenciat en Psicologia són coneguts i estan ben definits, caldria endegar un debat col·lectiu sobre els més específics, que serveixi de guia a l'hora d'especificar els objectius de les assignatures, el desenvolupament de la docència i l'avaluació.

El programa de formació

El nou pla d'estudis ha suposat un canvi important en tots els sentits (horaris, distribució de pràctiques, *practicum*, etc.), però, sobretot, en l'ampliació a cinc dels anys d'estudi.

Del pla 99, en destaca l'elevada presència de crèdits troncal i obligatoris (79.5% del total), dels quals el 64% són troncal (un 11 % més que en l'anterior pla).

Malgrat que en l'oferta d'optativitat és difícil competir amb les universitats més grans, l'avaluació externa ha constatat que la titulació té un bon nivell en aquest sentit. De fet, l'esforç supera les possibilitats de la plantilla existent, però això fa que no estigui assegurada la seva continuïtat. El comitè extern opina que aquest plantejament podria ser massa ambiciós, però el comitè intern no està d'acord amb aquesta valoració.

Els crèdits de lliure elecció ofereixen un complement interessant si estan ben orientats pel tutor corresponent. Actualment, però, tenen un pes excessiu a primer curs.

La quantitat de 300 crèdits a realitzar en cinc anys permet una bona organització de l'horari, de les pràctiques, de la distribució d'assignatures i de la realització del *practicum*.

Un aspecte positiu a destacar és la unificació d'estils en la presentació dels programes de les assignatures, encara que, en alguns, no hi queden massa clars els objectius, els continguts, els procediments ni les pràctiques i l'avaluació.

Dels programes del nou pla cal dir que hi ha, en general, una millora dels aspectes pedagògics, però encara hi ha diferències quant a continguts i nivells d'exigència entre algunes assignatures.

Pel que fa a les pràctiques, cal dir que s'ha detectat la necessitat de reforçar-les, tant des del punt de vista de programes i d'infraestructures, com del seu pes en el conjunt de l'avaluació de l'assignatura.

Taula 5. El programa de formació

	Psicologia, UdG
Publicació en el BOE	25.11.93
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	243
<i>Teoria</i>	143
<i>Pràctica</i>	100
Crèdits optatius	32
Crèdits de lliure elecció	30
<i>Total</i>	305
Dades addicionals	
Grau mínim de practicitat	41.1%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	16
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	10%
Relació d'optativitat	2
Projecte final de carrera/<i>Practicum</i>	
Projecte final de carrera/ <i>Practicum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

Un dels aspectes més positius de l'ensenyament avaluat és el *pràcticum*. Tant la seva gestió com la seva realització han estat molt ben valorades pels estudiants. Girona compta amb una xarxa molt important de serveis i institucions que treballen en el camp de la psicologia. Els alumnes se'n beneficien, fins al punt que poden escollir el centre per realitzar les pràctiques amb certa comoditat i, fins i tot, ampliar-ne l'estada voluntàriament.

L'augment, en el nou pla d'estudis, de 9 a 15 crèdits del *pràcticum* ha suposat un benefici en la formació de l'estudiant, ja que aquest període de pràctiques esdevé un primer pas per a la integració laboral de l'alumne. Com a aspecte a millorar del *pràcticum* s'apunta la potenciació de la memòria realitzada pels alumnes en finalitzar l'estada al centre.

En relació a l'avaluació dels coneixements, el comitè extern recomana una major atenció als nivells d'exigència, si bé aquesta opinió no és compartida pel comitè intern.

El mètode docent més utilitzat és la classe magistral, especialment a les classes teòriques. En el cas dels crèdits pràctics, les estratègies didàctiques són més variades.

Els programes d'intercanvi internacional i estatal (Sòcrates i Sèneca) no estan prou aprofitats. El nombre d'estudiants que se'n beneficia és petit. Això succeeix pels pocs centres d'intercanvi existents, el baix interès de l'alumnat, les dificultats de convalidació i l'escàs suport econòmic als becats.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Psicologia, UdG
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	90
Pràctica	30
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	80
Pràctica	26
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	87
Pràctica	33
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	65
Pràctica	28
Alumnes totals	320
Alumnes equivalents a temps complet	284

Encara que les dades de rendiment són altes, hi ha una elevada taxa d'abandonaments, especialment a primer curs. La taxa d'endarreriment també és significativa. En qualsevol cas, prop del 80% de la cohort acaba graduant-se.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Psicologia, UdG
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	82%
2a convocatòria	68%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	84%
2a convocatòria	73%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	80%
2a convocatòria	80%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	82%
1r cicle	84%
2n cicle	78%

Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	91
Taxa de graduació	1.14 (1)

(1) Nota: el valor és superior a 1 per l'elevada matrícula de nous estudiants registrada durant els cursos 1993/94 (123 estudiants) i 1994/95 (114 estudiants) i que fou resultat de les adaptacions de plans d'estudi. La xifra real indica una taxa de graduació aproximada del 0.8 de cada cohort.

Professorat

La composició global de la plantilla de professorat és correcta. De totes maneres, sembla que la seva distribució pot provocar desequilibris entre àrees. El professorat està compost per docents que provenen de diferents àmbits. El grup més nombrós és el dels que vénen de la UAB, un altre grup important procedeix de l'Escola de Magisteri.

Així mateix, hi ha una elevada presència de professorat no ordinari, encara que en fase de consolidació.

Donada la dimensió de l'ensenyament, i a fi d'evitar l'aïllament, fóra bo augmentar la mobilitat del professorat a nivell internacional.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Psicologia, UdG
Professorat Ordinari	33.3%
Catedràtics d'Universitat	1.3%
Titulars d'Universitat	32.0%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	-
Associats	25.6%
Altres	41.0%

Instal·lacions

La UdG compta amb un projecte per a la construcció d'un nou edifici i això transformarà completament la situació actual en què la seu de la facultat es troba repartida en dos edificis situats en diferents àrees. L'edifici principal de l'ensenyament de Psicologia és molt antic i poc adequat per a la docència, amb mesures de seguretat, mobilitat interna i distribució d'espais deficients.

Les aules, malgrat que disposen d'equipament audiovisual, presenten mancances derivades de l'antiguitat de l'edifici. El laboratori està dedicat a la recerca i no s'empra per a les pràctiques. Representa un altre punt feble, des del punt de vista d'instal·lacions, però també des de l'aspecte docent, el fet que no hagi un projecte d'ús del laboratori. L'aula d'ordinadors també és limitada en espai i el maquinari no es troba gaire actualitzat.

La biblioteca està ubicada en un nou edifici ben equipat. Tot i que l'espai per a consulta és limitat, la dotació en materials de consulta és bona.

Relacions externes

L'existència d'una xarxa social important al voltant de la universitat dóna a l'ensenyament prou recursos institucionals per a l'establiment de convenis de *practicum*.

Les relacions amb d'altres universitats han estat marcades per l'afiliació inicial de l'ensenyament a la UAB. Això ha facilitat l'inici de l'estudi, així com l'establiment de cursos conjuntament amb d'altres universitats.

Pel que fa a la participació al programa Sòcrates, cal dir que la titulació disposa de pocs convenis.

**Avaluacions de Ciències Socials:
Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2n cicle)**

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament d'Antropologia Social i Cultural a la UAB s'ha dut a terme dins del programa d'avaluacions de l'Agència de 1999. Durant aquest any, el mateix ensenyament també s'ha avaluat a la URV i està previst avaluar el de la UB en el programa d'avaluacions 2000, completant així el procés d'avaluació d'aquest ensenyament de segon cicle a Catalunya. Cal dir que es tracta de la primera titulació de segon cicle de l'Àrea d'Humanitats que s'ha avaluat a la UAB.

La fase d'avaluació interna es va encetar amb la constitució del comitè intern, el mes de març de 1999, i va cloure amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació, el mes d'octubre. En el comitè intern hi havia una adequada representació de professors, alumnes i personal d'administració i serveis de la titulació. La visita del comitè extern d'avaluació es realitzà el mes de gener i es va lliurar l'informe extern el mes d'abril de 2000. En el comitè extern hi havia dos catedràtics d'altres universitats de l'Estat, un professional i un expert en metodologia.

L'avaluació s'ha desenvolupat satisfactòriament i ha existit un clima de col·laboració entre ambdós comitès.

Context institucional

Els estudis d'Antropologia Social i Cultural de la UAB s'imparteixen a la Facultat de Filosofia i Lletres, situada al campus de Bellaterra. En aquest centre s'imparteixen, a més a més, les llicenciatures de: Filologia anglesa, Filologia catalana, Filologia clàssica, Filologia francesa, Filologia hispànica, Filosofia, Geografia, Història, Història de l'Art, Humanitats, Història i Ciència de la Música i, finalment, Teoria de la Literatura i Literatura Comparada. Aquests dos darrers ensenyaments són de segon cicle.

L'any 1992, en el context de revisió dels antics plans d'estudi, l'Antropologia esdevé ensenyament de segon cicle. La UAB va tenir un paper capdavanter en la seva implantació i llicencià la primera cohort de titulats el curs 1993/94. En el BOE de 22 de gener de 1993 queda recollit l'actual pla d'estudis.

Taula 1. Dades generals de la UAB

	Antropologia, UAB
Alumnes de l'ensenyament	266
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	766
Alumnes totals matriculats a la UAB	33.506
Alumnes de 2n cicle de la UAB	870
% Alumnes titulació respecte dels alumnes totals de la UAB	0.8%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	35%
% Alumnes respecte dels alumnes de només 2n cicle	31%

L'accés a l'estudi

Com que es tracta d'un ensenyament de segon cicle, només poden accedir-hi:

- Aquelles persones que hagin superat el primer cicle de qualsevol de les següents llicenciatures: Belles Arts, Filosofia, Economia, Administració i Direcció d'Empreses, Dret, Sociologia, Ciències Polítiques, Psicologia, Història, Geografia, Humanitats, Periodisme, Comunicació Audiovisual, Publicitat i Relacions Públiques, Història de l'Art i qualsevol Filologia.
- Aquelles persones que tinguin qualsevol dels títols següents: Mestre, Diplomant en Infermeria, Diplomant en Treball Social i Diplomant en Educació Social.

En el cas de la UAB, atès l'elevat volum de demandes, s'estableixen, a més a més, uns criteris de selecció basats en la mitjana de l'expedient acadèmic, la valoració de coneixements previs en Antropologia, el coneixement d'idiomes i la valoració del *curriculum vitae* de l'aspirant, amb la intenció d'evitar al màxim l'heterogeneïtat de perfils dels nous alumnes.

Taula 2. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ràtio demanda/oferta	Demanda satisfeta global
Antropologia, UAB	120	240	2	102
<i>Places ofertes a Catalunya: 250</i> <i>Demanda en 1a opció a Catalunya: Nd</i>				

A Catalunya s'ofereixen un total de 250 places per estudiar Antropologia Social i Cultural. La UAB és la universitat que n'ofereix més –120–, davant les 80 de la UB i les 50 de la URV.

La principal motivació expressada pels alumnes per cursar aquests estudis és l'interès real pels coneixements que s'hi adquireixen; la segona és l'obtenció d'una titulació de grau superior. Així, la demanda per part de diplomats/des, especialment en Infermeria i Treball Social, és superior (58%) a la de llicenciats/des i estudiants de primer cicle (40%).

Finalment, segons l'enquesta realitzada als estudiants durant el procés d'avaluació, destaca que més del 70% dels alumnes manifesta que treballa durant la carrera i que el 81.6% són dones.

Fites i objectius

En la documentació existent s'estableix com a objectiu final de la titulació: *Proporcionar una formació sòlida en la investigació bàsica i en l'antropologia aplicada*. Tanmateix, no existeixen uns objectius específics. Ara bé, a partir dels resultats del procés d'avaluació realitzat està previst que es desenvolupin. També caldria aprofitar aquesta iniciativa per incorporar mecanismes de revisió dels objectius.

El programa de formació

Cal recordar que es tracta d'un ensenyament de segon cicle. La càrrega lectiva global és de 150 crèdits. El programa presenta gran coherència en la seva estructura i continguts i ha sabut conjugar una oferta dirigida a dos tipus d'estudiants: d'una banda, professionals d'infermeria i treball social i, de l'altra, estudiants més joves que encara no treballen i consideren la llicenciatura part de la seva primera carrera universitària. En línies generals, el conjunt de la comunitat mostra la seva acceptació envers l'actual pla. Tanmateix, en opinió del comitè extern caldria incorporar-hi altres corrents de pensament antropològic per tal de donar a conèixer la varietat d'opcions teòriques existents a l'entorn de l'antropologia.

Hi ha coincidència en el fet de considerar poc realista l'opció de cursar la carrera en els dos anys previstos i la majoria dels alumnes tendeixen a cursar-la en més. La càrrega lectiva setmanal –entre 20 i 30 hores (sense contar el treball personal)– és considerada excessiva tant pels professors com pels alumnes. Pel que fa al nivell d'exigència, en general, els alumnes el valoren com a alt.

L'actual oferta d'optativitat es considera limitada, especialment per part dels alumnes, i en aquest sentit, es proposa diversificar l'oferta d'optatives variant el contingut en cursos successius i tot aprofitant la formació científica diversa del professorat.

Cal destacar l'aposta de la titulació pels aspectes etnogràfics, a través de l'èmfasi en el treball de camp (*Pràctiques de Camp I i II* –22 crèdits–) considerat molt important, ja que ofereix als alumnes un tret formatiu diferenciador dins del camp de les Ciències Socials i les Humanitats.

Taula 3. El programa de formació

	Antropologia, UAB
Publicació en el BOE	22.01.93
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	117
<i>Teoria</i>	63
<i>Pràctica</i>	54
Crèdits optatius	18
Crèdits de lliure elecció	15
<i>Total</i>	150
Indicadors	
Grau mínim de practicitat	36%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	14
Oferta crèdits optatius propis	73
% d'optatives al pla d'estudis	12%
Relació d'optativitat	4.05
Altres dades	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	No

Desenvolupament de l'ensenyament

Els alumnes valoren positivament l'accessibilitat al professorat. El clima de comunicació i proximitat es considera un dels punts forts de l'ensenyament. D'altra banda, les tutories inicials de carrera es consideren un recurs molt útil per tal d'adequar el ritme de treball

exigit amb les disponibilitats temporals dels alumnes. Existeix, doncs, una cultura d'atenció tutorial consolidada.

L'ensenyament s'organitza, des de la implantació dels estudis de nocturn i a quasi totes les assignatures, en dos grups, un al torn de matí i l'altre al torn de tarda. Cal destacar que, en general, el nivell de compliment dels programes es considera adequat.

La classe magistral representa la principal estratègia didàctica, ara bé, aquesta es complementa amb mecanismes més dinàmics com són l'ús de material audiovisual (videos), treballs en grup i exposicions dels alumnes. La lectura de textos és la principal font d'informació dels alumnes, però, en aquest sentit, es considera que manca temps per a una lectura pausada que permeti reposar i consolidar les idees. Pel que fa al desenvolupament de l'ensenyament, es constata la necessitat de millorar la coordinació conjunta dels programes de les assignatures a fi d'evitar encavalcaments de continguts.

Les classes pràctiques, que representen el 36% dels crèdits, proporcionen les eines metodològiques per a la recerca i per a l'exercici professional. En general, es valora positivament el grau d'adequació d'aquestes a les classes teòriques i viceversa.

Pel que fa a l'avaluació, el treball individual sobre un tema és el principal sistema d'avaluació dels coneixements, per sobre de l'examen final. Les taxes d'èxit i de rendiment presenten uns resultats acadèmics bons.

Taula 4. Distribució d'alumnes. Curs 1997/98

Antropologia, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	67
Pràctica	35
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	54
Pràctica	29
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	53
Pràctica	24
Alumnes totals	266
Alumnes equivalents a temps complet	190

Taula 5. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

Antropologia, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	94%
2a convocatòria	94%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	95%
2a convocatòria	95%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	75 %
2n cicle	79%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	39
Taxa de graduació	0.78

Professorat

Destaca, com un punt fort, la bona preparació i formació científica del professorat, en molts casos bons especialistes en els seus camps i amb un alt reconeixement tant a nivell estatal com internacional.

Hi ha una elevada presència de professorat no ordinari –més del 60%–, amb un elevat nombre de professors contractats en precari sota la figura de professorat associat. Cal destacar que, atesa la distribució actual, el pes de les tasques de gestió departamental recau en tot el personal disponible (personal ordinari i no ordinari).

Taula 6. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Antropologia, UAB
Professorat Ordinari	36.9%
Catedràtics d'Universitat	15.2%
Titulars d'Universitat	21.7%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	-
Associats	50.5%
Altres	12.4%

Instal·lacions

En general, els espais de la titulació són adequats. La ubicació en el campus de Bellaterra es valora positivament. Les aules de docència són modernes i ben equipades, amb mitjans audiovisuals i connexions a la xarxa informàtica.

La Biblioteca d'Humanitats és un dels principals actius de l'ensenyament; es valora positivament l'espai, les instal·lacions i determinats fons específics d'antropologia, tot i que caldria ampliar els fons, en especial els volums fonamentals a disposició dels alumnes.

Els serveis generals del campus –esports, idiomes, etc.–, a l'abast de tota la comunitat, són valorats positivament per tots aquells qui en fan ús. Tanmateix, existeix un gran nombre d'alumnes que en desconeixen l'existència.

Relacions externes

La titulació participa de manera estable i des de 1990 en el programa Erasmus d'intercanvi d'estudiants, amb una valoració positiva, especialment per part dels alumnes.

D'altra banda, els professors mantenen contactes de forma regular amb nombroses universitats i institucions nacionals i internacionals, sovint amb caràcter individual, i que caldria, en la mesura que sigui possible, institucionalitzar.

Finalment, es valora com un punt feble la manca de relacions amb empreses i el món professional, i la manca d'un programa de pràctiques que pogués vincular els alumnes amb un lloc de treball potencial.

Recerca

Es fa una valoració positiva de la tasca investigadora, tant per volum com per la seva qualitat. Hi ha professors que han fet aportacions molt significatives i que gaudeixen d'un ampli reconeixement estatal i internacional.

D'altra banda, caldria considerar la possibilitat d'oferir més informació sobre recerca a aquells estudiants de darrer curs que desitjarien incorporar-se a projectes, línies de recerca, mecanismes de funcionament dels equips, etc.

**Avaluacions de Ciències Socials:
Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2n cicle)**

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament d'Antropologia Social i Cultural a la URV s'ha dut a terme dins del programa d'avaluacions 1999 de l'Agència. Durant aquest any, el mateix ensenyament també s'ha avaluat a la UAB i està previst avaluar l'estudi d'Antropologia de la UB en el programa d'avaluacions 2000, completant així l'avaluació d'aquest ensenyament de segon cicle a Catalunya.

La fase d'avaluació interna es va encetar amb la constitució del comitè intern el mes de març de 1999 i va cloure's amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació el mes de desembre. El comitè, l'han integrat professors, alumnes i personal d'administració i serveis de la titulació. La visita del comitè extern d'avaluació es realitzà el mes de març i l'informe extern el va lliurar a la titulació el mes de juny de 2000. El comitè extern, l'han integrat els mateixos membres que han avaluat la titulació d'Antropologia a la UAB.

Globalment, el procés d'avaluació ha estat valorat positivament i ambdós comitès han treballat en un clima de col·laboració.

Context institucional

Els estudis d'Antropologia s'imparteixen a la Facultat de Lletres de la URV. En aquest centre s'imparteixen, a més a més, les llicenciatures de Filologia Catalana, Filologia Hispànica i Filologia anglesa, el Graduat Superior d'Estudis Alemanys, així com les llicenciatures de Geografia, Història i el Graduat Superior d'Arqueologia. La titulació d'Antropologia és l'única de segon cicle homologada que s'ofereix a la URV en l'àmbit de les Ciències Socials.

L'Antropologia ha estat present a Tarragona des de 1975, quan era delegació universitària de la UB en la llicenciatura d'Història General i Geografia. L'any 1991 es funda la URV i es crea el Departament d'Antropologia Social i Filosofia. A partir de 1993 s'inicia l'ensenyament tal i com es coneix avui. Va ser el segon de tot l'Estat amb un pla d'estudis nou després del de la UAB. El BOE de 16 de desembre de 1993, el de 25 de novembre de 1995 i el de 30 d'abril de 1996 recullen l'actual pla d'estudis.

La titulació ha desenvolupat un projecte de reforma de l'actual pla d'estudis que s'ultimarà en els propers mesos.

Taula 1. Dades generals de la URV

	Antropologia, URV
Alumnes de l'ensenyament	124
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	766
Alumnes totals matriculats a la URV	11.532
Alumnes de 2n cicle de la URV	348
% Alumnes titulació respecte dels alumnes totals de la URV	2.8%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	16.2%
% Alumnes respecte dels alumnes de només 2n cicle	35.6%

L'accés a l'estudi

Com que es tracta d'un ensenyament de segon cicle, hi poden accedir:

- Aquelles persones que hagin superat el primer cicle de qualsevol de les següents llicenciatures: Belles Arts, Filosofia, Economia, Administració i Direcció d'Empreses, Dret, Sociologia, Ciències Polítiques, Psicologia, Història, Geografia, Humanitats, Periodisme, Comunicació Audiovisual, Publicitat i Relacions Públiques, Història de l'Art i qualsevol Filologia.
- Aquelles persones que tinguin qualsevol dels títols següents: Mestre, Diplomant en Infermeria, Diplomant en Treball Social i Diplomant en Educació Social.

Actualment hi ha converses per tal d'ampliar-ne les titulacions d'accés.

Les demandes d'accés rebudes són considerades cas per cas i se seleccionen els candidats a partir de la valoració de l'expedient acadèmic, el coneixement d'idiomes, així com els coneixements previs d'antropologia. El curs 1998/99 hi havia 106 pre-inscripcions per només 50 places (font URV). Del conjunt d'alumnes matriculats, segons la mateixa font, el 74% eren diplomats (majoritàriament en Treball Social i Infermeria) i un 15% corresponia a llicenciats.

Existeix el que s'anomena "setmana zero" d'assistència obligatòria a classe per tots aquells candidats que han estat seleccionats i que culmina amb la matriculació definitiva. La finalitat d'aquesta setmana és la de donar la benvinguda als alumnes, així com presentar els tutors i que els alumnes comencin a familiaritzar-se amb la institució.

Taula 2. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ràtio demanda/oferta	Demanda satisfeta global
Antropologia, URV	50	106	2.1	58
<i>Places ofertes a Catalunya: 250 Demanda en 1a opció a Catalunya: Nd</i>				

A Catalunya, l'oferta global de places d'Antropologia és de 250. La URV n'ofereix 50, enfront les 80 de la UB i les 120 de la UAB. La demanda a la URV es nodreix bàsicament d'alumnes de Tarragona, Lleida, el País Valencià i Aragó i, més excepcionalment, de La Rioja, País Basc i Cantàbria. El 81% dels alumnes treballa alhora que estudia i el 76% dels alumnes són dones.

Fites i objectius

Els objectius de l'ensenyament són la formació de professionals de l'antropologia social orientats a la docència i a la recerca bàsica universitària, la recerca aplicada i la gestió del patrimoni cultural, així com la formació en Antropologia per a professionals de mediació social: treballadors socials, docents i professionals sanitaris.

Ara bé, caldria establir mecanismes adients per tal de fer el seguiment, la revisió i l'assegurament d'aquests objectius.

El programa de formació

L'ensenyament d'Antropologia és de segon cicle amb una càrrega lectiva total de 150 crèdits. Pel seu caràcter generalista i holístic representa una formació complementària per a qualsevol altra formació universitària. En les especialitats d'antropologia urbana i de la salut, la URV és un punt de referència a nivell estatal.

Pel que fa al professorat, cal dir que s'ha sabut adaptar als diversos perfils dels alumnes, d'una banda professionals de Treball Social i d'Infermeria i, d'una altra, estudiants més joves que consideren la llicenciatura part de la seva primera carrera. En aquest sentit, destaca l'activació d'itineraris de dos o tres anys, segons les possibilitats temporals dels alumnes, cosa que permet resoldre l'excessiu contingut d'una llicenciatura de dos anys.

Pel que fa als crèdits pràctics, els alumnes poden optar per una gran diversitat de pràctiques a escollir. Tanmateix, però, no assolixen l'objectiu d'esdevenir una veritable introducció al treball de camp antropològic. La titulació ja ha iniciat accions per tractar de millorar aquest aspecte en el curs 2000/01.

Majoritàriament, els estudiants es matriculen a assignatures de lliure elecció del mateix ensenyament d'Antropologia i no d'altres àrees de coneixement. Això és conseqüència tant de la bona articulació d'aquestes assignatures amb les matèries obligatòries de l'ensenyament, com de la menor atracció de les matèries d'altres ensenyaments (Geografia, Història, Filologia), i de les peculiaritats de la demanda dels estudiants.

Taula 3. El programa de formació

	Antropologia, URV
Publicació en el BOE	16.12.93
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	96
<i>Teoria</i>	63
<i>Pràctica</i>	33
Crèdits optatius	36
Crèdits de lliure elecció	18
<i>Total</i>	150
Dades complementàries	
Grau mínim de practicitat	22%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	12
Oferta crèdits optatius propis	60
% d'optatives al pla d'estudis	24%
Relació d'optativitat	3
Altres dades	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	No

Desenvolupament de l'ensenyament

Els alumnes valoren favorablement l'atenció tutorial rebuda. Així, a primer curs, se'ls orienta sobre quin itinerari seguir i les diferents opcions de matrícula. Cada tutor té al seu càrrec un grup d'entre 15 i 20 alumnes.

En general, les estratègies didàctiques seguides a les assignatures són adequades als objectius que pretenen assolir. El nombre mitjà d'alumnes per grup permet fer classes força participatives. Sovint es fa ús de material audiovisual.

L'ensenyament s'organitza en semestres, amb classes repartides entre matí i tarda. Cada any la docència de les assignatures s'alterna al matí i a la tarda. Així, una assignatura que al primer curs s'imparteix al matí, el curs següent s'imparteix a la tarda i viceversa. Cal afegir que l'assistència a classe és superior en aquelles assignatures que s'imparteixen de tarda, atès que una gran part dels alumnes treballa.

El nivell d'exigència real de la titulació és alt i això explica l'elevat índex d'abandonament dels estudis al primer any així com l'allargament dels anys teòrics de durada de l'ensenyament. La principal eina d'estudi són les lectures i els comentaris de text derivats. Pel que fa al desenvolupament de l'ensenyament, es detecta la necessitat de reforçar la coordinació dels continguts de les diferents lectures de les assignatures així com homogeneïtzar els criteris d'exigència de treball entre matèries.

Els exàmens i els treballs són els principals mecanismes d'avaluació. Les taxes d'èxit i de rendiment presenten uns bons resultats acadèmics.

Taula 4. Distribució d'alumnes. Curs 1997/98

	Antropologia, URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	60
Pràctica	69
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	44
Pràctica	39
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	54
Pràctica	52
Alumnes totals	124
Alumnes equivalents a temps complet	77

Taula 5. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Antropologia, URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	92%
2a convocatòria	98%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	90%
2a convocatòria	96%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	70%
2n cicle	72%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	25
Taxa de graduació	0.50

Professorat

El perfil de formació dels professors és l'adequat per la seva preparació i formació científica, així com per les seves notables trajectòries en recerca i docència. Tant

l'administració del centre com els alumnes valoren la formació del professorat de manera positiva.

A la titulació conviuen dues grans tipologies de professorat. D'una banda el professorat ordinari, amb una mitjana d'edat entorn dels 50 anys, que representa gairebé el 90% de la força docent. De l'altra, el professorat associat, que té al voltant dels 35 anys. Aquesta dada posa de relleu la necessitat de trobar mesures pertinents que assegurin un relleu generacional satisfactori.

En l'autoinforme es destaca que el grau de compliment dels professors en relació amb la docència és bo.

Taula 6. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Antropologia, URV
Professorat Ordinari	77%
Catedràtics d'Universitat	35.7%
Titulars d'Universitat	41.3%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	-
Associats	18.8%
Altres	4.1%

Instal·lacions

Les aules de l'ensenyament es troben a la Facultat de Lletres, que és un edifici antic. Hi ha mancances d'espais adequats al treball en grup i a l'ús d'aparells audiovisuals, tipus aules-seminari.

La biblioteca ha vist augmentada la seva capacitat en els darrers anys. Tanmateix, caldria ampliar els fons dedicats a Antropologia per cobrir les llacunes existents. Pel que fa als recursos tecnològics, caldria emprendre accions per a la millora de les actuals xarxes de telecomunicacions i del conjunt d'instal·lacions informàtiques.

Relacions externes

Un dels aspectes de la titulació que cal millorar és el de les relacions amb organitzacions empresarials i professionals que, en l'actualitat, són molt limitades, per tal d'oferir als estudiants orientacions futures o la possibilitat de realització de pràctiques.

La presència i participació d'alumnes en el marc dels programes Erasmus són molt reduïdes, possiblement a causa del perfil de la majoria d'alumnes de la carrera.

Recerca

En general, es fa una valoració positiva de la tasca d'investigació realitzada, tant pel seu volum com per la seva qualitat. La recerca presenta una gran diversitat de línies, alguna de les quals molt vinculada als interessos de la societat actual.

Destaca la bona valoració de l'oferta de tercer cicle amb especialitzacions (Antropologia Urbana i de la Salut) que atrauen estudiants de fora de Tarragona. La continuació i el manteniment de l'Arxiu Etnogràfic de Catalunya representa un dels punts forts de l'activitat investigadora del departament.

Avaluacions de Ciències Socials: Llicenciat en Periodisme UPF (2n cicle)

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament de Periodisme a la UPF s'ha dut a terme dins del programa d'avaluacions de 1999 de l'Agència. En aquest mateix programa, la UPF ha avaluat l'ensenyament de Comunicació Audiovisual.

La fase d'avaluació interna es va endegar amb la constitució del comitè intern, el mes de setembre de 1998 i va cloure's amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació el mes d'agost de 1999. En el comitè intern hi havia representants dels professors, alumnes i personal d'administració i serveis de la titulació.

La visita del comitè extern d'avaluació va tenir lloc el mes de febrer de 2000 i es va lliurar l'informe extern a la titulació el mes de març. El comitè estava integrat per acadèmics d'altres universitats de l'Estat i professionals del periodisme a Catalunya.

Globalment, l'avaluació s'ha desenvolupat de manera satisfactòria i ambdós comitès han treballat en un clima de col·laboració.

Context institucional

Els estudis de Periodisme s'imparteixen a la Facultat de Ciències Socials i de la Comunicació de la UPF, situada a la Rambla de Barcelona, juntament amb la llicenciatura de Ciències Polítiques i de l'Administració, la diplomatura de Gestió i Administració Pública i les llicenciatures de Comunicació Audiovisual i de Traducció i Interpretació.

Els estudis de periodisme són innovadors a Espanya i la UPF ha estat la primera universitat a implantar-los, l'any 1992, com a estudis exclusivament de segon cicle. En el BOE número 37, de 12 de febrer de 1993 queda recollit l'actual pla d'estudis.

Cal tenir present que el periodisme es troba en un procés de transformació permanent. El ràpid desenvolupament de les noves tecnologies de la informació és un element determinant per al projecte existent de revisió de l'actual pla d'estudis.

Taula 1. Dades generals de la UPF

	Periodisme, UPF
Alumnes de l'ensenyament	190
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.678
Alumnes totals matriculats a la UPF	7.046
Alumnes de 2n cicle de la UPF	190
% Alumnes titulació respecte dels alumnes totals de la UPF	2.7%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	11%
% Alumnes respecte dels alumnes de només 2n cicle	100%

A Catalunya, únicament la UAB ofereix la llicenciatura de Periodisme –de primer i segon cicle– a la Facultat de Ciències de la Comunicació que ofereix 335 places. La resta de l'oferta correspon a les universitats privades.

L'accés a l'estudi

Com que es tracta d'un ensenyament de segon cicle, poden accedir-hi estudiants en possessió d'un títol superior que hagin cursat un primer cicle o bé que tinguin una diplomatura. En funció dels estudis previs realitzats es determina si han de cursar complements de formació o no. Així, es poden distingir dos grups:

- Estudiants que no han de cursar complements de formació (procedents de les llicenciatures de Periodisme, Comunicació Audiovisual, Publicitat i Relacions Públiques).
- Estudiants que han de cursar els complements de formació.

Considerant la demanda social existent s'estableixen quotes d'admissió en:

- Un 20% de places per als estudiants que no necessiten complements de formació.
- Per a la resta, en funció dels estudis realitzats: 15% de places per a llicenciats, enginyers o arquitectes; 20% per a diplomats, enginyers tècnics i arquitectes tècnics; 45% per a aquells que hagin superat un primer cicle d'estudis universitaris.

Per a tots els candidats s'estableix una prova d'accés. Gran part de la demanda prové d'estudiants del camp de les Humanitats i les Ciències Socials, i un nombre significatiu d'ensenyaments com Medicina, Química i Biologia. El perfil dels alumnes, motivats i amb un primer cicle universitari, representa un element positiu de l'ensenyament pel grau de maduresa que presenten.

Taula 2. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda en 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda satisfeta global
Periodisme, UPF	80	214	2.7	85
<i>Places ofertes a Catalunya: 405</i> <i>Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.004</i>				

Fites i objectius

Com a objectiu genèric, es pretén formar un llicenciat capaç d'exercir el periodisme en qualsevol dels mitjans de comunicació amb les habilitats tècniques específiques per a la premsa, la ràdio, la televisió, les agències, els gabinets de comunicació i la comunicació telemàtica, d'acord amb uns principis professionals i uns valors ètics lligats amb les tradicions més acreditades del periodisme. Destaca, doncs, la línia professional per sobre la línia teòrica del periodista.

S'ha posat de relleu la necessitat d'explicitar els mecanismes existents per tal de revisar i adaptar els objectius al pla d'estudis.

El programa de formació

El de Periodisme és un ensenyament de segon cicle amb un càrrega de 130 crèdits repartits al llarg de dos cursos acadèmics. El programa de formació se centra, bàsicament, en aspectes professionals, tant pel que fa a la teoria, història i cultura del periodisme com a la pràctica en matèria de redacció, edició i disseny.

El percentatge de crèdits pràctics és del 60%, propi d'un model d'ensenyament decididament experimental, i representa un dels trets distintius d'aquest pla d'estudis. La titulació és única i no admet la possibilitat d'especialitzacions o d'itineraris.

El nombre reduït d'estudiants fa que l'oferta d'optatives no pugui ser molt àmplia. El marge d'optativitat és limitat pel caràcter intensiu del segon cicle, amb una forta càrrega d'assignatures obligatòries.

Hi ha instaurat, en el darrer trimestre del segon any, un període exclusiu de pràctiques en institucions periodístiques: agències, gabinets de premsa, premsa escrita, ràdio i televisió. La valoració que fan alumnes i professors d'aquestes pràctiques és altament positiva, sobretot pels contactes amb el món laboral i, fins i tot, per la possibilitat de contractació que representa.

A partir del procés d'avaluació realitzat, es constata que existeix la necessitat d'incorporar al programa actual tot l'impacte que representen les noves tecnologies de la informació.

Taula 3. El programa de formació

	Periodisme, UPF
Publicació en el BOE	12.02.1993
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	102
<i>Teoria</i>	39
<i>Pràctica</i>	63
Crèdits optatius	15
Crèdits de lliure elecció (1)	13
<i>Total</i>	130 (2)
Indicadors	
Grau mínim de practicitat	61.8
Nombre d'assignatures optatives ofertes	16
% d'optatives al pla d'estudis	11.5
Oferta crèdits optatius propis	55
Relació d'optativitat	3.6
Altres dades	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Sí

- (1) En el cas dels estudiants que provenen d'un pla antic, la càrrega lectiva és de 13 crèdits.
(2) Mínim 130 i màxim 170 segons la via d'accés. S'estableixen 30 crèdits de complements de formació. Només pels estudiants que no tinguin fet un primer cicle de les llicenciatures de Periodisme, Comunicació Audiovisual o Publicitat i Relacions Públiques.

Finalment, el comitè extern ha destacat que es produeixen problemes de repeticions de continguts i encavalcaments entre assignatures que caldria revisar.

Desenvolupament de l'ensenyament

Pel que fa a l'atenció tutorial, els alumnes disposen d'un tutor personal que atén les consultes sobre els aspectes generals de la seva formació acadèmica i professional. El seu ús és lliure per part dels estudiants. El clima amable i professional existent, així com la fàcil accessibilitat dels professors permanents facilita la relació, sovint informal, entre els alumnes i el professorat.

La càrrega docent setmanal per a l'estudiant és de 30 hores, amb una mitjana indicativa d'unes 6 hores diàries –tot i que la seva distribució no és regular–, sense comptar les d'estudi personal. L'existència de diversos grups que han d'utilitzar els mateixos espais i equipaments obliga a combinacions horàries molt desiguals que per als alumnes representen llargues jornades de presència a la facultat.

L'estructura trimestral de l'ensenyament comporta un ritme exigent de treball. Els alumnes tenen exàmens freqüents i assignatures sintetitzades. Manca un element transversal que doni sentit a l'esquema d'assignatures necessàriament resumides. En general, els alumnes opinen que es tracta de dos anys ben aprofitats i que la càrrega de treball és adient. Destaquen, a més a més, que existeix una preocupació per a la innovació didàctica i la renovació docent.

Les característiques dels estudis fan que els exàmens, per bé que la principal, no siguin l'única forma de valoració dels aprenentatges. La majoria d'assignatures practiquen fórmules d'avaluació continuada i d'avaluació col·lectiva en el cas de treballs en grup.

Taula 4. Distribució d'alumnes. Curs 1997/98

	Periodisme, UPF
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	43
Pràctica	28
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	40
Pràctica	27
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	43
Pràctica	31
Alumnes totals	190
Alumnes equivalents a temps complet	224

Taula 5. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Periodisme, UPF
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	Nd
2a convocatòria	Nd
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	90%
2a convocatòria	72%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	Nd
2n cicle	90%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	63
Taxa de graduació	0.79

Professorat

El professorat respon al doble perfil acadèmic i professional. La titulació disposa d'una plantilla generosa on ocupen un lloc destacat molts professionals de prestigi amb una dedicació docent de 12 crèdits/any. Ara bé, cal distingir dos col·lectius molt definits; d'una banda, els professors numeraris dedicats a les tasques de docència i gestió al llarg del curs i,

de l'altra, els professors associats, professionals de reconegut prestigi, que imparteixen classe únicament durant un trimestre. Es constata una baixa proporció de doctors.

Els alumnes valoren positivament la capacitat i formació dels professors, així com la seva capacitat de decisió en els mitjans on treballen, fet que facilita, en certs casos, la inserció professional dels alumnes.

Taula 6. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Periodisme, UPF
Professorat Ordinari	16%
Catedràtics d'Universitat	7.2%
Titulars d'Universitat	7.4%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	1.8%
Associats	74%
Altres	9.2%

Instal·lacions

En general, les instal·lacions són modernes i adequades a les necessitats de la titulació. Cal dir que està previst el trasllat de la facultat a l'edifici de l'antiga estació de França, a Barcelona.

Els equipaments per a la realització de les pràctiques són globalment satisfactoris, tot i que caldria ajustar-los a la gran demanda existent. Els alumnes de nou ingrés reben formació pràctica sobre l'ús d'aquest material.

Destaca la biblioteca, amb un molt bon funcionament i una dotació de recursos que respon satisfactòriament a les necessitats de tots els usuaris.

Finalment, l'accés i la disposició de les aules d'informàtica són adequats.

Relacions externes

La titulació manté nombrosos contactes exteriors a través dels convenis de pràctiques amb diverses empreses i institucions professionals que permeten als alumnes la realització de pràctiques professionals. D'altra banda, cal tenir present que gran part del professorat associat, l'integren professionals en actiu d'aquestes empreses.

Des de 1994, la titulació manté una relació estable amb diferents centres internacionals de formació de periodistes, així com relacions amb diferents facultats de l'Estat espanyol.

Recerca

És remarcable la producció científica aconseguida, ara bé, el gran potencial i recursos del departament permetrien una major producció científica. En aquest sentit, es recomana augmentar el volum de professors doctors per poder incrementar la recerca.

**Avaluacions de Ciències Socials:
Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r i 2n cicle)**

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament de Comunicació Audiovisual a la UPF s'ha dut a terme dins el programa d'avaluacions de 1999. En aquest mateix programa, la UPF ha avaluat l'ensenyament de Periodisme.

La fase d'avaluació interna es va posar en marxa amb la constitució del comitè intern, el mes de març de 1999 i va cloure's amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació, el mes de juliol. El comitè estava integrat per professors, alumnes i personal d'administració i serveis de la universitat. La visita del comitè extern d'avaluació es va realitzar el mes de novembre i l'informe extern es va lliurar a la titulació el mes de febrer de 2000. El comitè extern estava integrat per acadèmics i professionals del sector.

L'avaluació s'ha desenvolupat satisfactòriament i ha existit un clima de col·laboració entre ambdós comitès.

Context institucional

Els estudis de Comunicació Audiovisual s'imparteixen a la Facultat de Ciències Socials i de la Comunicació de la UPF, situada a la Rambla de Barcelona, juntament amb les llicenciatures de Traducció i Interpretació, Periodisme, Ciències Polítiques i de l'Administració i la diplomatura en Gestió i Administració Pública.

Els estudis es van iniciar el curs 1993/94, i, en el curs 1998/99, s'ha titulat la tercera promoció de llicenciats. Les directrius generals del títol vénen determinades pel Reial Decret 1427/1991 de 30 d'agost (BOE, 10 d'octubre de 1991).

Aquesta titulació és un dels elements d'identitat de la mateixa UPF. A més a més, té una especial vinculació amb el desenvolupament de la cultura catalana, així com una gran vocació per innovar, especialment en l'àmbit de les Ciències Socials i les Humanitats.

Taula 1. Dades generals de la UPF. Curs 1998/99

	Comunicació Audiovisual, UPF
Alumnes de l'ensenyament	364
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	793
Alumnes totals matriculats a la UPF	7.046
Alumnes de cicle llarg a la UPF	4.720
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UPF	5.2%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UPF	7.7%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	46%

L'accés a l'estudi

La titulació ofereix 80 places que es cobreixen, en la seva pràctica totalitat, amb alumnes procedents de les PAAU (veure Taula 3). En general, són alumnes amb una nota mitjana molt alta, ja que, de fet, la titulació de Comunicació Audiovisual ha obtingut en els darrers anys la nota de tall més alta de totes les titulacions de Catalunya. En conseqüència, els

alumnes de nou ingrés tenen un alt grau de motivació i capacitat, situació que facilita que normalment els estudis es completin en el temps previst.

Tanmateix, existeix un problema real: no tots aquells que accedeixen a la titulació tenen aptituds creatives i, en canvi, molts alumnes, amb perfils força creatius, en queden fora per no tenir prou nota.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

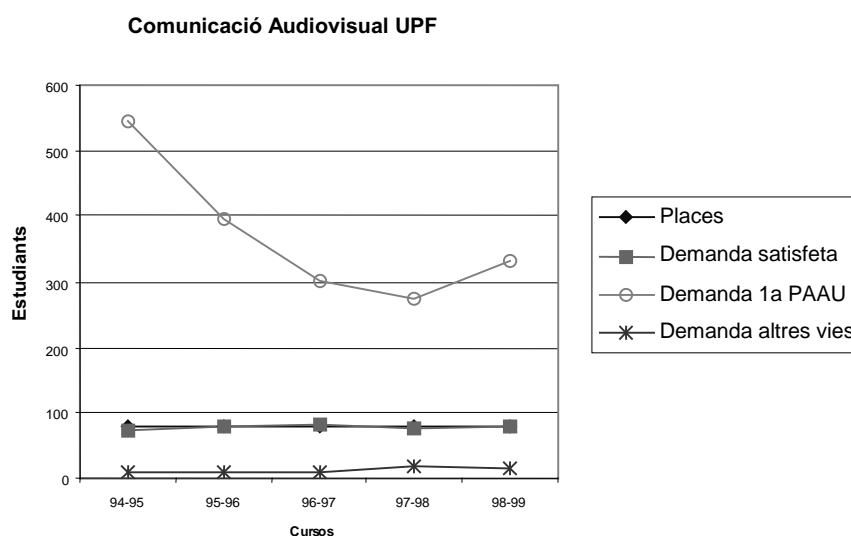
Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Comunicació Audiovisual, UPF	7.22	7.51	7.65	7.68	7.86

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ràtio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Comunicació Audiovisual, UPF	80	347	4.3	333	14	94

Places ofertes a Catalunya: 160

Demanda en 1a opció a Catalunya: 605

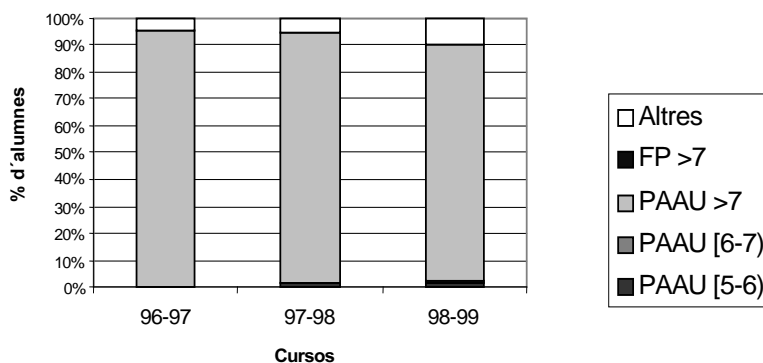
Cal destacar l'elevat nombre de sol·licituds en primera opció –la taxa demanda en 1a opció/places ofertes és de 4,3–, fet que representa que la pràctica totalitat de places ofertes es cobreixen amb alumnes en primera opció. En el curs 1998/99, el 69% dels nous alumnes eren dones.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Com. Audiovisual, UPF	0	0	99	0	0	89	1	1	88

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Comunicació Audiovisual UPF

Fit

De manera general, es preten formar professionals coneixedors de l'audiovisual en les seves branques teòrica i pràctica, capaços d'adequar-se a la constant mobilitat laboral i professional d'aquest camp, a partir d'una formació àmplia en coneixements teòrics i dúctils en aplicacions pràctiques i creatives.

Els objectius són clars i queden recollits en diversos documents, són coneguts per la comunitat i existeixen els corresponents mecanismes i àmbits per a la seva discussió.

El programa de formació

El pla d'estudis s'estructura en 300 crèdits al llarg de quatre anys. El pla té una orientació generalista i polivalent i dedica una especial atenció a la dimensió professional, aspecte que representa un dels punts forts de la titulació. El programa té coherència en el desenvolupament científic de les matèries. El percentatge de crèdits pràctics és molt elevat i aquest fet implica un predomini dels coneixements professionals per sobre dels científics.

Destaquen dos elements pel que fa a la dimensió pràctica: el treball de fi de carrera i el *pràcticum*. El treball de fi de carrera (20 crèdits) suposa l'elaboració i presentació, en el tram final dels estudis, d'una obra original relacionada amb els diferents àmbits creatius: guió, producció, realització, etc., en qualsevol dels formats que s'estudien (ràdio, vídeo, cinema, fotografia, interactius). El *pràcticum* (10 crèdits) és un període de treball obligatori que realitza l'alumne de quart curs en alguna de les empreses amb les quals la titulació té establerts convenis de col·laboració, amb el seguiment dels corresponents tutors. Caldria, però, trobar mecanismes per tal d'adequar aquest *pràcticum* als ritmes propis de les empreses, a fi de treure'n el màxim profit. En molts casos ha representat una porta d'entrada per a la inserció dels alumnes en el mercat de treball.

En general, les pràctiques són un dels punts forts de la titulació, juntament amb unes adequades instal·lacions, ja que permeten als alumnes desenvolupar bons productes audiovisuals.

Pel que fa a les optatives, l'actual oferta (17 assignatures amb caràcter rotatori a segon cicle) permet l'especialització en Realització, Guionatge, Producció, Anàlisi i Investigació. Cal tenir present la possibilitat d'oferir algunes optatives, de tant en tant, aprofitant temes d'actualitat.

Taula 5. El programa de formació

Comunicació Audiovisual, UPF	
Publicació en el BOE	10.10.91
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	246
<i>Teoria</i>	138
<i>Pràctica</i>	108
Crèdits optatius	24
Crèdits de lliure elecció	30
<i>Total</i>	300
Indicadors	
Grau mínim de practicitat	43.9 %
Nombre d'assignatures optatives ofertes	30
Oferta de crèdits optatius propis	90
% d'optatives al pla d'estudis	8%
Relació d'optativitat	3.75
Altres dades	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	No

Desenvolupament de l'ensenyament

Quant a l'atenció tutorial, aquesta es desenvolupa a partir de les hores de visita dels professors, establertes a partir de la normativa de la UPF (1 hora per hora de teoria i mitja hora per hora de pràctica). Ara bé, la reduïda dimensió de l'estudi fa que existeixi una gran proximitat alumne/professor. A més a més, s'ha iniciat recentment l'experiència del Pla d'Innovació Docent (PID) que ha permès una major comunicació alumne/professor en la realització de treballs –ideació i guionatge–, tot reduint el nombre d'hores de classe magistral. Aquest pla proposa una segmentació dels grups majoritaris en petits grups de seminari i de treball tutorial i ha acabat atorgant un gran protagonisme a les tècniques de recerca bibliogràfica en xarxa telemàtica.

L'estructura trimestral de l'ensenyament comporta que les assignatures siguin curtes i les avaluacions intenses, a més a més d'un ritme de treball exigent. Els alumnes opinen que aquesta estructura pot afectar el rendiment i dificultar la sedimentació i aprofundiment dels coneixements així com la reflexió personal. Pel que fa als programes de les assignatures teòriques, la similitud temàtica d'alguns continguts pot generar repeticions. En aquest sentit, caldria preveure una major coordinació. Una opció possible seria la reducció de matèries tot compactant àrees temàtiques.

La metodologia didàctica, en la majoria d'assignatures, combina diverses estratègies. Així, la principal metodologia és la lliçó magistral combinada amb l'ús d'audiovisuals, el treball en grups i les exposicions dels mateixos estudiants. Els professors integren els recursos audiovisuals en les seves classes. Altres recursos tecnològics –ordinadors, multimèdia, etc.– s'han fet imprescindibles en les estratègies docents.

L'avaluació dels ensenyaments es realitza a través de diverses proves. En general, el treball de curs és el sistema d'avaluació més practicat. L'examen es fa servir en un alt percentatge d'assignatures, però sempre combinat amb altres formes d'avaluació, especialment els treballs, exposicions a classe, exercicis, etc.

Els resultats acadèmics són molt bons, tot i que s'observa que el rendiment acadèmic dels bons estudiants no aconsegueix nivells de qualitat comparables als d'altres llicenciatures, possiblement degut a l'excés de proves d'avaluació.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

Comunicació Audiovisual, UPF	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	69
Pràctica	43
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	68
Pràctica	43
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	61
Pràctica	37
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	50
Pràctica	45
Alumnes totals	364
Alumnes equivalents a temps complet	342

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

Comunicació Audiovisual, UPF	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	93%
2a convocatòria	97%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	93%
2a convocatòria	96%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	96%
2a convocatòria	97%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	95%
1r cicle	96%
2n cicle	95%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	54
Taxa de graduació	0.68

Professorat

Com en el cas de l'ensenyament de Periodisme, el professorat respon al doble perfil acadèmic i professional. La titulació disposa d'una plantilla generosa on ocupen un lloc destacat molts professionals de prestigi. La plantilla té una alta qualificació, tant pel que fa als professors ordinaris com als associats (professionals).

La diferència de mentalitats entre les dues categories pot ser un valor estratègic si es complementen adequadament; ara bé, cal evitar l'existència de "compartiments estancs" que poden dificultar el desenvolupament de la titulació.

En la dedicació del professorat es prioritza la docència sobre la recerca. El comitè extern ha constatat la necessitat d'augmentar la proporció de professors doctors.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Comunicació Audiovisual, UPF
Professorat Ordinari	31.0%
Catedràtics d'Universitat	2.6%
Titulars d'Universitat	20.8%
Catedràtics d'Escola Universitària	3.9%
Titulars d'Escola Universitària	3.9%
Associats	65%
Altres	3.8%

Instal·lacions

En general, el conjunt de les instal·lacions és modern i adequat a les necessitats de la titulació. Pel que fa a les aules, aquestes són igualment adequades i disposen dels recursos audiovisuals necessaris per a la docència.

Els espais tècnics, així com els equips materials –laboratoris fotogràfics, plató, estudi de ràdio, etc.– són adients i moderns i busquen una familiarització constant de l'alumne amb les noves tecnologies i les eines informàtiques.

La valoració de la biblioteca per part dels alumnes i dels professors és molt bona, tant pels recursos com pel servei que presta. A més a més, es valora molt positivament l'arxiu INPUT (*International Public Television*), un recull dels millors programes de televisió dels darrers 20 anys.

Relacions externes

La incorporació, en el cos de professors, de professionals de reconegut prestigi ha permès a la titulació tenir presència en diferents àmbits de la societat civil. A més a més, molts treballs dels alumnes participen a les seccions joves de diferents festivals i mostres de cinema, etc.

En el marc dels programes Erasmus i Sòcrates, la titulació manté relacions amb nombroses universitats estrangeres. En el darrer curs, un 5.1% dels alumnes hi ha participat; ara bé, en comparació amb altres ensenyaments de la mateixa UPF, aquesta dada es pot considerar baixa.

La titulació, a través del període obligatori de *pràcticum* dels alumnes, disposa de nombrosos contactes amb empreses del sector que es podrien incrementar encara més amb la tramesa dels *currícula* dels alumnes, la borsa de treball, sessions informatives, etc.

Recerca

La voluntat de desenvolupament de la recerca és una de les prioritats de la titulació. Cal tenir present que la manca de professors a temps complet, així com les tasques de gestió que han d'assumir els titulars, dificulten les tasques de recerca i publicació.

L'Institut Universitari de l'Audiovisual (IUA) és un punt de trobada d'investigadors que impulsa relacions amb empreses i fundacions per al desenvolupament de projectes d'investigació.

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament de Geografia a la UAB s'ha dut a terme dins el programa d'avaluacions de 1999 de l'Agència.

La fase d'avaluació interna es va endegar amb la constitució del comitè intern, el mes de setembre de 1999, i va cloure amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació, el mes de febrer de 2000. El comitè intern d'avaluació, l'han integrat professors, alumnes i personal d'administració i serveis de l'ensenyament. La visita del comitè extern d'avaluació va tenir lloc el mes de maig de 2000 i l'informe extern es va lliurar a la titulació el mes de juny. El comitè, l'han integrat dos acadèmics, dos professionals i un expert en metodologia d'avaluació.

L'avaluació s'ha desenvolupat de manera satisfactòria. Ara bé, cal tenir present que el procés d'avaluació ha coincidit en el temps amb el de revisió del pla d'estudis. Aquest fet ha generat una major ressonància i expectatives sobre l'avaluació. La revisió del pla comporta una profunda revisió sobre la disciplina i el seu canvi suposarà una ampliació important del pes de les pràctiques així com dels crèdits tutoritzats.

Context institucional

Els estudis de Geografia de la UAB s'imparteixen a la Facultat de Filosofia i Lletres, situada al campus de Bellaterra. En aquest centre s'imparteixen, a més a més, les llicenciatures de Filologia anglesa, Filologia catalana, Filologia clàssica, Filologia francesa, Filologia hispànica, Filosofia, Geografia, Història, Història de l'Art, Humanitats, Antropologia Social i Cultural, Història i Ciència de la Música i Teoria de la Literatura i Literatura Comparada.

La titulació arrenca amb la denominació de Geografia, l'any 1992, en el context de renovació dels plans d'estudis. Fins aleshores, la geografia era una especialitat en llicenciatures compartides: Filosofia i Lletres, primer, i Geografia, Història i Art, després. En el BOE de 24 de novembre de 1992 queda recollit l'actual pla d'estudis.

L'actual marc socioeconòmic aporta aspectes positius per a aquest estudi pel fet que hi ha nous interessos socials en relació a la planificació, el medi ambient, l'ecologia i l'ordenació del territori, que poden obrir noves perspectives professionals als geògrafs. La Geografia ha passat de ser una disciplina orientada bàsicament a la formació de docents a obrir-se camí com una ciència aplicada. Aquesta transformació, però, dificulta la definició del perfil professional que s'ha de formar.

Taula 1. Dades generals de la UAB. Curs 1998/99

	Geografia, UAB
Alumnes de l'ensenyament	581
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.994
Alumnes totals matriculats a la UAB	33.506
Alumnes de cicle llarg a la UAB	28.663
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UAB	1.8%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UAB	2.0%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	29.1%

L'accés a l'estudi

La principal via d'accés als estudis de geografia és la dels alumnes procedents de selectivitat, amb una nota inferior a 6 en el 80% dels casos –la gran majoria se situa entre 5 i 5.5. La nota de tall mitjana ha anat en augment fins el curs 1997/98 i ha experimentat un lleuger descens en el curs 1998/99.

Pel que fa a les principals motivacions a l'hora d'accedir-hi, els alumnes manifesten el fet de disposar d'una formació bàsica per accedir a un lloc de treball. Ara bé, a la titulació, hi accedeix un contingent d'alumnes sense una especial motivació, atès que no han escollit els estudis en primera opció, i amb un baix nivell formatiu. Aquest fet es tradueix en un baix rendiment i un important nombre d'abandonaments.

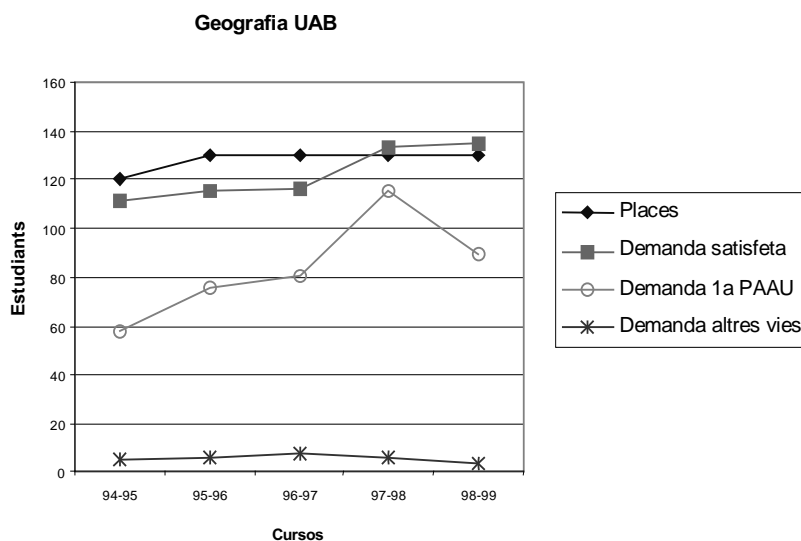
Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Geografia, UAB	5.30	5.38	5.43	5.52	5.37

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Geografia, UAB	130	93	0.7	90	2	135

Places ofertes a Catalunya: 486
Demanda en 1a opció a Catalunya: 340

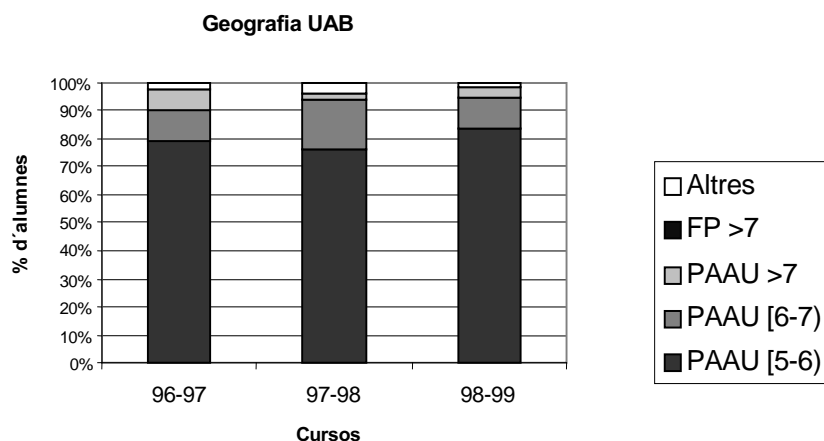

Les dades demostren que, en general, aquells alumnes que demanen els estudis en primera opció no tenen cap dificultat per accedir-hi. Així, de 90 peticions via PAAU, 82 (91%) varen ser ateses.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Geografia, UAB	79	11	7	76	18	2	84	11	4

Totes les dades s'ofereixen en percentatge

Fites i objectius

Cal tenir present que la titulació es troba en un procés de revisió del pla d'estudis. En la proposta de revisió es diu que els ensenyaments que condueixen a l'obtenció del títol de llicenciat/da en Geografia hauran de proporcionar una formació científica adequada als aspectes bàsics i aplicats de la Geografia que permeti als estudiants:

- Analitzar les relacions entre els éssers humans i el seu entorn natural, així com les implicacions en les distribucions territorials de la societat.
- Valorar la dimensió espacial dels fets econòmics, polítics, socials i naturals.
- Explicar les conseqüències espacials dels processos de canvi econòmic.
- Aprendre l'ús i les capacitats de mètodes i tècniques que permeten abordar l'estudi dels problemes espacials.

Hi ha consens en la necessitat de redefinir els objectius actuals de la titulació, i la proposta anterior n'és un exemple, davant la manca d'un acord acadèmic i social sobre el perfil professional del geògraf. La proposta de revisió del pla haurà de reforçar el caràcter generalista de la titulació i, al mateix temps, trobar uns perfils d'especialització professional. En aquest sentit, caldria considerar l'establiment de mecanismes de seguiment i d'adequació dels objectius al pla d'estudis.

El programa de formació

El projecte de reforma de l'actual pla d'estudis representa una bona ocasió per reflexionar i corregir-ne les mancances. Així, es preveu una reducció de la càrrega de 320 crèdits a 300, que farà més real la possibilitat de finalitzar els estudis en els quatre anys previstos.

Un dels elements definitoris de la Geografia és el seu caràcter generalista, la seva capacitat d'analitzar i visualitzar els problemes territorials de manera global, així com d'inter-

relacionar aspectes de les ciències socials i de les ciències naturals. L'actual pla (1992) oscil·la entre les posicions tradicionals i les noves possibilitats de la Geografia sense determinar unes opcions formatives clares. En aquest sentit destaca la manca d'assignatures que puguin proporcionar un bagatge d'aprenentatge de pràctica professional.

En general, el nivell d'actualització científica del contingut dels programes de les assignatures és bastant elevat i constant. El temps previst per desenvolupar els programes és adequat.

Taula 5. El programa de formació

Geografia, UAB	
Publicació en el BOE	24.11.92
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	224.5
<i>Teoria</i>	107
<i>Pràctica</i>	117.5
Crèdits optatius	60
Crèdits de lliure elecció	35.5
<i>Total</i>	320
Indicadors	
Grau mínim de practicitat	36.7%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	35
Nombre d'assignatures optatives pròpies	35
% d'optatives al pla d'estudis	19%
Oferta de crèdits optatius propis	175
Relació d'optativitat	2.9
Projecte final de carrera/Pràcticum	
Projecte final de carrera/Pràcticum	Sí
Pràctiques en empreses	No

Les pràctiques tenen la funció d'il·lustrar consideracions teòriques, d'aplicar els coneixements en la resolució de supòsits pràctics i de proporcionar eines metodològiques. Tanmateix, no hi ha cap assignatura de pràctiques en empreses ni treball de final de carrera, la qual cosa representaria l'oportunitat de proporcionar als alumnes un bagatge més professional.

Cal destacar les sortides de camp com un recurs pedagògic molt ben valorat tant pels alumnes com pels professors, tot i que es considera que caldria aplicar-les a un major nombre d'assignatures.

Desenvolupament de l'ensenyament

Pel que fa a l'atenció tutorial, existeix una regulació normativa de la mateixa UAB, però, de forma majoritària, es constata una gran disponibilitat per part dels professors per atendre els alumnes fora de les hores habituals. De manera experimental, fa dos anys que funciona un programa de tutorització dels alumnes de primer curs, del qual es fa un balanç positiu i que es podria estendre a la resta d'alumnes de la carrera.

Cal destacar l'esforç que realitza la facultat per millorar la metodologia docent, la dedicació i preparació de les classes i la disponibilitat en l'atenció als alumnes.

En el 75% de les assignatures s'utilitza la classe magistral com a principal recurs didàctic. Existeix una opinió majoritària sobre la necessitat de potenciar altres recursos com

l'exposició dels alumnes a classe, l'organització de conferències, etc. Ara bé, existeixen problemes de massificació, especialment als grups de teoria de primer cicle en determinades assignatures, que en dificulten la introducció i afecten negativament el rendiment acadèmic. En aquest sentit, caldria establir mecanismes per tal de reduir la mitjana d'alumnes per classe.

El comitè intern considera que el temps d'estudi setmanal que han de dedicar els alumnes és de 6 hores setmanals per assignatura, tot i que l'excessiva càrrega lectiva d'assignatures i d'hores presencials a la facultat deixa poc temps disponible per a la lectura individual i per al treball personal dels alumnes.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Geografia, UAB
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	91
Pràctica	37
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	69
Pràctica	28
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	75
Pràctica	35
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	45
Pràctica	32
Alumnes totals	581
Alumnes equivalents a temps complet	472

Els objectius fixats en els programes s'assoleixen en la majoria dels casos, i, en el supòsit que no es compleixin, existeix una correspondència entre allò explicat i el que finalment s'exigeix als alumnes. S'han detectat alguns problemes de coordinació entre assignatures, especialment al segon cicle, on es produeixen repeticions de continguts explicats al primer cicle i caigudes en la intensitat de la progressió formativa que caldria revisar.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Geografia, UAB
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	76%
2a convocatòria	62%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	81%
2a convocatòria	73%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	86%
2a convocatòria	80%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	65%
1r cicle	70%
2n cicle	81%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	52
Taxa de graduació	0.50

Finalment, pel que fa a l'avaluació, en la majoria d'assignatures (73%) s'opta pel sistema d'examen final i, en més de la meitat (57%) cal realitzar, a més a més, un treball de curs. Aquestes opcions són les més factibles, atès el nombre actual d'alumnes per grup.

Professorat

L'elevat nivell científic i la complementarietat de perfils de formació del professorat de la titulació és uns dels seus principals punts forts. El perfil dels professors és molt divers (geògrafs, economistes, demògrafs, sociòlegs) i molts d'ells han realitzat etapes formatives en països capdavaners en geografia. D'altra banda, molts professors continuen fent estades formatives i mantenen contactes professionals internacionals.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Geografia, UAB
Professorat Ordinari	49.7%
Catedràtics d'Universitat	3.6%
Titulars d'Universitat	37.9%
Catedràtics d'Escola Universitària	0.4%
Titulars d'Escola Universitària	7.8%
Associats	36.3%
Altres	14%

Instal·lacions

En general, els espais de la titulació són adequats. La ubicació en el campus de Bellaterra es valora positivament. Les aules de docència són modernes i ben equipades, resulten adequades per a la docència de grans grups, però presenten dificultats a l'hora de treballar amb grups més reduïts.

Cal destacar l'esforç realitzat per la facultat per tal d'introduir l'ús de la informàtica en la docència, cada cop més present i emprada pels alumnes de l'ensenyament. Així mateix, es destaca l'excel·lent cartoteca i el fons de revistes de l'hemeroteca.

La Biblioteca d'Humanitats és un dels principals actius de l'ensenyament; es valoren positivament tant l'espai i les instal·lacions com el servei que ofereix. Ara bé, el comitè extern ha destacat la necessitat de mantenir i ampliar els fons bibliogràfics.

Els serveis generals del campus –esports, idiomes, etc.–, a l'abast de tota la comunitat, són valorats positivament per tots aquells qui en fan ús. Tanmateix, existeix un gran nombre d'alumnes que en desconeixen l'existència.

Relacions externes

Pel que fa a la participació dels alumnes en els programes d'intercanvi Erasmus/Sòcrates, des del Departament s'ha impulsat un pla d'acció organitzat amb rigor i de manera continuada que ha permès un gran nombre d'intercanvis, la valoració dels quals és molt positiva.

Hi ha coincidència a valorar de manera negativa les relacions del Departament amb les organitzacions departamentals de l'entorn: són escasses i poc satisfactòries. Caldria prendre

iniciatives i aconseguir que els alumnes realitzessin pràctiques en empreses i entitats públiques.

Existeixen nombroses relacions amb d'altres departaments d'universitats catalanes i espanyoles, però sovint responen a iniciatives individuals dels professors i no de la institució.

Recerca

Es fa una valoració positiva de la tasca investigadora, tant pel seu volum com per la seva qualitat.

La UAB disposa de diversos centres de recerca reconeguts en l'àmbit de la Geografia: IEM (Institut d'Estudis Metropolitans), CED (Centre d'Estudis Demogràfics), etc. amb qui es relaciona el Departament de Geografia a través del seu professorat, de projectes de recerca i de becaris. Caldria definir i compartir amb aquests centres els objectius de la recerca, ja que podrien esdevenir un bon marc de referència per a la professionalització d'alguns alumnes.

Ensenyament de Psicologia, UAB

Comitè d'avaluació intern

Sra. M. Dolors Riba (Acadèmica)
Sra. Concepció Gotzens (Acadèmica)
Sr. Fran Elejabarrieta (Acadèmic)
Sr. David Sánchez (Acadèmic)
Sr. Manuel Méndez (Acadèmic)
Sr. José Luis Lalueza (Acadèmic)
Sra. Núria Ferré (Acadèmica)
Sra. Maite Martínez (Acadèmica)
Sr. Ignasi Morgado (Acadèmic)
Sr. Jaume Cruz (Acadèmic)
Sr. Santiago Estaún (Acadèmic)
Sra. M. Carme Viladrich (Acadèmica)
Sr. Sergi Noé (Estudiant)
Sra. Laia Ferrer (Estudianta)
Sra. Anna Jeremias (Estudianta)
Sra. Maria Contijoch (PAS)
Sr. Francisco Cuevas (PAS)
Sra. Francisca Rabadán (PAS)
Sra. Núria de la Osa (PAS)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Francisco Rivas (Universitat de València)
Sr. Ignasi Aymí (Nissan Motor Ibérica, S.A.)
Sra. Olga Pujolràs (Universitat de Barcelona)

Ensenyament de Psicologia, UdG

Comitè d'avaluació intern

Sr. Santi Perera (Acadèmic)
Sra. M. Lluïsa Pérez (Acadèmica)
Sra. M. Eugènia Gras (Acadèmica)
Sra. Esperança Villar (Acadèmica)
Sra. Lourdes Soldevila (Acadèmica)
Sra. Gemma Riera (Estudianta)
Sra. Agnès Caño (Estudianta)
Sr. Carles Trèmols (PAS)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Miquel Serra (Universitat de Barcelona)
Sr. Fernando Lara (Universitat de Burgos)
Sra. Rosa Maria Ferrer (Mifas)
Sr. Josep Grifoll (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Ensenyament d'Antropologia Social i Cultural, UAB

Comitè d'avaluació intern

Sr. Joan Gómez (Acadèmic)
Sra. Roser Gauchola (Acadèmica)
Sra. Verena Stolcke (Acadèmica)

Sra. María Valdés (Acadèmica)
Sra. Beatriz Ballestín (Estudianta)
Sra. Neus Buerba (Estudianta)
Sra. Susana Segura (PAS)
Sra. Maria Contijoch (PAS)
Sra. M. Carmen Franco (PAS)

Subcomitè d'avaluació de l'ensenyament

Sra. María Valdés (Acadèmica)
Sra. Anna Piella (Acadèmica)
Sra. Rosario Soriano (Estudianta)
Sra. M. Teresa Alférez (Estudianta)
Sra. Raquel Artigas (Estudianta)
Sr. Lucas Bolado (Estudiant)
Sra. Alba Alayo (Estudianta)
Sra. Montserrat Muñoz (Estudianta)

Subcomitè d'avaluació de la recerca

Sr. Aurelio Díaz (Acadèmic)
Sra. Teresa San Román (Acadèmica)
Sra. Mila Barruti (Acadèmica)
Sra. Virginia Fons (Acadèmica)
Sr. Jordi Grau (Acadèmic)
Sr. Joan Muela (Acadèmic)
Sr. Dan Rodríguez (Acadèmic)

Subcomitè d'avaluació de la gestió

Sra. Maria Contijoch (PAS)
Sra. Susana Segura (PAS)
Sra. M. Càrmen Franco (PAS)
Sra. Verena Stolcke (Acadèmica)
Sr. José Molina (Acadèmic)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Teresa del Valle (Euskal Herriko Unibersitatea)
Sr. Ubaldo Martínez (Universidad Autónoma de Madrid)
Sra. Helena Güell (Sural)
Sr. Esteve Arboix (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Ensenyament d'Antropologia Social i Cultural, URV

Comitè d'avaluació intern

Sr. Josep M. Comelles (Acadèmic)
Sr. Jordi Roca (Acadèmic)
Sr. Julián Zubimendi (Acadèmic)
Sr. Pedro F. Marta (PAS)
Sra. Rosa Casas (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Teresa del Valle (Euskal Herriko Unibersitatea)
Sr. Ubaldo Martínez Veiga (Universidad Autónoma de Madrid)
Sra. Helena Güell (Sural)
Sr. Xavier Marcet (Assessor internacional)

Ensenyament de Periodisme, UPF

Comitè d'avaluació intern

Sr. Jaume Guillamet (Acadèmic)
Sr. Jordi Farré (Acadèmic)
Sr. Antoni Esteve (Acadèmic)
Sr. Jaume Zorita (Estudiant)
Sra. Montserrat Guinjoan (PAS)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Pilar Diezhandino (Universidad Carlos III Madrid)
Sr. Josep Pernau (El Periódico de Catalunya)
Sr. Josep M. Vilalta (Universitat Politècnica de Catalunya)

Ensenyament de Comunicació Audiovisual, UPF

Comitè d'avaluació intern

Sr. Josep Gifreu (Acadèmic)
Sr. Xavier Pérez (Acadèmic)
Sra. Núria Bou (Acadèmica)
Sr. Xavier Ruiz (Acadèmic)
Sr. Sergi Schaaff (Acadèmic)
Sr. David Codina (Estudiant)
Sra. Sílvia Moya (Estudianta)
Sra. Eva Lejárcegui (PAS)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Ramon Zallo (Euskal Herriko Unibersitatea)
Sra. Margarita Ledo (Universidad de Santiago)
Sr. Antoni Camin (OvideoTV, S.A.)
Sra. Mercedes Lecue (Universidad de Valladolid)

Ensenyament de Geografia, UAB

Comitè d'avaluació intern

Sr. Joan Gómez (Acadèmic)
Sra. Roser Gauchola (Acadèmic)
Sr. Miguel Solana (Acadèmic)
Sra. Pilar Riera (Acadèmica)
Sr. Joan Manuel Soriano (Acadèmic)
Sra. Rosa Ascón (Acadèmica)
Sr. Antoni Durà (Acadèmic)
Sra. Maria Contijoch (PAS)
Sra. Susana Segura (PAS)
Sra. Montserrat Izquierdo (PAS)
Sr. Fabià Díaz (Estudiant)
Sra. Maria Famades (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Eugenio L. Burriel (Universitat de València)
Sr. Florencio Zoido (Universidad de Sevilla)
Sra. Mercè Navarro (Ajuntament de Barcelona)
Sr. Josep Carbó (Universitat Rovira i Virgili)

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya**

Av. de la Catedral 6-8, 2a.

08002 BARCELONA

Impress per:

Primera edició: Febrer 2001

Tiratge: 1.500

Dipòsit Legal: B-1482-2001

Índex general

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats i de Ciències de l'Educació**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats

1. Llicenciat en Pedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicopedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r. i 2n. cicle)
- 4. Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres**
 - 4.1. Mestres UB (1r. cicle)
 - 4.2. Mestres UAB (1r. cicle)
 - 4.3. Mestres UdG (1r. cicle)
 - 4.4. Mestres UdL (1r. cicle)
 - 4.5. Mestres URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials

1. Llicenciat en Psicologia UAB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicologia UdG (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2. cicle)
4. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2. cicle)
5. Llicenciat en Periodisme UPF (2. cicle)
6. Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Geografia UAB (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 3: Àrea de Ciències

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Experimentals**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències

1. Llicenciat en Matemàtiques UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Matemàtiques UAB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Estadística UAB (1r. cicle)
4. Llicenciat en Bioquímica UAB (2n. cicle)
5. Llicenciat en Química UdG (1r. i 2n. cicle)
6. Llicenciat en Biologia UdG (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut

1. Llicenciat en Odontologia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Diplomant en Podologia UB (1r. cicle)
- 3. Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria**
 - 3.1. EUI Sant Pau UAB (1r. cicle)
 - 3.2. EUI Vall d'Hebrón UAB (1r. cicle)
 - 3.3. EUI Creu Roja UAB (1r. cicle)
 - 3.4. EUI UdG (1r. cicle)
 - 3.5. EUI UdL (1r. cicle)
 - 3.6. EUI URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 5: Àrea Tècnica

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Enginyeria i Arquitectura**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea Tècnica

1. Enginyer de Camins, Canals i Ports UPC (1r. i 2n. cicle) i Enginyer Tècnic d'Obres Públiques UPC (1r. cicle)
2. Enginyer Químic URV (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Enologia URV (2n. cicle)
- 4. Enginyeries i Llicenciatures impartides a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL**
 - 4.1. Titulacions Agrícoles
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r. cicle)
 - Enginyeria Tècnica Agrícola. Especialitat en Hortifruticultura i Jardineria (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Indústries Agràries i Agropecuàries (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Mecanització i Construcció Rural (1r. cicle)
Enginyer Agrònom (2n. cicle)

4.2. Titulacions Forestals

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Explotacions Forestals (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Indústries Forestals (1r. cicle)
Enginyer de Forests (2n. cicle)

4.3. Llicenciatures

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n. cicle)

4. Avaluacions de Departaments

4.1. Departaments UPC

4.2. Departaments UdL

Annex

Fascicle 6: Avaluació a les Universitats Privades

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les Universitats privades

Glossari

1. Avaluacions de la Universitat Ramon Llull

- 1.1. Llicenciat en Psicologia (1r. i 2n. cicle)
- 1.2. Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r. cicle)

2. Avaluacions de la Universitat de Vic

- 2.1. Llicenciat en Traducció i Interpretació (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 7: Avaluació Transversal dels Serveis d'Accés

1. Introducció

2. Captació d'estudiants

3. Acolliment d'estudiants

3.1. Institucional

3.2. Acadèmic

- 4. Seguiment i resultats**
- 5. Punts forts**
- 6. Punts febles**
- 7. Recomanacions**
- 8. Annex**

Presentació

A les universitats catalanes, la preocupació per la millora de la qualitat dels serveis que ofereix a la societat no cessa d'incrementar-se. Motius demogràfics, sens dubte, però també el convenciment que només amb més eficàcia es podrà conscienciar a la societat, i als polítics que la representen, de la importància de la Universitat i de la justificació de les seves demandes de recursos financers que juguen un paper determinant en aquest fenomen. Pressionada per les exigències dels seus membres, l'Agència ha multiplicat les seves activitats i alhora millorat els mètodes i les tècniques aplicades a les avaluacions. La col·laboració decidida de les universitats ha estat determinant per poder dur a terme un programa tan ambiciós.

Conscient del desig de la ciutadania de conèixer el funcionament i les característiques de les institucions d'ensenyament superior del país, l'Informe que es presenta conté un extracte que creiem fidedigne de les conclusions de les avaluacions amb unes dades estadístiques que responen a criteris homogenis. Hom ha avançat considerablement en la transparència, condició necessària per al bon funcionament de tot quefer d'abast social.

Dues són les tasques que cal emprendre en un futur immediat. La primera és introduir nous punts de vista, una nova òptica en els procediments d'avaluació. L'experiència anglesa és interessant al incidir especialment sobre els requisits que ha de reunir un titulat i la manera d'aconseguir-los. La segona és fer un seguiment de les avaluacions d'anys anteriors per tal de comprovar la seva eficàcia. La correcció de les mancances i l'accentuació dels punts forts detectats en serà la mesura.

Antoni Serra Ramoneda

President de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Pròleg

Des de la seva creació, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya ha dedicat els seus esforços a:

- Impulsar la millora de la qualitat del sistema universitari a Catalunya mitjançant les avaluacions institucionals i el bescanvi d'experiències entre els seus membres.
- Tenir un àmbit d'actuació propi, autònom i innovador, tot participant activament i amb esperit de cooperació en el *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* promogut pel *Consejo de Universidades del Ministerio de Educación y Cultura*.
- Mantenir relacions amb altres agències i organismes que tenen la mateixa finalitat, per tal de participar en el desenvolupament de noves metodologies per a l'avaluació i de l'assegurament de la qualitat universitària.
- Fomentar els aspectes ètics de la qualitat, la transparència en la informació i la professionalitat de la organització.

L'Informe 2000 és una clara manifestació de la voluntat de les institucions consorciades a l'Agència -les universitats públiques catalanes i la Generalitat- de treballar per tal de fomentar la transparència de la informació. Amb aquest Informe, l'Agència pretén ser útil a les universitats, ja que podran tenir informació de llur situació en el marc del sistema universitari català; a la Generalitat, ja que conté informació que pot servir per la presa de decisions i, molt especialment, als futurs usuaris dels serveis universitaris i a la societat en general.

Per tal d'acomplir aquest objectiu hem fet un resum dels dos informes, un intern i un extern, que s'han generat en el procés d'avaluació de cadascuna de les titulacions. El informe intern o d'autoavaluació conté una reflexió crítica sobre la marxa de la titulació avaluada i està redactat, d'acord amb la metodologia proposada per l'Agència, per membres del comitè intern, compost per responsables universitaris, professors, estudiants i personal d'administració i serveis de cada titulació avaluada. L'informe extern està redactat per un comitè extern a la titulació després d'haver efectuat una visita a la unitat avaluada per tal de verificar i validar els aspectes tractats en l'informe intern. El comitè intern de cada titulació és nomenat per la universitat, mentre que el comitè extern és nomenat per l'Agència i està format per acadèmics d'altres universitats, espanyoles o estrangeres, professionals de l'especialitat avaluada i experts en avaluació. En la majoria dels casos hi ha hagut una notable concordança entre les apreciacions del comitè intern i de l'extern i les relacions entre ambdós comitès ha estat de col·laboració. Per reforçar la transparència del procés, el nom de totes les persones implicades en els comitès apareixen relacionades en un annex.

L'Informe ha tractat d'emprar un tipus de redacció clar i sintètic per fer-lo de fàcil lectura als qui no pertanyen al context universitari. Inclou tant opinions de caràcter valoratiu d'experts externs a la unitat avaluada com dades estadístiques, gràfics i indicadors quantitius. Els temes analitzats han estat els mateixos en tots els casos i poden resumir-se en l'anàlisi de:

- el context institucional en el que es desenvolupa la titulació;
- l'accés a l'estudi tenint el compte l'oferta i demanda i les diferents vies d'accés;

- les fites i objectius específiques de la titulació;
- el programa de formació i llur adequació als objectius proposats;
- el desenvolupament de l'ensenyament, posant especial èmfasi al nombre d'alumnes per grup, a la taxa d'èxit i a la taxa de rendiment;
- el professorat;
- les instal·lacions;
- les relacions externes de la titulació i la mobilitat d'estudiants i
- la recerca.

L'Informe s'ha centrat bàsicament en la docència, si bé existeix, com s'ha indicat, un apartat referit a la recerca que caldrà aprofundir en futures avaluacions. Com l'any passat, els aspectes relatius al finançament de les universitats no han estat tractats en l'Informe, atès que la metodologia d'avaluació no els contempla. En tot cas, es poden consultar dades de finançament global de les universitats en la Memòria del Sistema Universitari que publica cada curs el Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'Informe 2000 és el tercer que l'Agència publica sobre el procés d'avaluació institucional i conté algunes novetats respecte dels precedents. En primer lloc, aporta informació sobre un major nombre d'avaluacions, 65, notablement superior al de les primeres edicions, 37 i 38 respectivament. Ha canviat de format per ser més manejable i de més fàcil utilització. Així, en lloc de recollir els resultats de les avaluacions efectuades l'any 1999 en un sol volum, es recullen en diferents fascicles, cadascun d'ells dedicat a les avaluacions sobre una àrea temàtica. El primer fascicle recull les avaluacions dutes a terme en l'Àrea d'Humanitats i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament de mestres. El segon fascicle conté les avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials. El tercer, els de l'Àrea de Ciències. El quart, els de l'Àrea de la Salut i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament d'infermeria. El cinquè, els de l'Àrea Tècnica amb un apartat referit a l'avaluació de Departaments. El sisè recull les avaluacions dutes a terme a les universitats privades i el setè l'avaluació transversal del procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. A més a més s'ha suprimit el capítol referit a l'avaluació del propi procés, que va ser notablement útil l'any anterior per introduir millores metodològiques. Enguany, però, encara és aviat per analitzar els resultats dels canvis introduïts. També s'ha millorat la qualitat de la informació quantitativa, com a conseqüència de la tasca duta a terme per un grup de treball amb personal de les diferents universitats que ha harmonitzat el contingut i la forma de càlcul de les dades per tal que siguin homogènies i perfectament comparables. Enguany també s'adjunta un glossari molt complet de termes amb les corresponents definicions. D'aquesta manera l'Agència expressa la seva voluntat de ser cada vegada més útil als futurs usuaris.

L'Informe 2000 de l'Agència ha estat aprovat pel seu Consell de Direcció, format pel seu President, tots els rectors i presidents dels Consells Socials de les universitats públiques catalanes, el Secretari General i els Directors Generals de Universitat i de Recerca del Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Això vol dir que les dades i els judicis que recull l'Informe 2000, i que són resum de més d'un centenar d'informes emesos pels comitès externs i interns, han estat validats per responsables de les universitats.

Amb la publicació de l'Informe 2000 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, es segueixen les recomanacions del Consell de la Unió Europea que aconsella la publicació dels resultats de les avaluacions de forma adequada a cada estat membre, i pretén seguir l'esperit del Consell de la Unió Europea segons el qual els informes de les avaluacions haurien de constituir un material de referència satisfactori per als usuaris i una bona font d'informació per als ciutadans en general. Cal destacar que aquest model d'informe és específic de les universitats catalanes i no té parell a les altres autonomies de l'Estat. L'any 2000, el *Consejo de Universidades* ha editat un ampli i documentat informe referent a la convocatòria de 1998 sobre el desenvolupament del *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* (PNECU), en el que hi participen pràcticament totes les universitats de les diferents autonomies, incloses les universitats catalanes. Aquest Informe, però, no inclou dades específiques de les diferents titulacions avaluades sinó que tracta sobre el procediment i els resultats de les avaluacions dutes a terme a les diferents universitats participants en el Pla i inclou també unes interessants conclusions i recomanacions. Per altre banda, algunes universitats, com és el cas de la Universitat Politècnica de Catalunya, han publicat els resultats de les avaluacions dutes a terme a la seva universitat en el marc de l'Agència així com les propostes de millora que se n'han derivat.

Una conclusió conjunta que les universitats i la Generalitat han extret dels resultats de l'avaluació ha estat la d'aprovar, en el marc de l'Agència, un Pla Plurianual de Qualitat a les Universitats Catalanes dirigit a enfortir i consolidar els seus sistemes d'assegurament de la qualitat institucionals, incloent accions de seguiment i de gestió del canvi. El Pla també té l'objectiu de promoure que aquests sistemes estiguin enfocats cap a assegurar un millor aprenentatge de llurs estudiants, cap a la integració en l'espai europeu i cap a una potenciació de la recerca..

Tots els que hem treballat en la confecció de l'Informe 2000, directament o indirecta, i que es relacionen en els annexos, estem convençuts que aquest Informe representa un pas endavant en la transparència i és una prova de la manera de fer del sistema universitari català.

Gemma Rauret

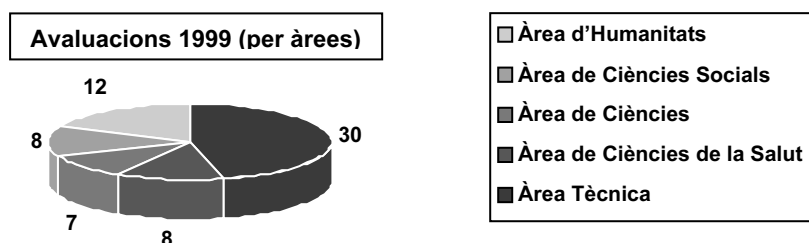
Directora de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Introducció

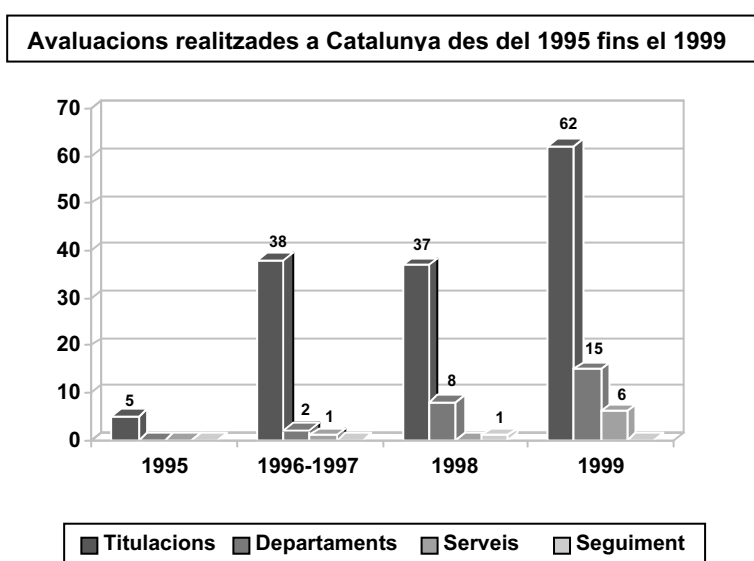
1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya

L'Informe 2000 del Procés d'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, aprovat el mes de desembre pel Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya*, presenta els resultats de 86 avaluacions dutes a terme en el programa d'avaluació iniciat el 1999. D'aquestes avaluacions, 65 són de titulacions (3 d'universitats privades), 15 de departaments i 6 de serveis. En 13 ensenyaments, l'avaluació ha abastat el 100% de l'oferta pública a Catalunya. En els ensenyaments avaluats hi ha matriculats l'11% del total d'alumnes de les universitats públiques catalanes.

De les 62 titulacions avaluades a les universitats públiques, 28 són de l'Àrea d'Humanitats, 7 de l'Àrea de Ciències Socials i 7 de la de Ciències, 8 de l'Àrea de Ciències de la Salut i 12 de l'Àrea Tècnica. De les titulacions avaluades a les universitats privades, dues pertanyen a l'Àrea d'Humanitats (Traducció i Interpretació -UdV- i Mestres. Especialitat en Educació Infantil -URLL-) i una a la de Ciències Socials (Psicologia -URLL-).

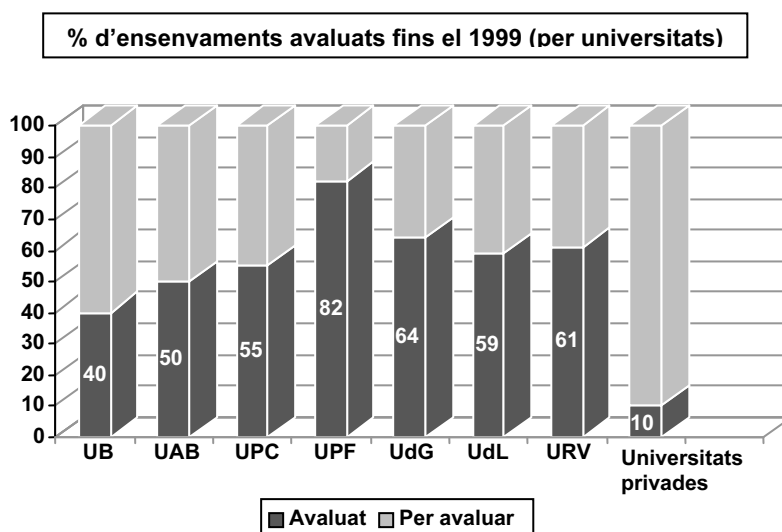

L'Agència ha avaluat, doncs, des que va iniciar la seva activitat, 142 titulacions, el que representa més del 50% dels títols que ofereixen les universitats públiques catalanes amb prou grau de maduresa per ser avaluats, és a dir, que ja han format un mínim de tres promocions. Amb les avaluacions que es duen a terme actualment i que corresponen al programa de l'any 2000, aquest percentatge puja fins al 76%. També s'amplia notablement el nombre de departaments i serveis avaluats.

* El Consell de Direcció de l'Agència està format pel seu President, els rectors i presidents dels Consells Socials de totes les universitats públiques catalanes, el Secretari general i els Directors generals d'Universitats i de Recerca del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Amb les avaluacions realitzades fins ara (1995-1999), gairebé totes les universitats públiques catalanes han sotmès al procés d'avaluació més del 50% de la seva oferta educativa (relativa al cens 1993/94). Les universitats privades amb titulacions prou consolidades per a ser avaluades (URL i UdV) han iniciat ja el procés d'avaluació de la qualitat.

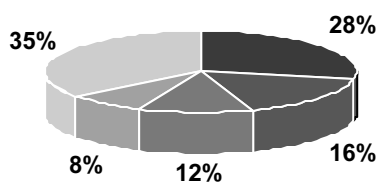
L'Informe 2000 presenta, a més a més, les avaluacions transversals de les titulacions de Mestres i Infermeria i del Servei d'Accés a la Universitat. L'avaluació transversal del Servei de Biblioteques també s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 1999 i l'informe es presentarà pròximament. Aquestes avaluacions se sumen a les d'Empresarials, Informàtica, Dret, Filologia Catalana, Geologia i Enginyeria Tècnica Industrial, en les especialitats de Química Industrial i Mecànica que es van presentar en anteriors convocatòries.

Procés	Informe	Unitat	Universitats	
1996-97	1998	Empresarials	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1996-97	1998	Informàtica	UPC UdG UdL URV	
1998	1999	Dret	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1998	1999	Filologia Catalana	UB UAB URV	
1998	1999	Geologia	UB UAB	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Química Industrial	UPC UdG URV	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Mecànica	UPC UdG	
1999	2000	Mestres	Educació Infantil	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Primària	UdG UdL URV
			Educació Especial	UAB UdL URV
			Educació Física	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Musical	UB UAB UdG UdL URV
			Llengües Estrangeres	UB UAB UdG URV
1999	2000	Infermeria	UAB URV UdG UdL	
1999	2000	Servei d'Accés a la Universitat	UB UAB UPC UPF UdG URV	
1999	-	Serveis Bibliotecaris		

Distribució per àrees

De les 142 titulacions avaluades fins ara, la majoria són de l'Àrea Tècnica i de l'Àrea d'Humanitats, 50 (35%) i 40 (28%), respectivament. 23 titulacions pertanyen a l'Àrea de la de Ciències Socials, 17 a la de Ciències i 12 a les Ciències de la Salut.

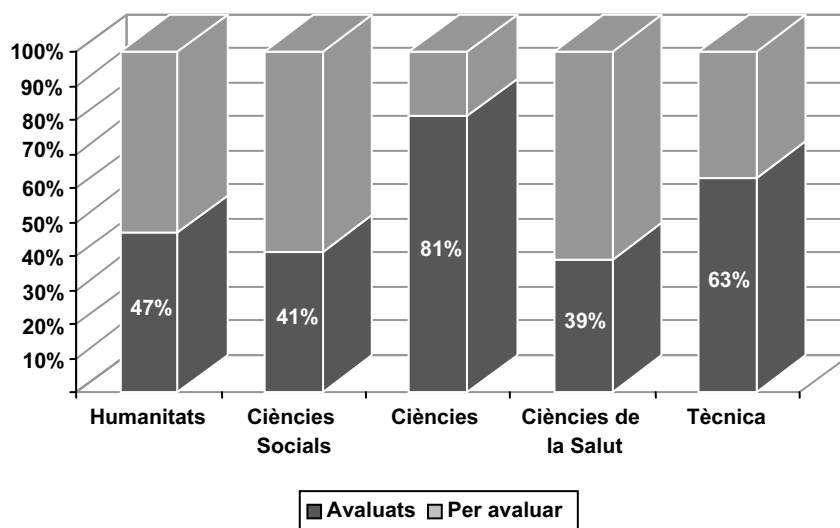
% del total d'avaluacions realitzades fins el 1999 per àrees

■ Humanitats ■ Ciències Socials ■ Ciències ■ Ciències de la Salut ■ Tècnica

Així doncs, del total de titulacions recollides en el catàleg 1994-1995, és a dir, prou madures per sotmetre's a l'avaluació, s'ha avaluat ja el 81% de les que pertanyen a l'Àrea de Ciències, més del 60% de les de l'Àrea Tècnica i gairebé el 50% de les de l'Àrea d'Humanitats i de Ciències Socials. De l'Àrea de Ciències de la Salut se n'ha avaluat prop del 40%.

% d'avaluacions realitzades per cada àrea de coneixement (Catàleg 1994-1995)

■ Avaluats ■ Per avaluar

2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000

A partir dels informes analitzats i la informació rebuda dels membres que han participat en els comitès interns i externs d'avaluació es proposen les següents recomanacions generals.

A la titulació

- Redactar un document que descrigui de manera explícita i precisa els objectius de la titulació, el seu perfil i els plantejaments per assolir-los, tenint en compte les demandes de la societat. Establir un mecanisme de seguiment del contingut d'aquest document.

- Adaptar els continguts dels programes tenint en compte tant els crèdits atribuïts a cada assignatura com el volum de treball efectiu de l'estudiant.
- Fomentar la coordinació entre matèries i assignatures per evitar problemes de repetició de continguts i d'adequació d'itineraris curriculars.
- Impulsar mecanismes que vertebrin adequadament la transició de l'alumne de secundària a la universitat.
- Fomentar el treball personal i l'acció tutorial.
- Revisar, amb una periodicitat ben establerta, els criteris d'avaluació acadèmica dels estudiants en funció dels objectius de la titulació i del rendiment acadèmic dels estudiants.
- Promoure la participació en programes de bescanvi d'estudiants.

A les universitats

- Integrar l'avaluació en el programa de qualitat de la universitat. Establir un lligam clar entre avaluació, planificació estratègica i execució de les millores que es deriven del procés d'avaluació.
- Donar suport a totes les unitats i serveis per tal que estableixin el seu pla estratègic, l'apliquin i duguin a terme accions d'avaluació i d'anàlisi dels resultats aconseguits.
- Promoure accions per innovar i diversificar les metodologies docents i per aconseguir una major transferència entre la recerca i la docència.
- Promoure la cultura de la qualitat, la participació dels diferents col·lectius en les avaluacions i l'aplicació dels plans de millora, així com continuar treballant en la qualitat de les dades i llur homologació en el marc dels sistema universitari català.

A l'administració

- Potenciar els lligams entre els processos de planificació estratègica de les universitats, l'avaluació institucional i els contractes programa.
- Cooperar amb les universitats per una major implicació dels diferents col·lectius amb la millora de l'ensenyament, tant a través d'incentius com enfortint el nombre dels premis a la qualitat docent, en especial els de caràcter col·lectiu.
- Mantenir el suport a les avaluacions, a la difusió dels resultats de les avaluacions i al bescanvi d'experiències entre universitats.
- Enfortir les actuacions dirigides a orientar adequadament els estudiants en l'accés a la universitat.
- Dur a terme les actuacions necessàries davant l'administració central, competent en matèria de modalitats d'accés i regulació de plans d'estudi, per tal de modificar substancialment la situació existent.

A l'Agència

- Simplificar el procés d'avaluació de la docència i millorar l'avaluació de la recerca i la gestió.
- Promoure la cultura de la qualitat i una més gran participació en l'avaluació i el seguiment dels diferents col·lectius, especialment els estudiants.
- Treballar en la creació de marcs de referència i estàndards de qualitat.
- Difondre les bones pràctiques per la millora de la qualitat docent.
- Incrementar la informació a la societat amb una major publicitat i difusió dels informes.

3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències

A l'àrea de Ciències s'han dut a terme set avaluacions corresponents a l'ensenyament de Matemàtiques de la UB i de la UAB, l'ensenyament d'Estadística de la UAB, els de Química, Biologia i Ciències Ambientals de la UdG i el de Bioquímica de la UAB. En aquestes titulacions avaluades hi estudien un 6.2% dels alumnes matriculats en Ciències en el sistema universitari públic a Catalunya. Aquestes avaluacions completen l'avaluació dels centres que imparteixen una mateixa especialitat i que podien ser avaluats. Això ha de permetre, com en el cas de les avaluacions transversals, una reflexió conjunta entre els responsables de titulacions homòlogues i ha de ser un punt de partida per a actuacions posteriors. Cal advertir que la durada del procés d'avaluació fa que les dades d'accés estiguin referides al curs 1998/99; així, en un context de demanda decreixent, certes interpretacions poden ser diferents a les que es van oferir en anys anteriors o que obtindríem amb els resultats del darrer curs 2000/01.

■ Accés

A la majoria de les titulacions avaluades la demanda global en primera opció (794) està equilibrada amb l'oferta de places (763). Tot i això, la raó oferta/demanda té gran variabilitat entre les diferents universitats i titulacions. L'interval de les notes de tall en el quinquenni 1994/99 s'ha situat entre el 5 i el 6.8.

La matrícula del grup de titulacions de Biologia, Ciències Ambientals i Bioquímica mostra una major presència de dones, superior al 60% en els tres casos.

■ Fites, objectius i programa de formació

El grau de definició dels objectius és, en general, molt baix. No va gaire més enllà de les directrius generals del títol. En el cas de les titulacions de primer cicle hi ha certa confrontació d'objectius entre una concepció de l'ensenyament finalista i una de preparació d'un segon cicle.

Els programes de formació reflecteixen uns elevats nivells de coneixements. Les llicenciatures demanen a l'estudiant intensitat d'estudi i una dedicació exclusiva. En els darrers anys s'han incorporat continguts lligats a l'ús de tècniques informàtiques. També hi ha hagut un augment de les hores de pràctiques de laboratori i les pràctiques en empreses

s'han anat generalitzant. Tanmateix, seria necessari ajustar-se millor a les demandes i necessitats dels mateixos estudiants i de l'àmbit professional. En general, es troba a faltar una major connexió de les diferents matèries amb el món professional, no sent tampoc clara la seva connexió i adequació al sistema d'educació secundària. D'altra banda, la gestió de les pràctiques en empreses és millorable, tant des del punt de vista administratiu (oferta de places) com des del punt de vista acadèmic (seguiment dels seus resultats).

■ Desenvolupament de l'ensenyament

La classe magistral és la metodologia docent per excel·lència. Tímidament es van incorporant noves tècniques docents. El nombre d'alumnes per grup ha millorat en els primers anys. En canvi, en els segons cicles presenta una variabilitat important. Hi ha alguns problemes de massificació en les assignatures obligatòries de segon cicle.

La intensitat elevada dels programes de formació, juntament amb els sistemes d'avaluació emprats, fan que els estudiants utilitzin quasi exclusivament els apunts com a eina d'estudi.

Excepte en els casos de Bioquímica i Ciències Ambientals, el rendiment acadèmic és baix. El fracàs és especialment elevat al primer curs. La durada dels estudis és, algunes titulacions i per a un nombre considerable d'estudiants, superior a la teòricament estipulada. La taxa mitjana de graduació en el trienni 1996/99 ha estat entre el 0.24 i el 0.76 (en tant per u).

■ Tutoria

S'han dut a terme experiències de tutories en quasi tots els ensenyaments de l'àrea. Per diversos motius (defectes de disseny i concepció, mètodes d'estudi i sistemes d'avaluació implantats, manca de reconeixement, etc.) els resultats han estat molt limitats. En alguns casos s'han abandonat els intents, malgrat que tant professors com estudiants han manifestat l'interès de comptar amb un sistema de tutories.

■ Professorat

La valoració del professorat ha estat molt positiva tant pel que fa a la seva preparació científica com pel grau d'accessibilitat mostrat vers els alumnes.

Com a feblesa principal destaca l'escassa intensitat de les polítiques d'innovació i reconeixement docent i la poca cura en la gestió dels recursos humans disponibles. És especialment delicat el cas d'aquelles titulacions amb molts departaments.

■ Instal·lacions

En primer lloc, s'ha detectat l'esforç realitzat en la millora de les instal·lacions. En algun cas, l'aïllament del centre on s'imparteix la titulació dificulta la relació amb els ensenyaments afins.

Les biblioteques, especialment pel que fa als fons bibliogràfics, han assolit una molt bona valoració. Si bé algunes pateixen d'espai ajustat degut al seu ús com a sala d'estudi.

La dotació material de les aules és bona, encara que algunes presenten determinades mancances pel que fa a la mida, orientació, etc. Les aules informàtiques són cada cop millors, però encara presenten mancances en el nombre d'ordinadors o de programari específic.

Pel que fa referència als laboratoris, si bé segueixen una línia de clara millora en la seva dotació, en alguns casos l'espai i les mesures de seguretat no són suficients.

■ **Relacions externes**

Les relacions externes en l'àmbit de la docència són escasses, tant amb altres facultats com amb empreses o altres organismes. Aquesta situació limita les possibilitats en l'oferta de pràctiques en empreses. El nombre d'estudiants Erasmus és realment molt baix.

■ **Recerca**

La recerca només s'ha avaluat a la UB i la UAB. Els nivells de la recerca són molt elevats. Hi ha professorat líder en l'àmbit estatal i plenament competitiu en l'europeu.

Tot i això, de vegades s'observa poca interacció de la recerca amb la docència o una excessiva individualització d'aquesta, tant pel que fa als professors com als departaments (poca interdisciplinarietat).

1. Alumnes totals ensenyament

Alumnes totals matriculats a l'ensenyament -veure punt 43.

2. Alumnes ensenyament a tot Catalunya

Alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Alumnes totals universitat

Alumnes totals matriculats durant el curs en qüestió en ensenyaments de cicle curt i llarg i segon cicle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cicle ni postgraus i similars).

4. Alumnes de cicle curt

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle curt -titulacions que es componen de només el 1r cicle- en aquella universitat.

5. Alumnes de cicle llarg

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle llarg -titulacions que es componen de 1r i 2n cicle- en aquella universitat.

6. Alumnes de segon cicle

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de segon cicle -titulacions a què s'accedeix havent superat el 1r cicle d'un altre ensenyament- en aquella universitat.

7. % alumnes titulació respecte total

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'alumnes de la universitat (excepte tercer cicle i postgraus).

8. % alumnes titulació respecte cicle curt

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle curt de la universitat.

9. % alumnes titulació respecte cicle llarg

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle llarg de la universitat.

10. % alumnes titulació respecte 2n cicle

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de 2n cicle de la universitat.

11. % alumnes titulació respecte al total de Catalunya

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt dels sistema universitari públic de Catalunya.

12. Places Ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAAU i FP.

19. Ratio demanda en 1a opció/places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAAU)

Valor mínim de nota via PAAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'alumnes. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150 la *nota de tall equivalent* serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres, prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels alumnes matriculats.

24. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels alumnes matriculats per primer cop a la titulació (via PAAU i FP) en tres grups de notes: [5-6), [6-7), [7-10].

25. Publicació pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado (BOE)* el pla d'estudis de la titulació un cop homologat pel *Consejo de Universidades*.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la pròpia universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdits pràctics

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total crèdits pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat i és reconeguda per aquesta.

35. Grau mínim de practicitat

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncal i obligatòries en el pla d'estudis respecte del total de crèdits troncal i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta crèdits optatius (PE)

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Tant per cent de crèdits optatius respecte del total de crèdits a cursar per l'estudiant per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema relacionat amb les matèries estudiades i relacionades amb les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els

coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis les pràctiques en empreses poden ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'alumnes per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncal i obligatòries es calcula la mitjana d'alumnes per grup de teoria i de pràctica (al 1r curs, al conjunt del 1r cicle i al 2n cicle) ponderant per la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és:

$$I = \frac{\sum_1^n (c_a \cdot a)}{\sum_1^n (c_a \cdot g)}$$

On **I** és la mitjana ponderada d'alumnes per grup, **n** és el nombre total de grups, **c_a** és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), **a** és el nombre d'alumnes totals de l'assignatura i **g** és el nombre de grups.

44. Alumnes totals matriculats

Còmput del nombre total d'alumnes que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral el còmput d'alumnes es realitza considerant els alumnes matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica d'assignatures. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació.

45. Alumnes equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'alumnes de la titulació dividit per la mitjana de crèdits que un alumne ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxes d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels alumnes en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes presentats a examen. Es calculen pel 1r curs i el 1r i segon cicle, desglossats en 1a i 2a convocatòries.

$$E = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_p}$$

On **E** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_p** els alumnes presentats a examen.

47. Taxes de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes matriculats. Es calculen per 1r curs i 1r i 2n cicle.

$$R = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_M}$$

On **R** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_M** els alumnes matriculats a l'assignatura.

48. Fase selectiva

Etapa inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avaluen de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis. La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Aquell alumne que ha cursat el 100% dels crèdits necessaris per a l'obtenció del títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el nombre de titulats de pla vell i de pla nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als alumnes de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys

de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

Avaluacions de l'Àrea de Ciències: Llicenciat en Matemàtiques UB (1r i 2n cicle)

Introducció

L'avaluació de la llicenciatura de Matemàtiques a la UB s'ha desenvolupat durant el curs 1999/00. El projecte d'avaluació es va impulsar des del vicerectorat responsable de qualitat institucional de la UB. El fet de coincidir amb determinats canvis de responsables acadèmics, la redacció del Contracte Programa i del Pla Estratègic del Centre, va dificultar la plena participació de la comunitat en el procés d'avaluació.

La visita a la titulació per part del comitè extern va realitzar-se a finals del mes de maig de 2000.

En qualsevol cas, el desenvolupament de l'avaluació va funcionar correctament. En el comitè d'avaluació interna hi va haver representació del professorat, de personal d'administració i serveis i d'estudiants. I el comitè d'avaluació externa, nomenat per l'Agència, va comptar amb la participació de professorat d'altres universitats i de professionals.

Context institucional

L'ensenyament de Matemàtiques prové de la llicenciatura de Matemàtiques de l'antiga Facultat de Ciències de la UB, de la qual, l'any 1973, van sorgir les 5 facultats actuals de ciències. Actualment, l'ensenyament està situat a la Facultat de Matemàtiques, on és l'únic que s'hi imparteix. La seva ubicació és a l'edifici de la Plaça Universitat, per tant, allunyat de la resta d'ensenyaments de la Divisió III de Ciències.

Des de la creació de la Facultat de Matemàtiques, l'any 1973, el pla d'estudis ha canviat dues vegades, essent l'actual de 1992.

Els principals departaments implicats en la docència de l'ensenyament són quatre: el d'Àlgebra i Geometria, el de Lògica i Història i Filosofia de la Ciència, el d'Estadística, i el de Matemàtica Aplicada i Anàlisi.

Els estudiants matriculats a Matemàtiques de la UB representen el 57% del total de Catalunya, i és, doncs, el primer ensenyament de Matemàtiques del país en nombre d'alumnes.

Taula 1. Dades generals de la UB. Curs 1998/99

	Matemàtiques, UB
Alumnes de l'ensenyament	911
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.590
Alumnes totals matriculats a la UB	59.686
Alumnes de cicle llarg a la UB	43.409
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UB	1.52%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UB	2.10%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	57.29%

L'accés a l'estudi

L'oferta de places per a primer curs de l'ensenyament de Matemàtiques de la UB és de 220. Pel que fa a la demanda, la via d'accés de PAAU és quasi l'única.

En el curs 1998/99 la demanda en primera opció no arriba a cobrir l'oferta de places de l'ensenyament, restant aproximadament un 5% de places sense assignar.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

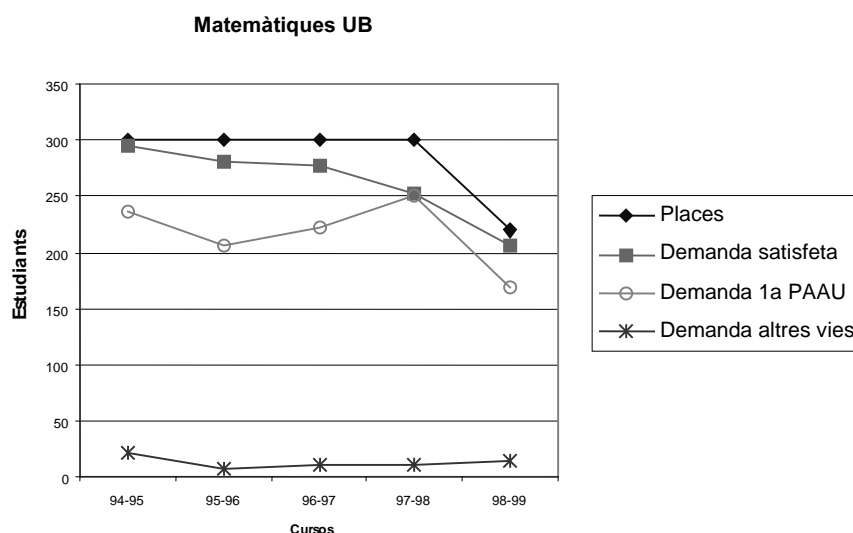
Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Matemàtiques, UB	5.73	5.68	5.68	5.22	5.29

La nota d'entrada s'ha mantingut estable fins el curs 1997/98 en què ha patit una caiguda de pràcticament mig punt. A nivell de Catalunya, cal dir que l'oferta de places va ser de 452, i la demanda en primera opció de 381, per tant, 16 punts per sota, xifra similar a la de l'ensenyament avaluat.

Taula 3. Demanda de accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Matemàtiques UB	300	183	0.83	169	14	207

Places ofertes a Catalunya: 452
Demanda en 1a opció a Catalunya: 381

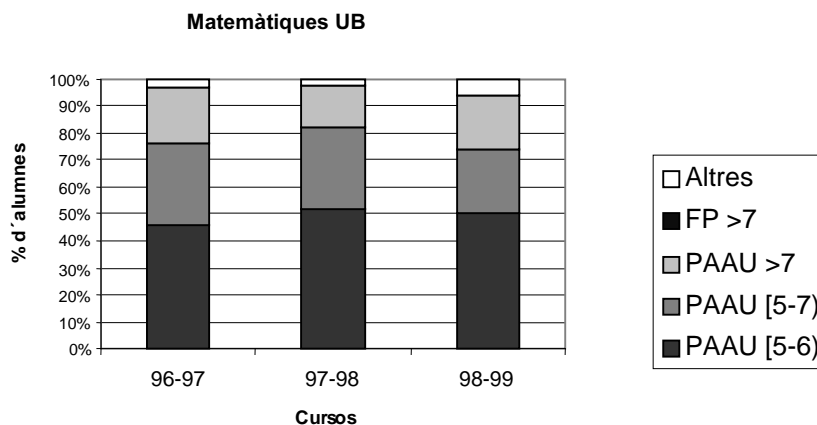
La satisfacció de la demanda en primera opció té una cobertura del 50% sobre el total de la matrícula.

La qualitat de l'accés a la titulació, tot hi tenir una nota de tall baixa, manté un flux d'entrada de bons estudiants (notes superiors a 7) significatiu, al voltant del 18% i, en el darrer curs analitzat, del 20%. Tanmateix, hi ha un 50% de la matrícula de nou accés amb una nota d'entrada entre 5 i 6.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Matemàtiques, UB	46.2	30.0	21.3	51.6	30.5	15.9	50.2	23.7	20.3

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Fites i objectius

Malgrat no estar documentats, els objectius de la titulació estan dirigits al coneixement de les matemàtiques per si mateixes, l'aprenentatge de mètodes de resolució de problemes sorgits de les ciències experimentals i l'adquisició de rigor en el raonament i desenvolupament de la capacitat d'abstracció. Els matemàtics tenen un perfil generalista, tot i que en aquesta declaració d'objectius no es fa referència a les necessitats del mercat, ni al nivell d'interdisciplinarietat amb d'altres camps com la física, l'economia o l'enginyeria, ni a l'especialització lligada a les possibles sortides professionals. De totes maneres, en aquest sentit, cal dir que el nivell de col·locació dels llicenciats en Matemàtiques per la UB és alt.

El programa de formació

El pla d'estudis de l'any 1993 consta de 300 crèdits amb una durada prevista de quatre anys. No hi ha especialitats i les assignatures són semestrals.

En el pla d'estudis vigent no hi ha matèries obligatòries pròpies de la universitat. Així, s'ha optat per afegir crèdits a les matèries troncales, essent obligatori el 67% del total de crèdits de la carrera.

Un aspecte rellevant en l'evolució dels estudis de matemàtiques a la UB ha estat l'increment en el nombre d'hores de classe en aules d'informàtica.

Quant a les assignatures optatives, l'oferta és molt àmplia, sis vegades superior al que l'alumne ha d'escollir. Si bé, aquesta amplitud d'oferta, superior a d'altres ensenyaments de la Divisió de Ciències Experimentals i Matemàtiques de la UB, es valora positivament, cal matisar que això implica un esforç important dels recursos de la facultat i, de vegades, aquestes optatives tenen una matrícula molt reduïda.

Tot i aquesta oferta àmplia, el programa de formació només acull sis optatives per a primer cicle. Així mateix, hi ha poques optatives que es puguin seguir sense haver fet abans alguna obligatòria de segon cicle.

En el cas de les assignatures de lliure elecció, la facultat no n'ofereix, i les assignatures ofertes per altres ensenyaments de la Divisió III resulten poc atractives pels alumnes de Matemàtiques, ja que s'imparteixen en un altre campus. Tot això fa que els estudiants acabïn matriculant-se d'optatives de la mateixa facultat.

El programa de formació segueix una pauta clàssica i és per això que seria convenient considerar la possibilitat d'incloure treballs acadèmicament dirigits o projectes a desenvolupar pels alumnes a cavall entre la universitat i el món empresarial. També caldria afavorir la interdisciplinarietat per tal d'atorgar un perfil menys abstracte a l'ensenyament.

Taula 5. El programa de formació

Matemàtiques, UB	
Publicació en el BOE	21.01.93
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	202.5
<i>Teoria</i>	103.5
<i>Pràctica</i>	99
Crèdits optatius	67.5
Crèdits de lliure elecció	30
<i>Total</i>	300
Grau mínim de practicitat	48.9%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	59
Oferta de crèdits optatius propis	59
% d'optatives al pla d'estudis	23%
Relació d'optativitat	5.8
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

En primer lloc, cal fer referència a la introducció de la matrícula semestralitzada, que ha permès una millora en les taxes de rendiment de l'alumnat. També ha aconseguit que els alumnes es matriculin de manera més racional i, per tant, més adient a les seves capacitats, a la vegada que permet un millor aprofitament dels recursos docents.

El nivell exigít als estudiants és molt alt; així, segons estimacions fetes en l'autoavaluació, es recomana una hora d'estudi per hora de teoria, i una i mitja per cada hora de problemes, això suposa 50 hores de treball setmanal (19 de classe més 24.5 d'estudi).

També s'ha constatat que el segon cicle s'apropa a un tercer cicle i això provoca que el primer cicle tingui un nivell proper a un segon cicle. Aquest fet produeix un desnivell important entre la secundària i el primer curs. La facultat corregeix aquesta transició amb l'organització de cursos zero i amb assignatures de lliure elecció dirigits a augmentar els coneixements d'aquells estudiants amb majors dèficits formatius.

La metodologia docent es basa principalment en les classes magistrals, la qual cosa no afavoreix prou la participació de l'alumnat. D'altra banda, l'elevada exigència, juntament amb l'ús de classes magistrals, afavoreix que els estudiants treballin quasi exclusivament amb els apunts de classe i, per tant, no es fomenta suficientment el treball personal i l'autoaprenentatge mitjançant la consulta de llibres.

En totes les assignatures obligatòries, hi ha un examen final, encara que en algunes es demana un treball o s'estableix un examen optatiu. En general, hi ha una aplicació reduïda de l'avaluació continuada.

Pel que fa al primer curs, s'ha detectat la necessitat de coordinar els continguts de les assignatures obligatòries amb els currículums de matemàtiques existents en els ensenyaments pre-universitaris, sobretot després de l'aplicació de la reforma.

En relació a la mida dels grups, val a dir que en les assignatures obligatòries el nombre d'alumnes és moderat.

Durant els cursos 1995/96 i 1996/97 es va introduir, de forma pilot, l'experiència de la tutorització dels alumnes. Tanmateix l'escàs ús que tenien aquestes tutories per part dels alumnes va fer que l'experiència no es perllongués.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Matemàtiques, UB
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	69
Pràctica	30
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	47
Pràctica	21
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	68
Pràctica	30
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	78
Pràctica	40
Alumnes totals	911
Alumnes equivalents a temps complet	715

Les xifres relatives al rendiment acadèmic mostren uns resultats baixos, que es tradueixen en una taxa de graduació molt reduïda.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Matemàtiques, UB
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	30%
2a convocatòria	28%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	35%
2a convocatòria	32%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	51%
2a convocatòria	47%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	30%
1r cicle	34%
2n cicle	50%
Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	53
Taxa de graduació	0.24

Professorat

Un dels punts forts de la titulació de Matemàtiques de la UB és el de comptar amb un professorat amb molta experiència i capacitat. Així, alguns professors són líders en les seves respectives especialitats en l'àmbit estatal.

La major part dels professors tenen el títol de doctor en Matemàtiques i mantenen una activitat de recerca continuada, publicant en revistes d'abast internacional.

En general, no s'ha detectat diferències entre el professorat de primer curs i la resta de cursos.

En els darrers cursos hi ha hagut un avenç en la preparació de textos de suport a la docència i en la preocupació dels professors per fer ús de tècniques alternatives de docència; l'augment en l'ús de suport informàtic n'és una prova.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Matemàtiques, UB
Professorat Ordinari	65.0%
Catedràtics d'Universitat	16.1%
Titulars d'Universitat	44.5%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	4.4%
Associats	3.6%
Altres	31.4%

Instal·lacions

L'aspecte més destacat del conjunt d'instal·lacions de la facultat és la biblioteca. Amb un fons excel·lent, és fonamental per al desenvolupament de la recerca dels departaments de matemàtiques. Tanmateix caldria replantejar-se la seva ubicació.

Pel que fa a les aules d'informàtica, cal dir que estan ben dotades i són suficients.

En canvi, a causa de diversos problemes d'adequació, les condicions de les aules són força millorables. De fet, la situació de la facultat a l'edifici de la Plaça Universitat fa que la millora dels espais per a sales d'estudis, de professors, etc., sigui més difícil que als edificis del campus de Pedralbes, amb major superfície.

Relacions externes

En l'àmbit de la docència, les relacions externes de la facultat són, en general, escasses. Així, les relacions amb el món empresarial són quasi inexistentes, la qual cosa representa un inconvenient molt important a l'hora de posar en marxa un programa de pràctiques en empreses.

Pel que fa als programes Erasmus i Sòcrates, la demanda dels estudiants ha anat augmentant, tot i que encara no ha assolit els nivells desitjables, ni la gestió adient per fer-los créixer.

Recerca

En primer lloc, cal destacar que la recerca en Matemàtiques que es duu a terme a Catalunya té un nivell comparable al dels països més avançats.

A la UB, la recerca està fortament orientada cap a la recerca bàsica, en la qual s'arriba a tenir projecció internacional. De fet, es constata que una majoria de professors publica de manera habitual en revistes de difusió internacional.

L'avaluació de la recerca s'ha portat a terme en quatre departaments (Àlgebra i Geometria; Estadística; Lògica, Història i Filosofia de la Ciència i Matemàtica Aplicada i Anàlisi). En línies generals, els quatre departaments avaluats destaquen en diversos aspectes, com la qualificació científica del personal que treballa en la recerca, la definició i interrelació de les línies de recerca i en la producció resultant, entre d'altres. En canvi, s'han detectat febleses en els aspectes d'espai i de suport administratiu i gestió.

En l'aspecte d'infraestructures, destaca positivament l'excel·lent biblioteca, dotada de fons molt interessants.

Respecte al tercer cicle, a banda dels programes existents de doctorat, l'avaluació suggereix potenciar els programes de màster relacionats amb la indústria i els serveis i que facilitin el contacte amb l'àmbit empresarial.

Introducció

L'avaluació de la llicenciatura de Matemàtiques a la UAB ha tingut lloc durant el curs 1999/00. El projecte d'avaluació es va iniciar l'octubre de 1999 amb la constitució de tres subcomitès (docència, recerca i gestió), i l'informe d'autoavaluació va ser aprovat el mes de març de 2000.

La visita del comitè extern, nomenat per l'Agència, va tenir lloc a principis de maig de 2000.

El desenvolupament de l'avaluació va funcionar correctament. En el comitè d'avaluació intern hi va haver representació de la direcció del centre, professorat, responsables d'administració i serveis, i estudiants. El comitè d'avaluació extern va comptar amb la participació de professorat d'altres universitats (Universitat Autònoma de Madrid, Universitat de Goteborg i Universitat de Barcelona), així com d'un professional del món empresarial.

Context institucional

La titulació de Matemàtiques està situada a la Facultat de Ciències, on s'imparteixen nou titulacions més. La facultat està organitzada en seccions, cadascuna de les quals té la responsabilitat de coordinar la docència d'un ensenyament. Els departaments són els responsables de la recerca. El Departament de Matemàtiques té pràcticament en exclusiva la docència de la llicenciatura, això fa que, en el cas de docència, la secció i el departament coincideixin en moltes de les funcions.

L'ensenyament de Matemàtiques a la UAB s'inicia l'any 1972. Des d'aleshores s'han establert quatre plans d'estudis, essent l'actual de 1992.

El fet que aquest ensenyament s'ubiqui en un campus i estigui situat en una Facultat de Ciències, juntament amb altres ensenyaments, permet una millor integració de l'estudiant, ja que afavoreix el contacte amb companys d'altres ensenyaments, l'accés a crèdits de lliure elecció i a determinades instal·lacions conjuntes. Aquest aspecte és un avantatge a l'hora de compartir recursos docents, tot i que, de vegades, provoca mancances d'infraestructura, sobretot d'aulari.

A nivell d'alumnat matriculat, val a dir que representa el 28% del total de les titulacions de Matemàtiques a Catalunya. Essent, per tant, el segon ensenyament de Matemàtiques del país en nombre d'alumnes matriculats, després del de la UB.

Taula 1. Dades generals de la UAB. Curs 1998/99

	Matemàtiques, UAB
Alumnes de l'ensenyament	447
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.590
Alumnes totals matriculats a la UAB	33.506
Alumnes de cicle llarg a la UAB	28.663
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UAB	1.3%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UAB	1.6%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	28.1%

L'accés a l'estudi

L'oferta de places per a primer curs als estudis de Matemàtiques de la UAB és de 105 i la via, quasi única, d'accés és la de PAAU. La demanda en primera opció no arriba a cobrir l'oferta de places de l'ensenyament. Així, en el darrer any analitzat, la matrícula no cobreix les places ofertes, deixant un 23% de places vacants.

La nota de tall en el curs 1998/99 fou de 5, mentre que pel curs 1993/94 era de 5.91. El més destacat, doncs, és la reducció de quasi un punt produït en el període analitzat. Això es deu a diversos factors, el més significatiu dels quals és la competència dels ensenyaments d'enginyeria i d'informàtica.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Matemàtiques, UAB	5.89	5.90	5.78	5.61	5.00

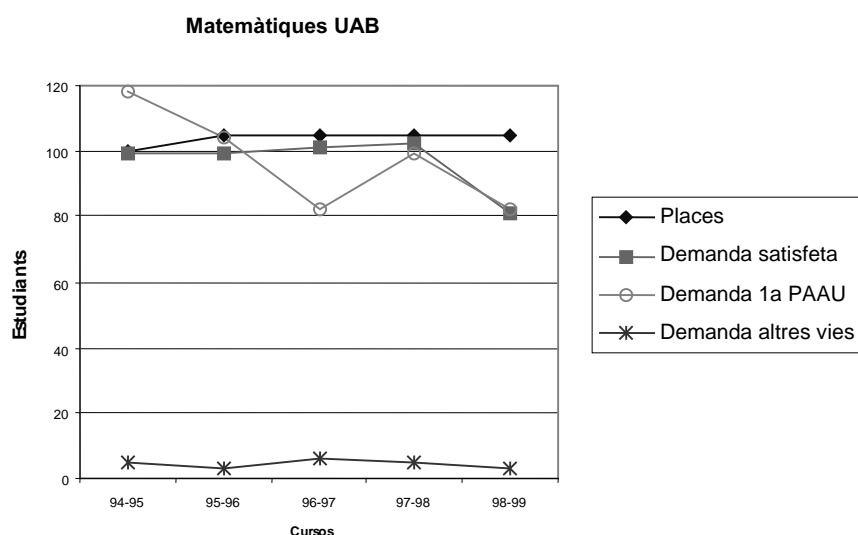
A Catalunya, l'oferta de places va ser de 452 i la demanda en primera opció de 381, per tant, la diferència és de 16 punts per sota, xifra una mica inferior a la que registra l'ensenyament avaluat que s'apropa als 19 punts.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Matemàtiques UAB	105	85	0.81	82	3	81

Places ofertes a Catalunya: 452

Demanda en 1a opció a Catalunya: 381

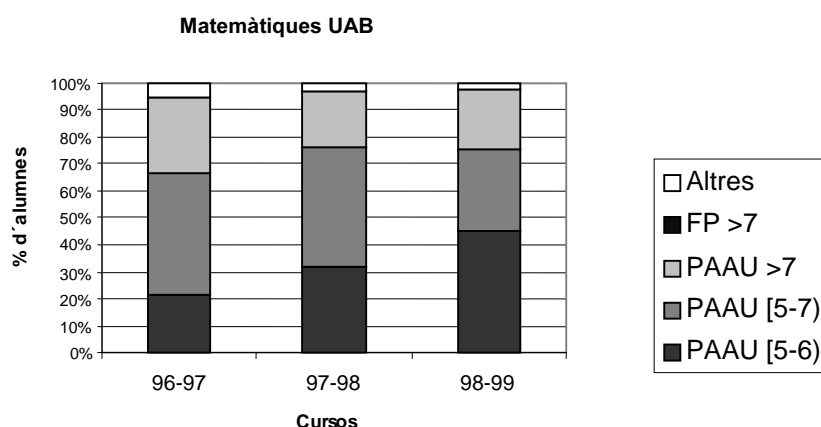
La demanda en primera opció té una cobertura del 75% sobre el total de la matrícula. En relació a la matrícula per sexes, el nombre d'homes matriculats és lleugerament superior al de dones.

La qualitat de l'accés a la titulació, malgrat la nota de tall baixa, manté un flux d'entrada de bons estudiants (notes superiors a 7) considerable. D'altra banda, pràcticament el 100% de l'alumnat és de primera opció.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Matemàtiques, UAB	21.8	44.5	28.7	32.3	44.1	20.6	44.4	30.8	22.2

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Fites i objectius

Els objectius de la titulació relatius al pla del 92 no estan especificats. Tanmateix, del disseny del pla d'estudis, se'n dedueix que proposa un perfil de formació ampli, que ha de facilitar als futurs llicenciats la seva incorporació al món docent, de la recerca o de l'empresa. Val a dir que, en qualsevol cas, aquesta incorporació necessitarà d'un període de formació complementari, especialment en el cas de la integració al món empresarial.

El programa de formació

El pla d'estudis de 1992 (BOE, 20 de novembre de 1992) consta de 300 crèdits que es desenvolupen al llarg de 4 anys. Del total de crèdits, el 64% són troncal. La titulació ha ampliat aquesta obligatorietat en només el 7% del total de crèdits, deixant com a optatius un 29%. El pla d'estudis no preveu incompatibilitats, ni pre-requisits. Tampoc ha establert especialitats ni itineraris.

El pla d'estudis del 92 ha suposat un canvi important en el sentit que ha representat la introducció de crèdits pràctics en totes les assignatures troncal i obligatòries.

Els estudis estan dirigits a dotar els alumnes d'una bona formació bàsica en Matemàtica, on el Càlcul Diferencial i l'Àlgebra Lineal en constitueixen l'espina dorsal. Això queda ben reflectit en el pla d'estudis i el seu desplegament en assignatures de l'àmbit matemàtic. Ara bé, aquest currículum, molt concentrat en les matemàtiques, dona lloc a una llicenciatura difícil i densa.

En canvi, hi ha una escassa presència d'assignatures d'altres disciplines com la Física, la Química, la Biologia o l'Economia que haurien de permetre una major interacció amb aquests camps, a més a més d'esponjar el procés d'acumulació de tècniques matemàtiques.

Malgrat la idea inicial de poder establir un primer curs amb assignatures comunes amb d'altres llicenciatures de la facultat, al final es va optar per un primer curs específic per a Matemàtiques. Una de les debilitats d'aquest pla és l'excessiva fragmentació d'assignatures a primer (9). Així, trobem una mateixa disciplina, com és el cas del càlcul, dividida en tres assignatures. La semestralitat a primer curs no contribueix a evitar aquesta fragmentació.

També es troba a faltar un itinerari que faciliti la integració de l'alumne que ho desitgi en ambients professionals no acadèmics, amb la incorporació d'assignatures optatives d'altres titulacions com les Enginyeries o l'Estadística, o una assignatura de pràctiques en empreses.

Taula 5. El programa de formació

Matemàtiques, UAB	
Publicació en el BOE	20.11.92
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	213
<i>Teoria</i>	109.5
<i>Pràctica</i>	103.5
Crèdits optatius	57
Crèdits de lliure elecció	30
<i>Total</i>	300
Altres dades	
Grau mínim de practicitat	48.59
Nombre d'assignatures optatives ofertes	23
Oferta de crèdits optatius propis	165
% d'optatives al pla d'estudis	37%
Relació d'optativitat	2.9
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	No

Desenvolupament de l'ensenyament

El fet que el departament de Matemàtiques sigui el responsable gairebé únic de la docència facilita, en bona mesura, la coordinació de l'ensenyament i en permet un bon funcionament. També afavoreix la rotació de professorat, així com de les àrees de coneixement de les quals són responsables. Aquest plantejament fomenta la creativitat i la il·lusió del professorat, evitant plantejaments rutinaris.

El pla d'estudis preveu, per a cada assignatura, classes teòriques, de problemes i de pràctiques. En les classes teòriques, l'estratègia docent més utilitzada és la de la lliçó magistral. Si bé, a primer, s'ha optat per desdoblament dels grups, la qual cosa es valora molt positivament. A segon i tercer el nombre elevat d'estudiants (superior a 80 en pràcticament totes les assignatures) dificulta les intervencions individuals.

Les classes de problemes estan destinades a discutir les dificultats que hagin trobat els estudiants a l'hora de resoldre els problemes que se'ls facilita. Aquí també apareix la problemàtica de l'excessiu nombre d'estudiants per grup (entre 70 i 90). Per tant, també en aquest tipus de classes la lliçó magistral és la que preval.

Quant a les classes pràctiques, es desenvolupen mitjançant l'ús d'ordinadors o en tallers. Aquestes classes resulten de gran utilitat al professor per conèixer el nivell dels seus estudiants.

En relació al sistema d'avaluació, s'observa que el mètode majoritari és el de l'examen a final de semestre; per tant, l'ús de l'avaluació continuada és molt limitat.

El pla d'estudis és carregós i el nivell d'esforç que demana a l'estudiant és elevat. Segons les estimacions fetes, el treball que hauria de fer un alumne mitjà per superar amb èxit el curs hauria de ser d'onze hores diàries (classes més estudi personal).

Pel que fa referència als resultats, la taxa de graduació en el temps previst és baixa. El nombre d'abandonaments és important i se situa al voltant d'un terç de cada cohort. Les taxes d'endarreriment són altes. Així mateix, les xifres de rendiment entre els alumnes amb nota d'entrada més alta, tot i que són millors, tampoc no són altes.

L'orientació dels alumnes de primer, tot i que s'ha instaurat un sistema de tutories experimental, hauria de millorar.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1998/99

Matemàtiques, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	70
Pràctica	30
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	43
Pràctica	19
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	78
Pràctica	24
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	85
Pràctica	27
Alumnes totals	447
Alumnes equivalents a temps complet	375

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1998/99

Matemàtiques, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	37%
2a convocatòria	50%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	46%
2a convocatòria	54%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	66%
2a convocatòria	65%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	32%
1r cicle	38%
2n cicle	57%
Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	43
Taxa de graduació	0.43

Professorat

El professorat implicat en la titulació canvia periòdicament l'assignatura que imparteix, la qual cosa té efectes generalment positius de renovació docent. D'altra banda, cal dir que participa activament en la recerca, situant la producció del departament a un nivell competitiu, tant d'abast català com internacional.

Quant a la participació del professorat del Departament en la docència, la presència de professorat ordinari és considerable, tot i que, darrerament, ha crescut el component format per professorat associat, generalment jove i en procés d'obtenció del doctorat.

De la capacitat docent del Departament de Matemàtiques, el 35% es dedica exclusivament a la titulació, la resta dona servei a 17 titulacions més de la UAB. Aquest fet pot provocar que hi hagi una menor oferta d'optatives a l'ensenyament. En qualsevol cas, el compliment docent del professorat és molt elevat.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1998/99

	Matemàtiques, UAB
Professorat Ordinari	63.0%
Catedràtics d'Universitat	17.1%
Titulars d'Universitat	41.0%
Catedràtics d'Escola Universitària	1.0%
Titulars d'Escola Universitària	4.1%
Associats	14.6%
Altres	22.0%

Instal·lacions

L'ensenyament es troba situat a la Facultat de Ciències. L'escassetat d'aules es tracta de superar amb un sistema centralitzat d'assignació d'espais entre les diferents titulacions. Aquest dèficit, en principi, s'hauria de solucionar amb l'obertura de la nova Escola d'Enginyeria.

La qualitat de les aules és acceptable, però algunes tenen certes deficiències quant a visibilitat i acústica. Fan falta algunes sales dotades de pissarra perquè els alumnes puguin estudiar en grup.

Les aules de pràctiques amb ordinador són l'aula informàtica de la facultat i el laboratori docent del Departament de Matemàtiques. L'aula de la facultat és insuficient, tot i que la posada en marxa del laboratori docent, el 1996, va pal·liar, en part, aquest dèficit.

La Biblioteca de Matemàtiques està relativament ben dotada, encara que el nombre de places és reduït.

Relacions externes

En primer lloc, s'ha de posar de manifest l'elevat grau d'inserció laboral dels graduats en matemàtiques. S'observa que la major part d'ells accedeix a la professió com a professor de secundària. Tot i això, el nombre de titulats que s'ocupen a les empreses ha anat creixent significativament als darrers anys.

La titulació ha participat en el programa Erasmus des de la seva implantació, l'any 1990. Regularment s'han signat contractes amb universitats d'Alemanya, Bèlgica, Itàlia, França i el Regne Unit. Malgrat aquests esforços, són molt pocs els estudiants per curs que aprofiten el programa europeu d'intercanvi.

Una de les majors debilitats en les relacions externes és el baix nivell de relacions institucionals amb el món de l'ensenyament secundari, especialment en aquests moments de canvi en el sistema educatiu de la secundària.

Encara que s'han establert les bases per facilitar l'obtenció de crèdits de lliure elecció mitjançant pràctiques en empreses, les relacions amb el món empresarial són també molt escasses.

Recerca

La recerca en Matemàtiques que es duu a terme a Catalunya és comparable a la dels països més avançats.

A la UAB, la producció científica en matemàtiques, tant en quantitat com en qualitat, és elevada i gaudeix d'un bon impacte internacional. Hi ha una bona coordinació amb el Centre de Recerca Matemàtica pel que fa a activitats de caire internacional. I el nivell de les tesis doctorals del Departament és elevat.

En canvi, s'obren poques línies de recerca i els grups emergents tenen dificultats per a consolidar-se. Així mateix, es detecta poca col·laboració amb grups d'altres departaments de la facultat. Per tant, es troba a faltar l'existència de projectes interdisciplinars.

El programa de doctorat compta amb pocs alumnes.

Introducció

La titulació d'Estadística va començar la seva avaluació a principis del curs 1999/00 i la redacció de l'informe d'autoavaluació va finalitzar a principis de març de 2000. L'avaluació externa va dur-se a terme el mes de maig de 2000.

La decisió d'avaluar l'ensenyament va partir del deganat de la Facultat de Ciències i va tenir el suport del Departament de Matemàtiques. Això va influir positivament en el desenvolupament de l'autoavaluació, que va funcionar correctament. En el comitè d'avaluació intern, hi va haver representació de la direcció del centre, professorat, responsables d'administració i serveis, i estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, va comptar amb la participació de professors d'altres universitats i dos professionals.

Context institucional

A Catalunya, l'ensenyament de l'Estadística s'imparteix a la UAB, la UB i la UPC. La UAB va iniciar la seva docència l'any 1991. Actualment s'ubica a la Facultat de Ciències, juntament amb la resta dels vuit ensenyaments de l'àrea. Aquest fet ha estat valorat favorablement des del punt de vista acadèmic, ja que possibilita sinèrgies amb les altres titulacions.

A la Facultat de Ciències, l'Estadística és l'única titulació de cicle curt. El seu vincle més directe és el Departament de Matemàtiques, tot i que hi ha quatre departaments més que estan vinculats en el desenvolupament de la docència.

La creació del Servei d'Estadística de la UAB és un factor positiu i un punt de referència per a l'ensenyament. En aquest sentit, el Servei possibilitarà l'organització d'activitats, l'oferta de beques de col·laboració, etc.

Taula 1. Dades generals de la UAB

	Estadística, UAB
Alumnes de l'ensenyament	301
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	821
Alumnes totals matriculats a la UAB	33.506
Alumnes de cicle curt a la UAB	3.973
% Alumnes titulació respecte dels alumnes totals de la UAB	0.9%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	36.7%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de 1er cicle de la UAB	7.6%

L'accés a l'estudi

L'oferta de places a Catalunya va ser de 223 i la demanda en primera opció de 287; per tant, hi ha una demanda global un 23% superior a les places ofertes.

L'oferta de places per a primer curs als estudis d'Estadística de la UAB és de 80, fet que representa el 35.9% del total de places ofertes a Catalunya. En el darrer curs analitzat, la matrícula de primer comptava amb un 76% d'estudiants que provenien de la via de PAAU, un 22% d'FP i 2% de la resta de vies. La demanda en primera opció va ser força superior a l'oferta de places (gairebé un 68%). Aquesta demanda en els anys anteriors havia tingut una tendència a decreixer fins a situar-se en valors inferiors a l'oferta de places.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

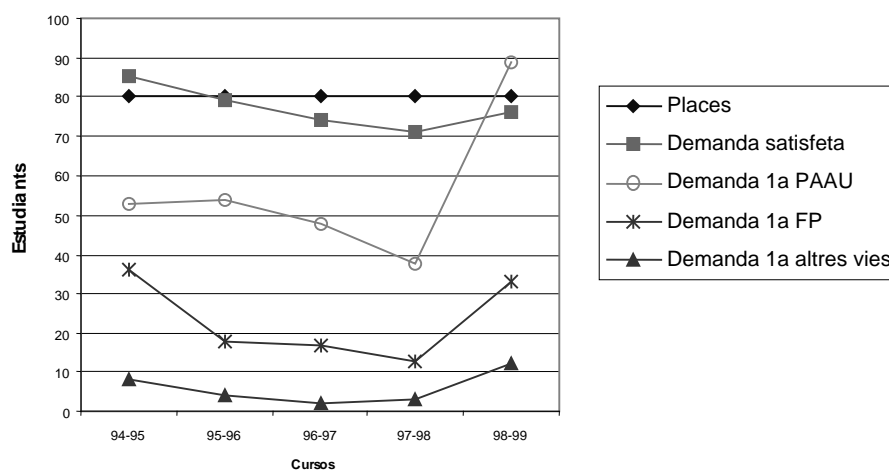
Titulació	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Estadística, UAB	5.86	5.73	5.77	5.56	5.52	7.10	7.09	6.82	6.50	6.55

La nota d'entrada es manté força estable, tot i que amb una tendència lleu a la baixa. La major part dels estudiants que accedeixen a la titulació per via de PAAU tenen notes d'accés entre 5 i 6. Un canvi significatiu en els darrers anys ha estat la reducció en el nivell de les notes d'accés dels estudiants de la via d'FP.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Estadística, UAB	80	134	1.67	89	33	76

Places ofertes a Catalunya: 223
Demanda en 1ª opció a Catalunya: 287

Estadística UAB

En el curs 1998/99, els estudiants que van accedir a la titulació des de la primera opció van representar, aproximadament, el 60% del total de la matrícula de primer.

Per gèneres, la matrícula té una major presència de dones (al voltant del 54% de les noves matrícules). Aquesta taxa se situa entre la de la UB, amb un 45% de dones, i la de la UPC, amb un 60%.

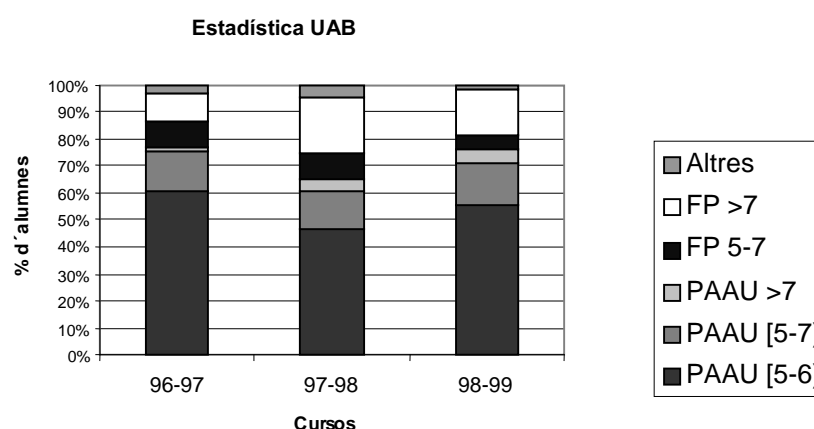
Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Estadística, UAB	61	15	1	43	13	4	55	16	5

Titulació	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-7)	[7-8)	>8	[5-7)	[7-8)	>8	[5-7)	[7-8)	>8
Estadística, UAB	10.8	6.7	2.7	19.7	6.6	2.6	17.1	3.9	1.3

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per cada curs ha de sumar 100%, quan no és així, la diferència fins el 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents de PAAU i FP.

Fites i objectius

El perfil de la titulació és el d'especialistes que coneguin les tècniques bàsiques de l'estadística i la seva implantació pràctica amb eines informàtiques i que tinguin nocions de la fonamentació teòrica de l'Estadística.

Aquest perfil és molt genèric i, per tant, s'ha detectat la necessitat d'especificar-lo.

Quant als objectius de la titulació, l'avaluació també ha posat de relleu la seva manca de concreció. A la vegada, es detecta la necessitat de posar en funcionament un mètode sistemàtic d'anàlisi dels resultats del pla docent.

El programa de formació

En primer lloc, cal dir que la titulació està en un procés de reforma del pla d'estudis.

El pla d'estudis actual és de l'any 1992 (BOE 18, de 21 de gener de 1993). Consta de 200 crèdits amb una durada prevista de tres anys. Dels 200 crèdits, 113 són troncal, 38 obligatoris, 28 optatius i 21 de lliure elecció. Això suposa que el 75% dels crèdits són obligatoris.

La diplomatura permet especialitzar-se en les àrees d'Estadística i Economia, Estadística Aplicada al Control de Qualitat i d'Estadística Aplicada a les Ciències de la Salut. Aquesta

última és l'única que s'ofereix a Catalunya i té una gran acceptació. En canvi, les especialitats relacionades amb l'empresa i l'economia presenten certes mancances.

El fet que molts estudiants de l'ensenyament continuïn estudis de segon cicle una vegada graduats crea una certa contradicció entre si cal una formació orientada al mercat de treball o més adequada per seguir estudis de cicle llarg.

En línies generals, el pla d'estudis es considera excessivament teòric, amb un increment important, sobre les directrius generals, de les matèries bàsiques de Matemàtiques i Probabilitat. D'altra banda, els continguts d'algunes d'aquestes matèries són massa teòrics i d'un nivell elevat, especialment per als alumnes de nou accés. En canvi, caldria aprofundir més en assignatures referents a sèries temporals, disseny d'experiments o fiabilitat, que són de gran importància en l'aplicació pràctica de l'estadística al món laboral.

Pel que fa als continguts de les assignatures, s'ha de destacar un esforç per adaptar-los a un enfocament més aplicat. Els continguts estan disponibles a Internet, encara que tenen un grau de concreció desigual.

La introducció creixent de pràctiques de laboratori en la docència és un dels aspectes més positius del programa de formació.

Com a punt feble cal dir que no hi ha cap assignatura optativa de pràctiques a l'empresa. També es considera un punt feble el poc pes atorgat a l'assignatura de Projectes, donat el volum de feina que suposa per als estudiants.

Taula 5. El programa de formació

Estadística, UAB	
Publicació en el BOE	21.01.93
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	151
<i>Teoria</i>	91
<i>Pràctica</i>	60
Crèdits optatius	28
Crèdits de lliure elecció	21
<i>Total</i>	200
Indicadors	
Grau mínim practicitat	39.73
Nombre d'assignatures optatives ofertes	14
Oferta de crèdits optatius propis	94
% d'optatives al pla d'estudis	14%
Relació d'optativitat	3.4
Projectes i pràctiques	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	No

Desenvolupament de l'ensenyament

En algunes assignatures fonamentals, l'ensenyament ha posat en funcionament un sistema d'avaluació que permet garantir que els estudiants que es graduïn ho facin tenint uns coneixements determinats. Això és molt ben valorat, ja que els estudiants, mitjançant un document públic, poden conèixer amb major precisió els requeriments que tindran.

Els alumnes centren el seu estudi en els apunts presos a classe. Així doncs, s'observa la necessitat de millorar la documentació facilitada als estudiants per la docència.

En general, el nivell dels exàmens s'ajusta a allò que s'explica a classe. Quant als resultats acadèmics, val a dir que molt pocs alumnes aconsegueixen llicenciar-se en els tres anys previstos (només el 10%). Pel que fa a la taxa d'abandonament, s'acosta al 30% i es troba bàsicament concentrada al primer curs.

Es troba a faltar una política per afavorir la coordinació entre els coneixements de l'ensenyament d'Estadística i els de la secundària, especialment en les matèries de matemàtiques i d'estadística teòrica.

Hi ha una molt bona relació del coordinador dels estudis amb els alumnes, encara que la coordinació de l'ensenyament presenta dificultats a l'hora de gestionar determinats aspectes docents. Així mateix, els estudiants perceben també com a molt positiu l'esforç realitzat pel Departament de Matemàtiques per millorar la titulació.

L'ús intensiu que fan els estudiants de la facultat dels recursos que ofereixen els laboratoris de pràctiques (ordinadors i, especialment, programari) dificulta la gestió de les pràctiques als laboratoris d'informàtica.

Pel que fa a l'atenció tutorial, s'ha detectat que no hi ha establert un sistema de tutories de seguiment. De fet, els estudiants fan poc ús de les hores de consulta fixades pel professorat.

El volum d'estudiants matriculats en grups de primer que repeteixen és important, això fa que la mida dels grups sigui elevada en les assignatures de primer curs. D'altra banda, però, l'assistència a classe és inferior del que seria desitjable. Això també afecta la presentació als exàmens de la primera convocatòria. De fet, cal dir que el nombre d'estudiants que compaginen estudi i treball és superior al d'altres titulacions.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1998/99

Estadística, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	129
Pràctica	64
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	85
Pràctica	42
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	97
Pràctica	61
Alumnes totals	301
Alumnes equivalents a temps complet	272

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Estadística, UAB
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	57%
2a convocatòria	47%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	67%
2a convocatòria	68%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	45%
1r cicle	62%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	37
Taxa de graduació	0.46

Professorat

A la titulació, hi participen professors de cinc departaments (Matemàtiques, Salut Pública, Informàtica, Economia de l'Empresa i Economia i Història Econòmica). El professorat dels departaments esmentats té una molt bona preparació i prestigi en recerca. Tanmateix, la qüestió important és com s'adapta a les característiques pròpies de la titulació d'Estadística, al seu tipus d'alumnes, i als continguts i nivells.

Els responsables de l'ensenyament han posat de relleu la necessitat de millorar els mecanismes d'assignació de professorat a l'ensenyament, en què els responsables de les titulacions tenen molt poca participació.

Tot i que la universitat disposa d'ajuts a la innovació docent, per problemes de gestió, l'ensenyament no els aprofita prou.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Estadística, UAB
Professorat Ordinari	50%
Catedràtics d'Universitat	4.4%
Titulars d'Universitat	44.2%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	1.6%
Associats	26.3%
Altres	23.4%

Instal·lacions

L'equipament general (aules, mobiliari, etc.) està en bones condicions. Així mateix, la propera obertura de l'Escola d'Enginyeries de la facultat permetrà guanyar flexibilitat d'espai. Especialment positiu serà tenir concentrades les aules dedicades a l'ensenyament en una mateixa àrea.

L'aula informàtica és un dels aspectes més febles, especialment pel que fa a la dotació de programari estadístic. La disponibilitat d'ordinador també és limitada, donat que l'aula és utilitzada per estudiants de tots els ensenyaments de la facultat.

Relacions externes

El contacte amb empreses per poder desenvolupar pràctiques està augmentant, però encara és baix. Com a aspecte positiu cal destacar que alguns estudiants de l'opció de Ciències de la Salut han anat a fer el projecte a Sud Amèrica.

En relació al programa Sòcrates, tot i que s'han acollit alguns estudiants estrangers, la participació dels alumnes de l'ensenyament ha estat nul·la. El motiu principal d'aquesta situació és el baix nivell de contactes que es mantenen al respecte en l'àmbit de la titulació.

S'observa, per tant, una necessitat d'augmentar el coneixement i contacte amb d'altres titulacions d'Estadística.

Finalment, en relació als graduats, es proposa la utilitat de realitzar un estudi d'inserció professional, tenint en compte els canvis que s'observen en el mercat de treball. En aquest sentit, la inserció dels diplomats en Estadística està en creixement.

Recerca

L'avaluació de la recerca s'ha centrat en la que realitza el Departament de Matemàtiques. L'existència de dos grups consolidats centrats en el Càlcul de Probabilitats i l'Estadística Matemàtica és un aspecte positiu. Tanmateix, la repercussió de la recerca en la docència de la titulació és escassa.

Com a mesura de millora també s'apunta la necessitat de reforçar l'activitat en l'àrea de la investigació operativa, en la qual no hi ha cap grup.

Introducció

La titulació de Bioquímica va començar la seva avaluació el novembre de 1999 i la va finalitzar el mes de març de 2000 amb la redacció de l'informe d'autoavaluació. L'avaluació externa va dur-se a terme a finals del mes de maig de 2000. La decisió de l'avaluació va partir del deganat de la Facultat de Ciències, seguint la política institucional d'avaluació de la facultat i de la UAB.

El desenvolupament de l'avaluació va funcionar correctament. En el comitè d'avaluació intern, hi va haver representació de la direcció del centre, del professorat, de responsables d'administració i serveis, i d'estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, va comptar amb la participació de professorat d'altres universitats i d'un professional de la indústria química.

Context institucional

L'ensenyament de Bioquímica és de segon cicle i, a Catalunya, s'imparteix a la UAB, a la UB i a la URV. L'inici de la seva docència a la UAB va ser l'any 1992. De fet, el seu origen rau en l'existència d'una especialitat de Bioquímica per als alumnes de 2n cicle de Biologia i Química.

A l'entorn d'aquests estudis inicials es van articular diversos grups de recerca lligats a la bioquímica, cosa que ha enriquit la posada en marxa de la titulació, que ha pogut comptar amb l'experiència prèvia dels professors adscrits en aquests grups.

Actualment, l'ensenyament de Bioquímica imparteix la docència als espais de la Facultat de Ciències, juntament amb la resta dels vuit ensenyaments de l'àrea. L'organització de la facultat en seccions, coordinadors de titulació i comissions de docència és un aspecte molt ben valorat en tot allò que té relació amb la gestió acadèmica.

Taula 1. Dades generals de la UAB

	Bioquímica, UAB
Alumnes de l'ensenyament	115
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	280
Alumnes totals matriculats a la UAB	33.506
Alumnes de 2n cicle de la UAB	870
% Alumnes titulació respecte dels alumnes totals de la UAB	0.3%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	41.1%
% Alumnes respecte dels alumnes de només 2n cicle de la UAB	13.2%

L'accés a l'estudi

D'acord amb la normativa vigent, poden accedir als estudis de segon cicle de Bioquímica els estudiants que hagin superat el primer cicle de les llicenciatures de Biologia, Farmàcia, Medicina, Química i Veterinària.

La demanda per cursar l'ensenyament ha anat creixent; de manera que en el curs 1999/00 es va ampliar l'oferta de places de la titulació de 50 a 60. Tot i haver-hi un pic de la demanda el curs 1997/98, que va significar un dèficit important de places, després de l'ampliació, es pot dir que oferta i demanda es troben força equilibrades.

Un aspecte rellevant de la demanda és que, a diferència d'altres titulacions de Bioquímica en les quals molts dels estudiants de nou accés són llicenciats, en el cas de la UAB aquest grup només arriba al 16%.

Majoritàriament la titulació d'origen dels estudiants de nou accés, considerant tant els que accedeixen després d'haver superat els estudis de primer cicle com els llicenciats, és Biologia, amb un 66%, seguida de Química, amb un 29%. Encara que aquesta situació no reflecteix cap feblesa per si mateixa, el comitè d'avaluació extern ha suggerit la possibilitat d'endegar accions que permetin obrir la procedència dels estudiants de nou accés a altres estudis.

En relació a la procedència, la majoria d'alumnes hi accedeixen des de la pròpia UAB, en un 76%, seguits dels de la Universitat de Girona i la de Barcelona, amb un 10.6% i un 9.4% respectivament.

La relació entre demanda i ocupació dels titulats de Bioquímica, malgrat que l'enquesta feta als graduats mostra que estan força satisfets amb la formació rebuda, evidencia que les taxes d'inserció laboral són millorables. De les dades es desprèn que l'ocupació dels graduats s'orienta cap a la docència i la recerca i que les taxes de sub-ocupació entre els llicenciats són importants. Això, en part, s'explica per la novetat de l'ensenyament que encara mostra dificultats a l'hora de competir amb titulacions amb major tradició.

Taula 2. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda satisfeta global
Bioquímica, UAB	50	96	1.92	51

Places ofertes a Catalunya: 140
Demanda en 1a opció a Catalunya: Nd

Fites i objectius

Els objectius de la titulació estan basats en les directrius generals del títol. La seva definició és excessivament genèrica per la concreció d'un ensenyament com el de Bioquímica a la UAB i, per tant, és poc indicativa.

De fet, la concreció d'objectius hauria de passar per tenir documentats els coneixements, capacitats i habilitats que es demanaran als estudiants. A més a més, aquesta documentació podria ser útil tant per a la captació, com per a l'acollida de nous estudiants.

Actualment, la llicenciatura té una orientació molt dirigida a les Ciències Experimentals amb un perfil clarament generalista i d'investigació. Tanmateix, el comitè d'avaluació extern proposa, donada la capacitat del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular, la possible planificació de noves orientacions per a la titulació.

El programa de formació

El pla d'estudis vigent és de 1992 (BOE de 13 de gener de 1993). Dels 157 crèdits a cursar, 93 corresponen a assignatures troncal i obligatòries, 48 a optatives i 16 a crèdits de complements de formació que assegurin una formació prèvia en quimicabiològica

homogènia. Justament aquest complement de formació fa que, a tercer curs, els estudiants tinguin un nombre relativament elevat de crèdits.

L'actual pla no disposa d'especialitzacions, encara que l'estudiant podria arribar a configurar un perfil de formació més "biològic" o un de més "quimicofísic" segons el seu interès.

Cal destacar el bon nivell de preparació que aconseguixen els estudiants i l'actualització dels continguts de les matèries, amb una bona correspondència entre recerca i docència.

Del conjunt del programa, en destaquen dues característiques valorades molt positivament: l'alt contingut pràctic i l'existència d'una assignatura optativa de pràctiques externes.

Com a debilitat, cal dir que, tot i que està en fase de revisió, el pla actual no ha estat encara reformat.

Taula 3. El programa de formació

	Bioquímica, UAB
Publicació en el BOE	13.01.93
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	93
<i>Teoria</i>	49
<i>Pràctica</i>	44
Crèdits optatius	48
Crèdits de lliure elecció	16
<i>Total</i>	157
Altres dades	
Grau mínim de practicitat	47.3%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	15
Oferta de crèdits optatius propis	94
% d'optatives al pla d'estudis	31%
Relació d'optativitat	1.96
Pràctiques externes	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

L'ús de seminaris i treballs pràctics en un gran nombre d'assignatures afavoreix el manteniment d'un ritme d'estudi continuat al llarg de l'any.

En general, el rendiment acadèmic és molt alt, tot i que el volum de treball exigit als alumnes és elevat. Les taxes d'abandonament són baixes. En canvi, els estudiants amb una titulació prèvia tenen un rendiment força inferior, ja que dediquen menys temps a l'estudi.

El contingut de les assignatures presenta poques repeticions innecessàries i la seva seqüència, des del punt de vista docent, és correcta. Tanmateix, s'ha observat que la coordinació o complementarietat entre els continguts teòrics i pràctics d'algunes matèries no és satisfactòria. D'altra banda, val a dir que els programes de les assignatures es compleixen.

En relació a la mida dels grups, en general, són força reduïts, especialment en el cas de les pràctiques que, a més a més, compten amb personal tècnic de suport en les de laboratori.

Respecte a la tutorització de l'alumnat, la titulació no té un sistema de tutories reals. Quant a les consultes, malgrat que poden fer-se durant tot el dia sense dependre de l'horari, els estudiants en fan un ús molt limitat.

També és important esmentar que existeixen convenis amb empreses per a l'obtenció de crèdits en l'assignatura optativa de pràctiques en empreses, laboratoris o centres de recerca.

Com a punt dèbil, s'han detectat deficiències en la publicació dels programes de les assignatures, tant per manca d'homogeneïtat en el redactat dels continguts, com perquè, en alguns casos, no es dóna d'informació sobre objectius de la matèria o, en d'altres, la bibliografia descrita no s'adiu amb el nivell docent. A més a més, de vegades, aquestes informacions arriben als estudiants amb retard.

Taula 4. Distribució d'alumnes. Curs 1997/98

Bioquímica, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	46
Pràctica	15
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	41
Pràctica	13
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	36
Pràctica	14
Alumnes totals	115
Alumnes equivalents a temps complet	104

Taula 5. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

Bioquímica, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	90%
2a convocatòria	87%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	93%
2a convocatòria	86%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	89%
2n cicle	90%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	38
Taxa de graduació	0.76

Professorat

Els professors del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular imparteixen la major part de la docència de la titulació (68.4%). Per categories, el professorat numerari (Catedràtics i Titulars) cobreix gairebé el 60% de la docència (el 92% de la teòrica). Pel que fa a les pràctiques, les d'aula són responsabilitat de numeraris, mentre que les de laboratori ho són d'ajudants o associats.

La motivació i dedicació del professorat de la titulació s'ha valorat positivament. Tanmateix, de l'enquesta realitzada als estudiants es desprèn la necessitat de millorar la interacció professor-alumne a les classes teòriques i en les pràctiques d'aula.

Hi ha una baixa participació del professorat de la Secció en els òrgans de representació i de govern de la UAB.

Finalment, també s'observa la poca incidència dels plans de formació del professorat per a la seva tasca docent.

Taula 6. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Bioquímica, UAB
Professorat Ordinari	59.4%
Catedràtics d'Universitat	18.4%
Titulars d'Universitat	41.0%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	-
Associats	20.0%
Altres	20.6%

Instal·lacions

En general, les instal·lacions són correctes. Les aules estan en bones condicions i dotades de material audiovisual. Aquestes aules són compartides amb altres ensenyaments de la facultat.

Encara que alguns dels espais comuns de la facultat estan pròxims a la saturació, l'obertura de l'Escola d'Enginyeries corregirà aquest dèficit, descongestionant les instal·lacions.

L'entorn on es desenvolupen gran part de les pràctiques de laboratori ha estat recentment remodelat i posat al dia pel que fa a instrumental, funcionament i seguretat, tot i que encara hi ha alguns espais en espera de ser condicionats.

La facultat disposa de set aules informàtiques amb més de 100 ordinadors. El programari disponible cobreix les necessitats actuals pel que fa a l'ensenyament avaluat, però cal tenir en compte que se'n fa un ús molt intens.

Relacions externes

Pel que fa als Programes Sòcrates/Erasmus, durant els dos darrers cursos hi han participat dotze estudiants que han estat a universitats d'Itàlia, el Regne Unit, Finlàndia, Irlanda i Mèxic. En canvi, l'acollida d'universitaris estrangers a la llicenciatura és molt escassa. De totes maneres, la figura del coordinador d'intercanvis, recentment instaurada per la Secció, pot afavorir la informació sobre intercanvis i, per tant, potenciar-los.

La titulació de Bioquímica manté relacions amb empreses a través de convenis per a la realització de pràctiques, visites guiades a empreses i sessions informatives sobre sortides professionals. Tot i això, per manca de tradició, els contactes que manté l'àrea de Bioquímica amb les empreses dels sectors biotecnològic, farmacèutic i agroalimentari encara no tenen una base prou àmplia.

També s'ha detectat la necessitat d'efectuar un seguiment continuat del grau d'inserció dels graduats, així com d'incrementar la relació entre la Secció de Bioquímica i els col·legis professionals.

Recerca

El Departament de Bioquímica i Biologia Molecular se situa entre els primers llocs de l'Estat espanyol pel que fa a activitat científica. De fet, resulta molt competitiu en la captació de recursos públics i privats per a fins de recerca. Especialment interessant resulta el component de finançament que prové de fons privats, que s'ha xifrat en un 20% del total en els darrers cinc anys.

L'activitat de recerca és altament productiva; a més a més, no es concentra en pocs professors, donat que bona part de la plantilla està adscrita a grups consolidats de recerca.

L'equipament científic és suficient i es troba agrupat en serveis de recerca centralitzats, la qual cosa permet optimitzar-ne l'ús. Els recursos bibliogràfics també han estat valorats favorablement.

Cal també assenyalar l'existència d'una bona connexió entre recerca i docència, no només en la direcció de tesis, sinó també de treballs experimentals de tercer curs, programes de doctorat i segon cicle en general.

Com a aspecte a millorar, s'apunta l'actual dispersió geogràfica dins el campus de la UAB dels investigadors del Departament. També caldria formar el PAS en tècniques de gestió i suport a la recerca.

Avaluacions de l'Àrea de Ciències: Llicenciat en Química UdG (1r i 2n cicle)

Introducció

La titulació de Química va començar la seva avaluació durant l'octubre de 1999 i la redacció de l'informe d'autoavaluació va acabar a finals de març de 2000. L'avaluació externa va dur-se a terme el mes de maig de 2000.

Aquest projecte d'avaluació, per decisió de la Universitat i d'acord amb l'Agència, no ha inclòs l'apartat de recerca.

La decisió d'endegar el procés d'avaluació va ser presa a instàncies de l'equip de govern de la UdG, encara que va ser compartida en tot moment per la titulació de Química. De fet, l'avaluació coincideix amb la revisió del pla d'estudis, aspecte que ha estat qualificat com a molt útil.

En el comitè d'avaluació intern, hi ha hagut representació del professorat, del personal d'administració i serveis, i dels estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, va comptar amb la participació de professors d'altres universitats i de professionals.

Context institucional

L'ensenyament de Química a Girona va ser, juntament amb el de Biologia, un dels primers a ser instaurats després de la creació de la corresponent secció de Ciències del Col·legi Universitari de Girona. Actualment, s'imparteix a la Facultat de Ciències, juntament amb el de Biologia i el de Ciències Ambientals.

L'àrea de Girona disposa d'una economia molt orientada als serveis. En aquest sentit, la base industrial és limitada, tot i que, la indústria química de l'entorn, la conformen empreses de petita dimensió. Aquesta situació ha fet que la titulació es decantés per oferir una formació generalista, més adaptada a l'entorn proper.

La titulació ha anat guanyant pes, però encara considera necessari continuar treballant per aconseguir major protagonisme, tant dins la pròpia Universitat de Girona com en el conjunt de la societat gironina. En qualsevol cas, és remarcable el nombre d'acords que la titulació té amb empreses per tal de desenvolupar pràctiques per als alumnes.

Taula 1. Dades generals de la UdG. Curs 1998/99

	Química, UdG
Alumnes de l'ensenyament	477
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	3.329 (1)
Alumnes totals matriculats a la UdG	11.185
Alumnes de cicle llarg a la UdG	5.480
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdG	4%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UdG	8.7%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	14.3%

(1) En centres de les universitats públiques.

L'accés a l'estudi

A Catalunya, l'oferta de places va ser de 742, i la demanda en primera opció de 717, per tant, hi ha una demanda global pràcticament equilibrada.

L'oferta de places per a primer curs als estudis de Química de la UdG és de 100, el que representa el 13.5% del total de places ofertes a Catalunya. En el darrer curs analitzat, la matrícula de primer curs va estar composta exclusivament per estudiants que provenien de la via de PAAU. La demanda en primera opció és inferior a l'oferta de l'ensenyament en gairebé un 25%; tanmateix, aquesta demanda ha tingut una tendència positiva al llarg dels anys.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

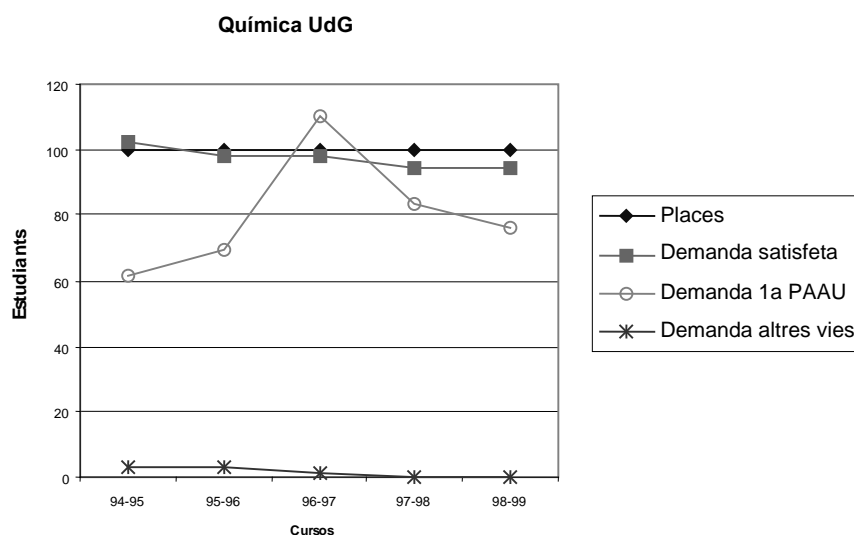
Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Química, UdG	5.65	5.79	5.92	5.93	5.91

La nota d'entrada es manté estable des del curs 1996/97 en una xifra lleugerament superior al 5.9. El flux d'entrada de bons estudiants (notes superiors a 7) varia molt d'any amb any. Així, en el curs 1997/98 es va assolir un màxim del 27% dels matriculats procedents de PAAU, en canvi, el curs següent el percentatge va baixar fins a l'11%.

Taula 3 . Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Química, UdG	100	76	0.76	76	0	94

Places ofertes a Catalunya: 742
Demanda en 1a opció a Catalunya: 717

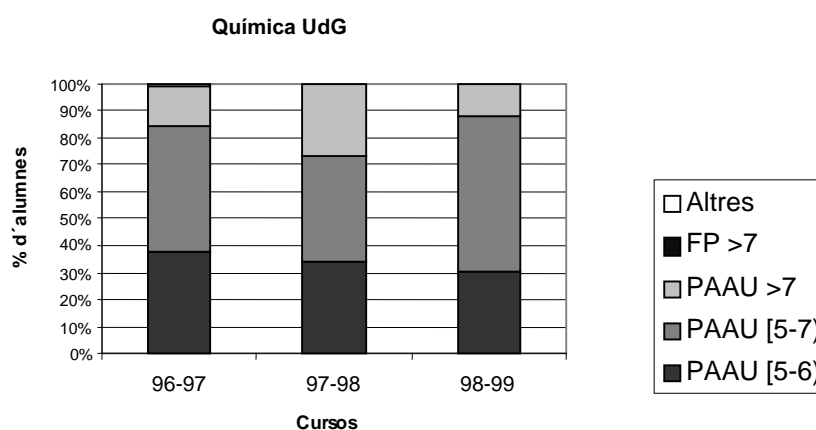
En el curs 1998/99, els estudiants que van accedir a la titulació des de la primera opció van representar, aproximadament, el 65.9% del total de la matrícula de primer.

Per gèneres, la matrícula mostra una major presència de dones, al voltant del 60% de les noves matrícules, taxa molt semblant a la d'altres centres que imparteixen aquest estudi a Catalunya.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Química, UdG	38	47	14	34	39	27	31	57	12

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Fites i objectius

Els objectius docents de la titulació no estan definits de forma explícita, encara que sí són assumits per la llicenciatura de forma implícita. Van orientats a oferir un perfil de formació que respon a la figura d'un professional de tipus generalista i no especialitzat.

El programa de formació

El pla d'estudis és de l'any 1993 (BOE 286 de 30 de novembre de 1993), modificat l'any 1995. Actualment, consta de 320 crèdits amb una durada prevista de quatre anys.

El perfil generalista del programa ha de permetre als graduats convertir-se en professionals flexibles i adaptables a diferents llocs de treball.

El programa de formació vigent, establert en els quatre anys, ha estat qualificat de dens. Un ajust en els programes de les assignatures, per tal d'evitar encavalcaments en els continguts, i una reducció dels temes menys rellevants ajudaria a disminuir aquesta pressió acadèmica.

L'actual pla no preveu pre-requisits i, malgrat que això s'ha fet per dotar l'alumne de més autonomia i capacitat de decisió quant al ritme i seqüència temporal de formació, el resultat ha estat una pèrdua d'homogeneïtat de la base científica dels alumnes i una disminució dels seu rendiment acadèmic.

Les pràctiques (d'aula informàtica o de laboratori) representen un percentatge important del total de crèdits a cursar per part de l'alumne (47.6% de crèdits troncal i obligatoris). De totes maneres, aquesta oferta de crèdits pràctics és menor en les assignatures optatives.

Taula 5. El programa de formació

Química, UdG	
Publicació en el BOE	30.11.93
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	223.5
<i>Teoria</i>	117
<i>Pràctica</i>	106.5
Crèdits optatius	64.5
Crèdits de lliure elecció	32
<i>Total</i>	320
Graus i assignatures	
Grau mínim de practicitat	47.65
Nombre d'assignatures optatives ofertes	23
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	20%
Relació d'optativitat	Nd
Projecte final de carrera/Pràcticum	
Projecte final de carrera/Pràcticum	Nd
Pràctiques en empreses	Nd

Desenvolupament de l'ensenyament

La metodologia docent de les sessions teòriques sol ser la classe magistral. En molts casos, en aquestes classes es fa ús de material audiovisual (principalment transparències).

L'existència de pràctiques integrades és destacada, per part del professorat, com un dels principals actius de l'ensenyament. Tot i això, la seva organització i coordinació és complexa, ja que cal evitar encavalcaments amb el conjunt de les pràctiques impartides per curs i combinar els horaris d'ús dels laboratoris amb altres ensenyaments de la facultat.

De fet, es detecten problemes de coordinació en diferents àmbits: programes de les assignatures, departaments i àrees de coneixement. En aquest sentit, cal dir que no hi ha cap comissió que es dediqui a revisar l'organització i seqüència de les assignatures. Tanmateix, a la UdG existeix la figura del coordinador d'estudis, amb rebaixa docent, que té les següents funcions: coordinar i gestionar les activitats i programes de les assignatures de la titulació que li corresponen i vetllar per la qualitat i el compliment dels estudis impartits.

No es pot parlar de massificació en les assignatures obligatòries i troncal de primer cicle, però el nombre d'estudiants per grup en les de segon cicle i en algunes optatives és elevat.

Durant el curs 1997/98 es va establir un sistema de tutories encaminades a aconsellar l'alumne en aspectes acadèmics. Aquest sistema, malgrat que tant alumnes com professorat han expressat la necessitat de comptar amb tutories, no va tenir continuïtat. De totes maneres, els estudiants destaquen com a punt fort l'accessibilitat i cordialitat en el tracte amb el professorat de l'ensenyament.

L'assistència a classe dels estudiants és elevada. D'altra banda, però, el programa establert deixa poc temps de reflexió i autoestudi als estudiants.

A través de convenis, l'ensenyament ofereix als alumnes la possibilitat de realitzar pràctiques en empreses. En el curs 1998/99, el 45% d'estudiants de Química que reunien les condicions necessàries per poder formalitzar conveni han realitzat pràctiques en una empresa. El problema és la dificultat d'efectuar una tasca de seguiment i avaluació d'aquestes pràctiques.

Quant als resultats acadèmics, s'ha de dir que pocs alumnes aconseguen llicenciar-se en els quatre anys previstos. Aquest baix rendiment es deu a diversos factors, entre ells, la transició de secundària a la universitat (alguns dels estudiants accedeixen a la titulació amb coneixements molt bàsics de matemàtiques, química o física), i un primer curs amb una càrrega docent teòrica molt elevada.

A més del programa de formació de la titulació, cal subratllar que la facultat disposa d'un programa molt interessant de conferències, projeccions, debats, exposicions i visites al llarg del curs.

Finalment, esmentar que cal millorar la transició universitat-empresa.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

Química, UdG	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	78
Pràctica	28
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	48
Pràctica	20
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	76
Pràctica	25
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	101
Pràctica	28
Alumnes totals	477
Alumnes equivalents a temps complet	317

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

Química, UdG	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	52%
2a convocatòria	49%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	55%
2a convocatòria	50%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	58%
2a convocatòria	61%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	54%
1r cicle	58%
2n cicle	68%
Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	48
Taxa de graduació	0.48

Professorat

El Departament de Química imparteix el 74% del total de crèdits de l'ensenyament. La plantilla de professorat del departament té actualment un 65% de doctors.

Mentre que l'assignació de professorat a l'ensenyament sembla coherent, en canvi, la plantilla docent de l'àrea de Química no sembla prou equilibrada. Així, existeixen àrees de la titulació que, des que es va crear la UdG, no han tingut cap catedràtic responsable.

En conjunt, el nombre de professors numeraris és baix. Això, donades les característiques del programa de formació, repercuteix en les classes pràctiques ja que el nombre d'estudiants per professor és elevat. En aquest sentit, seria recomanable la creació d'alguna plaça de becari de laboratori que col·laborés amb el professor responsable de l'assignatura durant les sessions.

El compliment de les obligacions docents per part del professorat és molt bona, així mateix, com ja s'ha comentat anteriorment, la disponibilitat i tracte que dispensa a l'estudiant també ha estat qualificada de molt positiva.

Els sistemes d'avaluació del professorat, en el seu aspecte docent, encara no han assolit un nivell tècnic òptim, tant pel seu disseny com per l'escassa participació. Tot i això, les valoracions que els estudiants fan del professorat són, en general, positives.

En relació a la formació pedagògica del professorat i la innovació docent, cal esmentar que no estan prou contemplades.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Química, UdG
Professorat Ordinari	41%
Catedràtics d'Universitat	5.2%
Titulars d'Universitat	33.5%
Catedràtics d'Escola Universitària	0%
Titulars d'Escola Universitària	2.0%
Associats	22.0%
Altres	37.3%

Instal·lacions

Si bé la universitat ha fet un esforç important en els darrers anys amb la construcció d'un nou edifici, es detecten encara certes carències.

La facultat disposa d'onze aules dotades de material audiovisual per a la docència. El seu ús és intensiu, donada la demanda existent. Algunes aules tenen problemes d'adequació. De fet, les instal·lacions de la Facultat de Ciències al campus de Montilivi s'han quedat justes pel nombre d'estudiants que hi ha actualment matriculats.

Pel que fa als laboratoris, cal dir que la seva principal limitació és l'espai, la qual cosa crea problemes en la docència de les classes pràctiques. En canvi, la seva dotació d'instrumental, pel que fa referència a l'ensenyament de Química, és homologable a la d'un laboratori modern. Tanmateix, caldria actualitzar els sistemes de seguretat, tant dels laboratoris com del magatzem de productes i del sistema de recollida de residus.

La biblioteca té un funcionament satisfactori, encara que disposa de poc espai. Temporalment es troba en uns mòduls prefabricats, mentre es construeix el nou edifici.

Les aules informàtiques, recentment instal·lades, tenen un equipament suficient i de qualitat. Tot i que manca un sistema de control de la normativa d'ús, que faciliti l'optimització del seu ús.

Relacions externes

La participació de l'alumnat en el programa Sòcrates ha estat, fins el moment, molt baixa, principalment per l'escassa oferta de places i la densitat lectiva de l'ensenyament. D'altra banda, s'ha detectat la necessitat de millorar el sistema de validació de les assignatures realitzades fora de la universitat.

Les empreses que col·laboren amb l'ensenyament desenvolupen la seva activitat en el camp de la química, la indústria agroalimentària, el suro, les pintures, etc. També es fan col·laboracions amb hospitals, laboratoris d'anàlisis clíniques i d'anàlisis d'aigües. El nombre de convenis en aquest aspecte ha anat creixent, de manera que el problema és ara que la tasca de gestió d'aquests convenis s'ha incrementat sense comptar amb el suport necessari.

En general, l'ensenyament té poca relació amb d'altres universitats europees. Tampoc són remarcables les connexions amb els altres ensenyaments de la facultat.

Avaluacions de l'Àrea de Ciències: Llicenciat en Biologia UdG (1r i 2n cicle)

Introducció

L'avaluació de la llicenciatura de Biologia a la UdG s'ha desenvolupat durant el curs 1999/00 conjuntament amb les altres dues llicenciatures que s'imparteixen a la Facultat de Ciències. El projecte d'avaluació, per decisió de la Universitat i d'acord amb l'Agència, no ha inclòs l'apartat de recerca

La fase interna de l'avaluació es va iniciar el setembre de 1999 i va concloure el mes d'abril de 2000.

La visita del comitè extern a la titulació va tenir lloc a finals de maig de 2000 i el lliurament del corresponent informe extern es va fer a finals de juliol.

El desenvolupament de l'avaluació ha funcionat correctament. En el comitè d'avaluació interna, hi ha hagut representació de la direcció del centre, del professorat, dels responsables d'administració i serveis, i dels estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, ha comptat amb la participació de professorat d'altres universitats i d'un professional del sector farmacèutic.

Context institucional

L'ensenyament de Biologia s'imparteix a la Facultat de Ciències juntament amb els de Química i Ciències Ambientals.

L'origen dels estudis de Biologia a la UdG data de 1971 quan es va constituir la secció de Ciències del Col·legi Universitari de Girona, adscrit a la UAB. Fins l'any 1981 només s'impartien els dos primers cursos de la titulació. L'any 1982, amb la integració a la UAB, s'imparteix ja tot el primer cicle. I, posteriorment, amb l'agrupació de tots els centres de Girona en l'Estudi General l'any 1992, pas previ a la constitució de la UdG, es completa la docència de la llicenciatura amb la incorporació del segon cicle.

La creació de la Universitat de Girona ha suposat una consolidació i estabilització dels estudis de biologia. Alhora que s'han millorat les instal·lacions disponibles amb la construcció d'un nou edifici, l'any 1997.

Taula 1. Dades generals de la UdG. Curs 1998/99

	Biologia, UdG
Alumnes de l'ensenyament	518
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	4.351 (1)
Alumnes totals matriculats a la UdG	13.087
Alumnes de cicle llarg a la UdG	5.666
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdG	3.9%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UdG	9.1%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	11.9%

(1) En centres de les universitats públiques.

L'accés a l'estudi

L'oferta de places de primer curs als estudis de Biologia de la UdG és de 125, nombre que representa aproximadament el 15% del total de places de Biologia a Catalunya. La via

d'accés gairebé única és la de PAAU. La demanda en primera opció de l'ensenyament és lleugerament superior a l'oferta de places.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Biologia, UdG	6.0	6.0	6.0	6.0	6.3

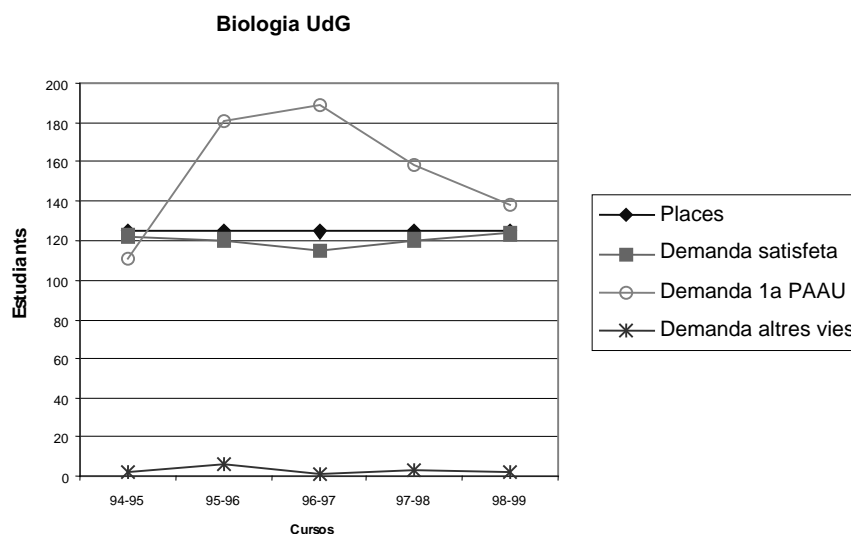
La nota d'entrada s'ha mantingut estable des del curs 1994/95 al voltant de 6, fet que situa la titulació entre les que requereixen una nota d'accés més alta de la UdG.

A tot Catalunya l'oferta de places va ser de 811 i la demanda en primera opció de 1.138, per tant, hi ha una demanda un 40% superior a l'oferta. A la UdG, però, aquest dèficit de places pràcticament no existeix.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Biologia, UdG	128	140	1.12	138	2	123

Places ofertes a Catalunya: 810
Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.138

Pel que fa a la satisfacció de la demanda en primera opció, s'observa una cobertura del 58% sobre el total de la matrícula. Aquest percentatge ha millorat molt si tenim en compte que en el curs 1993/94 els admesos de primera opció només arribaven al 36.4%.

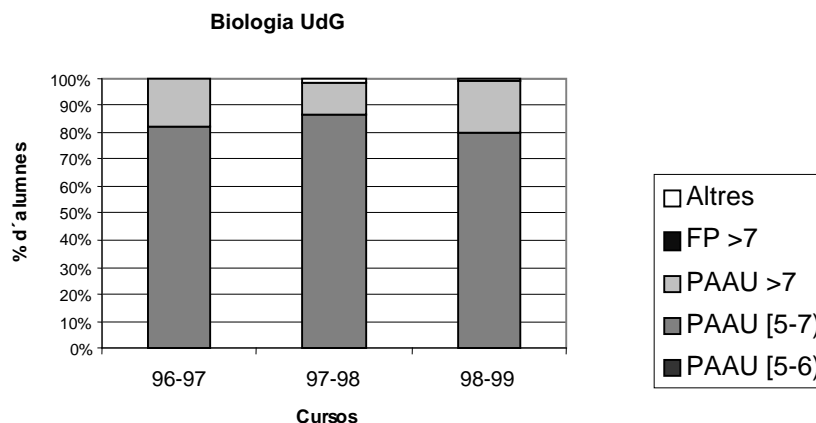
Per gèneres, la matrícula mostra una major presència de dones, al voltant del 64% de les noves matrícules, taxa molt semblant a la dels altres centres que imparteixen aquests estudis a Catalunya.

La qualitat de l'accés a la titulació és alta. Es manté un flux d'entrada de bons estudiants (notes superiors a 7) significatiu, d'un 20% en el darrer curs.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Biologia UdG	0	81.7	18.3	0	86.7	11.7	0	75.6	19.5

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Fites i objectius

La planificació del primer i segon cicle de la titulació per adaptar-los al nou pla d'estudis de quatre anys ha estat un aspecte prioritari. En canvi, hi ha una absència clara en el plantejament d'objectius i en la definició del pla estratègic de l'ensenyament.

D'altra banda, la titulació no disposa de dades sobre demanda i ocupació de titulats a les comarques de Girona, i aquest és un aspecte que caldria tenir present a l'hora de fixar els objectius de la titulació, especialment tenint en compte la particularitat d'aquestes comarques on la indústria alimentària i ramadera està molt desenvolupada.

El programa de formació

El pla d'estudis de l'any 1993 (BOE 287 de 1 de desembre de 1993), modificat el 1996 (BOE de 9 d'abril de 1996), consta de 310 crèdits amb una durada prevista de quatre anys. El pla preveu dos itineraris d'especialització: Biologia Fonamental i Biologia d'Organismes i Sistemes.

El pla d'estudis i la formació impartida han estat valorats positivament, tant per part dels professors com dels alumnes. De totes maneres, cal dir que a segon cicle hi ha un dèficit d'optativitat en els itineraris (especialment el de Biologia Fonamental). Això, juntament amb la manca de tercer cicle, no ajuda a retenir els estudiants que provenen de fora de Girona que, sovint, opten per intentar entrar a facultats de la zona de Barcelona.

Un aspecte favorable fa referència a la formació pràctica impartida amb una relació teoria pràctica de 2 a 1 i nombroses sortides de camp. Les pràctiques es complementen amb matèries de disseny experimental i tractament de dades, però, convindria orientar-les més cap al món de l'empresa.

Els programes de les assignatures es publiquen a la pàgina web de la facultat i els de pràctiques s'actualitzen periòdicament. També destaca, en aquest sentit, un esforç important per evitar encavalcaments en els continguts de les matèries.

El pas de cinc a quatre anys ha fet que l'ensenyament sigui intens, i això, si bé pot beneficiar l'aprenentatge de les matèries, deixa poc temps als estudiants per desenvolupar altres activitats, que també són importants, com ara l'assistència a conferències, la lectura d'articles i manuals o la participació en actes universitaris no acadèmics.

Taula 5. El programa de formació

		Biologia, UdG
Publicació en el BOE		1.12.93
Anys de durada		4
Pla d'estudis		
	Crèdits troncal i obligatoris	195
	<i>Teoria</i>	104
	<i>Pràctica</i>	91
	Crèdits optatius	84
	Crèdits de lliure elecció	31
	<i>Total</i>	310
Indicadors		
Grau mínim de practicitat		46.6%
Nombre d'assignatures optatives ofertes		24
Oferta de crèdits optatius propis		Nd
% d'optatives al pla d'estudis		27%
Relació d'optativitat		Nd
Pràctiques		
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>		Nd
Pràctiques en empreses		Nd

Desenvolupament de l'ensenyament

El seguiment que fan els professors dels alumnes matriculats s'ha valorat positivament. Es pot dir que l'atenció als alumnes és intensa i individualitzada, amb un professorat assequible que es brinda a resoldre consultes tant en hores de tutoria com fora d'elles. Aquesta docència, realitzada d'una manera propera a l'estudiant, facilita la comunicació professor-alumne i el seguiment acadèmic, la qual cosa reverteix en un bon rendiment i aprofitament en els aprenentatges.

Tenint en compte que la càrrega de teoria i pràctica és densa, l'ensenyament ha fet un esforç per facilitar la docència, evitant als estudiants pèrdues de temps en l'obtenció, el processament i el contrast d'informació. Això, però, comporta als alumnes una certa inèrcia i manca d'autonomia en aquesta tasca.

Hi ha una bona coordinació i actualització periòdica dels programes. Pel que fa a les sessions teòriques, la majoria són de tipus magistral i la participació activa dels alumnes és limitada, tot i que el nombre d'alumnes per grups no és excessivament elevat.

Des de la universitat s'ofereix la possibilitat als estudiants d'obtenir crèdits per fer pràctiques en empreses que ells mateixos busquin, ja que la titulació en pot oferir poques. D'altra banda, s'han detectat limitacions en el seguiment del treball que l'estudiant realitza en l'empresa.

Finalment, es constata una baixa participació dels estudiants en els òrgans de representació universitària. Un dels motius de la poca participació podria ser la intensitat dels horaris, especialment a les pràctiques.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Biologia, UdG
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	80
Pràctica	20
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	60
Pràctica	15
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	80
Pràctica	20
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	49
Pràctica	16
Alumnes totals	518
Alumnes equivalents a temps complet	465

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Biologia, UdG
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	60%
2a convocatòria	66%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	84%
2a convocatòria	65%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	69%
2a convocatòria	68%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	69%
1r cicle	70%
2n cicle	80%
Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	63
Taxa de graduació	0.50

Professorat

La disponibilitat i dedicació a la docència per part del professorat a primer i segon cicle és bona. També destaca l'esforç de la titulació perquè els professors més experimentats participin en la docència del primer cicle.

Del conjunt de professors que imparteixen docència a la titulació, la meitat són doctors. De la plantilla docent, 23 professors pertanyen als cossos docents i 48 són contractats. La proporció de professors ordinaris és del 32%, xifra que es considera baixa.

Sembla necessari revisar el pla de formació del professorat per tal d'incentivar i promoure la innovació docent. Els nous ajuts per a la innovació docent que ofereix la universitat, la creació d'una Unitat de Suport a la Docència Virtual i altres actuacions que s'estan duent a terme en els dos darrers cursos acadèmics van en aquesta direcció.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Biologia, UdG
Professorat Ordinari	34%
Catedràtics d'Universitat	4%
Titulars d'Universitat	19%
Catedràtics d'Escola Universitària	9%
Titulars d'Escola Universitària	2%
Associats	23%
Altres	43%

Instal·lacions

Les aules disposen de bons equips audiovisuals i, en general, les sales informàtiques estan ben equipades. Quant al seu ús, val a dir que és intensiu, donada la disponibilitat existent. Algunes aules tenen problemes d'adequació. De fet, les instal·lacions de la Facultat de Ciències al campus de Montilivi s'han quedat justes pel nombre d'estudiants que hi ha actualment matriculats.

Pel que fa als laboratoris, s'observa que tant l'equipament com el mobiliari són de recent adquisició i adients per a les funcions a les quals estan destinats. El principal problema dels laboratoris és la seva limitació d'espai, cosa que crea problemes en la docència de les classes pràctiques. Caldria, a més a més, actualitzar els seus sistemes de seguretat.

Els espais destinats a treballs en grup són quasi inexistent. A la facultat hi ha només una sala d'ús múltiple que també es fa servir de menjador. Finalment, la biblioteca té un funcionament satisfactori, encara que disposa d'un nombre de places reduït.

Relacions externes

Des de la implantació de l'assignatura de Pràctiques en Empreses, el nombre de convenis de cooperació educativa signats ha augmentat. Això ha possibilitat que durant el darrer curs el 40% dels estudiants que reuneixen les condicions necessàries per formalitzar un conveni, hagi realitzat pràctiques.

En referència als programes Sòcrates/Erasmus, cal posar de relleu que els alumnes hi han participat molt poc, principalment per l'escassa oferta de places i la densitat lectiva de l'ensenyament. D'altra banda, s'ha detectat la necessitat de millorar el sistema de validació de les assignatures realitzades fora de la universitat.

En general, hi ha poca relació amb universitats estrangeres, cosa que va en detriment de l'increment de places disponibles per a programes d'intercanvi.

**Avaluacions de l'Àrea de Ciències:
Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r i 2n cicle)**

Introducció

La titulació de Ciències Ambientals es va començar a avaluar durant el juliol de 1999 i la redacció de l'informe d'autoavaluació va finalitzar a finals de març de 2000. L'avaluació externa va tenir lloc el mes de juny.

Aquest projecte d'avaluació, per decisió de la Universitat i d'acord amb l'Agència, no ha inclòs l'apartat de recerca.

El caràcter multidisciplinari de la titulació, el gran nombre de departaments implicats en la seva docència i el desconeixement del procés d'avaluació, tot i les accions de formació realitzades, ha fet que la participació del professorat hagi estat baixa. Malgrat tot, els comitès d'avaluació han elaborat diagnòstics prou precisos de l'estat de l'ensenyament.

En el comitè d'avaluació interna, hi ha hagut representació del professorat, de personal d'administració i serveis, i d'estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, va comptar amb la participació de professorat d'altres universitats i de professionals.

Context institucional

L'ensenyament de Ciències Ambientals s'imparteix a la Facultat de Ciències, juntament amb els de Biologia i Química.

La llicenciatura de Ciències Ambientals va ser una de les apostes més significatives de la Universitat de Girona. La titulació sorgeix a partir de l'experiència de la titulació homòloga de la UAB, element que es valora molt positivament.

Així, la docència d'estudis de Ciències Ambientals com a títol propi es va iniciar el curs 1993/94. Juntament amb la UAB i dues universitats espanyoles, la UdG fou pionera en aquest àmbit.

L'any 1994 s'estableix el títol oficial de "Llicenciat en Ciències Ambientals" amb l'aprovació de les directrius pròpies, i l'any 1995 s'aprova la proposta d'homologació de la Universitat de Girona.

Taula 1. Dades generals de la UdG. Curs 1998/99

	Ciències Ambientals, UdG
Alumnes de l'ensenyament	346
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	890
Alumnes totals matriculats a la UdG	11.185
Alumnes de cicle llarg a la UdG	5.480
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdG	3.1%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UdG	6.3%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	38.9%

L'accés a l'estudi

L'oferta de places per a primer curs als estudis de Ciències Ambientals de la UdG és de 80, nombre que representa, aproximadament, el 50% del total de places ofertes a Catalunya.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Ciències Ambientals, UdG	-	6.44	6.55	6.68	6.78

La nota d'entrada s'ha mantingut estable, des del curs 1996/97, en un 6.5 i, per tant, Ciències Ambientals és la titulació de cycle llarg de la UdG que requereix una nota de tall més alta. Això fa que el flux d'entrada de bons estudiants (notes superiors a 7) sigui molt important. De fet, aquest grup d'estudiants ha anat creixent fins a situar-se, en el darrer curs analitzat, en gairebé el 57.8 % del total.

Taula 3 . Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Ciències Ambientals, UdG	80	Nd	Nd	Nd	Nd	83

Places ofertes a Catalunya: 173
Demanda en 1a opció a Catalunya: Nd

En el curs 1998/99, els estudiants que van accedir a la titulació des de la primera opció van ser, aproximadament, el 56.5% del total de la matrícula de primer. Per procedència geogràfica destaca el fet que, dels nous estudiants, un 74% siguin de fora les comarques gironines (un 43.4% són de Barcelona, un 21.7% de Lleida i Tarragona, i un 8.4% de fora de Catalunya).

Per gèneres, la matrícula mostra una major presència de dones, al voltant del 70% de les noves matrícules.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Ciències Ambientals UdG	0 %	45.1 %	42.7 %	0 %	45.3 %	37.2 %	0%	28.9 %	57.8 %

Fites i objectius

Els objectius de la titulació s'han anat definint a mesura que es desplegaven els plans d'estudi, així com també en funció de les necessitats del mercat de treball. Actualment, la titulació compta amb uns objectius ben definits que condueixen a formar professionals generalistes, amb capacitat de diàleg amb els diferents professionals que constitueixen els equips multidisciplinaris en el camp del medi ambient. Aquestes dues característiques es valoren positivament ja que aporten als llicenciats un perfil atractiu per a les PIMES. De fet, les taxes d'inserció laboral són bones.

De totes maneres, caldria considerar les possibilitats futures del mercat laboral per veure quins dels aspectes formatius s'han de reforçar.

El programa de formació

El pla d'estudis de l'any 1995 (BOE 260 de 31 d'octubre de 1995) consta de 303 crèdits amb una durada prevista de quatre anys. El pla ofereix dos itineraris d'especialització: el de Ciència i Tecnologia Ambiental i el de Planificació i Gestió Ambiental.

Pel que fa als itineraris, sol passar que els estudiants trien les assignatures més per interès personal que no pel fet d'estar incloses en un itinerari concret. De fet, es constata que els itineraris no responen a sortides professionals determinades.

L'actual pla prioritza l'estudi del medi ambient natural; en canvi, presenta carències en aspectes de l'àmbit industrial com ara la gestió de la qualitat del medi ambient en empreses i municipis.

La coordinació del programa de formació és complexa donat que hi intervenen dotze departaments diferents i això provoca alguns encavalcaments en els continguts de les assignatures.

Taula 5. El programa de formació

	Ciències Ambientals, UdG
Publicació en el BOE	31.10.95
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	210
<i>Teoria</i>	123
<i>Pràctica</i>	87
Crèdits optatius	63
Crèdits de lliure elecció	31
<i>Total</i>	303
Altres dades	
Grau mínim de practicitat	41.4%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	13
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	21%
Relació d'optativitat	Nd
Pràctiques	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	No

Desenvolupament de l'ensenyament

El nivell dels alumnes que segueixen l'ensenyament és un dels aspectes que destaca favorablement en el desenvolupament de la docència. Els estudiants estan motivats i gaudeixen d'una bona formació prèvia, tot i que presenten determinades carències en el coneixement de tecnologies.

Les sessions teòriques són majoritàriament de caire magistral. Pel que fa a les pràctiques, representen un percentatge important dels crèdits totals que ha de seguir l'estudiant (41.4% dels crèdits troncal i obligatoris i 33 % dels optatius). Donat el volum d'estudiants i grups, la seva organització presenta problemes, especialment pel que fa a la coordinació entre teoria i pràctica. També és problemàtica la dimensió d'algun grup de pràctiques.

A través de convenis, l'ensenyament dona la possibilitat als estudiants que ho sol·licitin de realitzar pràctiques en empreses. En aquest sentit, però, és fa necessària una major precisió dels objectius i de l'avaluació d'aquestes pràctiques.

La possibilitat de poder realitzar estades d'una setmana en d'altres universitats de l'Estat és una iniciativa molt útil per als alumnes que hi participen.

Algunes assignatures optatives s'imparteixen bianualment. Això, si bé té aspectes positius perquè permet oferir un volum d'assignatures optatives més gran, fa que hi hagi grups nombrosos en alguna d'elles.

L'assistència a classe és, en general, molt alta, i el rendiment acadèmic és elevat.

Tot i que es fa un esforç per organitzar els horaris de l'ensenyament, els alumnes declaren disposar de poques hores a la setmana per al treball individual o per formar-se en habilitats complementàries (idiomes, informàtica...). El treball que els alumnes realitzen fora de classe, però, no es coneix.

L'atenció tutorial no és fàcil d'aplicar en aquesta titulació ja que compta amb professors de molts departaments. S'ha intentat fer les tutories a través de correu electrònic, però els resultats d'aquesta iniciativa, de moment, són limitats. Cal dir que abans dels exàmens hi ha una setmana de consulta que és valorada positivament pels estudiants.

Juntament amb el programa de formació de la titulació, cal subratllar que la facultat disposa d'un programa molt interessant de conferències, projeccions, debats, exposicions i visites durant el curs.

Els alumnes tenen poca informació sobre l'estat del mercat de treball en el camp del medi ambient, així com de quines són les millors estratègies per cercar feina.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

Ciències Ambientals, UdG	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	91
Pràctica	19
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrès de 1r curs</i>	
Teoria	79
Pràctica	17
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	87
Pràctica	17
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	88
Pràctica	28
Alumnes totals	346
Alumnes equivalents a temps complet	317

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Ciències Ambientals, UdG
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	79%
2a convocatòria	82%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	81%
2a convocatòria	67%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	85%
2a convocatòria	80%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	87%
1r cicle	91%
2n cicle	91%
Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	44
Taxa de graduació	0.55

Professorat

Els professors titulars són majoritàriament els encarregats d'efectuar les classes teòriques a primer cicle.

En general, els professors que són catedràtics i els contractats que provenen del món professional en qualitat d'associats tenen una major dedicació a segon cicle. La presència de professorat extern al departament s'ha considerat molt adient ja que aporta aspectes del món laboral que enriqueixen el programa de formació.

El fet de no comptar amb la tradició d'altres ensenyaments fa que hi hagi un percentatge baix de professors titulats en Ciències Ambientals. Tot i això, el professorat sol treballar en temes mediambientals.

Els sistemes d'avaluació del professorat, en el seu aspecte docent, estan més orientats a detectar problemes que no pas a valorar i reconèixer els aspectes positius d'innovació i qualitat en la docència.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Ciències Ambientals, UdG
Professorat Ordinari	35.1%
Catedràtics d'Universitat	5.5%
Titulars d'Universitat	22.9%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	6.7%
Associats	24.3%
Altres	40.5%

Instal·lacions

La facultat disposa d'onze aules dotades de material audiovisual per a la docència que tenen un ús molt intensiu. Algunes aules tenen problemes d'adequació. De fet, les instal·lacions de la Facultat de Ciències al campus de Montilivi s'han quedat justes pel nombre d'estudiants que hi ha matriculats actualment.

Respecte als laboratoris, cal a dir que la seva principal limitació és l'espai, la qual cosa crea problemes en la docència de les classes pràctiques. Caldria ampliar la seva dotació d'instrumental i actualitzar els seus sistemes de seguretat.

En relació a la biblioteca, cal esmentar que té un funcionament satisfactori encara que el nombre de places és ajustat.

Les aules informàtiques recentment instal·lades tenen un equipament suficient i de qualitat. De totes maneres, no hi ha un sistema de control de la normativa d'ús, la qual cosa n'impedeix la seva optimització.

Relacions externes

El disseny del títol propi de Ciències Ambientals es va fer en estreta relació amb la Universitat Autònoma de Barcelona. Des de llavors ençà s'ha mantingut un contacte permanent amb els responsables de la titulació homòloga de la UAB. En aquest sentit, ambdues universitats treballen en el projecte de crear l'Institut Interuniversitari de Medi Ambient.

Pel que fa al programa Sòcrates, val a dir que, fins l'actualitat, els alumnes només han tingut l'oportunitat d'incorporar-se a l'Institut d'Arquitectura de Venècia per cursar matèries que relacionen medi ambient i territori. En canvi, la incorporació del treball del projecte de quart curs a Projectes de Cooperació al Desenvolupament ha permès un major grau de mobilitat internacional, especialment a l'Amèrica Llatina.

En general, el professorat de la titulació manté diversos i nombrosos contactes tant a nivell de l'Estat espanyol com amb altres països.

Per la seva joventut, la imatge de la llicenciatura encara no és prou coneguda, ni pel personal tècnic de les empreses ni per les administracions.

Ensenyament de Matemàtiques, UB

Comitè d'avaluació intern

Sr. Juan Elías (Acadèmic)
Sr. Miguel Ángel Canela (Acadèmic)
Sr. José Manuel Corcuera (Acadèmic)
Sra. Olga Julià (Acadèmica)
Sr. Àngel Jorba (Acadèmic)
Sr. Vicenç Navarro (Acadèmic)
Sra. Neus Jaumot (PAS)
Sr. Pepe Rosales (Estudiant)

Subcomitè d'avaluació intern (recerca)

Sr. Vicenç Navarro (Acadèmic)
Sra. Pilar Bayer (Acadèmica)
Sr. Eduard Casas (Acadèmic)
Sra. Marta Casanellas (Acadèmica)
Sra. Marta Sanz (Acadèmica)
Sr. David Nualart (Acadèmic)
Sra. Sílvia Moret (Becària)
Sra. Elena Nadal (PAS)
Sr. Josep M. Font (Acadèmic)
Sr. Juan Carlos Martínez (Acadèmic)
Sra. Rosa Polanco (PAS)
Sr. Àngel Jorba (Acadèmic)
Sr. Joan Cerdà (Acadèmic)
Sr. Gerard Gómez (Acadèmic)
Sr. Gerard Albà (Acadèmic)
Sra. Nati Civil (PAS)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Tomás Recio (Universidad de Cantabria)
Sr. Antonio Córdoba (Universidad Autónoma de Madrid)
Sr. Xavier Fustero (Aplicaciones de Informática Avanzada)
Sr. Philippe R. Richard (Aula Escola Europea)

Ensenyament de Matemàtiques, UAB

Comitè d'avaluació intern

Sr. Joaquim Bruna (Acadèmic)
Sra. Anna Cima (Acadèmica)
Sr. Julià Cufí (Acadèmic)
Sra. Assumpció Malgosa (Acadèmica)
Sr. Toni Chico (PAS)
Sra. Roser Juan (PAS)
Sra. Victòria Nogués (PAS)
Sra. Sílvia Aguado (Estudianta)
Sra. Noèlia Viles (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Antonio Córdoba (Universidad Autónoma de Madrid)
Sr. Bo Berndtsson (Göteborg Universitet)
Sr. Xavier Fustero (Aplicaciones de Informática Avanzada)
Sr. Francesc Imbernon (Universitat de Barcelona)

Ensenyament d'Estadística, UAB

Comitè d'avaluació intern

Sra. Assumpció Malgosa (Acadèmica)
Sr. Joaquim Bruna (Acadèmic)
Sr. Josep Vives (Acadèmic)
Sr. Julià Cufí (Acadèmic)
Sra. M. Victòria Nogués (PAS)
Sra. Roser Juan (PAS)
Sr. Toni Chico (PAS)
Sra. Elena Castellano (Estudianta)
Sra. Rosaura Izquierdo (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Daniel Peña (Universidad Carlos III de Madrid)
Sr. Rafael Romero (Universitat Politècnica de València)
Sr. Josep Casco (Institut d'Estadística de Catalunya)
Sr. Enric Guasch (Hewlett Packard)

Ensenyament de Bioquímica, UAB

Comitè d'avaluació intern

Sra. Assumpció Malgosa (Acadèmica)
Sr. Jaume Farrés (Acadèmic)
Sr. Josep A. Biosca (Acadèmic)
Sra. M. Victòria Nogués (PAS)
Sra. Roser Juan (PAS)
Sra. Clara López (PAS)
Sr. Xavier Xifró (Estudiant)
Sr. Josep Pareja (Estudiant)

Subcomitè d'avaluació intern (ensenyament)

Sr. Jaume Farrés (Acadèmic)
Sr. Joan-Ramon Daban (Acadèmic)
Sr. Josep Vendrell (Acadèmic)
Sra. Josepa Sabrià (Acadèmica)
Sr. Jordi Esteve (PAS)
Sra. Montserrat Gòdia (PAS)
Sr. Xavier Xifró (Estudiant)
Sr. Josep Pareja (Estudiant))

Subcomitè d'avaluació intern (recerca)

Sr. Josep A. Biosca (Acadèmic)
Sr. Enric Querol (Acadèmic)
Sr. José Aguilera (Acadèmic)
Sra. Anna Bassols (Acadèmica)
Sra. Mireia Duñach (Acadèmica)
Sr. Francesc Miró (Acadèmic)
Sra. Clara López (PAS)
Sr. Salvador Bartolomé (PAS)

Subcomitè d'avaluació intern (gestió)

Sr. Julià Cufí (Acadèmic)
Sra. M. Victòria Nogués (Acadèmica)
Sr. Joan Solà (Acadèmic)
Sr. Josep M. Castellano (PAS)

Sr. Rafael Contreras (PAS)
Sra. Roser Juan (PAS)
Sra. Càrmen Pechoabierto (PAS)
Sra. Càrmen Pérez (PAS)
Sr. Juan C. Rodríguez (PAS)
Sr. Àlvar Sánchez (PAS)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Manuel Tena (Universidad de Córdoba)
Sr. Fernando Moreno (Universidad de Oviedo)
Sr. Francesc Cabré (Laboratoris Menarini)
Sr. Jordi Cartanyà (Universitat Rovira i Virgili)

Ensenyament de Química, UdG

Comitè d'avaluació intern

Sr. Eduard Bardají (Acadèmic)
Sr. Joan Miró (Acadèmic)
Sra. M. Àngeles Martínez (Acadèmica)
Sra. Nela Hidalgo (Acadèmica)
Sra. Marilos Balaguer (Acadèmica)
Sra. Roser Maeso (PAS)
Sra. Magda Arbat (PAS)
Sra. Roser Mares (Estudianta)
Sr. Toni Madern (Estudiant)
Sra. Núria Panella (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. José Barluenga (Universidad de Oviedo)
Sra. M. Teresa Galceran (Universitat de Barcelona)
Sr. Joan Llibre (Carburos Metàlics)
Sr. Esteve Arboix (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Ensenyament de Biologia, UdG

Comitè d'avaluació intern

Sr. Ramon Moreno (Acadèmic)
Sr. Carles Pla (Acadèmic)
Sra. Marisa Molinas (Acadèmica)
Sra. Roser Maeso (PAS)
Sra. Magda Arbat (PAS)
Sr. Marc Yeste (Estudiant)
Sra. Maria Sàbat (Estudianta)
Sra. Gisela Mir (estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Francisco García (Universidad de Sevilla)
Sra. Josefa Liboria (Universidad de Granada)
Sr. Joaquim Ramis (Laboratoris Uriach)
Sr. Joan Botella (Universitat Autònoma de Barcelona)

Ensenyament de Ciències Ambientals, UdG

Comitè d'avaluació intern

Sr. Xavier Casamitjana (Acadèmic)
Sr. David Brusi (Acadèmic)
Sra. Josepa Bru (Acadèmica)
Sr. Ramon Moreno (Acadèmic)
Sra. Marilos Balaguer (Acadèmica)
Sra. Roser Maeso (PAS)
Sra. Magda Arbat (PAS)
Sra. Caterina Amengual (Estudianta)
Sr. David Vila (Estudiant)
Sr. Jordi Martos (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Antoni Escarré (Universitat d'Alacant)
Sr. Antonio Sastre (Universidad de Alcalá)
Sr. Guillem Massagué (Departament de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya)
Sra. Cármen García (Universitat Politècnica de Catalunya)

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya**
Av. de la Catedral 6-8, 2a.
08002 BARCELONA

Serveis editorials: Canon Editorial, S.L.
Benet Mateu, 28 – Barcelona – 08034

Imprès per: GraphiCems – Villatuerta – Navarra

Primera edició: Febrer 2001

Tiratge: 1.500

Dipòsit Legal: B-1482-2001

Índex general

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats i de Ciències de l'Educació

Glossari

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats

1. Llicenciat en Pedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicopedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r. i 2n. cicle)
4. **Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres**
 - 4.1. Mestres UB (1r. cicle)
 - 4.2. Mestres UAB (1r. cicle)
 - 4.3. Mestres UdG (1r. cicle)
 - 4.4. Mestres UdL (1r. cicle)
 - 4.5. Mestres URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials

1. Llicenciat en Psicologia UAB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicologia UdG (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2. cicle)
4. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2. cicle)
5. Llicenciat en Periodisme UPF (2. cicle)
6. Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Geografia UAB (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 3: Àrea de Ciències

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Experimentals**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències

1. Llicenciat en Matemàtiques UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Matemàtiques UAB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Estadística UAB (1r. cicle)
4. Llicenciat en Bioquímica UAB (2n. cicle)
5. Llicenciat en Química UdG (1r. i 2n. cicle)
6. Llicenciat en Biologia UdG (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut

1. Llicenciat en Odontologia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Diplomant en Podologia UB (1r. cicle)
3. Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria
 - 3.1. EUI Sant Pau UAB (1r. cicle)
 - 3.2. EUI Vall d'Hebron UAB (1r. cicle)
 - 3.3. EUI Creu Roja UAB (1r. cicle)
 - 3.4. EUI UdG (1r. cicle)
 - 3.5. EUI UdL (1r. cicle)
 - 3.6. EUI URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 5: Àrea Tècnica

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Enginyeria i Arquitectura**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea Tècnica

1. Enginyer de Camins, Canals i Ports UPC (1r. i 2n. cicle) i
Enginyer Tècnic d'Obres Públiques UPC (1r. cicle)
2. Enginyer Químic URV (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Enologia URV (2n. cicle)
4. Enginyeries i Llicenciatures impartides a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL
 - 4.1. Titulacions Agrícoles
Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r. cicle)
Enginyeria Tècnica Agrícola. Especialitat en Hortifruticultura i Jardineria (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Indústries Agràries i Agropecuàries (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Mecanització i Construcció Rural (1r. cicle)
Enginyer Agrònom (2n. cicle)

4.2. Titulacions Forestals

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Explotacions Forestals (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Indústries Forestals (1r. cicle)
Enginyer de Forests (2n. cicle)

4.3. Llicenciatures

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n. cicle)

5. Avaluacions de Departaments

5.1. Departaments UPC

5.2. Departaments UdL

Annex

Fascicle 6: Avaluació a les Universitats Privades

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les universitats privades

Glossari

1. Avaluacions de la Universitat Ramon Llull
 - 1.1. Llicenciat en Psicologia (1r. i 2n. cicle)
 - 1.2. Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r. cicle)
2. Avaluacions de la Universitat de Vic
 - 2.1. Llicenciat en Traducció i Interpretació (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 7: Avaluació Transversal dels Serveis d'Accés

1. Presentació
2. Pròleg
3. Introducció
4. Captació d'estudiants

- 5. Acolliment d'estudiants**
 - 5.1. Institucional**
 - 5.2. Academic**
- 6. Seguiment i resultats**
- 7. Punts forts**
- 8. Punts febles**
- 9. Recomanacions**
- 10. Annex**

Presentació

A les universitats catalanes, la preocupació per la millora de la qualitat dels serveis que ofereix a la societat no cessa d'incrementar-se. Motius demogràfics, sens dubte, però també el convenciment que només amb més eficàcia es podrà conscienciar a la societat, i als polítics que la representen, de la importància de la Universitat i de la justificació de les seves demandes de recursos financers que juguen un paper determinant en aquest fenomen. Pressionada per les exigències dels seus membres, l'Agència ha multiplicat les seves activitats i alhora millorat els mètodes i les tècniques aplicades a les avaluacions. La col·laboració decidida de les universitats ha estat determinant per poder dur a terme un programa tan ambiciós.

Conscient del desig de la ciutadania de conèixer el funcionament i les característiques de les institucions d'ensenyament superior del país, l'Informe que es presenta conté un extracte que creiem fidedigne de les conclusions de les avaluacions amb unes dades estadístiques que responen a criteris homogenis. Hom ha avançat considerablement en la transparència, condició necessària per al bon funcionament de tot quefer d'abast social.

Dues són les tasques que cal emprendre en un futur immediat. La primera és introduir nous punts de vista, una nova òptica en els procediments d'avaluació. L'experiència anglesa és interessant al incidir especialment sobre els requisits que ha de reunir un titulat i la manera d'aconseguir-los. La segona és fer un seguiment de les avaluacions d'anys anteriors per tal de comprovar la seva eficàcia. La correcció de les mancances i l'accentuació dels punts forts detectats en serà la mesura.

Antoni Serra Ramoneda

President de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Pròleg

Des de la seva creació, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya ha dedicat els seus esforços a:

- Impulsar la millora de la qualitat del sistema universitari a Catalunya mitjançant les avaluacions institucionals i el bescanvi d'experiències entre els seus membres.
- Tenir un àmbit d'actuació propi, autònom i innovador, tot participant activament i amb esperit de cooperació en el *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* promogut pel *Consejo de Universidades del Ministerio de Educación y Cultura*.
- Mantenir relacions amb altres agències i organismes que tenen la mateixa finalitat, per tal de participar en el desenvolupament de noves metodologies per a l'avaluació i de l'assegurament de la qualitat universitària.
- Fomentar els aspectes ètics de la qualitat, la transparència en la informació i la professionalitat de la organització.

L'Informe 2000 és una clara manifestació de la voluntat de les institucions consorciades a l'Agència -les universitats públiques catalanes i la Generalitat- de treballar per tal de fomentar la transparència de la informació. Amb aquest Informe, l'Agència pretén ser útil a les universitats, ja que podran tenir informació de llur situació en el marc del sistema universitari català; a la Generalitat, ja que conté informació que pot servir per la presa de decisions i, molt especialment, als futurs usuaris dels serveis universitaris i a la societat en general.

Per tal d'acomplir aquest objectiu hem fet un resum dels dos informes, un intern i un extern, que s'han generat en el procés d'avaluació de cadascuna de les titulacions. L'informe intern o d'autoavaluació conté una reflexió crítica sobre la marxa de la titulació avaluada i està redactat, d'acord amb la metodologia proposada per l'Agència, per membres del comitè intern, compost per responsables universitaris, professors, estudiants i personal d'administració i serveis de cada titulació avaluada. L'informe extern està redactat per un comitè extern a la titulació després d'haver efectuat una visita a la unitat avaluada per tal de verificar i validar els aspectes tractats en l'informe intern. El comitè intern de cada titulació és nomenat per la universitat, mentre que el comitè extern és nomenat per l'Agència i està format per acadèmics d'altres universitats, espanyoles o estrangeres, professionals de l'especialitat avaluada i experts en avaluació. En la majoria dels casos hi ha hagut una notable concordança entre les apreciacions del comitè intern i de l'extern i les relacions entre ambdós comitès ha estat de col·laboració. Per reforçar la transparència del procés, el nom de totes les persones implicades en els comitès apareixen relacionades en un annex.

L'Informe ha tractat d'emprar un tipus de redacció clar i sintètic per fer-lo de fàcil lectura als qui no pertanyen al context universitari. Inclou tant opinions de caràcter valoratiu d'experts externs a la unitat avaluada com dades estadístiques, gràfics i indicadors quantitatius. Els temes analitzats han estat els mateixos en tots els casos i poden resumir-se en l'anàlisi de:

- el context institucional en el que es desenvolupa la titulació;
- l'accés a l'estudi tenint el compte l'oferta i demanda i les diferents vies d'accés;

- les fites i objectius específiques de la titulació;
- el programa de formació i llur adequació als objectius proposats;
- el desenvolupament de l'ensenyament, posant especial èmfasi al nombre d'alumnes per grup, a la taxa d'èxit i a la taxa de rendiment;
- el professorat;
- les instal·lacions;
- les relacions externes de la titulació i la mobilitat d'estudiants i
- la recerca.

L'Informe s'ha centrat bàsicament en la docència, si bé existeix, com s'ha indicat, un apartat referit a la recerca que caldrà aprofundir en futures avaluacions. Com l'any passat, els aspectes relatius al finançament de les universitats no han estat tractats en l'Informe, atès que la metodologia d'avaluació no els contempla. En tot cas, es poden consultar dades de finançament global de les universitats en la Memòria del Sistema Universitari que publica cada curs el Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'Informe 2000 és el tercer que l'Agència publica sobre el procés d'avaluació institucional i conté algunes novetats respecte dels precedents. En primer lloc, aporta informació sobre un major nombre d'avaluacions, 62, notablement superior al de les primeres edicions, 37 i 38 respectivament. Ha canviat de format per ser més manejable i de més fàcil utilització. Així, en lloc de recollir els resultats de les avaluacions efectuades l'any 1999 en un sol volum, es recullen en diferents fascicles, cadascun d'ells dedicat a les avaluacions sobre una àrea temàtica. El primer fascicle recull les avaluacions dutes a terme en l'Àrea d'Humanitats i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament de mestres. El segon fascicle conté les avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials. El tercer, els de l'Àrea de Ciències. El quart, els de l'Àrea de Ciències de la Salut i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament d'infermeria. El cinquè, els de l'Àrea Tècnica amb un apartat referit a l'avaluació de Departaments. El sisè recull les avaluacions dutes a terme a les universitats privades i el setè l'avaluació transversal del procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. A més a més s'ha suprimit el capítol referit a l'avaluació del propi procés, que va ser notablement útil l'any anterior per introduir millores metodològiques. Enguany, però, encara és aviat per analitzar els resultats dels canvis introduïts. També s'ha millorat la qualitat de la informació quantitativa, com a conseqüència de la tasca duta a terme per un grup de treball amb personal de les diferents universitats que ha harmonitzat el contingut i la forma de càlcul de les dades per tal que siguin homogènies i perfectament comparables. Enguany també s'adjunta un glossari molt complet de termes amb les corresponents definicions. D'aquesta manera l'Agència expressa la seva voluntat de ser cada vegada més útil als futurs usuaris.

L'Informe 2000 de l'Agència ha estat aprovat pel seu Consell de Direcció, format pel seu President, tots els rectors i presidents dels Consells Socials de les universitats públiques catalanes, el Secretari General i els Directors Generals de Universitat i de Recerca del Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Això vol dir que les dades i els judicis que recull l'Informe 2000, i que són resum de més d'un centenar d'informes emesos pels comitès externs i interns, han estat validats per responsables de les universitats.

Amb la publicació de l'Informe 2000 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, es segueixen les recomanacions del Consell de la Unió Europea que aconsella la publicació dels resultats de les avaluacions de forma adequada a cada estat membre, i pretén seguir l'esperit del Consell de la UE segons el qual els informes de les avaluacions haurien de constituir un material de referència satisfactori per als usuaris i una bona font d'informació per als ciutadans en general. Cal destacar que aquest model d'informe és específic de les universitats catalanes i no té parell a les altres autonomies de l'Estat. L'any 2000, el *Consejo de Universidades* ha editat un ampli i documentat informe referent a la convocatòria de 1998 sobre el desenvolupament del *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* (PNECU), en el que hi participen pràcticament totes les universitats de les diferents autonomies, incloses les universitats catalanes. Aquest Informe, però, no inclou dades específiques de les diferents titulacions avaluades sinó que tracta sobre el procediment i els resultats de les avaluacions dutes a terme a les diferents universitats participants en el pla i inclou també unes interessants conclusions i recomanacions. Per altre banda, algunes universitats, com és el cas de la Universitat Politècnica de Catalunya, han publicat els resultats de les avaluacions dutes a terme a la seva universitat en el marc de l'Agència així com les propostes de millora que se n'han derivat.

Una conclusió conjunta que les universitats i la Generalitat han extret dels resultats de l'avaluació ha estat la d'aprovar, en el marc de l'Agència, un Pla Plurianual de Qualitat a les Universitats Catalanes dirigit a enfortir i consolidar els seus sistemes d'assegurament de la qualitat institucionals, incloent accions de seguiment i de gestió del canvi. El pla també té l'objectiu de promoure que aquests sistemes estiguin enfocats cap a assegurar un millor aprenentatge de llurs estudiants, cap a la integració en l'espai europeu i cap a una potenciació de la recerca..

Tots els que hem treballat en la confecció de l'Informe 2000, directament o indirecta, i que es relacionen en els annexos, estem convençuts que aquest Informe representa un pas endavant en la transparència i és una prova de la manera de fer del sistema universitari català.

Gemma Rauret

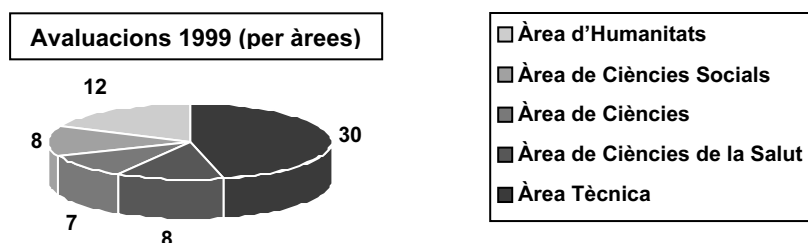
Directora de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Introducció

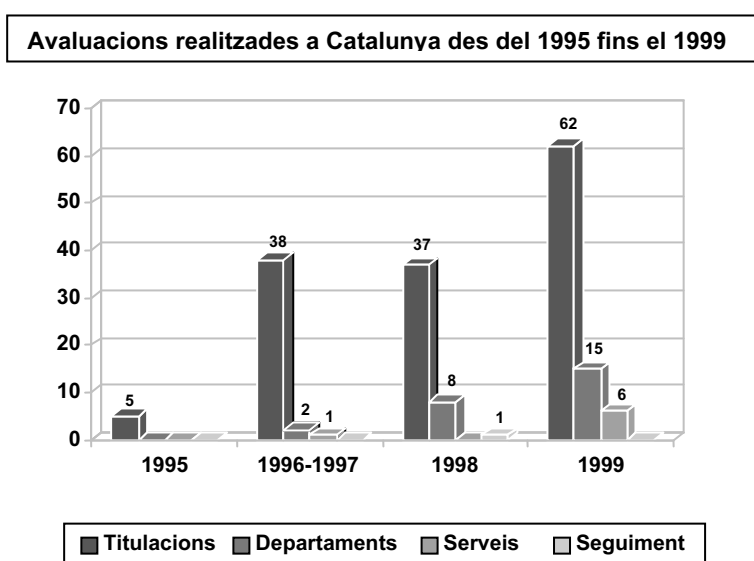
1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya

L'Informe 2000 del Procés d'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, aprovat el mes de desembre pel Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya*, presenta els resultats de 86 avaluacions dutes a terme en el programa d'avaluació iniciat el 1999. D'aquestes avaluacions, 65 són de titulacions (3 d'universitats privades), 15 de departaments i 6 de serveis. En 13 ensenyaments, l'avaluació ha abastat el 100% de l'oferta pública a Catalunya. En els ensenyaments avaluats hi ha matriculats l'11% del total d'alumnes de les universitats públiques catalanes.

De les 62 titulacions avaluades a les universitats públiques, 28 són de l'Àrea d'Humanitats, 7 de l'Àrea de Ciències Socials i 7 de la de Ciències, 8 de l'Àrea de Ciències de la Salut i 12 de l'Àrea Tècnica. De les titulacions avaluades a les universitats privades, dues pertanyen a l'Àrea d'Humanitats (Traducció i Interpretació -UdV- i Mestres. Especialitat en Educació Infantil -URLL-) i una a la de Ciències Socials (Psicologia -URLL-).

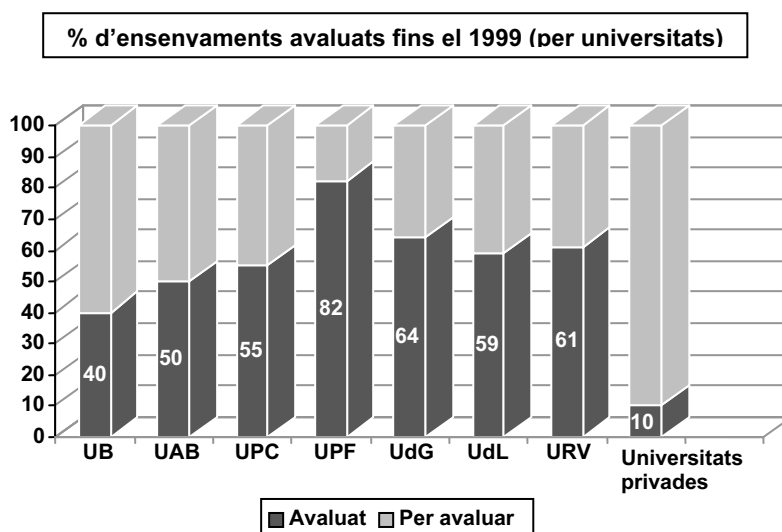

L'Agència ha avaluat, doncs, des que va iniciar la seva activitat, 145 titulacions, el que representa més del 50% dels títols que ofereixen les universitats públiques catalanes amb prou grau de maduresa per ser avaluats, és a dir, que ja han format un mínim de tres promocions. Amb les avaluacions que es duen a terme actualment i que corresponen al programa de l'any 2000, aquest percentatge puja fins al 76%. També s'amplia notablement el nombre de departaments i serveis avaluats.

* El Consell de Direcció de l'Agència està format pel seu President, els rectors i presidents dels Consells Socials de totes les universitats públiques catalanes, el Secretari general i els Directors generals d'Universitats i de Recerca del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Amb les avaluacions realitzades fins ara (1995-1999), gairebé totes les universitats públiques catalanes han sotmès al procés d'avaluació més del 50% de la seva oferta educativa (relativa al cens 1993/94). Les universitats privades amb titulacions prou consolidades per a ser avaluades (URL i UdV) han iniciat ja el procés d'avaluació de la qualitat.

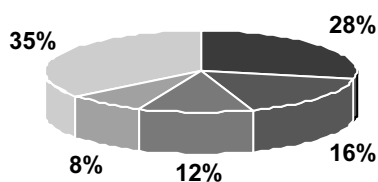
L'Informe 2000 presenta, a més a més, les avaluacions transversals de les titulacions de Mestres i Infermeria i del Servei d'Accés a la Universitat. L'avaluació transversal del Servei de Biblioteques també s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 1999 i l'informe es presentarà pròximament. Aquestes avaluacions se sumen a les d'Empresarials, Informàtica, Dret, Filologia Catalana, Geologia i Enginyeria Tècnica Industrial, en les especialitats de Química Industrial i Mecànica que es van presentar en anteriors convocatòries.

Procés	Informe	Unitat	Universitats	
1996-97	1998	Empresarials	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1996-97	1998	Informàtica	UPC UdG UdL URV	
1998	1999	Dret	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1998	1999	Filologia Catalana	UB UAB URV	
1998	1999	Geologia	UB UAB	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Química Industrial	UPC UdG URV	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Mecànica	UPC UdG	
1999	2000	Mestres	Educació Infantil	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Primària	UdG UdL URV
			Educació Especial	UAB UdL URV
			Educació Física	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Musical	UB UAB UdG UdL URV
			Llengües Estrangeres	UB UAB UdG URV
1999	2000	Infermeria	UAB URV UdG UdL	
1999	2000	Servei d'Accés a la Universitat	UB UAB UPC UPF UdG URV	
1999	-	Serveis Bibliotecaris		

Distribució per àrees

De les 142 titulacions avaluades fins ara, la majoria són de l'Àrea Tècnica i de l'Àrea d'Humanitats, 50 (35%) i 40 (28%), respectivament. 23 titulacions pertanyen a l'Àrea de Ciències Socials, 17 a la de Ciències i 12 la de Ciències de la Salut.

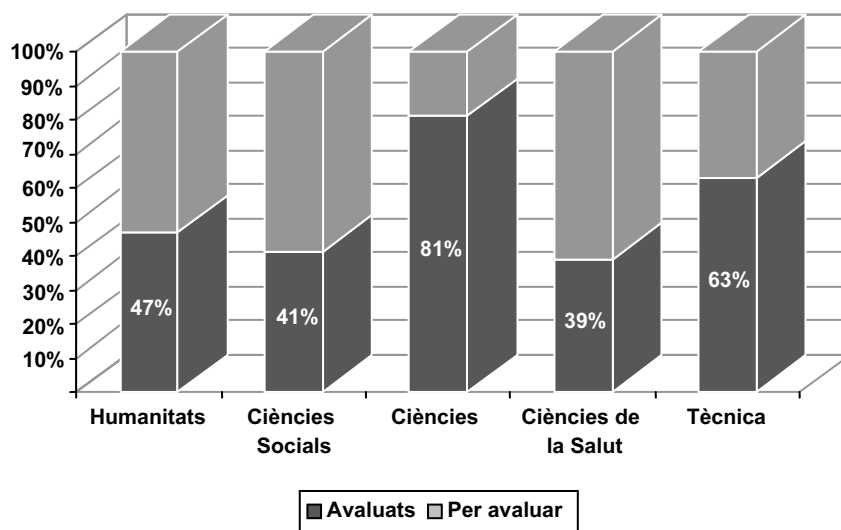
% del total d'avaluacions realitzades fins el 1999 per àrees

■ Humanitats ■ Ciències Socials ■ Ciències ■ Ciències de la Salut ■ Tècnica

Així doncs, del total de titulacions recollides en el catàleg 1994-1995, és a dir, prou madures per sotmetre's a l'avaluació, s'ha avaluat ja el 81% de les que pertanyen a l'Àrea de Ciències, més del 60% de les de l'Àrea Tècnica i gairebé el 50% de les de l'Àrea d'Humanitats i de Ciències Socials. De l'Àrea de Ciències de la Salut se n'ha avaluat prop del 40%.

% d'avaluacions realitzades per cada àrea de coneixement (Catàleg 1994-95)

2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000

A partir dels informes analitzats i la informació rebuda dels membres que han participat en els comitès interns i externs d'avaluació es proposen les següents recomanacions generals.

A la titulació

- Redactar un document que descrigui de manera explícita i precisa els objectius de la titulació, el seu perfil i els plantejaments per assolir-los, tenint en compte les demandes de la societat. Establir un mecanisme de seguiment del contingut d'aquest document.
- Adaptar els continguts dels programes tenint en compte tant els crèdits atribuïts a cada assignatura com el volum de treball efectiu de l'estudiant.
- Fomentar la coordinació entre matèries i assignatures per evitar problemes de repetició de continguts i d'adequació d'itineraris curriculars.
- Impulsar mecanismes que vertebrin adequadament la transició de l'alumne de secundària a la universitat.
- Fomentar el treball personal i l'acció tutorial.
- Revisar, amb una periodicitat ben establerta, els criteris d'avaluació acadèmica dels estudiants en funció dels objectius de la titulació i del rendiment acadèmic dels estudiants.
- Promoure la participació en programes de bescanvi d'estudiants.

A les universitats

- Integrar l'avaluació en el programa de qualitat de la universitat. Establir un lligam clar entre avaluació, planificació estratègica i execució de les millores que es deriven del procés d'avaluació.
- Donar suport a totes les unitats i serveis per tal que estableixin el seu pla estratègic, l'apliquin i duguin a terme accions d'avaluació i d'anàlisi dels resultats aconseguits.
- Promoure accions per innovar i diversificar les metodologies docents i per aconseguir una major transferència entre la recerca i la docència.
- Promoure la cultura de la qualitat, la participació dels diferents col·lectius en les avaluacions i l'aplicació dels plans de millora, així com continuar treballant en la qualitat de les dades i llur homologació en el marc del sistema universitari català.

A l'administració

- Potenciar els lligams entre els processos de planificació estratègica de les universitats, l'avaluació institucional i els contractes programa.
- Cooperar amb les universitats per una major implicació dels diferents col·lectius amb la millora de l'ensenyament, tant a través d'incentius com enfortint el nombre dels premis a la qualitat docent, en especial els de caràcter col·lectiu.
- Mantenir el suport a les avaluacions, a la difusió dels resultats de les avaluacions i al bescanvi d'experiències entre universitats.

- Enfortir les actuacions dirigides a orientar adequadament els estudiants en l'accés a la universitat.
- Dur a terme les actuacions necessàries davant l'Administració central, competent en matèria de modalitats d'accés i regulació de plans d'estudi, per tal de modificar substancialment la situació existent.

A l'Agència

- Simplificar el procés d'avaluació de la docència i millorar l'avaluació de la recerca i la gestió.
- Promoure la cultura de la qualitat i una més gran participació en l'avaluació i el seguiment dels diferents col·lectius, especialment els estudiants.
- Treballar en la creació de marcs de referència i estàndards de qualitat.
- Difondre les bones pràctiques per la millora de la qualitat docent.
- Incrementar la informació a la societat amb una major publicitat i difusió dels informes.

3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut

De les vuit titulacions avaluades a l'Àrea de Ciències de la Salut, sis pertanyen a l'ensenyament d'Infermeria; l'Escola Universitària d'Infermeria (EUI) de la UdG, l'EUI de la UdL, l'EUI de la URV i tres escoles adscrites a la UAB (EUI Sant Pau, EUI Vall d'Hebron i EUI Creu Roja). Les altres dues titulacions –Podologia i Odontologia– pertanyen a la UB. Els estudiants d'aquestes titulacions representen un 5.7% dels alumnes matriculats en Ciències de la Salut en el sistema universitari públic a Catalunya. L'ensenyament d'Infermeria ha estat avaluat transversalment, però aquest informe no recull dades ni resultats de l'EUI de la UB a Bellvitge, que es va avaluar el 1995, i del qual es farà un seguiment properament. Cal advertir que la durada del procés d'avaluació fa que les dades d'accés estiguin referides al curs 1998/99. Així, en un context de demanda decreixent, certes interpretacions poden ser diferents a les que obtindríem amb els resultats del darrer curs 2000/01.

■ Accés

Les titulacions d'Odontologia i Podologia cobreixen el 100% de l'oferta a Catalunya. La demanda és entre tres i quatre vegades superior a l'oferta. A la majoria de les titulacions d'Infermeria avaluades, la demanda global en primera opció (856) és també superior a l'oferta de places (550). L'interval de les notes de tall en el quinquenni 1994/99 s'ha situat entre el 5.2 (centre adscrit) i el 6.9.

Els alumnes que hi accedeixen estan motivats i, en general, tenen un bon expedient acadèmic i no presenten problemes per seguir els estudis.

■ Fites, objectius i programa de formació

Totes les escoles avaluades tenen enunciats els objectius referits a l'ensenyament i, en alguns casos, també tenen explicitats aquells referents a les àrees de competència. Ara bé,

en el cas de les escoles d'infermeria, no tots els centres tenen definida una filosofia o model educatiu que actuï com a eix vertebrador en l'organització de l'ensenyament. Hi ha casos, on malgrat tenir aquesta filosofia definida, no s'assoleix prou cohesió interna al seu voltant.

En alguns centres també s'ha detectat la manca d'una definició consensuada i més acurada dels perfils professionals. En el cas de l'odontòleg, per exemple, hi ha certa contradicció entre els objectius i el perfil i l'organització de la docència per aconseguir les fites marcades.

Els programes de formació permeten que els alumnes assoleixin els nivells de coneixements per tal de desenvolupar satisfactòriament la seva professió. En general, la distribució de les assignatures en el pla d'estudis està pensada perquè l'alumne s'especialitzi progressivament.

Tanmateix, el disseny d'alguns plans d'estudis presenta alguns problemes com l'encaïllament de continguts entre assignatures o el sistema de pre-requisits establerts que, és el cas de Podologia, obliga els alumnes a superar les matèries bàsiques per tal de cursar les successives. Als ensenyaments d'infermeria l'optativitat sovint està molt ajustada, la qual cosa pot no garantir el dret dels alumnes a triar.

Per les seves característiques específiques i per garantir una correcta actuació, els plans estan dotats d'un important volum de treball, especialment pel que fa a la dimensió pràctica.

Pel que fa a les pràctiques clíniques d'infermeria, es constata que en totes les escoles els recursos disponibles són adequats. En alguns centres es consideren les pràctiques clíniques de totes les assignatures com a integrades. Tanmateix, els professionals dels centres assistencials i socio-sanitaris sovint no se senten suficientment implicats en l'organització de les pràctiques.

■ El desenvolupament de l'ensenyament

La tècnica didàctica emprada a les classes teòriques continua sent, majoritàriament, la classe magistral, i hi ha una excessiva dependència dels apunts com a principal eina d'estudi. En tots els casos, els centres manifesten el seu interès per desenvolupar noves estratègies educatives i per utilitzar noves metodologies. A Odontologia, per exemple, s'han introduït mètodes docents innovadors.

A l'ensenyament d'Odontologia, pel que fa referència a les pràctiques pre-clíniques, destaca, com a punt fort, la seva elevada qualitat docent, tant pel contingut com per la metodologia docent emprada. En canvi, les pràctiques clíniques constitueixen un punt feble de la titulació, donades les condicions en què s'ha de desenvolupar la docència a la clínica odontològica universitària.

En el cas de Podologia, la clínica és un dels punts forts de la titulació. Els alumnes desenvolupen les pràctiques clíniques acompanyats dels professors, sovint, però no coincideix la patologia explicada amb la que el pacient visitat presenta i cal realitzar ajustaments.

En alguns casos, la raó professorat/alumnat no està ben ajustada a les característiques de la matèria a impartir (els grups de pràctiques de demostració són excessivament nombrosos).

En general, a tots els ensenyaments avaluats, els resultats acadèmics es consideren bons. En el cas de les Escoles d'Infermeria són molt bons, amb taxes de graduació del 0.80 (en tant per u). A Odontologia, la taxa de graduació va ser del 0.75 (en tant per u) en el trienni 1996/99. Pel que fa a Podologia, és necessària una reflexió sobre la problemàtica del projecte de fi de carrera que limita la taxa de graduació al 0.27 (en tant per u).

■ Tutoria

Les tutories tenen caràcter voluntari per part del professorat i, per tant, el seu seguiment és desigual. Ara bé, la dimensió relativament reduïda dels centres facilita un contacte directe i fluid professor/alumne.

■ Professorat

En general, es valora positivament el nivell de formació científica i la dedicació del professorat dels ensenyaments avaluats. La incorporació de professorat que fa compatible la docència amb la pràctica professional és un altre dels aspectes destacats. Es valora com a punt fort l'experiència professional i docent dels professors, així com l'ajustat perfil a les matèries que imparteix.

En el cas d'Infermeria, l'existència de professorat col·laborador en pràctiques clíniques (infermeres de referència) representa un element de suport molt valorat en la progressió dels alumnes; ara bé, en alguns casos, aquest professorat col·laborador no té una vinculació contractual amb el centre i es produeixen desajustaments en la seva relació amb els alumnes en períodes de pràctiques clíniques, sovint atribuïbles a la realització de torns per part de les infermeres.

De manera general s'ha constatat la necessitat d'impulsar polítiques d'innovació i reconeixement docent del professorat.

■ Instal·lacions

En general, es coincideix a valorar com adequat el conjunt de les instal·lacions. En el cas d'Infermeria, es valora positivament la proximitat als centres de pràctiques (hospitals) i la disponibilitat de centres d'assistència i sociosanitaris. Ara bé, en alguns casos els espais són compartits amb serveis d'assistència, la qual cosa condiciona l'autonomia d'ús. Existeix un projecte de construcció de noves clíniques pel que fa a Odontologia i Podologia.

Un aspecte ben valorat han estat les biblioteques, molt ben dotades de fons bibliogràfics i compartides amb altres estudis de Ciències de la Salut.

El fet que sovint les escoles es trobin en espais allunyats del campus universitari dificulta l'accés d'alumnes i professors als serveis generals universitaris. Aquest és un dels aspectes a millorar. Aquesta realitat és més present als centres adscrits, on els estudiants manifesten un sentiment d'escassa pertinença a la universitat.

■ Relacions externes

En general, la majoria dels centres no tenen establerts programes d'intercanvi d'estudiants ni de professorat, i en els centres on existeixen programes d'intercanvi Sòcrates/Erasmus la participació és bastant reduïda.

D'altra banda, tots els centres mantenen contactes estables amb escoles i associacions tant d'àmbit autonòmic com estatal.

■ Investigació

La recerca ha estat avaluada únicament a Odontologia. Tanmateix, a la resta d'ensenyaments, es constata que el baix nombre de doctors a la titulació fa que l'activitat investigadora quedi reduïda a un nombre limitat de professors.

Donada la dedicació docent, majoritàriament a temps parcial, del professorat vinculat a la titulació d'Odontologia, la recerca és escassa. Com a conseqüència de la tipologia de la seva dedicació, el professorat no planifica la investigació d'abast institucional, no acudeix a les fonts de finançament i no configura grups de recerca consolidats.

1. Alumnes totals ensenyament

Alumnes totals matriculats a l'ensenyament -veure punt 43.

2. Alumnes ensenyament a tot Catalunya

Alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Alumnes totals universitat

Alumnes totals matriculats durant el curs en qüestió en ensenyaments de cycle curt i llarg i segon cycle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cycle ni postgraus i similars).

4. Alumnes de cycle curt

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cycle curt -titulacions que es componen de només el 1r cycle- en aquella universitat.

5. Alumnes de cycle llarg

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cycle llarg -titulacions que es componen de 1r i 2n cycle- en aquella universitat.

6. Alumnes de segon cycle

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de segon cycle -titulacions a què s'accedeix havent superat el 1r cycle d'un altre ensenyament- en aquella universitat.

7. % alumnes titulació respecte total

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'alumnes de la universitat (excepte tercer cycle i postgraus).

8. % alumnes titulació respecte cycle curt

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cycle curt de la universitat.

9. % alumnes titulació respecte cycle llarg

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cycle llarg de la universitat.

10. % alumnes titulació respecte 2n cycle

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de 2n cycle de la universitat.

11. % alumnes titulació respecte al total de Catalunya

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt dels sistema universitari públic de Catalunya.

12. Places Ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAAU i FP.

19. Ratio demanda en 1a opció/places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAAU)

Valor mínim de nota via PAAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'alumnes. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150 la *nota de tall equivalent* serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres, prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels alumnes matriculats.

24. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels alumnes matriculats per primer cop a la titulació (via PAAU i FP) en tres grups de notes: [5-6), [6-7), [7-10].

25. Publicació pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado (BOE)* el pla d'estudis de la titulació un cop homologat pel *Consejo de Universidades*.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la pròpia universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdits pràctic

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total crèdits pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat i és reconeguda per aquesta.

35. Grau mínim de practicitat

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncal i obligatòries en el pla d'estudis respecte del total de crèdits troncal i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta crèdits optatius (PE)

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Tant per cent de crèdits optatius respecte del total de crèdits a cursar per l'estudiant per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema relacionat amb les matèries estudiades i relacionades amb les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els

coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis les pràctiques en empreses poden ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'alumnes per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncal i obligatòries es calcula la mitjana d'alumnes per grup de teoria i de pràctica (al 1r curs, al conjunt del 1r cicle i al 2n cicle) ponderant per la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és:

$$I = \frac{\sum_1^n (c_a \cdot a)}{\sum_1^n (c_a \cdot g)}$$

On **I** és la mitjana ponderada d'alumnes per grup, **n** és el nombre total de grups, **c_a** és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), **a** és el nombre d'alumnes totals de l'assignatura i **g** és el nombre de grups.

44. Alumnes totals matriculats

Còmput del nombre total d'alumnes que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral el còmput d'alumnes es realitza considerant els alumnes matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica d'assignatures. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació.

45. Alumnes equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'alumnes de la titulació dividit per la mitjana de crèdits que un alumne ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxes d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels alumnes en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes presentats a examen. Es calculen pel 1r curs i el 1r i segon cicle, desglossats en 1a i 2a convocatòries.

$$E = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_p}$$

On **E** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_p** els alumnes presentats a examen.

47. Taxes de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes matriculats. Es calculen per 1r curs i 1r i 2n cicle.

$$R = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_M}$$

On **R** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_M** els alumnes matriculats a l'assignatura.

48. Fase selectiva

Etapa inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avaluen de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis. La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Aquell alumne que ha cursat el 100% dels crèdits necessaris per a l'obtenció del títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el nombre de titulats de pla vell i de pla nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als alumnes de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys

de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut: Llicenciat en Odontologia UB (1r i 2n cicle)

Introducció

La titulació d'Odontologia de la UB va ser avaluada dins el programa d'avaluació institucional de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya de 1999. La constitució i formació del comitè d'avaluació intern va tenir lloc el mes de juny de 1999. El procés d'autoavaluació es va perllongar per un espai de deu mesos fins que el comitè intern no va tenir elaborat l'autoinforme.

El comitè extern que va avaluar la titulació d'Odontologia va ser nomenat per l'Agència el febrer de 2000. El comitè estava compost per tres membres: dos acadèmics i un professional, tots ells relacionats amb el camp de l'odontologia. A més a més, durant l'avaluació externa, el comitè va tenir assessorament metodològic per part de l'Agència.

Pel que fa als processos d'avaluació interna i externa és de destacar que, en general, van discórrer amb normalitat.

Context institucional

La Facultat d'Odontologia procedeix de la transformació de l'antiga Escola d'Estomatologia, on s'impartia l'especialitat mèdica d'estomatologia, en virtut de la llei 30/1986 de 17 de març i com a conseqüència de la necessitat d'adaptar els estudis de l'Estat espanyol a les directrius comunitàries existents en aquells moments. Es restableix, doncs, un títol que ja havia existit entre 1901 i 1948, responnent a una necessitat sanitària i social per fer efectiva la prevenció, atenció i rehabilitació en matèria de salut dental. El pla d'estudis de 1987 (BOE de 2 d'abril de 1987) va ser pioner en l'aplicació del sistema de crèdits, seguint la filosofia de la LRU.

Odontologia és una de les 34 titulacions de cicle llarg que s'imparteixen a la UB. El nombre d'alumnes matriculats a la llicenciatura el curs 1998/99 és de 609, l'u per cent del total de la UB. Respecte de les titulacions de cicle llarg, el nombre de matriculats a la titulació representa l'1.4% dels alumnes de la UB, que és l'única universitat que imparteix la titulació a Catalunya i una de les vuit que ho fa a tot l'Estat.

Taula 1. Dades generals de la UB

	Odontologia, UB
Alumnes de l'ensenyament	609
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	609
Alumnes totals matriculats a la UB	59.686
Alumnes de cicle llarg a la UB	43.409
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UB	1%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UB	1.4%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	100%

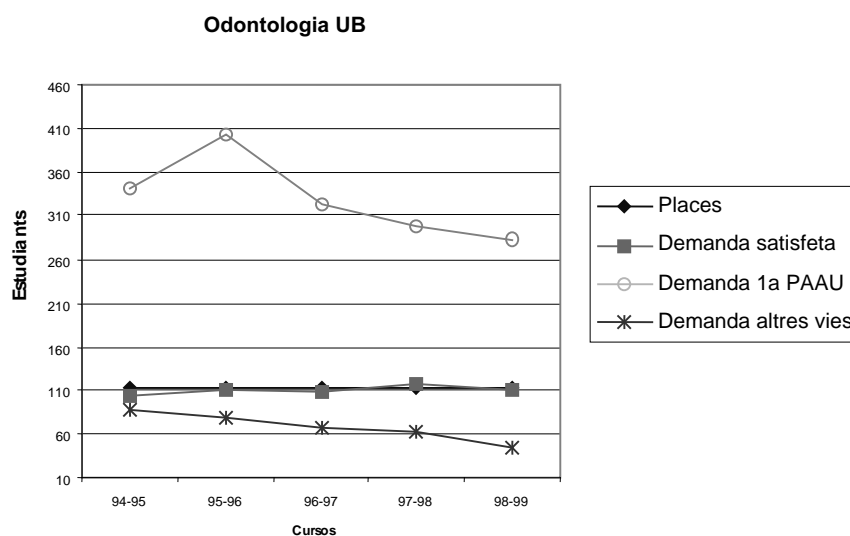
Accés

La titulació d'Odontologia de la UB ofereix 114 places de nou ingrés als estudis. L'accés a la titulació és fa a través de l'opció B, Biosanitària, per als alumnes de COU, i l'opció de Ciències de la Salut per als de PAAU/LOGSE. La demanda en primera opció el curs acadèmic 1998/99 es va situar en 328, de les quals, 283 eren via PAAU. La demanda en

primera opció global ha disminuït en 100 peticions des del curs 1994/95 i la mateixa tendència s'observa en la demanda via PAAU i altres vies. La demanda satisfeta es va situar en el 96% –110 alumnes de nou ingrés. Segons un estudi de la facultat, el 84% dels alumnes matriculats prové de la via PAAU, un 6% és titulat d'una altra carrera universitària, el 4% accedeix per la via de majors de 25 anys, el 2% per canvi de carrera i el 4% restant a través d'altres vies.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU					Altres Vies				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Odontologia, UB	6.62	6.80	6.86	6.87	6.89	-	-	-	-	-

La nota de tall de la titulació el curs 1998/99 va ser de 6.89 i s'ha mantingut pràcticament constant durant els tres últims cursos, tot i que ha augmentat des del curs 1994/95 en 2.7 dècimes.

Taula 3. Demanda de accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Odontologia, UB	114	328	2.9	283	45	110

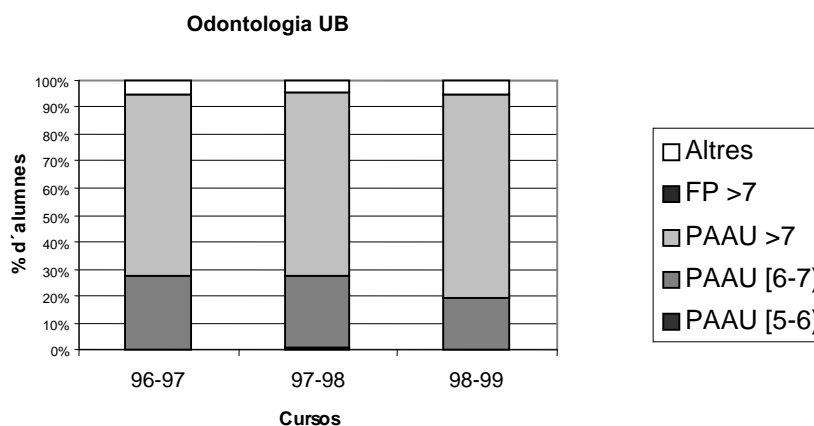
Places ofertes a Catalunya: 114
Demanda en 1a opció a Catalunya: 328

La distribució dels alumnes matriculats a la titulació pràcticament s'ha mantingut constant els últims tres cursos acadèmics. Destaca l'alt percentatge d'alumnes via PAAU amb notes de tall superiors a 7, que en l'últim curs acadèmic es va situar en el 75% del total de matriculats.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via de accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Odontologia, UB	0	27.5	67	1	26	68	0	19	75

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Metes, objectius i planificació

La titulació d'Odontologia de la UB fonamenta els seus objectius sobre la base de diversos documents bàsics: la directiva europea 617/86, els decrets de directrius del títol i els diferents preàmbuls dels diversos plans d'estudi. Tots aquests documents proporcionen pautes útils pel que fa a matèries a impartir i responsabilitats i competències professionals, encara que no estableixen el nivell d'aptitud per poder exercir la professió i deixen en mans de la universitat i del personal docent les pautes d'avaluació que, segons el seu criteri, són necessàries per als requeriments d'un exercici professional responsable. Els objectius que estableix el pla d'estudis són proporcionar els coneixements, habilitats i actituds per a la prevenció, diagnòstic i tractament de les anomalies i malalties de les dents, la boca, la mandíbula i els teixits corresponents; formar l'alumne en el mètode científic aplicat a l'estudi, l'avaluació i la solució dels problemes de salut dental; preparar l'alumne perquè continuï individualment la seva formació durant tota la seva vida professional i capacitar-lo perquè pugui orientar-se eventualment cap a l'especialització, la investigació i la docència.

Malgrat aquesta definició general dels objectius de la titulació, pel que fa a la formació acadèmica, es detecta la manca d'una descripció consensuada del perfil de l'odontòleg i, com a conseqüència, una certa contradicció entre els objectius i el perfil i l'organització de la docència per assolir les fites marcades.

La titulació no disposa de cap estudi de planificació pel que fa a infraestructura, recursos humans i organització de la gestió. La facultat no té institucionalitzat un programa de qualitat i no hi ha indicadors interns per avaluar el funcionament de la titulació.

El programa de formació

El pla d'estudis de la titulació va ser publicat al BOE, el 21 de gener de 1993. Consta de 375 crèdits distribuïts en dos cicles. El primer cicle té una estructura semestral –4 semestres– i 150 crèdits, mentre que el segon cicle té una estructura anual –3 anys– i 225 crèdits. La distribució de les assignatures en el pla d'estudis està pensada de forma que l'alumne s'especialitzi progressivament. Durant els dos primers semestres s'imparteixen les matèries bàsiques medicobiològiques i durant el tercer i quart semestres les matèries mèdiques generals. El segon cicle és, en canvi, de contingut exclusivament odontològic. Durant el tercer i quart curs s'avança progressivament en el coneixement de les diferents àrees específiques de l'odontologia: odontopediatria, ortodòncia, cirurgia bucal, etc., i durant el cinquè curs, s'aprofundeixen els coneixements adquirits i s'integren en assignatures que abasten una tipologia de pacients molt més àmplia. La titulació defineix les assignatures optatives de forma àmplia i flexible, procurant un increment en la cooperació interfacultativa en l'àmbit de les Ciències de la Salut i la tendència és fomentar el treball personal de l'estudiant.

Taula 5. El programa de formació

Odontologia, UB	
Publicació en el BOE	21.01.93
Anys de durada	5
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	300
<i>Teoria</i>	142.5
<i>Pràctica</i>	157.5
Crèdits optatius	37.5
Crèdits de lliure elecció	37.5
<i>Total</i>	375
Grau mínim de practicitat	
Grau mínim de practicitat	52.5%
Oferta de crèdits optatius propis (PE)	370.5
Nombre d'assignatures optatives ofertes	55
% d'optatives al pla d'estudis	10%
Relació d'optativitat	9.9
Projecte final de carrera/<i>Prácticum</i>	
Projecte final de carrera/ <i>Prácticum</i>	No
Pràctiques en empreses	No

De les 55 assignatures optatives ofertes per la titulació, 35 corresponen a treballs dirigits dels alumnes. A cada una d'aquestes assignatures es poden matricular dos o tres estudiants.

Es valora molt positivament l'alt grau de practicitat de la titulació, que se situa en un mínim del 52% i que pot arribar a ser del 70%, depenent de les assignatures optatives que finalment acabin cursant els estudiants. La relació d'optativitat és molt àmplia, de forma que s'ofereixen gairebé deu cops més crèdits optatius dels mínims necessaris per obtenir el títol oficial. El pla d'estudis té establerts requisits de pas entre els dos cicles i entre diferents assignatures.

Pel que fa als programes de les assignatures, es recomana que incorporin els seus objectius generals i la seva metodologia docent, aspectes que no són d'obligada inclusió a la titulació i el tractament dels quals és molt desigual. Es recomana, també, especificar clarament a tots els programes els criteris d'avaluació, així com els procediments de revisió d'exàmens. És igualment necessària la unificació dels criteris en l'elaboració dels plans docents, de forma

que es pugui confeccionar una guia de l'estudiant que contingui els programes de totes les assignatures.

Existeixen problemes d'encavalcament de continguts entre assignatures encara no resolta a la titulació. Igualment, el contingut d'algunes d'elles està inadequadament distribuït al llarg del temps. Això és especialment significatiu en el cas de les assignatures de caràcter medico-biològiques i mèdiques generals, en què s'observa, en ocasions, un tractament desigual dels continguts de medicina general i específics bucodentals.

El desenvolupament de l'ensenyament

En general, la tècnica didàctica més emprada per impartir teoria continua sent la classe magistral, en part, a causa del nombre d'alumnes per grup. És poc usual, també a les classes teòriques, emprar un sistema d'aprenentatge basat en la resolució de problemes. Els alumnes posen de manifest la seva disconformitat amb aquesta metodologia docent, que no els permet una participació activa i que es tradueix en una progressiva manca d'interès que comporta elevades taxes d'absència a classe en els últims cursos de la carrera. Aquesta realitat contrasta amb l'actitud d'un petit grup de professors que introdueixen mètodes docents innovadors basats en la resolució de problemes i en tècniques dirigides a l'estimulació del treball personal. Aquesta actitud també és freqüent en molts grups de pràctiques clíniques.

Pel que fa a l'ensenyament pràctic a la titulació, cal diferenciar els crèdits pràctics preclínic i els crèdits i pràctiques clíniques que es desenvolupen a la clínica odontològica universitària, COU. Respecte a les pràctiques preclíniques, en destaca una insatisfacció general per la forma inadequada de les estructures i la grandària dels grups, però, en canvi, es considera un punt fort l'elevada qualitat docent, tant pel contingut de les matèries com per la metodologia didàctica utilitzada. Les pràctiques clíniques, però, constitueixen un punt feble de la titulació, ja que existeix una contradicció entre els requeriments de l'ensenyament clínic i les possibilitats que ofereix la COU, l'orientació de la qual fa difícil assolir els objectius clínics mínims previstos al pla d'estudis.

Pel que fa a la coordinació de l'ensenyament, s'observa una manca d'objectius comuns entre la unitat departamental odontològica i els departaments no dentals. Això comporta encavalcaments i reiteracions en els continguts dels programes. El comitè extern ha insistit en la necessitat d'establir mecanismes de comunicació entre els departaments que comportin una millora en la coordinació dels programes.

La titulació només ofereix un grup per assignatura o crèdits teòrics. Això fa que la grandària dels grups sigui superior a la que seria recomanable i a la que contempla la normativa de la UB. Aquesta normativa estableix un professor per cada 80 alumnes i obliga a desdoblament el grup quan se supera els cent. El nombre d'alumnes per grup de teoria es manté constant a la titulació durant els seus cinc cursos, al voltant de 125 alumnes per classe. La titulació, en canvi, fa un esforç considerable en la reducció d'alumnes a les pràctiques preclíniques i clíniques, de tal forma que la mitjana d'alumnes se situa al voltant de la vintena. Gairebé la totalitat dels alumnes matriculats a l'ensenyament el segueixen a temps complet.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	Odontologia, UB
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	121
Pràctica	19
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	95
Pràctica	15
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	126
Pràctica	20
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	126
Pràctica	19
Alumnes totals	609
Alumnes equivalents a temps complet	608

Les úniques tutories que existeixen a la titulació són les acadèmiques de les assignatures. No s'han produït evidències durant el procés d'avaluació intern o extern que permetin valorar adequadament el seu funcionament.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Odontologia, UB
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	61%
2a convocatòria	63%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	69%
2a convocatòria	70%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	88%
2a convocatòria	85%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	74%
1r cicle	80%
2n cicle	96%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	86
Taxa de graduació	0.75

Les taxes d'èxit i rendiment acadèmic demostren que els resultats acadèmics dels estudiants de la titulació són bons. S'observa també un progrés en les taxes d'èxit i de rendiment dels alumnes a mida que aquests avancen en la titulació. Així, en el primer curs, la taxa d'èxit és lleugerament superior al 60%, augmenta un 10% en el primer cicle i oscil·la entre el 85 i el 88% en el segon. El comportament és similar per al rendiment acadèmic: 74% en el primer curs i 96% durant el segon cicle.

Pel que fa a la política de captació dels alumnes, la Facultat d'Odontologia no duu a terme cap estratègia específica en aquest sentit i s'acull, bàsicament, a les activitats realitzades pel Servei d'Orientació Universitària (SOU). Aquestes accions, a l'igual que les jornades de portes obertes i el Saló de l'Ensenyament, es consideren positives.

Els alumnes de la titulació mostren un gran interès en la gestió de la facultat i els problemes associats a l'ensenyament com ho demostra la seva alta participació en les darreres

eleccions a l'ensenyament –50%, 20 punts per sobre de la mitjana a la UB–, i l'alt percentatge de resposta a l'enquesta de la titulació realitzada durant el procés d'autoavaluació. No obstant això, la participació final en les reunions dels òrgans de gestió de la facultat i els departaments és menor, a causa, probablement, de la inexistència d'accions adequades que facilitin la intervenció dels alumnes. Fóra convenient la creació d'una figura, lligada al deganat de la facultat, que promogués el suport, la motivació i la informació als estudiants.

La satisfacció dels alumnes pel nivell de les pràctiques de primer cicle i preclíniques és general i es considera un punt fort. No obstant això, els estudiants valoren negativament les pràctiques clíniques, tant pel que fa al nombre de pràctiques programades com pel nombre i distribució dels pacients, la seva organització, etc. També són crítics amb l'organització dels grups de teoria i la coordinació entre professors de l'ensenyament.

Professorat

A l'ensenyament d'Odontologia, hi participen 202 professors, dels quals, 148 pertanyen a la unitat departamental d'odontoestomatologia –UDO–, la resta pertanyen a departaments mèdics. Només el 27.4% del professorat de la titulació és numerari –7.7% catedràtics i 19.7% titulars d'universitat–, mentre que el 68% dels professors són associats. Només el 54% dels professors amb docència a la titulació és doctor, un percentatge molt inferior a la mitjana de la UB.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Odontologia, UB
Professorat Ordinari	27.4%
Catedràtics d'Universitat	7.7%
Titulars d'Universitat	19.7%
Catedràtics d'Escola Universitària	0%
Titulars d'Escola Universitària	0%
Associats	68%
Altres	4.6%

La major part del professorat treballa a temps parcial i només el 14% dels professors de l'ensenyament té una dedicació a temps complet. Aquesta situació és encara més greu a la UDO, on el 98% dels seus professors ho són a temps parcial. El règim de dedicació del professorat és, doncs, clarament, un punt feble de la titulació. Aquest fet és conseqüència de la incompatibilitat que estableix la UB de dedicació docent i pràctica privada d'una activitat professional. El comitè d'avaluació extern va coincidir que el professorat, donat el caràcter de llicenciatura de l'ensenyament, necessita dur a terme una activitat clínica professional per poder desenvolupar de forma correcta i actualitzada la seva docència. Ara bé, aquesta activitat professional hauria de ser complementària i, en cap cas, superior a la seva activitat docent i investigadora –l'activitat principal del professorat– i, aquesta és, en canvi, la situació que es dona actualment.

En general, la dedicació a la titulació dels professors impossibilita el seu compromís a l'hora de participar en els òrgans de govern del centre, de la divisió i de la universitat, i dificulta també la creació d'un departament odontològic.

La relació entre professors i alumnes, excepte en alguna ocasió, és bona i la comunicació és adient i fluida. En general, l'actuació docent del professorat és correcta.

Instal·lacions

Es valora positivament els serveis de la biblioteca, tant pel que fa als fons com a la seva estructura i distribució. No obstant això, es detecten deficiències en el disseny, manteniment i equipament de les aules i la manca d'una aula magna i de sales d'estudis per a l'elaboració de treballs en grup. Igualment, es considera necessària una ampliació de la dotació i els horaris de l'aula d'informàtica.

Els laboratoris de pràctiques de primer cicle i els destinats a les pràctiques preclíniques estan ben equipats i són suficients si es compleixen les previsions de distribució de grups. No sembla favorable que els laboratoris de pràctiques preclíniques de tercer curs estiguin separats de la COU, on els alumnes de quart i cinquè curs realitzen les seves pràctiques.

El punt més feble de la titulació és la clínica odontològica universitària, que no s'adapta a les necessitats docents, ja que la seva finalitat i els criteris d'organització no coincideixen amb els objectius docents pel que fa a l'ensenyament clínic que es contempla en el pla d'estudis. Una de les propostes de millora és donar especificitat i individualitat a la COU i que sigui la direcció facultativa qui programi i organitzi les pràctiques clíniques, ja que són aquestes, i no d'altres, les raons per les quals es va crear la COU.

Relacions externes

En general, el professorat de la titulació manté relacions amb professors d'Europa i Amèrica a títol personal. La Facultat d'Odontologia de la UB manté acords de col·laboració amb set universitats europees dins del programa d'intercanvi Sòcrates/Erasmus. Ara bé, la participació dels alumnes en aquest projecte és molt reduïda. Només un 1% dels estudiants s'ha acollit al programa durant el curs 1999/00. En aquest sentit, seria convenient emprendre accions encaminades a motivar els alumnes perquè participin en aquests projectes i millorar els convenis amb les universitats i establir-ne de nous amb les titulacions més prestigioses en aquest camp.

Investigació

Donada la dedicació docent, majoritàriament a temps parcial, del professorat vinculat a la titulació, la investigació realitzada a la UDO és escassa. Com a conseqüència de la seva dedicació, el professorat no planifica la investigació d'abast institucional, tanca portes d'accés a les fonts de finançament i afavoreix la inexistència de grups de recerca consolidats. No obstant això, es destaca la capacitat d'investigació dels professors a títol individual, fora de la facultat.

Introducció

L'avaluació de la diplomatura de Podologia de la UB s'ha realitzat en el marc del programa d'avaluacions 1999 de l'Agència.

Per tal de desenvolupar la fase interna d'avaluació, es va constituir un comitè intern, el mes d'abril de 1999, en què van participar professors, estudiants i personal d'administració de l'Escola. El comitè va lliurar l'autoinforme el mes de març de 2000.

El comitè extern, l'han integrat dos professors d'universitats de l'Estat i dos professionals podòlegs, tots dos exalumnes de l'Escola. La visita del comitè extern va tenir lloc durant el mes d'abril de 2000 i l'informe extern es va lliurar a la titulació el mes de setembre.

L'avaluació s'ha desenvolupat amb normalitat, encara que el comitè d'avaluació extern no ha aprofundit suficientment en l'avaluació i el seu informe no aporta prou judicis de valor sobre la qualitat de l'ensenyament.

Context institucional

La diplomatura de Podologia s'imparteix a l'Escola Universitària d'Infermeria, situada al complex sanitari de Bellvitge, juntament amb els ensenyaments d'Infermeria i de Medicina. En el mateix campus es troba la Facultat d'Odontologia. En l'àmbit de Ciències de la Salut, la UB imparteix els ensenyaments de Medicina, Farmàcia i Psicologia, al campus de Casanova, Pedralbes i Vall d'Hebron, respectivament.

Els estudis de Podologia s'inicien com una especialitat de l'ensenyament d'Infermeria, l'any 1963. Posteriorment, l'any 1988, es transformen en estudis universitaris sota el títol de Diplomat en Podologia. En el cas de la UB, aquests estudis s'integren a l'Escola d'Infermeria. La titulació aplicarà, el curs 2000/01, el tercer pla d'estudis. En un període de deu anys la titulació haurà posat en marxa tres plans diferents amb l'objectiu d'adequar el currículum a la normativa vigent.

Taula 1. Dades generals de la UB

	Podologia, UB
Alumnes de l'ensenyament	227
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	227
Alumnes totals matriculats a la UB	59.686
Alumnes de cicle curt a la UB	14.368
% Alumnes 1r cicle respecte dels alumnes totals de la UB	24.1%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	100%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de 1r cicle de la UB	1.6%

L'accés a l'estudi

L'accés a l'estudi es pot realitzar a través de les següents vies:

- Opció PAAU/LOGSE: Ciències de la Salut.
- Opció de COU: B, Biosanitària.

- Cicles Formatius de Grau Superior: Anatomia Patològica i Citologia, Dietètica, Documentació Sanitària, Estètica, Higiene Bucodental, Imatge per al Diagnòstic, Laboratori de Diagnòstic Clínic, Ortoprotèsica, Pròtesis Dentals, Assessoria d'Imatge Personal, Anàlisi i Control, Química Ambiental, Indústries de Procés Químic, Fabricació de Productes Farmacèutics i Afins, Indústries de Procés de Pasta i de Paper, Plàstics i Cautxú, Radioteràpia, Salut Ambiental, Animació Sociocultural, Educació Infantil, Integració Social i Interpretació del Llenguatge de Signes.
- Branca de FP 2n grau: totes les especialitats de les branques de: Serveis Comunitat, Perruqueria i Estètica, Química i Sanitària.

Podologia és una de les diplomatures amb major demanda i amb notes de tall més elevades. Els alumnes que hi accedeixen estan motivats i, en general, el nivell d'abandonament és baix. La Taula 2 presenta informació sobre l'evolució de la nota de tall. A les dues vies d'accés es constata una lleugera evolució a l'alça sostinguda d'ambdues notes.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Podologia, UB	6.27	6.27	6.31	6.32	6.36	7.84	8.12	7.96	8.25	8.82

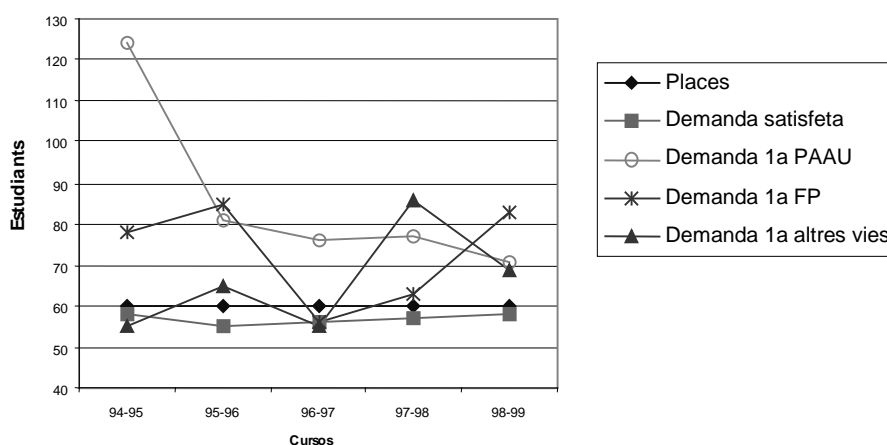
Pel que fa a la relació entre la demanda en primera opció i el nombre de places ofertes (veure Taula 3) es constata una gran demanda per accedir als estudis. El curs 1999/00 s'amplia la oferta de places a 70.

Taula 3. Demanda de accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Podologia, UB	60	223	3.7	71	152	58

*Places ofertes a Catalunya: 60.
Demanda en 1a opció a Catalunya: 223.*

Podologia UB

Finalment, i en referència a la relació places ofertes/satisfacció de la demanda en primera opció, la taula anterior confirma l'acceptació dels estudis amb l'elevada demanda, tant global com en primera opció. El 96.7% dels alumnes de la titulació la van escollir en primera opció, la qual cosa afavoreix la motivació i interès dels estudiants.

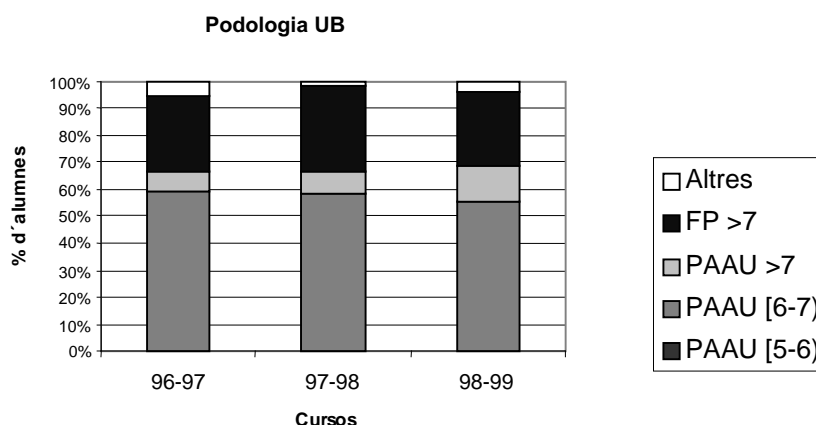
Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Podologia	0	59	7	0	58	8	0.0	55.2	13.8

Titulació	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7	[5-6)	[6-7)	>7
Podologia	0	0	28.6	0	0	31.6	0.0	0.0	27.6

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per cada curs i universitat ha de sumar 100%, quan no és així, la diferència fins el 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents de PAAU i FP.

Fites i objectius

La diplomatura de Podologia té com a objectiu general: *Capacitar l'alumne per a la realització d'un conjunt d'activitats de prevenció, atenció i rehabilitació en matèria de salut del peu.* Els objectius apareixen a la Guia de l'Estudiant.

Amb el pla de formació es pretén capacitar a l'alumne per:

- adquirir una visió completa i integrada de l'individu;
- aprendre a realitzar la història clínica i a obtenir informació pertinent a través de l'anamnesi i l'exploració física;
- adquirir un coneixement adequat de la terapèutica i la profilaxi per tal d'aplicar-les a les patologies del peu;
- assolir habilitat en l'ús d'instrumental i de les tècniques podològiques;
- iniciar-se en el coneixement dels principis de gestió i economia sanitària;

- iniciar-se en el treball d'equip, les tècniques de comunicació interpersonal, desenvolupament del sentit i actituds ètiques, la solidaritat social i responsabilitat;
- introduir-se en el mètode científic, en les tècniques d'observació i experimentació i l'ús d'elements de documentació, estadística, informàtica i en mètodes generals d'anàlisi epidemiològica;
- aprendre a avaluar científicament el nivell de coneixements i les competències professionals pròpies, i identificar aquells pacients que cal derivar a altres instàncies;
- conèixer la influència que els factors històrics i socioculturals han tingut sobre la pràctica podològica;
- finalment, capacitar-se per actuar adequadament en casos d'urgència en aquells camps de la seva competència professional.

La titulació no disposa, en l'actualitat, de cap mecanisme formal de revisió ni avaluació de l'assoliment dels objectius. En aquest sentit, caldria establir aquells mecanismes oportuns per tal de valorar objectivament la seva consecució.

El programa de formació

L'objectiu final del pla d'estudis és el de capacitar l'alumne per poder desenvolupar la seva activitat adequadament. Per les seves característiques específiques i per tal de garantir una correcta actuació, el pla està dotat d'una càrrega lectiva de 223 crèdits –unes 2.967,5 hores, aproximadament– en què la dimensió pràctica, tant respecte a pràctiques de laboratori com a pràctiques clíniques, hi té un pes molt important. L'actual pla està dissenyat de forma que el contingut pràctic es va incrementant al llarg dels diferents semestres; d'aquesta manera el contingut teòric és més elevat als primers semestres mentre que al final dels estudis hi ha una major presència de dimensió pràctica. El pla d'estudis està actualment en un procés de revisió.

Taula 5. El programa de formació

Podologia, UB	
Publicació en el BOE	14.05.96
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	186
<i>Teoria</i>	98
<i>Pràctica</i>	88
Crèdits optatius	15
Crèdits de lliure elecció	22
<i>Total</i>	223
Altres dades	
Grau mínim practicitat	39.5%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	21
% d'optatives al pla d'estudis	6.7%
Oferta crèdits optatius propis	Nd
Relació d'optativitat	3.7
Projecte final de carrera/Pràcticum	
Projecte final de carrera/Pràcticum	Sí
Pràctiques en empreses	No

Atesa la importància i la necessitat que els alumnes obtinguin un bon nivell de coneixements bàsics de les ciències de la salut i la metodologia científica, els comitès d'avaluació, tant intern com extern, coincideixen a considerar poc adient l'actual durada de tres anys dels estudis.

Pel que fa a les matèries optatives, poden variar, han de ser aprovades per la Junta de Centre i s'han d'oferir, com a mínim, durant dos cursos acadèmics. Existeix una oferta àmplia tant d'assignatures bàsiques com de matèries podològiques, cosa que permet a l'alumne ampliar coneixements segons el seu interès en els diferents camps professionals.

Per tal que l'alumne pugui complir correctament l'itinerari curricular, s'estableixen una sèrie de prerequisits, ja que bona part de les assignatures tenen caràcter seqüencial i obliguen l'estudiant a superar les matèries bàsiques per poder cursar les successives. Tanmateix, aquests requisits generen conflictes de manca de dinamisme i excessiu rigor en el pla docent i, sovint, obliguen l'alumne a cursar un any acadèmic addicional per poder superar les assignatures pendents. Ja s'ha previst modificar aquest fet en el nou pla d'estudis.

Desenvolupament de l'ensenyament

Pel que fa a l'atenció tutorial, a més a més de la normativa establerta per la universitat, els alumnes de nou ingrés reben accions d'atenció individualitzades. Aquestes accions, però, són de caràcter voluntari per part del professorat i, per tant, la seva aplicació és desigual. Ara bé, la dimensió relativament reduïda del centre propicia un contacte directe i fluid professor-alumne, especialment a la Clínica Podològica. Per part de l'escola existeix la voluntat d'aplicar el model d'atenció tutorial desenvolupat a l'ensenyament d'Infermeria.

Les estratègies docents es consideren adequades, tant pel que fa a les classes teòriques com a les pràctiques de laboratori i clíniques. El comitè intern recomana, però, augmentar la quantitat de material fungible de les pràctiques. Amb tot, en finalitzar els itineraris pràctics, els alumnes han assolit els coneixements necessaris per incorporar-se al món professional.

La Clínica Podològica és un dels punts forts de la titulació. Els alumnes hi desenvolupen les pràctiques clíniques acompanyats dels professors i, quan hi ha casos que requereixen tractaments complexos, els estudiants hi assisteixen com a observadors.

Es recomana potenciar l'establiment de convenis amb institucions sanitàries, sociosanitàries, empreses i altres organismes.

L'actual pla provoca que els alumnes hagin de romandre moltes hores al centre en determinats períodes de la formació. Sovint, la jornada comença a les nou del matí i no finalitza fins a les vuit del vespre. Aquest horari, excessivament llarg, es deu a la situació actual de saturació de continguts i a la complexitat organitzativa.

Pel que fa a l'avaluació dels aprenentatges, d'una banda, s'avaluen els continguts teòrics i, de l'altra, les habilitats pràctiques per al desenvolupament de la professió.

Taula 6. Distribució d'alumnes a la titulació. Curs 1997/98

	Podologia, UB
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	62
Pràctica	18
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	60
Pràctica	17
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	59
Pràctica	8
Alumnes totals	227
Alumnes equivalents a temps complet	227

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Podologia, UB
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	77%
2a convocatòria	77%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	78%
2a convocatòria	77%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	88%
1r cicle	89%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	16
Taxa de graduació	0.27 ⁽¹⁾

(1) La baixa taxa de graduació és conseqüència del retard en el lliurament del projecte final de carrera.

Les taxes d'èxit i de rendiment demostren que els resultats acadèmics són molt bons, tal i com es podria esperar d'uns alumnes amb unes notes d'entrada altes, i no mostren diferències significatives entre el primer curs, 77%, i els resultats en el conjunt de la carrera. El rendiment acadèmic és gairebé del 90%.

Professorat

El professorat es pot agrupar en dos grans col·lectius. D'una banda, el professorat ordinari, que representa el 28%, i, de l'altra, el professorat associat, el 70%. Els professors associats, a més a més de l'activitat docent, exerceixen la seva professió fora de la universitat i, per tant, poden assessorar adequadament els alumnes sobre la realitat professional.

En la docència hi ha professors implicats en diverses àrees:

- Professors de matèries bàsiques: realitzen la seva docència en diferents ensenyaments –Infermeria, Medicina, etc.– i, per tant, el seu perfil és idoni per a la matèria que imparteixen.
- Professors de matèries podològiques: són professors del Departament d'Infermeria Fonamental i Medicoquirúrgica i tenen, doncs, un perfil podològic.

En general, els alumnes valoren positivament el nivell de formació científica i dedicació del professorat de l'ensenyament.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Podologia, UB
Professorat Ordinari	28%
Catedràtics d'Universitat	0.9%
Titulars d'Universitat	3.3%
Catedràtics d'Escola Universitària	-
Titulars d'Escola Universitària	23.9%
Associats	71.1%
Altres	0.8%

Instal·lacions

L'ensenyament de Podologia s'imparteix al campus de Bellvitge i comparteix gran part de les infraestructures generals (biblioteca, aulari, serveis informàtics, etc.) amb d'altres titulacions. Compta amb instal·lacions pròpies com són els laboratoris específics (ortopodologia, biomecànica, etc.) i la clínica podològica. En general, totes les infraestructures tenen unes condicions satisfactòries i adequades als objectius docents de l'ensenyament.

Quant a la Clínica Podològica, representa un dels principals elements formatius per als alumnes. La Clínica té dues grans funcions: l'assistencial i la docent. Aquesta dualitat en dificulta el funcionament ja que, sovint, les funcions es superposen. L'actual distribució d'espais resulta poc adequada i impedeix ampliar la dotació de material i utilitatge. En aquests moments existeix un projecte de construcció de noves clíniques de Podologia i Odontologia.

Relacions externes

Per les seves característiques i atribucions, la Podologia manté unes estretes relacions amb el sector sanitari i sociosanitari, tot i no pertànyer a la xarxa pública assistencial. A més a més, cal destacar l'existència del Col·legi de Podòlegs de Catalunya.

L'Escola de la UB manté estretes relacions amb les altres universitats espanyoles i europees que imparteixen Podologia per tal d'intercanviar informació i consensuar criteris en els programes i continguts de les diferents matèries i assignatures.

Espanya va ser el primer país de la Unió Europea en què els estudis de Podologia van esdevenir universitaris. En l'àmbit europeu tant sols ho són a Espanya, Portugal i el Regne Unit. Des de fa només dos anys, existeix un programa Erasmus per a la formació en cirurgia podològica.

Finalment, l'Escola té establert un conveni amb l'Ajuntament de l'Hospitalet, específicament amb els Serveis Socials, que funciona des de fa 10 anys i permet realitzar pràctiques assistencials als alumnes alhora que ofereix atenció sanitària, especialment a gent gran.

**Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut:
Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria**

Introducció

Dins del programa d'avaluació institucional de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya es va decidir realitzar l'avaluació transversal dels ensenyaments d'Infermeria de les universitats públiques catalanes. Durant aquest procés han estat avaluades les escoles de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat Rovira i Virgili (URV), la Universitat de Girona (UdG) i la Universitat de Lleida (UdL). Cal dir que l'Escola Universitària d'Infermeria de la UB ja es va avaluar l'any 1995, en el marc del pla pilot d'avaluació de la mateixa universitat.

El procés d'avaluació s'ha dividit en dues tandes dins del programa d'avaluacions de 1999. En la taula següent apareixen les escoles i la tanda en què van ser avaluades. En total s'han avaluat 6 escoles d'Infermeria.

Taula 1. Escoles d'Infermeria avaluades en el programa 1999	
EUI Sant Pau (centre adscrit a la UAB)	1a tanda
EUI Vall d'Hebron (centre adscrit a la UAB)	1a tanda
EUI de la Universitat Rovira i Virgili (URV)	2a tanda
EUI Creu Roja de Terrassa (centre adscrit a la UAB)	1a tanda
EUI de la Universitat de Girona (UdG)	2a tanda
EUI de la Universitat de Lleida (UdL)	2a tanda

Per a aquesta avaluació, l'Agència ha adaptat la guia d'avaluació general –especialment l'apartat dedicat a les pràctiques clíniques– a les necessitats dels ensenyaments d'Infermeria, elaborant una guia específica, la *Guia d'Avaluació dels Ensenyaments d'Infermeria*. Tots els agents implicats en l'avaluació transversal d'Infermeria han valorat la guia de forma satisfactòria. Cal esmentar que les dades referents al professorat es presenten amb un format específic proposat en aquesta guia, a diferència del de la resta de titulacions que recull l'Informe 2000.

El procés d'avaluació interna ha transcorregut de manera satisfactòria i amb normalitat. L'aportació d'evidències en l'autoavaluació, però, ha obligat a enllestir processos de recollida de dades en poc temps. Malgrat això, tots els comitès d'avaluació interns valoren positivament l'experiència i consideren que els permetrà establir mecanismes per continuar el procés d'avaluació.

Tenint en compte el caràcter transversal de l'avaluació, s'ha procurat que un reduït nombre d'experts acadèmics, professionals i metodòlegs, s'encarreguessin de l'avaluació externa. La valoració de l'actuació dels comitès externs ha estat positiva, tot i que s'han produït endarreriments en el lliurament dels informes externs, especialment el de l'Escola Universitària d'Infermeria de Creu Roja de Terrassa que ha estat lliurat el mes de gener de 2001.

La programació temporal de cadascuna de les activitats d'avaluació, que ha tingut un bon funcionament, el suport rebut per part de les universitats i els mateixos centres, així com l'existència de materials específics d'avaluació, aportats per l'Agència, han fet que el procés hagi estat prou àgil. Tot i que, en alguns casos, hauria estat convenient espaiar més les diferents avaluacions externes.

L'avaluació s'ha desenvolupat en un clima de cooperació entre els comitès interns i externs, que han coincidit força a l'hora d'assenyalar els punts forts i febles de les escoles avaluades.

Context institucional

L'ensenyament d'Infermeria ha estat incorporat recentment al context de la universitat. El 1977 (Ordre de 31 d'octubre de 1977; BOE del 26 de novembre de 1977) és l'any en què aquests estudis passen a ser universitaris i a gaudir d'una identitat i un espai propis.

Fins aquell any, els centres que impartien els ensenyaments d'Infermeria, aleshores denominats Estudis d'Ajudant Tècnic Sanitari, estaven vinculats administrativament a la Seguretat Social, les Diputacions provincials o la Creu Roja i acadèmicament a les Facultats de Medicina.

L'any 1997 els ensenyaments d'Infermeria s'integren plenament a la universitat i apareixen les escoles universitàries d'Infermeria. Alguns d'aquests centres passen a dependre plenament d'una universitat –Escola Universitària d'Infermeria Pròpia–, mentre que d'altres s'hi vinculen com a centre adscrit –Escola Universitària d'Infermeria Adscrita–, amb una dependència compartida entre la universitat i una altra institució. Aquest segon grup s'ha anat reduint donat que, a poc a poc, les universitats han anat integrant les escoles adscrites per fer-les pròpies.

A les universitats catalanes que imparteixen els estudis d'Infermeria, s'hi troben les dues modalitats de centre. Així, la Universitat Autònoma de Barcelona no té cap Escola d'Infermeria integrada plenament i tant l'Escola de Sant Pau com la del Vall d'Hebron i Creu Roja són centres adscrits a la UAB. Tot i que els estudis d'Infermeria a Lleida es remunten als anys 50, no és fins el 1991 que s'incorporen a la UdL, quan la Llei 34/1991 de desembre va aprovar la creació d'aquesta universitat. La Universitat Rovira i Virgili també integrà l'Escola d'Infermeria l'any 1991 i la Universitat de Girona ho va fer l'any 1994.

Aquesta recent incorporació a la universitat i el fet que aquests estudis siguin de cicle únic i s'imparteixin en escoles universitàries poden ser els principals motius pels quals algunes de les escoles manifesten tenir una percepció negativa respecte del seu reconeixement en el si de la universitat.

Accés a les titulacions

Els estudis d'Infermeria són, actualment, uns dels que tenen major demanda. Possiblement aquest fet estigui relacionat amb les característiques de la titulació (universitària i de cicle curt) i amb les possibilitats que permeten d'incorporació ràpida al món laboral.

Com es pot constatar a la Taula 3, l'oferta de places a les escoles d'Infermeria de les universitats catalanes és àmplia i està repartida de manera desigual entre els diferents centres: l'oferta oscil·la entre les 60 places de la UdL i les 150 de la UAB, només a l'Escola de Creu Roja.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
EUI-SP	6.10	6.05	6.20	6.16	6.14	7.80	7.50	7.75	8.05	8.02
EUI-VH	6.41	6.37	6.50	6.57	6.54	8.28	8.28	8.38	8.62	8.75
EUI-CR	5.6	5.81	5.87	5.87	5.65	7.16	7.41	7.55	7.58	7.65
EUI-URV	5.95	6.05	6.25	6.28	6.28	7.5	7.35	7.74	8	8.08
EUI-UdG	5.97	6.13	6.23	6.25	6.25	7.44	7.64	7.8	8.04	8.1
EUI-UdL	6	6.02	6.2	6.33	6.42	7.33	7.74	7.79	8	7,76

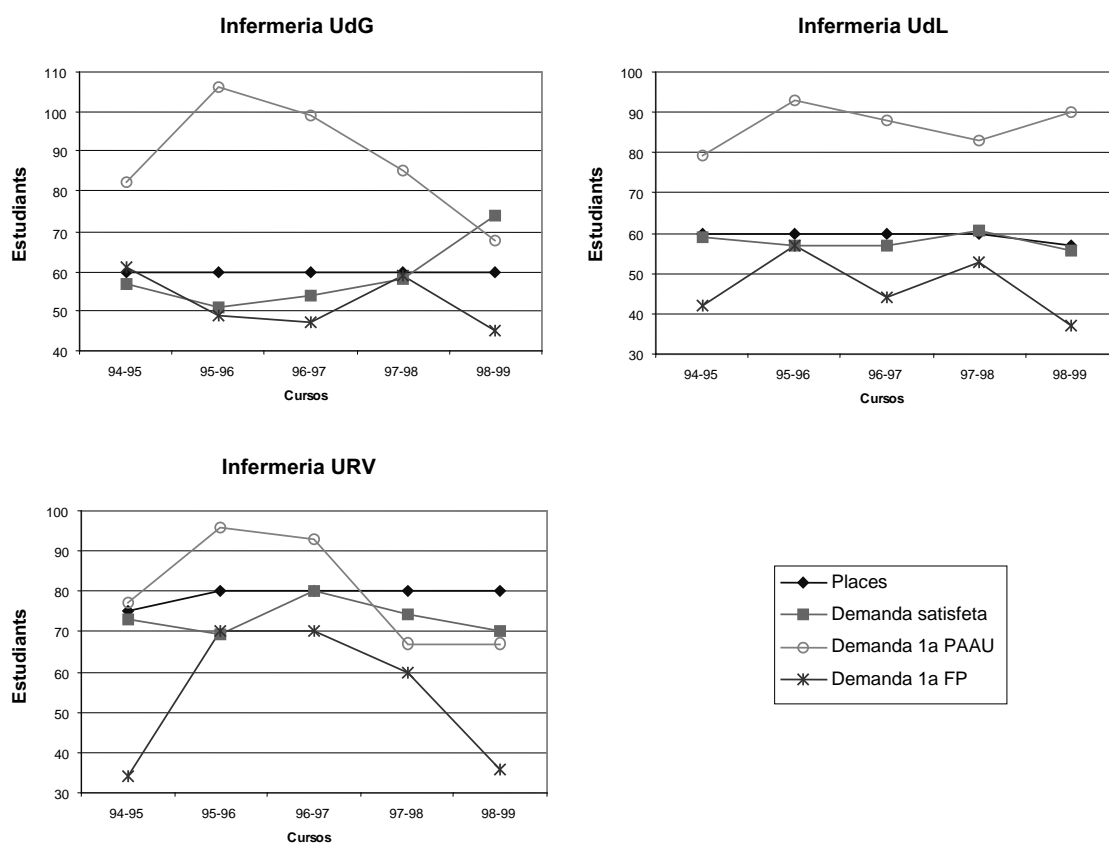
Es constata que les escoles de titularitat pública tenen una raó demanda/oferta més elevada que la resta d'escoles.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	FP	
EUI-SP	80	67	0.8	44	23	79
EUI-VH	100	238	2.4	145	93	107
EUI-CR	150	141	0.9	86	55	151
EUI-URV	80	127	1.6	67	60	74
EUI-UdG	80	150	1.9	85	59	59
EUI-UdL	60	133	2.3	94	39	67

Places ofertes a Catalunya: 1.362

Demanda en 1a opció a Catalunya: Nd

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

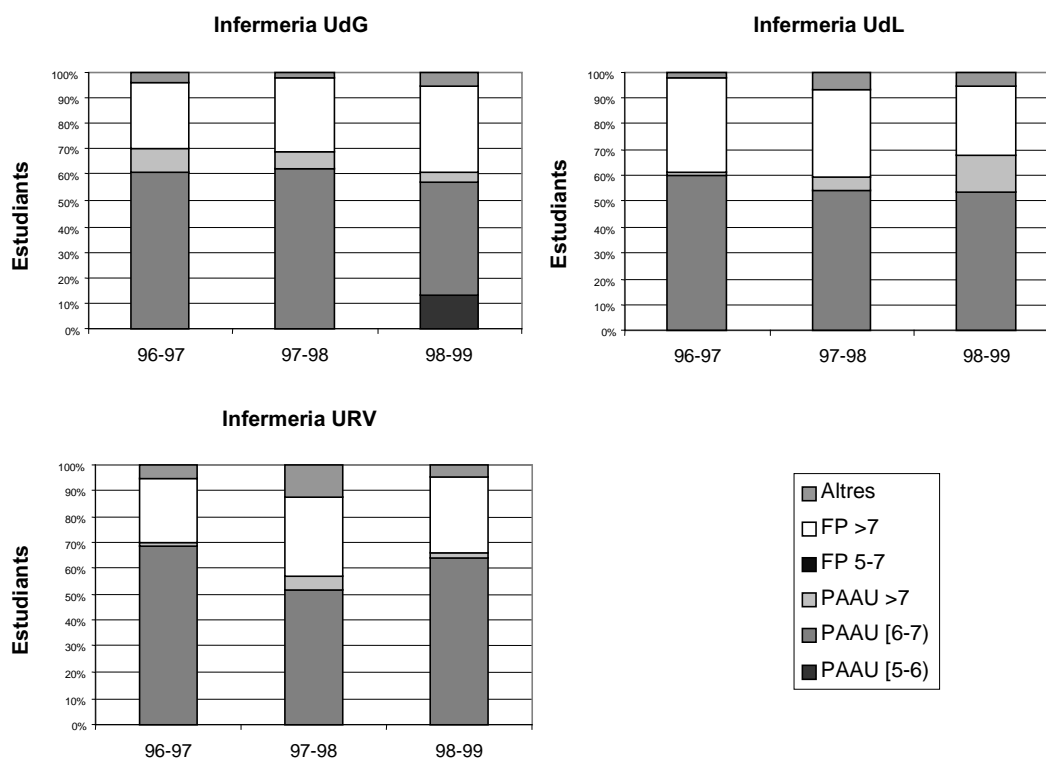
Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
EUI-SP	0	67.5	1.3	12.5	55	1.3	8,9	57	1.3
EUI-VH	0	47	12	0	47.1	13.7	0	52.3	15.9
EUI-CR	57.2	13.2	1.3	56.6	14.5	1.3	44,6	10.7	1.7
EUI-URV	0	68.8	1.3	0	51.4	5.4	0	64.3	1.4
EUI-UdG	0	61.1	9.3	0	62.1	6.9	13,5	43.2	4,1
EUI-UdL	0	59.6	1.8	0	54.1	4.9	0	53.6	14.3

Titulació	Via d'accés FP								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
EUI-SP	0	0	27.5	0	0	26.2	0	0	28,8
EUI-VH	0	0	30.5	0	0	31.37	0	0	26.17
EUI-CR	0	20.8	2.5	1.3	21.1	2	2.5	31.4	6.6
EUI-URV	0	0	25	0	0	31.1	0	0	30
EUI-UdG	0	0	25.9	0	0	29.3	0	0	33.8
EUI-UdL	0	0	36.8	0	0	34.4	0	0	26.8

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per cada curs i universitat ha de sumar 100%, quan no és així, la diferència fins el 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents de PAAU i FP.

Les dades amb nd no estan disponibles a la Base de Dades del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

Escola Universitària d'Infermeria de Sant Pau **Universitat Autònoma de Barcelona**

Introducció

L'Escola de Sant Pau és un centre adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona i manté una dependència administrativa de la Fundació de Gestió Sanitària de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Fites i objectius

Les metes i objectius que orienten actualment la planificació dels ensenyaments d'Infermeria de l'Escola de Sant Pau han estat elaborats tenint present el contingut del *Proyecto de Reforma de las Directrices para la elaboración de los planes de estudio de Diplomado en Enfermería*, els canvis d'ordre social, econòmic i polític, així com la Llei de Reforma Universitària de 1987 i la Llei General de Sanitat de 1986.

El procés d'anàlisi que el professorat de l'escola ha fet d'aquestes realitats, li ha permès orientar el pla d'estudis cap a una filosofia concreta que condiciona el model educatiu del centre: *«L'Escola de la Santa Creu i Sant Pau té organitzada la formació dels futurs professionals de la infermeria al voltant de la consideració de l'ésser humà com un ser holístic i de la salut com un constructe que va més enllà de l'alteració fisiopatològica de l'organisme humà. Això comporta una organització docent que va des del coneixement de la persona, que s'inicia en el primer curs de formació, fins a la identificació de totes les circumstàncies que poden afectar la seva salut i la metodologia i actuacions concretes que la infermera haurà de realitzar per aconseguir l'objectiu de tenir cura de les persones.»*

El comitè extern ha pogut comprovar que hi ha una forta cohesió del professorat al voltant d'aquesta filosofia i model educatiu.

Programa de formació

El pla d'estudis vigent és el que figura al BOE del 23 d'abril de 1997 (*Plan de estudios conducente a la obtención del título de diplomado en enfermería de la Universidad Autónoma de Barcelona, Resolución del 11 de marzo de 1997*). El nombre de crèdits totals del pla és de 225, repartits de la següent manera: 177.5 crèdits de troncalitat i obligatorietat i 47.5 crèdits d'optativitat i lliure configuració –pròpia de la UAB.

Taula 5. El programa de formació

EUI Sant Pau, UAB	
Publicació en el BOE	23.04.97
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	177.5
<i>Teoria</i>	90,5
<i>Pràctica</i>	87
Crèdits optatius	25
Crèdits de lliure elecció	22.5
<i>Total</i>	225
Indicadors	
Grau mínim practicitat	49%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	13
Oferta de crèdits optatius propis	53
% d'optatives al pla d'estudis	23%
Relació d'optativitat	1
Projecte final de carrera/Pràcticum	
Projecte final de carrera/Pràcticum	No
Pràctiques en empreses	Sí

La Directiva Europea 257/77 assenyala que la formació de les infermeres ha de tenir una durada de tres anys o 4.600 hores de formació. Aquesta directiva va fer que el *Ministerio de Educación*, l'any 1994, modifiqués les directrius pròpies del pla d'estudis d'Infermeria, establint el nombre mínim de crèdits en 225, garantint, mitjançant l'ús de les equivalències⁽¹⁾, que en finalitzar els estudis de Diplomant en Infermeria es poguessin certificar un mínim de 3.900 hores de formació. El pla d'estudis de l'Escola d'Infermeria de Sant Pau té una equivalència de 4.470 hores que resulten d'adjudicar un valor de 10 hores a 151 dels crèdits i un valor de 40 hores als 74 crèdits restants. La càrrega teòrica i pràctica està equilibrada i és molt semblant: 90.5 crèdits teòrics i 87 pràctics.

Per a la realització dels crèdits de pràctiques externes, l'Escola té signats convenis amb l'Hospital de Sant Pau, la Fundació Puigvert, l'Institut Català de la Salut (ICS) i altres institucions. Les pràctiques que els estudiants realitzen a les instal·lacions d'aquests centres resulten molt convenients per aconseguir els objectius formatius d'aquest aprenentatge.

Desenvolupament de l'ensenyament

En el desenvolupament de l'ensenyament, hi té un paper fonamental la figura del cap d'àrea docent, que és definida com una *unitat organitzativa bàsica de la docència que agrupa una matèria troncal, les assignatures i els postgraus d'especialitats afins*.

Tant a l'autoinforme com a l'informe extern és fa palesa la importància d'aquesta figura per mantenir la coordinació de totes les matèries i la cohesió del professorat al voltant de la filosofia i el model educatiu de l'Escola.

La programació d'assignatures és coherent i segueix una seqüència lògica. En primer lloc, s'imparteixen aquelles assignatures considerades prerequisits per altres i les instrumentals i de coneixements, després s'estudien les assignatures que permeten conèixer els problemes que es deriven de l'estat de salut de les persones i el tipus d'atenció que requereixen i aquelles que recullen els problemes i les cures específiques per als diferents grups d'edat.

(1) Modificació del valor del crèdit, que podrà ser diferent a les 10 hores/crèdit establertes en les directrius generals dels plans d'estudi.

La formació pràctica s'inicia un cop l'estudiant ja ha cursat la part teòrica de les assignatures que tenen un component pràctic.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

EUI Sant Pau, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	83
Pràctica	28
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	78
Pràctica	26
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	81
Pràctica	18
Alumnes totals	245
Alumnes equivalents a temps complet	243

L'atenció tutorial que reben els estudiants de l'Escola de Sant Pau s'ajusta al que diu la normativa corresponent de la UAB, però, a més a més, les característiques de l'espai on es troba ubicada l'escola permeten una acció tutorial continuada, ja que els estudiants poden accedir fàcilment al professorat. Els alumnes reben, també, informació exhaustiva sobre l'organització acadèmica, els horaris, les convocatòries d'examen, el règim de permanència, els objectius dels estudis i informació administrativa prèvia a la matrícula, etc. Aquestes tasques són compartides pel professorat i el PAS.

La metodologia docent utilitzada pel professorat és variada (classe magistral, estudi de casos, treball de grup, sortides de camp, tallers, seminaris, etc.) i està ben valorada pels estudiants.

Els exàmens més utilitzats pels professors són: els de tipus test, els de preguntes curtes sobre conceptes i els de resolució de problemes o de relació. Les taxes d'èxit i de rendiment indiquen que els resultats acadèmics són bons, especialment en les primeres convocatòries.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

EUI Sant Pau, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	92%
2a convocatòria	81%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	95%
2a convocatòria	83%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	91%
1r cicle	94%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	76.3
Taxa de graduació	0.95

Professorat

La responsabilitat de la docència recau sobre un total de 42 professors i professores que es distribueixen de la següent manera:

- 8 professores a temps complet, considerats professorat titular.

- 34 professors i professores a temps parcial o contractats per hores, considerats professors associats.

La titulació i les característiques d'aquest professorat són:

- 26 professors i professores són diplomats en Infermeria, 8 del grup de professores titulars, dues de les quals tenen, a més a més, una llicenciatura. La resta són professores i professors del grup d'associats.
- 16 professors i professores són titulats d'altres disciplines.
- L'experiència docent del grup de professorat titular, amb una mitjana d'edat superior a la dels associats, se situa per damunt dels 10 anys, mentre que en el grup dels associats, un 50% té una experiència superior a 10 anys, un 36.1% entre 5 i 10 i un 13.9% entre 3 i 5.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	EUI Sant Pau, UAB		
	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Crèdits <i>Pràcticum</i>
Professorat Ordinari	46.7%	78.5%	55.7%
Professorat associat	53.2%	21.5%	44.3%

A més a més de les categories de professors descrites, l'Escola compta amb un grup de professorat col·laborador per a les pràctiques, anomenat infermeres de referència, que supervisen la tasca dels alumnes en els períodes de pràctiques hospitalàries.

Tot el col·lectiu de professors està motivat i fortament implicat en el projecte pedagògic de l'Escola.

Instal·lacions

L'Escola està ubicada als espais de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, en un edifici modernista protegit sobre el qual no és possible realitzar cap reforma important que permeti augmentar la seva funcionalitat. Les aules, tot i que estan dotades amb els materials audiovisuals suficients, arquitectònicament no reuneixen les millors condicions. Els espais de secretaria i administració presenten limitacions.

La xarxa informàtica actual no permet l'accés a tots els recursos de la UAB. Pel que fa a la biblioteca, presenta actualment mancances greus, tal i com destaca l'autoinforme. Aquesta situació millorarà aviat amb la nova biblioteca del centre, de la Fundació Laporte, que ja està construïda.

Les instal·lacions i els recursos per a les pràctiques de simulació també es veuen afectats per les característiques arquitectòniques de l'edifici.

La situació de l'Escola, fora del campus de la UAB, i el fet de ser un centre adscrit i no propi, afecta negativament als estudiants, ja que no poden gaudir de les instal·lacions del campus ni integrar-se amb facilitat a la vida universitària. La proximitat de la Facultat de Medicina, amb tot el seu potencial, tampoc no s'utilitza per compartir els recursos docents, cosa que facilitaria la lliure elecció dels estudiants d'ambdues titulacions.

Relacions externes

La realització de les pràctiques externes i l'oferta dels cursos de postgrau permeten un contacte continu amb les infermeres i infermers assistencials.

Pel que fa a les relacions internacionals, val a dir que en aquests moments no hi ha en funcionament cap programa d'intercanvi d'estudiants.

Escola Universitària d'Infermeria de Vall d'Hebron Universitat Autònoma de Barcelona

Introducció

L'Escola de Vall d'Hebron és un centre adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona i manté una dependència administrativa de l'Institut Català de la Salut (ICS).

Fites i objectius

Les metes i els objectius que orienten actualment la planificació dels ensenyaments d'Infermeria de l'Escola de Vall d'Hebron han estat elaborats tenint en compte les actes del Patronat (òrgan de gestió de l'Escola), el document de la filosofia de l'Escola, el document sobre la Missió Docent i Investigadora de l'Escola, a més a més de l'avantprojecte de remodelació de juny de 1995, les memòries de l'Escola i les Actes de la Junta d'Escola. Els objectius formulats fan referència a cinc àrees d'interès: la formació bàsica o de pregrau, la formació postbàsica o de postgrau, la recerca, el professorat, les infraestructures i la integració de l'Escola a la UAB.

Malgrat l'interès que tant l'equip de direcció com el professorat de l'Escola manifesten per aconseguir l'organització i coordinació de totes les matèries del pla d'estudis al voltant d'aquests objectius i del model educatiu marcat pel centre, la situació que en aquests moments viu l'Escola, com a conseqüència del nou model de gestió proposat per l'ICS, està generant situacions de certa confusió que afecten el funcionament normal del centre.

Programa de formació

El programa de formació actual té com a base el pla d'estudis aprovat per la UAB i publicat al BOE de 23 d'abril de 1997. La formació que reben els estudiants de l'Escola de Vall d'Hebron és en un 51% de caràcter teòric i en un 49% de caràcter pràctic. La càrrega de troncalitat i obligatorietat és de 177.5 crèdits, dels quals 87 són pràctics i la resta teòrics. És important destacar que l'equivalència en hores dels crèdits pràctics ha quedat establerta en 40 hores/crèdit, la qual cosa permet acreditar 3.990 hores de formació amb la troncalitat i optativitat.

No hi ha programada una lliure configuració específica, tot i que els estudiants de l'Escola fan servir l'optativitat per poder aconseguir el 10% de crèdits de lliure elecció que exigeix la UAB.

Taula 9. El programa de formació

EUI Vall d'Hebron, UAB	
Publicació en el BOE	23.04.97
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	177.5
<i>Teoria</i>	90.5
<i>Pràctica</i>	87
Crèdits optatius	25
Crèdits de lliure elecció	22.5
<i>Total</i>	225
Graus i assignatures	
Grau mínim practicitat	49%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	20
% d'optatives al pla d'estudis	21%
Oferta de crèdits optatius propis	75.5
Relació d'optativitat	1.6
Pràctiques i projectes	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

En el desenvolupament de l'ensenyament té un paper important el coordinador o coordinadora de curs. Tot el professorat participa en l'elaboració del programa de les diferents matèries que, posteriorment són ordenades pel coordinador/a. Malgrat aquest esforç conjunt, el comitè extern ha constatat en les audiències que el professorat considera necessària una major coordinació.

L'atenció tutorial respon a l'acord entre el professorat del centre, que estableix una dedicació de dues hores setmanals. A més a més d'aquest tipus de tutoria normativa, la proximitat entre professors i alumnes que faciliten les característiques físiques del centre i la idiosincràsia de la titulació permeten al professorat mantenir una relació molt propera amb els estudiants. En aquest sentit, els estudiants de nou ingrés reben informació de l'equip de direcció i el/la coordinador/a de primer curs sobre el pla d'estudis, la programació, les instal·lacions, etc. Tota la informació d'interès per als alumnes està publicada als expositors i a la Guia de l'Estudiant que es lliura a cada alumne.

Taula 10. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

EUI Vall d'Hebron, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	114
Pràctica	26
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	105
Pràctica	31
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	112
Pràctica	9
Alumnes totals	
Alumnes totals	341
Alumnes equivalents a temps complet	326

Taula 11. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

EUI Vall d'Hebron, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	83%
2a convocatòria	75%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	92%
2a convocatòria	78%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	86%
1r cicle	94%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	104
Taxa de graduació ⁽¹⁾	1.04

(1) Inclou alumnes de pla nou i pla vell.

Tot i que per a l'avaluació dels aprenentatges s'utilitzen diferents tipus d'exàmens, el 78% de les matèries troncal i obligatòries fan servir el tipus test. Les taxes d'èxit i de rendiment indiquen que els resultats acadèmics són bons, especialment a les primeres convocatòries.

Professorat

La responsabilitat de la docència del pla d'estudis recau sobre un total de 71 professors i professores dels quals:

- 14 professores ho són a temps complet i són considerades com a professorat titular.
- 57 professors i professores ho són a temps parcial i són considerats professorat associat.
- La major part del professorat és titulat en Infermeria. Totes les professores titulars ho són i també 45 dels professors associats. D'aquest grup de professors i professores, 12 tenen, a més a més, una llicenciatura. Del professorat associat, 12 tenen altres titulacions.
- Les professores titulars acrediten una experiència professional i docent de més de 10 anys i la mitjana d'edat és superior al grup del professorat associat.
- El professorat associat acredita, majoritàriament, una experiència professional de més de 10 anys, mentre que l'experiència docent se situa, majoritàriament, entre els tres i cinc anys.

Taula 12. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	EUI Vall d'Hebron, UAB		
	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Crèdits <i>Pràcticum</i>
Professorat Ordinari	59.4%	45%	34.4%
Associats	40.6%	55%	65.6%

A més de les categories de professorat descrites, l'Escola compta amb un professorat col·laborador per a les pràctiques, anomenat infermeres de referència, que supervisen la tasca dels alumnes en els períodes de pràctiques hospitalàries.

Instal·lacions

L'Escola de Vall d'Hebron està ubicada a l'espai del complex hospitalari de Vall d'Hebron. Aquesta circumstància ha estat molt ben valorada, ja que aquestes instal·lacions ofereixen els seus recursos per a la docència pràctica. Pel que fa als espais propis de l'Escola, en aquests moments estan repartits entre dos edificis: les aules i la secretaria del centre es troben en un edifici docent que fou anteriorment utilitzat per la Facultat de Medicina de la UAB, mentre que l'àrea de direcció del centre i els despatxos del professorat es troben en un altre edifici que comparteix amb serveis propis dels Hospitals de la Vall d'Hebron. La necessitat de reformar i adequar nous espais i el cost que això comporta està provocant una situació de tensió al centre. Les aules tenen bona dotació de material audiovisual. La xarxa informàtica no permet l'accés a tots els recursos de la UAB.

Cal destacar que la biblioteca, compartida amb la Facultat de Medicina, és una instal·lació moderna i funcional i conté un important fons bibliogràfic. La situació de l'Escola, fora del campus de la UAB, i el fet de ser un centre adscrit i no propi fan que els estudiants no puguin gaudir de les instal·lacions del campus ni integrar-se a la vida universitària. La proximitat de la Facultat de Medicina no s'utilitza per compartir espais ni recursos docents, cosa que facilitaria, entre d'altres coses, la lliure elecció als estudiants d'ambdues titulacions. Només és compartit l'ús de la biblioteca.

Per a la realització dels crèdits de pràctiques externes, l'Escola compta a més dels Hospitals de Vall d'Hebron, amb centres d'atenció primària de l'ICS i els hospitals de Sant Gervasi, l'Esperança i el Centre Mèdic Delfos.

Relacions externes

El professorat de l'Escola participa en diferents projectes dels Hospitals de Vall d'Hebron. La direcció ho fa en el pla estratègic i el professorat en el disseny i implementació de projectes per a la millora de les cures en diversos centres.

És important destacar que durant el curs 1996/97, l'Escola es va incorporar al programa europeu Sòcrates/Erasmus i actualment desenvolupa activitats conjuntes amb països com Irlanda del Nord, Finlàndia, Suècia, República d'Irlanda, País de Gal·les i Escòcia. Aquests intercanvis són valorats positivament.

Escola Universitària d'Infermeria Creu Roja (Terrassa) Universitat Autònoma de Barcelona

Introducció

L'Escola Universitària d'Infermeria Creu Roja té el seu origen en la *Escuela de Damas Enfermeras de Cruz Roja* fundada l'any 1920. La transformació d'aquest centre en Escola Universitària es va produir durant el curs acadèmic 1984/85, any en què va passar a ser una escola adscrita a la Universitat Autònoma de Barcelona. La dependència de l'Escola és, com en la resta d'escoles adscrites, doble: acadèmicament depèn de la UAB i administrativament de la institució Creu Roja.

Fites i objectius

Els objectius de l'Escola tenen la seva arrel en el propòsit primordial de la titulació d'Infermeria i que forma part dels seus estatuts. Aquests objectius marquen diferents línies d'actuació: la formació dels futurs professionals; la incentivació de la recerca i la participació en entitats de caràcter autonòmic, nacional i internacional.

Tot el professorat ha participat activament en la formulació dels objectius i, fins i tot, en l'elaboració d'una definició de competències professionals que serveix d'eix vertebrador de l'ensenyament.

A més a més, l'autoinforme fa constar que l'Escola manté una filosofia que guia tant el pla d'estudis com la seva implementació.

Programa de formació

El pla d'estudis actual ja contempla les revisions a les quals s'han sotmès tots els plans de la diplomatura d'Infermeria, com a conseqüència dels canvis en les directrius, tant generals com específiques, incorporats pel Ministeri el 1994. Aquest pla, que encara està pendent d'homologació per part del Consell d'Universitats, té una càrrega de 225 crèdits. L'equivalència aplicada als crèdits pràctics és de 40 hores/crèdit i als crèdits teòrics de 10 hores/crèdit. Amb l'aplicació d'aquestes equivalències, el pla d'estudis de l'Escola de Creu Roja permet acreditar al voltant de 4.200 hores de formació. Si es compara la càrrega teòrica amb la pràctica a partir dels crèdits s'observa com el nombre de crèdits teòrics és lleugerament superior al de pràctics, tot i que aquesta circumstància s'inverteix en aplicar les equivalències.

Taula 13. El programa de formació

EUI Creu Roja, UAB	
Publicació en el BOE	23.04.97
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	178
<i>Teoria</i>	91
<i>Pràctica</i>	87
Crèdits optatius	24
Crèdits de lliure elecció	23
<i>Total</i>	225
Graus i assignatures	
Grau mínim practicitat	49%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	15
% d'optatives al pla d'estudis	11%
Oferta de crèdits optatius propis	63
Relació d'optativitat	2.52
Pràctiques	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

La cap d'estudis de l'Escola, en col·laboració amb la direcció, és la responsable de l'organització de l'ensenyament, que es fa a partir del calendari establert per la UAB. El contingut teòric es concentra a l'inici de la titulació per tal que l'estudiant el rebi prèviament a la seva incorporació a les pràctiques clíniques. La coordinació de l'ensenyament es realitza mitjançant reunions periòdiques entre els membres d'una mateixa àrea de coneixement (el significat d'àrea de coneixement, en aquest cas, no és el que figura a la LRU, sinó que es refereix a una matèria i les assignatures afins a aquesta matèria).

L'atenció tutorial està organitzada atenent als criteris establerts per la UAB i els que recull el reglament de l'Escola.

La metodologia docent més utilitzada és la classe magistral, però es constata que el professorat està força motivat per incorporar noves estratègies didàctiques.

Taula 14. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

EUI Creu Roja, UAB	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	99
Pràctica	17
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	75
Pràctica	14
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	89
Pràctica	8
Alumnes totals	
Alumnes totals	509
Alumnes equivalents a temps complet	502

Taula 15. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

EUI Creu Roja, UAB	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	63.97%
2a convocatòria	61.11%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	93.37%
2a convocatòria	69.71%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	71%
1r cicle	83%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	137.6
Taxa de graduació	0.91

Per a l'avaluació de l'aprenentatge s'utilitzen mètodes ajustats als continguts, preferentment de caràcter escrit.

Pel que fa als resultats, l'autoinforme assenyala que el percentatge d'aprovat del curs 1998/99 va ser del 86% i s'estima que el 70% dels estudiants acaben els estudis en tres anys.

Professorat

El nombre de professors i professores de l'Escola Universitària d'Infermeria de Creu Roja és de 56 del quals:

- 13 són professorat contractat amb dedicació a temps complet i consten a l'autoinforme com a professorat titular.
- 43 són professorat anomenat col·laborador.

Pel que fa a la titulació i característiques del professorat, consta a l'autoinforme que:

- 45 professors i professores són diplomats en Infermeria, 13 dels quals pertanyen al grup de titulars i 32 al de col·laboradors. A més de Diplomats en Infermeria, 11 són llicenciats en altres disciplines, i d'aquest grup 2 tenen el doctorat.
- 11 professors i professores són titulats en altres disciplines. Tot aquest grup forma part del professorat col·laborador.
- El professorat titular està majoritàriament situat en la franja d'edat entre 35 i 45 anys, amb una experiència docent de tres i cinc anys. En el grup de professorat col·laborador, la meitat acredita entre tres i cinc anys d'experiència docent i l'altra meitat queda repartida en dos grups similars que se situen entre els cinc i deu anys i més de deu, respectivament.

Taula 16. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	EUI Creu Roja, UAB		
	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Crèdits <i>Pràcticum</i>
Professorat Ordinari	41.7%	12.2%	70.9%
Professorat associat	58.3%	87.8%	29.1%

La càrrega docent teòrica està repartida de manera similar entre el professorat titular i col·laborador. La pràctica d'aula o seminari recau majoritàriament en el professorat col·laborador, mentre que els crèdits clínics (*practicum*) són, en el percentatge més elevat, responsabilitat del professorat titular. L'Escola compta amb un grup de professionals que col·laboren en la tutorització de les pràctiques clíniques (infermeres de referència) que supervisen la tasca dels alumnes en els períodes de pràctiques hospitalàries.

Instal·lacions

En general, els espais de la titulació són adequats, les aules han estat ben equipades quant a material didàctic i mitjans audiovisuals. Així mateix, les aules de demostració de pràctiques de simulació disposen de material adient.

Destaca, com a element positiu, la biblioteca que, malgrat les mancances d'espai, disposa d'un suficient nombre de volums.

Relacions externes

El centre manté relacions amb la resta d'escoles adscrites a la UAB i amb els centres on els estudiants fan les seves pràctiques.

No hi ha establert cap tipus de relació de caràcter internacional o nacional per a l'intercanvi d'alumnes ni de professorat.

Escola Universitària d'Infermeria Universitat Rovira i Virgili (EUI, URV)

Introducció

L'Escola d'Infermeria de la URV és un centre propi d'aquesta Universitat. Inicia la seva tasca formativa l'any 1970 com a Escola d'ATS de la Residència Joan XXIII, que pertanyia al *Instituto Nacional de Previsión*. L'any 1977, es transforma en Escola Universitària, i l'any 1981 canvia la seva denominació i passa a dependre de l'ICS, quedant adscrita a la Universitat de Barcelona com a Escola Universitària d'Infermeria de Tarragona. Finalment, la integració de l'Escola a la Universitat Rovira Virgili es va produir l'octubre de 1992.

Cal assenyalar, com a nota destacada d'aquest centre, que està molt ben inserit en la comunitat de Tarragona, ja que realitza tasques d'assessorament a professionals i associacions i de transferència de coneixement.

Fites i objectius

Les metes i objectius que són la base del desenvolupament de l'Escola d'Infermeria de la Universitat Rovira i Virgili estan referits a aspectes formatius i, fins i tot, de gestió. En la presentació, anàlisi i valoració d'aquests objectius s'identifiquen tres blocs: objectius del centre, objectius del departament i altres objectius. En aquest últim grup s'inclouen els referits a: infraestructures, recursos humans i objectius de l'alumnat.

La planificació de la titulació, tenint en compte els objectius establerts, s'ha fet a partir de l'anàlisi de la realitat de la professió i de les demandes de la societat en matèria d'atenció a la salut. A més a més, la planificació d'aquest estudi a la URV està assentada sobre la consideració de l'Infermeria com una disciplina humanista. La cohesió de la planificació al voltant d'aquesta filosofia és compartida per tots els membres de l'Escola i es transmet a d'altres col·lectius. En l'audiència pública de l'avaluació, el comitè extern va poder constatar la bona valoració general que té aquest tarannà humanista.

Programa de formació

El pla d'estudis actual es correspon amb el publicat al BOE de 13 de març de 1997. El total de crèdits del pla d'estudis és de 234 i, mitjançant l'aplicació de les equivalències als crèdits clínics, s'arriba a les 4.442,5 hores de formació, superant el mínim establert en el *Real Decreto* 1267/94, de 14 de juny. Les equivalències establertes oscil·len entre les 35 hores/crèdit que s'aplica als crèdits de caràcter pràctic clínic; les 20 hores/crèdit dels crèdits pràctics de sala de demostració, tallers, seminaris, etc. i les 10 hores/crèdit pels crèdits teòrics. La càrrega teòrica real supera el terç de les hores del total del pla d'estudis i la de les pràctiques clíniques real supera el 50% del total d'hores reals del pla.

Taula 17. El programa de formació

	EUI, URV
Publicació en el BOE	13.03.97
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	189
<i>Teoria</i>	94
<i>Pràctica</i>	95
Crèdits optatius	21
Crèdits de lliure elecció	24
<i>Total</i>	234
Grau mínim practicitat	
Nombre d'assignatures optatives ofertes	24
% d'optatives al pla d'estudis	9%
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
Relació d'optativitat	4
Projecte final de carrera/<i>Pràcticum</i>	
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

L'organització de l'ensenyament a l'Escola de la Universitat Rovira i Virgili té com a principal responsable la Comissió Acadèmica, delegada de la Junta de Centre, presidida per la cap d'estudis i on hi ha representació de professors dels tres departaments implicats en la docència de la troncalitat, d'alumnat i de PAS –concretament la cap de la secretaria de l'Escola. L'horari queda establert de manera que no queden franges horàries intermèdies lliures.

La troncalitat i obligatorietat es concentren en les primeres hores i les últimes hores es reserven per a l'optativitat. Durant els períodes de pràctiques clíniques es procura que la càrrega teòrica sigui mínima. És per això que les pràctiques clíniques comencen a partir del mes de gener per tal que els estudiants hagin pogut cursar el major nombre possible d'assignatures amb càrrega teòrica. Aquesta organització permet que l'estudiant pugui aplicar en la pràctica els continguts que prèviament ha treballat en la teoria.

L'atenció tutorial està organitzada seguint les recomanacions de la universitat, però és freqüent, tenint en compte les característiques de l'espai físic on s'ubica el centre i la proximitat professorat/estudiants, que l'alumne faci ús d'aquest servei sense tenir massa en compte l'horari establert.

A més a més d'aquesta atenció tutorial, els alumnes de nou ingrés són rebuts per l'equip de direcció del centre que els informa dels aspectes més importants del procés de matrícula. També existeix la figura del becari d'atenció a la comunitat universitària (BACU) que dona suport als alumnes durant tot el procés de matrícula.

Per a la docència teòrica (grups de fins a 120 alumnes) s'utilitza majoritàriament la lliçó magistral com a mètode docent, amb el suport de materials audiovisuals i fomentant la interactivitat. El nivell de participació dels estudiants als seminaris és alt, tot i que el grup està format per un màxim de 20 estudiants. A les pràctiques de taller, l'alumne és el protagonista i ha de demostrar que és capaç de realitzar un determinat procediment a partir del coneixement que té de la seva fonamentació científica.

L'avaluació de l'aprenentatge es fa a través de diferents activitats que responen als tipus de contingut que s'han d'avaluar.

Taula 18. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	EUI, URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	82
Pràctica	13
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	70
Pràctica	12
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	83
Pràctica	12
Alumnes totals	260
Alumnes equivalents a temps complet	260

Taula 19. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	EUI, URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	84%
2a convocatòria	75%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	83%
2a convocatòria	78%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	91%
1r cicle	92%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	85
Taxa de graduació ⁽¹⁾	1.06

(1) Inclou alumnes de pla nou i pla vell.

Professorat

La responsabilitat de la docència dels continguts del pla d'estudis recau sobre un total de 50 professors i professores dels quals:

- 16 són titulars d'escola universitària.
- 4 són associats de tipus B (18 crèdits anuals).
- 10 són associats de tipus A (9 crèdits anuals).
- i 20 són associats de tipus A-2 (4.5 crèdits anuals amb docència exclusivament assistencial).

Pel que fa a la titulació i característiques d'aquests professorat:

- 47 professores i professors són Diplomats en Infermeria. Aquesta xifra correspon a la suma de les professores titulars i 31 dels professors i professores associats. A més a més, 7 de les titulars són llicenciades i 2 doctors. En el grup d'associats hi ha 2 llicenciats.
- 3 professors i professores són llicenciats en altres disciplines i 2 són doctors.

- L'edat mitjana del grup de professorat titular és superior a la dels associats.
- L'experiència docent del grup de professorat titular és, majoritàriament, superior a deu anys i la seva experiència professional supera, en tots els casos, els deu anys. Pel que fa al grup d'associats, l'experiència docent està entre tres anys, com a mínim, i deu, com a màxim i la seva experiència professional supera, en la majoria dels casos, els deu anys.

Taula 20. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	EUI,URV		
	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Crèdits <i>Pràcticum</i>
Professorat Ordinari	32%	Nd	Nd
Associats	68%	Nd	Nd

La docència de les matèries troncales és responsabilitat del grup de professorat titular, en col·laboració d'alguns dels associats de tipus B i A que, en alguns casos, assumeixen la responsabilitat de la matèria que tenen assignada. Tanmateix, els associats de tipus B i A són responsables de matèries optatives.

Tot el professorat participa com a docent en cursos de postgrau.

És destacable la vinculació del professorat amb la realitat de la pràctica infermera i dels ciutadans i ciutadanes de Tarragona.

Instal·lacions

Les instal·lacions actuals són deficientes, tot i que està previst un canvi d'ubicació del centre per tal de resoldre aquestes deficiències. No obstant això, la nova ubicació no és l'òptima, ja que no té previst zones d'estar per a estudiants ni preveu la possibilitat de compartir espais amb altres titulacions.

Els medis audiovisuals de l'actual ubicació no són suficients per atendre tota la docència que s'imparteix. El material per als tallers pràctics és abundant, modern i està ben conservat.

El centre disposa d'una excel·lent biblioteca amb un abundant fons bibliogràfic i una base de dades pròpia, "Cures", utilitzada per molts usuaris. El seu ús, però, es veu limitat per les deficiències d'espai actuals.

Relacions externes

Pel que fa a les relacions externes, l'Escola d'Infermeria està molt ben inserida en la comunitat de Tarragona, ja que realitza tasques d'assessorament a professionals i associacions, i de transferència de coneixement. A més a més, el centre i el departament mantenen una molt bona relació amb l'Escola de Tortosa, adscrita a la URV.

En l'àmbit internacional, l'Escola participa en el projecte *Mòdul Europeu*, que permet l'intercanvi de professors i estudiants amb la finalitat de conèixer com les diferents cultures incideixen en la manera d'abordar el *procés de tenir cura*. En aquests moments, el projecte no disposa de cap tipus de finançament per afrontar les despeses que genera.

Escola Universitària d'Infermeria Universitat de Girona (EUI, UdG)

Introducció

L'Escola d'Infermeria de Girona és un centre propi de la UdG. Aquest centre ha sorgit de la transformació de l'antiga Escola Universitària d'Infermeria de la Diputació de Girona, adscrita a la Universitat Autònoma de Barcelona. Quan l'any 1989, la UAB va crear l'Estudi General de Girona, l'Escola d'Infermeria va quedar adscrita a aquesta unitat. Posteriorment, l'any 1991, amb la creació de la UdG per part del Parlament de Catalunya, es va iniciar el procés d'incorporació de l'Escola al complex universitari, materialitzant-se la seva inclusió a través del Decret de la Generalitat de Catalunya de 22 de juny de 1992. El comitè d'avaluació extern ha assenyalat la recent incorporació de l'Escola a la UdG, el canvi d'ubicació i la modificació en la direcció del centre i els departaments com a elements a considerar a l'hora d'avaluar el centre.

Fites i objectius

Les metes i objectius que orienten la planificació dels ensenyaments de l'Escola de la Universitat de Girona són de caràcter formatiu, és a dir, estan referits a les capacitats que l'estudiant haurà d'obtenir al llarg de l'estudi. A l'informe d'autoavaluació, el comitè intern identifica, com a marc teòric del currículum, la descripció de les funcions que es consideren bàsiques per al desenvolupament de la infermera. Des de la perspectiva del comitè extern, els objectius formulats són força generals i no garanteixen la cohesió entre els programes. A més a més, es considera que manca un marc teòric que actuï com a eix vertebrador en l'organització de l'ensenyament.

Programa de formació

Actualment, l'Escola manté dos plans d'estudis. Els estudiants de 2n i 3r continuen amb el pla publicat al BOE número 79, de 3 d'abril de 1995, mentre que els de 1r inicien el pla homologat pel *Consejo de Universidades*, mitjançant l'acord de la seva *Comisión Académica*, de 6 de juliol de 1999.

Les dades que figuren a l'autoinforme mostren que el pla no s'ajusta plenament a la modificació de les directrius publicada al BOE –*Real Decreto* 1267/94 de 14 de juny. La càrrega del pla d'estudis és de 225 crèdits, però amb l'aplicació de les equivalències s'obtenen un total de 3.300 hores i no les 3.900 mínimes que s'exigeix a l'esmentat decret. Els crèdits teòrics, de pràctica de laboratori i de pràctica d'aula tenen una equivalència de 10 hores/crèdit, i els de pràctica clínica tenen una equivalència variable que oscil·la entre 20 hores/crèdit i 35 hores/crèdit. La càrrega pràctica representa el 55.6% del total de la càrrega del pla.

Taula 21. El programa de formació

	EUI UdG
Publicació en el BOE	03.04.95
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	189
<i>Teoria</i>	84
<i>Pràctica</i>	105
Crèdits optatius	12
Crèdits de lliure elecció	24
<i>Total</i>	225
Graus i assignatures	
Grau mínim practicitat	55.6%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	10
% d'optatives al pla d'estudis	5%
Oferta de crèdits optatius propis	nd
Relació d'optativitat	2.67
Pràctiques i projectes	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

El Consell d'Estudis, presidit pel coordinador d'estudi i amb presència de representants del professorat de totes les àrees de coneixement implicades i dels alumnes, és qui organitza l'ensenyament. El component teòric i pràctic del pla s'ordena seguint una seqüència que, a criteri tant del comitè intern com de l'extern, beneficia l'aprenentatge. Aquesta seqüència s'inicia amb la teoria, seguida de la pràctica d'aula i posterior pràctica de laboratori que donen pas a la pràctica clínica.

Les tutories estan organitzades atenent els criteris establerts per la Universitat de Girona. També es realitzen accions de tutorització fora de l'horari establert que, possiblement, són la conseqüència del contacte continu entre professorat i alumnat, que sembla ser un denominador comú de l'ensenyament d'Infermeria. A més a més, el centre realitza anualment unes sessions d'acolliment per als estudiants de nou accés en què s'informa dels programes i s'assessora als estudiants sobre la matrícula.

La metodologia docent utilitzada és variada i s'ajusta als diferents tipus de continguts del pla: classes magistrals, treball de grup, etc.

Per a l'avaluació dels aprenentatges, s'utilitzen els examens de tipus test, de preguntes curtes i de resolució de casos, segons les matèries. L'informe extern assenyalava el predomini de la modalitat de test.

Taula 22. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	EUI, UdG
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	86
Pràctica	11
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	81
Pràctica	10
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	75
Pràctica	8
Alumnes totals	213
Alumnes equivalents a temps complet	203

Taula 23. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	EUI, UdG
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	89%
2a convocatòria	90%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	94%
2a convocatòria	85%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	93%
1r cicle	97%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	63
Taxa de graduació	0.79

Professorat

El nombre de professors i professores del centre és de 35, dels quals:

- 9 són professors titulars.
- 1 és professor associat a temps complet.
- 26 són professors associats a temps parcial.
- 1 és catedràtic d'universitat, del Departament de Biologia.
- 1 és professor titular, del Departament d'Informàtica i Matemàtica Aplicada.
- 1 és ajudant, del Departament de Geografia, Història i Història de l'Art.

Pel que fa a la seva titulació:

- 29 són diplomats en infermeria; 9 del grup dels titulars i 20 del grup dels associats a temps parcial.
- 6 són llicenciats en altres disciplines, dels quals un és professor associat a temps complet i la resta associats a temps parcial.

Taula 24. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	EUI, UdG		
	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Crèdits <i>Practicum</i>
Professorat titular	Nd	Nd	Nd
Professorat associat	Nd	Nd	Nd

Respecte de les característiques d'edat, experiència docent i/o assistencial, l'autoinforme no n'inclou cap dada. Per poder tenir una idea aproximada del perfil del col·lectiu de professors i professores s'ha revisat la taula: *Consulta dades professors actius curs 1999-2000*, que figura al volum I de l'annex com a annex 10. De la revisió de les dades se'n desprén que:

- L'edat mitjana del grup de titulars és superior a la del grup d'associats. El grup més nombrós d'entre els titulars se situa entre els 40 i 50 anys.
- L'experiència docent dels titulars majoritàriament supera els deu anys.
- No hi ha informació sobre l'experiència professional, tot i que l'autoinforme assenyala que les «...dues vessants configuren un perfil de professorat amb una experiència professional important».

La docència teòrica s'assigna majoritàriament als professors titulars.

Instal·lacions

Tot i que s'han constatat deficiències en les instal·lacions, que incideixen directament en el desenvolupament de l'ensenyament i, fins i tot, en la qualitat de vida de professorat i alumnat, l'autoinforme no introdueix cap proposta de millora, argumentant que, a mig termini, s'espera disposar d'un edifici en millors condicions.

L'Escola compta amb una gran diversitat de centres per realitzar les pràctiques clíniques, tant de tipus hospitalari com d'atenció primària i centres socio-sanitaris.

Relacions externes

Les relacions que té l'Escola són limitades. De caràcter local, amb els centres on els estudiants fan les pràctiques, i en l'àmbit nacional, amb organismes i col·lectius professionals. Actualment no hi ha cap projecte en ferm per a l'establiment de relacions de caràcter internacional.

Escola Universitària d'Infermeria Universitat de Lleida (EUI, UdL)

Introducció

L'Escola d'Infermeria de Lleida és un centre propi de la UdL. Els estudis d'Infermeria a Lleida es van iniciar els anys 50, impulsats per la Diputació de Lleida. En esdevenir estudis universitaris, l'Escola d'Ajudants Tècnics Sanitaris de la Diputació de Lleida, que depenia de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, tanca les seves portes l'any 1980 i en el curs 1984/85 reprèn l'activitat com a Escola adscrita a la Universitat de Barcelona. Finalment, l'any 1991, amb la creació de la Universitat de Lleida, l'Escola queda integrada a la UdL com a Escola Universitària d'Infermeria de la Universitat de Lleida.

Fites i objectius

Tal i com fa constar l'autoinforme, els objectius de la titulació defineixen un perfil generalista de l'infermer/a i assolixen el màxim nivell d'especificació en les assignatures que conformen el pla. A més a més d'aquests objectius, l'informe intern constata que, tant el centre com el departament, tenen definides línies d'actuació relacionades amb infraestructures, recursos humans i materials, polítiques de qualitat de l'ensenyament i serveis, i l'atenció dels alumnes.

Programa de formació

El pla d'estudis vigent és el que recull el BOE número 190, de 10 d'agost de 1995. Aquest pla d'estudis consta d'un total de 231 crèdits que s'equiparen a 4.347,5 hores amb l'aplicació de les equivalències. La distribució dels crèdits entre càrrega teòrica i càrrega pràctica i l'equivalència aplicada en cadascun dels casos permet aconseguir que el 62.8% de les hores reals tinguin un caràcter pràctic (un total de 91 crèdits clínics en equivalència 30 hores/crèdit més 14.5 crèdits pràctics de seminari amb equivalència 25 hores/crèdit) i el 37.2% teòric (125.5 crèdits amb equivalència 10 hores/crèdit).

Taula 25. El programa de formació

	EUI, UdL
Publicació en el BOE	10.08.95
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	187
<i>Teoria</i>	96
<i>Pràctica</i>	91
Crèdits optatius	21
Crèdits de lliure elecció	23
<i>Total</i>	231
Altres dades	
Grau mínim practicitat	48.6%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	23
% d'optatives al pla d'estudis	9%
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
Relació d'optativitat	3.95
Altres dades	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

L'organització de l'ensenyament és responsabilitat de l'equip de direcció del centre i el seguiment es fa mitjançant la Comissió d'Estudis. El període lectiu està ajustat al calendari que marca la Universitat de Lleida. De manera semblant a la resta dels centres que imparteixen Infermeria, la planificació horària es fa concentrant durant les primeres hores del matí les matèries troncales i obligatòries. Igualment, la docència teòrica es concentra en el primer semestre de cada curs per tal de deixar lliure d'aquest tipus de càrrega el període de les pràctiques clíniques. Això permet que l'estudiant pugui incorporar a la pràctica el que ha après a la teoria.

Pel que fa a l'atenció tutorial, l'Escola estableix un horari de tutories, tot i que la Universitat de Lleida no disposa de cap normativa al respecte. En aquest cas també l'atenció a l'estudiant es fa dins i fora de l'horari de tutoria establert.

La metodologia docent més utilitzada és la classe magistral en les matèries teòriques, que es complementa amb mètodes audiovisuals i la realització de treballs. Per a les matèries pràctiques s'utilitza la simulació. L'autoinforme suggereix que s'incorporin altres mètodes docents.

Ni a l'autoinforme ni a l'informe extern apareix cap referència al tipus d'avaluació utilitzat pel professorat de l'Escola; el que sí consta és el respecte a la Normativa d'Avaluació i Qualificació dels Estudiants de la Universitat de Lleida.

Taula 26. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1997/98

	EUI, UdL
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	74
Pràctica	20
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	64
Pràctica	18
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	69
Pràctica	13
Alumnes totals	217
Alumnes equivalents a temps complet	211

Taula 27. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	EUI, UdL
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	87%
2a convocatòria	91%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	87%
2a convocatòria	88%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	85%
1r cicle	89%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	62
Taxa de graduació ⁽¹⁾	1.16

(1) Inclou alumnes de pla nou i pla vell.

Les taxes d'èxit i de rendiment demostren que els resultats acadèmics són bons, especialment en les segones convocatòries.

Professorat

La plantilla de professorat del centre està constituïda per 51 professors i professores dels quals:

- 14 són titulars d'escola.
- 1 és catedràtic d'escola.
- 28 són associats a temps parcial.
- 8 són associats a temps complet.

La titulació i les característiques d'aquest professorat són:

- 45 professors i professores són diplomats en infermeria, dels quals 14 són titulars i 31 són associats. En el grup de titulars, 3 tenen titulació de segon grau en altres disciplines.
- 6 professors i professores són titulats d'altres disciplines.
- L'interval d'edat on se situen el major nombre dels professors titulars i associats és el de 36 a 45 anys.
- Pel que fa a l'experiència docent, el major nombre de professors titulars acrediten una experiència superior a 10 anys. Entre el professorat associat de 6 hores, el nivell d'experiència és similar. En canvi, entre el professorat associat de 3 hores, l'experiència docent acreditada és, en la majoria dels casos, inferior a 10 anys.
- Pel que fa a l'experiència professional, els titulars majoritàriament acrediten una experiència de més de 10 anys, circumstància que es repeteix entre el professorat associat tant de 3 hores com de 6.

Taula 28. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	EUI, UdL		
	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Crèdits <i>Pràcticum</i>
Professorat titular	59.4%	69.2%	46.5%
Professorat associat	40.6%	30.8%	53.5%

El professorat està ben considerat per l'alumnat.

La docència de les matèries teòriques està repartida entre els professors titulars i els associats de 6 hores. De les classes pràctiques, se n'ocupen els professors associats de 3 hores.

Instal·lacions

Les instal·lacions són descrites pel comitè extern com a “noves, àmplies, adequades i funcionals”. Es valora molt positivament el fet de compartir recursos amb la Facultat de Medicina.

Relacions externes

Pel que fa a les relacions externes, cal destacar que el professorat manté relacions amb la comunitat de Lleida i amb altres grups de professors universitaris mitjançant els treballs de recerca i el disseny de programes de promoció de la salut. A més a més, es mantenen relacions a nivell nacional, amb altres centres de l'Estat, i a nivell internacional, amb l'intercanvi tant de professors com d'estudiants.

Ensenyament d'Odontologia, UB

Comitè d'avaluació intern

Sr. Esteve Brau (Acadèmic)
Sra. Maria Peraire (Acadèmica)
Sr. Joan Salsench (Acadèmic)
Sra. Sílvia Sánchez (Acadèmica)
Sra. Marta Costoya (PAS)
Sra. Natàlia Porras (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. José López (Acadèmic)
Sr. Francisco Javier Goiriena (Acadèmic)
Sr. Carlos Portoles (Professional)

Ensenyament de Podologia, UB

Comitè d'avaluació intern

Sra. Càrmen Caja (Acadèmica)
Sr. Javier Colina (Acadèmic)
Sra. Adelina Dorca (Acadèmica)
Sr. Enric Giralt (Acadèmic)
Sra. Montserrat Marugán (Acadèmica)
Sr. Antonio Zalacaín (Acadèmic)
Sra. Ángela Romero (PAS)
Sra. Anna Canals (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Ricardo Becerro (Universidad Complutense de Madrid)
Sr. Isidoro Espinosa (Universidad de Sevilla)
Sr. Antoni Brines (Podòleg)
Sra. Rosanna Caro (Podòloga)

Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Escola Universitària d'Infermeria Sant Pau (centre adscrit)

Comitè d'avaluació intern

Sra. Júlia Esteve (Acadèmica)
Sra. Mercè Abades (Acadèmica)
Sra. Isabel Casanovas (Acadèmica)
Sra. Bibiana Escuredo (Acadèmica)
Sra. Isabel Fargues (Acadèmica)
Sra. Maria Gasull (Acadèmica)
Sra. Montserrat Guillaumet (Acadèmica)
Sra. Josefina Mitjans (Acadèmica)
Sra. Maria Urbano (PAS)
Sr. Diego Caballero (Estudiant)
Sr. Daniel Villegas (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Amparo Benavent (Universitat de València)
Sra. Núria Martí (Hospital Germans Tries i Pujol)
Sr. Esteve Arboix (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Escola Universitària d'Infermeria Vall d'Hebron (centre adscrit)

Comitè d'avaluació intern

Sra. Rosa M. Torrens (Acadèmica)
Sra. Maria Cònsul (Acadèmica)
Sra. M. Teresa Carulla (Acadèmica)
Sra. Araceli Fernández (Acadèmica)
Sra. Enriqueta Bernaus (Acadèmica)
Sra. Montserrat Carulla (PAS)
Sra. Míriam Gálvez (Estudianta)
Sra. M. Jesús Fernández (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Amparo Benavent (Universitat de València)
Sra. Núria Martí (Hospital Germans Tries i Pujol)
Sr. Esteve Arboix (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Escola Universitària d'Infermeria de la Creu Roja de Terrassa (centre adscrit)

Comitè d'avaluació intern

Sra. Mireia Tarruella (Acadèmica)
Sra. Margarida Pla (Acadèmica)
Sra. Montserrat Masip (Acadèmica)
Sra. Rosa Campo (Acadèmica)
Sra. Rosita Roca (Acadèmica)
Sra. Eva Fernández (Acadèmica)
Sra. Marga Ezquieta (Acadèmica)
Sra. Rosa Capellas (Acadèmica)
Sra. M. José Jiménez (Acadèmica)
Sra. Lupe Sánchez (Acadèmica)
Sra. Roser Pérez (Acadèmica)
Sra. Cecília González (Acadèmica)
Sra. Neus Morera (Acadèmica)
Sr. Joan Vila (Acadèmic)
Sra. Isabel Coma (PAS)
Sra. Rosa Maria Piqué (PAS)
Sra. Sònia Santacana (PAS)
Sra. Elena Reyes (PAS)
Sra. Joaquim Castellà (PAS)
Sra. Yolanda Dalmau (PAS)
Sr. Albert Hernández (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Marta Duran (Universidad de Alcalá)
Sra. Loreto Macià (Universitat d'Alacant)
Sra. Cristina Díez (Hospital Joan XXIII, Tarragona)
Sra. Carme Mesió (Universitat de Barcelona)

Universitat Rovira i Virgili (URV)

Escola Universitària d'Infermeria URV

Comitè d'avaluació intern

Sra. Carme Ferré (Acadèmica)
Sra. Rosa Aparicio (Acadèmica)
Sra. Bernarda Garcés (Acadèmica)
Sra. Dolors Burjalès (Acadèmica)
Sra. Virtudes Rodero (Acadèmica)
Sra. Carme Nogués (Acadèmica)
Sra. Rosa Duran (PAS)
Sra. Carme Montcusí (PAS)
Sra. Muntsa Berdún (PAS)
Sra. Lurdes Malgrat (PAS)
Sra. M. Eva Moncunill (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Amparo Benavent (Universitat de València)
Sra. Núria Martí (Hospital Germans Tries i Pujol)
Sr. Josep Grifoll (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Universitat de Lleida (UdL)

Escola Universitària d'Infermeria UdL

Comitè d'avaluació intern

Sra. Virgínia Martínez (Acadèmica)
Sra. Carme Torres (Acadèmica)
Sra. Pilar Jürschik (Acadèmica)
Sra. M. José Lavernia (Acadèmica)
Sra. Glòria Mirada (Acadèmica)
Sra. Carme Nuin (Acadèmica)
Sr. Joan Torres (Acadèmic)
Sra. Carme Morell (PAS)
Sra. Aida Monclus (Estudianta)
Sra. Eva Sánchez (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sra. Marta Durán (Universidad de Alcalá)
Sra. Cristina Díez (Hospital Joan XXIII, Tarragona)
Sr. Josep Grifoll (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Universitat de Girona (UdG)

Escola Universitària d'Infermeria UdG

Comitè d'avaluació intern

Sr. David Ballester (Acadèmic)
Sr. Manel Moya (Acadèmic)
Sr. Josep Olivet (Acadèmic)
Sra. Carme Suñol (Acadèmica)
Sra. Pilar Planas (PAS)
Sr. Josep Brito (PAS)
Sr. Jordi López (Estudiant)

Sra. Núria Puig (Estudianta)
Sra. Carme Vilert (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sra. M. Paz Mompарт (Universidad de Castilla-La Mancha)
Sra. Loreto Macià (Universitat d'Alacant)
Sra. Antonia Tomàs (Hospital Universitari Son Dureta, Palma de Mallorca)
Sra. Ana Muñoz (Universitat Politècnica de València)

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya**
Av. de la Catedral 6-8, 2a.
08002 BARCELONA

Serveis editorials: Canon Editorial, S.L.
Benet Mateu, 28 – Barcelona – 08034

Imprès per: GraphiCems – Villatuerta – Navarra
Primera edició: Febrer 2001
Tiratge: 1.500
Dipòsit Legal: B-1482-2001

Índex general

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats i de Ciències de l'Educació**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats

- Llicenciat en Pedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
- Llicenciat en Psicopedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
- Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r. i 2n. cicle)
- Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres
 - Mestres UB (1r. cicle)
 - Mestres UAB (1r. cicle)
 - Mestres UdG (1r. cicle)
 - Mestres UdL (1r. cicle)
 - Mestres URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials

1. Llicenciat en Psicologia UAB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicologia UdG (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2. cicle)
4. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2. cicle)
5. Llicenciat en Periodisme UPF (2. cicle)
6. Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Geografia UAB (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 3: Àrea de Ciències

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Experimentals**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències

1. Llicenciat en Matemàtiques UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Matemàtiques UAB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Estadística UAB (1r. cicle)
4. Llicenciat en Bioquímica UAB (2n. cicle)
5. Llicenciat en Química UdG (1r. i 2n. cicle)
6. Llicenciat en Biologia UdG (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut

1. Llicenciat en Odontologia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Diplomant en Podologia UB (1r. cicle)
3. Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria
 - 3.1. EUI Sant Pau UAB (1r. cicle)
 - 3.2. EUI Vall d'Hebron UAB (1r. cicle)
 - 3.3. EUI Creu Roja UAB (1r. cicle)
 - 3.4. EUI UdG (1r. cicle)
 - 3.5. EUI UdL (1r. cicle)
 - 3.6. EUI URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 5: Àrea Tècnica

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Enginyeria i Arquitectura**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea Tècnica

1. Enginyer de Camins, Canals i Ports UPC (1r. i 2n. cicle) i Enginyer Tècnic d'Obres Públiques UPC (1r. cicle)
2. Enginyer Químic URV (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Enologia URV (2n. cicle)
- 4. Enginyeries i Llicenciatures impartides a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL**
 - 4.1. Titulacions Agrícoles
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r. cicle)
 - Enginyeria Tècnica Agrícola. Especialitat en Hortifruticultura i Jardineria (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Indústries Agràries i Agropecuàries (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Mecanització i Construcció Rural (1r. cicle)
Enginyer Agrònom (2n. cicle)

4.2. Titulacions Forestals

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Explotacions Forestals (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Indústries Forestals (1r. cicle)
Enginyer de Forests (2n. cicle)

4.3. Llicenciatures

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n. cicle)

5. Avaluacions de Departaments

5.1. Departaments UPC

5.2. Departaments UdL

Annex

Fascicle 6: Avaluació a les Universitats Privades

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les Universitats privades

Glossari

1. Avaluacions de la Universitat Ramon Llull

- 1.1. Llicenciat en Psicologia (1r. i 2n. cicle)
- 1.2. Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r. cicle)

2. Avaluacions de la Universitat de Vic

- 2.1. Llicenciat en Traducció i Interpretació (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 7: Avaluació Transversal dels Serveis d'Accés

1. Presentació
2. Pròleg
3. Introducció
4. Captació d'estudiants

- 5. **Acolliment d'estudiants**
 - 3.3. **Institucional**
 - 3.2. **Acadèmic**
- 4. **Seguiment i resultats**
- 5. **Punts forts**
- 6. **Punts febles**
- 7. **Recomanacions**
- 8. **Annex**

Presentació

A les universitats catalanes, la preocupació per la millora de la qualitat dels serveis que ofereix a la societat no cessa d'incrementar-se. Motius demogràfics, sens dubte, però també el convenciment que només amb més eficàcia es podrà conscienciar a la societat, i als polítics que la representen, de la importància de la Universitat i de la justificació de les seves demandes de recursos financers que juguen un paper determinant en aquest fenomen. Pressionada per les exigències dels seus membres, l'Agència ha multiplicat les seves activitats i alhora millorat els mètodes i les tècniques aplicades a les avaluacions. La col·laboració decidida de les universitats ha estat determinant per poder dur a terme un programa tan ambiciós.

Conscient del desig de la ciutadania de conèixer el funcionament i les característiques de les institucions d'ensenyament superior del país, l'Informe que es presenta conté un extracte que creiem fidedigne de les conclusions de les avaluacions amb unes dades estadístiques que responen a criteris homogenis. Hom ha avançat considerablement en la transparència, condició necessària per al bon funcionament de tot quefer d'abast social.

Dues són les tasques que cal emprendre en un futur immediat. La primera és introduir nous punts de vista, una nova òptica en els procediments d'avaluació. L'experiència anglesa és interessant al incidir especialment sobre els requisits que ha de reunir un titulat i la manera d'aconseguir-los. La segona és fer un seguiment de les avaluacions d'anys anteriors per tal de comprovar la seva eficàcia. La correcció de les mancances i l'accentuació dels punts forts detectats en serà la mesura.

Antoni Serra Ramoneda

President de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Pròleg

Des de la seva creació, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya ha dedicat els seus esforços a:

- Impulsar la millora de la qualitat del sistema universitari a Catalunya mitjançant les avaluacions institucionals i el bescanvi d'experiències entre els seus membres.
- Tenir un àmbit d'actuació propi, autònom i innovador, tot participant activament i amb esperit de cooperació en el *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* promogut pel *Consejo de Universidades del Ministerio de Educación y Cultura*.
- Mantenir relacions amb altres agències i organismes que tenen la mateixa finalitat, per tal de participar en el desenvolupament de noves metodologies per a l'avaluació i de l'assegurament de la qualitat universitària.
- Fomentar els aspectes ètics de la qualitat, la transparència en la informació i la professionalitat de la organització.

L'Informe 2000 és una clara manifestació de la voluntat de les institucions consorciades a l'Agència -les universitats públiques catalanes i la Generalitat- de treballar per tal de fomentar la transparència de la informació. Amb aquest Informe, l'Agència pretén ser útil a les universitats, ja que podran tenir informació de llur situació en el marc del sistema universitari català; a la Generalitat, ja que conté informació que pot servir per la presa de decisions i, molt especialment, als futurs usuaris dels serveis universitaris i a la societat en general.

Per tal d'acomplir aquest objectiu hem fet un resum dels dos informes, un intern i un extern, que s'han generat en el procés d'avaluació de cadascuna de les titulacions. L'informe intern o d'autoavaluació conté una reflexió crítica sobre la marxa de la titulació avaluada i està redactat, d'acord amb la metodologia proposada per l'Agència, per membres del comitè intern, compost per responsables universitaris, professors, estudiants i personal d'administració i serveis de cada titulació avaluada. L'informe extern està redactat per un comitè extern a la titulació després d'haver efectuat una visita a la unitat avaluada per tal de verificar i validar els aspectes tractats en l'informe intern. El comitè intern de cada titulació és nomenat per la universitat, mentre que el comitè extern és nomenat per l'Agència i està format per acadèmics d'altres universitats, espanyoles o estrangeres, professionals de l'especialitat avaluada i experts en avaluació. En la majoria dels casos hi ha hagut una notable concordança entre les apreciacions del comitè intern i de l'extern i les relacions entre ambdós comitès ha estat de col·laboració. Per reforçar la transparència del procés, el nom de totes les persones implicades en els comitès apareixen relacionades en un annex.

L'Informe ha tractat d'emprar un tipus de redacció clar i sintètic per fer-lo de fàcil lectura als qui no pertanyen al context universitari. Inclou tant opinions de caràcter valoratiu d'experts externs a la unitat avaluada com dades estadístiques, gràfics i indicadors quantitatius. Els temes analitzats han estat els mateixos en tots els casos i poden resumir-se en l'anàlisi de:

- el context institucional en el que es desenvolupa la titulació;
- l'accés a l'estudi tenint el compte l'oferta i demanda i les diferents vies d'accés;

- les fites i objectius específiques de la titulació;
- el programa de formació i llur adequació als objectius proposats;
- el desenvolupament de l'ensenyament, posant especial èmfasi al nombre d'alumnes per grup, a la taxa d'èxit i a la taxa de rendiment;
- el professorat;
- les instal·lacions;
- les relacions externes de la titulació i la mobilitat d'estudiants i
- la recerca.

L'Informe s'ha centrat bàsicament en la docència, si bé existeix, com s'ha indicat, un apartat referit a la recerca que caldrà aprofundir en futures avaluacions. Com l'any passat, els aspectes relatius al finançament de les universitats no han estat tractats en l'Informe, atès que la metodologia d'avaluació no els contempla. En tot cas, es poden consultar dades de finançament global de les universitats en la Memòria del Sistema Universitari que publica cada curs el Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'Informe 2000 és el tercer que l'Agència publica sobre el procés d'avaluació institucional i conté algunes novetats respecte dels precedents. En primer lloc, aporta informació sobre un major nombre d'avaluacions, 65, notablement superior al de les primeres edicions, 37 i 38 respectivament. Ha canviat de format per ser més manejable i de més fàcil utilització. Així, en lloc de recollir els resultats de les avaluacions efectuades l'any 1999 en un sol volum, es recullen en diferents fascicles, cadascun d'ells dedicat a les avaluacions sobre una àrea temàtica. El primer fascicle recull les avaluacions dutes a terme en l'Àrea d'Humanitats i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament de mestres. El segon fascicle conté les avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials. El tercer, els de l'Àrea de Ciències. El quart, els de l'Àrea de la Salut i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament d'infermeria. El cinquè, els de l'Àrea Tècnica amb un apartat referit a l'avaluació de Departaments. El sisè recull les avaluacions dutes a terme a les universitats privades i el setè l'avaluació transversal del procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. A més a més s'ha suprimit el capítol referit a l'avaluació del propi procés, que va ser notablement útil l'any anterior per introduir millores metodològiques. Enguany, però, encara és aviat per analitzar els resultats dels canvis introduïts. També s'ha millorat la qualitat de la informació quantitativa, com a conseqüència de la tasca duta a terme per un grup de treball amb personal de les diferents universitats que ha harmonitzat el contingut i la forma de càlcul de les dades per tal que siguin homogènies i perfectament comparables. Enguany també s'adjunta un glossari molt complet de termes amb les corresponents definicions. D'aquesta manera l'Agència expressa la seva voluntat de ser cada vegada més útil als futurs usuaris.

L'Informe 2000 de l'Agència ha estat aprovat pel seu Consell de Direcció, format pel seu President, tots els rectors i presidents dels Consells Socials de les universitats públiques catalanes, el Secretari General i els Directors Generals de Universitat i de Recerca del Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Això vol dir que les dades i els judicis que recull l'Informe 2000, i que són resum de més d'un centenar d'informes emesos pels comitès externs i interns, han estat validats per responsables de les universitats.

Amb la publicació de l'Informe 2000 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, es segueixen les recomanacions del Consell de la Unió Europea que aconsella la publicació dels resultats de les avaluacions de forma adequada a cada estat membre, i pretén seguir l'esperit del Consell de la Unió Europea segons el qual els informes de les avaluacions haurien de constituir un material de referència satisfactori per als usuaris i una bona font d'informació per als ciutadans en general. Cal destacar que aquest model d'informe és específic de les universitats catalanes i no té parell a les altres autonomies de l'Estat. L'any 2000, el *Consejo de Universidades* ha editat un ampli i documentat informe referent a la convocatòria de 1998 sobre el desenvolupament del *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* (PNECU), en el que hi participen pràcticament totes les universitats de les diferents autonomies, incloses les universitats catalanes. Aquest informe, però, no inclou dades específiques de les diferents titulacions avaluades sinó que tracta sobre el procediment i els resultats de les avaluacions dutes a terme a les diferents universitats participants en el Pla i inclou també unes interessants conclusions i recomanacions. Per altre banda, algunes universitats, com és el cas de la Universitat Politècnica de Catalunya, han publicat els resultats de les avaluacions dutes a terme a la seva universitat en el marc de l'Agència així com les propostes de millora que se n'han derivat.

Una conclusió conjunta que les universitats i la Generalitat han extret dels resultats de l'avaluació ha estat la d'aprovar, en el marc de l'Agència, un Pla Plurianual de Qualitat a les Universitats Catalanes dirigit a enfortir i consolidar els seus sistemes d'assegurament de la qualitat institucionals, incloent accions de seguiment i de gestió del canvi. El Pla també té l'objectiu de promoure que aquests sistemes estiguin enfocats cap a assegurar un millor aprenentatge de llurs estudiants, cap a la integració en l'espai europeu i cap a una potenciació de la recerca..

Tots els que hem treballat en la confecció de l'Informe 2000, directament o indirecta, i que es relacionen en els annexos, estem convençuts que aquest Informe representa un pas endavant en la transparència i és una prova de la manera de fer del sistema universitari català.

Gemma Rauret

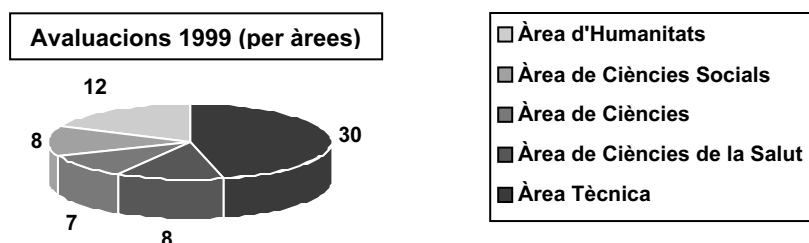
Directora de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Introducció

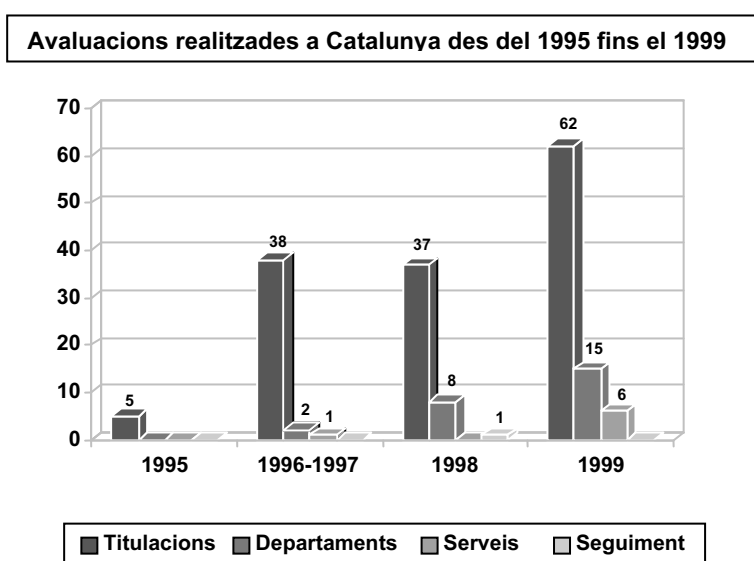
1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya

L'Informe 2000 del Procés d'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, aprovat el mes de desembre pel Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya*, presenta els resultats de 86 avaluacions dutes a terme en el programa d'avaluació iniciat el 1999. D'aquestes avaluacions, 65 són de titulacions (3 d'universitats privades), 15 de departaments i 6 de serveis. En 13 ensenyaments, l'avaluació ha abastat el 100% de l'oferta pública a Catalunya. En els ensenyaments avaluats hi ha matriculats l'11% del total d'alumnes de les universitats públiques catalanes.

De les 62 titulacions avaluades a les universitats públiques, 28 són de l'Àrea d'Humanitats, 7 de l'Àrea de Ciències Socials i 7 de la de Ciències, 8 de l'Àrea de Ciències de la Salut i 12 de l'Àrea Tècnica. De les titulacions avaluades a les universitats privades, dues pertanyen a l'Àrea d'Humanitats (Traducció i Interpretació -UdV- i Mestres. Especialitat en Educació Infantil -URLL-) i una a la de Ciències Socials (Psicologia -URLL-).

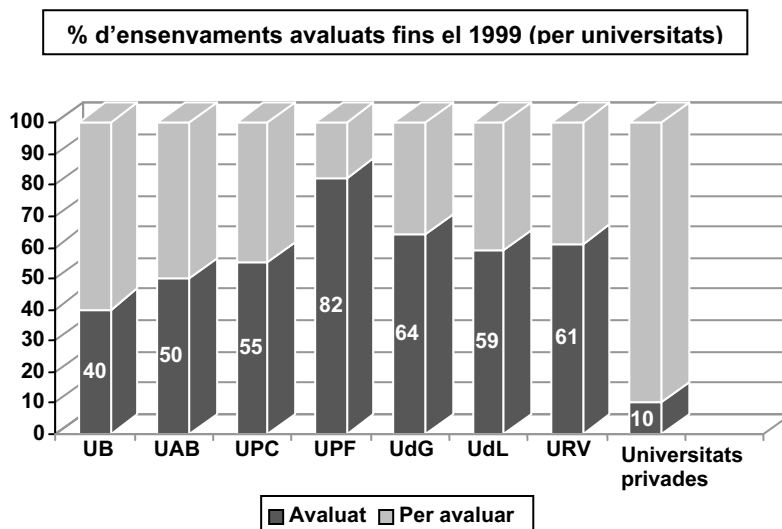

L'Agència ha avaluat, doncs, des que va iniciar la seva activitat, 142 titulacions, el que representa més del 50% dels títols que ofereixen les universitats públiques catalanes amb prou grau de maduresa per ser avaluats, és a dir, que ja han format un mínim de tres promocions. Amb les avaluacions que es duen a terme actualment i que corresponen al programa de l'any 2000, aquest percentatge puja fins al 76%. També s'amplia notablement el nombre de departaments i serveis avaluats.

* El Consell de Direcció de l'Agència està format pel seu President, els rectors i presidents dels Consells Socials de totes les universitats públiques catalanes, el Secretari general i els Directors generals d'Universitats i de Recerca del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Amb les avaluacions realitzades fins ara (1995-1999), gairebé totes les universitats públiques catalanes han sotmès al procés d'avaluació més del 50% de la seva oferta educativa (relativa al cens 1993/94). Les universitats privades amb titulacions prou consolidades per a ser avaluades (URL i UdV) han iniciat ja el procés d'avaluació de la qualitat.

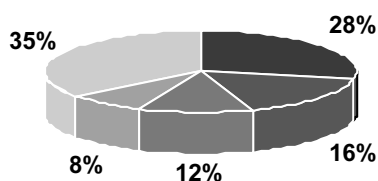
L'Informe 2000 presenta, a més a més, les avaluacions transversals de les titulacions de Mestres i Infermeria i del Servei d'Accés a la Universitat. L'avaluació transversal del Servei de Biblioteques també s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 1999 i l'informe es presentarà pròximament. Aquestes avaluacions se sumen a les d'Empresarials, Informàtica, Dret, Filologia Catalana, Geologia i Enginyeria Tècnica Industrial, en les especialitats de Química Industrial i Mecànica que es van presentar en anteriors convocatòries.

Procés	Informe	Unitat	Universitats	
1996-97	1998	Empresarials	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1996-97	1998	Informàtica	UPC UdG UdL URV	
1998	1999	Dret	UB UAB UPF UdG UdL URV	
1998	1999	Filologia Catalana	UB UAB URV	
1998	1999	Geologia	UB UAB	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Química Industrial	UPC UdG URV	
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Mecànica	UPC UdG	
1999	2000	Mestres	Educació Infantil	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Primària	UdG UdL URV
			Educació Especial	UAB UdL URV
			Educació Física	UB UAB UdG UdL URV
			Educació Musical	UB UAB UdG UdL URV
			Llengües Estrangeres	UB UAB UdG URV
1999	2000	Infermeria	UAB URV UdG UdL	
1999	2000	Servei d'Accés a la Universitat	UB UAB UPC UPF UdG URV	
1999	-	Serveis Bibliotecaris		

Distribució per àrees

De les 142 titulacions avaluades fins ara, la majoria són de l'Àrea Tècnica i de l'Àrea d'Humanitats, 50 (35%) i 40 (28%), respectivament. 23 titulacions pertanyen a l'Àrea de la de Ciències Socials, 17 a la de Ciències i 12 a les Ciències de la Salut.

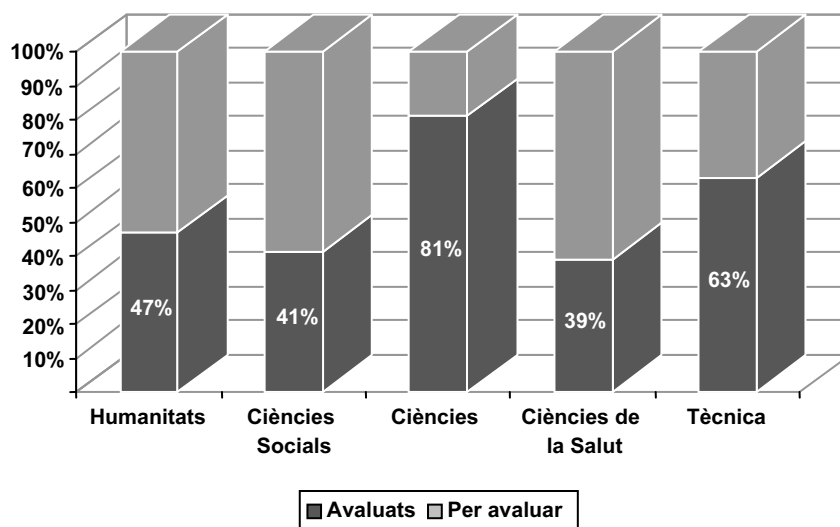
% del total d'avaluacions realitzades fins el 1999 per àrees

■ Humanitats ■ Ciències Socials ■ Ciències ■ Ciències de la Salut ■ Tècnica

Així doncs, del total de titulacions recollides en el catàleg 1994-1995, és a dir, prou madures per sotmetre's a l'avaluació, s'ha avaluat ja el 81% de les que pertanyen a l'Àrea de Ciències, més del 60% de les de l'Àrea Tècnica i gairebé el 50% de les de l'Àrea d'Humanitats i de Ciències Socials. De l'Àrea de Ciències de la Salut se n'ha avaluat prop del 40%.

% d'avaluacions realitzades per cada àrea de coneixement (Catàleg 1994-1995)

■ Avaluats ■ Per avaluar

2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000

A partir dels informes analitzats i la informació rebuda dels membres que han participat en els comitès interns i externs d'avaluació es proposen les següents recomanacions generals.

A la titulació

- Redactar un document que descrigui de manera explícita i precisa els objectius de la titulació, el seu perfil i els plantejaments per assolir-los, tenint en compte les demandes de la societat. Establir un mecanisme de seguiment del contingut d'aquest document.
- Adaptar els continguts dels programes tenint en compte tant els crèdits atribuïts a cada assignatura com el volum de treball efectiu de l'estudiant.
- Fomentar la coordinació entre matèries i assignatures per evitar problemes de repetició de continguts i d'adequació d'itineraris curriculars.
- Impulsar mecanismes que vertebrin adequadament la transició de l'alumne de secundària a la universitat.
- Fomentar el treball personal i l'acció tutorial.
- Revisar, amb una periodicitat ben establerta, els criteris d'avaluació acadèmica dels estudiants en funció dels objectius de la titulació i del rendiment acadèmic dels estudiants.
- Promoure la participació en programes de bescanvi d'estudiants.

A les universitats

- Integrar l'avaluació en el programa de qualitat de la universitat. Establir un lligam clar entre avaluació, planificació estratègica i execució de les millores que es deriven del procés d'avaluació.
- Donar suport a totes les unitats i serveis per tal que estableixin el seu pla estratègic, l'apliquin i duguin a terme accions d'avaluació i d'anàlisi dels resultats aconseguits.
- Promoure accions per innovar i diversificar les metodologies docents i per aconseguir una major transferència entre la recerca i la docència.
- Promoure la cultura de la qualitat, la participació dels diferents col·lectius en les avaluacions i l'aplicació dels plans de millora, així com continuar treballant en la qualitat de les dades i llur homologació en el marc dels sistema universitari català.

A l'administració

- Potenciar els lligams entre els processos de planificació estratègica de les universitats, l'avaluació institucional i els contractes programa.
- Cooperar amb les universitats per una major implicació dels diferents col·lectius amb la millora de l'ensenyament, tant a través d'incentius com enfortint el nombre dels premis a la qualitat docent, en especial els de caràcter col·lectiu.
- Mantenir el suport a les avaluacions, a la difusió dels resultats de les avaluacions i al bescanvi d'experiències entre universitats.

- Enfortir les actuacions dirigides a orientar adequadament els estudiants en l'accés a la universitat.
- Dur a terme les actuacions necessàries davant l'administració central, competent en matèria de modalitats d'accés i regulació de plans d'estudi, per tal de modificar substancialment la situació existent.

A l'Agència

- Simplificar el procés d'avaluació de la docència i millorar l'avaluació de la recerca i la gestió.
- Promoure la cultura de la qualitat i una més gran participació en l'avaluació i el seguiment dels diferents col·lectius, especialment els estudiants.
- Treballar en la creació de marcs de referència i estàndards de qualitat.
- Difondre les bones pràctiques per la millora de la qualitat docent.

Incrementar la informació a la societat amb una major publicitat i difusió dels informes.

3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions de l'Àrea Tècnica

De les dotze titulacions avaluades a l'Àrea Tècnica, nou pertanyen a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL, que ha avaluat tots els ensenyaments que imparteix i tots els departaments del centre. La UPC ha avaluat vuit departaments. Donat que el major pes de les avaluacions correspon a l'ETSEA, les principals conclusions es presenten en dos blocs separats: un corresponent als ensenyaments impartits a l'ETSEA i l'altre a la resta de titulacions avaluades. En els ensenyaments avaluats hi ha matriculats el 8% de tots els alumnes de carreres tècniques del sistema universitari públic català. Cal advertir que la durada del procés d'avaluació fa que les dades d'accés estiguin referides al curs 1998/99; per tant, en un context de demanda decreixent, certes interpretacions poden ser diferents a les que tindríem amb els resultats obtinguts en el darrer curs 2000/01.

Principals conclusions obtingudes de les titulacions impartides a l'ETSEA de la UdL

■ Accés

El nombre total d'alumnes de l'ETSEA de primer i segon cicle és lleugerament superior a 2.600. L'oferta actual de noves places puja a unes 600/650 cada any (320 de primer cicle i 300 de segon). Aquests valors representen el 50% del total de places ofertes d'aquestes titulacions a Catalunya i cobreixen el 20%, 28% i el 100% de les titulacions Alimentàries, Agrícoles i Forestals, respectivament. La demanda en primera opció està molt equilibrada en relació a l'oferta de places. L'interval de les notes de tall en el quinquenni 1994/99 es va situar entre el 5.4 i el 6.6.

Les previsions sobre la demanda dels sectors agrícola i forestal auguren una reducció de les peticions d'accés, la qual cosa representarà un canvi quantitatiu respecte les condicions actuals.

■ Fites, objectius i programa de formació

En tots els ensenyaments avaluats existeixen documents que especifiquen els objectius i l'Escola ha dissenyat un pla de *Millora de la Planificació Acadèmica a l'ETSEA de Lleida: Objectius i previsió d'accions (1998-2000)* on queden definits els objectius, les accions a emprendre, així com els terminis i els responsables de la seva execució per tal d'adequar el programa de formació actual als objectius definits.

Els perfils de formació de les diferents enginyeries tècniques, assumits en les diverses troncalitats, són generalistes i flexibles. Els plans d'estudis dels primers cicles mostren un bon equilibri entre matèries bàsiques i aplicades, obligatorietat i optativitat, teoria i pràctica.

Pel que fa a la titulació d'Enginyer Agrònom, no existeix cap tipus d'estructura ni d'itinerari. Aquesta situació implica una gran dispersió de matèries, així com dificultats de progrés en l'aprenentatge.

En referència a la titulació d'Enginyer Forestal, la possibilitat d'accés "creuat" d'enginyers tècnics agrícoles incrementa l'heterogeneïtat en el primer curs. El pla actual permet la sortida d'enginyers sense la suficient formació en algunes matèries específiques de l'ensenyament.

El pla d'estudis de la llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments inclou l'obligació de cursar uns complements de formació que, com que s'ubiquen al primer quadrimestre, provoquen una concentració docent i una disfunció amb altres assignatures que s'imparteixen simultàniament i que requereixen d'aquests coneixements previs.

En general, es pot dir que el model cíclic de l'ETSEA precisa ajustaments. Els plans d'estudis presenten disfuncions que estan en procés de revisió. S'observa que l'excessiva oferta crea dificultats en l'elaboració d'horaris i genera incompatibilitats. El nombre i la fragmentació d'assignatures són també excessius.

El Treball Pràctic Tutorat i el Projecte de Final de Carrera reben una bona valoració, tot i que, sovint, retarden el trànsit al segon cicle. En relació a la dimensió pràctica, les estades a les indústries mostren uns resultats molt positius, tant pel que fa a la formació dels alumnes com per la relació que permeten entre la universitat i el seu entorn industrial.

■ Desenvolupament de l'ensenyament

Tot i que existeixen diferències entre especialitats, més del 50% del temps de docència es dedica a la lliçó magistral, la resta s'empra en diferents activitats pràctiques: resolució de problemes, pràctiques de laboratori, pràctiques de camp i viatges. La principal eina d'estudi dels alumnes són els propis apunts de classe.

Un dels elements més distorsionadors per a l'Escola és l'elevat nombre d'alumnes de primer curs que, un cop superat el mínim de crèdits necessaris per a la permanència al centre, es dediquen a assignatures pròpies de l'especialitat sense haver superat aquelles més bàsiques, que són obligatòries. Els resultats acadèmics no són massa satisfactoris: baixa taxa de presentats, baix rendiment per cursos i cicles. La taxa de graduació oscil·la entre el 0.23 i el 0.68 (en tant per u).

■ Tutoria

No existeix cap normativa específica que reguli o incentivi l'ús de les tutories. L'atenció en el marc de Treballs Pràctics Tutorats i Projectes Finals de Carrera, però, és valorada molt positivament pels estudiants.

■ Professorat

Els professors pertanyen a un ampli ventall d'especialitats, la qual cosa representa un punt fort, tant pel que fa a la docència com a la recerca. En general, els alumnes valoren positivament la dedicació del professorat a les classes.

■ Instal·lacions

Globalment, la nova urbanització del campus ha representat una gran millora pel que fa al conjunt de les instal·lacions. Les característiques i els equipaments de les aules es valoren positivament.

La biblioteca destaca com un dels principals actius de l'ETSEA, tant pel bon funcionament com pels recursos que ofereix, amb facilitats d'accés a les bases de dades, fons i publicacions periòdiques.

■ Relacions externes

L'Escola manté contactes amb diferents institucions públiques i privades. Així, en el mateix campus radiquen organismes vinculats a l'agricultura. Els convenis entre universitat i empresa han adquirit un volum considerable i els programes Erasmus/Sòcrates es troben en fase d'expansió.

■ Recerca

Al campus hi ha organismes (Centre UdL-IRTA, Estació Experimental, DARP) que participen de manera simbiòtica en la recerca i constitueixen el nucli de recerca agrària a Catalunya. El model de col·laboració entre aquests centres permet optimitzar els recursos humans i materials.

Pel que fa als grups de recerca, existeix una gran variabilitat de nivells. Conviuen equips d'investigació ben consolidats, amb prou personal investigador, amb d'altres més joves. La manca de professors doctors, d'investigadors líders i de programes de formació de grups d'investigació dificulten la captació de recursos que permetrien dinamitzar la recerca en àmbits forestals.

Principals conclusions obtingudes de les altres titulacions

La resta de titulacions de l'Àrea Tècnica avaluades són: Enginyer Tècnic de Camins, Canals i Ports (UPC), Enginyer Tècnic d'Obres Públiques (UPC), Enginyer Químic (URV) i Enologia (URV).

■ Accés

A les tres titulacions avaluades la demanda global en primera opció (419) és superior a l'oferta de places (306). L'interval de les notes de tall en el quinquenni 1994/99 s'ha situat entre el 5.5 i 7.2 (Enginyeria de Camins).

■ Fites, objectius i programa de formació

El grau de definició dels objectius de les titulacions és desigual: n'hi ha que han definit i recollit en documents els objectius, de manera que són clars, coneguts per la comunitat i existeixen els corresponents mecanismes per a la seva revisió. N'hi ha d'altres, en canvi, en les quals el grau de definició és molt baix.

En general, els programes de formació aporten un elevat nivell de coneixements als graduats. L'actualització científica dels programes de les assignatures és bona. En el cas d'Enologia, cal destacar que s'ha optat per adequar el programa de formació al cicle de la vinya i l'elaboració del vi.

Es constata una forta dimensió pràctica generalitzada en tots els plans d'estudis, amb un elevat nombre de crèdits pràctics i d'assignatures orientades al treball dels alumnes en indústries. Aquest fet és valorat de manera molt positiva tant pels professors com pels alumnes.

■ El desenvolupament de l'ensenyament

En general, l'estratègia didàctica més emprada és la lliçó magistral, combinada amb l'ús d'elements de suport. Amb tot, es constata que no es fa ús de tècniques pedagògiques prou innovadores especialment en el camp de les noves tecnologies i nous materials docents. La principal eina d'estudi són els apunts de classe.

Tanmateix, cal destacar positivament algunes experiències pedagògiques innovadores com la introducció i el desenvolupament de projectes integradors en els tres primers cursos en el cas de l'Enginyeria Química.

Amb l'excepció de l'ensenyament d'Enologia, on els resultats dels exàmens són molt bons (95% aprovats en el segon cicle –tot i que hi ha alumnes que compaginen la carrera amb la seva professió i empren més temps del previst a llicenciar-se), les taxes de rendiment són baixes. La taxa mitjana de graduació en el trienni 1996/99 va oscil·lar entre el 0.22 i el 0.47 (en tant per u).

■ Tutoria

En aquelles escoles amb un nombre reduït d'alumnes s'ha desenvolupat, de manera espontània, una relació professor/alumne fluida i satisfactòria. Ara bé, en general, l'acció tutorial té certs problemes de desenvolupament i els resultats es consideren bastant limitats. En el cas d'Enginyeria Química, la titulació va introduir, el curs 1997/98, la figura del tutor acadèmic que segueix l'alumne durant tota la carrera. Tot i que no es tenen dades sobre el funcionament d'aquesta iniciativa, la seva introducció s'ha considerat positiva.

■ Professorat

Globalment, el professorat rep una valoració positiva pel que fa a la seva preparació. En el cas d'Enologia, el professorat presenta un perfil jove i, en general, participa activament en els diferents processos d'innovació pedagògica que ha endegat la titulació. En el cas d'Enginyeria de Camins, el professorat té un alt nivell de qualificació (més del 40% de la plantilla està formada per professors doctors estables).

■ Instal·lacions

Les instal·lacions i els equipaments han estat ben valorats. Tot i això, en algunes situacions, les instal·lacions són provisionals i s'està duent a terme el trasllat a d'altres de noves. Les biblioteques s'han valorat molt positivament, tant pel que fa als recursos que ofereixen com als fons de què disposen.

Les aules gaudeixen de bons recursos audiovisuals per a la docència. A més a més, en el cas d'Enologia, l'ensenyament disposa de bodega, camp experimental i d'una excel·lent sala de cata.

Finalment, el poc espai disponible als laboratoris de pràctiques provoca, sovint, situacions d'acumulació d'alumnes que les normes de seguretat desaconsellen.

■ Relacions externes

Les titulacions avaluades tenen bons contactes amb les indústries, aprofitant adequadament l'entorn socioeconòmic en què es troben situades. Les relacions amb les empreses són nombroses però, sovint, es donen de forma individual. Hi ha molta relació amb institucions i departaments públics.

Pel que fa a les relacions amb empreses i institucions de l'entorn, cal destacar que s'han signat molts convenis de col·laboració per tal d'acollir els alumnes en el període de pràctiques.

Finalment, pel que fa als programes Erasmus/Sòcrates d'intercanvi d'estudiants, la situació és diversa: hi ha centres on no estan gaire desenvolupats i el nivell de participació dels alumnes és baix i n'hi ha on els nivells de participació són alts i valorats positivament.

■ Recerca

En general, el nivell de recerca dels centres avaluats està ben valorat tant pel nombre com per la qualitat de les publicacions dels diferents departaments i per la transferència de tecnologia que, en alguns casos, situa els departaments en una posició estratègica en l'àmbit europeu.

1. Alumnes totals ensenyament

Alumnes totals matriculats a l'ensenyament -veure punt 43.

2. Alumnes ensenyament a tot Catalunya

Alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Alumnes totals universitat

Alumnes totals matriculats durant el curs en qüestió en ensenyaments de cicle curt i llarg i segon cicle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cicle ni postgraus i similars).

4. Alumnes de cicle curt

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle curt -titulacions que es componen de només el 1r cicle- en aquella universitat.

5. Alumnes de cicle llarg

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle llarg -titulacions que es componen de 1r i 2n cicle- en aquella universitat.

6. Alumnes de segon cicle

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de segon cicle -titulacions a què s'accedeix havent superat el 1r cicle d'un altre ensenyament- en aquella universitat.

7. % alumnes titulació respecte total

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'alumnes de la universitat (excepte tercer cicle i postgraus).

8. % alumnes titulació respecte cicle curt

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle curt de la universitat.

9. % alumnes titulació respecte cicle llarg

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle llarg de la universitat.

10. % alumnes titulació respecte 2n cicle

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de 2n cicle de la universitat.

11. % alumnes titulació respecte al total de Catalunya

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt dels sistemes universitaris públics de Catalunya.

12. Places Ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAAU i FP.

19. Ratio demanda en 1a opció/places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAAU)

Valor mínim de nota via PAAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'alumnes. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150 la *nota de tall equivalent* serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres, prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels alumnes matriculats.

24. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels alumnes matriculats per primer cop a la titulació (via PAAU i FP) en tres grups de notes: [5-6), [6-7), [7-10].

25. Publicació pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado (BOE)* el pla d'estudis de la titulació un cop homologat pel *Consejo de Universidades*.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la pròpia universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdits pràctics

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total crèdits pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat i és reconeguda per aquesta.

35. Grau mínim de practicitat

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncal i obligatòries en el pla d'estudis respecte del total de crèdits troncal i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta crèdits optatius (PE)

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Tant per cent de crèdits optatius respecte del total de crèdits a cursar per l'estudiant per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema relacionat amb les matèries estudiades i relacionades amb les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els

coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis les pràctiques en empreses poden ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'alumnes per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncal i obligatòries es calcula la mitjana d'alumnes per grup de teoria i de pràctica (al 1r curs, al conjunt del 1r cicle i al 2n cicle) ponderant per la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és:

$$I = \frac{\sum_1^n (c_a \cdot a)}{\sum_1^n (c_a \cdot g)}$$

On **I** és la mitjana ponderada d'alumnes per grup, **n** és el nombre total de grups, **c_a** és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), **a** és el nombre d'alumnes totals de l'assignatura i **g** és el nombre de grups.

44. Alumnes totals matriculats

Còmput del nombre total d'alumnes que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral el còmput d'alumnes es realitza considerant els alumnes matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica d'assignatures. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació.

45. Alumnes equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'alumnes de la titulació dividit per la mitjana de crèdits que un alumne ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxes d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels alumnes en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes presentats a examen. Es calculen pel 1r curs i el 1r i segon cicle, desglossats en 1a i 2a convocatòries.

$$E = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_p}$$

On **E** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_p** els alumnes presentats a examen.

47. Taxes de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes matriculats. Es calculen per 1r curs i 1r i 2n cicle.

$$R = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_M}$$

On **R** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_M** els alumnes matriculats a l'assignatura.

48. Fase selectiva

Etapa inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avaluen de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis. La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Aquell alumne que ha cursat el 100% dels crèdits necessaris per a l'obtenció del títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el nombre de titulats de pla vell i de pla nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als alumnes de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys

de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

Introducció

Les titulacions d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports i d'Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques de la Universitat Politècnica de Catalunya van començar la seva avaluació durant el mes de març de 1999 i van finalitzar la redacció dels informes d'autoavaluació el mes de febrer de 2000. L'avaluació externa va dur-se a terme a finals del mes de juny.

La decisió d'endegar el procés d'avaluació va ser presa a instàncies de l'equip de govern de la UPC, dins el Marc per a la Qualitat d'aquesta universitat.

Cal ressaltar que, en el disseny del procés d'avaluació, l'Escola va fer un esforç notable per garantir i facilitar la participació de tots els col·lectius. Així es van elaborar una sèrie d'enquestes que van ajudar a recollir informació. Tanmateix, en alguns casos, el volum de resposta a les enquestes fou escàs.

El fet que l'Escola treballés també en l'elaboració del Pla Estratègic, al mateix temps que s'avaluava, ha fet que aquest procés s'hagi situat en un segon terme. En qualsevol cas, l'avaluació s'ha desenvolupat correctament.

El comitè intern ha estat format per membres de l'equip directiu de l'Escola, professors, personal d'administració i serveis, i estudiants. En el comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, hi han intervingut tres professors d'altres universitats, un representant de l'àmbit professional i un titulat de l'Escola.

Context institucional

Amb la creació de l'Escola d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona, l'any 1973, s'inicia la docència d'aquest ensenyament a Catalunya.

L'any 1987 es crea l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques que, posteriorment, es fusiona amb l'Escola d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports de Barcelona, l'any 1991, sota la denominació d'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports de Barcelona.

Actualment, l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports de Barcelona (ETSECCPB) és l'únic centre universitari de Catalunya que imparteix les titulacions d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports i d'Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques. També imparteix el Graduat Superior d'Enginyeria Geològica.

A nivell extern, l'Escola gaudeix d'un important prestigi i reconeixement social. Això es materialitza en les bones relacions que el centre manté amb institucions i organismes empresarials i professionals.

També és molt positiva la bona inserció de graduats de l'Escola, tant per les funcions que desenvolupen com per les responsabilitats que assumeixen en la seva activitat professional.

La política de qualitat seguida per la UPC comporta, entre d'altres accions, l'elaboració de plans estratègics de les unitats estructurals amb la finalitat d'optimitzar la gestió dels

recursos i programar nous objectius. També, en consonància amb aquesta política, la UPC té signat un contracte programa amb la Generalitat que ha estat aplicat durant el període 1997-2000.

Taula 1. Dades generals de la UPC. Curs 1998/99

	E. de Camins, Canals i Ports, UPC
Alumnes de l'ensenyament	1.241
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.241
Alumnes totals matriculats a la UPC	30.443
Alumnes de cicle llarg a la UPC	17.580
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UPC	4.07%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la UPC	7.06%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	100%

	Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques, UPC
Alumnes de l'ensenyament	1.002
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.002
Alumnes de cicle curt a la UPC	12.863
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UPC	3.29%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle curt de la UPC	7.79%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	100%

L'accés a l'estudi

En relació a l'accés a l'Enginyeria de Camins, cal dir que el nivell acadèmic dels estudiants que hi accedeixen és elevat. Així, pràcticament la totalitat entren en primera opció i la seva nota mitjana és troba situada al voltant del 7.5. Per a l'Enginyeria d'Obres Públiques la mitjana és de 6.5.

En el darrer curs analitzat, la demanda en primera opció per estudiar Enginyeria de Camins, Canals i Ports ha estat de 231, un 32% superior a l'oferta de places. A l'Enginyeria d'Obres Públiques hi ha hagut 270 demandes d'ingrés (un 20% superior a l'oferta de places). Pel que fa a l'evolució, es pot dir que des del curs 1994/95 fins el 1997/98 hi ha una tendència de demanda decreixent, tot i que darrerament hi ha una recuperació dels valors.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
E. de Camins, Canals i Ports UPC	7.05	7.13	7.25	6.70	6.65

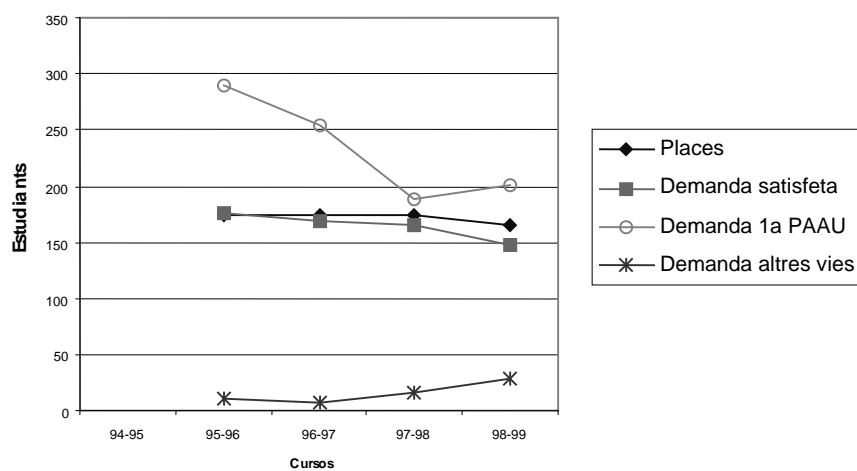
Titulació	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
E.T. d'Obres Públiques UPC	6.51	6.53	6.71	6.08	6.16	7.01	7.33	7.11	6.75	6.83

Per a l'Enginyeria de Camins, aquesta reducció de la demanda ha significat la baixada de la nota de tall, fet que ha provocat l'augment del grup d'estudiants amb nota d'entrada entre 6 i 7, tot i que el grup majoritari continua sent el dels estudiants que tenen notes d'accés entre 7 i 10 (75% del total). Per gèneres, la matrícula mostra una major presència d'homes (al voltant del 70% de les noves matrícules). A l'Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques la reducció de la nota de tall ha fet que el grup més nombrós ara sigui el de notes d'accés entre 6 i 7, en detriment del situat entre 7 i 10.

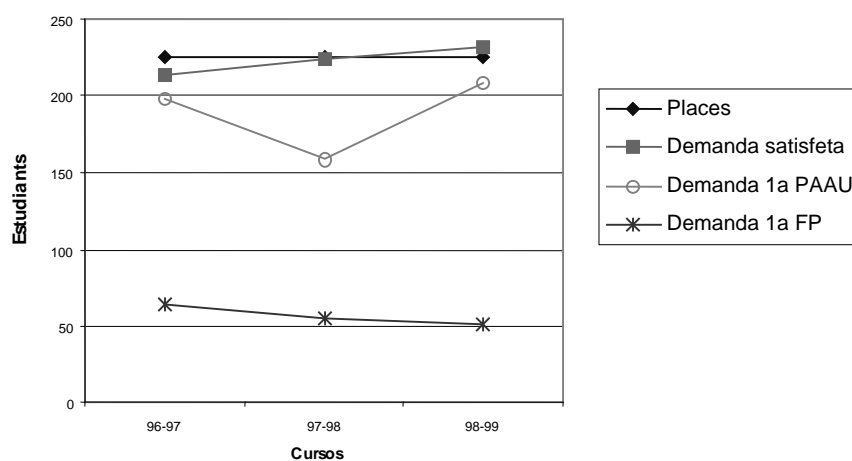
Taula 3 . Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global (1a opció)	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
E. de Camins, Canals i Ports, UPC	175	231	1.32	202	29	197
<i>Places ofertes a Catalunya: 175</i> <i>Demanda en 1a opció a Catalunya: 231</i>						
E. T. d'Obres Públiques, UPC	225	270	1.2	208	62	236
<i>Places ofertes a Catalunya: 225</i> <i>Demanda en 1a opció a Catalunya: 270</i>						

Enginyeria de Camins, Canals i Ports UPC

Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

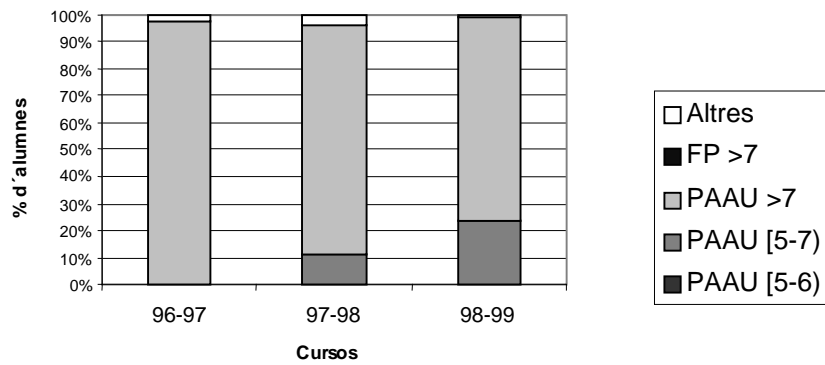
Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
E. de Camins, Canals i Ports, UPC	0	0	97.6	0	11.44	84.9	0	13.65	82.43

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
E. T. d'Obres Públiques, UPC	0	27.4	35.4	0	37.1	27.2	0	35.1	24.2

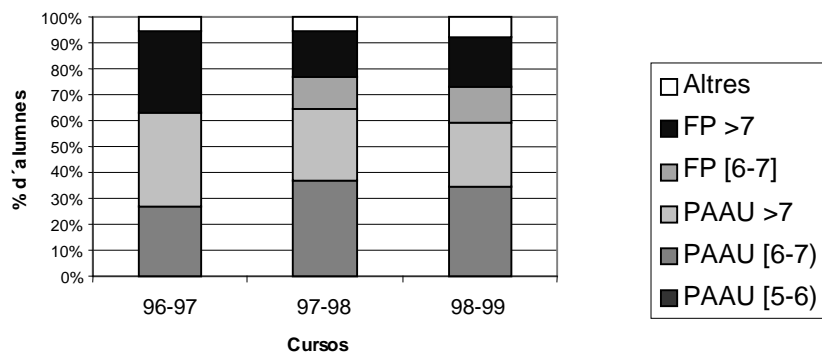
Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

La suma de la distribució d'alumnes d'accés via PAAU i FP per cada curs ha de sumar 100%, quan no és així, la diferència fins el 100% correspon als alumnes que han accedit a la titulació per altres vies diferents de PAAU i FP.

Enginyeria de Camins, Canals i Ports UPC

Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques UPC

Fites i objectius de les titulacions

L'Escola té redactat un pla estratègic pel període que va del 1999/00 al 2001/02 en el qual hi ha definit els objectius i el seguiment dels resultats. Pel que fa a la política de qualitat de la UPC, destaquen, com a aspectes positius, el compromís de l'equip directiu de l'Escola, la bona participació de membres dels diversos estaments en la formació de comissions i el paper integrador que juga el centre a l'hora d'aconseguir les fites marcades.

Els objectius de la titulació d'Enginyer de Camins, Canals i Ports van encaminats a formar enginyers generalistes amb capacitat d'especialitzar-se ràpidament, en funció de la seva activitat professional. Quant al perfil docent, hi ha equilibri entre "formació" i "informació" i preveu que l'estudiant obtingui, a més a més de coneixements en els àmbits de l'enginyeria civil, les habilitats i capacitats per a l'aprenentatge i actualització permanent de la seva formació.

La titulació d'Enginyeria d'Obres Públiques també té un perfil generalista que permet que els titulats s'adaptin a entorns de treball més amplis dels que són propis per a cada especialitat.

Tanmateix, tot i que els objectius de les titulacions estan ben definits, el comitè extern recomana complementar els perfils científics de les titulacions, reforçant les matèries més orientades a l'activitat professional com l'organització d'empreses, la gestió i planificació d'obres, l'ús de les noves tecnologies de la informació, etc.

El programa de formació de l'Enginyeria de Camins, Canals i Ports

Després d'un pla d'estudis de cinc anys, el curs 1978 se n'implanta un de sis que, actualment, es troba en fase d'abolició. El nou pla de 1995 torna a ser de cinc anys.

El disseny del pla d'estudis té dos aspectes que el diferencien dels mateixos estudis en d'altres escoles: la incorporació d'una tesina al final de la carrera, a banda del projecte, i una fase selectiva al primer curs.

El pla s'estructura en un primer cicle de dos anys i un segon cicle de tres. La càrrega lectiva s'ha establert en 26.3 hores setmanals de mitjana.

Com ja s'ha comentat, els estudis tenen un marcat perfil científic en detriment del vessant professional.

Finalment, el comitè extern ha posat de relleu la necessitat d'analitzar la relació entre els objectius de l'ensenyament, la seva estructura i els continguts del pla d'estudis, per millorar els resultats acadèmics, tot mantenint el prestigi i nivell d'inserció laboral dels graduats en Enginyeria de Camins.

En aquest sentit, per part de l'Escola hi ha la voluntat de conèixer amb més detall les necessitats que tenen les empreses en relació a la formació dels graduats.

Taula 5. El programa de formació

Enginyeria de Camins, Canals i Ports, UPC	
Publicació en el BOE	21.10.95
Anys de durada	5
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	318
Crèdits optatius	37.5
Crèdits de lliure elecció	39.5
<i>Total</i>	395
Grau mínim de practicitat	
Nombre d'assignatures optatives ofertes	55
Nombre d'assignatures optatives pròpies	55
% d'optatives al pla d'estudis	9.5%
Relació d'optativitat	7.6
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	
Pràctiques en empreses	Sí

El programa de formació de l'Enginyeria d'Obres Públiques

El disseny del pla d'estudis té dos aspectes que el diferencien dels mateixos estudis en d'altres escoles: la incorporació d'una tesina al final de la carrera, a banda del projecte, i una fase selectiva al primer curs. L'ensenyament compta amb tres especialitats: Construccions Civils, Hidrologia, i Transports i Serveis Urbans.

El pla s'estructura en tres anys que corresponen a un primer cicle. La càrrega lectiva s'ha establert en 26.6 hores setmanals de mitjana.

Com ja s'ha comentat, els estudis tenen un marcat perfil científic en detriment del vessant professional. En aquest sentit, per part de l'Escola hi ha la voluntat de conèixer amb més detall les necessitats que tenen les empreses en relació a la formació dels graduats.

Taula 5 bis. El programa de formació

Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques, UPC	
Publicació en el BOE	7-12-96
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	180
Crèdits optatius	22.5
Crèdits de lliure elecció	22.5
<i>Total</i>	225
Grau mínim de practicitat	
Nombre d'assignatures optatives ofertes	21
Nombre d'assignatures optatives pròpies	21
% d'optatives al pla d'estudis	10%
Relació d'optativitat	4.2
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

Per a l'Enginyeria de Camins, Canals i Ports, la posada en funcionament del nou pla d'estudis, que ha significat una reducció de crèdits i anys, no s'ha traduït en un alleugeriment de la càrrega de treball dels alumnes. Hi ha la impressió que la quantitat i nivell de coneixements s'ha mantingut, cosa que ha fet augmentar l'esforç personal dels estudiants. Hi ha, per tant, la necessitat de conèixer les càrregues reals de treball dels alumnes.

Pel que fa a l'avaluació, l'Escola aplica el sistema d'avaluació curricular de l'alumne, que es fa en base a un conjunt establert d'assignatures. La valoració global positiva d'aquestes assignatures comporta el reconeixement de tots els crèdits. L'avaluació curricular, la realitza una Comissió específicament constituïda.

En referència als resultats acadèmics, cal dir que per a l'Enginyeria de Camins, Canals i Ports, el nombre d'estudiants que es gradua en el temps previst és molt escàs. Aquesta dada co-rrespon al pla antic, ja que fins aquest curs no s'ha graduat la primera promoció del nou pla. Si s'analitza els resultats de la fase selectiva, es pot veure que un 20% d'estudiants la passen en el temps previst, aproximadament un 60% aconseguen passar-la en dos anys i un 20% abandonen l'ensenyament. Una vegada superada la fase selectiva, excepte pel segon curs on els resultats haurien de millorar, el rendiment augmenta significativament amb un nombre important d'estudiants que superen les assignatures a la primera convocatòria.

En el cas de l'Enginyeria d'Obres Públiques, existeixen diferències importants en el rendiment dels estudiants segons la seva procedència. Així, els estudiants que han accedit per la via de la FP tenen força més dificultats per superar les matèries que els que ho han fet per la via de PAAU. Això incideix en els resultats acadèmics, que són inferiors als de l'Enginyeria de Camins, Canals i Ports.

En general, en ambdues titulacions la fase selectiva és molt exigent, tot i que un percentatge important d'estudiants la supera. De totes maneres, en aquesta fase, caldria veure si el nivell dels exàmens, en el seu apartat dedicat a problemes, s'ajusta als continguts explicats a classe. Seria recomanable, en aquest sentit, determinar l'abast de l'ús d'acadèmies per part dels estudiants per superar aquest possible desajust.

El nombre d'alumnes per grup és elevat si és té en compte el caràcter tecnicoprofessional de l'ensenyament.

L'ús de la classe magistral és majoritari. S'observa que les tècniques pedagògiques no són prou innovadores, especialment en el camp de les noves tecnologies i els nous materials docents.

L'acció tutorial té certs problemes de desenvolupament i, de vegades, l'alumne troba dificultats per ser atès en les hores programades de consulta.

L'existència de nombrosos convenis de cooperació educativa s'ha valorat positivament i, a més a més, es considera que han tingut una bona evolució. Així, s'ha arribat a una situació on bona part dels estudiants de l'Escola poden realitzar pràctiques en empreses.

Pel que fa a les beques Sòcrates/Erasmus, l'Escola té una oferta molt interessant. Té acords amb 26 escoles d'11 països europeus. De totes maneres, el nivell de participació dels alumnes en aquests programes és baix.

Finalment, cal esmentar que la participació dels estudiants és positiva, tant en la posada en marxa d'iniciatives pròpies com en la seva col·laboració en les que provenen de la direcció.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1998/99

Enginyeria de Camins, Canals i Ports, UPC	
<i>Mitjana d'alumnes per grup Fase Selectiva</i>	
Teoria	68
Pràctica	-
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés Fase Selectiva</i>	
Teoria	48
Pràctica	-
<i>Mitjana d'alumnes per grup Fase no Selectiva</i>	
Obligatòries de Teoria	Nd
Obligatòries de Pràctica	Nd

Alumnes totals	635 (alumnes del pla nou)
Alumnes equivalents a temps complet	546

Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques, UPC	
<i>Mitjana d'alumnes per grup Fase Selectiva</i>	
Teoria	87
Pràctica	-
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés Fase Selectiva</i>	
Teoria	56
Pràctica	-
<i>Mitjana d'alumnes per grup Fase no Selectiva</i>	
Obligatòries de Teoria	Nd
Obligatòries de Pràctica	Nd

Alumnes totals	529 (alumnes de nou pla)
Alumnes equivalents a temps complet	399

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1998/99

Enginyeria de Camins, Canals i Ports, UPC	
<i>Taxa d'èxit</i>	
Fase Selectiva	72%
Fase no Selectiva (obligatòries)	84%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
Fase Selectiva	64%
Fase no Selectiva (obligatòries)	74%

Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	82
Taxa de graduació	0.47

Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques, UPC	
<i>Taxa d'èxit</i>	
Fase Selectiva	66%
Fase no Selectiva (obligatòries)	78%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
Fase Selectiva	52%
Fase no Selectiva (obligatòries)	69%

Mitjana del nombre de titulats (1995/98)	140
Taxa de graduació	0.62

Professorat

La plantilla docent de l'Escola té un elevat nivell de qualificació. Més del 40% de la plantilla està formada per professors estables i doctors.

L'anàlisi efectuada mostra que hi ha un alt nivell de dedicació del professorat. Especialment important en l'àmbit de l'activitat de R+D.

Taula 8. Distribució de la càrrega lectiva entre categories de professorat⁽¹⁾ Curs 1998/99

	Escola de Camins, Canals i Ports, UPC
Professorat Ordinari	71.3%
Catedràtics d'Universitat	16.3%
Titulars d'Universitat	33.3%
Catedràtics d'Escola Universitària	1.2%
Titulars d'Escola Universitària	20.6%
Associats	28.7%
Altres	0%

(1) Professorat de l'Escola sense diferenciació per titulacions.

Instal·lacions

L'Escola es troba situada al Campus Nord de la UPC, de recent construcció. Les aules, sales i serveis de l'Escola disposen d'equipament adequat. La biblioteca Gabriel Ferraté, que dona servei al campus, ha estat molt ben valorada per tots els usuaris.

Els estudiants també han valorat molt positivament els recursos que la universitat posa a la seva disposició.

Quant a l'equipament informàtic, a l'Escola hi ha un bon Centre de Càlcul, gestionat de manera eficient. En canvi, pel que fa a les aules informàtiques, s'ha observat que el nombre d'ordinadors no és suficient, encara que l'Escola ha establert mesures correctores en aquest sentit.

Relacions externes

Les relacions amb la Conselleria de Política Territorial i Obres Públiques han estat importants, cosa que ha facilitat l'establiment de projectes molt interessants per a l'Escola. A l'hora, aquesta relació també ha permès disposar d'un nexu primordial amb la societat més directament implicada amb l'enginyeria civil. D'altra banda, l'Escola manifesta un gran interès per augmentar les relacions institucionals amb el Departament de Medi Ambient. La relació amb el Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya és sòlida i hi ha signats diversos convenis de col·laboració.

Pel que fa referència a les empreses, encara que les relacions són nombroses, cal dir que es donen a nivell individual.

L'Escola té signats diversos acords marc amb diferents escoles de França, dels Estats Units, de Sud-Amèrica, etc.

Finalment, cal mencionar la necessitat de potenciar els serveis de transició dels graduats cap al món de l'empresa.

Recerca

Aquest aspecte ha estat analitzat en les corresponents avaluacions de departaments que ha fet la UPC. A manera de resum es pot dir que l'activitat investigadora del professorat és molt important, cosa que es manifesta en el nombre de publicacions realitzades anualment. En aquest àmbit, i en comparació amb d'altres centres, es pot dir que l'Escola es troba molt ben situada a nivell europeu.

Avaluacions de l'Àrea Tècnica: Enginyer Químic URV (1r i 2n cicle)

Introducció

La titulació d'Enginyeria Química de la URV ha estat avaluada dins el programa d'avaluació institucional de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya de 1999. La constitució i formació del comitè d'avaluació intern va tenir lloc el març de 1999. El procés d'autoavaluació es va perllongar per un espai d'onze mesos fins que el comitè intern no va tenir elaborat l'autoinforme i hi van participar professors, estudiants i personal d'administració i serveis.

El comitè extern que ha avaluat la titulació d'Enginyeria Química va ser nomenat per l'Agència el mes de novembre de 1999. El comitè l'han compost quatre membres: dos acadèmics i un professional, tots ells relacionats amb el camp de l'enginyeria química i la química, i un expert en metodologia d'avaluació institucional.

Pel que fa als processos d'avaluació intern i extern és de destacar que, en general, han transcorregut amb normalitat.

Context institucional

La titulació d'Enginyeria Química és de recent creació i va començar a impartir-se el curs 1993/94. Els antecedents de la titulació, però, es remunten a 1956, amb la creació de la Universitat Laboral i les primeres especialitats de Mecànica i Electricitat al curs selectiu de Peritatge Industrial. Ja el 1962 es va autoritzar l'especialitat de Química, però no va arribar a consolidar-se. Amb la creació de la Universitat Rovira i Virgili es crea l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria que agrupa totes les especialitats de l'Enginyeria a Tarragona. Posteriorment, el 1995, l'Escola es divideix en dos i es crea l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química que passa a impartir els títols d'Enginyeria Química i Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat Química Industrial.

Taula 1. Dades generals de la URV

	Enginyeria Química, URV
Alumnes de l'ensenyament	372
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.178
Alumnes totals matriculats a la URV	11.532
Alumnes de cicle llarg a la URV	5.272
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la URV	3.2%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la URV	7%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	32%

La titulació presenta molts punts forts pel que fa al seu context institucional. En primer lloc, cal considerar que es troba situada en un entorn socioeconòmic immillorable, dins del complex petroquímic de Tarragona. D'altra banda, val a dir que l'ETSEQ és la primera escola de l'Estat espanyol que engloba l'Enginyeria Química i l'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat Química Industrial en un sol centre i de forma independent de la resta d'enginyeries.

Accés

La nota de tall de la titulació ha anat creixent des del curs 1994/95 per situar-se finalment, el curs 1998/99, en 5.53.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

Titulació	Via PAAU					Altres Vies				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Enginyeria Química, URV	5.28	5.56	5.67	5.64	5.53	-	-	-	-	-

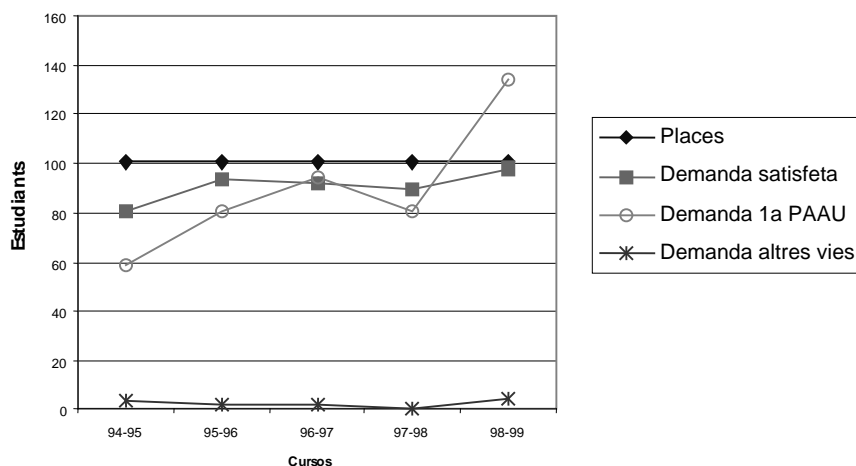
La titulació d'Enginyeria Química de la URV ofereix 100 places de nou ingrés als estudis. El curs acadèmic 1998/99 hi va haver 138 demandes d'accés en primera opció, de les quals 134 eren via PAAU. La demanda en primera opció global ha disminuït, en relació a la del curs 1993/94, en un 28% (56 peticions), si bé ha augmentat respecte del curs 1997/98. La demanda satisfeta se situa en el 98%.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Enginyeria Química, URV	100	138	1.4	134	4	98

Places ofertes a Catalunya: 281
Demanda en 1a opció a Catalunya: 380

Enginyeria Química URV

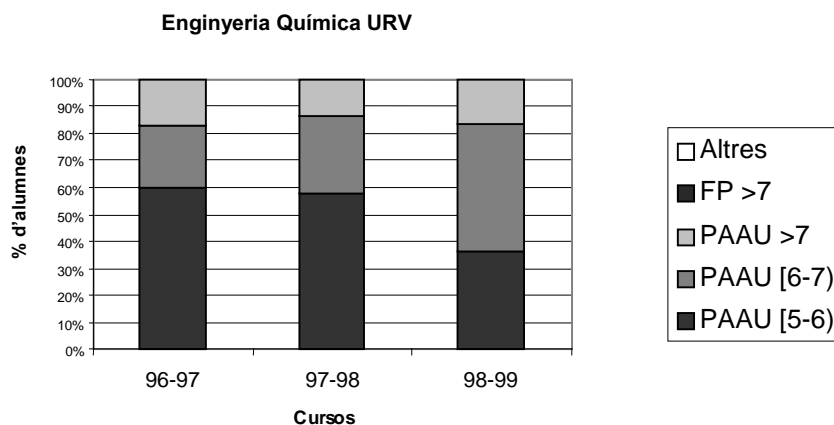

S'observa com en l'evolució de la distribució dels alumnes al llarg dels tres últims cursos hi ha hagut un increment dels alumnes amb notes de tall entre 6 i 7 i han descendit, conseqüentment, els matriculats amb notes de tall entre 5 i 6.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Titulació	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Enginyeria Química, URV	59.8	22.8	17.4	57.7	29	13.3	36.7	50	16.3

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

La titulació ofereix la possibilitat d'accedir al segon cicle a aquells alumnes que hagin cursat l'ensenyament d'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat en Química Industrial o que tinguin completat el primer cicle de la llicenciatura de Química, encara que, en aquest segon cas, han de cursar uns determinats crèdits de complement de formació.

Metes, objectius i planificació

La titulació d'Enginyeria Química va posar en marxa, durant l'any 1996, el programa de millora contínua de la qualitat de la titulació. Dins d'aquesta iniciativa s'han creat diferents grups que treballen en accions específiques de millora i s'han organitzat tallers amb professors estrangers, amb la finalitat d'endegar tot el procés de millora. Aquest procés implica per igual tots els estaments de l'escola: alumnes, professors i personal d'administració i serveis. La titulació té com a objectiu últim el de convertir-se en un centre de referència en l'àmbit de l'Enginyeria Química a Europa.

Malgrat aquesta política de millora contínua, la titulació no té establerts els objectius de formació en un document específic, si bé es troben parcialment continguts a la Guia Docent de l'ensenyament. Es considera necessari definir, de forma precisa, les metes i els objectius de la titulació, de manera que s'estableixin consensuadament, després d'un període de debat i discussió entre tots els estaments acadèmics del centre, i que es publiquin en un document a l'abast dels estudiants i professors.

El programa de formació

El pla d'estudis de la titulació va ser publicat al BOE, el 15 de desembre de 1993. Consta de 405 crèdits distribuïts en dos cicles. El primer cicle és de quatre semestres (162 crèdits) i el segon, de sis semestres (243 crèdits), és a dir, dos i tres cursos acadèmics respectivament. No obstant això, a causa de la singularitat del cinquè curs, el pla d'estudis té, de fet, una estructura de 2+2+1. El pla està estructurat en 291 crèdits obligatoris, el 43.3% dels quals

són pràctics. El 18% del total són crèdits optatius i el 10% són de lliure configuració. Els programes de les assignatures es donen a conèixer als alumnes a través de la Guia Docent, on apareixen els objectius, la metodologia docent, les assignatures que es recomana haver cursat, el temari i la bibliografia. Es considera un aspecte molt positiu la inclusió dels programes a la Guia i es recomana incorporar-hi també la metodologia d'avaluació de l'assignatura.

Es destaca la singularitat del centre i del programa de formació en el context espanyol. Tradicionalment, l'Enginyeria Química s'ha desenvolupat a les facultats de ciències o a les escoles d'enginyers a causa del seu origen històric. La URV ha optat per un model més anglosaxó, en què l'Enginyeria Química depèn dels departaments i ha creat un centre específic, únic a l'Estat amb un programa de formació de cinc anys.

Taula 5. El programa de formació

Enginyeria Química, URV	
Publicació en el BOE	15.12.93
Anys de durada	5
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	291
<i>Teoria</i>	165
<i>Pràctica</i>	126
Crèdits optatius	73.5
Crèdits de lliure elecció	40.5
<i>Total</i>	405
Indicadors	
Grau mínim de practicitat	43.3%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	24
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	18%
Relació d'optativitat	1.9
Projectes i Pràctiques	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	Sí

Es valora molt positivament l'alt volum de pràctiques de la titulació, especialment l'assignatura obligatòria de Pràctiques a la Indústria, de 21 crèdits, que s'imparteix els dos primers mesos del cinquè curs. Els alumnes poden fer pràctiques en empreses durant l'estiu del quart curs sota la tutela d'un professor. La resta del curs, els alumnes la dediquen a la realització d'un treball final de carrera, dirigit per professionals de la indústria i es fa una estada en un grup d'investigació del centre.

El desenvolupament de l'ensenyament

En general, les tècniques didàctiques emprades a les classes teòriques són una combinació de classe magistral i de treball en grup. És de destacar l'experiència, en què participen dotze assignatures de primer curs i tres de quart, on un grup d'alumnes de primer pren part en un projecte de disseny preliminar dirigit pels alumnes de quart que cursen les assignatures de Projectes i Pràctiques de Direcció de Projectes (I i II). Aquesta iniciativa es considera una important novetat pedagògica en una titulació d'aquest tipus i es destaca l'esforç realitzat per un grup d'investigació de la titulació especialitzat en la innovació de l'ensenyament de l'Enginyeria Química.

En la docència de temes molt especialitzats, hi participen professors associats i professionals de la indústria, que aporten la seva experiència basada en la pràctica diària de

l'especialitat corresponent. També col·laboren en la docència becaris de recerca. Els mateixos alumnes de quart col·laboren liderant grups de primer curs a l'assignatura de Pràctiques de Direcció de Projectes. Aquestes col·laboracions són positives, encara que, en alguns casos, presentin l'inconvenient de certa manca de preparació pedagògica, que es podria millorar amb algun curs de formació.

Pel que fa a la distribució dels alumnes a classe, la titulació desdobra les classes de crèdits pràctics en dos grups. La mitjana d'alumnes als grups de teoria de primer curs i primer cicle es troba al voltant de 70 alumnes. Cal destacar l'elevat nombre de repetidors a primer curs –un 23%–, aspecte que la titulació hauria d'analitzar. A les classes pràctiques, els grups oscil·len entre 26 i 37 alumnes. Gairebé el 97% dels alumnes matriculats a l'ensenyament ho són a temps complet.

La titulació va introduir el curs 1997/98 la figura del tutor acadèmic, que segueix l'alumne durant tota la carrera, amb la finalitat d'augmentar l'ús de les tutories i reduir l'elevada taxa d'abandonament registrada els primers anys de funcionament de la titulació. Tot i que no es tenen dades sobre el funcionament d'aquestes tutories, en general, han estat considerades positivament.

Taula 6. Distribució d'alumnes a la titulació. Curs 1997/98

Enginyeria Química, URV	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	70
Pràctica	33
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	54
Pràctica	27
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	73
Pràctica	26
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	59
Pràctica	37
Alumnes totals	372
Alumnes equivalents a temps complet	360

Les taxes d'èxit i rendiment acadèmic del primer curs són baixes –48 i 47%– respectivament, tot i que pugen lleugerament durant el primer cicle de la titulació i es poden qualificar, en general, de bones en el segon. La taxa mitjana de graduació els últims tres cursos ha estat només del 22%, ja que, durant els primers anys de carrera, es produeix una taxa d'abandonament de gairebé el 40%.

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

Enginyeria Química, URV	
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	48%
2a convocatòria	34%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	52%
2a convocatòria	41%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	86%
2a convocatòria	62%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	47%
1r cicle	54%
2n cicle	91%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	22
Taxa de graduació	0.22

El curs 1999/00 es va aprovar la introducció de l'avaluació continuada a l'ensenyament. D'aquesta forma, la qualificació de l'examen final no pot superar el 50% de la nota final de l'assignatura. Normalment, els professors combinen els treballs en grup amb els exàmens parcials durant tot el semestre a l'hora d'avaluar els alumnes.

La coordinació intradepartamental entre els professors és, en general, satisfactòria, si bé, cal reforçar la interdepartamental ja que, en aquest sentit, s'han observat algunes mancances.

La participació dels alumnes de la titulació en els òrgans de representació universitària de l'Escola és, en general, bona. Pel que fa a la política de captació d'alumnes, la titulació s'acull, fonamentalment, a les accions que duu a terme la URV. Es programen jornades de portes obertes i la URV proporciona un becari d'ajut a la comunitat universitària (BACU) que assessora i informa els alumnes sobre diferents aspectes i serveis de la universitat.

La satisfacció dels alumnes de pregrau amb el desenvolupament de l'Escola és, en general, bona. Participen de la filosofia del centre i s'integren en el projecte global de forma activa. No hi ha dades sobre la inserció laboral dels alumnes, aspecte que caldria analitzar. Els estudiants estan clarament orientats vers la indústria química i menys oberts a d'altres opcions professionals.

Professorat

El 54% del professorat associat a la titulació és numerari, fonamentalment, titulars d'universitat i titulars d'escola universitària. El 18.6% són professors associats i el 27.1% del professorat està constituït per ajudants, becaris i altres tipologies docents.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

Enginyeria Química, URV	
Professorat Ordinari	54%
Catedràtics d'Universitat	0.7%
Titulars d'Universitat	33.6%
Catedràtics d'Escola Universitària	4.6%
Titulars d'Escola Universitària	15.3%
Associats	18.6%
Altres	27.1%

El professorat presenta un perfil jove i, en general, participa activament en els diferents processos d'innovació pedagògica que ha endegat la titulació. Es valora positivament la baixa incidència de pràctiques endogàmiques en la selecció del professorat.

La relació entre professors i alumnes és bona i la comunicació és fluida. En general, l'actuació docent del professorat és satisfactòria.

Instal·lacions

Un dels punts febles de la titulació són les instal·lacions, moltes d'elles provisionals. Aquesta situació està en vies de solució amb el trasllat de l'Escola a les noves instal·lacions del campus de la URV. En el recinte de la titulació hi ha una residència d'estudiants, dos bars i un menjador. Es valora positivament la cooperativa de llibres gestionada pels alumnes. El punt més feble són les instal·lacions del servei de biblioteca.

Relacions externes

La titulació, aprofitant adequadament l'entorn petroquímic en què es troba situada l'ETSEQ, manté molts contactes amb les indústries. Alhora, s'ha aconseguit implicar els sectors industrials en la docència de l'Escola, a través de la signatura d'un conveni amb l'Associació Empresarial Química de Tarragona (AEQT). És també positiu el nomenament d'un coordinador que ha contribuït a crear d'una forma estable un programa de pràctiques amb les empreses del polígon industrial de Tarragona.

Com a punt feble cal destacar la poca participació dels estudiants en els programes d'intercanvi Sòcrates/Erasmus.

Investigació

Un dels problemes més importants amb què compta el desenvolupament de la recerca a la titulació és la distància geogràfica entre els laboratoris dels departaments i el centre. Aquest problema es resoldrà amb la propera inauguració del nou edifici de l'ETSEQ. Es destaquen els convenis de transferència tecnològica amb les empreses i l'existència d'un grup d'investigació que desenvolupa noves estratègies docents en l'Enginyeria Química. Igualment, es valora molt positivament el nombre i qualitat de les publicacions del professorat i els grups consolidats adscrits a la titulació.

Avaluacions de l'Àrea Tècnica: Llicenciat en Enologia URV (2n cicle)

Introducció

L'avaluació de l'ensenyament de segon cicle d'Enologia a la URV s'ha dut a terme dins del programa d'avaluacions de 1999 de l'Agència.

La fase d'avaluació interna es va endegar amb la constitució del comitè intern, el mes de març de 1999, i va cloure amb el lliurament de l'informe d'autoavaluació, el mes de març de 2000. El comitè intern d'avaluació, l'han integrat professors, alumnes i personal d'administració i serveis de l'ensenyament. La visita del comitè extern d'avaluació va tenir lloc el mes de maig de 2000 i l'informe extern es va lliurar a la titulació el mes de juny. El comitè, l'han integrat dos acadèmics (de la Universitat de Saragossa i de *l'École National Supérieure Agronomique de Montpellier*), un professional del sector i un expert en metodologia d'avaluació.

Globalment, l'avaluació s'ha desenvolupat de manera satisfactòria i ambdós comitès han treballat en un clima de col·laboració.

Context institucional

Els estudis d'Enologia s'imparteixen a la Facultat d'Enologia de la URV, situada a l'antic convent de les Clarisses, juntament amb els estudis d'Enginyeria Tècnica Agrícola.

La Facultat d'Enologia de la URV, pionera a l'Estat espanyol, és l'única que ofereix el títol a Catalunya amb un nombre màxim de 40 places per curs. A finals dels anys 80 es crea a la Facultat de Química (depenent de la Universitat de Barcelona), una comissió gestora per impulsar la planificació dels estudis d'Enologia davant l'evident mancança formativa existent al país en aquesta disciplina. Així, l'any 1988, s'aprova el títol propi de Graduat en Enologia. En la planificació del títol es va partir de les directrius de l'OIV (*Office International de la Vigne et du Vin*).

L'any 1996, el *Consejo de Universidades* homologa el títol de segon cicle amb la denominació de Llicenciat en Enologia (BOE número 207, de 27 d'agost de 1996). Anteriorment, ja s'havien graduat vuit promocions amb el títol de Graduat en Enologia.

Taula 1. Dades generals de la URV

	Enologia, URV
Alumnes de l'ensenyament	50
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	50
Alumnes totals matriculats a la URV	11.532
Alumnes de 2n cicle de la URV	348
% Alumnes titulació respecte dels alumnes totals de la URV	4%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	100%
% Alumnes respecte dels alumnes de només 2on cicle	14.4%

L'accés a l'estudi

Com que es tracta d'un ensenyament de segon cicle, cal tenir una titulació o uns estudis de primer cicle per poder-hi accedir. En concret, s'hi pot entrar amb el primer cicle de: Biologia, Enginyeria Agronòmica, Enginyeria Química, Enginyeria Tècnica Agrícola (Explotacions Agropecuàries, Hortofruticultura i Jardineria, Indústries Agràries i Alimentàries, Mecanització i Construccions Rurals), Farmàcia, i Química.

En general, l'elecció dels estudis respon a un component vocacional molt elevat que es tradueix en un grup molt motivat i amb un alt rendiment acadèmic.

El fet que hi hagi diferents perfils de formació entre els alumnes de nou accés ocasiona una certa heterogeneïtat. En efecte, existeix una major demanda dels alumnes d'Enginyeria Tècnica Agrícola (65%), que tenen una millor orientació que aquells que ho fan amb una formació inicial en Química o Farmàcia. Després del procés d'avaluació, s'apunta la possibilitat d'implantar uns complements de formació previs per tal d'equilibrar el perfil dels alumnes.

L'alumnat femení és d'un 50% i, tanmateix, fruit de la tradició en el sector vitivinícola, hi ha poca acceptació de la dona, que realitza principalment funcions de laboratori.

Taula 2. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda satisfeta global
Enologia, URV	40	54	1.35	35
<i>Places ofertes a Catalunya: 40</i>				
<i>Demanda en 1a opció a Catalunya: 54</i>				

Fites i objectius

Els objectius de l'ensenyament segueixen les directrius generals de l'OIV (*Office International de la Vigne et du Vin*) i apareixen descrits en la memòria de creació de l'antiga Escola d'Enologia.

Concretament, pretenen oferir una formació científicotècnica amb coneixements en edafologia, climatologia, viticultura, enologia, legislació i economia que permetin desenvolupar les funcions següents:

- Aplicar-los racionalment i, eventualment, procedir a la recerca enològica.
- Col·laborar en la concepció del material tecnològic emprat.
- Col·laborar en la plantació de vinyes.
- Tenir plena responsabilitat en l'elaboració de vins i productes derivats.
- Fer anàlisis físiques, químiques, microbiològiques i organolèptiques de mosts, vins i derivats.
- Poder apreciar les relacions existents entre l'economia i la legislació.

Els objectius són clars, coneguts per la comunitat i existeixen els corresponents mecanismes per a la seva revisió.

El programa de formació

El pla d'estudis s'estructura en 138 crèdits, repartits en dos anys (quatre semestres). La principal característica és que s'ha optat per adequar el programa de formació amb el cicle de la vinya i l'elaboració del vi. Així, el primer quadrimestre comença el mes de febrer i acaba el juny, el segon va d'octubre a gener i el mes de setembre es dedica a les pràctiques integrades (verema, primeres vinificacions, etc.). L'itinerari curricular recomanat és de 72 crèdits el primer curs i de 66 el segon.

El nivell d'actualització científica dels programes de les assignatures és elevat, ja que els professors dediquen la seva recerca a àmbits vitícoles i enològics.

El correcte exercici de la professió d'enòleg demana una formació científicotècnica molt precisa i adaptada a les necessitats reals. Així, la dimensió pràctica és molt present en el pla d'estudis, tant pel que fa a les pràctiques de les assignatures com pel que fa al *practicum*. El *practicum* (nou crèdits) és un període de treball que l'alumne realitza al llarg del segon quadrimestre del segon curs en una bodega de la zona, on pot posar en pràctica els coneixements adquirits al llarg dels estudis i, al final del qual, fa un informe que ha de defensar davant d'un tribunal. Aquest fet implica que totes les matèries obligatòries, optatives i de lliure elecció s'hagin de realitzar en el primer quadrimestre, deixant el curs força descompensat i dificultant l'adquisició de coneixements de manera pausada.

Les pràctiques integrades de viticultura es realitzen els dissabtes del primer quadrimestre. Es fan visites a explotacions vinícoles tot seguint el curs anual de la vinya i del vi. Durant el mes d'agost, en els camps experimentals de la facultat es determinen els controls de maduració, qualitat de la collita, etc. Durant el temps de verema, es realitzen pràctiques integrades d'enologia en torns de dues setmanes, en grups de vuit alumnes. El fet que la facultat disposi d'una bodega pròpia i d'un camp experimental permet als alumnes fer les pràctiques de viticultura i enologia en el centre abans del *practicum*.

Pel que fa a les assignatures troncales i obligatòries, caldria revisar-les per tal de compensar els coneixements vitícoles i vinícoles. A més a més, existeixen dimensions (medi ambient, gestió, legislació) la docència de les quals caldria reforçar. Quant a les optatives, el nombre actual és insuficient i els alumnes tenen una capacitat d'elecció bastant limitada.

	Enologia, URV
Publicació en el BOE	14.05.97
Anys de durada	2

Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	102
<i>Teoria</i>	61.5
<i>Pràctica</i>	40.5
Crèdits optatius	21
Crèdits de lliure elecció	15
<i>Total</i>	138

Grau mínim de practicitat	38%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	8
Nombre d'assignatures optatives pròpies	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	15%
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
Relació d'optativitat	1.71

Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

Pel que fa a l'atenció tutorial, com que hi ha un nombre reduït d'alumnes i es tracta d'un ensenyament de segon cicle, no s'ha instituit un sistema de tutories personalitzades. Ara bé, justament el nombre reduït d'alumnes permet desenvolupar de manera espontània una relació fluida i satisfactòria professor/alumne. L'ús de les tutories habituals es concentra en les setmanes prèvies als exàmens. En general, els alumnes mostren un elevat grau de satisfacció per la informació rebuda, així com pel nivell d'acompliment dels diferents programes.

L'estratègia didàctica més emprada és la lliçó magistral, combinada amb l'ús d'elements de suport (transparències, diapositives). La llicenciatura es caracteritza pel seu caràcter més pràctic i aplicat. A la majoria d'assignatures s'estableixen dos grups d'alumnes per a les obligatòries i un grup per a les optatives.

En general, es considera que el temps d'estudi teòric per setmana per poder superar les diferents assignatures és de 20 hores, sense comptar l'assistència a classe.

Els resultats dels exàmens són molt bons, encara que hi ha alumnes que compaginen la carrera amb la seva professió i empenen més temps del previst a llicenciar-se. A totes les assignatures teòriques es realitza una prova teòrica per valorar els coneixements. La majoria d'assignatures posseeix una dimensió pràctica que s'avalua mitjançant la presentació d'informes o treballs.

La coordinació de professors no representa dificultats, ja que tots pertanyen als departaments de la matèria que imparteixen. Ara bé, el comitè extern ha destacat l'excessiva descripció, així com el modest aprofundiment en la significació enològica del programa docent de les assignatures.

Taula 4. Distribució d'alumnes. Curs 1997/98

	Enologia, URV
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	24
Pràctica	21
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	23
Pràctica	20
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	21
Pràctica	20
Alumnes totals	50
Alumnes equivalents a temps complet	56

Taula 5. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Enologia, URV
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	93%
2a convocatòria	83%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	95%
2a convocatòria	86%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	97%
2n cicle	95%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	16
Taxa de graduació	0.4

Professorat

La docència és compartida entre professors a temps complet, amb un perfil clarament universitari i professors associats del món professional, amb un perfil més tecnològic. Aquesta distinció és avantatjosa per la combinació de punts de vista que proporciona. Tanmateix, l'encaix sovint no és del tot satisfactori, atès els diferents models d'ensenyament que proposen. Tot i que existeix una bona sintonia entre col·lectius, caldria equilibrar les dues visions.

Gairebé tots els professors han hagut de fer un esforç addicional per reciclar i orientar els seus coneixements cap a l'Enologia.

Taula 6. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98

	Enologia, URV
Professorat Ordinari	48.0%
Catedràtics d'Universitat	-
Titulars d'Universitat	6.5%
Catedràtics d'Escola Universitària	7%
Titulars d'Escola Universitària	34%
Associats	46.5%
Altres	6%

Instal·lacions

Els estudis s'imparteixen en un antic convent que es remodelà expressament fa nou anys. És un edifici lluminós i amb àrees climatitzades. Les aules disposen de bons recursos audiovisuals per a la docència. A més a més, l'ensenyament disposa d'una excel·lent sala de cata. Amb la incorporació dels alumnes procedents de l'Enginyeria Tècnica Agrícola, els espais s'han fet petits i està previst el trasllat al campus de Sant Pere Sescelades.

Als laboratoris de pràctiques, a causa de la manca d'espai, sovint es donen situacions d'acumulació d'alumnes, cosa que les normes de seguretat desaconsellen.

Al "Mas dels Frares", situat a Constantí, a 8 km de Tarragona, la facultat disposa de 6 Ha. de vinya així com d'una bodega de 720m² on els alumnes poden realitzar les pràctiques. Actualment, hi ha infraestructura per poder processar 50.000 kg de raïm procedent de les 17 varietats vitícoles que s'hi conreen. Aquest conjunt de bodega i camp experimental permet la correcta realització de les tasques pròpies de la facultat i l'elaboració de vins de qualitat.

Relacions externes

Part del professorat ha realitzat estades de formació en escoles internacionals i mantenen relacions amb altres centres de recerca enològica, amb tot aquesta col·laboració podria ser major.

Pel que fa als programes Erasmus/Sòcrates d'intercanvi d'estudiants, no estan gaire desenvolupats i el nivell de participació d'alumnes és molt baix. A més a més, no hi ha mecanismes d'homologació i convalidació del títol a nivell europeu.

Quant a les relacions amb empreses i institucions de l'entorn, cal destacar que s'han signat molts convenis de col·laboració perquè els alumnes hi realitzin el *pràcticum*. Tanmateix, i segons el comitè extern, convindria emprendre accions per tal de millorar la coordinació de la facultat amb l'entorn vitivinícola.

Recerca

El comitè extern ha considerat positivament l'ambient de recerca existent a la facultat i la preocupació, per part del professorat, en la investigació de qualitat. Els equips són moderns i operatius i les possibilitats de la bodega del "Mas dels Frares" són àmplies. El professorat té capacitat per obtenir fons i beques per investigar.

Convindria, però, incrementar el nombre de publicacions, així com les relacions amb altres organismes internacionals de recerca. La heterogeneïtat i complexitat del departament, en àrees de coneixement i àmbits diversos, provoca una certa dispersió de les línies de recerca.

Introducció

L'avaluació de les enginyeries i llicenciatures de l'Escola Tècnica Superior Agrària de la UdL s'emmarca dins del programa d'avaluacions de 1999 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya. Per part de la UdL, concretament de l'ETSEA, hi havia un gran interès a aprofitar el procés d'avaluació institucional de l'Agència per avaluar l'Escola globalment. Així, a més a més d'avaluar els ensenyaments, s'ha avaluat el mateix centre i tots els departaments implicats. Un dels objectius d'aquest procés és aprofitar els seus resultats per iniciar la reforma dels actuals plans d'estudi.

Atès que l'Escola imparteix ensenyaments en tres àmbits suficientment diferenciats, s'ha optat per agrupar l'avaluació en tres grans àrees: les titulacions agrícoles, les forestals i la llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments. Per tant, s'han constituït cinc comissions internes per tal de dur a terme l'autoavaluació: una comissió de planificació o de coordinació, que ha realitzat l'avaluació interna del centre; una altra que ha avaluat les titulacions de l'àmbit agrícola; una comissió que ha realitzat l'avaluació de les titulacions de l'àmbit forestal; una que ha fet l'avaluació de la llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments i, finalment, una comissió que ha realitzat l'avaluació dels set departaments més directament implicats a l'ETSEA.

En les diferents comissions hi havia representants de la direcció de l'Escola, del professorat, dels estudiants i del personal d'administració i serveis. Un professor ha estat present en totes les comissions per vetllar pel manteniment de la coherència i l'homogeneïtat en tots els documents. Les comissions han treballat des del gener fins el setembre de 1999.

En concret, i pel que fa a les titulacions (els departaments tenen un tractament a part en el punt 4 d'aquest fascicle), s'han avaluat els ensenyaments següents:

Àrea de les titulacions agrícoles:

- Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r cicle).
- Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Hortofruticultura i Jardineria (1r cicle).
- Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Indústries Agràries i Alimentàries (1r cicle).
- Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Mecanització i Construccions Rurals (1r cicle).
- Enginyeria Agrònoma (només s'imparteix el 2n cicle).

Àrea de les titulacions forestals:

- Enginyeria Tècnica Forestal, especialitat Explotacions Forestals (1r cicle).
- Enginyeria Tècnica Forestal, especialitat Indústries Forestals (1r cicle).
- Enginyeria de Forests (només s'imparteix el 2n cicle).

Àrea de les titulacions alimentàries:

- Llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n cicle).

L'avaluació interna, doncs, no s'ha realitzat per a cadascun dels diferents ensenyaments, sinó per les àrees descrites. Aquesta opció, discutible, però raonable si es té en compte la gran quantitat d'ensenyaments implicats, significa que no s'ha realitzat un autoinforme propi de cada ensenyament, sinó un per cada àrea corresponent. Cal dir, però, que gran part dels punts forts i febles destacats pels diferents comitès són comuns als diversos ensenyaments, tal i com recull l'informe final del centre.

L'avaluació externa, l'han dut a terme quatre comitès. Un comitè extern ha avaluat els departaments i tres comitès més han avaluat les diferents titulacions agrícoles, forestals i la llicenciatura. Per tal d'assegurar la coherència i l'homogeneïtat dels informes externs d'avaluació, s'ha optat per mantenir en els tres comitès externs un mateix expert en metodologia d'avaluació. En els diferents comitès hi han participat acadèmics d'altres universitats de l'Estat i, en el cas d'agrònoms, una acadèmica de la Universitat de Wageningen, a més a més de professionals del sector. La visita dels comitès externs d'avaluació ha tingut lloc durant els mesos de desembre de 1999 i de gener de 2000. Els informes es van lliurar el primer trimestre de l'any 2000.

L'actuació dels comitès externs s'ha considerat positiva i, en general, la relació entre comitès interns i externs s'ha desenvolupat en un clima de cooperació.

Taula 1. Enginyeries i llicenciatures avaluades a l'ETSEA de la UdL en el programa 1999
Agrícoles
Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r cicle)
Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Hortofruticultura i Jardineria (1r cicle)
Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Indústries Agràries i Alimentàries (1r cicle)
Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat en Mecanització i Construccions Rurals (1r cicle)
Enginyeria Agrònoma (només s'imparteix el 2n cicle)
Forestals
Enginyeria Tècnica Forestal, especialitat Explotacions Forestals (1r cicle)
Enginyeria Tècnica Forestal, especialitat Indústries Forestals (1r cicle)
Enginyeria de Forests (només s'imparteix el 2n cicle)
Alimentàries
Llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments

Aquest informe s'estructura en dues parts. La primera, conjunta per a totes les titulacions, recull el context institucional, l'accés als nou ensenyaments avaluats i les instal·lacions. La segona part recull els apartats d'objectius, programa de formació, desenvolupament de l'ensenyament, professorat, relacions externes i recerca per a cadascun dels grups de titulacions agrícoles, forestals i la llicenciatura.

Anàlisi conjunta del context institucional, l'accés i les instal·lacions de les enginyeries i llicenciatures impartides a l'ETSEA de la UdL

Context institucional

L'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària de Lleida (ETSEA) va iniciar les seves activitats el curs 1972/73 com a Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Agrícola. En el curs 1976/77, es van iniciar els ensenyaments de segon cicle (especialitat Fitotècnia) a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Agrònoms de Lleida i, el curs 1978/79, es van fusionar en el centre actual. Fins a l'any 1992, l'Escola depenia de la Universitat Politècnica de Catalunya. Amb la creació de la UdL, aquell mateix any, l'escola passà a formar-ne part.

El creixement de l'ETSEA ha estat continu des del seu origen. L'any 1989 es van posar en marxa els estudis d'Enginyeria Tècnica Forestal i, amb la implantació dels nous plans d'estudi, el 1992 es van iniciar els segons cicles d'Enginyer de Forests i Ciència i Tecnologia dels Aliments. L'ETSEA és l'únic centre de Catalunya que imparteix els ensenyaments forestals.

Actualment, al centre s'imparteixen les quatre especialitats d'Enginyer Tècnic Agrícola –Explotacions Agropecuàries, Hortofruticultura i Jardineria, Mecanització i Construccions Rurals i Indústries Agràries i Alimentàries–; les dues d'Enginyer Tècnic Forestal –Explotacions Forestals i Indústries Forestals–; la titulació d'Enginyer Agrònom; la d'Enginyer de Forests, i la llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments. Dins de l'ETSEA les titulacions agrícoles tenen una gran tradició i han representat un model d'organització per a les titulacions de forestals, que es van iniciar més tard.

Taula 2. Documents legals. Titulacions agrícoles		
Ensenyament	Núm. BOE	Data de publicació
E.T. Agrícola, especialitat en Explotacions Agropecuàries	121	21.05.1993
E.T. Agrícola, especialitat en Hortofruticultura i Jardineria	125	26.05.1993
E.T. Agrícola, especialitat en Indústries Agràries i Alimentàries	125	26.05.1993
E.T. Agrícola, especialitat en Mecanització i Construccions Rurals	121	21.05.1993
Enginyeria Agrònoma (2n cicle)	125	26.05.1993
-regulació accés al 2n cicle-	139	08.06.1996

Taula 3. Documents legals. Titulacions forestals		
Ensenyament	Núm. BOE	Data de publicació
E.T. Forestal, especialitat en Explotacions Forestals	126	27.05.1993
E.T. Forestal, especialitat en Indústries Forestals	127	28.05.1993
Enginyeria de Forests (2n cicle)	127	26.05.1993
-regulació accés al 2n cicle	139	08.06.1996

Taula 4. Documents legals. Llicenciatures		
Ensenyament	Núm. BOE	Data de publicació
Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments	245	13.10.94

Un dels trets diferencials que cal considerar és l'aposta que ha fet l'Escola per un model cíclic de titulacions d'enginyeria que afronta de manera natural i decidida l'existència de dos nivells professionals –els enginyers tècnics i els enginyers– en l'àmbit de l'Enginyeria Agrària i Forestal. Aquest model presenta els avantatges d'una major eficiència en l'ús de recursos humans i econòmics. A més a més, aquest model permet incorporar, sense gaires problemes administratius, alumnes de primer cicle d'altres universitats.

Taula 5. Dades generals de la UdL. Curs 1998/99. Titulacions agrícoles.

E.T. Agrícola.	E.T. Agrícola.	E.T. Agrícola.	E.T. Agrícola.	Enginyeria
----------------	----------------	----------------	----------------	------------

	Explotacions Agropecuàries	Hortofruticul. i Jardineria	Ind. Agràries i Alimentàries	Mecanització i Construc. Rurals	Agrònoma
Alumnes de l'ensenyament	206	199	281	171	615
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	734	456	1.219	171	615
Alumnes totals matriculats a la UdL	9.064	9.064	9.064	9.064	9.064
Alumnes de cicle curt a la UdL	4.621	4.621	4.621	4.621	4.621
Alumnes de cicle llarg a la UdL	2.881	2.881	2.881	2.881	2.881
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdL	2.3%	2.2%	3.1%	1.9%	6.8%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle curt de la UdL	4.5%	4.3%	6.1%	3.7%	21.3% ⁽¹⁾
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	28.1%	43.6%	23.1%	100%	100%

(1) Respecte cicle llarg.

Taula 6. Dades generals de la UdL. Curs 1998/99. Titulacions forestals

	E.T. Forestal. Esp. Explotacions Forestals	E.T. Forestal. Esp. Indústries Forestals	Enginyeria de Forests
Alumnes de l'ensenyament	493	159	405
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	493	159	405
Alumnes totals matriculats a la UdL	9.064	9.064	9.064
Alumnes de cicle curt a la UdL	4.621	4.621	4.621
Alumnes de cicle llarg a la UdL	2.881	2.881	2.881
Alumnes de 2n cicle	1.562	1.562	1.562
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UdL	5.4%	1.8%	4.5%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle curt de la UdL	10.7%	3.4%	14.1% ⁽¹⁾
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	100%	100%	100%

(1) Respecte cicle llarg.

Taula 7. Dades generals de la UdL. Curs 1998/99. Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments

	Ciència i Tecnologia dels Aliments
Alumnes de l'ensenyament	54
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	307
Alumnes totals matriculats a la UdL	9.064
Alumnes de 2n cicle de la UdL	1.562
% Alumnes 2n cicle respecte dels alumnes totals de la UdL	0.6%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	17.6%
% Alumnes respecte dels alumnes de només 2n cicle	3.5%

És propi de l'ETSEA la seva integració en el sector, mitjançant l'estreta vinculació científica i tècnica amb altres organismes públics i privats i a través de diferents modalitats de col·laboració. En l'àmbit de les disciplines agrícoles, i ubicats en el mateix campus, cal destacar la presència del Centre UdL-IRTA (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries), l'Estació Experimental de Lleida, l'Estació de Mecanització, el Servei de Protecció dels Vegetals i altres serveis del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, així com centres de la Diputació de Lleida –Laboratori d'Anàlisi de Sòls, Centre d'Estudis del Porcí de Catalunya.

En l'àmbit forestal destaca el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya de Solsona, del qual la UdL és fundadora. Aquest centre és un consorci creat per diverses institucions públiques, entre elles el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Lleida, per tal de realitzar activitats de transferència de tecnologia en els àmbits de la producció forestal, la indústria de la fusta i el

desenvolupament rural. En els darrers quatre anys, la col·laboració amb l'ETSEA s'ha centrat en quatre aspectes: els grups experimentals de formació reglada, el finançament de sortides pràctiques, la formació continuada i la recerca. L'existència d'aquestes institucions es valora molt positivament perquè permet desenvolupar sinèrgies d'interès mutu.

La titulació de llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (LCTA) es va posar en marxa a la UdL el curs 1994/95. És, per tant, una titulació molt jove que encara es troba en una fase d'estabilització progressiva i no és prou coneguda ni dins la mateixa universitat ni en el seu context socioeconòmic. Des de la seva creació fins a l'actualitat, la titulació s'imparteix de manera coordinada en tres centres de diferents universitats catalanes: Facultat de Farmàcia (UB), Facultat de Veterinària (UAB) i la mateixa ETSEA. La LCTA que s'imparteix a Lleida té assignada l'especialitat de producció d'aliments d'origen vegetal. Estan relacionades amb l'ensenyament, l'Enginyeria Tècnica Agrícola, en les especialitats d'Indústries Agràries i Alimentàries, i l'Enginyeria Agrònoma, que inclou l'orientació d'Enginyeria Alimentària. Molts alumnes, en acabar aquestes enginyeries accedeixen a la llicenciatura.

Per tal que l'ETSEA es consolidi com a centre universitari superior agroalimentari de Catalunya, cal que impulsi accions de lideratge, difusió i millora de la imatge de l'Escola a nivell nacional i internacional.

L'accés a l'estudi

El nombre total d'alumnes de l'ETSEA de primer i segon cicle és lleugerament superior a 2.600. L'oferta actual arriba a unes 600/650 places cada any (320 de 1r cicle i 300 de 2n). Aquests valors representen el 50% del total de places ofertes d'aquestes titulacions a Catalunya, fet que representa el 20%, 28% i el 100% de les titulacions Alimentàries, Agrícoles i Forestals, respectivament.

Les taules 8, 10, 10 bis, 12 i 13 presenten les dades d'accés de les Enginyeries Tècniques Agrícoles; les taules 10 i 10 bis, presenten les dades de l'Enginyeria Agrònoma.

Les taules 9, 11, 11 bis, 14 i 15 presenten les dades de les Enginyeries Tècniques Forestals; les taules 11 i 11 bis, presenten les dades de l'Enginyeria de Forests.

Finalment, la taula 16 presenta les dades d'accés de la llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments.

Tot i que varia amb els anys, en general, es pot afirmar que el 80% dels estudiants que accedeixen al primer cicle ho fan via PAAU, mentre que un 15% ho fan via Formació Professional (FP).

A les titulacions agrícoles, hi accedeixen uns 190 alumnes nous al primer cicle i uns 150 al segon. En el primer cicle, el major nombre d'admesos accedeix a l'especialitat d'Indústries Agràries i el menor nombre a Mecanització i Construccions Rurals.

Pel que fa a l'accés al segon cicle d'Enginyer Agrònom, en el curs 1998/99, la principal via d'accés, la representen els alumnes de les enginyeries tècniques d'Indústries i d'Explo-tacions Agropecuàries; també destaca el nombre d'alumnes que provenen d'enginyeries tècniques forestals. Cal constatar que quasi la meitat d'accés al segon cicle es fa amb matrícula condicionada. Aquest fet té com a lectura positiva que facilita la transició del

primer al segon cycle. L'Escola dona facilitats administratives, fins i tot a aquells alumnes que provenen d'altres universitats. La lectura negativa és la disfunció que ocasiona l'existència d'alumnes no matriculats definitivament.

Un terç dels alumnes d'Enginyeria Agrònoma provenen de Barcelona, un altre terç de la resta de Catalunya – inclosa la UdL –, i l'altre, de la resta d'Espanya, principalment d'Aragó.

Taula 8. Notes de tall. Evolució 1994/99. Titulacions agrícoles

Titulació	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
E.T. Agrícola. Expl. Agropec.	5.89	5.72	5.85	5.73	5.54	6.35	6.29	6.22	5.0	6.12
E.T. Agrícola. Hort. i Jardineria	5.58	5.74	5.91	5.68	5.53	6.93	6.53	6.74	5.0	6.03
E.T. Agrícola. Indústries Agr. i Alimentàries	5.81	5.89	5.76	5.76	5.81	5.0	6.72	5.83	5.0	6.13
E.T. Agrícola Mec. i Constr. Rur.	5.57	5.62	5.73	5.54	5.36	5.83	6.5	6.0	5.0	5.64

Taula 9. Notes de tall. Evolució 1994/99. Titulacions forestals

Titulació	Via PAAU					Via FP				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
E.T. Forestal. Explotacions Forestals	6.57	6.12	6.25	5.91	5.98	6.81	6.83	6.08	5.0	5.69
E.T. Forestal. Indústries Forestals	6.24	5.82	5.96	5.71	5.62	6.64	6.54	5.62	5.0	6.08

L'evolució de l'alumnat a les titulacions forestals demostra un gran assentament de les de primer cycle en mantenir-se ja que el nombre d'alumnes que ingressa cada any es manté entorn dels 140. D'aquests, gairebé el 70% cursen l'especialitat d'Explotacions Forestals i la majoria hi accedeixen en primera opció. La heterogeneïtat dels alumnes que hi accedeixen és notable.

En el cas d'Enginyer de Forests, la titulació ha experimentat un creixement destacable en passar d'una mitjana de 90 alumnes nous per curs a 142 en el curs 1998/99. És freqüent l'accés d'estudiants provinents de qualsevol de les especialitats d'Enginyeria Tècnica Agrícola, fet que implica una gran heterogeneïtat en el primer curs del segon cycle. Aquests estudiants no tenen cap formació en matèries específiques de caràcter forestal. Tanmateix, en els darrers anys, s'observa una evolució en la procedència dels alumnes, ja que, mentre en el curs 1997/98 el 52.9% dels alumnes procedien de les titulacions agrícoles, en el curs 1998/99 aquest nombre s'ha reduït fins el 27.5%.

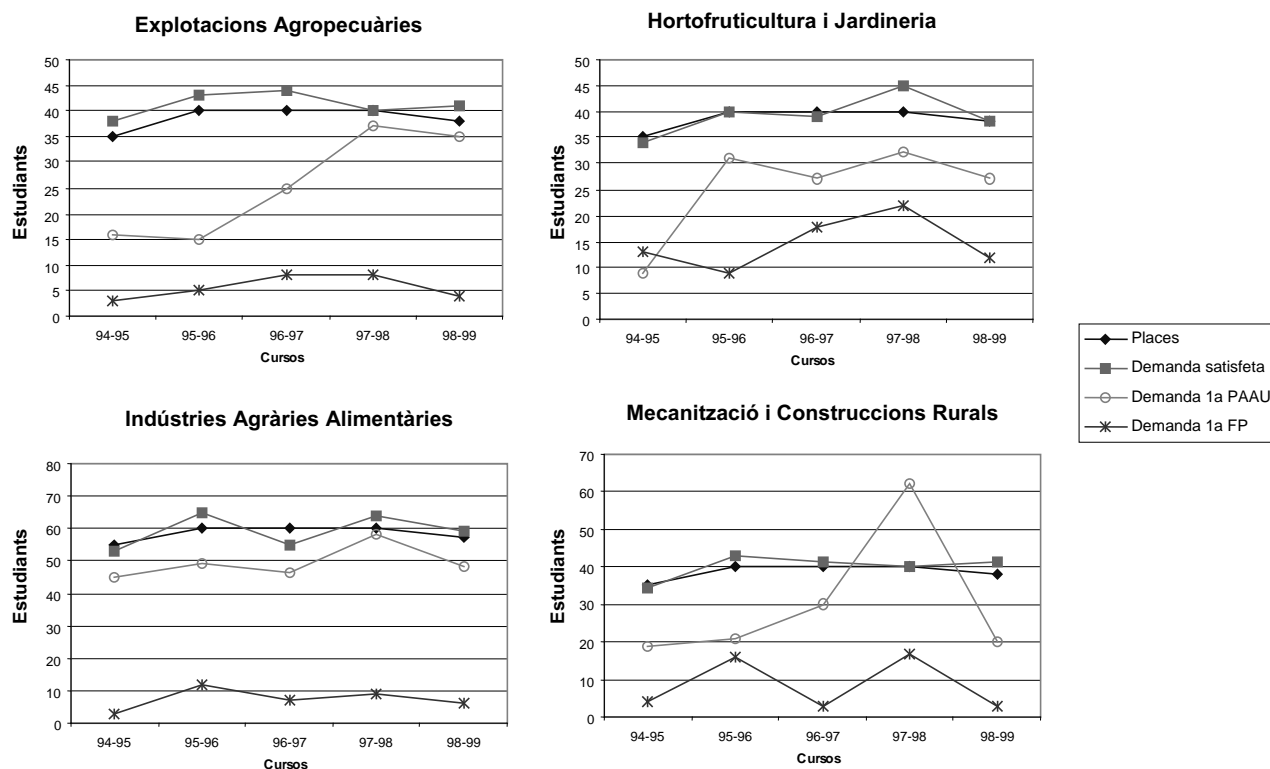
Pel que fa a la procedència geogràfica dels alumnes de les titulacions forestals, només el 48.2 % és de Catalunya –41,5% de Lleida–, la resta prové d'altres Comunitats Autònomes (València 13.4%, País Basc 9.2%, Aragó 8.5%, etc.)

Taula 10. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99. Titulacions agrícoles

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1ª opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
E.T. Agrícola. Explotacions Agropecuàries	38	40	1.1	35	4	41
E.T. Agrícola. Hortofrutic. i Jardineria	38	33	0.9	27	6	38
E. T. Agrícola. Ind Agr. i Alimentàries	57	55	1.0	48	6	59
E.T. Agrícola. Mec. i Construccions Rurals	38	27	0.7	20	3	41
Enginyeria Agrònoma	150	Nd	Nd	Nd	Nd	132

Taula 10 bis. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99. Titulacions agrícoles

Titulació	E.T. Agrícola. Esp. Expl. Agropecuàries	E.T. Agrícola. Esp. Hortofrut. i Jardineria	E.T. Agrícola. Esp. Ind. Agràries i Alimentàries	E.T. Agrícola. Esp. Mec. i Construccions Rurals	Enginyeria Agrònoma
Places ofertes a Catalunya	173	113	262	38	150
Demanda 1a opció Catalunya	182	115	302	27	Nd

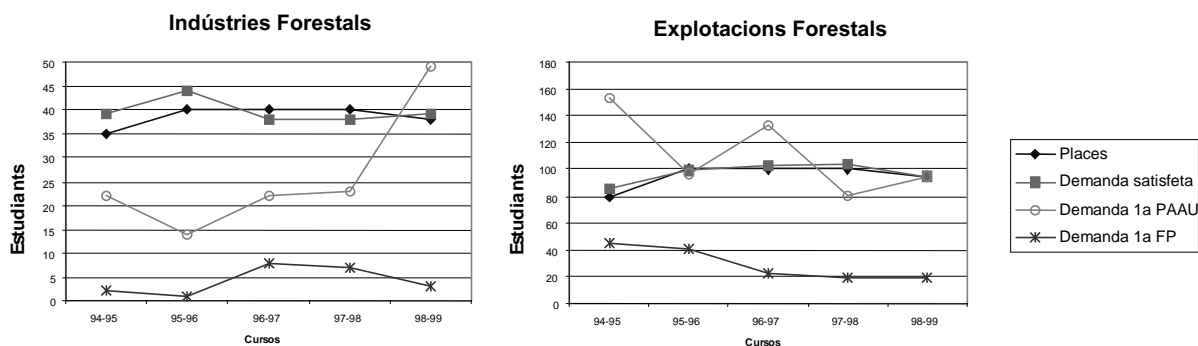
Taula 11. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99. Titulacions forestals

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció	Demanda satisfeta global
-----------	----------------	-------------------------	----------------------	------------------	--------------------------

				PAAU	Altres	
Explotacions Forestals	95	115	1.2	95	19	95
Indústries Forestals	38	53	1.4	49	3	39
Enginyeria Forests	150	Nd	Nd	Nd	Nd	Nd

Taula 11 bis. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99. Titulacions forestals

Titulació	E.T. Forestal. Especialitat Explotacions Forestals	E.T. Forestal. Especialitat Indústries Forestals	Enginyeria Forests
Places ofertes a Catalunya	95	38	150
Demanda 1a opció Catalunya	115	53	150

No s'aprecia una tendència clara pel que fa a la demanda en primera opció com a indicador qualitatiu del grau de vocació. L'estimació del percentatge d'admissions de primera opció respecte del total oscil·la entorn el 50%. Cal tenir present que molts estudiants inclouen en el seu ordre de preferències les diferents titulacions del centre, amb la qual cosa caldria considerar segones i terceres preferències com a vocacionals. Fins el curs 1998/99 s'ha cobert tota l'oferta, tot i que la demanda en primera i segona opció representa un 80% del total.

Les previsions sobre la demanda dels sectors agrícola i forestal (primer cicle) preveuen una reducció de les 800 peticions del curs 1998/99 a poc més de 500 en tres o quatre anys. Això representarà un canvi quantitatiu molt important i, per tant, caldria emprendre accions més actives en la captació d'alumnes.

Taula 12. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés. Titulacions agrícoles

	Via d'accés PAAU
Universitat Àrea Tècnica	

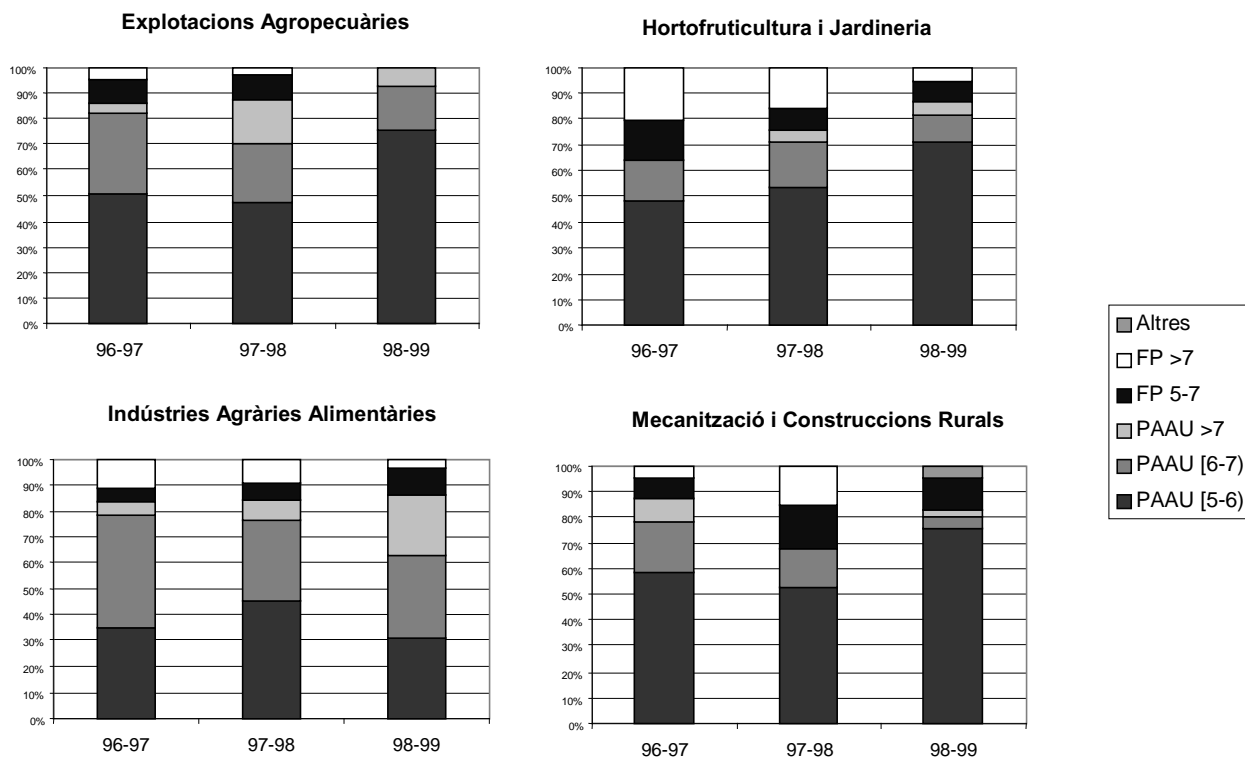
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
E.T. Agrícola. Expl. Agrop.	50	32	5	48	23	18	76	17	7
E.T. Agrícola. Hort. Jard.	49	15	0	53	18	4	71	11	5
E.T. Agrícola. Ind. Agr. i Alim.	35	44	5	45	31	8	31	32	24
E.T. Agrícola. Mec. i Constr. Rur.	59	20	10	53	15	0	76	5	2

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Taula 13. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés. Titulacions agrícoles

Universitat	Via d'accés FP					
	Curs 1996/97		Curs 1997/98		Curs 1998/99	
	[5-7]	>7	[5-7]	>7	[5-7]	>7
E.T. Agrícola. Expl. Agrop.	9	5	10	3	-	-
E.T. Agrícola. Hort. Jard.	15	21	9	16	8	5
E.T. Agrícola. Ind. Agr. i Alim.	5	11	6	9	10	3
E.T. Agrícola. Mec. i Constr. Rur.	7	5	18	15	12	0

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Taula 14. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés. Titulacions forestals

Via d'accés PAAU	
Titulació	
58	Àrea Tècnica

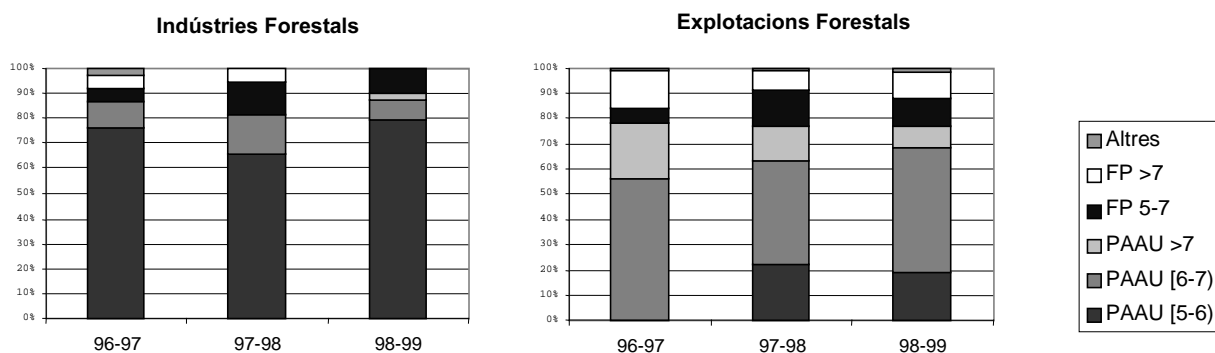
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
E.T. Explotacions Forestals	0	56	23	22	41	14	19	49	8
E.T. Indústries Forestals	76	11	0	66	16	0	79	8	3

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Taula 15. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés. Titulacions forestals

Titulació	Via d'accés FP					
	Curs 1996/97		Curs 1997/98		Curs 1998/99	
	[5-7]	>7	[5-7]	>7	[5-7]	>7
E.T. Forestal. Explotacions Forestals	6	15	15	8	12	11
E.T. Forestal. Indústries Forestals	5	5	13	5	10	0

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

En el cas de la llicenciatura en Ciència i Tecnologia dels Aliments, com que és un ensenyament de segon cycle, hi poden accedir estudiants amb títols i estudis previs de primer cycle que han de cursar uns complements de formació.

En concret, les titulacions d'accés són: Biologia; Enginyeria Agrònoma; Enginyeria de Forests; Enginyeria Química; Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat Explotacions Agropecuàries; Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat Hortofruticultura i Jardineria; Enginyeria Tècnica Agrícola, especialitat Indústries Agràries i Alimentàries; Enginyeria Tècnica Forestal, especialitat Indústries Forestals; Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat Química Industrial; Farmàcia; Medicina; Nutrició Humana i Dietètica; Química i Veterinària.

Taula 16. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99 LCTA

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda satisfeta global
Ciència i Tecnologia dels Aliments, UdL	30	Nd	Nd	25

Places ofertes a Catalunya: 150

Demanda en 1a opció a Catalunya: Nd

En la planificació conjunta de la llicenciatura, es van assignar a la UdL un total de 30 places. Per accedir a l'ensenyament, cal presentar una sol·licitud de preinscripció i, després de l'aplicació d'un barem de selecció per part de la Comissió de Coordinació de la llicenciatura a nivell de Catalunya, l'alumne pot accedir a matricular-se. A la convocatòria de

preinscripció s'especifiquen les reunions informatives, que tenen lloc tant a Barcelona com a Lleida. En els darrers anys, el nombre de matriculats no ha arribat a superar el màxim fixat de 30 places, en el cas de Lleida. En aquest sentit, caldria que l'oferta fos més atractiva.

La majoria d'alumnes que accedeixen a la titulació provenen de l'Enginyeria Tècnica Agrícola, que poden escollir, com a matèries optatives, els complements de formació necessaris per accedir a LCTA. En aquest sentit es constata una distorsió provocada per l'important nombre d'alumnes de l'ETSEA que es matriculen a la LCTA com a segona carrera, i gairebé no assisteixen a classe. A part de l'elevada proporció d'alumnes de la mateixa ETSEA, accedeixen també a la LCTA un nombre més reduït i variable segons els cursos d'estudiants que han cursat primers cicles en altres formacions (Química, Veterinària i Farmàcia).

Instal·lacions de l'ETSEA

Globalment, la nova urbanització del campus ha representat una gran millora pel que fa al conjunt de les instal·lacions. Cal tenir present que, per les característiques dels ensenyaments que imparteix, l'ETSEA ha de disposar de camps de pràctiques, xarxes de reg, hivernacles, magatzems, etc.

Pel que fa a les aules, totes elles disposen d'aparells de projecció, així com connexions a la xarxa que faciliten la docència assistida per ordinador. La valoració que se'n fa és positiva. De la mateixa manera, els laboratoris de pràctiques es consideren globalment adequats a les necessitats docents.

La biblioteca destaca com un dels principals actius de l'ETSEA, tant pel seu bon funcionament com pels recursos que ofereix, amb facilitats d'accés a les bases de dades, fons bibliogràfics i publicacions periòdiques. Els serveis informàtics es consideren globalment satisfactoris.

Finalment, i atès que els alumnes romanen moltes hores al centre, convindria habilitar espais com sales d'estudi i altres serveis.

Avaluació de les titulacions agrònomes de l'ETSEA

Fites i objectius

Els objectius concrets i perfils de cadascun dels ensenyaments avaluats són:

1. L'Enginyer Tècnic Agrícola, especialista en Explotacions Agropecuàries, gestiona, dissenya i projecta empreses ramaderes i/o agrícoles, amb la finalitat d'obtenir productes de qualitat i econòmicament viables d'una manera respectuosa amb el medi ambient.
2. L'Enginyer Tècnic Agrícola, especialista en Hortofruticultura i Jardineria, gestiona (incloent-hi el disseny i el projecte) la producció i utilització de plantes (fruiters, hortalisses, plantes ornamentals) en sistemes eminentment intensius, amb la finalitat d'obtenir productes de qualitat i econòmicament viables d'una manera respectuosa amb el medi ambient.
3. L'Enginyer Tècnic Agrícola, especialista en Indústries Agràries i Alimentàries, gestiona (incloent-hi el disseny i el projecte) la producció en línies i plantes de processat d'aliments amb la finalitat d'obtenir productes alimentaris de qualitat i econòmicament viables d'una manera respectuosa amb el medi ambient.
4. L'Enginyer Tècnic Agrícola, especialista en Mecanització i Construccions Rurals, gestiona, dissenya i projecta d'una manera respectuosa amb el medi ambient, les infraestructures necessàries per al desenvolupament de l'activitat agrària, així com la maquinària i instal·lacions pròpies d'aquesta activitat.
5. Finalment, els Enginyers Agrònoms són professionals formats tècnicament per a la gestió, el disseny, el projecte, la recerca i la innovació tecnològica en el medi rural agrícola i agroalimentari amb l'objectiu de millorar la producció, l'aprofitament, la transformació industrial, la defensa i la conservació del medi ambient, tot reconciliant productivitat, qualitat, economia i desenvolupament rural.

L'Escola ha dissenyat un *Pla de Millora de la Planificació Acadèmica a l'ETSEA de Lleida: Objectius i previsió d'accions (1998/2000)*, on queden definits els objectius, les accions a emprendre, així com els terminis i responsables de la seva execució, per tal d'adequar el programa de formació actual als objectius definits.

El programa de formació

Els plans d'estudi de les Enginyeries Tècniques habiliten per a la pràctica professional, amb independència que, posteriorment, es cursi un segon cicle. Les quatre especialitats de l'Enginyeria Agrícola estan dimensionades amb 225 crèdits que inclouen un Treball Final de Carrera de 12 crèdits, un 10% de crèdits de lliure elecció i una optativitat que oscil·la del 15.3% en Explotacions Agropecuàries al 19.3% en Mecanització i Construccions Rurals.

Els perfils de formació de les diferents troncalitats són generalistes i flexibles, a causa de l'oferta d'optatives. En general, en els plans dels primers cicles, existeix un bon equilibri entre matèries bàsiques i aplicades, troncalitat i optativitat, teoria i pràctica.

Taula 17. El programa de formació. Titulacions agrícoles

	E.T. Agrícola. Esp. Explotacions Agropeq.	E.T. Agrícola. Esp. Hortofrut. i Jardineria	E.T. Agrícola. Esp. Indústries Agràries i Alimentàries	E.T. Agrícola. Esp. Mec. i Construc. Rurals	Enginyeria Agrònoma
--	--	--	---	--	------------------------

Publicació en el BOE	21.05.93	26.05.93	26.05.93	21.05.93	26.05.93
Anys de durada	3	3	3	3	2

Pla d'estudis					
Crèdits troncal i obligatoris	168	165	162	159	90
<i>Teoria</i>	100.8	99	97.2	95.4	54
<i>Pràctica</i>	67.2	66	64.8	63.6	36
Crèdits optatius	34.5	37.5	40.5	43.5	45
Crèdits de lliure elecció	22.5	23	22.5	23	15
<i>Total</i>	225	225	225	225	150

Grau mínim de practicitat	40%	40%	40%	40%	40%
Nombre d'optatives ofertes	23	19	27	20	115
Oferta de crèdits optatius propis	16	11	10	16	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	15%	17%	18%	19%	30%
Relació d'optativitat	2.8	2.3	2.2	2.6	10.8

Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Pràctiques en empreses	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí

El model cíclic de l'ETSEA integra la formació successiva en els dos nivells d'enginyeria existents. Permet continuar els estudis a aquells alumnes de primer cicle que vulguin cursar el segon, mitjançant mecanismes de substitució de la troncalitat de segon cicle que ja s'ha cursat en el primer. Ara bé, aquest model precisa ajustaments ja que existeixen dificultats per poder compatibilitzar una formació bàsica suficient amb els coneixements aplicats per al títol d'Enginyeria. Així, les matèries troncal de segon cicle no amplien la formació bàsica, sinó que completen la troncalitat del pla amb matèries informatives i/o descriptives.

L'actual disseny del pla d'estudis presenta disfuncions que estan en procés de revisió. Pel que fa a la dimensió optativa, val a dir que existeix un elevat nombre d'assignatures, la qual cosa permet una major actualització de continguts i flexibilitat, però que, alhora, fa més complexa l'ordenació acadèmica, la coordinació de continguts i la homogeneïtzació de nivells. A més a més, s'ha produït una fragmentació excessiva de les disciplines. Pel que fa a la resta d'assignatures, i de la mateixa manera, s'observa una elevada oferta que crea dificultats en l'elaboració d'horaris i genera incompatibilitats. El nombre i la fragmentació d'assignatures són excessius. Pel que fa a les matèries de lliure elecció, el problema és similar i, en general, s'acaben cobrint amb matèries optatives.

Pel que fa a la dimensió pràctica, cal destacar l'obligatorietat del treball de final de cicle. El Treball Pràctic Tutorat i el Projecte Final de Carrera estan ben considerats tant pels alumnes com pels professors, pel seu valor formatiu i per la naturalesa de l'activitat, de gran vàlua didàctica. Tanmateix, el treball de final de primer cicle, sovint retarda el trànsit al segon cicle. De manera opcional, els alumnes poden realitzar períodes de formació en empreses, gràcies als convenis de col·laboració que té l'Escola.

A nivell internacional, i especialment a la Unió Europea, el model actual de continguts dels ensenyaments d'Enginyeria Agrònoma estan en un procés de profunda revisió. En aquest sentit, l'ETSEA vol aprofitar el procés d'avaluació per ordenar l'oferta actual. Així s'està estudiant, entre d'altres, la possibilitat d'unificar el primer curs de les quatre especialitats d'agrícoles existents.

Desenvolupament de l'ensenyament

Pel que fa a l'atenció tutorial, no existeix cap normativa específica per regular o incentivar-ne l'ús. Tampoc no hi ha cap iniciativa d'atenció individualitzada als alumnes. En general, l'ús que fan els estudiants de les tutories és força baix. En canvi, l'atenció en el marc dels

Treballs Pràctics Tutorats i Projectes Final de Carrera és directa i individualitzada i està molt ben valorada pels estudiants. Cal afegir que l'Escola organitza jornades de benvinguda als alumnes de nou ingrés, així com sessions informatives per tal d'orientar els estudiants en la inserció professional.

Tot i que existeixen diferències entre especialitats, el temps dedicat a la lliçó magistral oscil·la entre el 52 i 57% del temps docent. La resta es dedica a diferents activitats pràctiques: resolució de problemes, pràctiques de laboratori, pràctiques de camp i viatges.

La dedicació dels alumnes a l'estudi es quantifica entre 1.2 i 1.5 hores de treball individual per cada hora de classe. Es produeix un efecte negatiu de dispersió dels alumnes en un gran nombre d'activitats i d'hores de classe.

Les taules següents presenten dades sobre la mitjana d'alumnes. En aquest sentit, cal assenyalar que es produeixen situacions de massificació tant a les classes de teoria com a les de pràctica. La mitjana d'alumnes per grup a les assignatures troncales varia de 125 a 143 i, per tant, caldria iniciar accions per tal de reduir els grups.

Taula 18. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1998/99. Titulacions agrícoles

	E.T. Agrícola. Expl. Agropec.	E.T. Agrícola. Hortofruticultura i Jardineria	E.T. Agrícola. Ind. Agràries i Alimentàries	E.T. Agrícola. Mec. i Construc. Rurals
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>				
Teoria	137	143	142	125
Pràctica	28	27	26	25
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>				
Teoria	60	60	60	60
Pràctica	30	30	30	30
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>				
Teoria	92	94	89	94
Pràctica	31	23	27	25
Alumnes totals	206	199	281	171
Alumnes equivalents a temps complet	133	131	182	96

Taula 19. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1998/99. Enginyeria Agrònoma

	Enginyeria Agrònoma, UdL
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	46
Pràctica	24
Alumnes totals	615
Alumnes equivalents a temps complet	344

El sistema d'avaluació més emprat és l'examen final de l'assignatura –90% de les assignatures de primer cicle i 76% de segon. L'avaluació continuada és utilitzada en un 10-22% de les assignatures de primer cicle i en un 32% de les de segon.

Els resultats acadèmics són baixos. De les dades es dedueix un escàs rendiment provocat per la baixa taxa de presentats als exàmens. L'alumne no és capaç de seguir totes les

assignatures del curs, fet que provoca que hi ha un nombre elevat d'alumnes de primer curs que, un cop superat el mínim de crèdits necessaris, es dediquen a assignatures pròpies de l'especialitat sense haver superat aquelles que són essencials per seguir els cursos més avançats. En general, segons el comitè extern, la durada mitjana del primer cicle és excessiva –cinc anys per tres cursos.

Una possible fórmula per millorar aquesta situació seria la de considerar el primer curs com una fase selectiva, amb una avaluació global.

Taula 20. Resultats acadèmics. Curs 1997/98. Titulacions agrícoles

	E.T. Agrícola. Expl. Agropec.	E.T. Agrícola. Hortofr. i Jard.	E.T. Agrícola. Ind. Agràries i Alimentàries	E.T. Agrícola. Mec. i Construc. Rurals
<i>Taxa d'èxit 1r curs*</i>				
1a+2a convocatòria	67.3%	63.2%	60.4%	69.9%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle*</i>				
1a+2a convocatòria	74.7%	73%	76%	74.7%
<i>Rendiment acadèmic</i>				
1r curs	48%	41.6%	42.3%	48.5%
1r cicle	55.8%	50.1%	58.6%	54.5%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	19	17	30	10
Taxa de graduació	0.5	0.44	0.52	0.68

*En el cas de la UdL les taxes d'èxit no estan disponibles per convocatòries.

Taula 21. Resultats acadèmics. Curs 1997/98. Enginyeria Agrònoma

	Enginyeria Agrònoma, UdL
<i>Taxa d'èxit 1r curs*</i>	
1a+2a convocatòria	79.2%
<i>Taxa d'èxit 2n cicle*</i>	
1a+2a convocatòria	65.9%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	-
2n cicle	65.9%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	103
Taxa de graduació	0.68

*En el cas de la UdL les taxes d'èxit no estan disponibles per convocatòries.

Professorat

L'ETSEA imparteix nou titulacions en les quals el professorat de l'Escola participa indistintament. Aquesta pluridisciplinarietat ha permès reunir un gran nombre de professors d'un ampli ventall d'especialitats, la qual cosa representa un punt fort tant pel que fa a la docència com pel que fa a la recerca.

En general, els alumnes valoren positivament la dedicació del professorat a les classes (preparació, compliment d'horaris, etc.). Tanmateix, destaquen la manca d'estratègies per tal de fomentar la participació.

Taula 22. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98. Titulacions agrícoles

	E.T. Agrícola. Explotacions Agropec.	E.T. Agrícola. Hortofr. i Jardineria	E.T. Agrícola. Indústries Agràries i Alimentàries	E.T. Agrícola. Mec. i Construc. Rurals	Enginyeria Agrònoma
Professorat Ordinari	74.0%	74.0%	74.0%	74.0%	75%
Catedràtics d'Universitat	2.5%	2.5%	2.5%	2.5%	11.8%

Titulars d'Universitat	15.3%	15.3%	15.3%	15.3%	23.9%
Catedràtics d'Escola Universitària	6.9%	6.9%	6.9%	6.9%	6.3%
Titulars d'Escola Universitària	48.9%	48.9%	48.9%	48.9%	32.7%
Associats	23.2%	23.2%	23.2%	23.2%	23.0%
Altres	3.1%	3.1%	3.1%	3.1%	2.3%

Relacions externes

Tal i com s'ha dit en l'apartat sobre el context institucional, l'Escola manté convenis de col·laboració (serveis, investigació, estudis) amb diferents institucions públiques i privades on els alumnes poden realitzar les seves pràctiques. En el mateix campus radiquen organismes vinculats a l'agricultura.

Pel que fa al programa Erasmus/Sòcrates d'intercanvi, actualment es troba en fase d'expansió. En el curs 1999/00 l'ETSEA ha disposat de 98 places i s'han concedit 82 beques. Tot i això, el nombre d'estudiants d'acollida és més reduït –25. Caldria trobar els mecanismes adequats per atraure més alumnes així com per a la convalidació de matèries.

Recerca

A més a més de l'ETSEA, en el campus hi ha altres organismes (Centre UdL-IRTA, Estació Experimental, DARP) que participen de manera simbiòtica en la recerca i constitueixen el nucli de la recerca agrària a Catalunya. El model de col·laboració entre aquests centres permet optimitzar recursos humans i materials.

Hi ha una gran varietat en el nivell de recerca que es realitza a l'Escola. Així, conviuen equips d'investigació ben consolidats amb d'altres grups més joves.

Avaluació de les titulacions forestals i de forests de l'ETSEA

Fites i objectius

Pel que fa als objectius concrets i els perfils de cadascun dels ensenyaments es pot assenyalar que:

1. L'Enginyer Tècnic Forestal, especialitat d'Explotacions Forestals, és un professional format tècnicament en la gestió (incloent-hi el disseny i el projecte) dels recursos naturals, específicament la fauna i la vegetació i, per tant, en el desenvolupament d'activitats tècniques adreçades al seu aprofitament i/o a la seva defensa i conservació.
2. L'Enginyer Tècnic Forestal, especialitat Indústries Forestals, és un professional format tècnicament en la transformació industrial (incloent-hi el disseny i el projecte) de productes forestals, amb la finalitat d'obtenir productes de qualitat d'una manera respectuosa amb el medi ambient.
3. Finalment, els Enginyers Forestals són professionals formats tècnicament per a la gestió, el disseny i la innovació del medi rural forestal. Amb caràcter preferent s'especialitzen en la gestió dels recursos naturals renovables (fonamentalment vegetació, fauna i paisatge) i, per tant, en el disseny i execució d'activitats adreçades a la seva ordenació, aprofitament, transformació industrial, defensa, conservació i restauració.

L'Escola ha dissenyat un *Pla de Millora de la Planificació Acadèmica a l'ETSEA de Lleida: Objectius i previsió d'accions (1998-2000)*, on queden definits els objectius, les accions a emprendre, així com els terminis i els responsables de la seva execució, per tal d'adequar el programa de formació actual als objectius definits.

El programa de formació

Els plans d'estudi de les Enginyeries Tècniques Forestals habiliten per a la pràctica professional, amb independència que posteriorment es cursi un segon cicle. Les dues especialitats existents estan dimensionades en 225 crèdits, que inclouen un Treball Pràctic Tutorat de 12 crèdits, un 10% de crèdits de lliure elecció i una optativitat que oscil·la entre el 13% en l'especialitat d'Explotacions Forestals i el 19% en l'especialitat d'Indústries Forestals.

Els perfils de formació assumits en les diferents troncalitats són generalistes i flexibles a causa de l'oferta d'optatives. Tanmateix, presenten distorsions importants en la progressió de l'aprenentatge i, per exemple, assignatures de primer curs considerades difícils, com Matemàtiques i Dibuix Tècnic, sovint es cursen i se superen en el darrer tram de la formació.

Taula 23. El programa de formació. Titulacions forestals

	E.T. Forestal. Expl. Forestals	E.T. Forestal. Indústries Forestals	Enginyeria Forests
Publicació en el BOE	27.05.93	28.05.93	26.05.93
Anys de durada	3	3	2

Pla d'estudis			
Crèdits troncal i obligatoris	172.5	159	87
<i>Teoria</i>	103.5	95.4	52.2
<i>Pràctica</i>	69	63.6	34.8
Crèdits optatius	30	43.5	48
Crèdits de lliure elecció	22.5	22.5	15
<i>Total</i>	225	225	150

Grau mínim de practicitat	40%	40%	40%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	19	22	61
Oferta de crèdits optatius propis	12	12	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	13%	19%	32%
Relació d'optativitat	2.8	2.1	5.7

Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí	Sí	Sí
Pràctiques en empreses	Sí	Sí	Sí

La titulació d'Enginyer de Forests, com les enginyeries tècniques, és una formació de segon cicle, generalista i flexible per la gran oferta d'optatives. El títol presenta dues orientacions: Ciència i Tecnologia Forestal, cursada per un terç dels alumnes, i Gestió del Medi Ambient, cursada per la resta. El comitè extern comenta que es troba a faltar una orientació en indústries forestals que permeti als enginyers tècnics de l'especialitat d'indústries forestals avançar en la seva especialització. La possibilitat d'accés "creuat" per als enginyers tècnics agrícoles incrementa l'heterogeneïtat dels alumnes al primer curs i provoca la sortida d'enginyers sense la suficient formació en algunes matèries específiques de l'ensenyament. La reforma de plans a nivell estatal preveu la millora d'aquestes disfuncions.

Com en el cas de les titulacions agrícoles, el model cíclic de l'ETSEA integra la formació successiva dels dos nivells d'enginyeria existents i permet la continuació dels estudis a aquells alumnes de primer cicle que vulguin cursar el segon, amb mecanismes de substitució de la troncalitat del segon cicle que s'ha cursat en el primer. Ara bé, aquest model precisa ajustaments, ja que existeixen dificultats per poder compatibilitzar una formació bàsica suficient amb els coneixements aplicats per al títol d'Enginyeria. Així, les matèries troncal de segon cicle no amplien la formació bàsica, sinó que completen la troncalitat del pla amb matèries informatives i/o descriptives.

S'observa una elevada oferta d'assignatures, moltes de les quals tenen una càrrega lectiva inferior a 4.5 crèdits. Aquest fet provoca dificultats en l'elaboració d'horaris i genera incompatibilitats. El nombre i fragmentació de les assignatures és excessiu. Pel que fa a les matèries de lliure elecció, el problema és similar, i, en general, s'acaben cobrint amb matèries optatives. Aquesta proliferació de matèries implica dificultats en l'estructuració coherent dels currículums dels alumnes i fa possible l'especialització en camps aliens a les titulacions corresponents. Aquesta situació és especialment destacable en el cas d'Enginyeria de Forests, on existeixen matèries optatives escassament identificades amb el perfil de la titulació, que desorienten els alumnes i permeten la sortida de titulats amb una formació poc adient. En un futur, es preveu la possibilitat de dissenyar un primer curs comú i escollir l'especialitat a partir del segon. En aquest sentit, el comitè extern recomana actuar coordinadament amb la resta d'escoles de l'Estat que imparteixen aquestes titulacions.

La realització de les pràctiques és molt diversa: problemes i casos a les aules, pràctiques reals de laboratori i de camp on sovint cal organitzar viatges de jornada completa. Part del finançament de les sortides pràctiques, l'assumeix el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC). De manera opcional els alumnes poden realitzar períodes de formació

en empreses, gràcies als convenis que l'Escola manté amb escoles de secundària i diverses institucions.

Desenvolupament de l'ensenyament

Com en el cas de les titulacions agrícoles, no existeix cap normativa específica d'atenció tutorial per regular o incentivar-ne l'ús. Tampoc no hi ha cap iniciativa d'atenció individualitzada als alumnes. En general, l'ús que fan els alumnes de les tutories és força baix. En canvi, l'atenció, personal i individualitzada, en el marc dels Treballs Pràctics Tutorats i Projectes Final de Carrera es considera molt valuosa i els estudiants en fan una valoració molt positiva. Cal afegir que l'Escola organitza jornades de benvinguda per als alumnes de nou ingrés, així com sessions informatives sobre inserció professional i intercanvis Erasmus/Sòcrates.

Pel que fa a la tipologia de l'activitat docent, predomina (amb prop d'un 60% a gairebé totes les assignatures) la lliçó magistral. El temps dedicat a les pràctiques experimentals de camp i viatges és el 6.4% a les assignatures troncal i el 7.1% a les optatives. Percentatge que el comitè extern considera baix. La principal eina d'estudi dels alumnes són els propis apunts de classe –en el 80% de les assignatures de segon cicle–, així com els llibres de text recomanats pels professors.

Taula 24. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1998/99. Titulacions forestals

	E.T. Forestal. Explotacions Forestals	E.T. Forestal. Indústries Forestals
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>		
Teoria	129	130
Pràctica	31	24
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>		
Teoria	70	70
Pràctica	30	30
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>		
Teoria	113	109
Pràctica	29	26
Alumnes totals	493	159
Alumnes equivalents a temps complet	307	96

Taula 25. Distribució d'alumnes a les titulacions. Curs 1998/99

	Enginyeria Forests
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	Nd
Pràctica	Nd

<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	70
Pràctica	27

Alumnes totals	405
Alumnes equivalents a temps complet	203

La dedicació dels alumnes a l'estudi es quantifica entre 1.2 a 1.5 hores per cada hora de classe. L'elevat nombre de matèries es tradueix en un increment de la càrrega de treball –exàmens i treballs– dels alumnes. Sovint es produeixen repeticions de continguts i desajustaments entre el nombre de crèdits de les assignatures i allò que exigeixen els professors. Aquest nombre excessiu d'assignatures genera una dispersió relacional dels estudiants que els provoca una dinàmica individual i una pèrdua de sentiment de grup.

Es produeixen situacions de massificació a les classes de teoria. I, encara que aquest problema no s'observa al segon cicle d'Enginyeria de Forests, caldria iniciar accions per millorar les actuals mitjanes d'alumnes per grup. Cal destacar l'activitat del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya en l'organització d'activitats docents complementàries, així com en el suport en les sortides pràctiques. Tanmateix, convindria aprofitar molt més la potencialitat que representa el CTFC.

El sistema d'avaluació més emprat és l'examen final de l'assignatura –90% de les assignatures de primer cicle i 76% del segon. L'avaluació continuada s'utilitza un 10 a un 22% en les assignatures de primer cicle, i en un 32% a les de segon.

Els resultats acadèmics són baixos, especialment a les titulacions de primer cicle. De les dades es dedueix un escàs rendiment que, com en el cas de les titulacions agrícoles, el comitè intern atribueix a la baixa taxa de presentats. L'alumne no és capaç de seguir l'elevat nombre d'assignatures. A més a més, els períodes d'exàmens són molt densos. També, com en el cas de les titulacions agrícoles, un dels elements més distorsionadors que s'observa és l'elevat nombre d'alumnes de primer curs que, un cop superat el mínim de crèdits necessaris per a la permanència al centre, es dediquen a les assignatures pròpies de l'especialitat sense haver superat assignatures bàsiques, essencials per seguir els cursos més avançats. En general, segons els comitès d'avaluació, la durada mitjana del primer cicle és excessiva: 4.8 anys, amb el treball pràctic tutorat, per superar tres cursos. Una possible millora en aquest sentit seria la de considerar el primer curs com una fase selectiva, amb una avaluació global, la qual cosa milloraria el rendiment acadèmic.

Taula 26. Resultats acadèmics. Curs 1998/99. Titulacions forestals

	E.T. Forestal. Explotacions Forestals	E.T. Forestal. Indústries Forestals
<i>Taxa d'èxit 1r curs*</i>		
1a+ 2a convocatòria	70%	60.8%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle*</i>		
1a+2a convocatòria	78%	69.9%
<i>Rendiment acadèmic</i>		

1r curs	51.3%	40.9%
1r cicle	59.2%	49.5%

Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	51	9
Taxa de graduació	0.53	0.23

*En el cas de la UdL les taxes d'èxit no estan disponibles per convocatòries.

Taula 27. Resultats acadèmics. Curs 1998/99. Enginyeria de Forests

Enginyeria de Forests, UdL	
<i>Taxa d'èxit 1r curs*</i>	
1 ^a + 2 ^a convocatòria	Nd
<i>Taxa d'èxit 2n cicle*</i>	
1 ^a +2 ^a convocatòria	87.9%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	Nd
1r cicle	71.4%

Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	66
Taxa de graduació	0.44

*En el cas de la UdL les taxes d'èxit no estan disponibles per convocatòries.

Professorat

L'ETSEA imparteix nou titulacions en les quals el professorat de l'Escola participa indistintament. Aquesta pluridisciplinarietat ha permès reunir un gran nombre de professors d'un ampli ventall d'especialitats, la qual cosa representa un punt fort tant pel que fa a la docència com pel que fa a la recerca.

Taula 28. Dedicació docent del professorat. Curs 1998/99. Titulacions forestals

	E.T. Forestal. Expl. Forestals	E.T. Forestal. Ind. Forestals	Eng. Forests
Professorat Ordinari	75%	75%	80%
Catedràtics d'Universitat	0.9%	0.9%	10.8%
Titulars d'Universitat	16%	16%	20.9%
Catedràtics d'Escola Universitària	4.3%	4.3%	6.2%
Titulars d'Escola Universitària	53.6%	53.6%	42.3%
Associats	24.5%	24.5%	19.8%
Altres	0.7%	0.7%	0%

La implantació de les titulacions forestals en el mateix centre que desenvolupava, des de feia temps, les agrícoles, va permetre, en primera instància, cobrir places docents amb el professorat existent. A poc a poc s'ha anat incorporant professorat més especialitzat.

En general, els alumnes valoren positivament la dedicació i la preparació de les classes del professorat.

Relacions externes

Tal i com queda recollit en l'apartat sobre el context institucional, l'Escola manté contactes amb diferents institucions públiques i privades i amb empreses amb les que s'han establert convenis de col·laboració (serveis, investigació, estudis) per tal que els alumnes hi puguin realitzar pràctiques. A més a més, en el mateix campus hi radiquen organismes vinculats a

l'agricultura. Una menció especial mereix l'estreta vinculació científica i tècnica entre l'ETSEA i el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC).

Pel que fa al programa Erasmus/Sòcrates d'intercanvi, es troba en fase d'expansió. En el curs 1999/00 l'ETSEA ha disposat de 98 places i s'han concedit 82 beques. Tanmateix, el nombre d'estudiants d'acollida és reduït -25. Caldria trobar els mecanismes adequats per atraure més alumnes així com per a la convalidació de matèries.

Recerca

En el mateix campus on s'ubica l'ETSEA hi ha altres organismes (Centre UdL-IRTA, Estació Experimental, DARP) que participen de manera simbiòtica en la recerca i que constitueixen el nucli de la recerca agrària a Catalunya. El model de col·laboració entre aquests permet optimitzar recursos humans i materials.

Existeix una gran varietat en el nivell de la recerca que es realitza. Així, està més desenvolupada la recerca bàsica que l'aplicada en temes específics de les titulacions de forestals. La manca de professors doctors, d'investigadors líders i de programes de formació de grups de recerca dificulten la captació de recursos que permetrien dinamitzar la investigació en els àmbits forestals.

Avaluacions de l'Àrea Tècnica: Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n cicle)

Fites i objectius

Pel que fa als objectius concrets i als perfils, l'ETSEA els ha descrit per a tots els ensenyaments que imparteix. Així, per a la llicenciatura de Ciència i Tecnologia dels Aliments diu:

«El Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments desenvolupa la seva tasca en l'àmbit de les empreses alimentàries, principalment en els processos de fabricació, gestió de la producció, control de qualitat, anàlisi d'aliments i inspecció i control oficial d'aliments i indústries alimentàries. Així com també en la recerca i desenvolupament de nous productes.»

L'Escola ha dissenyat un *Pla de Millora de la Planificació Acadèmica a l'ETSEA de Lleida: Objectius i previsió d'accions (1998-2000)*, on queden definits els objectius, les accions a emprendre, així com els terminis i els responsables de la seva execució, per tal d'adequar el programa de formació actual als objectius definits.

Programa de formació

El pla d'estudis de la LCTA va ser implantat, com ja s'ha dit, en coordinació amb la Facultat de Veterinària de la UAB i la de Farmàcia de la UB. A la UdL, li correspon l'especialitat de la producció d'aliments d'origen vegetal. El perfil de formació assumit és generalista, tal i com demostren les matèries troncales, i flexible, per la gran oferta de matèries optatives.

El pla inclou l'obligació de cursar uns complements de formació, la ubicació dels quals provoca que, al primer quadrimestre, hi hagi una concentració docent i una disfunció entre assignatures que s'imparteixen simultàniament, però que requereixen aquests coneixements previs.

Taula 29. El programa de formació. LCTA

Ciència i Tecnologia dels Aliments, UdL	
Publicació en el BOE	13.10.94
Anys de durada	2
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	94.5
<i>Teoria</i>	56.7
<i>Pràctica</i>	37.8
Crèdits optatius	40.5
Crèdits de lliure elecció	15
<i>Total</i>	150
Indicadors de qualitat	
Grau mínim de practicitat	60%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	26
Oferta de crèdits optatius propis	Nd
% d'optatives al pla d'estudis	27%
Relació d'optativitat	3.2
Projectes i pràctiques	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	Sí

El disseny de l'actual pla d'estudis presenta disfuncions que estan en procés de revisió. Així, l'ordenació acadèmica, la coordinació de continguts –sovint es produeixen coincidències horàries entre les pràctiques i les classes– i l'homogeneïtzació de nivells de les assignatures optatives resulten força complexes. A més a més, s'ha produït una fragmentació excessiva de les disciplines. L'actual pla posa especial èmfasi en els aspectes pràctics de la titulació i descuida excessivament els continguts dels coneixements bàsics.

Pel que fa a la dimensió pràctica, una de les principals característiques del pla d'estudis són les assignatures optatives d'*Estada en la Indústria* (de 4.5 o 9 crèdits) i d'*Estada en Laboratori* (6 crèdits). De manera generalitzada, els estudiants obtenen resultats molt positius en aquests períodes de pràctiques. En tots els casos, els informes que fan els tutors de les empreses són molt favorables. Aquestes assignatures es consideren molt positives, tant pel que fa a la formació dels estudiants com per la relació que estableixen la universitat i les indústries de l'entorn.

D'altra banda, els treballs a final de cicle, tant el Treball Pràctic Tutorat com el Projecte Final de Carrera, reben una bona valoració pel seu valor formatiu i per la naturalesa de l'activitat, de gran vàlua didàctica. El Treball Pràctic Tutorat és un treball individual de naturalesa experimental que, en molts casos, comporta una exposició escrita i oral davant d'un tribunal. La realització de les pràctiques és molt diversa: problemes i casos a les aules, pràctiques reals de laboratori i de camp, on sovint cal organitzar viatges de jornada completa.

Desenvolupament de l'ensenyament

Com en el cas de les titulacions agrícoles i forestals, no existeix cap normativa específica per regular l'atenció tutorial o incentivar-ne l'ús. Ara bé, la voluntat de l'ETSEA és la de tendir cap a un aprenentatge més actiu i una relació més personalitzada. En general, l'ús que fan els alumnes de les tutories és força baix i es concentra durant els períodes d'exàmens. En canvi, l'atenció és personal i individualitzada en els Treballs Pràctics Tutorats i els Projectes Final de Carrera, la qual cosa és valorada positivament pels estudiants. Hi ha una relació bastant estreta professor-alumne en els treballs d'experimentació i de recerca, menys freqüent en altres tipus de treballs i projectes.

Quant a la tipologia de l'activitat docent continua predominant la lliçó magistral, amb l'ús de transparències i diapositives. La utilització d'aquest recurs docent és gairebé del 50% en totes les assignatures.

Les pràctiques les organitza cada grup docent i bona part d'elles es realitzen a l'aula. Això és degut que moltes de les assignatures s'adrecen a la formació de professionals de gabinet i requereixen pràctiques de resolució de problemes i casos. Caldria planificar millor els grups i els horaris de pràctiques.

La principal eina d'estudi dels alumnes són els propis apunts de classe –en un 80% d'assignatures– així com els llibres de text recomanats pels professors.

Taula 30. Distribució d'alumnes a la titulació. LCTA. Curs 1998/99

Ciència i Tecnologia dels Aliments, UdL	
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	19
Pràctica	12
Alumnes totals	54
Alumnes equivalents a temps complet	26

La dedicació dels alumnes a l'estudi es quantifica entre 1.2 i 1.5 hores per cada hora de classe. L'elevat nombre de matèries es tradueix en un increment de la càrrega de treball –exàmens i treballs– dels alumnes. Sovint, es produeixen repeticions de continguts i desajustaments entre el nombre de crèdits de les assignatures i allò que exigeixen els professors.

Pel que fa a la tipologia dels sistemes d'avaluació, a més dels exàmens finals, s'aplica l'avaluació continuada en determinades assignatures amb un nombre baix de matriculats.

Taula 31. Resultats acadèmics. LCTA. Curs 1998/99

Ciència i Tecnologia dels Aliments, UdL	
<i>Taxa d'èxit 1r curs*</i>	
1a+2a convocatòria	Nd
<i>Taxa d'èxit 2n cicle*</i>	
1a+2a convocatòria	95.5%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	Nd
2n cicle	74.7%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	3
Taxa de graduació	Nd

*En el cas de la UdL les taxes d'èxit no estan disponibles per convocatòries.

Els resultats acadèmics es presenten a la Taula 7. En general, l'alumne no es capaç de seguir l'elevat nombre d'assignatures. Els períodes d'exàmens són molt densos. Un dels elements més il·lògics i distorsionadors de la titulació és l'elevat nombre d'alumnes de primer curs que, per tal com els complements de formació són més difícils de superar, no aproven fins el final de la carrera aquelles matèries que el pla d'estudis considera imprescindibles per iniciar la llicenciatura amb aprofitament.

La durada mitjana dels estudis de LCTA és de 2.7 anys, tot i que aquesta dada està basada en un nombre reduït de titulats. Fins el curs 1997/98 només havien finalitzat els estudis un terç dels alumnes matriculats a la titulació.

Professorat

L'ETSEA imparteix nou titulacions en les quals el professorat de l'Escola participa indistintament. Això ha permès reunir un gran nombre de professors d'un ampli ventall d'especialitats, la qual cosa representa un punt fort tant pel que fa a la docència com a la recerca.

Gran part del professorat de la LCTA pertany al Departament de Tecnologia d'Aliments (DTA). La formació d'aquests professors és multidisciplinària, tant científica com tecnològica, tot i que, en el cas de la llicenciatura de Ciència i Tecnologia dels Aliments predominen els professors amb un perfil científic.

En general, els alumnes valoren positivament la dedicació i preparació de les classes del professorat del DTA.

Taula 32. Dedicació docent del professorat. Curs 1998/99

	Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments
Professorat Ordinari	80.0%
Catedràtics d'Universitat	10.8%
Titulars d'Universitat	20.9%
Catedràtics d'Escola Universitària	6.2%
Titulars d'Escola Universitària	42.3%
Associats	19.8%
Altres	0 %

Relacions externes

Tal i com queda recollit en l'apartat sobre el context institucional, l'Escola té convenis de col·laboració (de serveis, investigació i estudis) amb diferents institucions públiques i privades i amb empreses, en les quals els alumnes poden realitzar pràctiques. En el mateix campus on s'ubica l'Escola radiquen organismes vinculats a l'agricultura.

Hi ha un volum considerable de convenis universitat-empresa, tot i que la majoria depenen d'iniciatives individuals dels professors i, en aquest sentit, caldria considerar la figura d'un responsable d'aquesta dimensió.

Pel que fa al programa Erasmus/Sòcrates d'intercanvi, i malgrat la important participació de l'Escola –38 estudiants hi han participat en el curs 1998/99–, en el cas de la LCTA caldria trobar els mecanismes adequats per atraure més alumnes, ja que la participació és testimonial.

Recerca

A més de l'ETSEA, en el campus hi ha altres organismes (Centre UdL-IRTA, Estació Experimental, DARP) que participen de manera simbiòtica en la recerca, constituint el nucli de la recerca agrària a Catalunya. El model de col·laboració entre aquests centres permet optimitzar els recursos humans i materials. Més recentment, el 1995, la Generalitat de Catalunya, a través del Pla Nacional de Recerca, va crear el Centre de Referència Tecnològica d'Aliments (CeRTA), que té la finalitat de coordinar i optimitzar els esforços de recerca en aquesta àrea a Catalunya.

El DTA (Departament de Tecnologia dels Aliments) disposa d'una plantilla de personal altament qualificat i està entre els primers de l'ETSEA quant a producció científica. Existeixen dos grups de recerca consolidats amb una alta productivitat, tant en publicacions com en patents.

Avaluacions de l'Àrea Tècnica: Departaments de la UPC

Dins del programa d'avaluació corresponent a l'any 1999, a la Universitat Politècnica de Catalunya, s'han avaluat vuit departaments de l'àmbit de l'Arquitectura i l'Enginyeria de Camins. Tots ells es van avaluar seguint les directrius de la guia pròpia de la UPC adaptada per a centres i departaments, d'acord amb el model de la *European Foundation for Quality Management*.

Departaments avaluats
Composició Arquitectònica
Construccions Arquitectòniques I
Construccions Arquitectòniques II
Enginyeria de la Construcció
Expressió Gràfica Arquitectònica I
Expressió Gràfica Arquitectònica II
Infraestructura del Transport i del Territori
Organització d'Empreses

Els departaments han valorat positivament l'adaptació del procés d'avaluació a les unitats, ja que ho consideren clau per a l'encaix amb el procés de planificació estratègica desplegat a la UPC i per garantir que dels resultats de l'avaluació es puguin derivar plans d'actuació. Amb tot, es reclama una major sincronia entre el procés d'avaluació i el de planificació estratègica.

En general, es valora positivament la integració de la informació que genera la universitat als diversos mecanismes del procés d'avaluació institucional. Això ha permès incorporar dades significatives per a l'anàlisi de les unitats, tot i que, en ocasions, la manca de definició d'objectius d'alguns departaments ha dificultat un correcte seguiment dels processos.

La dimensió dels departaments avaluats és molt variable, tant pel que fa als recursos humans com a l'activitat docent i investigadora. La majoria imparteixen docència a una o dues o fins a tres escoles (la d'Arquitectura de Barcelona i del Vallès, la d'Arquitectura Tècnica de Barcelona i/o l'ETS de Camins). El Departament que té més dispersió territorial és el d'Organització d'Empreses, que imparteix docència a onze de les quinze escoles i facultats de la UPC.

Pel que fa a la docència, en general els alumnes valoren molt positivament la bona preparació i l'alta dedicació dels professors, així com la seva accessibilitat i l'atenció que els dediquen. Igualment, els estudiants destaquen positivament la formació teòrica que reben, però incideixen en què cal millorar les condicions i l'organització de les classes pràctiques, especialment pel que fa a la dimensió dels grups i l'adequació dels laboratoris docents.

També es considera necessari avançar en el foment de polítiques que estimulin la innovació i la millora de la qualitat docent, així com en la coordinació intra i interdepartamental per propiciar una bona planificació en el disseny de programes i continguts d'assignatures.

Quant al desenvolupament del doctorat, la formació continuada i el postgrau, es destaca la bona percepció que tenen els estudiants de la docència rebuda. Igualment, es considera positivament l'alta matrícula així com, en general, la bona difusió i el prestigi internacional d'aquests estudis. En alguns casos, els programes de doctorat s'han considerat com un element dinamitzador de la recerca del departament. Amb tot, cal augmentar la implicació del personal acadèmic en els programes de tercer cicle, així com fomentar la realització i

direcció de tesis doctorals entre el personal acadèmic. També caldria fomentar l'avaluació de la qualitat de les tesis i del seu impacte.

D'altra banda, destaquen, en general, els bons resultats obtinguts en recerca i en transferència de tecnologia, tant des del punt de vista qualitatiu com quantitatiu, tot i que, en alguns dels departaments avaluats, la producció científica se situa per sota de la mitjana de la UPC. Quant a producció científica (articles en revistes científiques d'alt impacte), cal destacar, especialment, els departaments d'Enginyeria de la Construcció i d'Infraestructura del Transport i del Territori, el reconeixement internacional dels quals es fa palès en el nombre de guardons rebuts en l'àmbit de l'arquitectura.

Es constata, però, que la participació en recerca no és generalitzada, sinó que es concentra, sovint, en determinats grups de professors. És necessari impulsar, per tant, aquells projectes que permetin augmentar el nombre de professors actius en recerca.

La majoria de les línies de recerca estan molt demanades per la societat, cosa que permet a alguns dels departaments avaluats mantenir una bona connexió amb l'exterior i augmentar, així, la seva projecció social.

Hi ha una gran activitat de transferència de tecnologia, amb un increment dels serveis que els departaments presten a les empreses del sector de la construcció. Alguns informes destaquen l'evolució positiva de la signatura de projectes i contractes amb entitats i empreses externes a la universitat. Amb tot, caldria impulsar la promoció de la recerca difonent, entre el món empresarial, l'oferta de R+D i el potencial dels departaments.

El professorat, segons recullen els informes intern i extern, demana més suport en aspectes que considera bàsics per desenvolupar la seva tasca docent i de recerca. En aquest sentit, s'hauria d'analitzar quines són les accions de redistribució de recursos i de polítiques de personal que caldria aplicar per continuar augmentant la qualitat de l'activitat acadèmica.

D'altra banda, el professorat, en general, s'implica poc en la gestió, tot i que, en alguns departaments, un percentatge significatiu dels professors realitzen tasques d'administració i direcció del departament, el centre o la universitat als quals estan vinculats.

Finalment, pel que fa a les infraestructures docents i de recerca, cal mencionar l'increment de recursos que s'ha produït en els darrers anys, tant quantitatiu com qualitatiu. També s'ha efectuat un important esforç per aplicar noves tecnologies, relacionades amb la informació i les comunicacions, tant en el àmbit de la docència com en la gestió. Tanmateix, algunes unitats han expressat la necessitat de dotar els departaments de més espai i de recursos destinats als serveis informàtics i als laboratoris.

Avaluacions de l'Àrea Tècnica: Departaments de la UdL

Dins del procés d'avaluació de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària de la Universitat de Lleida, s'ha avaluat l'activitat docent i investigadora i la gestió dels set departaments implicats en les titulacions que s'hi imparteixen.

Departaments avaluats
Enginyeria Agroforestal
Hortofructicultura, Botànica i Jardineria
Medi Ambient i Ciències del Sòl
Producció Animal
Producció Vegetal i Ciència Forestal
Química
Tecnologia dels Aliments

A cada departament el procés s'ha dut a terme de manera independent i, per tant, s'ha emès un autoinforme per a cada unitat. L'avaluació externa, en canvi, l'ha realitzada un únic comitè que ha presentat un informe global, tenint en compte, però, les especificitats de cada departament sempre que ha estat necessari.

En general, el procés d'avaluació institucional ha generat sinèrgies molt participatives, especialment en la seva fase interna, i ha estimulat molt la reflexió dels diferents agents que hi han intervingut. El procés ha permès posar en marxa millores en alguns departaments fins i tot abans de finalitzar totes les fases programades.

Pel que fa al desenvolupament de la docència de primer i segon cicle, en general, s'ha valorat molt positivament el nivell de coneixements del professorat i l'accessibilitat que ofereixen als alumnes. Per contra, es considera un punt feble el predomini de la dimensió teòrica, en perjudici de la pràctica, en els plans d'estudi. Això és degut, principalment, a la manca d'infraestructura i recursos per a les pràctiques. En canvi, el Projecte Final de Carrera rep una valoració molt positiva per part dels estudiants i s'observa una elevada implicació del personal docent.

En general, caldria avançar cap a una major coordinació intradepartamental pel que fa a la definició dels continguts i l'organització de les assignatures.

D'altra banda, hi ha una manifesta preocupació per implantar experiències de docència de caire innovador, tot i que no és general, i, per tant, caldria incidir en aquest sentit. En la mateixa línia, es recomana adequar els mecanismes i criteris d'avaluació per tal de fomentar l'estudi continuat dels alumnes.

Pel que fa a la docència de tercer cicle, existeix força unanimitat a valorar els continguts de l'oferta actual molt positivament. Tot i això, aquesta no es prou àmplia i obliga a alguns estudiants a complementar-la en altres universitats.

Quant a l'activitat de recerca, es constata una bona presència de grups consolidats i competitius, generalment treballant a l'entorn de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA) de la Universitat de Lleida. Alguns departaments, com ara el de Tecnologia dels Aliments i el de Producció Vegetal i Ciència Forestal, gaudeixen d'una gran capacitat per captar recursos complementaris que es fan servir per millorar les infraestructures i augmentar els recursos. D'altra banda, cal mencionar la bona integració del departament de Química en un entorn aplicat com és el d'una Escola d'Enginyeria.

Amb tot, alguns grups no aporten una crítica suficient per ser competitius. Altres presenten certa dispersió pel que fa a les seves línies de recerca.

Per tal de promocionar el desenvolupament de la recerca, especialment en les unitats més petites, caldria millorar la seva coordinació i incrementar el nombre de personal tècnic i auxiliar de laboratori. D'altra banda, el ràpid creixement d'alguns departaments ha influït negativament en el desenvolupament de la recerca, ja que això ha provocat que hi hagi un elevat percentatge de professors contractats i, per tant, una proporció baixa de doctors.

En general, i pel que fa al personal acadèmic, cal destacar l'alta valoració que es fa de la seva dedicació, tant a nivell docent com de recerca, així com de la seva implicació en la direcció dels projectes finals de carrera.

Un dels punts forts destacats és l'adequació del perfil de formació del professorat amb els continguts dels programes. Tot i que en algun dels departaments avaluats s'han constatat desajustaments en aquest sentit, tant pel que fa a la formació com a la promoció.

Pel que fa a les infraestructures docents i de recerca, hi ha diferències i desequilibris entre els departaments avaluats, possiblement com a conseqüència de la seva capacitat en la captació de recursos. Així, hi ha instal·lacions noves i molt ben equipades i d'altres no tan ben dotades o que presenten dèficits importants. Aquestes mancances són especialment destacables pel que fa als camps de pràctiques i a les condicions de l'animalari.

Ensenyament d'Enginyer de Camins Canals i Ports, UPC**Comitè d'avaluació intern**

Sr. Antonio Aguado (Acadèmic)
Sr. Benjamín Suárez (Acadèmic)
Sr. Antonio Huerta (Acadèmic)
Sr. Pedro Díez (Acadèmic)
Sr. Gabriel Bugada (Acadèmic)
Sr. Manuel Gómez (Acadèmic)
Sra. M. Àngels Puigví (Acadèmica)
Sra. Sara Piqueras (PAS)
Sr. Josep M. Mateo (PAS)
Sra. Rosa Grima (Estudianta)
Sr. David Delgado (Exestudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Pedro Francisco Miguel (Universitat Politècnica de València)
Sr. Manuel Fernández (Universidad Politécnica de Madrid)
Sr. Xavier Borrás (GISA)
Sr. Sergi Amatller (SENER)
Sr. Joan Mateo (GAIU, Universitat de Barcelona)

Enginyeria Tècnica d'Obres Públiques, UPC**Comitè d'avaluació intern**

Sr. Antonio Aguado (Acadèmic)
Sr. Benjamín Suárez (Acadèmic)
Sr. Antonio Huerta (Acadèmic)
Sr. Pedro Díez (Acadèmic)
Sr. Gabriel Bugada (Acadèmic)
Sr. Manuel Gómez (Acadèmic)
Sra. M. Àngels Puigví (Acadèmica)
Sra. Sara Piqueras (PAS)
Sr. Josep M. Mateo (PAS)
Sra. Rosa Grima (Estudianta)
Sr. David Delgado (Exestudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Pedro Francisco Miguel (Universitat Politècnica de València)
Sr. Manuel Fernández (Universidad Politécnica de Madrid)
Sr. Xavier Borrás (GISA)
Sr. Sergi Amatller (SENER)
Sr. Joan Mateo (GAIU, Universitat de Barcelona)

Enginyeria Química, URV**Comitè d'avaluació intern**

Sr. Xavier Esteve (Acadèmic)
Sr. Francesc Castells (Acadèmic)
Sr. Azael Fabregat (Acadèmic)
Sr. Xavier Grau (Acadèmic)
Sr. Jesús Sueiras (Acadèmic)
Sr. Josep Barrés (PAS)

Sra. Maria Jonquera (PAS)
Sr. Josep M. Cruset (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Joan Bertran (Universitat Autònoma de Barcelona)
Sr. Ángel Irabien (Universidad de Cantabria)
Sr. Juan Carlos Escudero (Clariant ibérica S.A.)
Sr. Josep Manel Torres (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya)

Enologia, URV

Comitè d'avaluació intern

Sr. Fernando Zamora (Acadèmic)
Sr. Josep Guasch (Acadèmic)
Sra. Montse Nadal (Acadèmica)
Sr. Albert Bordons (Acadèmic)
Sra. Francesca Fort (Acadèmica)
Sra. Bernabela Moya (PAS)
Sra. Maite Novo (Estudianta)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Juan Cacho (Universidad de Zaragoza)
Sr. Laurent Torregrosa (ENSA, Montpellier)
Sr. Basilio Izquierdo (CVNE)
Sr. Santi Roca (Universitat Politècnica de Catalunya)

Titulacions agrícoles de l'Escola Tècnica Superior Agrícola de la Universitat de Lleida (UdL)

Comitè d'avaluació intern

Sr. Antonio Michelena (Acadèmic)
Sr. Álvaro Fernández (Acadèmic)
Sr. Lluís Martí (Acadèmic)
Sra. Àngela Bosch (Acadèmica)
Sr. Daniel Babot (Acadèmic)
Sr. Xavier Pons (Acadèmic)
Sr. José Salvador (Acadèmic)
Sr. Estanislau Fons (Acadèmic)
Sra. Dolors Lujano (PAS)
Sr. M. Comalrena (Estudiant)
Sr. M. Casas (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Elias Fereres (Universidad de Córdoba)
Sra. Louise O. Fresco (Universitat de Wageningen)
Sr. Ramon Rosell (Agroalimen)
Sr. José-Gines Mora (Universitat de València)

Titulacions forestals de l'Escola Tècnica Superior Agrícola de la Universitat de Lleida (UdL)

Comitè d'avaluació intern

Sr. Antonio Michelena (Acadèmic)
Sr. Jesús Pemán (Acadèmic)
Sr. Miguel Broto (Acadèmic)

Sra. Ana Pelacho (Acadèmica)
Sr. Jorge Alcázar (Acadèmic)
Sr. Frederic Casals (Acadèmic)
Sra. Mercè Balcells (Acadèmica)
Sr. José Millán (Acadèmic)
Sra. Tere Estela (PAS)
Sr. M. Ibáñez (Estudiant)
Sr. M.E. Vadell (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Antonio Rigueiro (Universidad de Santiago de Compostela)
Sr. Valentín Gómez (TRAGSA)
Sr. José-Gines Mora (Universitat de València)

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (UdL)

Comitè d'avaluació intern

Sr. Antonio Michelena (Acadèmic)
Sra. Mª José Motilva (Acadèmica)
Sr. Ramon Canela (Acadèmic)
Sr. Marc Tor (Acadèmic)
Sr. Joan Prat (Acadèmic)
Sra. Carme Tous (PAS)
Sra. Núria Martí (Estudianta)
Sr. Joan Pallàs (Estudiant)

Comitè d'avaluació extern

Sr. Pere Fito (Universitat Politècnica de València)
Sr. Jordi Bernardo (Casademont, S.A.)
Sr. José-Gines Mora (Universitat de València)

Fascicle 6: Universitats privades

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya**
Av. de la Catedral 6-8, 2a.
08002 BARCELONA

Serveis editorials: Canon Editorial, S.L.
Benet Mateu, 28 – Barcelona- 08034

Imprès per: Graphycems. Villatuerta - Navarra

Primera edició: Març 2001
Tiratge: 1.500
Dipòsit Legal: B-1482-2001

Índex general

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats i de Ciències de l'Educació**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats

1. Llicenciat en Pedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicopedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r. i 2n. cicle)
4. Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres
 - 4.1. Mestres UB (1r. cicle)
 - 4.2. Mestres UAB (1r. cicle)
 - 4.3. Mestres UdG (1r. cicle)
 - 4.4. Mestres UdL (1r. cicle)
 - 4.5. Mestres URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials

1. Llicenciat en Psicologia UAB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicologia UdG (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2. cicle)
4. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2. cicle)
5. Llicenciat en Periodisme UPF (2. cicle)
6. Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Geografia UAB (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 3: Àrea de Ciències

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Experimentals**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències

1. Llicenciat en Matemàtiques UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Matemàtiques UAB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Estadística UAB (1r. cicle)
4. Llicenciat en Bioquímica UAB (2n. cicle)
5. Llicenciat en Química UdG (1r. i 2n. cicle)
6. Llicenciat en Biologia UdG (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut

1. Llicenciat en Odontologia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Diplomant en Podologia UB (1r. cicle)
- 3. Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria**
 - 3.1. EUI Sant Pau UAB (1r. cicle)
 - 3.2. EUI Vall d'Hebrón UAB (1r. cicle)
 - 3.3. EUI Creu Roja UAB (1r. cicle)
 - 3.4. EUI UdG (1r. cicle)
 - 3.5. EUI UdL (1r. cicle)
 - 3.6. EUI URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 5: Àrea Tècnica

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Enginyeria i Arquitectura**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea Tècnica

1. Enginyer de Camins, Canals i Ports UPC (1r. i 2n. cicle) i Enginyer Tècnic d'Íbres Públiques (1r. cicle) UPC
2. Enginyer Químic URV (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Enologia URV (2n. cicle)
- 4. Enginyeries i Llicenciatures impartides a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL**
 - 4.1. Titulacions Agrícoles
 - Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r. cicle)
 - Enginyeria Tècnica Agrícola. Especialitat en Hortifruticultura i Jardineria (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Indústries Agràries i Agropecuàries (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Mecanització i Construcció Rural (1r. cicle)
Enginyer Agrònom (2n. cicle)

4.2. Titulacions Forestals

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Explotacions Forestals (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Indústries Forestals (1r. cicle)
Enginyer de Forests (2n. cicle)

4.3. Llicenciatures

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n. cicle)

5 Avaluacions de Departaments

5.1. Departaments UPC

5.2. Departaments UdL

Annex

Fascicle 6: Avaluació a les Universitats Privades

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les universitats privades

Glossari

1. Avaluacions de la Universitat Ramon Llull

- 1.1. Llicenciat en Psicologia (1r. i 2n. cicle)
- 1.2. Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r. cicle)

2. Avaluacions de la Universitat de Vic

- 2.1. Llicenciat en Traducció i Interpretació (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 7: Avaluació Transversal dels Serveis d'Accés

1. Presentació

2. Pròleg

3. Introducció

4. Captació d'estudiants

- 5. Acolliment d'estudiants**
 - 5.1. Institucional**
 - 5.2. Acadèmic**
- 6 Seguiment i resultats**
- 7 Punts forts**
- 8 Punts febles**
- 9 Recomanacions**
- 10 Annex**

Presentació

A les universitats catalanes, la preocupació per la millora de la qualitat dels serveis que ofereix a la societat no cessa d'incrementar-se. Motius demogràfics, sens dubte, però també el convenciment que només amb més eficàcia es podrà conscienciar a la societat, i als polítics que la representen, de la importància de la Universitat i de la justificació de les seves demandes de recursos financers que juguen un paper determinant en aquest fenomen. Pressionada per les exigències dels seus membres, l'Agència ha multiplicat les seves activitats i alhora millorat els mètodes i les tècniques aplicades a les avaluacions. La col·laboració decidida de les universitats ha estat determinant per poder dur a terme un programa tan ambiciós.

Conscient del desig de la ciutadania de conèixer el funcionament i les característiques de les institucions d'ensenyament superior del país, l'Informe que es presenta conté un extracte que creiem fidedigne de les conclusions de les avaluacions amb unes dades estadístiques que responen a criteris homogenis. Hom ha avançat considerablement en la transparència, condició necessària per al bon funcionament de tot quefer d'abast social.

Dues són les tasques que cal emprendre en un futur immediat. La primera és introduir nous punts de vista, una nova òptica en els procediments d'avaluació. L'experiència anglesa és interessant al incidir especialment sobre els requisits que ha de reunir un titulat i la manera d'aconseguir-los. La segona és fer un seguiment de les avaluacions d'anys anteriors per tal de comprovar la seva eficàcia. La correcció de les mancances i l'accentuació dels punts forts detectats en serà la mesura.

Antoni Serra Ramoneda

President de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Pròleg

Des de la seva creació, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya ha dedicat els seus esforços a:

- Impulsar la millora de la qualitat del sistema universitari a Catalunya mitjançant les avaluacions institucionals i el bescanvi d'experiències entre els seus membres.
- Tenir un àmbit d'actuació propi, autònom i innovador, tot participant activament i amb esperit de cooperació en el *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* promogut pel *Consejo de Universidades del Ministerio de Educación y Cultura*.
- Mantenir relacions amb altres agències i organismes que tenen la mateixa finalitat, per tal de participar en el desenvolupament de noves metodologies per a l'avaluació i de l'assegurament de la qualitat universitària.
- Fomentar els aspectes ètics de la qualitat, la transparència en la informació i la professionalitat de la organització.

L'Informe 2000 és una clara manifestació de la voluntat de les institucions consorciades a l'Agència -les universitats públiques catalanes i la Generalitat- de treballar per tal de fomentar la transparència de la informació. Amb aquest Informe, l'Agència pretén ser útil a les universitats, ja que podran tenir informació de llur situació en el marc del sistema universitari català; a la Generalitat, ja que conté informació que pot servir per la presa de decisions i, molt especialment, als futurs usuaris dels serveis universitaris i a la societat en general.

Per tal d'acomplir aquest objectiu hem fet un resum dels dos informes, un l'intern i un l'extern, que s'han generat en el procés d'avaluació de cadascuna de les titulacions. L'informe intern o d'autoavaluació conté una reflexió crítica sobre la marxa de la titulació avaluada i està redactat, d'acord amb la metodologia proposada per l'Agència, per membres del comitè intern, compost per responsables universitaris, professors, estudiants i personal d'administració i serveis de cada titulació avaluada. L'informe extern està redactat per un comitè extern a la titulació després d'haver efectuat una visita a la unitat avaluada per tal de verificar i validar els aspectes tractats en l'informe intern. El comitè intern de cada titulació és nomenat per la universitat, mentre que el comitè extern és nomenat per l'Agència i està format per acadèmics d'altres universitats, espanyoles o estrangeres, professionals de l'especialitat avaluada i experts en avaluació. En la majoria dels casos hi ha hagut una notable concordança entre les apreciacions del comitè intern i de l'extern i les relacions entre ambdós comitès ha estat de col·laboració. Per reforçar la transparència del procés, el nom de totes les persones implicades en els comitès apareixen relacionades en un annex.

L'Informe ha tractat d'emprar un tipus de redacció clar i sintètic per fer-lo de fàcil lectura als qui no pertanyen al context universitari. Inclou tant opinions de caràcter valoratiu d'experts externs a la unitat avaluada com dades estadístiques, gràfics i indicadors quantitius. Els temes analitzats han estat els mateixos en tots els casos i poden resumir-se en l'anàlisi de:

- el context institucional en el que es desenvolupa la titulació;
- l'accés a l'estudi tenint el compte l'oferta i demanda i les diferents vies d'accés;

- les fites i objectius específiques de la titulació;
- el programa de formació i llur adequació als objectius proposats;
- el desenvolupament de l'ensenyament, posant especial èmfasi al nombre d'alumnes per grup, a la taxa d'èxit i a la taxa de rendiment;
- el professorat;
- les instal·lacions;
- les relacions externes de la titulació i la mobilitat d'estudiants:
- la recerca.

L'Informe s'ha centrat bàsicament en la docència, si bé existeix, com s'ha indicat, un apartat referit a la recerca que caldrà aprofundir en futures avaluacions. Com l'any passat, els aspectes relatius al finançament de les universitats no han estat tractats en l'Informe, atès que la metodologia d'avaluació no els contempla. En tot cas, es poden consultar dades de finançament global de les universitats en la Memòria del Sistema Universitari que publica cada curs el Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'Informe 2000 és el tercer que l'Agència publica sobre el procés d'avaluació institucional i conté algunes novetats respecte dels precedents. En primer lloc, aporta informació sobre un major nombre d'avaluacions, 65, notablement superior al de les primeres edicions, 37 i 38 respectivament. Ha canviat de format per ser més manejable i de més fàcil utilització. Així, en lloc de recollir els resultats de les avaluacions efectuades l'any 1999 en un sol volum, es recullen en diferents fascicles, cadascun d'ells dedicat a les avaluacions sobre una àrea temàtica. El primer fascicle recull les avaluacions dutes a terme en l'Àrea d'Humanitats i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament de mestres. El segon fascicle conté les avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials. El tercer, els de l'Àrea de Ciències. El quart, els de l'Àrea de la Salut i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament d'infermeria. El cinquè, els de l'Àrea Tècnica amb un apartat referit a l'avaluació de Departaments. El sisè recull les avaluacions dutes a terme a les universitats privades i el setè l'avaluació transversal del procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. A més a més s'ha suprimit el capítol referit a l'avaluació del propi procés, que va ser notablement útil l'any anterior per introduir millores metodològiques. Enguany, però, encara és aviat per analitzar els resultats dels canvis introduïts. També s'ha millorat la qualitat de la informació quantitativa, com a conseqüència de la tasca duta a terme per un grup de treball amb personal de les diferents universitats que ha harmonitzat el contingut i la forma de càlcul de les dades per tal que siguin homogènies i perfectament comparables. Enguany també s'adjunta un glossari molt complet de termes amb les corresponents definicions. D'aquesta manera l'Agència expressa la seva voluntat de ser cada vegada més útil als futurs usuaris.

L'Informe 2000 de l'Agència ha estat aprovat pel seu Consell de Direcció, format pel seu President, tots els rectors i presidents dels Consells Socials de les universitats públiques catalanes, el Secretari General i els Directors Generals de Universitat i de Recerca del Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Això vol dir que les dades i els judicis que recull l'Informe 2000, i que són resum de més d'un centenar d'informes emesos pels comitès externs i interns, han estat validats per responsables de les universitats.

Amb la publicació de l'Informe 2000 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya es segueixen les recomanacions del Consell de la Unió Europea que aconsella la publicació dels resultats de les avaluacions de forma adequada a cada estat membre, i pretén seguir l'esperit del Consell de la UE segons el qual els informes de les avaluacions haurien de constituir un material de referència satisfactori per als usuaris i una bona font d'informació per als ciutadans en general. Cal destacar que aquest model d'informe és específic de les universitats catalanes i no té parell a les altres autonomies de l'Estat. L'any 2000, el *Consejo de Universidades* ha editat un ampli i documentat informe referent a la convocatòria de 1998 sobre el desenvolupament del *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* (PNECU), en el que hi participen pràcticament totes les universitats de les diferents autonomies, incloses les universitats catalanes. Aquest informe, però, no inclou dades específiques de les diferents titulacions avaluades sinó que tracta sobre el procediment i els resultats de les avaluacions dutes a terme a les diferents universitats participants en el pla i inclou també unes interessants conclusions i recomanacions. D'altra banda, algunes universitats, com és el cas de la Universitat Politècnica de Catalunya, han publicat els resultats de les avaluacions dutes a terme a la seva universitat en el marc de l'Agència així com les propostes de millora que se n'han derivat.

Una conclusió conjunta que les universitats i la Generalitat han extret dels resultats de l'avaluació ha estat la d'aprovar, en el marc de l'Agència, un pla Plurianual de Qualitat a les Universitats Catalanes dirigit a enfortir i consolidar els seus sistemes d'assegurament de la qualitat institucionals, incloent accions de seguiment i de gestió del canvi. El Pla també té l'objectiu de promoure que aquests sistemes estiguin enfocats cap a assegurar un millor aprenentatge de llurs estudiants, cap a la integració en l'espai europeu i cap a una potenciació de la recerca..

Tots els que hem treballat en la confecció de l'Informe 2000, directament o indirecta, i que es relacionen en els annexos, estem convençuts que aquest Informe representa un pas endavant en la transparència i és una prova de la manera de fer del sistema universitari català.

Gemma Rauret

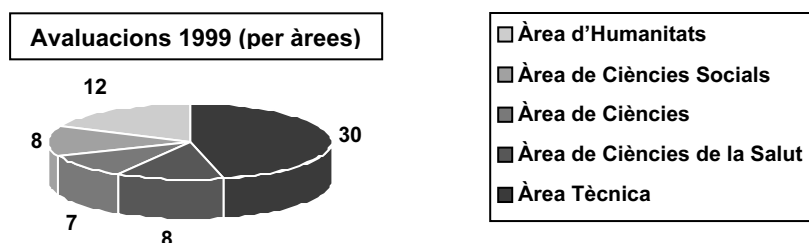
Directora de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Introducció

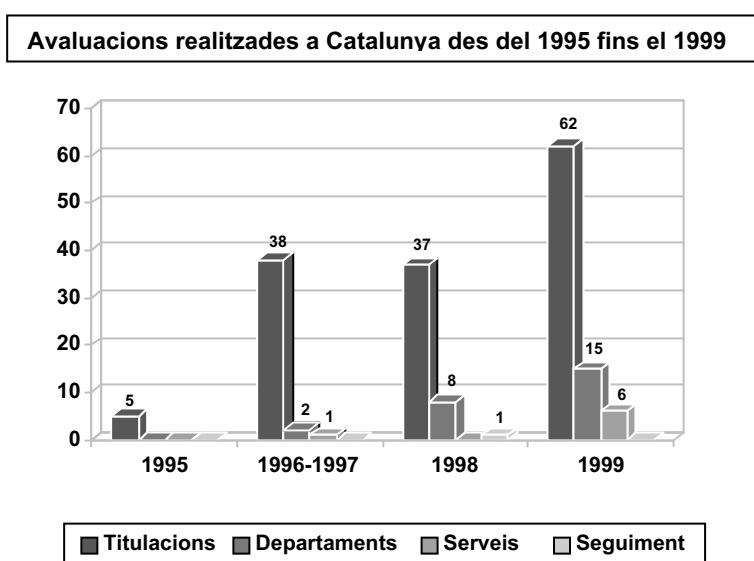
1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya

L'Informe 2000 del Procés d'Avaluació de la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, aprovat el mes de desembre pel Consell de Direcció de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya*, presenta els resultats de 86 avaluacions dutes a terme en el programa d'avaluació iniciat el 1999. D'aquestes avaluacions, 65 són de titulacions (3 d'universitats privades), 15 de departaments i 6 de serveis. En 13 ensenyaments, l'avaluació ha abastat el 100% de l'oferta pública a Catalunya. En els ensenyaments avaluats hi ha matriculats l'11% del total d'alumnes de les universitats públiques catalanes.

De les 62 titulacions avaluades a les universitats públiques, 28 són de l'Àrea d'Humanitats, 7 de l'Àrea de Ciències Socials i 7 de la de Ciències, 8 de l'Àrea de Ciències de la Salut i 12 de l'Àrea Tècnica. De les titulacions avaluades a les universitats privades, dues pertanyen a l'Àrea d'Humanitats (Traducció i Interpretació -UdV- i Mestres. Especialitat en Educació Infantil -URLL-) i una a la de Ciències Socials (Psicologia -URLL-).

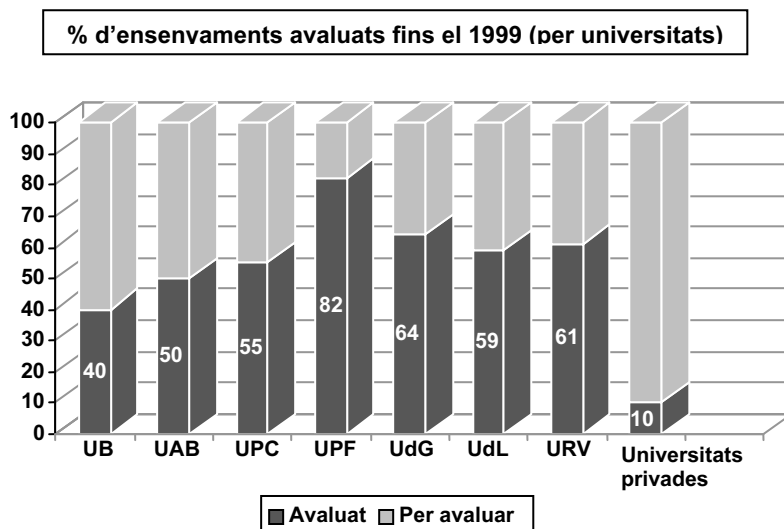

L'Agència ha avaluat, doncs, des que va iniciar la seva activitat, 142 titulacions, el que representa més del 50% dels títols que ofereixen les universitats públiques catalanes amb prou grau de maduresa per ser avaluats, és a dir, que ja han format un mínim de tres promocions. Amb les avaluacions que es duen a terme actualment i que corresponen al programa de l'any 2000, aquest percentatge puja fins al 76%. També s'amplia notablement el nombre de departaments i serveis avaluats.

* El Consell de Direcció de l'Agència està format pel seu President, els rectors i presidents dels Consells Socials de totes les universitats públiques catalanes, el Secretari general i els Directors generals d'Universitats i de Recerca del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Amb les avaluacions realitzades fins ara (1995-1999), gairebé totes les universitats públiques catalanes han sotmès al procés d'avaluació més del 50% de la seva oferta educativa (relativa al cens 1993/94). Les universitats privades amb titulacions prou consolidades per a ser avaluades (URL i UdV) han iniciat ja el procés d'avaluació de la qualitat.

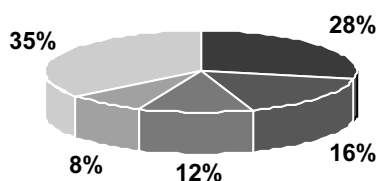
L'Informe 2000 presenta, a més a més, les avaluacions transversals de les titulacions de Mestres i Infermeria i del Servei d'Accés a la Universitat. L'avaluació transversal del Servei de Biblioteques també s'ha dut a terme en el programa d'avaluació de 1999 i l'informe es presentarà pròximament. Aquestes avaluacions se sumen a les d'Empresarials, Informàtica, Dret, Filologia Catalana, Geologia i Enginyeria Tècnica Industrial, en les especialitats de Química Industrial i Mecànica que es van presentar en anteriors convocatòries.

Procés	Informe	Unitat	Universitats
1996-97	1998	Empresarials	UB UAB UPF UdG UdL URV
1996-97	1998	Informàtica	UPC UdG UdL URV
1998	1999	Dret	UB UAB UPF UdG UdL URV
1998	1999	Filologia Catalana	UB UAB URV
1998	1999	Geologia	UB UAB
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Química Industrial	UPC UdG URV
1998	1999	Enginyeria Tècnica Industrial. Esp. Mecànica	UPC UdG
1999	2000	Mestres	Educació Infantil: UB UAB UdG UdL URV Educació Primària: UdG UdL URV Educació Especial: UAB UdL URV Educació Física: UB UAB UdG UdL URV Educació Musical: UB UAB UdG UdL URV Llengües Estrangeres: UB UAB UdG URV
1999	2000	Infermeria	UAB URV UdG UdL
1999	2000	Servei d'Accés a la Universitat	UB UAB UPC UPF UdG URV
1999	-	Serveis Bibliotecaris	

Distribució per àrees

De les 142 titulacions avaluades fins ara, la majoria són de l'Àrea Tècnica i de l'Àrea d'Humanitats, 50 (35%) i 40 (28%), respectivament. 23 titulacions pertanyen a l'Àrea de Ciències Socials, 17 a la de Ciències i 12 a les Ciències de la Salut.

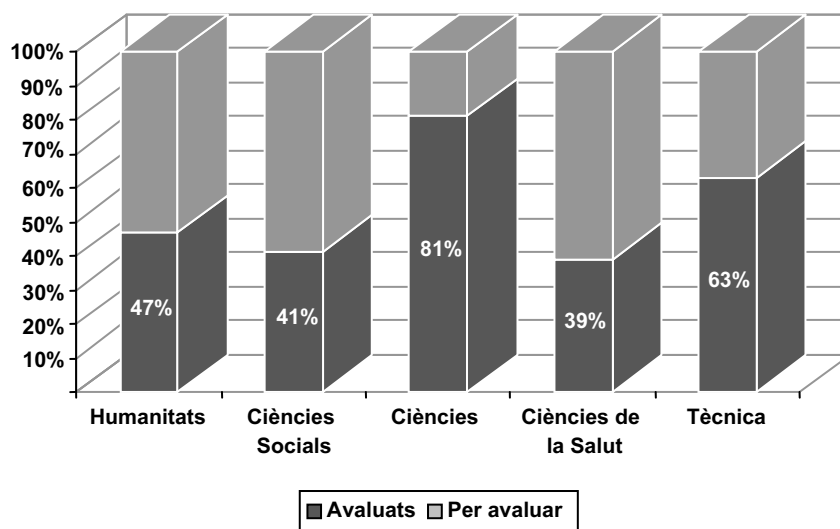
% del total d'avaluacions realitzades fins el 1999 per àrees

■ Humanitats ■ Ciències Socials ■ Ciències ■ Ciències de la Salut ■ Tècnica

Així doncs, del total de titulacions recollides en el catàleg 1994-1995, és a dir, prou madures per sotmetre's a l'avaluació, s'ha avaluat ja el 81% de les que pertanyen a l'Àrea de Ciències, més del 60% de les de l'Àrea Tècnica i gairebé el 50% de les de l'Àrea d'Humanitats i de Ciències Socials. De l'Àrea de Ciències de la Salut se n'ha avaluat prop del 40%.

% d'avaluacions realitzades per cada àrea de coneixement (Catàleg 1994-1995)

2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000

A partir dels informes analitzats i la informació rebuda dels membres que han participat en els comitès interns i externs d'avaluació es proposen les següents recomanacions generals.

A la titulació

- Redactar un document que descrigui de manera explícita i precisa els objectius de la titulació, el seu perfil i els plantejaments per assolir-los, tenint en compte les demandes de la societat. Establir un mecanisme de seguiment del contingut d'aquest document.
- Adaptar els continguts dels programes tenint en compte tant els crèdits atribuïts a cada assignatura com el volum de treball efectiu de l'estudiant.
- Fomentar la coordinació entre matèries i assignatures per evitar problemes de repetició de continguts i d'adequació d'itineraris curriculars.
- Impulsar mecanismes que vertebrin adequadament la transició de l'alumne de secundària a la universitat.
- Fomentar el treball personal i l'acció tutorial.
- Revisar, amb una periodicitat ben establerta, els criteris d'avaluació acadèmica dels estudiants en funció dels objectius de la titulació i del rendiment acadèmic dels estudiants.
- Promoure la participació en programes de bescanvi d'estudiants.

A les universitats

- Integrar l'avaluació en el programa de qualitat de la universitat. Establir un lligam clar entre avaluació, planificació estratègica i execució de les millores que es deriven del procés d'avaluació.
- Donar suport a totes les unitats i serveis per tal que estableixin el seu pla estratègic, l'apliquin i duguin a terme accions d'avaluació i d'anàlisi dels resultats aconseguits.
- Promoure accions per innovar i diversificar les metodologies docents i per aconseguir una major transferència entre la recerca i la docència.
- Promoure la cultura de la qualitat, la participació dels diferents col·lectius en les avaluacions i l'aplicació dels plans de millora, així com continuar treballant en la qualitat de les dades i llur homologació en el marc del sistema universitari català.

A l'administració

- Potenciar els lligams entre els processos de planificació estratègica de les universitats, l'avaluació institucional i els contractes programa.
- Cooperar amb les universitats per una major implicació dels diferents col·lectius amb la millora de l'ensenyament, tant a través d'incentius com enfortint el nombre dels premis a la qualitat docent, en especial els de caràcter col·lectiu.
- Mantenir el suport a les avaluacions, a la difusió dels resultats de les avaluacions i al bescanvi d'experiències entre universitats.

- Enfortir les actuacions dirigides a orientar adequadament els estudiants en l'accés a la universitat.
- Dur a terme les actuacions necessàries davant l'administració central, competent en matèria de modalitats d'accés i regulació de plans d'estudi, per tal de modificar substancialment la situació existent.

A l'Agència

- Simplificar el procés d'avaluació de la docència i millorar l'avaluació de la recerca i la gestió.
- Promoure la cultura de la qualitat i una més gran participació en l'avaluació i el seguiment dels diferents col·lectius, especialment els estudiants.
- Treballar en la creació de marcs de referència i estàndards de qualitat.
- Difondre les bones pràctiques per la millora de la qualitat docent.
- Incrementar la informació a la societat amb una major publicitat i difusió dels informes.

3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les universitats privades

De les tres titulacions avaluades a les universitats privades, dues pertanyen a la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació de la Universitat Ramon Llull i una a la Universitat de Vic. A la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació de la URL s'imparteixen les diplomatures de Magisteri i Logopèdia i les llicenciatures de Psicologia, Psicopedagogia i Pedagogia. Les titulacions avaluades han estat la diplomatura de Mestres, especialitat Educació Infantil, impartida a l'Escola de Magisteri Blanquerna i amb una llarga experiència formativa, i la llicenciatura de Psicologia. Ambdós estudis es van instaurar l'any 1991. A la Universitat de Vic s'ha avaluat la titulació de Traducció i Interpretació, que es va posar en marxa l'any 1993 com a part dels Estudis Universitaris de Vic.

■ L'accés

Les universitats privades tenen establertes unes proves específiques per accedir a aquestes titulacions. La ponderació que es fa de la nota d'aquesta prova i la de les PAAU varia segons la titulació i la universitat.

Les titulacions de la URL tenen una demanda molt superior a les places que ofereixen. La titulació de Mestres, especialitat Educació Infantil, ofereix 120 places de nou ingrés als estudis, mentre que la demanda en primera opció és de 263 peticions, la qual cosa implica una relació de 2.2. L'oferta de places a Psicologia és també de 120, la qual cosa representa un 8.6% del total de places de l'ensenyament a Catalunya. La demanda global en primera opció és superior a l'oferta de places en un 260%. El nombre d'estudiants matriculats és, però, molt superior a l'oferta de places. Aquest fet té, en general, efectes sobre la distribució de l'alumnat i l'ús de les infraestructures.

L'oferta de places per a la titulació de Traducció i Interpretació de la UV és de 120, la qual cosa representa gairebé el 30% del total de places ofertes a Catalunya. La demanda en primera opció se situa al voltant del 80% de l'oferta. Això fa que la nota d'entrada sigui de 5.

A totes les titulacions, el grup més nombrós és el d'estudiants amb notes d'accés entre 5 i 6.

■ Fites, objectius i programa de formació

En general, les titulacions tenen ben definits els objectius de formació, si bé, en algun cas, estan explicats en documents d'ús exclusivament intern. La titulació de Mestres pretén llicenciar professionals amb una àmplia formació humanística, una orientació cristiana i una preparació acadèmica i professional adequada a les necessitats de la societat actual. D'aquesta titulació en destaca l'elevada obligatorietat lectiva. L'alumne disposa de poques matèries optatives que li permetin triar diferents itineraris curriculars, tot i que pot obtenir el certificat de capacitació religiosa que l'habilita per impartir classes de religió catòlica als centres escolars.

La titulació de Psicologia estableix un model de primer cicle bàsic i generalista i dues especialitats de segon cicle: Psicologia Clínica i Psicologia de les Organitzacions. Un dels punts forts del programa de formació de Psicologia de la URL és el *pràcticum*, que facilita la transició dels estudiants al món professional.

La titulació de Traducció i Interpretació disposa d'un pla d'estudis equilibrat i ben estructurat que ofereix als estudiants prou alternatives per poder configurar dos itineraris especialitzats. El pla dedica un nombre significatiu d'hores de pràctiques a l'especialització professional d'interpretació.

■ Desenvolupament de l'ensenyament

La difusió del pla de formació i dels programes d'estudi de les assignatures a través de la Guia de l'Estudiant aporta als alumnes una informació força precisa del contingut dels cursos teòrics i pràctics.

L'estructura dels programes de les assignatures és correcta. Tots els programes tenen ben definits els seus objectius, els continguts i la metodologia docent, i contenen un ampli capítol dedicat a l'avaluació dels aprenentatges.

La classe magistral i el treball en grup són les estratègies metodològiques més emprades, seguides de l'exposició dels alumnes a classe i l'ús d'audiovisuals.

La dimensió pràctica de l'ensenyament és acurada, si bé, el disseny d'algun *pràcticum* és millorable.

El rendiment acadèmic és elevat i la taxa d'abandonaments és, en general, molt baixa (en tant per u).

■ Tutoria

Un dels elements diferenciadors i més ben valorat d'aquestes titulacions és l'atenció personalitzada a l'alumne. En aquest sentit, s'han establert programes d'atenció individualitzada a través de seminaris i sistemes de tutories. En opinió dels alumnes, l'acció tutorial es duu a terme correctament i, per tant, enforteix el sistema educatiu.

En algun cas existeix un servei específic d'informació i orientació a l'estudiant.

■ Professorat

En primer lloc, cal destacar l'elevat grau de dedicació, i la motivació i integració del professorat a la facultat, així com la bona opinió que tenen els alumnes de la seva tasca docent. Hi ha una molt bona relació professor/alumne.

El nombre de professors doctors és molt variable. Pel que fa a l'avaluació del professorat, cal advertir de l'absència de mecanismes per dur-la a terme.

■ Instal·lacions

En general, les instal·lacions destaquen pel seu bon estat. Així mateix, l'equipament i el material didàctic són adequats.

Les biblioteques compten majoritàriament amb fons bibliogràfics suficients i el seu funcionament s'ha valorat de manera satisfactòria. D'altra banda, però, en tots els casos, l'espai resulta reduït pel nombre d'estudiants matriculats al centre. Aquesta situació es repeteix en altres serveis i infraestructures, com és el cas del parc d'ordinadors disponibles i la dotació d'alguns laboratoris.

■ Relacions externes

La Facultat de Traducció i Interpretació té signats acords amb diverses universitats europees.

Malgrat l'esforç dels ensenyaments avaluats per preparar els alumnes per a les sortides que ofereix el mercat laboral, es troba a faltar una borsa de treball i un sistema d'assessorament i d'orientació professional a l'estudiant (Universitat de Vic).

■ Recerca

La recerca no constitueix un punt fort d'aquestes titulacions. Existeixen molts grups d'investigació poc competitius que han nascut fruit d'iniciatives personals. En general, la recerca no està consolidada. En algun cas existeixen línies d'investigació reconegudes en l'àmbit nacional i internacional i que compten amb la participació de professorat d'altres universitats.

El nombre de doctors és molt desigual en funció de les titulacions i existeixen massa línies diferents de recerca. Es valora l'esforç de les universitats per crear grups pre-competitius.

1. Alumnes totals ensenyament

Alumnes totals matriculats a l'ensenyament -veure punt 43.

2. Alumnes ensenyament a tot Catalunya

Alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt de Catalunya (només el sistema universitari públic).

3. Alumnes totals universitat

Alumnes totals matriculats durant el curs en qüestió en ensenyaments de cicle curt i llarg i segon cicle en aquella universitat (no es consideren ni tercer cicle ni postgraus i similars).

4. Alumnes de cicle curt

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle curt -titulacions que es componen de només el 1r cicle- en aquella universitat.

5. Alumnes de cicle llarg

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de cicle llarg -titulacions que es componen de 1r i 2n cicle- en aquella universitat.

6. Alumnes de segon cicle

Alumnes totals matriculats en ensenyaments de segon cicle -titulacions a què s'accedeix havent superat el 1r cicle d'un altre ensenyament- en aquella universitat.

7. % alumnes titulació respecte total

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre total d'alumnes de la universitat (excepte tercer cicle i postgraus).

8. % alumnes titulació respecte cicle curt

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle curt de la universitat.

9. % alumnes titulació respecte cicle llarg

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de cicle llarg de la universitat.

10. % alumnes titulació respecte 2n cicle

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes de 2n cicle de la universitat.

11. % alumnes titulació respecte al total de Catalunya

Percentatge dels alumnes totals matriculats a la titulació respecte del nombre d'alumnes matriculats a la mateixa titulació en el conjunt dels sistema universitari públic de Catalunya.

12. Places Ofertes a Catalunya

Nombre total de places de nou ingrés que s'ofereixen d'un ensenyament en concret en el conjunt de les universitats catalanes (només sistema públic). No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

13. Demanda en 1a opció a Catalunya

Nombre de peticions per accedir a un ensenyament en el conjunt del sistema públic català, sol·licitades com a primera preferència.

14. Places ofertes a la titulació

Nombre de places de nou ingrés que ofereix la titulació. No recull el nombre d'estudiants que poden accedir-hi a través d'altres districtes.

15. Demanda global en 1a opció

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant totes les vies possibles d'accés.

16. Demanda en 1a opció (via PAAU)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat sol·licitada en primera opció, considerant només la via d'accés PAAU.

17. Demanda en 1a opció (via FP)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant només la via FP.

18. Demanda en 1a opció (altres vies)

Nombre de peticions per accedir a una titulació d'una universitat, sol·licitada en primera opció i considerant altres vies d'accés a la titulació diferents de PAAU i FP.

19. Ratio demanda en 1a opció/places ofertes

Relació entre la demanda en primera opció global i el nombre de places ofertes per la titulació.

20. Demanda satisfeta global (matrícula)

Nombre de peticions formulades que han estat admeses i han formalitzat la matrícula.

21. Nota de tall (via PAAU)

Valor mínim de nota via PAAU que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

22. Nota de tall (via FP)

Valor mínim de nota via FP que permet accedir als estudis d'una titulació i que s'estableix mitjançant el primer procés d'assignació el mes de juliol. Aquesta nota correspon, doncs, a la de l'últim estudiant admès per aquesta via.

23. Nota de tall equivalent

Nota de tall corresponent a un nombre homogeni d'alumnes. Com a criteri s'ha adoptat el màxim nombre comú en el conjunt de centres que ofereixen el mateix ensenyament. És a dir, si una determinada titulació s'ofereix en quatre centres amb un nombre de places de 240, 80, 120 i 150 la *nota de tall equivalent* serà aquella que correspon a l'estudiant número 80 a tots els centres, prèviament ordenats de major a menor nota d'entrada. La nota de tall equivalent es calcula, d'aquesta forma, a partir de la nota de tall dels alumnes matriculats.

24. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i vies d'accés

Distribució dels alumnes matriculats per primer cop a la titulació (via PAAU i FP) en tres grups de notes: [5-6), [6-7), [7-10].

25. Publicació pla d'estudis al BOE

Any en què es va publicar al *Boletín Oficial del Estado (BOE)* el pla d'estudis de la titulació un cop homologat pel *Consejo de Universidades*.

26. Anys de durada de l'ensenyament

Temps de durada mínim d'una titulació establert en les directrius generals del títol.

27. Assignatura troncal

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per directrius generals pròpies que s'ha de cursar obligatòriament en tots els plans d'estudi que condueixen al mateix títol oficial.

28. Assignatura obligatòria

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura fixada per la universitat que s'ha de cursar obligatòriament per obtenir el títol.

29. Assignatura optativa

En el pla d'estudis d'una titulació, aquella assignatura que cursa l'estudiant i que es tria entre un conjunt d'assignatures que ofereix la titulació.

30. Assignatura de lliure elecció

Aquella assignatura que no correspon als requisits del pla d'estudis de la titulació i que cursa l'estudiant entre aquelles que ofereix o reconeix la pròpia universitat.

31. Crèdit

Unitat de mesura docent. Un crèdit equival entre 7 i 10 hores de docència. En determinades assignatures de caràcter pràctic aquesta equivalència pot ser superior a les 10 hores.

32. Crèdits pràctics

Unitat de mesura docent que correspon a les assignatures pràctiques o a determinades fraccions de caràcter pràctic d'una assignatura teòrica.

33. Total crèdits pla d'estudi

Nombre total de crèdits que ha de superar l'estudiant per accedir al títol oficial.

34. Crèdits per equivalència

Corresponen a una activitat que l'estudiant realitza fora de la universitat i és reconeguda per aquesta.

35. Grau mínim de practicitat

Percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncal i obligatòries en el pla d'estudis respecte del total de crèdits troncal i obligatoris a cursar per l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

36. Nombre d'assignatures optatives ofertes

Oferta total d'assignatures optatives a què té accés l'estudiant, ja siguin pròpies de la titulació o d'ensenyaments afins.

37. Oferta crèdits optatius (PE)

Nombre de crèdits optatius que ofereix la titulació i que apareixen com a assignatures pròpies de la titulació en el seu pla d'estudis.

38. Percentatge de crèdits optatius

Tant per cent de crèdits optatius respecte del total de crèdits a cursar per l'estudiant per poder accedir al títol oficial.

39. Relació d'optativitat

Relació entre els crèdits optatius a què té accés l'estudiant i el nombre màxim de crèdits optatius que ha de cursar segons el pla d'estudis.

40. Projecte final de carrera

Treball integrador o de síntesi de formació rebuda que es realitza al final dels estudis reglats. Pot tractar sobre qualsevol tema referent a les matèries estudiades i relacionades amb les competències professionals de la titulació. La superació del treball és imprescindible per obtenir el títol.

41. Pràcticum

Assignatures del pla d'estudis que tenen com a objectiu l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits en un conjunt d'assignatures de caràcter teòric.

42. Pràctiques en empreses

Assignatura o part d'una assignatura de caràcter pràctic en què l'estudiant aplica els

coneixements pràctics en el lloc de treball d'una empresa amb què la universitat té signat un conveni. En alguns plans d'estudis les pràctiques en empreses poden ser definides pels crèdits per equivalència.

43. Mitjana d'alumnes per grup (1r curs, 1r cicle, 2n cicle)

Per a les assignatures troncal i obligatòries es calcula la mitjana d'alumnes per grup de teoria i de pràctica (al 1r curs, al conjunt del 1r cicle i al 2n cicle) ponderant per la diferent càrrega creditícia de les assignatures. La fórmula de càlcul que correspon a la mitjana ponderada és:

$$I = \frac{\sum_1^n (c_a \cdot a)}{\sum_1^n (c_a \cdot g)}$$

On I és la mitjana ponderada d'alumnes per grup, n és el nombre total de grups, c_a és el nombre de crèdits de l'assignatura (distingint entre teoria i pràctica), a és el nombre d'alumnes totals de l'assignatura i g és el nombre de grups.

44. Alumnes totals matriculats

Còmput del nombre total d'alumnes que han formalitzat la matrícula als estudis corresponents. En aquelles universitats en què la matrícula és semestral el còmput d'alumnes es realitza considerant els alumnes matriculats en el primer semestre i afegint els matriculats en el segon semestre si hi ha hagut una oferta específica d'assignatures. Aquest sistema s'aproxima, en gran mesura, a comptabilitzar el nombre de diferents DNI que es tenen en la matrícula d'una titulació.

45. Alumnes equivalents a temps complet

Nombre de crèdits matriculats pel conjunt d'alumnes de la titulació dividit per la mitjana de crèdits que un alumne ha de cursar cada any per finalitzar els seus estudis en el temps previst.

46. Taxes d'èxit

Nombre de crèdits aprovats pels alumnes en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes presentats a examen. Es calculen pel 1r curs i el 1r i segon cicle, desglossats en 1a i 2a convocatòries.

$$E = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_p}$$

On **E** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_p** els alumnes presentats a examen.

47. Taxes de rendiment

Nombre de crèdits aprovats en una assignatura o conjunt d'assignatures respecte dels crèdits corresponents als alumnes matriculats. Es calculen per 1r curs i 1r i 2n cicle.

$$R = \sum_1^n \frac{C_s \cdot A_n}{C_A \cdot A_M}$$

On **R** és la taxa d'èxit per a una convocatòria i assignatura determinada, **C_s** són els crèdits superats per alumne, **A_n** el nombre d'alumnes aprovats, **C_A** el nombre de crèdits de l'assignatura i **A_M** els alumnes matriculats a l'assignatura.

48. Fase selectiva

Etapa inicial de l'estudi en què un nombre fix d'assignatures del pla d'estudis s'avaluen de forma global i que és necessari superar per continuar els estudis. Per superar aquesta fase, l'estudiant ha d'obtenir la qualificació d'apte en un termini màxim del doble de la durada de la fase establerta al pla d'estudis.

La superació d'aquesta fase és un requisit indispensable per poder formalitzar la matrícula d'assignatures obligatòries i optatives d'un curs posterior. Aquesta és una de les característiques dels nous plans d'estudis de la Universitat Politècnica de Catalunya.

49. Nombre de titulats

Aquell alumne que ha cursat el 100% dels crèdits necessaris per a l'obtenció del títol. Es distingeix, sempre que sigui possible, entre el nombre de titulats de pla vell i de pla nou. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de titulats dels últims tres cursos acadèmics.*

50. Taxa de graduació

Respecte als alumnes de pla nou i suposant un flux d'entrada uniforme al llarg dels anys de vigència dels plans d'estudi, la taxa de graduació de la promoció seria la resultant de dividir el nombre de graduats en l'any de referència entre el nombre d'estudiants que es van matricular tants anys endarrere com cursos teòrics de durada d'aquest pla d'estudis. *Per evitar fluctuacions temporals es dona la mitjana de taxa de graduació dels últims tres cursos acadèmics.*

51. Dedicació docent del professorat

Es comptabilitza la dedicació docent de cada una de les categories del professorat d'una titulació.

Introducció

L'avaluació de la llicenciatura de Psicologia de la Universitat Ramon Llull s'ha desenvolupat durant els cursos 1998/99 i 1999/00.

La fase interna d'avaluació es va iniciar l'octubre de 1998 i va concloure un any després. La visita a la titulació va tenir lloc el gener de 2000 i el lliurament del corresponent informe extern es va fer el mes de març.

L'acord per duu a terme l'avaluació s'ha pres a nivell institucional, dins la planificació de la URL, i ha estat assumida positivament tant per la facultat com per la titulació.

En el comitè d'avaluació intern hi ha hagut representació de la direcció del centre, del professorat, de responsables d'administració i serveis i d'estudiants. El comitè d'avaluació extern, nomenat per l'Agència, ha comptat amb la participació d'un professor de la Universitat de València, d'un professional de l'àmbit de l'empresa i d'un expert en metodologia de l'avaluació.

Context institucional

L'ensenyament de Psicologia de la Universitat Ramon Llull s'inicia l'any 1991 a la Facultat de Psicologia i Pedagogia Blanquerna. Cal dir que la Universitat Ramon Llull és una institució privada creada l'any 1990 i reconeguda pel Parlament de Catalunya el 1991.

L'any 1996, la Facultat de Psicologia i Pedagogia Blanquerna i l'Escola de Mestres Blanquerna es constitueixen en la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació, on s'imparteixen les diplomatures de Magisteri i Logopèdia i les llicenciatures de Psicologia, Psicopedagogia i Pedagogia.

Si bé l'Escola de Magisteri Blanquerna té una llarga experiència formativa, els actuals estudis de Psicologia tenen una tradició més curta i una estructura acadèmica més jove i en expansió. Tanmateix, Psicologia és la titulació de cicle llarg de la facultat que té un major volum d'estudiants.

A Catalunya, l'ensenyament de Psicologia s'imparteix a sis universitats, quatre públiques i dues privades.

Taula 1. Dades generals de la URL. Curs 1998/99

	Psicologia
Alumnes de l'ensenyament	892
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	6.803*
Alumnes totals matriculats a la URL	12.916
Alumnes de cicle llarg a la URL	6.009
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la URL	6.91%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle llarg de la URL	14.80%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	13.1 0%

(*) URL més alumnes matriculats en universitats públiques.

L'accés a l'estudi

En primer lloc, cal dir que el Centre Blanquerna gaudeix d'un reconegut prestigi a Catalunya, la qual cosa incideix en la captació d'alumnes.

L'oferta de places de primer curs de Psicologia a la URL és de 120, nombre que representa un 8.6% del total de places ofertes a Catalunya.

La demanda global en primera opció és superior a l'oferta de places de l'ensenyament en un 260%. D'aquest excés de demanda hi ha una proporció important de sol·licituds procedents de vies diferents a la PAAU. Tot i que les places ofertes són 120, el nombre d'estudiants matriculats és de 216, un 80% superior a l'oferta. Per tant, el centre està "sobre-matriculants", la qual cosa afecta la distribució d'alumnes per grups i l'ús de les infraestructures en general.

La majoria dels alumnes matriculats provenen de les PAAU. Els criteris d'admissió es basen en dos elements: les notes de les PAAU i una prova addicional de perfil que estableix el centre.

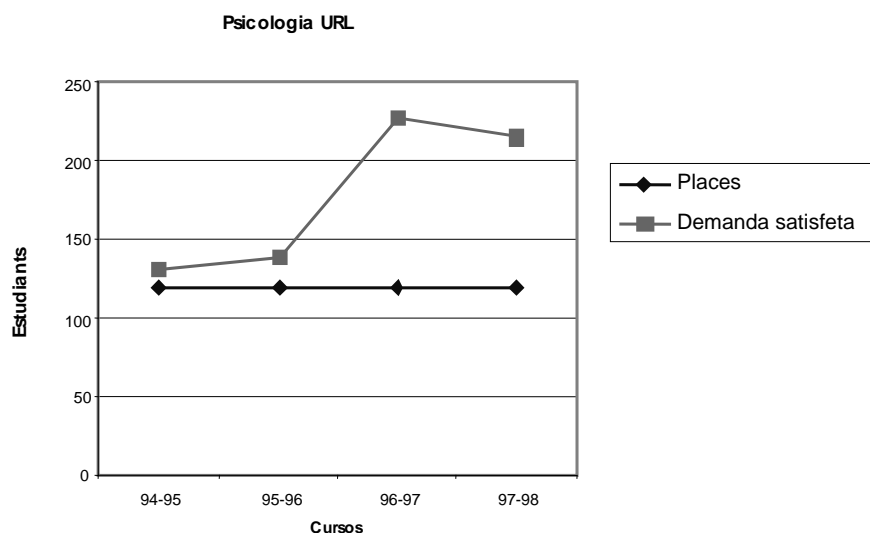
Taula 2. Demanda de accés a la titulació. Curs 1997/98

Titulació	Places ofertes	Demanda global en primera opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Psicologia	120	313	2.61	208	105	216

Places ofertes a Catalunya: 1.390 (universitats públiques més la URL).*

Demanda en 1a opció a Catalunya: 2.145 (universitats públiques més la URL).

(*) UB, UAB, UdG, URV

Per gèneres, la matrícula mostra una presència majoritària de dones –al voltant del 83% de les noves admissions–, taxa que s'ha mantingut al llarg dels darrers anys.

La qualitat de la demanda satisfeta indica una presència majoritària d'estudiants situats a l'interval de nota d'accés entre 5 i 6.

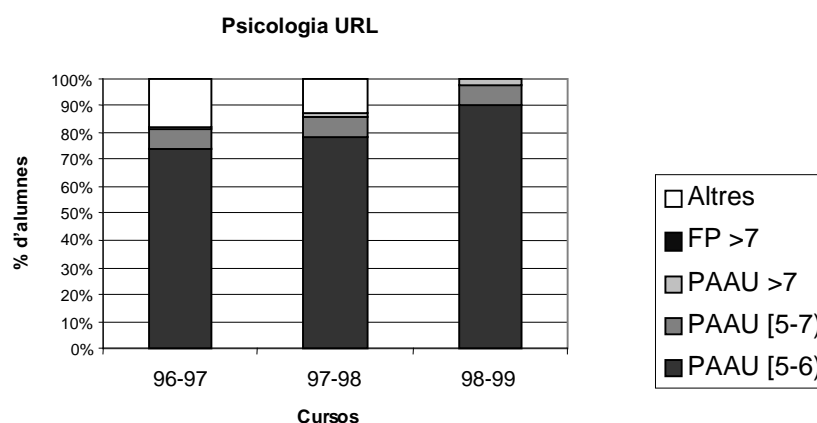
La prova de perfil que realitza l'ensenyament analitza tant el nivell de coneixements conceptuals bàsics per iniciar els estudis, com determinades habilitats i actituds envers la professió de psicòleg. Els resultats d'aquesta prova indiquen que els estudiants que accedeixen a la facultat estan molt motivats, aspecte que té un impacte positiu en el rendiment acadèmic. Tanmateix, també hi ha un grup important d'estudiants que opta per aquest centre perquè la seva nota de tall no els permet accedir a altres facultats.

Un percentatge important d'alumnes mostra bones actituds vers la professió de psicòleg. En canvi, demostren mancances en els coneixements conceptuals bàsics que requereix l'ensenyament.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Psicologia	66.7	7.45	0.44	68.05	6.48	1.85	90	8	2

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Fites i objectius

Els objectius de la titulació estan ben definits i tenen en compte el desenvolupament científic, professional i personal dels alumnes. La proposta de planificació docent estableix un model amb un primer cicle bàsic i generalista i dues especialitats de segon cicle: Psicologia Clínica i Psicologia de les Organitzacions.

En els plans estratègics biennals hi apareixen els objectius relacionats amb l'ensenyament des d'una perspectiva més àmplia. Es tenen en consideració tant el perfil de formació com els punts clau diferenciadors de la pròpia oferta: el desenvolupament individual i tutoritzat de l'estudiant, els seminaris i la importància del *pràcticum*.

El programa de formació

El pla està clarament marcat pels principis generals de la URL i és coherent amb els objectius definits per la institució: formació guiada, atenció personalitzada, *pràcticum* i recerca.

El pla compta amb un alt índex d'obligatorietat. Del total de crèdits, 223 –33 assignatures– són obligatoris, mentre que només 105 són optatius o de lliure elecció. Un dels elements diferenciadors, i més positivament valorats de l'ensenyament, és l'atenció personalitzada. En aquest sentit, la facultat ha establert un programa propi d'atenció individualitzada a través de seminaris i sistemes de tutories.

Un altre dels punts forts del programa de formació és el *pràcticum* que facilita la transició dels alumnes al món professional.

Els programes de les assignatures són, en general, adequats. De totes maneres caldria l'adequació als objectius en el cas de les matèries d'anglès.

Taula 5. El programa de formació

Psicologia	
Publicació en el BOE	Nd
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	223
<i>Teoria</i>	103
<i>Pràctica</i>	120
Crèdits optatius	50
Crèdits de lliure elecció	55
<i>Total</i>	328
Indicadors	
Grau mínim de practicitat	53.8%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	13
Oferta de crèdits optatius propis	65
% d'optatives al pla d'estudis	15.24%
Relació d'optativitat	1.3
Pràcticum	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	No
Pràctiques en empreses	Nd

Desenvolupament de l'ensenyament

És important assenyalar la satisfacció expressada pels alumnes pel fet de cursar estudis al centre Blanquerna. La consideració social d'aquest centre és un aspecte que els graduats han valorat molt positivament, ja que els ha donat facilitats a l'hora d'accedir al mercat de treball.

La difusió escrita del pla de formació a través de la Guia-Agenda, que inclou reglaments de funcionament, requeriments administratius, etc., facilita als estudiants tasques com l'elecció d'assignatures o opcions a segon cicle. Tanmateix, caldria establir un sistema estandaritzat d'informació sobre els programes que, en tots els casos, inclogués informació sobre la bibliografia recomanada, els sistemes d'avaluació o les metodologies de treball, entre d'altres.

La varietat metodològica docent és destacable. Així, no hi ha un predomini excessiu de la lliçó magistral i s'utilitzen força les tècniques d'audiovisuals, els treballs en petits grups i les exposicions a classe dels estudiants. La metodologia docent remarca el caràcter d'ensenyament personalitzat que promou la universitat.

Com ja s'ha comentat, un dels punts forts de l'ensenyament són els seminaris, que faciliten un aprenentatge guiat. Tot i això, s'ha detectat que, en ocasions, els continguts d'aquests

seminaris no estan especificats o, en d'altres, tenen poca relació amb les assignatures teòriques que s'imparteixen. Caldria, a més a més, revisar els criteris d'avaluació d'aquests seminaris a fi d'augmentar-ne la fiabilitat.

El *pràcticum* engloba les pràctiques realitzades durant el tercer curs en centres relacionats amb l'especialitat escollida. La seva gestió està molt ben valorada. Tot i això, el comitè extern opina que caldria analitzar si la seva situació, al tercer curs, és l'apropiada. En aquest sentit, el comitè considera que els estudiants de quart estan més ben preparats i tenen majors possibilitats de trobar una sortida professional a través del *pràcticum*.

La facultat fomenta la labor individual dels estudiants a través dels treballs de recerca. Però, com que és optatiu, la majoria dels estudiants no s'hi impliquin prou. El comitè d'avaluació extern suggereix la possibilitat d'incorporar aquest treball a l'estructura d'assignatures obligatòries.

El rendiment acadèmic és elevat i la taxa d'abandonament molt baixa. De totes maneres, l'informe extern recomana endegar un seguiment dels graduats que faciliti dades sobre inserció professional i nivells d'exigència de l'ensenyament.

La bona coordinació de l'ensenyament és un dels seus punts forts, ja que permet minimitzar la repetició de continguts entre matèries.

L'estructura de serveis de suport a tota la comunitat educativa ha estat valorada positivament, especialment en el cas del Servei d'Informació i Orientació a l'Estudiant (SIOE).

Quant al nivell de participació estudiantil, si bé està ben definit, és molt baix. Seria convenient que la facultat fomentés aquesta participació, tenint en compte les aportacions a la millora acadèmica que poden fer els alumnes.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions

	Psicologia
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	85
Pràctica	46
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	68
Pràctica	36
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	84
Pràctica	45
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	
Teoria	81
Pràctica	17
Alumnes totals	892
Alumnes equivalents a temps complet	890

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Psicologia
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	70
2a convocatòria	65
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	71
2a convocatòria	71
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	94
2a convocatòria	79
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	81
1r cicle	81
2n cicle	95
Mitjana del nombre de titulats (1995/97)	146
Taxa de graduació	0.75 (1)

(1) $0 < \text{taxa} < 1$

Professorat

En primer lloc, destaca l'elevat grau de dedicació i d'integració del professorat a la facultat, encara que predominen les fórmules de contractació parcial –72% sobre el total.

El nombre de professors doctors en l'ensenyament de Psicologia és de 46 d'un total de 77. El comitè extern considera aquesta relació adequada a les necessitats de la titulació.

Molts dels professors de la titulació compaginen la seva activitat docent amb l'exercici professional. Però, si bé aquesta simultaneïtat és considerada enriquidora, no està prou reconeguda per la universitat. En aquest sentit, caldria concretar les polítiques de la universitat pel que fa a la plantilla docent, per tal d'establir, per exemple, plans de formació continuada o acords d'intercanvi de professors amb altres universitats catalanes o estrangeres.

Finalment, cal posar de relleu l'absència de mecanismes per avaluar el professorat.

L'existència d'un servei d'atenció als professors s'ha valorat favorablement.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1998/99

	Psicologia
Catedràtics d'Universitat	3.1%
Titulars d'Universitat	14.1%
Catedràtics d'Escola Universitària	1.1%
Titulars d'Escola Universitària	3.7%
Professors Associats fins a 8 hores	4.8%
Resta de professors associats	70.6%
Professors visitants	2.6%

Instal·lacions

En general, les instal·lacions destaquen pel seu bon estat. Les aules tenen capacitats diverses en funció del seu ús i l'equipament i material didàctic és adequat.

La biblioteca i l'hemeroteca compten amb fons bibliogràfics suficients, però tenen poc espai pel nombre d'estudiants matriculats al centre. Aquesta situació també es dona a l'aula informàtica i a d'altres serveis, com els de cafeteria o reprografia.

També s'han valorat positivament l'aula d'autoaprenentatge d'idiomes, de lliure accés per a tots aquells alumnes que vulguin fer-ne ús, i l'auditori de la facultat, amb una capacitat de 400 places i totalment equipat.

Els laboratoris i equipament de recerca, excepte els espais destinats a logopèdia, presenten carències importants. També s'han trobat a faltar materials d'anàlisi psicològica a disposició dels estudiants.

Relacions externes

No s'han descrit.

Recerca

La institució és conscient de la importància de la recerca en l'àmbit de la psicologia. Tot i això, la compaginació de les tasques docents i de recerca per part del professorat fa que la investigació, encara que emergent, no estigui consolidada.

Un punt fort pel que fa a la recerca és l'existència d'algunes línies d'investigació reconegudes a nivell nacional i internacional i que compten amb la participació de professorat d'altres universitats.

En canvi, com a punt feble, s'ha observat un excés de línies de recerca. En aquest sentit, es recomana establir una política de desenvolupament de la recerca que faciliti la concentració de les línies i en permeti una major consolidació.

Finalment, es recomana reforçar la presència d'aspectes relacionats amb la recerca en els seminaris que es desenvolupen en el programa de formació de l'ensenyament.

**Avaluacions a les universitats privades:
Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r cicle) URL**

Introducció

La titulació de Mestre en Educació Infantil de la URL va ser avaluada dins el programa d'avaluació institucional de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya de 1999, juntament amb la titulació de Psicologia. Ambdues s'imparteixen a la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació Blanquerna.

La constitució del comitè d'avaluació intern va tenir lloc el mes d'abril de 1998. El procés d'autoavaluació va durar disset mesos. En el comitè d'avaluació intern, hi han participat representants de la direcció del centre, del professorat, del personal d'administració i serveis i dels estudiants.

El comitè extern, que va visitar la titulació el gener de 2000, va ser nomenat per l'Agència i l'han integrat tres membres: un acadèmic, un professional i un metodòleg.

Els processos d'avaluació interna i externa han transcorregut amb normalitat.

Context institucional

Els estudis de magisteri de Blanquerna s'inicien l'any 1948 a l'Escola de l'Església del Sagrat Cor. Posteriorment, aquest centre es fusiona amb l'Escola de Sant Joan Baptista de la Salle i col·labora amb la de Sant Joan Bosco dels Salesians. El 1974 l'escola s'adscriu a la Universitat de Barcelona i passa a dir-se Escola Universitària de Mestres Blanquerna. El 1991, es crea la Fundació Blanquerna, membre fundador de la Universitat Ramon Llull, i el 1996, l'Escola Universitària de Mestres Blanquerna i la Facultat de Psicologia i Pedagogia es constitueixen en la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació, on s'imparteix les diplomatures de Magisteri i Logopèdia i les llicenciatures de Psicologia, Pedagogia i Psicopedagogia. Encara s'han de superar alguns aspectes d'aquesta fusió, sense oblidar la rica herència pedagògica de les titulacions més antigues. De totes formes, el procés ha generat il·lusió i noves expectatives entre els responsables del centre.

El nombre d'alumnes en el conjunt dels estudis de Magisteri és de 1.429, 425 dels quals estudien l'especialitat d'Educació Infantil.

Taula 1. Dades generals de la URL. Curs 1998/99 ¹

	Educació Infantil
Alumnes de l'ensenyament	425
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	3.411
Alumnes totals matriculats a la URL	12.916
Alumnes de cicle curt a la URL	6.710
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la URL	3.3%
% Alumnes respecte dels alumnes de cicle curt de la URL	6%
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	12.4%

(1) Les dades agrupen el sistema universitari públic i privat.

Accés

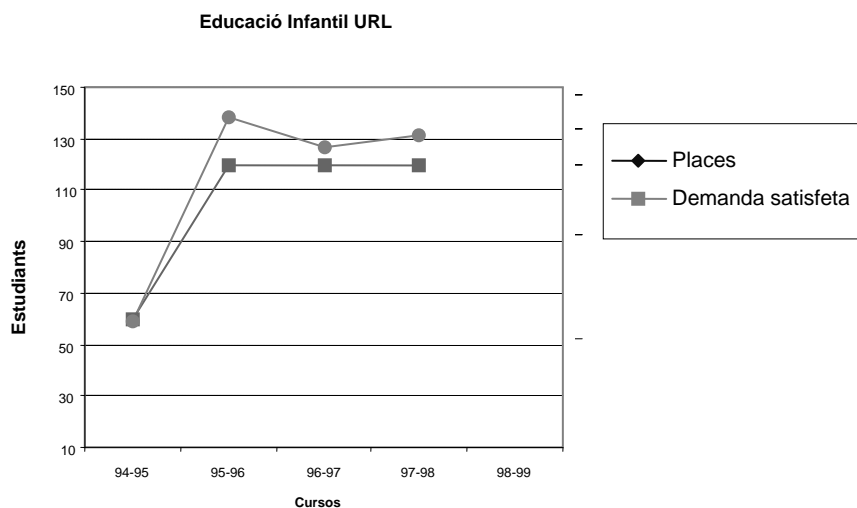
Per accedir a la titulació els estudiants han de passar una doble selecció, que varia en funció de la seva via d'accés, i al final de la qual s'obté una nota ponderada. Aquesta nota, per als alumnes que accedeixen de PAAU, s'obté de la mitjana del 75% de la nota de les PAAU, i el 25% de la nota obtinguda en el test psicotècnic que realitza la titulació. Pels alumnes llicenciats i/o diplomats, la nota consisteix en un 75% de la del seu expedient acadèmic i un 25% de la del test. Per als alumnes que provenen de la Formació Professional, la nota final consisteix en un 65% de la de FP, un 25% de la del test i un 10% de l'obtinguda en una redacció de 150 paraules en català.

La titulació de Mestres, especialitat d'Educació Infantil, ofereix 120 places de nou ingrés als estudis. La demanda global en primera opció se situa en 263 peticions. Això vol dir que la demanda supera l'oferta en més del doble. Entre els alumnes que demanen entrar a la titulació com a primera opció, el 53% provenen de PAAU, el 36% de FP i la resta d'altres vies. La demanda satisfeta és del 109% –131 alumnes de nou ingrés.

Taula 3. Demanda d'accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	FP	
Educació Infantil	120	263	2.2	114	76	131

Places ofertes a Catalunya: 612
Demanda en 1a opció a Catalunya: 868

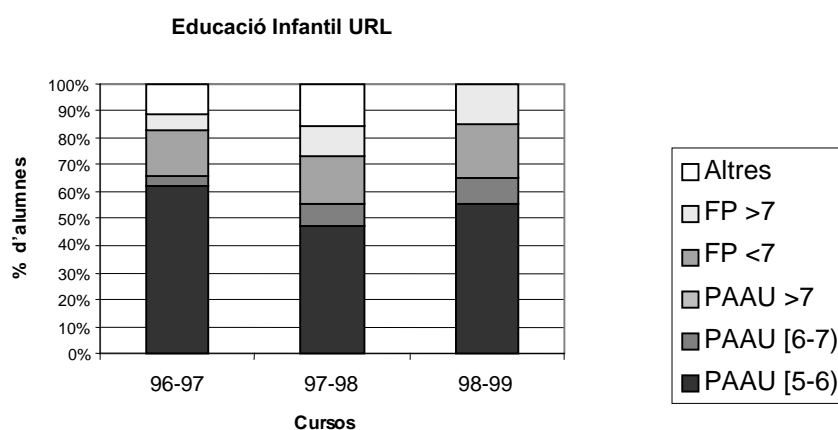

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Universitat	Via de accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Educació Infantil, URL	62	4	0	47	8	0	55	10	0

Universitat	Via de accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Educació Infantil, URL	0	17	6	0	18	11	0	20	15

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Metes, objectius i planificació

L'equip directiu de magisteri va elaborar, el curs 1993/94, un document d'ús intern on constava el perfil, els objectius, el pla d'estudis i el pla d'acció tutorial per a cada especialitat de la formació. Amb l'adaptació del pla d'estudis a les noves directrius, l'any 1998, s'elabora un nou document sobre la identitat dels estudis de magisteri.

Explícitament, el centre pretén llicenciar mestres amb una formació humanística àmplia, una orientació cristiana i una preparació acadèmica i professional adequada a les necessitats de la societat actual. Es posa èmfasi en l'ús d'una metodologia docent personalitzada, una formació teoricopràctica rigorosa i una atenció individualitzada a l'alumnat, en el marc d'unes relacions humanes cordials.

El programa de formació

El pla d'estudis de la titulació segueix les directrius generals del títol RD 1497/1987, de 27 de novembre i la seva modificació de l'11 de juny de 1994. Es compon de 207 crèdits, distribuïts en assignatures obligatòries -177-, optatives -9- i de lliure elecció -22-. L'ensenyament s'estructura de manera molt similar als de la resta de l'Estat. Del pla d'estudis, en destaca la seva elevada càrrega d'obligatorietat i l'exigència que l'alumne cursi tres assignatures de caràcter religiós amb un total de 18 crèdits. Això és coherent amb la declaració explícita d'inspiració cristiana que defensa la institució i que dona la possibilitat als alumnes d'obtenir el certificat de capacitació religiosa, que l'habilita per impartir classes de religió catòlica als centres escolars.

Taula 5. El programa de formació

Educació Infantil	
Publicació en el BOE	25.6.97
Anys de durada	3
Pla d'estudis	
Crèdits troncats i obligatoris	177
<i>Teoria</i>	84
<i>Pràctica</i>	93
Crèdits optatius	9
Crèdits de lliure elecció	22
<i>Total</i>	207
Grau mínim practicitat	
	52.5%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	9
Oferta de crèdits optatius propis	40.5
% d'optatives al pla d'estudis	4.3%
Relació d'optativitat	4.5
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	
	Sí
Pràctiques en empreses	
	Sí

La càrrega docent obligatòria redueix l'opcionalitat del pla i impedeix que es pugui reforçar l'especialitat. L'alumne disposa de poques matèries optatives que li permetin fer itineraris curriculars propis i adaptar el pla d'estudis a les seves necessitats. La inscripció a les optatives es fa seguint un criteri de qualificacions, per la qual cosa molts alumnes no poden accedir a les assignatures que desitgen cursar. La lliure configuració, d'altra banda, presenta alguns problemes d'encavalcament dels horaris. En aquest sentit, durant l'avaluació externa, es va posar de manifest la necessitat d'augmentar l'optativitat en una futura revisió del pla d'estudis, la qual cosa permetria incloure matèries importants com ara Multiculturalitat, Educació Vial, Educació en Valors, Educació per a la Pau, etc.

No hi ha una correspondència real entre els crèdits del pla d'estudis (207) i els reals, que poden arribar fins a 240, amb la realització del *pràcticum*. Això es podria solucionar augmentant l'equivalència dels crèdits del *pràcticum* a 20 hores.

L'estructura dels programes de les assignatures és correcta. Totes les assignatures tenen definits els seus objectius, els continguts i la metodologia docent, així com un ampli capítol dedicat a l'avaluació dels aprenentatges i, en algunes matèries, la bibliografia és molt extensa. No obstant això, en els programes, seria convenient diferenciar entre criteris i procediments d'avaluació; donar una visió més àmplia i global de l'estat actual de les matèries identificant els grans corrents i línies de pensament en què es configura el saber actual i unificar els criteris referents a la bibliografia.

El desenvolupament de l'ensenyament

La classe magistral és l'estratègia metodològica més emprada per impartir els crèdits teòrics, seguida del treball en grup, l'exposició dels alumnes a classe i l'ús d'audiovisuals. D'altra banda, tant els seminaris com les assignatures organitzen activitats com cine-fòrums, conferències, exposicions, projectes de treball, etc. sobre temes d'interès per als alumnes de la titulació.

S'observa que, tant els grups de primer curs com els de primer cicle, són d'entre 66 i 69 alumnes per als crèdits teòrics i entre 33 i 46 per als crèdits pràctics. El nombre d'estudiants

de nou ingrés als grups de primer se situa en el 91% de mitjana. Aproximadament el 5% dels alumnes matriculats a l'ensenyament segueixen els estudis a temps parcial.

Taula 6. Distribució d'alumnes a les titulacions

	Educació Infantil
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	
Teoria	66
Pràctica	46
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	
Teoria	60
Pràctica	43
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	
Teoria	69
Pràctica	33
Alumnes totals	425
Alumnes equivalents a temps complet	402

La titulació compta amb tres modalitats diferents de tutories. En primer lloc, la de l'assignatura, que suposa una dedicació del professorat d'una hora i mitja per cada matèria de tres hores setmanals, i en què els alumnes reben atenció individualitzada en les franges horàries previstes. En segon lloc, existeix la figura del tutor de grup-classe, que dedica una hora setmanal a la tutoria i, finalment, hi ha el tutor de seminari. Els alumnes del centre opinen que l'acció tutorial es duu a terme correctament i que representa un punt fort del sistema educatiu de la URL, ja que permet millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge i que els alumnes rebin un assessorament personalitzat. No obstant això, el comitè extern recorda que un dels principals objectius de les tutories és el d'acompanyar l'alumne en el procés de construcció de la seva intersubjectivitat i que, per aquest motiu, caldria treballar per enfortir la seva autonomia personal i professional.

Taula 7. Resultats acadèmics

	Educació Infantil
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	84%
2a convocatòria	75%
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	88%
2a convocatòria	74%
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	88%
1r cicle	92%
Mitjana del nombre de titulats (1996/99)	108
Taxa de graduació	0.78 ¹

(1) $0 < \text{taxa} < 1$

Els resultats acadèmics de la titulació són molt elevats, tal i com demostren les taxes d'èxit i de rendiment, tant de primer curs com del conjunt de l'ensenyament. No obstant això, hi ha una important diferència de rendiment acadèmic entre el grup d'alumnes del matí –més nombrós– i el de la tarda. La taxa de graduació se situa en el 0.78. En algunes assignatures, es donen resultats acadèmics poc satisfactoris que la titulació intenta corregir a través de l'ajuda personal a l'alumne i l'ús de l'aula d'autoaprenentatge.

Els alumnes de la titulació estan molt motivats pels estudis, com ho constata el fet que hagin de superar dues proves selectives, com a mínim, i pagar una matrícula cara per accedir a

l'ensenyament. En part, aquesta gran motivació també està relacionada amb les bones expectatives de futures sortides professionals. L'alumnat comparteix la idea que estudiar magisteri al Blanquerna és una garantia important per a l'obtenció d'un bon lloc de treball. El professorat valora molt positivament l'actitud que els alumnes manifesten vers la professió de Mestre d'Educació Infantil. No obstant això, un percentatge molt important de professors opina que els alumnes de nou ingrés no tenen els coneixements conceptuals ni les habilitats bàsiques necessàries per iniciar els estudis universitaris.

Finalment, cal destacar l'alt grau de feminització que es dona en els estudis de Mestre d'Educació Infantil, en general.

La participació de l'alumnat en la gestió, la docència i la investigació del centre és pràcticament nul·la. No gaudeixen de poder de decisió ni en l'equip directiu, ni en el de gestió acadèmica, ni en l'equip docent de curs ni en el consell d'especialitat. En els òrgans que contempen la participació d'estudiants, com el consell de delegats de facultat, aquests només exerceixen funcions d'assessorament. En el propi pla estratègic de la facultat, elaborat per al bienni 1998-00, es recull la necessitat de promoure la participació de l'alumnat. En aquest sentit, el comitè extern d'avaluació recomana establir estructures que la facin possible.

Professorat

Destaca la dedicació a l'ensenyament del professorat i la bona opinió que tenen els alumnes de la seva tasca docent.

Taula 8. Dedicació docent del professorat

	Educació Infantil
Professorat Ordinari	35%
Catedràtics d'Universitat	0%
Titulars d'Universitat	0.8%
Catedràtics d'Escola Universitària	4.5%
Titulars d'Escola Universitària	29.3%
Associats	65.4%
Altres	0%

Com que la facultat és un centre privat, el professorat es regeix pel conveni marc de l'ensenyament privat i elegix els seus representants al comitè d'empresa. Un percentatge molt elevat del professors tenen una modalitat de contracte amb diferent dedicació horària. Un 35% del professorat és ordinari –fonamentalment titulars d'escola universitària– i un 65.4% és associat. Cal dir que la carrera docent del professorat del centre no està definida i, en aquest sentit, el comitè extern recomana establir un pla de promoció i reforçar l'estabilitat en el treball.

Un altre aspecte que caldria millorar és el baix nombre de professors doctors. La institució hauria de dissenyar un pla de formació del professorat que inclogui mesures per a la realització de tesis doctorals.

Recerca

Es reconeix molt positivament els esforços personals de molts professors i professores per implicar-se en processos de recerca, ja sigui en el mateix centre o en altres instàncies d'investigació de la ciutat. No obstant això, el nombre de professors doctors encara és molt

baix i la majoria dels grups de recerca, que han sorgit d'iniciatives personals, són poc competitius. A més a més, cap dels grups de recerca consolidats del centre té com a tema d'estudi matèries pròpies de l'especialitat d'Educació Infantil. El comitè d'avaluació extern va suggerir, com a proposta de millora, dissenyar i desenvolupar un pla que reculli mesures per adequar les infraestructures de la recerca, que determini les línies prioritàries d'investigació –disciplinar, didàctica, aplicada i en l'acció– i estableixi incentius. La constitució de línies prioritàries de recerca permetria reduir el nombre de grups d'investigació i atrauria l'interès del professorat més reticent a investigar.

Introducció

L'avaluació de la llicenciatura de Traducció i Interpretació de la Universitat de Vic s'ha desenvolupat durant els cursos 1998/99 i 1999/00.

La fase interna va començar l'octubre de 1998 i va concloure l'abril de 1999. La visita a la titulació va tenir lloc el novembre de 1999 i el corresponent informe extern es va lliurar el desembre.

El procés d'avaluació s'ha dut a terme immediatament després que la titulació hagi fet el disseny d'un nou pla d'estudis que substitueix l'anterior, de 1995. Això ha comportat que la valoració d'aquest nou pla, tot just acabat d'implantar, no hagi estat completa. Tanmateix, el procés d'avaluació ha funcionat correctament. En el comitè d'avaluació intern hi ha hagut representació de la direcció del centre, del professorat, de responsables d'administració i serveis i d'estudiants. El comitè d'avaluació extern ha comptat amb la participació de dos professors –un de la Universitat de Manchester, que ha presidit el comitè, i un de la Universitat de Barcelona– i d'un professional de l'àmbit de la traducció i del periodisme.

Context institucional

La Universitat de Vic pertany a la Fundació Universitària Balmes, creada per l'Ajuntament de Vic. Jurídicament, aquesta fundació és de caràcter mixt públic-privat. Tant la fundació com la universitat són de titularitat privada, però ambdues tenen vocació de servei públic. El seu finançament prové dels fons fundacionals i dels recursos generats per la pròpia activitat, entre ells les matrícules abonades pels seus estudiants –més cares que les de les universitats públiques.

Adscrita a la Universitat de Barcelona, l'any 1993, es va obrir la Facultat de Traducció i Interpretació d'Osona, que forma part dels Estudis Universitaris de Vic. El curs 1995/96 s'inicià el segon cicle de la titulació. Finalment, l'any 1997, coincidint amb el reconeixement de la Universitat de Vic, comença la docència del tercer cicle. La titulació de Traducció i Interpretació és la primera de la UV que ofereix els tres cicles de l'ensenyament.

A Catalunya, Traducció i Interpretació té tres especialitats, la d'Anglès, la d'Alemany i la de Francès. La Universitat de Vic només ofereix la d'Anglès, tot i que es poden estudiar l'alemany i el francès, com a segona llengua.

L'ensenyament de Traducció i Interpretació s'imparteix a la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació, juntament amb la diplomatura de Biblioteconomia i Documentació.

Taula 1. Dades generals de la UV. Curs 1998/99

	Traducció i Interpretació
Alumnes de l'ensenyament	351
Alumnes de l'ensenyament a tot Catalunya	1.982 *
Alumnes totals matriculats a la UV	3.825
Alumnes de cycle llarg a la UV	594
% Alumnes respecte dels alumnes totals de la UV	9.2 %
% Alumnes respecte dels alumnes de cycle llarg de la UV	59.1 %
% Alumnes respecte del total d'alumnes de la titulació a Catalunya	17.7 %

(*) En totes les especialitats de Traducció i Interpretació.

L'accés a l' estudi

La UV ofereix 120 places de primer curs dels estudis de Traducció i Interpretació, que representen gairebé el 30% del total de places ofertes de l'especialitat d'Anglès a Catalunya. Aproximadament el 90% dels alumnes que accedeixen a la titulació provenen de les PAAU.

Taula 2. Notes de tall. Evolució 1994/99

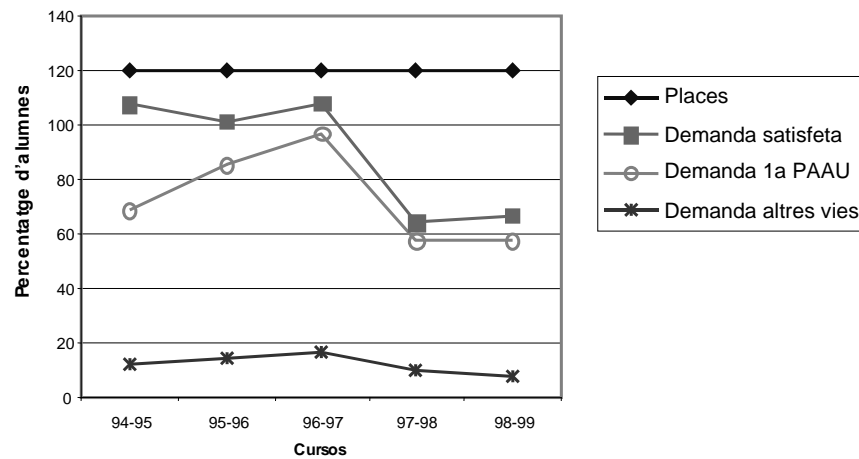
Titulació	Via PAAU				
	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Traducció i Interpretació	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0

La demanda global en primera opció és un 20% inferior a l'oferta de places de l'ensenyament. Això fa que la nota d'entrada sigui de 5, tot i que la majoria dels estudiants que accedeixen a la titulació tenen notes entre 5 i 6, i molts, superiors a 6.

Taula 3. Demanda de accés a la titulació. Curs 1998/99

Titulació	Places ofertes	Demanda global en 1a opció	Ratio demanda/oferta	Demanda 1a opció		Demanda satisfeta global
				PAAU	Altres	
Traducció i Interpretació	120	64	0.53	57	7	67
<i>Places ofertes a Catalunya: 810</i>						
<i>Demanda en 1a opció a Catalunya: 1.138</i>						

Traducció i Interpretació UV

La demanda satisfeta global és inferior a l'oferta de places. I pel que fa a la satisfacció de la demanda en primera opció (PAAU i altres vies) s'observa una cobertura del 71% sobre el total de la matrícula.

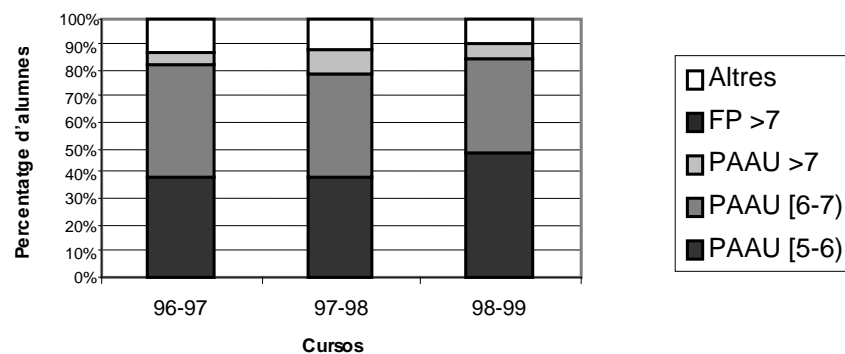
Per gèneres, la matrícula mostra una major presència de dones, al voltant del 68% de les noves matrícules, taxa que s'ha anat reduint respecte d'anys anteriors.

Taula 4. Distribució dels alumnes de 1r curs per notes i via d'accés

Universitat	Via d'accés PAAU								
	Curs 1996/97			Curs 1997/98			Curs 1998/99		
	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7	[5-6]	[6-7]	>7
Traducció i Interpretació	38.9	43.5	4.6	39.1	39.1	7.8	47.8	35.8	7.5

Totes les dades s'ofereixen en percentatge.

Traducció i Interpretació UV

Finalment, caldria comentar que la comarca d'Osona, on es troba situada la Universitat de Vic, no disposa de prou població per cobrir l'oferta de places de l'ensenyament. Això fa que bona part dels estudiants siguin de fora (fonamentalment de l'àrea de Barcelona, on hi ha dues universitats públiques que ofereixen aquests mateixos estudis).

Fites i objectius

L'objectiu de la titulació és el de formar traductors i intèrprets en, com a mínim, dues llengües estrangeres i prou preparats per accedir al mercat de treball en les millors condicions. També es pretén formar redactors, editors i correctors d'estil en la seva pròpia llengua i, alhora, posar les bases tant per a la seva inserció professional en el camp de la premsa, televisió, doblatge cinematogràfic, empreses de turisme, etc., com per a la seva incorporació als estudis de tercer cicle i a la recerca.

De l'avaluació interna es dedueix que tant els professors com els estudiants de la titulació opinen que els objectius estan ben definits. En aquest sentit, la facultat té explicitats els seus objectius formatius, així com la capacitació tècnica que han d'assolir els seus graduats.

El programa de formació

El pla d'estudis vigent va ser publicat al BOE, el 13 d'agost de 1999, i l'avaluació ha tingut en compte tant els resultats del nou pla com els de l'anterior, de 1995.

El pla d'estudis és equilibrat i està ben estructurat, i ofereix als estudiants prou alternatives per poder cursar dos itineraris especialitzats. El nou pla dona resposta a algunes de les mancances detectades en el primer, com ara la conveniència d'introduir la informàtica des del començament de la carrera. A més a més, l'orientació cap a una de les dues especialitats del pla (Interpretació de Conferència i Traducció Especialitzada) queda millor definida. De fet, les especialitats que s'introdueixen en el segon cicle corresponen a orientacions professionals clarament diferenciades.

El nou pla d'estudis posa més èmfasi en l'estudi de la llengua C (és a dir, segona llengua, no materna), augmenta la troncalitat i la dedicació a la traducció inversa i introdueix la informàtica a primer curs. Tot i que el nou pla redueix el nombre d'hores i de crèdits d'interpretació, el de la Universitat de Vic continua sent un dels que dedica més temps a les pràctiques d'aquesta especialització professional.

Pel que fa a l'increment del nivell de coneixement que s'exigeix de la segona llengua, seria bo que la facultat reforqués la seva col·laboració amb l'Escola d'Idiomes de la Universitat.

Taula 5. El programa de formació

	Traducció i Interpretació
Publicació en el BOE	6.6.95
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	
<i>Teoria</i>	105
<i>Pràctica</i>	108
Crèdits optatius	57
Crèdits de lliure elecció	30
<i>Total</i>	300
Graus i dades addicionals	
Grau mínim de practicitat	50.7%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	55
Oferta de crèdits optatius propis	225
% d'optatives al pla d'estudis	19%
Relació d'optativitat	4.47
Projectes i pràctiques	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	Sí

Taula 5b. El programa de formació

	Traducció i Interpretació
Publicació en el BOE	13.8.99
Anys de durada	4
Pla d'estudis	
Crèdits troncal i obligatoris	Nd
<i>Teoria</i>	114.5
<i>Pràctica</i>	106
Crèdits optatius	49.5
Crèdits de lliure elecció	30
<i>Total</i>	300
Graus i dades addicionals	
Grau mínim de practicitat	48.07%
Nombre d'assignatures optatives ofertes	55
Oferta de crèdits optatius propis	210
% d'optatives al pla d'estudis	16.5%
Relació d'optativitat	4.24
Projectes i pràctiques	
Projecte final de carrera/ <i>Pràcticum</i>	Sí
Pràctiques en empreses	Sí

Desenvolupament de l'ensenyament

Destaca, en primer lloc, l'alt grau de satisfacció dels estudiants respecte de la docència rebuda i la presència a l'ensenyament d'estudiants molt motivats.

La metodologia docent emprada depèn, en bona part, del tipus de matèria que s'imparteixi. Les dues estratègies docents més utilitzades són la classe magistral i el treball en grup.

Els programes d'estudi de les assignatures –recollits a la Guia de l'Estudiant– estan ben elaborats i donen una informació prou precisa sobre els continguts dels cursos teòrics i pràctics.

El fet que el nombre d'estudiants per grup sigui baix beneficia la qualitat de l'ensenyament, ja que els alumnes poden rebre una atenció molt personalitzada per part dels professors.

Això compensa la teòrica debilitat que comporta per a la titulació tenir una nota d'accés inferior a la dels centres públics que ofereixen la mateixa titulació.

Els estudiants valoren molt positivament la capacitat i la dedicació dels professors a les seves tasques docents i les bones relacions que s'estableixen entre alumnes i professors.

El nou sistema d'atenció tutorial individual ha estat qualificat de molt positiu i el comitè d'avaluació extern n'ha recomanat la consolidació. Aquest sistema, però, representa una càrrega de treball addicional per als docents.

L'assistència a classe, segons l'estimació del professorat, és d'un 70% del total d'alumnes matriculats. Aquest percentatge es redueix al segon cicle.

Hi ha un bon equilibri entre l'avaluació continuada de l'estudiant i la que s'obté a través d'exàmens finals.

La taxa de presentats i aprovats és alta, i això fa que el nombre d'estudiants que realitza la carrera en 4 o 5 anys sigui elevat. Però cal mencionar, com a punt feble, l'alt percentatge d'abandonament dels estudis que s'ha fixat entre el 15 i el 25% de la cohort inicial en els anys anteriors a l'avaluació. Molts d'aquests abandonaments corresponen a estudiants que han aconseguit plaça a la UAB o a la UPF, on la matrícula és més barata i el desplaçament més curt. Per tant, el canvi d'universitat correspon a motius econòmics més que no pas acadèmics.

La facultat ofereix als estudiants que han superats el 50% dels crèdits necessaris per obtenir el títol, la possibilitat de cursar crèdits de lliure elecció fent pràctiques professionals en empreses o institucions. En aquest sentit, la facultat també disposa d'un Servei de Traducció i Interpretació que té, entre d'altres objectius, facilitar als estudiants la inserció al món del treball.

La facultat programa una gran diversitat d'activitats culturals i d'extensió universitària (congressos, conferències, etc.).

La majoria de professors i estudiants de la titulació resideixen fora de Vic i han d'invertir un temps considerable en desplaçament. Això obliga a comprimir els horaris de classe.

Taula 6. Distribució d'alumnes a la titulació. Curs 1998/99

	Traducció i Interpretació
<i>Mitjana d'alumnes per grup de 1r curs</i>	34.5
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes de nou ingrés de 1r curs</i>	29.2
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes per grup 1r cicle</i>	23.9
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
<i>Mitjana d'alumnes per grup 2n cicle</i>	17.7
Teoria	Nd
Pràctica	Nd
Alumnes totals	351
Alumnes equivalents a temps complet	287

Taula 7. Resultats acadèmics. Curs 1997/98

	Traducció i Interpretació
<i>Taxa d'èxit 1r curs</i>	
1a convocatòria	71.76
2a convocatòria	Nd
<i>Taxa d'èxit 1r cicle</i>	
1a convocatòria	74.86
2a convocatòria	Nd
<i>Taxa d'èxit 2n cicle</i>	
1a convocatòria	86.75
2a convocatòria	Nd
<i>Rendiment acadèmic</i>	
1r curs	64.38
1r cicle	67.90
2n cicle	81.99
Mitjana del nombre de titulats (1996/98)	46
Taxa de graduació	0.61 (1)

(1) $0 < \text{taxa} < 1$

Professorat

La docència de la titulació, l'assumeixen set departaments (Filologia Alemanya, Filologia anglesa, Filologia Catalana, Filologia Espanyola, Filologia Francesa i Interpretació i Traducció). La plantilla docent és de 44 professors.

El professorat està ben qualificat i segueix de prop el progrés dels seus estudiants. Tot i que la major part del professorat prové dels estudis de Filologia, es constata que s'han adaptat molt bé a les necessitats de la titulació de Traducció i Interpretació. Aquesta adaptació és absolutament necessària perquè la formació professional dels estudiants sigui eficient.

El percentatge de doctors entre els professors de la titulació és alt, indicador que demostra la seva capacitat tant per a la docència com per a la recerca. A més a més, hi ha un nombre elevat de professors contractats a temps parcial que exerceixen professionalment de traductors o intèrprets professionals. La seva contribució a la qualitat de la titulació és també important.

Taula 8. Dedicació docent del professorat. Curs 1997/98¹

	Traducció i Interpretació
Titulars (doctors)	54%
Agregats (llicenciats)	46%
Ajudants (diplomats)	–
Associats	–

(1) Les categories professionals i la càrrega docent del professorat de la UV no són equivalents a les de les universitats públiques. Les categories de Titular, Agregat i Ajudant es corresponen amb les de doctor, llicenciat i diplomat. A més a més, hi ha la figura del professor associat, una persona que desenvolupa la seva activitat professional fora de la universitat i que col·labora en la docència en un nombre d'hores reduït i variable.

Instal·lacions

La facultat està ubicada en un antic palau del centre històric de Vic, que ha estat hàbilment adaptat a les necessitats de les aules, els despatxos i la biblioteca. L'ambient és força acollidor per a l'estudi. El principal inconvenient d'aquesta situació és la gran distància que separa la facultat del campus central de la Universitat de Vic, on hi ha la secretaria principal.

Cal dir que la universitat és conscient de la necessitat primordial d'establir una connexió entre la facultat i la secretaria central del campus de Miramarges, per tal d'evitar que els tràmits administratius més habituals es vagin endarrerint.

Si bé l'edifici està ben condicionat per complir les seves funcions, cal mencionar que els espais annexats no ofereixen prou amplitud per realitzar el creixent nombre d'activitats a què es dediquen –fonamentalment tercer cicle i recerca.

Un dels principals problemes que planteja la titulació de Traducció i Interpretació és l'elevat cost dels recursos necessaris per al bon desenvolupament de l'ensenyament: equipaments de traducció simultània, ordinadors i programes de traducció assistida i automàtica, diccionaris electrònics, bases de dades i accés a la xarxa, etc. La titulació avaluada presenta algunes mancances en aquest sentit, especialment pel que fa al parc d'ordinadors disponibles.

El funcionament de la biblioteca és satisfactori, però no disposa de prou fons.

Relacions externes

Es fa un esforç notable per preparar els estudiants per a les sortides laborals que ofereix l'actual mercat de treball. Es troba a faltar, però, una borsa de treball i un sistema d'assessorament i orientació professional a l'estudiant.

La facultat té signats acords d'intercanvi d'estudiants del programa Sòcrates/Erasmus amb vuit universitats europees. Durant el curs 1998/99 el centre ha acollit 18 estudiants Erasmus i 38 estudiants de la llicenciatura han anat a l'estranger.

Recerca

Existeix un clima actiu de recerca, tal i com posa de manifest els llistats de publicacions de professors, però és més a nivell individual que col·lectiu.

Recentment s'han format tres grups de recerca que han rebut suport econòmic del rectorat com a grups pre-competitius.

S'ha valorat positivament l'existència d'un programa de doctorat amb 20 estudiants.

L'editorial Eumo, de la pròpia Universitat, representa un suport important per difondre els resultats de la recerca.

Mestre en Educació Infantil URL Psicologia URL

Comitè intern

Dr. Jordi Riera (Degà de la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació Blanquerna)
Dr Josep Gallifa (Vicerrector/Secretari general de la Universitat Ramon Llull)
Dr. Climent Giné (Vicedegà d'Innovació i Qualitat de la Facultat)
Dr. Carles Pérez (Vicedegà d'Investigació)
Dra. Carme Solé (Cap d'estudis de Magisteri)
Sr. Antonio Chaves (en representació del cap d'estudis de Psicologia)
Sr. Francesc Marro (Professor expert en avaluació)
Dr. Marià Ibar (Professor expert en avaluació)
Dra. Mariona Dalmau (Representant del professorat d'Educació Infantil)
Sr. Tomás de André (Representant del professorat de Psicologia)
Sr. Marcel Pallejà (Representant dels estudiants de Psicologia)
Sra. Anna March (Representant dels estudiants d'Educació Infantil)
Sr. Susanna Vintró (Representant del PAS)
Sr. Jordi Garriga (Responsable de Qualitat de la URL)

Mestres d'Educació Infantil URL

Comitè extern

Dr. Antonio Fortes (President, professor del Departament de Didàctica i Organització Escolar de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universidad de Málaga)
M. Dolors Maura (Professional, directora del CEIP La Farigola de Vallcarca)
Santi Roca (Metodòleg, tècnic en avaluació del Gabinet de Planificació i Avaluació de la UPC)

Psicologia URL

Comitè extern

Dr. Francisco Rivas (President, catedràtic de psicologia de l'educació de la Facultat de Psicologia de la Universitat de València)
Ignasi Aymí (Professional, cap del Departament de Desenvolupament i Comunicació Interna de Recursos Humans de Nissan Motor Ibérica, S.A.)
Albert Llargués (Metodòleg, de la Federació de Treballadors de l'Ensenyament de la UGT a Catalunya)

Traducció i Interpretació UV

Comitè intern

Sr. Ramon Pinyol (Cap d'estudis de la titulació)
Sra. Maria González (Cap del Departament de Traducció)
Sr. Richard Samson (Professor de la Facultat de Traducció i Interpretació)
Sra. Maria Costa (Secretària de la Facultat per a les gestions acadèmiques)
Sr. Jordi Tuneu (Professional del servei d'informàtica)
Sr. Jordi Edo (Estudiant)
Sra. Sílvia Montserrat (Estudianta)

Comitè extern

Dr. Juan Carlos Sager (President, professor del Manchester Institute of Science and Technology, UMIST)

Jordi Vidal (Professional, traductor, periodista i escriptor)

Dr. Josep M. Brucart (Metodòleg, professor de la UAB i director de l'Oficina de Programació i Qualitat de la Docència de la UAB)

Fascicle 7: Procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya**
Av. de la Catedral 6-8, 2a.
08002 BARCELONA

Imprès per:

Primera edició: Febrer 2001

Tiratge: 1.500

Dipòsit Legal: B-1482-2001

Índex general

Fascicle 1: Àrea d'Humanitats

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea d'Humanitats

Glossari

Avaluacions de l'Àrea d'Humanitats

1. Llicenciat en Pedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicopedagogia UB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Filologia Hispànica UAB (1r. i 2n. cicle)
4. **Avaluació Transversal dels Ensenyaments de Mestres**
 - 4.1. Mestres UB (1r. cicle)
 - 4.2. Mestres UAB (1r. cicle)
 - 4.3. Mestres UdG (1r. cicle)
 - 4.4. Mestres UdL (1r. cicle)
 - 4.5. Mestres URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 2: Àrea de Ciències Socials

Presentació

Pròleg

Introducció

1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya
2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000
3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències Socials

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials

1. Llicenciat en Psicologia UAB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Psicologia UdG (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural UAB (2. cicle)
4. Llicenciat en Antropologia Social i Cultural URV (2. cicle)
5. Llicenciat en Periodisme UPF (2. cicle)
6. Llicenciat en Comunicació Audiovisual UPF (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Geografia UAB (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 3: Àrea de Ciències

Presentació

Pròleg

Introducció

1. **Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
2. **Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
3. **Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències

1. Llicenciat en Matemàtiques UB (1r. i 2n. cicle)
2. Llicenciat en Matemàtiques UAB (1r. i 2n. cicle)
3. Llicenciat en Estadística UAB (1r. cicle)
4. Llicenciat en Bioquímica UAB (2n. cicle)
5. Llicenciat en Química UdG (1r. i 2n. cicle)
6. Llicenciat en Biologia UdG (1r. i 2n. cicle)
7. Llicenciat en Ciències Ambientals UdG (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 4: Àrea de Ciències de la Salut

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea de Ciències de la Salut**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea de Ciències de la Salut

- Llicenciat en Odontologia UB (1r. i 2n. cicle)
- Diplomat en Podologia UB (1r. cicle)
- 3. Avaluació Transversal dels Ensenyaments d'Infermeria**
 - 3.1. EUI Sant Pau UAB (1r. cicle)
 - 3.2. EUI Vall d'Hebrón UAB (1r. cicle)
 - 3.3. EUI Creu Roja UAB (1r. cicle)
 - 3.4. EUI UdG (1r. cicle)
 - 3.5. EUI UdL (1r. cicle)
 - 3.6. EUI URV (1r. cicle)

Annex

Fascicle 5: Àrea Tècnica

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a l'Àrea Tècnica**

Glossari

Avaluacions de l'Àrea Tècnica

- Enginyer de Camins, Canals i Ports UPC (1r. i 2n. cicle) i
Enginyer Tècnic d'Obres Públiques UPC (1r. cicle)
- Enginyer Químic URV (1r. i 2n. cicle)
- Llicenciat en Enologia URV (2n. cicle)
 - 3.4. Enginyeries i Llicenciatures impartides a l'Escola Tècnica Superior Agrària (ETSEA) de la UdL
 - 3.4.1. *Titulacions Agrícoles*
Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Explotacions Agropecuàries (1r. cicle)
Enginyeria Tècnica Agrícola. Especialitat en Hortifruticultura i Jardineria (1r. cicle)
Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Indústries Agràries i Agropecuàries (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Agrícola. Especialitat en Mecanització i Construcció Rural (1r. cicle)

Enginyer Agrònom (2n. cicle)

3.4.2. Titulacions Forestals

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Explotacions Forestals (1r. cicle)

Enginyer Tècnic Forestal. Especialitat en Indústries Forestals (1r. cicle)

Enginyer de Forests (2n. cicle)

3.4.3. Llicenciatures

Llicenciat en Ciència i Tecnologia dels Aliments (2n. cicle)

4. Avaluacions de Departaments

4.1. Departaments UPC

4.2. Departaments UdL

Annex

Fascicle 6: Avaluació a les Universitats privades

Presentació

Pròleg

Introducció

- 1. Situació actual del procés d'avaluació de la qualitat a Catalunya**
- 2. Principals recomanacions derivades de les avaluacions ressenyades a l'Informe 2000**
- 3. Resum de les principals conclusions de les avaluacions realitzades a les Universitats privades**

Glossari

- 1. Avaluacions de la Universitat Ramon Llull**
 - 1.1. Llicenciat en Psicologia (1r. i 2n. cicle)
 - 1.2. Mestre. Especialitat en Educació Infantil (1r. cicle)
- 2. Avaluacions de la Universitat de Vic**
 - 2.1. Llicenciat en Traducció i Interpretació (1r. i 2n. cicle)

Annex

Fascicle 7: Procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat

- 1. Presentació**
- 2. Pròleg**
- 3. Introducció**
- 4. Captació d'estudiants**
- 5. Acolliment d'estudiants**

- 5.1. Institucional**
- 5.2. Acadèmic**
- 6. Seguiment i resultats**
- 7. Punts forts**
- 8. Punts febles**
- 9. Recomanacions**
- 10. Annex**

Presentació

A les universitats catalanes, la preocupació per la millora de la qualitat dels serveis que ofereix a la societat no cessa d'incrementar-se. Motius demogràfics, sens dubte, però també el convenciment que només amb més eficàcia es podrà conscienciar a la societat, i als polítics que la representen, de la importància de la Universitat i de la justificació de les seves demandes de recursos financers que juguen un paper determinant en aquest fenomen. Pressionada per les exigències dels seus membres, l'Agència ha multiplicat les seves activitats i alhora millorat els mètodes i les tècniques aplicades a les avaluacions. La col·laboració decidida de les universitats ha estat determinant per poder dur a terme un programa tan ambiciós.

Conscient del desig de la ciutadania de conèixer el funcionament i les característiques de les institucions d'ensenyament superior del país, l'Informe que es presenta conté un extracte que creiem fidedigne de les conclusions de les avaluacions amb unes dades estadístiques que responen a criteris homogenis. Hom ha avançat considerablement en la transparència, condició necessària per al bon funcionament de tot quefer d'abast social.

Dues són les tasques que cal emprendre en un futur immediat. La primera és introduir nous punts de vista, una nova òptica en els procediments d'avaluació. L'experiència anglesa és interessant al incidir especialment sobre els requisits que ha de reunir un titulat i la manera d'aconseguir-los. La segona és fer un seguiment de les avaluacions d'anys anteriors per tal de comprovar la seva eficàcia. La correcció de les mancances i l'accentuació dels punts forts detectats en serà la mesura.

Antoni Serra Ramoneda
President de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Pròleg

Des de la seva creació, l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya ha dedicat els seus esforços a:

- Impulsar la millora de la qualitat del sistema universitari a Catalunya mitjançant les avaluacions institucionals i el bescanvi d'experiències entre els seus membres.
- Tenir un àmbit d'actuació propi, autònom i innovador, tot participant activament i amb esperit de cooperació en el *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* promogut pel *Consejo de Universidades* del *Ministerio de Educación y Cultura*.
- Mantenir relacions amb altres agències i organismes que tenen la mateixa finalitat, per tal de participar en el desenvolupament de noves metodologies per a l'avaluació i de l'assegurament de la qualitat universitària.
- Fomentar els aspectes ètics de la qualitat, la transparència en la informació i la professionalitat de la organització.

L'Informe 2000 és una clara manifestació de la voluntat de les institucions consorciades a l'Agència -les universitats públiques catalanes i la Generalitat- de treballar per tal de fomentar la transparència de la informació. Amb aquest Informe, l'Agència pretén ser útil a les universitats, ja que podran tenir informació de llur situació en el marc del sistema universitari català; a la Generalitat, ja que conté informació que pot servir per la presa de decisions i, molt especialment, als futurs usuaris dels serveis universitaris i a la societat en general.

Per tal d'acomplir aquest objectiu hem fet un resum dels dos informes, un intern i un extern, que s'han generat en el procés d'avaluació de cadascuna de les titulacions. El informe intern o d'autoavaluació conté una reflexió crítica sobre la marxa de la titulació avaluada i està redactat, d'acord amb la metodologia proposada per l'Agència, per membres del comitè intern, compost per responsables universitaris, professors, estudiants i personal d'administració i serveis de cada titulació avaluada. L'informe extern està redactat per un comitè extern a la titulació després d'haver efectuat una visita a la unitat avaluada per tal de verificar i validar els aspectes tractats en l'informe intern. El comitè intern de cada titulació és nomenat per la universitat, mentre que el comitè extern és nomenat per l'Agència i està format per acadèmics d'altres universitats, espanyoles o estrangeres, professionals de l'especialitat avaluada i experts en avaluació. En la majoria dels casos hi ha hagut una notable concordança entre les apreciacions del comitè intern i de l'extern i les relacions entre ambdós comitès ha estat de col·laboració. Per reforçar la transparència del procés, el nom de totes les persones implicades en els comitès apareixen relacionades en un annex.

L'Informe ha tractat d'emprar un tipus de redacció clar i sintètic per fer-lo de fàcil lectura als qui no pertanyen al context universitari. Inclou tant opinions de caràcter valoratiu d'experts externs a la unitat avaluada com dades estadístiques, gràfics i indicadors quantitatius. Els temes analitzats han estat els mateixos en tots els casos i poden resumir-se en l'anàlisi de:

- el context institucional en el que es desenvolupa la titulació;
- l'accés a l'estudi tenint el compte l'oferta i demanda i les diferents vies d'accés;

- les fites i objectius específiques de la titulació;
- el programa de formació i llur adequació als objectius proposats;
- el desenvolupament de l'ensenyament, posant especial èmfasi al nombre d'alumnes per grup, a la taxa d'èxit i a la taxa de rendiment;
- el professorat;
- les instal·lacions;
- les relacions externes de la titulació i la mobilitat d'estudiants i
- la recerca.

L'Informe s'ha centrat bàsicament en la docència, si bé existeix, com s'ha indicat, un apartat referit a la recerca que caldrà aprofundir en futures avaluacions. Com l'any passat, els aspectes relatius al finançament de les universitats no han estat tractats en l'Informe, atès que la metodologia d'avaluació no els contempla. En tot cas, es poden consultar dades de finançament global de les universitats en la Memòria del Sistema Universitari que publica cada curs el Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'Informe 2000 és el tercer que l'Agència publica sobre el procés d'avaluació institucional i conté algunes novetats respecte dels precedents. En primer lloc, aporta informació sobre un major nombre d'avaluacions, 65, notablement superior al de les primeres edicions, 37 i 38 respectivament. Ha canviat de format per ser més manejable i de més fàcil utilització. Així, en lloc de recollir els resultats de les avaluacions efectuades l'any 1999 en un sol volum, es recullen en diferents fascicles, cadascun d'ells dedicat a les avaluacions sobre una àrea temàtica. El primer fascicle recull les avaluacions dutes a terme en l'Àrea d'Humanitats i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament de mestres. El segon fascicle conté les avaluacions de l'Àrea de Ciències Socials. El tercer, els de l'Àrea de Ciències. El quart, els de l'Àrea de la Salut i inclou l'avaluació transversal de l'ensenyament d'infermeria. El cinquè, els de l'Àrea Tècnica amb un apartat referit a l'avaluació de Departaments. El sisè recull les avaluacions dutes a terme a les universitats privades i el setè l'avaluació transversal del procés d'incorporació de nous estudiants a la universitat. A més a més s'ha suprimit el capítol referit a l'avaluació del propi procés, que va ser notablement útil l'any anterior per introduir millores metodològiques. Enguany, però, encara és aviat per analitzar els resultats dels canvis introduïts. També s'ha millorat la qualitat de la informació quantitativa, com a conseqüència de la tasca duta a terme per un grup de treball amb personal de les diferents universitats que ha harmonitzat el contingut i la forma de càlcul de les dades per tal que siguin homogènies i perfectament comparables. Enguany també s'adjunta un glossari molt complet de termes amb les corresponents definicions. D'aquesta manera l'Agència expressa la seva voluntat de ser cada vegada més útil als futurs usuaris.

L'Informe 2000 de l'Agència ha estat aprovat pel seu Consell de Direcció, format pel seu President, tots els rectors i presidents dels Consells Socials de les universitats públiques catalanes, el Secretari General i els Directors Generals de Universitat i de Recerca del Departament de Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Això vol dir que les dades i els judicis que recull l'Informe 2000, i que són resum de més d'un centenar d'informes emesos pels comitès externs i interns, han estat validats per responsables de les universitats.

Amb la publicació de l'Informe 2000 de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya, es segueixen les recomanacions del Consell de la Unió Europea que aconsella la publicació dels resultats de les avaluacions de forma adequada a cada estat membre, i pretén seguir l'esperit del Consell de la Unió Europea segons el qual els informes de les avaluacions haurien de constituir un material de referència satisfactori per als usuaris i una bona font d'informació per als ciutadans en general. Cal destacar que aquest model d'informe és específic de les universitats catalanes i no té parell a les altres autonomies de l'Estat. L'any 2000, el *Consejo de Universidades* ha editat un ampli i documentat informe referent a la convocatòria de 1998 sobre el desenvolupament del *Plan Nacional de Evaluación de la Calidad de las Universidades* (PNECU), en el que hi participen pràcticament totes les universitats de les diferents autonomies, incloses les universitats catalanes. Aquest informe, però, no inclou dades específiques de les diferents titulacions avaluades sinó que tracta sobre el procediment i els resultats de les avaluacions dutes a terme a les diferents universitats participants en el Pla i inclou també unes interessants conclusions i recomanacions. Per altre banda, algunes universitats, com és el cas de la Universitat Politècnica de Catalunya, han publicat els resultats de les avaluacions dutes a terme a la seva universitat en el marc de l'Agència així com les propostes de millora que se n'han derivat.

Una conclusió conjunta que les universitats i la Generalitat han extret dels resultats de l'avaluació ha estat la d'aprovar, en el marc de l'Agència, un Pla Plurianual de Qualitat a les Universitats Catalanes dirigit a enfortir i consolidar els seus sistemes d'assegurament de la qualitat institucionals, incloent accions de seguiment i de gestió del canvi. El Pla també té l'objectiu de promoure que aquests sistemes estiguin enfocats cap a assegurar un millor aprenentatge de llurs estudiants, cap a la integració en l'espai europeu i cap a una potenciació de la recerca..

Tots els que hem treballat en la confecció de l'Informe 2000, directament o indirecta, i que es relacionen en els annexos, estem convençuts que aquest Informe representa un pas endavant en la transparència i és una prova de la manera de fer del sistema universitari català.

Gemma Rauret
Directora de l'Agència per la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya

Introducció

Un dels aspectes clau de la qualitat de les universitats rau en la qualitat dels estudiants que hi accedeixen i, per tant, en la seva capacitat d'adquirir coneixements, habilitats i aptituds, i posar-los en pràctica.

Sens dubte, la transició de l'ensenyament secundari al sistema universitari constitueix una etapa estratègica a l'hora de garantir la qualitat dels ensenyaments superiors, tant des de l'òptica de les institucions universitàries com de l'estudiant que hi accedeix. Conscients d'això, les universitats catalanes⁽¹⁾ han posat en marxa, per mitjà de l'Agència, un programa per avaluar el procés d'incorporació de nous estudiants. El seu desenvolupament s'ha fet a partir d'una metodologia específica, elaborada per l'Agència, que consisteix en una fase d'autoavaluació, que realitza cada universitat, i una d'avaluació externa, que duu a terme un comitè d'experts, nomenat per l'Agència, aliè a la unitat avaluada.

En una primer etapa, l'avaluació del procés d'incorporació de nous estudiants ha analitzat totes les accions que porta a terme cada universitat, tant per captar els alumnes com per acollir-los i veure com desenvolupen els seus estudis acadèmics durant el primer any. En canvi, les proves d'accés i la gestió de l'Oficina de Preinscripció són aspectes que les universitats han delegat i que seran objecte d'avaluació en una etapa posterior.

El present informe sintetitza, doncs, els resultats de les avaluacions realitzades a cada universitat a partir de l'anàlisi dels documents d'autoavaluació i d'avaluació externa. No pretén comparar universitats, sinó donar una imatge general de la situació del procés d'accés a les universitats catalanes. Per tant, no s'han tractat les qüestions més específiques de cada institució, sinó d'aquelles que, per donar-se de forma generalitzada, poden ser objecte d'una millora global.

(1)

Universitats avaluades

Universitat de Barcelona (UB)
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
Universitat Pompeu Fabra (UPF)
Universitat de Girona (UdG)
Universitat Rovira i Virgili (URV)

Captació d'estudiants

La previsió de canvis en la demanda d'estudis universitaris ha fet que, els darrers anys, les universitats catalanes hagin iniciat accions per desenvolupar sistemes més efectius de captar nous alumnes.

Tot i que s'observa una tendència al manteniment en la matrícula de nou estudiants (quadre adjunt), baixa el nombre de matriculats a les proves d'aptitud per accedir a la universitat. Dels 32.068 matriculats a les proves d'accés, l'any 1996, s'ha passat als 27.709 el 1998.

Matrícula de nou accés a les universitats catalanes

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
UB	11.693	11.259	10.549	10.496	10.944
UAB	6.532	6.413	6.443	6.508	6.751
UPC	5.429	5.544	5.539	5.509	5.534
UPF	1.832	1.752	1.819	1.767	1.896
UdG	2.553	2.671	2.567	2.812	2.703
UdL	1.862	1.962	1.914	2.041	1.825
URV	2.816	2.726	2.762	2.936	2.808
Total	32.717	32.327	31.593	32.069	32.461

Font: *El sistema universitari de Catalunya. Memòria 1998-1999*. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

L'anàlisi que s'ha fet en relació amb la captació de nous estudiants fa referència tant als objectius i les polítiques establertes com a les accions concretes que porten a terme les universitats.

En primer lloc, s'evidencia que, a banda de la caiguda demogràfica, hi ha un flux d'estudiants dins el sistema universitari català que suposa un saldo positiu a favor de Barcelona. Mentre que a Girona, el saldo mostra un cert equilibri. En els casos de Lleida i Tarragona el flux d'estudiants de les seves àrees cap a Barcelona representa prop del 20% del total de la seva matrícula a primer curs.

Encara que el factor de proximitat al domicili és un dels elements primordials a l'hora de triar universitat, en els casos de Girona, Lleida i Tarragona això no és tan clar. L'atracció de Barcelona és molt gran, tant per la seva oferta d'ensenyaments com pel fet de tractar-se d'una gran ciutat, i pel estudiants representa l'experiència de poder viure, per primera vegada, fora de l'entorn familiar. Els pocs estudis singulars que hi ha a Girona, Lleida i Tarragona fa que no hi hagi gaires estudiants de demarcacions diferents que optin per anar-hi en primera opció.

El model actual, doncs, dona primacia a l'oferta dels estudis més demanats a totes les universitats. L'aspecte més positiu d'aquest model és que assegura que molts estudiants puguin cursar els ensenyaments escollits prop de la seva residència habitual.

Un altre factor que influeix en les preferències acadèmiques dels estudiants és la nota de tall. Així, les expectatives sobre resultats de les PAAU condicionen de manera important la tria d'estudis.

Les notes d'accés influencien els fluxos d'estudiants entre Barcelona i les altres demarcacions. Aquest moviment correspon als alumnes que, per nota de tall, no poden entrar a les facultats de Barcelona i han de marxar a Girona, Tarragona o Lleida.

És important assenyalar que, malauradament, la qualitat de la universitat i, encara menys la de la titulació, no és considerada pels estudiants com un factor a valorar a l'hora d'escollir els estudis. Tanmateix, això resulta lògic si es té en compte que els indicadors de qualitat relatius a cada ensenyament que es troben a la disposició dels futurs estudiants són quasi inexistent.

Cal dir que, però, que, tot i que molt tímidament, algunes universitats, especialment les de l'àrea de Barcelona, han fet un primer pas en aquest sentit i han començant a definir una

imatge de marca (tant a escala d'universitat com de determinats centres o titulacions). A més a més, l'Agència ha iniciat la publicació d'indicadors de qualitat sobre els ensenyament universitaris, cosa que ha de permetre superar aviat aquesta manca d'informació. De totes maneres, el coneixement general de la universitat per part dels futurs estudiants i de les seves famílies és encara molt limitat. Sorprèn, per exemple, el nombre d'estudiants de secundària que consideren la UPF o la URV universitats privades.

Finalment, en relació amb la situació de la demanda, cal comentar que les universitats encara no disposen de dades prou precises sobre l'elecció del conjunt dels estudiants. Per exemple, desconeixen quin volum d'alumnes potencials d'una demarcació es matriculen de la mateixa carrera fora de la seva àrea. Tampoc no hi ha dades concretes sobre les característiques de la demanda per cada Institut d'Educació Secundària (IES), com quins són els IES de cada àrea d'influència que aporten un nombre més gran o més petit d'estudiants a la universitat corresponent, quins són els que proporcionen estudiants més qualificats, etc.

Tenint en compte aquesta situació, cal destacar la sensibilització i l'esforç que fan els diferents equips de govern de les universitats respecte a l'establiment d'estratègies per a la captació de nous estudiants. En aquest sentit s'han desenvolupat un conjunt d'accions considerable. Ara bé, aquesta sensibilització no sempre ha comportat la implicació en aquesta qüestió del conjunt de la comunitat universitària.

Quan es parla d'objectius de captació a les universitats, cal considerar, en primer lloc, la necessitat de precisar-los. Sovint no s'han explicitat i, quan s'ha fet, la comunitat universitària s'hi ha mostrat indiferent o, en algun cas, contrària. En aquest sentit, la preocupació del professorat per la davallada demogràfica és, encara, baixa. Només s'observen moviments en aquells centres amb més problemes de demanda i, en general, només en l'àmbit de l'equip directiu.

D'altra banda, hi ha aspectes, com ara la captació dels millors expedients de secundària, l'efecte de la davallada demogràfica o les conseqüències del districte únic, que pràcticament no estan considerats entre els objectius de les universitats.

Pel que fa als recursos per assolir els objectius marcats en l'àmbit de la captació, hi ha una tendència a establir estructures centralitzades a escala de rectorat. Aquest fet es valora positivament perquè permet una professionalització de les accions, la seva coordinació i un millor aprofitament dels recursos. Ara bé, també s'observa una organització complexa d'aquestes estructures amb lligams funcionals i orgànics diversos, i amb dependències tant de la direcció acadèmica com gerencial.

Quant a les accions de captació que es porten a terme, hi ha una certa semblança entre totes les universitats. Així, totes participen en el Saló de l'Ensenyament, desenvolupen jornades de portes obertes, editen materials d'informació i de promoció que s'envien als IES i duen a terme visites de professorat i d'estudiants universitaris als centres de secundària. Darrerament diverses universitats han desenvolupat pàgines d'Internet dedicades a donar informació específica sobre l'accés.

Com a accions més singulars, i per tant menys generalitzades, es poden citar com a exemple: presentacions dels ensenyaments en l'àmbit comarcal (UB), apadrinament de centres de secundària, el programa DONA de captació de noies per als estudis tècnics, premis de recerca per als estudiants de secundària (UPC), jornades de portes obertes per a

les famílies (UAB), reunions periòdiques del rector amb els directors d'IES (UdG) o Jornades de la Ciència (URV). Cal mencionar que, sovint, hi ha experiències de captació innovadores que es desenvolupen a escala de facultat i transcendeixen poc al conjunt de la universitat.

L'esforç realitzat en aquest àmbit per cada universitat depèn de dos elements: de la necessitat de captar (hi ha grans diferències entre la UB, amb una posició dominant, i les universitats de fora de l'àrea de Barcelona) i de la disponibilitat de recursos (en aquest punt és on les universitats més petites i joves tenen més dificultats, pel fet de disposar de menys personal tècnic i per no poder aprofitar les economies d'escala de les més grans).

Totes aquestes accions s'organitzen de manera diferent i, possiblement, amb resultats diversos. Tanmateix, a totes les universitats hi ha un baix nivell de coneixement de l'impacte que produeixen.

Aquesta primera fase en la captació d'estudiants està poc professionalitzada. Es troba a faltar una visió estratègica formalitzada dels objectius concrets de la universitat i per tant, l'organització i els recursos que hi dedica han estat poc meditats d'acord amb uns objectius encara escassament definits. Cap universitat no té experts, ni interns ni externs, en màrqueting o en tècniques de venda. Els equips de govern de les institucions potser haurien de plantejar-se la professionalització de la tasca de captació, que pot resultar més útil que no pas les accions aïllades.

Si s'analiza el conjunt d'activitats de captació, es detecta que les més ben valorades són les jornades de portes obertes i les visites que fan professors i estudiants de la universitat als centres de secundària, tot i que en les jornades de portes obertes caldria fer servir un llenguatge menys tècnic i en les visites als centres caldria oferir un suport logístic més gran als professors i estudiants que hi prenen part (materials de promoció, per exemple).

En canvi, el Saló de l'Ensenyament ha estat valorat de forma molt diversa per les universitats. Així, si bé la UPF el qualifica de molt positiu, altres universitats en fan una anàlisi més escèptica. Les universitats expressen certs dubtes sobre el rendiment que proporciona en relació a l'esforç econòmic que requereix. D'altra banda, els IES veuen el Saló de l'Ensenyament com un acte més lúdic que efectiu.

De fet, des dels IES s'indica que la visita al Saló s'hauria de fomentar més a quart d'ESO o a primer curs de batxillerat que no pas a les portes de les PAAU, com succeeix actualment. Aquesta recomanació també és aplicable a les jornades de portes obertes. Els raonaments que els IES aporten en aquest sentit són, en primer lloc, l'obligació dels estudiants d'haver de triar, ja a secundària, els itineraris que els permeten entrar a l'ensenyament que els interessa amb els requeriments adequats i, en segon lloc, el fet que el calendari acadèmic que es dona a segon de batxillerat és molt comprimit, especialment durant la primavera.

Si el Saló ha despertat un cert escepticisme, cal dir que tant el CD *Sinera* com la *Guia de l'Ensenyament Superior* editada pel Departament d'Universitats són materials considerats molt útils per a l'orientació universitària dels estudiants de secundària. De fet, la *Guia* constitueix una eina de consulta bàsica per a la tria d'estudis.

Una altra acció que s'ha vist molt efectiva per a la captació d'alumnes és l'apadrinament, per part de la universitat, de determinats IES. L'existència d'un contacte personal entre totes dues institucions facilita enormement la transmissió d'informació.

Pel que fa a les noves tecnologies, l'ús d'Internet suposa avantatges clars des del punt de vista de difusió i d'abaratiment de costos però, en canvi representa un esforç considerable per als IES a l'hora d'extreure'n tota la informació.

Sobre la informació que ofereixen les universitats als futurs estudiants, cal dir dues coses. La primera és que hi ha hagut una notable millora en aquest camp, tot i que el nivell de complexitat de la universitat hagi augmentat (increment en el nombre de titulacions ofertes, nous plans d'estudis, crèdits de lliure elecció, quadrimestres zero, fases selectives, diversitat d'horaris i de dedicació acadèmica, serveis associats, etc.).

En general, doncs, es detecta la necessitat d'una millora en la informació en diverses àrees, sobretot les següents:

- Les característiques del model docent de la universitat (règim trimestral, normatives de permanència, dedicació exclusiva o no, nivells d'exigència i d'autonomia en els estudis, accions compensatòries).
- Les recomanacions sobre els itineraris òptims per a cada ensenyament. Aquesta informació hauria d'arribar a l'alumnat de quart d'ESO, a fi que tingui el coneixement de quines són les especialitats i les optatives a cursar més adients tenint en compte les seves preferències quant a estudis universitaris.
- Les dades sobre les sortides professionals teòriques i reals associades a cada ensenyament.

En segon lloc, cal comentar que, des de la secundària, no es disposa d'un sistema pautat per assessorar l'alumne en la tria dels ensenyaments universitaris, cosa que, si existís, ajudaria molt en l'orientació dels futurs estudiants.

Accions més destacades a cada universitat

UB	UAB
<ul style="list-style-type: none"> - Presentacions de la UB als IES - Presentacions en consells comarcals i salons de l'ensenyament "locals" - Jornades de portes obertes - Saló de l'Ensenyament - Altres accions 	<ul style="list-style-type: none"> - Jornades de portes obertes - Visites als IES - Saló de l'Ensenyament - Altres accions
UPC	UPF
<ul style="list-style-type: none"> - Programa DONA - Apadrinament d'IES - Fòrum de secundària i premis de recerca per a estudiants d'IES - Jornades de portes obertes - Saló de l'Ensenyament - Altres accions 	<ul style="list-style-type: none"> - Saló de l'Ensenyament - Tramesa de documentació als IES - Jornades de portes obertes - Altres accions
UdG	URV
<ul style="list-style-type: none"> - Jornades de portes obertes - Reunió del rector amb els directors d'IES - Saló de l'Ensenyament - Altres accions 	<ul style="list-style-type: none"> - Visites als IES - Jornades de portes obertes - Saló de l'Ensenyament - Altres accions

Acolliment d'estudiants

La fase d'acolliment recull tots aquells aspectes referits a l'etapa continguda entre la superació de les PAAU i els primers dies d'activitat lectiva. Aquesta fase té dos components, l'institucional i l'acadèmic.

Institucional

Pel que fa a l'acolliment institucional, l'avaluació s'ha centrat principalment en l'anàlisi de la matrícula, el calendari d'actuacions i la informació que la universitat ofereix a l'estudiant.

L'inici d'aquesta fase té lloc quan s'efectua la comunicació de l'assignació de plaça de totes les convocatòries. Aquest acte es fa per mitjà de les llistes exposades a l'Oficina de Preinscripció Universitària, a les seves delegacions, als centres universitaris i a través d'Internet. Les universitats valoren positivament aquest procés, ja que la informació arriba de manera satisfactòria als estudiants. Paral·lelament, els centres universitaris complementen aquesta informació mitjançant la tramesa de cartes als admesos, publicant llistes a la premsa i fent trucades telefòniques personalitzades.

Del conjunt d'accions que desenvolupen les universitats per efectuar la comunicació de l'admissió als estudiants, la més valorada ha estat la trucada personalitzada. Malgrat aquests esforços, encara hi ha algun estudiant que no se n'assabenta prou bé i va a matricular-se amb retard, quan la plaça ja ha estat comunicada com a vacant.

Cal dir que entre l'admissió i la matriculació hi ha uns calendaris molt concentrats. Això significa que, en molt pocs dies, s'ha de realitzar la comunicació de la plaça sol·licitada a l'estudiant, la jornada informativa i la matrícula. Aquest calendari comprimit origina un període de certa "desprotecció informativa" de l'estudiant que ha aprovat les PAAU i encara no ha estat matriculat a la universitat.

Aquests terminis establerts per l'Oficina de Preinscripció i els processos de determinació dels estudiants admesos de fora de Catalunya també dificulten l'entrada d'estudiants del districte compartit.

També en relació amb el procés de comunicació de l'accés, s'ha de comentar que la tramesa d'una carta signada pel rector de la universitat, malgrat tenir poca incidència informativa, té un valor simbòlic que és molt apreciat pels estudiants i per les famílies en general.

Una vegada assignada la plaça, i abans de la matrícula, totes les universitats organitzen jornades informatives sobre l'ingrés a la universitat i els processos de matriculació. Aquestes jornades han estat valorades de manera diferent segons les universitats. Sembla que aquesta sessió és més acadèmica que administrativa, quan, en realitat, en aquesta etapa l'estudiant precisa més el suport en l'àmbit administratiu. En d'altres casos es repeteix la mateixa sessió que es va oferir en les jornades de portes obertes, cosa que resulta poc útil per a l'estudiant que s'ha de matricular.

Aquesta multiplicació d'esforços per orientar l'alumne en la matrícula obeeix a la complexitat creixent dels plans d'estudis: l'atomització de matèries, els crèdits de lliure elecció, la semestralitat, etc.

Tot i que s'ha servat una notable millora en la documentació que es lliura als nou estudiants, sovint el procés d'orientació desemboca en un excés d'informació en molt poc espai de temps, cosa que dificulta que l'estudiant la pugui assimilar.

Respecte a les jornades informatives que es porten a terme abans de la matrícula, s'observa que, tot i que hi ha una tendència a estructurar els guions per a les sessions esmentades, encara hi ha divergències entre centres de la mateixa universitat.

En relació amb l'orientació, s'ha de dir que es detecten problemes a l'hora d'informar aquells estudiants que no han obtingut plaça en primera preferència. Aquest col·lectiu no rep la mateixa atenció que el d'estudiants que entren en primera preferència i afecta, sobretot, els alumnes que han de formalitzar la matrícula al setembre, ja que sovint no hi ha establerts sistemes d'orientació previs durant aquest mes.

Pel que fa al procés de matrícula, les universitats han fet un gran esforç per millorar-lo, fet que és reconegut pels estudiants.

La tendència actual és la d'implantar sistemes d'automatrícula, si bé aquesta opció encara no està generalitzada. De totes maneres, en el cas d'estudiants de primer, algunes universitats, molt encertadament, opinen que els sistemes de matriculació realitzats de forma personalitzada i assistida des de secretaria són més adequats.

Un aspecte que no està desenvolupat és el de poder efectuar les matrícules via Internet. Això podria ser molt útil per als estudiants de fora de Catalunya (per exemple, de les Illes Balears) que, actualment, han de desplaçar-se per gestionar la matrícula.

El personal d'administració i serveis demostra una gran implicació en les fases d'orientació i matrícula de nous estudiants. La seva disponibilitat a millorar els processos i el tracte dispensat als estudiants són bàsics per al bon funcionament del sistema. De totes maneres, hi ha una necessitat d'incrementar la formació d'aquest personal, especialment del temporal, de suport.

En algunes universitats s'ha facilitat la presència de becaris d'ajuda a la matriculació. Això és positiu sempre que aquests col·laboradors tinguin prou formació per poder orientar correctament el nou estudiant.

Quant els períodes de matrícula, hi ha una tendència cap a la doble matrícula, de tipus semestral. Des dels centres s'argumenta que aquest tipus de matrícula incrementa la racionalitat del procés i, per tant, redueix el nombre de no presentats. No obstant això, i a causa de diversos factors d'organització i de gestió, el seu grau d'implantació és divers segons la universitat.

Finalment, cal comentar que hi ha una tendència creixent que els pares dels estudiants de primer curs prenguin part en el procés d'admissió, tant en les jornades informatives com en la matriculació. Aquest fet ha estat valorat negativament pel professorat d'universitat i pel de secundària, que veu com es limita la capacitat de l'alumne d'actuar de manera autònoma.

Acadèmic

L'avaluació de la fase d'acolliment considerada des d'un punt de vista acadèmic ha tractat l'accés dels estudiants de LOGSE, l'ús dels tutors a primer, les jornades d'inici dels estudis i l'establiment de cursos propedèutics.

Un dels aspectes que més preocupa la comunitat universitària, en relació amb l'accés de nous estudiants, és la generalització de l'entrada d'estudiants de LOGSE. En aquest sentit

s'ha de dir que, en general, la universitat encara no s'ha plantejat si cal o no estructurar els plans d'estudis d'acord amb la nova tipologia d'estudiants que arriba. De fet, hi ha un grau elevat de desconeixement entre la secundària i la universitat. A tall d'exemple, val a dir que, a escala de professorat, no hi ha consens sobre com són els nous estudiants. Així, s'escolten opinions pessimistes respecte del seu nivell de coneixements, al costat d'altres que no ho són tant.

També hi ha una desconeixement generalitzat, per part de la universitat, dels nivells impartits a la LOGSE. De totes maneres, les universitats han emprès accions per assegurar una transició de qualitat de la secundària a la universitat. Així, s'han constituït comissions per coordinar continguts entre tots dos ensenyaments, si bé els resultats encara no són prou visibles. En alguns centres també s'han iniciat treballs per a l'elaboració de recomanacions per a l'accés a la universitat, com per exemple itineraris de batxillerat idonis per a cada ensenyament. I s'han iniciat accions per determinar els perfils adients per cursar estudis superiors.

Pel que fa als sistemes de tutories establerts, hi ha una gran diversitat de dissenys: tutories de matrícula, personalitzades de seguiment, d'orientació, tutoria desenvolupada dins el marc d'una assignatura, etc.

Alguns centres, per exemple, han establert un sistema de tutories per orientar en la matrícula, cosa que permet evitar que l'estudiant cursi assignatures sense un criteri acadèmic lògic. D'altres han implantat tutors de seguiment, tant per afavorir la millora del rendiment acadèmic com per disminuir les taxes d'abandonament i no-superació del règim de permanència. La implantació de tutors permet que el professorat tingui un coneixement molt més precís del desenvolupament acadèmic i de les diferents inquietuds de l'alumnat.

Sobre les tutories convé subratllar que hi ha consens a l'hora de valorar positivament l'existència de programes de tutorització a primer curs. Aquests programes, però, encara no estan prou ben desenvolupats. D'una banda, hi ha poca tradició en l'ús d'aquests sistemes a Catalunya i, de l'altra, hi ha mancances en els nivells de definició dels plans de tutorització (objectius, formació, reconeixement de les funcions, costos i avaluació de la seva implantació).

Relacionat amb l'aspecte de les tutories, apareix una qüestió interessant: si bé hi ha la percepció que creix el nombre d'estudiants que valoren positivament l'existència d'un marc de relacions universitat-estudiant més semblant a la secundària (per tant, amb més tutela), l'ús de les tutories per part dels estudiants és força baix. Es podria dir que, segons diverses enquestes, l'existència de tutories és valorada favorablement per més del 90% dels estudiants, en canvi l'ús que en fan no supera el 20%.

Quant a les jornades inicials dels estudis, o altrament dits "dies zero", es pot concloure que la seva implantació és generalitzada. Tot i que encara que no és uniforme, es desenvolupa, majoritàriament, durant un únic dia. La seva concentració en una sola sessió no permet aprofundir en els continguts. En alguns centres la jornada es prolonga amb els tutors, cosa que corregeix dèficits en l'orientació dels estudiants.

Per complementar les jornades inicials, hi ha la progressiva posada en marxa d'altres sessions explicatives, per exemple, les referides a l'ús de les biblioteques.

Un altre punt important en aquesta fase d'acolliment acadèmic és la tendència creixent a incloure els denominats “cursos zero” en l'oferta dels ensenyaments. Aquests cursos tenen una implantació i uns objectius encara molt desiguals. En general, són cursos de preparació i d'anivellament o d'introducció en l'ús de tècniques d'estudi o de maneig de fonts d'informació. En la majoria dels casos són comptats com a crèdits de lliure elecció.

La situació més institucionalitzada pel que fa als “cursos zero” es dona a la UB i a la UPC. En aquestes dues universitats l'accés a algunes titulacions es pot fer al setembre o al febrer, segons si l'estudiant desitja seguir el “curs zero” o no.

Pel que fa a altres tipus de “cursos zero” de durada més curta, es pot dir que, mentre que els dedicats a tècniques d'estudi, organització de la universitat o ús de fonts d'informació són molt ben valorats, els que són de reforç, de matemàtiques o física per exemple, tenen una incidència molt limitada i un baix rendiment.

En general, l'estudiant té poca informació sobre l'organització d'aquests cursos, tant abans de triar estudis com prèviament al procés de matriculació.

En resum, si bé els “cursos zero” són ben valorats, cal esmentar el perill que el seu establiment generalitzat acabi per convertir-se en una mena de preuniversitari.

Des del punt de vista organitzatiu, les universitats han fet un esforç important per reduir la mitjana d'alumnes per grup a primer curs. Exceptuant alguns casos, la majoria d'estudis tenen grups de primer de menys de 100 estudiants. Aquesta xifra es reduiria considerablement si només es comptabilitzés la matrícula d'estudiants de nou accés.

Pel que fa a l'accés d'estudiants amb necessitats especials, s'ha pogut observar l'augment d'iniciatives en aquest sentit dutes a terme des dels rectorats de les universitats. Això s'ha traduït en la creació d'unitats d'assessorament, ajuda a organitzacions estudiantils, desenvolupament de voluntariat específic o reducció de barreres arquitectòniques. Ara bé, des del punt de vista docent, el professorat sovint no disposa encara d'eines didàctiques adients per donar una resposta pedagògica de qualitat a alguns d'aquests estudiants.

Seguiment i resultats

L'anàlisi d'aquesta darrera etapa ha inclòs el desenvolupament docent durant el primer curs, els resultats que se'n deriven, i l'organització dels plans d'estudis i la seva coordinació amb la secundària.

Si bé en les fases de captació i acolliment les universitats han realitzat esforços importants, es pot dir que en l'etapa de seguiment i resultats és on s'ha detectat una debilitat més gran del sistema.

Un primer aspecte remarcable és l'existència d'un grau elevat de desconeixement entre la universitat i l'educació secundària. La nova formació secundària configurada per la LOGSE no tan sols ha significat un canvi de continguts, sinó que introdueix uns perfils molt més diversos, ateses les diferents especialitzacions que hi ha a l'ESO. En l'actualitat ja han començat a arribar als ensenyaments universitaris estudiants de LOGSE en fase experimental. Un primer resultat d'aquesta fase experimental és l'accés d'estudiants amb coneixements pràcticament nuls de matèries bàsiques de la carrera.

Quant als plans d'estudis, cal dir que, de moment, la transformació experimentada per la secundària encara no ha tingut una repercussió sobre els plans de formació universitaris.

Cal remarcar la poca incidència que el batxillerat tecnològic té en els nivells de les assignatures de primer curs. Així, mentre que els nivells de física i matemàtiques tenen una certa continuïtat entre secundària i universitat, en el cas de l'electrònica, per exemple, no passa així. Per tant, els alumnes que han cursat aquesta matèria a secundària veuen com a la universitat es torna als nivells inicials.

Encara que les universitats ja han creat comissions mixtes de coordinació secundària-universitat per coordinar continguts, en l'avaluació feta s'ha detectat ja un seguit de qüestions que van més enllà de l'adaptació de nivells.

L'avaluació suggereix que cal prestar més atenció a la configuració i la qualitat dels primers cursos. Sovint la presència d'assignatures lligades directament al perfil de l'ensenyament i que motivin l'estudiant és escassa. D'altra banda, la fragmentació de continguts o la semestralitat tenen també efectes discutibles sobre l'aprenentatge. Determinades disciplines, per exemple les matemàtiques, demanen un període de maduració que difícilment es pot aconseguir en un semestre, especialment en el cas de primer curs.

En general, no hi ha polítiques decidides quant al sistema de designació del professorat responsable de la docència als primers cursos. Si bé és obvi que situar professorat amb una capacitat pedagògica elevada a primer curs és molt recomanable, a l'hora de valorar altres característiques no hi ha consens. De fet, l'alumnat sembla que té una preferència cap al professorat jove, en canvi els responsables universitaris s'inclinen més per potenciar a primer la presència de professorat sènior. En tot cas, hi ha un reconeixement a evitar que les necessitats de plantilla vagin en contra dels objectius formatius dels primers cursos.

Un altre aspecte tractat en aquest apartat fa referència a l'aplicació de les normes de permanència fixades per les universitats.

En aquest punt cal destacar l'organització d'una fase selectiva a la UPC. L'existència d'aquesta fase, amb uns criteris de permanència per a primer curs rigorosos, ha estat valorada positivament per tots els sectors. De fet, sembla que aconsegueix, d'una banda, acostar nivells entre els estudiants i, de l'altra, avançar la decisió de canvi d'estudis a l'estudiant que no estigui ben preparat per als estudis matriculats, tot evitant que aquest canvi es produeixi massa tard.

Ara bé, tot i que els objectius de la fase selectiva estan ben definits, la seva execució té alguns problemes encara no prou ben solucionats. Per exemple, els efectes formatius i compensatoris de la fase no estan prou concretats; a més, sovint els continguts de la fase selectiva són poc motivadors i poc dependents de la titulació que es cursa.

A banda d'això, la fase selectiva tampoc no preveu una velocitat lenta per als estudiants que treballen i estudien simultàniament. De fet, les càrregues de treball, encara que no mesurades, sovint ja són prou elevades per als estudiants a temps complet.

En canvi, la política de les altres universitats sembla encaminada a relaxar les normes de permanència per afavorir la presència d'estudiants a temps parcial. De fet, amb la millora de l'activitat econòmica, el nombre d'estudiants que treballen s'ha incrementat notablement; per tant, l'establiment de la via lenta és positiu.

Aquesta voluntat de flexibilitzar les normes de permanència de vegades no és compartida pel professorat, que pensa que provoca relaxació en el ritme d'estudis i en la responsabilitat dels estudiants vers la universitat.

En general, i amb l'excepció de la UPF, el rendiment acadèmic a primer curs és francament baix. Aquest fracàs elevat a primer curs no sembla que generi mesures especials. De fet, hi ha un cert conformisme que no s'hi pot fer res. D'altra banda, l'explotació de les dades és deficient; per tant, hi ha un desconeixement de les causes que provoquen aquest fracàs.

Finalment, s'ha de subratllar la presència creixent a les universitats de Serveis d'Orientació Psicològica i Professional. Si bé encara no són prou ben coneguts pels estudiants, quan desenvolupen la seva funció ho fan de manera molt eficient.

Punts forts

Estructura

Implicació elevada dels equips de govern a millorar i definir noves estratègies per a la incorporació d'estudiants a la universitat.

Estructura responsable del procés centralitzada a escala de rectorat. Aquest fet permet una professionalització més gran de totes les accions, i una coordinació i un aprofitament millors de recursos.

Fase de captació

L'organització de jornades de portes obertes per als estudiants de secundària, les visites als centres i l'apadrinament d'IES per part de les universitats són les accions més positives per a la captació.

Increment d'informació a Internet amb la construcció de pàgines relatives a l'accés.

La informació relativa als resultats de l'admissió arriba de manera satisfactòria a l'estudiant.

Fase d'acolliment i resultats

Millora constant dels processos de matrícula (sistemes d'automatrícula, matrícula assistida per becaris, atenció personalitzada).

La tasca d'orientació als estudiants que realitzen les secretaries dels centres, tant pel que fa al període de matrícula com al llarg del curs.

Millora evident en el material informatiu lliurat als estudiants: *Guia de l'Ensenyament Superior*, guies de centre i facultat, informació de serveis universitaris, etc.

Voluntat d'innovació d'alguns centres pel que fa a l'acolliment.

Introducció de programes de tutorització a primer curs en totes les universitats, encara que no de forma generalitzada.

Reducció del nombre d'estudiants per grup als primers cursos.

Programació d'assignatures i de cursos preparatoris i de compensació de nivells.

Establiment de comissions de coordinació secundària-universitat.

Millora dels serveis a la disposició dels estudiants amb necessitats especials.

Creació de serveis d'orientació psicològica.

Punts febles

Estructura

Objectius d'accés poc definits o escassament explicitats.

Poca informació sobre l'evolució previsible de la demanda els propers anys.

Desconeixement per part del professorat universitari de la LOGSE i del nou tipus d'estudiant resultant de la seva aplicació.

Fase de captació

Cert desinterès dels centres i de bona part del professorat, especialment en els centres de més demanda, en els objectius de captació de la universitat.

Poca informació d'indicadors de qualitat dels ensenyaments universitaris a la disposició dels estudiants de secundària. Per tant, la qualitat dels estudis com a factor de captació és encara molt limitat.

No hi ha dades sobre l'impacte que produeixen les accions de captació desplegades per les universitats.

Poca definició dels perfils de coneixements adequats d'ingrés a les titulacions.

Fase d'acolliment

Els terminis entre la comunicació d'admissió i la matrícula de primer són molt curts.

Els alumnes admesos el setembre disposen d'un sistema d'acolliment molt més pobre en relació amb els de juny.

La complicació dels plans d'estudis obliga a multiplicar esforços per orientar l'estudiant, cosa que acaba conduint a un excés d'informació en un període molt curt de temps.

Coincidència en una mateixa sessió d'informació sobre plans d'estudis i d'informació relativa al procés de matrícula.

Manca d'informació als estudiants de primer sobre l'organització dels ensenyaments universitaris (normatives de permanència, exigència i dedicació acadèmica, formes d'estudi).

A primer curs l'organització i el desenvolupament dels ensenyaments no s'ha adaptat a la nova situació creada per l'aplicació de la LOGSE (continguts, nivells, diversitat dels estudiants, etc.).

Fase de resultats

Manca d'anàlisi en profunditat sobre el rendiment acadèmic a primer curs i les causes del seu baix nivell.

No s'ha avaluat suficientment el sistema de tutors a fi de determinar quin ha de ser el model a implantar.

Recomanacions

Fer una descripció més precisa dels objectius d'incorporació de nous estudiants a la universitat, no tan sols en l'àmbit d'universitat, sinó també de centre.

Millorar les fonts d'informació relatives al procés:

- Indicadors d'accés.
- Indicadors d'eficàcia de les accions de captació.
- Característiques dels IES de l'àrea d'influència Per exemple, detectar els IES de l'àrea que aporten un percentatge més alt o més baix dels seus estudiants a cada universitat.
- Impacte de les accions de tutorització.

Rendiment acadèmic a primer curs.

Realitzar un esforç més gran de captació a quart d'ESO i a primer de batxillerat, atès que és el moment clau en què es prenen decisions relatives a itineraris i optatives que després tindran incidència sobre la tria d'estudis.

Treballar en la línia d'aconseguir omplir el buit existent entre secundària i universitat, mitjançant accions adreçades a conèixer el batxillerat LOGSE, definir els perfils idonis per accedir a les titulacions i, en darrer terme, donar a conèixer als alumnes i als centres els perfils i les accions compensatòries existents a la universitat.

Aprofundir el contacte directe de la universitat amb els centres de secundària, preferentment amb els tutors dels alumnes de batxillerat com a agents més propers als futurs estudiants.

Disposar d'una informació més detallada sobre les sortides professionals dels diferents ensenyaments.

Establir accions pertinents per a que des dels mitjans de comunicació institucionals (TV3, C33, Catalunya Ràdio, etc.) s'afavorís l'orientació professional dels estudiants de Secundària.

Dosificar la informació que reben els estudiants al principi de curs. Desdoblar les sessions d'acollida, separar els papers necessaris per fer la matrícula de la resta d'informació, etc.

Analitzar els resultats de les accions tutorialis existents i definir, a partir d'aquests resultats, uns objectius clars i comuns per a tot l'àmbit de la universitat; establir, si és necessari, un pla de formació de tutors; possibilitar l'intercanvi d'experiències entre centres, i diferenciar entre les tutories curriculars i les acadèmiques.

Dur a terme, als primers cursos, una nova definició dels objectius de les assignatures. Sembla necessari un primer curs més aclaridor per a l'estudiant.

Estudiar quan l'adaptació de plans d'estudis és més aconsellable que no pas la introducció de cursos compensatoris.

Comitès interns d'avaluació

UB	Sr. Miquel Martínez	Vicerector de Docència i Estudiants
	Sr. Gaspar Rosselló	Vicerector d'Afers Acadèmics
	Sr. Josep Sánchez	Vicedegà de la Facultat de Biologia
	Sr. Jorge Luis Palés	Cap d'Estudis de la Facultat de Medicina
	Sra. M. Pilar Figuera	Departament MIDE
	Sr. Joan Guardia	Director del Gabinet d'Orientació Universitària
	Sr. Joan Mateo	Director del Gabinet d'Avaluació i Innovació Universitària
	Sra. Sílvia Plou	Secció Accés Alumnes Gestió Acadèmica
	Sra. Emília Castells	Secció 1r i 2n cicle Gestió Acadèmica
	Sra. Lina Moragues	Cap de Secretaria de la Facultat de Dret
	Sr. Toni Forés	Cap de Secretaria de la Facultat de Filologia
	Sr. Santi Alemany	Estudiant, Consell d'Estudiants
UAB	Sr. Joan F. Piniella	President, coordinador de l'accés a la UAB
	Sr. Carles Sánchez	Vicedegà de la Facultat de Filosofia i Lletres
	Sra. Eulàlia Cardelús	Responsable de Promoció. Àrea d'Alumnes
	Sra. Núria Balbuena	Responsable de l'Accés. Àrea d'Alumnes
	Sr. José Checa	Gestor acadèmic de la Facultat de Ciències Econòmiques
	Sr. Raül García Moreno	Estudiant de la Facultat de Lletres

UPC	Sra. Rosa Argelaguet	Vicerectora d'Estudiants
	Sra. Montserrat Pons	Subcoordinadora de Supervisió de COU i PAAU a la UPC
	Sra. Isabel Torras	Cap del Servei de Gestió Acadèmica
	Sra. Margarita Artal	Responsable del Pla d'Informació, Orientació i Acollida
	Sr. Jorge Luis Villar	Sotsdirector de Planificació i Serveis ETSECB
	Sr. Manuel Soler	Sotsdirector d'Entorn Industrial EUEIT
	Sra. Montserrat Mestres	Tècnica de Docència de l'Oficina Tècnica de Programació
	Sr. Roberto Hernández	Coordinador del Consell d'Estudiants
UPF	Sr. Albert Carreras	Vicerector d'Ordenació Acadèmica
	Sr. Valentí Pedrosa	Vicegerent d'Afers Acadèmics
	Sr. Frederic Udina	Coordinador de les PAAU
	Sr. Francesc Pallarès	Degà de Ciència Política
	Sr. Joan Brunet	Cap del Gabinet del Rectorat
	Sra. Anna Pàmies	Cap del Servei d'Atenció a la Comunitat Universitària
	Sra. Anna Sala	Administradora de l'Àrea de Jaume I
	Sra. Núria Sánchez	Cap de la Secció d'Estudiants
	Sr. Pere Torra	Cap del Servei de Programació
	Sr. Alexis León	Estudiant d'últim curs
	Sr. Albert Piñol	Estudiant de primer curs

UdG	Sr. Josep M. Terricabras	Adjunt al Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica
	Sr. Lluís Albó	Director de l'Escola Politècnica Superior
	Dra. Blanca Palmada	Coordinadora de COU i PAAU
	Sr. Carles Barceló	Coordinador de la Jornada de Portes Obertes
	Sr. Josep Torrellas	Delegat del rector: Accés dels més grans de 25 anys
	Sra. Mercè Padrosa	Representant IES Bosc de la Coma. Comissió Universitat-secundària
	Sr. Vicenç Segura	Cap del Servei de Gestió Acadèmica
	Sra. Assumpció Rodríguez	Administradora de la Facultat de Ciències Econòmiques
	Sra. Anna Juanhuix	Cap de la Secció d'Accés
	Sra. Àngels Lara	Cap de la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Dret
	Sra. Marta Pujol	Representant dels estudiants de 1r curs
	Sr. Jordi Rudé	Representant dels estudiants d'últim curs
URV	Sr. Estanislau Pastor	Vicerector de Projecció Exterior
	Sr. Joan Igual	Coordinador d'Accés a la URV
	Sra. Maria Cinta Olivé	Cap del SEGEU
	Sra. Montse Garcia	Cap de la Secció d'Afers Acadèmics
	Sra. M. Jonquera Vall	Cap de Secretaria ETSEQ
	Sr. Pedro Quintero	Catedràtic de Física i Química de secundària i membre del Consell Social de la URV

Comitès d'avaluació externa

UB	Sr. Josep Font	Catedràtic del Departament de Química de la UAB i exdirector general d'Universitats
	Sr. Jordi Hernández	Cap d'Estudis de l'EUPBL de la UPC
	Sr. Ignacio Torres	Vicegerent d'Alumnes de la <i>Universidad Complutense</i>
	Sr. Josep Joaquim Canals	Director de l'IES del Vallès
	Sr. Josep Grifoll	Gestor de Projectes de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari
UAB	Sr. Francesc Solé Parellada	Catedràtic d'Organització d'Empreses de la UPC i exvicerector de la UPC
	Sr. Josep M. Lucas	Professor del Departament de Química i Física de la UB
	Sr. Ignacio Torres	Vicegerent d'Alumnes de la Universidad Complutense
	Sr. Josep Joaquim Canals	Director de l'IES del Vallès
	Sr. Josep Grifoll	Gestor de Projectes de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari
UPC	Sr. Ramon Pascual	Catedràtic de Física de la UAB i exrector de la UAB
	Sr. Ignasi Romagosa	Director de l'ETSEA de la Universitat de Lleida
	Sr. José M. del Valle	Cap del Servei d'Alumnes de la UPV
	Sr. Antoni Llobet	Director de l'IES Lluís de Peguera
	Sr. Josep Grifoll	Gestor de Projectes de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari
UPF	Sr. Ramon Pascual	Catedràtic de Física de la UAB i exrector de la UAB
	Sr. Jordi Hernández	Cap d'Estudis de l'EUPBL de la UPC
	Sr. Rafael Guardiola	Cap del Servei d'Estudiants de la Universitat de València
	Sr. Oriol Busquets	Catedràtic de l'IES Joan Fuster
	Sr. Josep Grifoll	Gestor de Projectes de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari

UdG	Sr. Francesc Solè	Catedràtic d'Organització d'Empreses de la UPC i ex vicerector de la UPC
	Sr. Gaspar Rosselló	Director de Gestió Docent de la UB
	Sr. Josep M. Lucas	Professor del Departament de Química Física de la UB
	Sr. Joaquim Genover	Director de l'IES Celrà
	Sr. Josep Grifoll	Gestor de Projectes de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari
URV	Sr. Josep Font	Catedràtic del Departament de Química de la UAB i exdirector general d'Universitats
	Sr. Ignasi Romagosa	Director de l'ETSEA de la Universitat de Lleida
	Sr. Rafael Guardiola	Cap del Servei d'Estudiants de la Universitat de València
	Sr. Ferran Marcelo	Director de l'IES Pont d'Icart de Tarragona
	Sr. Josep Grifoll	Gestor de Projectes de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari